

Preot Ion Cârciuleanu

**Predici
la duminicile de peste an,
la praznicele împărătești
și la sărbătorile sfinților mari**

Preot Ion Cârciuleanu

**Predici
la duminicile de peste an,
la praznicele împărătești
și la sărbătorile sfinților mari**

Ediția a II-a, revăzută și adăugită

**Carte tipărită cu binecuvântarea
Înaltpreasfințitului TEOFAN
Mitropolitul Moldovei și Bucovinei**

**Editura PIM
Iași, 2009**

EDITURA PIM

Acreditată de CNCSIS, 66/01.05.2006

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
CÂRCIULEANU, ION

Predici / preot Ion Cârciuleanu. - Iași : PIM, 2009

Bibliogr.

ISBN 978-606-520-628-1

252:281.95

Cuvânt lămuritor

Cu ajutorul lui Dumnezeu, încredințăm tiparului cea de a doua ediție a volumului de *Predici*, Iași, Editura Bit, 2000. După o experiență de mai multe decenii, în care am rostit atâtea predici, în atât de numeroase ocazii, adresându-mă unor credincioși de diferite niveluri intelectuale, consider necesar să revin pentru a reîmprospăta învățăturile creștine în forme cât mai accesibile oricărui credincios.

Propovăduirea cuvântului lui Dumnezeu face parte din slujirea preotului creștin, după chipul preoției lui Hristos. Sfinții Apostoli au predicat cuvântul lui Dumnezeu și, după înmulțirea numărului de credincioși, fiindu-le răpit prea mult timp pentru îndeplinirea riturilor zilnice, au ajuns la concluzia că „nu este drept ca noi, părăsind cuvântul lui Dumnezeu, să slujim la mese.” (Faptele Ap. 6, 2). Aceste cuvinte arată importanța majoră acordată de la început propovăduirii învățăturii creștine.

În Biserică și în societatea actuală este necesar un suflu de regenerare spirituală. De aceea este nevoie de preoți cu o personalitate dinamică, cu un larg orizont de cunoștințe, conforme cu vremurile pe care le trăim, dar, mai ales, cu o temeinică pregătire evanghelico-teologică, conduși de credință, dragoste, blândețe, delicatețe, gata oricând să semene cuvântul Domnului, „cu timp și fără timp”, cum zice Sfântul Apostol Pavel.

Personal, am fost stăpânit în viață de adevărul că slova scrisă și cuvântul rostit sunt cele mai puternice forme de manifestare a gândirii omenești, capabile să producă frământări și prefaceri, să schimbe societatea, lumea, să o zidească sau dărâme, să o înalțe sau coboare, după cum acestea sunt puse în slujba Binelui sau a Răului. Ele răscolesc inimile și conștiințele, le pun într-o intensă mișcare.

Slova scrisă dă omului posibilitatea să mediteze, să explice, să aleagă. E ca răsăritul soarelui, pe care îl admirăm, îl îndrăgești, te încălzești la razele lui, dar care îți dă răgazul să te hotărâști dacă vei alege lumina sau umbra; în schimb, cuvântul rostit este ca valul, care te cuprinde brusc în puterea lui și te duce de multe ori unde vrea el. Prins astfel, nu mai ai timp de gândire, nici de alegere și ești purtat fără voie, la depărtări mai mari sau mai mici, cu scopuri mai mult sau mai puțin hotărâte.

Dacă aruncăm o privire în istoria popoarelor, vedem că acest lucru s-a împlinit mereu. Dar să nu uităm că cel mai sublim cuvânt, cel rostit de Domnul Iisus Hristos, a transformat cu adevărat lumea, pentru a o înălța, pentru a o binecuvânta și mântui. Și precum Dumnezeuiescul Învățător, așa și trimișii Săi, Sfinții Apostoli și urmașii lor, au fost propovăduitori și apărători ai creștinismului, în orice vreme și în orice situație. Cuvântul lor a însuflețit mulțimile, a întemeiat biserici, a cucerit suflete, a smuls spinii necredinței, a potolit răzvrătiri și a făcut lumină în cugete și suflete.

În pastorație, cuvântul ierarhilor și al preoților este important și de multe ori hotărâtor. El este auzit, simțit, cucerește. E un foc purificator, dar și un balsam alinător. El aduce o binecuvântată lumină în înțelegerea Evangheliei, un îndemn la trăire întru Domnul Iisus și în

sfânta lege a Lui. Și ori de câte ori ne este dat să vedem cum lucrează cuvântul Domnului prin predică, simțim o revărsare a puterii și darului lui Dumnezeu peste noi și peste lume.

Pentru că orice predică pleacă de la o pericopă evanghelică, am considerat necesar să reîmprospătăm memoria cititorilor prin tipărirea acesteia înaintea fiecărei talmăciri. Specific faptul că, pe lângă fundamentarea biblică, absolut necesară oricărei predici, am căutat să le imprim duhul Sfinților Părinți, folosind în mare măsură cărțile duhovnicești, comoara de mare preț a Ortodoxiei.

Totodată, dorința noastră a fost și este de a pune la îndemâna fraților întru slujire preotească astfel de predici întemeiate pe Evanghelia zilei, pe Sfinții Părinți și pe cărțile duhovnicești. În ce măsură am reușit să realizăm această dorință, doar cei care vor dori să o citească și folosească o vor putea spune.

Până atunci, rămân cu speranța că ele alcătuiesc un bun spiritual și un îndemn la amplificarea misiunii preoțești prin predică, spre luminarea și mântuirea credincioșilor și slava lui Dumnezeu.

Preot Ion CÂRCIULEANU

Duminica Sfintei Învieri

Ev. Ioan 1, 1-17

„La început era Cuvântul și Cuvântul era la Dumnezeu și Dumnezeu era Cuvântul. Acesta era întru început la Dumnezeu. Toate prin El s-au făcut; și fără El nimic nu s-a făcut din ce s-a făcut. Întru El era viață și viața era lumina oamenilor. Și lumina luminează în întuneric și întunericul nu a cuprins-o. Fost-a om trimis de la Dumnezeu, numele lui era Ioan. Acesta a venit spre mărturie, ca să mărturisească despre Lumină, ca toți să creadă prin el. Nu era el Lumina, ci ca să mărturisească despre Lumină. Cuvântul era Lumina cea adevărată care luminează pe tot omul, care vine în lume. În lume era și lumea prin El s-a făcut, dar lumea nu L-a cunoscut. Întru ale Sale a venit, dar ai Săi nu L-au primit. Și celor câți L-au primit, care cred în numele Lui, le-a dat putere ca să se facă fii ai lui Dumnezeu, Care nu din sânge, nici din poftă trupească, nici din poftă bărbătească, ci de la Dumnezeu s-au născut. Și Cuvântul S-a făcut trup și S-a sălășluit între noi și am văzut slava Lui, slavă ca a Unuia-Născut din Tatăl, plin de har și de adevăr. Ioan mărturisea despre El și striga, zicând: Acesta era despre Care am zis: Cel care vine după mine a fost înaintea mea, pentru că mai înainte de mine era. Și din plinătatea Lui noi toți am luat, și har peste har. Pentru că Legea prin Moise s-a dat, iar harul și adevărul au venit prin Iisus Hristos.”

Bucuria Învierii

Hristos a Înviat! Adevărat a Înviat!

Aceste cuvinte, acest gând, acest adevăr ne stăpânesc astăzi cugetul, vorba, simțirea și toată purtarea noastră. Cu toții avem sufletul străbătut de fiorul unei bucurii nespuse, a unei mulțumiri sufletești nemăsurate, fiindcă „Paștile sfințite astăzi nouă s-au arătat, Paștile care au deschis nouă ușile raiului. Că prin Înviere, din moarte la viață și de pe pământ la cer Hristos Dumnezeu ne-a trecut pe noi”. Prin Învierea Sa Domnul a biruit moartea și ne garantează și nouă învierea spre o viață nemuritoare, fericită și veșnică. Sufletul nostru privește astăzi în jurul său și se umple de lumină, că toate cele duhovnicești s-au schimbat față de ieri. La cugetul nostru se adaugă ceva de dincolo de pulsul vieții, mai adânc, mai înalt, după cum știm să oprim firul gândului și să trăim bucuria Învierii Domnului, a celui ce – biruind păcatul și frângând boldul morții – „din moarte la viață și de pe pământ la cer ne-a trecut pe noi”.

Învierea Domnului este cea mai mare sărbătoare a creștinătății. Nu numai pentru că prin înviere Iisus Hristos a biruit moartea, ci și, mai ales, pentru că s-a arătat o viață nouă, viața veșnică. După deniile întristărilor și ale durerii cu care am re trăit patimile Celui pironit pe cruce și pus apoi în mormânt, iată-ne ajunși în lumina bucuriei marelui praznic al Învierii Domnului. Căci Învierea Domnului este sărbătoarea cea mai sfântă din cursul anului, numită și „Sărbătoarea sărbătorilor”.

Pentru Domnul nostru Iisus Hristos este ziua care încununază activitatea Sa pământească, este rezultatul lucrării desfășurate de El în lume. Este ziua în care, după ridicarea Sa din morți, s-a întâlnit cu Adam și Eva – primii noștri părinți, cu patriarhii, cu profeții și cu toți dreptii lumii celei vechi. S-a întâlnit cu Apostolii, cu femeile mironosițe, cu ucenicii și, în decursul vremurilor, cu toți creștinii, iar azi se întâlnește cu noi, întâmpinându-ne cu dumnezeiasca urare „Bucurați-vă” (Matei 28, 9).

Toată suflarea se bucură că Hristos a înviat ca să dăruiască viață lumii. Căci așa cum mărturisește Sf. Ioan Gură de Aur „Astăzi este pe pământ bucurie. Acum saltă de bucurie îngerii, acum se veselesc arhanghelii, acum heruvimii și serafimii prăznuiesc împreună cu noi sărbătoarea de azi”. Iată marea bucurie pe care ne-o aduce Învierea Domnului. Cu adevărat este praznicul bucuriei negrăite, care unește cerul cu pământul într-o armonie divină, restabilind firea omenească, apărută de întunericul păcatului și chemând-o să prăznuiască împreună cu Hristos cel înviat bucuria vieții asupra morții, bucuria luminii asupra întunericului.

Prin Învierea Domnului, puterea de neînvins a vieții pășește biruitoare prin veacuri și se revarsă în veșnicie. Totul este aici opera harului divin care izvorăște din Învierea Domnului și care ne dă bucuria de a fi cu Domnul Iisus, cel care ne luminează cărările pe pământ, ne ajută să înțelegem rostul vieții și să ne îndeplinim datoriile noastre. Bucuria pe care o revarsă în suflet harul dumnezeiesc sfințește viața noastră „iar rodul Duhului este dragoste, bucurie, pace, îndelungă-răbdare, bunătate, facere de bine, credință, blândețe, înfrânare, curăție” (Galateni 5, 22).

Sfânta Înviere este temelia credinței noastre pentru că Hristos Domnul este Dumnezeu adevărat, care se jertfește pentru noi etern, din dragoste infinită. Învierea Domnului ne dă certitudinea absolută că există o veșnicie fericită, pe care o putem câștiga prin trăirea sinceră și permanentă în duhul dragostei Sale. Prin învierea Sa s-au rupt încuietorile cele veșnice, iar puterea iadului s-a sfărâmat: „Unde îți este, moarte, biruința ta? Unde îți este, moarte, boldul tău?” se întreabă Sf. Apostol Pavel (I Corinteni 15, 55).

Hristos a înviat ca om și ne-a arătat că vom învia, îmbrăcându-ne nestricăcios, ca să-l întâmpinăm pe Judecătorul cel drept la a doua Venire. Prin Învierea Domnului ne-am suit cu Hristos în raiul cel ceresc, unde ne-am bucurat cu cetele îngerești și ne-am îmbrăcat în haina neprihănită a luminii izvorâte din Învierea Sa. Începând cu sfânta Înviere, a intrat în istoria Bisericii Harul divin și cu el a strălucit icoana omului duhovnicesc pe care trebuie să-l realizeze creștinul. Acum se pune temelia Bisericii, care este împărăția lui Dumnezeu pe pământ.

Ziua Învierii este începutul împăcării omului cu Dumnezeu și a împăcării noastre unul cu altul. Ea ne cheamă la comuniune de viață cu Dumnezeu și la înfățișarea cu Hristos, prin Hristos și pentru Hristos, ca să se așeze pacea și buna învoire între oameni. Ziua Învierii ne îndeamnă să vorbim fraților ce ne-au greșit și să iertăm toate câte ne-au făcut. Iertându-ne și împăcându-ne unii cu alții, viața ni se luminează și se umple de toată bucuria și valoarea ei, iar sufletul renaște și petrece numai în sărbătoare, și cu veselie cântă cu îngerii din cer: „Acum toate de lumină s-au umplut, și cerul și pământul și cele de dedesubt, pentru că prăznuim omorârea morții, sfărâmarea păcatului și începutul vieții veșnice” (Catavasierul Paștilor).

La praznicul Învierii Domnului să zicem: „Bucurați-vă și vă înălțați cugetul curat spre Domnul, care prin cruce a adus bucurie la toată lumea, ne-a izbăvit de întristare și durere, de lacrimi și moarte”. Toată suflarea să laude pe Domnul, pentru că vedem azi pe adevăratul și veșnicul nostru Mântuitor, pe Fiul lui Dumnezeu și Fiul Fecioarei care, înviind din moarte, a rupt zapisul păcatului și ne-a dezlegat de blestemul lui Adam. Astăzi Hristos ne învață că Adevărul și lumina sunt mai tari decât minciuna și întunericul, Binele și Iubirea înfrâng răul și ura, viața biruie moartea și virtutea stăpânește păcatul.

Ziua Învierii Domnului este și începutul apostolatului creștin. La fel ca femeilor mironosițe și Apostolilor, îngerul Domnului, care a prăvălit piatra de pe mormânt în dimineața Învierii, ne zice și nouă și azi și în veșnicie: „Mergeți în mijlocul credincioșilor și vestiți bucuria cea mare, că Hristos Domnul a înviat din morți”.

El este în Biserica Sa, în Sfântul Altar, pe Sfânta Masă și în Sfintele Taine, unde ne întâmpină pe toți. El este Domnul nostru care ne iubește și ne iartă, ne cercețează, este cu noi în orice împrejurare, ne dă puteri când ne simțim slabi și fără ajutor, ne ocrotește și ne ajută. Fiecare dintre noi trebuie să fie un „martor” al Învierii Domnului prin felul în care știe să-L arate lumii pe Mântuitorul în viața sa, în casa sa, în munca sa de fiecare zi.

Ziua Învierii să fie prilej de luminare și îndreptare pentru toți și pentru toate. Cu aceste binevestiri de bucurie rugăm pe Hristos cel înviat să vă binecuvânteze pe toți, împreună cu cei dragi, cu o viață plăcută Lui, aducându-vă pace, sănătate, liniște, spor, dragoste și bună înțelegere, pentru toți. Și „totdeauna bunecuvântând pe Domnul, laudând Învierea Lui, că răstignire răbdând pentru noi, cu moartea pe moarte a călcat”.

Hristos a Înviat! Cu adevărat a Înviat!

Duminica a II-a după Paști

(a Sfântului Apostol Toma – credință, îndoială)

Ev. Ioan 20, 19-31

„Și fiind seară, în ziua aceea, întâia a săptămânii (duminica), și ușile fiind încuiate, unde erau adunați ucenicii de frica iudeilor, a venit Iisus și a stat în mijloc și le-a zis: Pace vouă! Și zicând acestea, le-a arătat mâinile și coasta Sa. Deci s-au bucurat ucenicii, văzând pe Domnul. Și Iisus le-a zis iarăși: Pace vouă! Precum M-a trimis pe Mine Tatăl, vă trimit și Eu pe voi. Și zicând acestea, a suflat asupra lor și le-a zis: Luați Duh Sfânt; Căroră veți ierta păcatele, le vor fi iertate și căroră le veți ține, vor fi ținute. Iar Toma, unul din cei doisprezece, cel numit Geamănul, nu era cu ei când a venit Iisus. Deci au zis lui ceilalți ucenici: Am văzut pe Domnul! Dar el le-a zis: Dacă nu voi vedea, în mâinile Lui, semnul cuieielor, și dacă nu voi pune degetul meu în semnul cuieielor, și dacă nu voi pune mâna mea în coasta Lui, nu voi crede. Și după opt zile, ucenicii Lui erau iarăși înăuntru, și Toma, împreună cu ei. Și a venit Iisus, ușile fiind încuiate, și a stat în mijloc și a zis: Pace vouă! Apoi a zis lui Toma: Adu degetul tău încoace și vezi mâinile Mele și adu mâna ta și o pune în coasta Mea și nu fi necredincios, ci credincios. A răspuns Toma și I-a zis: Domnul meu și Dumnezeu meu! Iisus i-a zis: Pentru că M-ai văzut ai crezut. Fericiți cei ce n-au văzut și au crezut! Deci și alte multe minuni a făcut Iisus înaintea ucenicilor Săi, care nu sunt scrise în cartea aceasta. Iar acestea s-au scris, ca să credeți că Iisus este Hristosul, Fiul lui Dumnezeu, și, crezând, să aveți viață în numele Lui.”

Predica

*„Apoi a zis lui Toma: Adu degetul tău încoace și vezi
mâinile Mele și adu mâna ta și o pune în
coasta Mea și nu fi necredincios, ci credincios”
(Ioan 20, 27)*

Au trecut șapte zile de la sărbătorirea marelui praznic, Învierea Domnului. După Înviere, Iisus s-a arătat în trup de mai multe ori ucenicilor ce aveau să urmeze calea chemării Sale.

Învierea Domnului, deși prevestită de însuși Mântuitorul (Matei 16, 21; Marcu 8, 31; Luca 9, 22), părea ceva imposibil și de aceea acest act (fenomen) dumnezeiesc a produs o impresie extraordinară asupra multora și a prilejuit o bucurie neașteptată apostolilor și tuturor care au aflat, că Iisus a înviat din morți. De asemenea și întâmplările dramatice din săptămâna Patimilor (prinderea lui Iisus, aducerea Sa în fața judecății sinedriului iudeilor și a lui Pilat, condamnarea la moarte, răstignirea și moartea pe cruce, împungerea cu sulița în coastă și alte batjocoriri, bătăi și chinuri pe care le-a îndurat Iisus în acele zile) au înspăimântat pe ucenicii Săi în așa măsură, încât au uitat, pentru un moment, că Iisus trebuie să pătimească toate acestea și a treia zi să învieze.

Regăsindu-se ucenicii în rugăciune după îngroparea Domnului, „și fiind seară, în ziua aceea, întâia a săptămânii (dumineca), și ușile fiind încuiate, unde erau adunați ucenicii de frica Iudeilor, a venit Iisus și a stat în mijloc și le-a zis: Pace vouă!” (Ioan 20, 19).

Cât de înălțați sufletește se vor fi simțit Sfinții Apostoli, văzându-L pe Domnul în carne și oase, toate îndoielile lor s-au spulberat și credința în divinitatea Lui s-a cimentat (întărit) întru totdeauna. De-acum înainte nimic omenesc nu le va putea spulbera credința în dumnezeirea Învățătorului lor, că încrezători în puterea Lui divină, vor merge nu peste mult și-l vor propovădui lumii. Un apostol lipsea: Toma. Apostolii i-au spus și lui despre arătarea Mântuitorului, dar el refuză categoric să creadă, spunând: „Dacă nu voi vedea, în mâinile Lui, semnul cuieilor și dacă nu voi pune mâna mea în coasta Lui, nu voi crede” (Ioan 20, 25).

Învățătura despre Înviere nu le era străină (Ioan 16, 16), deși Mântuitorul, în perioada premergătoare patimilor, le vorbește încă în pilde (Ioan 16, 25). În diferite împrejurări când Domnul predica, Toma asculta cuvântul Domnului cu mult interes, alături de ceilalți apostoli (Ioan 14, 28-29). El a cerut și lămuriri. Și Filip a cerut lămuriri. Și Petru. Iisus le-a descoperit nu numai faptul învierii, ci și necesitatea morții și a Învierii Sale. Putem afirma că ideea învierii nu era absentă în gândirea lui Toma, dar nu atinsese pragul conștientizării. În acele momente de zbucium și de neliniște sufletească ea era sub pragul conștiinței. De aceea a fost necesară experiența fizică pentru ca învierea să devină act de conștiință.

Toți apostolii se conving de realitatea Învierii după dovezi concrete. Starea sufletească a lui Toma evoluează cu o particularitate în plus: spiritul critic. De aceea Toma trece prin chinurile întrebărilor și al căutărilor, cere verificarea faptului.

Îndoiala lui nu semnifică negarea învierii, ci confirmarea ei. Toma raportează faptul învierii la condiția umană. Dar el nu are sentimentul vinovăției pentru îndoiala sa

cum l-a avut Petru, de pildă, după întreita sa lepădare. Toma se eliberează de starea depresivă și senin mărturisește Învierea Domnului. El nu săvârșește o faptă oprită. Nici Iisus nu-i află vină. Îl îndeamnă să verifice, să nu se mai zbuciume: „Adu degetul tău înapoi și vezi mâinile Mele și adu mâna ta și o pune în coasta Mea, și nu fi necredincios, ci credincios” (Ioan 20, 27). În fața lui Toma și a celorlalți apostoli se află Mântuitorul, care le vorbea și le arăta semnele patimilor Sale. Toți îl vedeau, îl ascultau și l-au recunoscut că El este Hristos cel înviat.

Copleșit de uimire și de recunoștință pentru că s-a învrednicit să-L vadă pe Iisus cel înviat, Toma n-a putut spune decât: „Domnul meu și Dumnezeu meu”, cuvinte care exprimă esența acestui adevăr, și prin care Apostolul își mărturisește toată credința și convingerea sa nezdruncinată că Învierea Domnului nu mai poate fi pusă la îndoială. „Domnul meu și Dumnezeu meu!” este exclamație de adorare și rugăciune înaintea Dumnezeului și Mântuitorului nostru Iisus Hristos cel înviat din morți. Teama, îndoiala și necredința sa se transformă într-o credință puternică, izvorâtă din puterea dragostei ce-o avea pentru Domnul Iisus, și din chinul său lăuntric. La mărturisirea acestei credințe, Domnul Iisus, cu glasul blând și mângâietor, printr-o blândă imputare, îi răspunde „Pentru că M-ai văzut, ai crezut. Fericiți cei ce n-au văzut și au crezut!” (Ioan 20, 29).

Repetarea îndemnului de a fi credincios se referă la credința lucrătoare. Credința este un dar al lui Dumnezeu, omul trebuie să lucreze după cerințele credinței sale. În necredința apostolului Toma vedem și o înaltă rânduială dumnezeiască. Dumnezeu însuși a îngăduit-o pentru ca ea să ne aducă mai mare folos credinței noastre. Un sfânt părinte spune în această privință: „credeți voi că

aceasta s-a făcut ca din întâmplare, că acel apostol, nu era atunci de față, dară mai apoi veni și auzi, auzind se îndoia și îndoindu-se, pipăia și pipăind credea? Aceasta nu s-a făcut ca din întâmplare, ci aceasta s-a făcut cu îngăduința lui Dumnezeu, ca apostolul acela ce se îndoia, atingându-se de rănila Învățătorului său, să vindece prin aceasta în noi rănila necredinței”.

Pe Maria Magdalena, Iisus n-a lăsat-o să se atingă de El, pe Toma îl îndeamnă să-i pipăie rănila.

Nici o realitate din lumea aceasta nu este pe deplin dovedită, ca adevărul învierii lui Hristos. O adevărește istoria de peste două mii de ani a creștinismului în care milioane de credincioși L-au mărturisit fără să-L fi văzut și pipăit ca Toma, dându-și viața pentru El; Toma n-a fost „necredincios”, ci mai degrabă un îndoielnic stăpânit de dorința puternică de a crede un adevăr pe care l-ar fi dorit mult să fie așa precum ar fi dorit. Una este necredința propriu-zisă, adică respingerea apriorică a unui adevăr ce ni se propune și alta este îndoiala ca dorință de încredințare care sfârșește în credință. A fi „necredincios” în orice domeniu al vieții înseamnă de fapt respingerea adevărilor propuse fără a căuta să le cercetezi temeiul. Domnul Iisus Hristos a fericit pe cei ce vor crede în El, fără a-L pipăi ca Toma. Această încredințare este chiar superioară, căci spune Sf. Ap. Petru: „Pe El (pe Iisus), fără să-L fi văzut, îl iubiți; întru El, deși acum nu-L vedeți, voi credeți și vă bucurați cu bucurie negrăită și preamărită, căci dobândiți prețul credinței voastre, adică mântuirea sufletelor voastre” (I Petru 1, 8-9).

Omul, prin însăși condiția sa, este impulsionat spre îndepliniri superioare, prin experiențe noi. Prin îndoială, Toma urcă de la cele mărginite spre absolut, spre Cel ce le cuprinde pe toate. El, omul, „voiește ca să cunoască

sau să cuprindă în conștiința sa toate, pentru că prin toate poate ajunge mai ușor la Creatorul și Susținătorul tuturor” cum spune Părintele Stăniloae în cartea *Chipul nemuritor al lui Dumnezeu* (Craiova, pag. 32).

Pipăindu-L, Toma s-a convins de acest mare adevăr și a transmis această convingere urmașilor, că Iisus Hristos a înviat cu adevărat, că Iisus Hristos a înviat cu același Trup cu care a fost răstignit și îngropat.

Toma este singurul om care a atins cu mâna corpul înviat al lui Iisus prezentând pentru veșnicie omenirii verificarea unui fenomen unic și nerepetabil că „Hristos a înviat” cu adevărat.

Nu suntem nici într-un fel păgubiți noi cei de azi, și nici din toate timpurile, că nu ne-a fost dat să pipăim rănilile lui Iisus ca Toma. S-a făcut, de-a lungul veacurilor, și se face și azi, mare caz de puterea de încredințare prin simțire, experiență fizică necesară descoperirii și atestării adevărilor din lumea materială. Dar există un mare adevăr: simțurile noastre nu cuprind toată realitatea vieții noastre când este vorba de adevăruri ce depășesc controlul simțurilor noastre, trebuie să apelăm la alte simțuri, la alte experiențe. Să avem, mai ales, ochii minții și inimile noastre curate de patimi dacă vrem să înțelegem pe Iisus și să credem în Învierea Sa.

Cu ochii minții noi, credincioșii, îl vedem, căci „Iisus Hristos – ieri și azi și în veci – este același” (Evrei 13, 8). „Eu sunt Alfa și Omega, Cel ce este, Cel ce era, Cel ce vine, Atotțiitorul”. „Am fost mort, și, iată, sunt viu, în vecii vecilor, și am cheile morții și ale iadului” (Apoc. 1, 8; 18). Iisus petrece cu noi precum ne-a făgăduit, până la sfârșitul veacului” (Matei 28, 20). Să dăm deoparte vâlul întunecat al păcatelor, al necredinței, al îndoielii, al fricii etc., care ne desparte de vederea lui Iisus, ca să putem să-L

vedem și să-L avem în credința, în faptele și în viața noastră.

Sunt fericiți cei ce cred fără a trece prin zbuciumul îndoielii, dar și îndoiala ține de structura umană în dorința spre cunoaștere. De aceea putem spune că Toma n-a fost necredincios, n-a fost înstrăinat de viața apostolică. Iisus Domnul nu l-a iubit mai puțin ca pe ceilalți apostoli și Toma, la rândul său, nu L-a iubit pe Iisus mai puțin ca ceilalți, exceptând pe Iuda. Toți martorii Învierii Domnului mărturisesc: „Dumnezeu a înviat pe Acest Iisus, Căruia noi cu toții suntem martori” (Faptele Apostolilor 2, 32). Și „Nu putem să nu vorbim cele ce am văzut și am auzit” (Faptele Apostolilor 4, 20). Iar Sf. Ap. Petru ne îndeamnă: „Pe El, fără să-L fi văzut, Îl iubiți; întru El, deși acum nu-L vedeți, voi credeți și vă bucurați cu bucurie negrăită și preamărită” (I Petru 1, 8). Iar dacă Duhul cel rău va strecura în noi vreo îndoială, să auzim cuvântul Domnului spus lui Toma „Pune degetul tău și vezi Măinile Mele. Pune mâna ta în coasta Mea, și nu fi necredincios, ci credincios”. Te vei cutremura și vei răspunde ca și Toma „Domnul meu și Dumnezeul meu!”. Amin.

Duminica a III-a după Paști (a mironosițelor)

Ev. Marcu 15, 43-47; 16, 1-8

„Și venind Iosif cel din Arimateea, sfetnic ales, care aștepta și el împărăția lui Dumnezeu, și, îndrăznind, a intrat la Pilat și a cerut trupul lui Iisus. Iar Pilat s-a mirat că a și murit și, chemând pe sutaș, l-a întrebat dacă a murit de mult. Și aflând de la sutaș, a dăruit lui Iosif trupul mort. Și Iosif, cumpărând giulgiu și coborându-L de pe cruce, L-a înfășurat în giulgiu și L-a pus într-un mormânt care era săpat în stâncă, și a prăvălit o piatră la ușa mormântului. Iar Maria Magdalena și Maria, mama lui Iosi, priveau unde L-au pus.

Și după ce a trecut ziua sâmbetei, Maria Magdalena, Maria, mama lui Iacov, și Salomea au cumpărat miresme, ca să vină să-L ungă. Și dis-de-dimineață, în prima zi a săptămânii (Duminică), pe când răsărea soarele, au venit la mormânt. Și ziceau între ele: Cine ne va prăvăli nouă piatra de la ușa mormântului? Dar, ridicându-și ochii, au văzut că piatra fusese răsturnată; căci era foarte mare. Și, intrând în mormânt, au văzut un tânăr șezând în partea dreaptă, îmbrăcat în veșmânt alb, și s-au spăimântat. Iar el le-a zis: Nu vă înspăimântați! Căutați pe Iisus Nazarineanul, Cel răstignit? A înviat! Nu este aici. Iată locul unde L-au pus. Dar mergeți și spuneți ucenicilor Lui și lui Petru că va merge în Galileea, mai înainte de voi; acolo îl veți vedea, după cum v-a spus. Și ieșind, au fugit de la mormânt, că erau cuprinse de frică și de uimire, și nimănui nimic n-au spus, căci se temeau.”

Predica

Ca și Duminica trecută, Sf. Evanghelie de azi ne vorbește despre Învierea Domnului și despre unele persoane care au fost martore ale acestei mari minuni, ca unele care au vorbit cu Iisus cel înviat din morți. Aceste persoane, martore ale învierii Domnului, sunt femeile mironosițe.

Dacă Apostolul Toma a avut nefericirea să fie cel din urmă dintre apostoli, care să audă de învierea Domnului și să-L vadă, femeile mironosițe au avut fericirea să știe cele dintâi că Iisus a înviat și să vorbească cu El. Este acesta un har dat femeilor și îndeosebi femeilor mironosițe?

Se poate să fie, dar este și răsplată pentru multa lor iubire și neînfricată urmare a Domnului din timpul propovăduirii, până la îngropare, căci iată ce scriu evangheliștii despre aceste femei: Evanghelistul Luca zice că împreună cu cei doisprezece ucenici mergeau după Iisus „și niște femei care fuseseră vindecate de duhuri rele și de boli: Maria ce se cheamă Magdalena, din care ieșiseră șapte demoni și Ioana, femeia lui Huza, ispravnicul lui Irod și alte multe care-I slujeau din avutul lor” (Luca 8, 2-3).

Evanghelistul Matei istorisind răstignirea Domnului spune că „erau acolo și femei multe, privind de departe, care urmaseră din Galileea pe Iisus slujindu-I, între care era Maria Magdalena și Maria, mama lui Iacov și a lui Iosua și mama fiilor lui Zevedei” (Matei 27, 55-56).

Evanghelistul Ioan le-a văzut chiar lângă cruce. „Și stăteau lângă crucea lui Iisus, mama Lui și sora mamei Lui, Maria lui Cleopa, și Maria Magdalena” (Ioan 19, 25).

Aceleași femei sunt, apoi, de față la punerea în mormânt a Domnului, însemnând bine locul unde se află stânca în care Iosif din Arimateia își săpase mormânt nou nebănuind că aici mâinile lui vor așeza corpul Învățătorului său iubit, Iisus (Luca 23, 55).

Tot ele vin Duminică foarte de dimineață la mormânt cu miruri și cu miresme; află că Iisus a înviat, vorbesc cu El și vestesc bucuria cea mare a învierii, apostolilor (Ioan 20, 1).

Biserica noastră numește Duminica de azi Duminica mironosițelor. Făcând amintirea lor, putem preciza: spre deosebire de apostoli, mironosițele femei nu au fost chemate și nici alese. Unele dintre ele au fost bolnave și apoi vindecate de Domnul Iisus. Ca recunoștință pentru acest mare bine, ele L-au rugat pe binefăcătorul lor să le dea voie să-L urmeze în unele din călătoriile sale misionare și să-I slujească cu avutul lor. Îndeosebi prin două lucrări ale credinței lor aprinse au devenit renumite aceste femei: 1) Urmarea lui Iisus și 2) Vestirea lui Iisus.

În ceea ce privește credința cu care au urmat pe Mântuitorul, mironosițele au întrecut pe unii dintre ucenici. Majoritatea dintre aceștia L-au părăsit pe drumul Golgotei, de teamă să nu fie și ei prinși, spre a nu se mai aminti de lepădarea lui Petru. Numai Apostolul Ioan are curajul lor, să vină până sub crucea pe care fusese răstignit Iisus. Iubirea lor cea mare pentru Hristos le-a făcut apoi să pregătească și să aducă mir și miresme în zorii zilei de Duminică și să ungă trupul lui Iisus. De aici au și primit numele de purtătoare de mir sau mironosițe.

După cele spuse să privim cu ochii noștri sufletești la aceste femei. Ce inimi credincioase trebuie să fi avut, ce fețe neprefăcute! Ce viață cinstită! Ce îmbrăcăminte cuviincioasă! Ce vorbă smerită, blândă și duhovnicească!

Ce putere de muncă! Ce dorință de a sluji Domnului cu toată casa și averea lor! Ce curaj de a-L urma și ce voință de a-L vesti! În cei două mii de ani de viață creștină, exemplul femeilor mironosițe a fost urmat de milioane de alte femei, marea majoritate rămase în anonimat, iar puține la număr trecute în calendarul sfințeniei creștine.

Marii oameni, Părinți și dascăli ai Bisericii își dau toarează, în cea mai mare măsură, credința și formația religios-morală mamelor lor, care au fost exemple vii de credință, de trăire a învățaturii creștine. Iar cea mai bună dovadă despre poziția femeii în creștinism o aduce cinstirea deosebită pe care creștinii o aduc Preacuratei Fecioare Maria care s-a învrednicit a fi Maica Domnului nostru Iisus Hristos. Pe ea o cinstim mai mult decât pe toți sfinții și decât pe îngeri. Așezând pe Fecioara Maria în centrul cultului ei, Biserica a umanizat învățătura și viața, a înfrumusețat-o și i-a dat mirosul de bună mireasmă a sfințeniei.

Mirul pe care femeile mironosițe l-au adus la mormântul Domnului îl poate aduce fiecare femeie, soție și mamă, în casa ei dacă-și înțelege și-și împlinește chemarea sfântă pe care Ziditorul a toate a așezat-o în ființa ei dintru început.

Cunoscând aceste puține fapte, este firesc să ne întrebăm: Oare ce așteaptă Hristos de la femeia creștină de azi, într-o lume frământată de gânduri, patimi și păcate, dându-i un conținut atât de întunecos? Care este chemarea și menirea ei? Cum poate deveni o binevestitoare a înverii Domnului?

Pe cât îmi este posibil voi încerca să răspund la aceste întrebări.

Dacă s-a bucurat cineva de lumina Evangheliei, cu siguranță cele dintâi trebuie să fi fost femeile. Situația femeii înainte de venirea lui Hristos nu poate suferi comparații.

Domnul Iisus Hristos a ridicat femeia nu numai din lanțurile robiei, din prăpastia imoralității, dar a ridicat-o pe cele mai înalte chemări și înfăptuiri ale vieții.

Egalitatea în drepturi a femeii cu bărbatul este confirmată prin faptul că Mântuitorul cheamă femeia la mântuire alături de bărbat în mod egal: „Nu mai este iudeu, nici elin; nu mai este nici rob, nici slobod; nu mai este parte bărbătească și parte femeiască, pentru că voi toți una sunteți în Domnul Iisus Hristos” (Galateni 3, 28). Sf. Ap. Pavel completează această idee, precizând că bărbatul se sfințește prin femeia creștină și femeia se sfințește prin bărbatul creștin. Tot Apostolul Pavel spune că legătura dintre bărbat și femeie se face prin taina sfântă a căsătoriei care trebuie susținută de dragostea celor ce se însoțesc și trebuie ajutată de darul lui Dumnezeu. Adevărata unire între bărbat și femeie este „în Hristos” și „prin Hristos” care se face „în numele Tatălui și al Fiului și al Sfântului Duh” și care se realizează prin harul Sfinței Taine a Cununii.

Bărbatul și femeia sunt împreună creatori, prin căsătorie ei hotărăsc soarta omenirii. O soție înțeleaptă, bună și devotată își sfințește căminul prin agheazma celei mai curate iubiri.

O mamă creștină, vrednică, harnică, o adevărată mamă este o candelă a credinței și nădejdei care veghează cu timp și fără timp la sufletul copiilor ei dragi, să-i crească, să-i educe, să-i vadă oameni întregi, virtuoși, buni creștini și buni cetățeni.

Ea nu ostenește în zadar, căci mama rămâne mamă! Prin ea se continuă viața. Din moși strămoși, viața omenască este asemenea unui arbore care crește și se continuă în alți și alți arbori. În marele arbore al familiei neamului omenesc, morți și vii urmează unii altora spre

un scop al vieții, iar mama este izvorul acestei vieți. Hrănită din lumina iubirii lui Hristos, a Maicii Domnului, iubirea mamei face din iubirea familială scară către cer. De aceea, mama e cea mai înaltă, cea mai frumoasă și cea mai fidelă întruchipare a chipului și lucrării lui Dumnezeu în lume prin întreita ei chemare de a da viață, de a iubi, de a îngriji și educa. Pentru aceasta creștinismul a ridicat femeii un „altar” care este căminul. El nu poate fi înlocuit cu nimic pe lume și misiunea nu poate fi nicăieri mai însemnată, mai folositoare, mai rodnică, mai de folos și mai sfântă ca aici. Căminul e cea dintâi instituție de educație și femeia care îl iubește e cea mai desăvârșită educatoare.

Ea hrănește pruncul, de la ea învață primul zâmbet și primul cuvânt, acela de „mamă”. Ea sădește și dezvoltă în copil dragostea, bunătatea, respectul față de semenii, cultul datoriei împlinite, datoria față de muncă și de țară, cinstea, demnitatea, credința și rugăciunea, conturându-i personalitatea și formând omul de mai târziu, pe care se va rezema, ca pe niște stâlpi de nădejde, neamul și Biserica.

Pentru aceasta, nu se poate imagina o mai nobilă chemare. Sunt renumiți oamenii de știință cu descoperirile lor, poeții, scriitorii, artiștii și ceilalți, dar deasupra tuturor stă mama, care naște copii, îi crește, îi educă și îi iubește. „Dați-mi o generație de mame bune, zice un gânditor, și voi schimba fața lumii”. Dar pentru noi, creștinii, mama este și primul pedagog spre Hristos, primul învățător și preot al copilului ei. Ea este aceea care duce mâna copilului la frunte ca să-l învețe semnul Sfintei Cruci, apoi tot ea i le împreună pe amândouă pentru rugăciune. Ea este primul însoțitor al copilului la biserică și apoi în fața sfântului altar pentru a primi Trupul și Sângele Domnului în Sfânta Împărtășanie. La „altarul” unei familii creștine,

mama îndeplinește totdeauna rolul mironosițelor din Evanghelia de azi, având grijă să nu se stingă niciodată flacăra credinței, a nădejzii și a dragostei de Dumnezeu și de oameni. De cămin țin maternitatea, nevinovăția, iubirea, abnegația, devotamentul, spiritul de sacrificiu și alte virtuți care pot încununa viața unei femei.

Să gândim bine și să vedem care ar putea fi funcția în care își poate câștiga femeia aceste virtuți și în care le poate sădi mai cu folos în inima altora? Ca să ne dăm seama ce importanță are mama în creșterea și educarea copilului, voi cita pe V. Militaru care zice: „Din același lemn se face și icoană și măciucă”. Iar marele savant G. Longinescu ne spune: „Două puteri sunt în lume: Dumnezeu în cer și mama pe pământ. Un copil este așa cum l-a lăsat Dumnezeu și cum l-a crescut mama lui”.

Creștinismul, Biserica nu susțin, nu cer ca femeia să părăsească titlurile câștigate cu multă trudă, adică să nu fie femeie medic, profesor, avocat, magistrat, funcționar sau altceva; creștinismul cere ca în toate acestea femeia să nu uite că altarul principal în care a rânduit-o Dumnezeu este căminul. În cămin, în familie, femeia ca soție și mamă este stăpâna și regina vieții pentru viață. Creștinismul nu zice și nu cere ca femeia să nu fie folositoare societății prin inteligența, priceperea și jertfa ei, dar îi amintește că cel dintâi folos pe care îl poate aduce societății este acela de a fi mamă adevărată.

Zadarnic se vor elabora principii și metode, se vor cheltui energii de la catedră pentru formarea omului cerut de societate, dacă lipsește mama, care este izvorul de viață, așa cum a rânduit-o Dumnezeu. Zadarnic stă femeia în posturi de conducere dacă izvorul care pulsează viața este anemic și stricat. În formarea și educarea copilului, mama are rolul hotărâtor. Mama adevărată înseamnă

dăruire, spirit creator, dragoste, spirit de sacrificiu etc. Modestă, tăcută și discretă, mama știe să facă din familia sa un loc curat și cald, unde sălășluiește armonia, cinstea și omenia, și în care se plămădește sufletul copilului său.

Bune sunt toate slujbele și folositoare, dar „partea cea bună”, pe care trebuie să o aleagă femeia, mai ales într-o societate ca a noastră, este de a fi candelă nestinsă a credinței în Dumnezeu în familia ei mai întâi și apoi în mijlocul societății în care trăiește.

Aceasta așteaptă Hristos de la noi, aceasta este pilda celor dintâi vestitoare ale învierii și pilda unui nesfârșit număr de soții și mame creștine. Ca și odinioară Mariei Magdalena, Iisus spune tuturor femeilor creștine: „Mergeți și vestiți fraților mei, adică tuturor oamenilor, învierea!”.

Fă Doamne, ca nici una din mamele noastre creștine să nu rămână indiferente la chemarea Ta!

Nici una să nu rămână nehotărâtă, mai ales astăzi, în această lume bântuită de păcate și fărădelegi, în lucrarea ei de salvare de vieți și suflete, ci fiecare mamă să audă glasul Domnului Iisus Hristos: „Lăsați copiii să vină la Mine” și să răspundă la această sfântă chemare cum au răspuns mironosițele femeii și toate mamele creștine, spre slava Ta, Doamne, și spre mântuirea noastră, a copiilor noștri și a neamului nostru! Amin.

Duminica a IV-a după Paști

(a slăbănogului)

Ev. Ioan 5, 5-15

„După acestea era o sărbătoare a iudeilor și Iisus S-a suit la Ierusalim. Iar în Ierusalim, lângă Poarta Oilor, era o scăldătoare, care pe evreiește se numește Vitezda, având cinci pridvoare. În acestea zăceau mulțime de bolnavi, orbi, șchiopi, uscați, așteptând mișcarea apei. Căci un înger al Domnului se cobora la vreme în scăldătoare și tulbura apa și cine intra întâi, după tulburarea apei, se făcea sănătos, de orice boală era ținut. Și era acolo un om, care era bolnav de treizeci și opt de ani. Iisus, văzându-l pe acesta zăcând și știind că este așa încă de multă vreme, i-a zis: Voiești să te faci sănătos? Bolnavul I-a răspuns: Doamne, nu am om, care să mă arunce în scăldătoare, când se tulbură apa; că, până când vin eu, altul se coboară înaintea mea. Iisus i-a zis: Scoală-te, ia-ți patul tău și umblă. Și îndată omul s-a făcut sănătos, și-a luat patul și umbla. Dar în ziua aceea era sâmbătă. Deci ziceau iudeii către cel vindecat: Este zi de sâmbătă și nu-ți este îngăduit să-ți iei patul. El le-a răspuns: Cel ce m-a făcut sănătos, Acela mi-a zis: Ia-ți patul și umblă. Ei l-au întrebat: Cine este omul care ți-a zis: Ia-ți patul tău și umblă? Iar cel vindecat nu știa cine este, căci Iisus se dăduse la o parte din mulțimea care era în acel loc. După aceasta Iisus l-a aflat în templu și i-a zis: Iată că te-ai făcut sănătos. De acum să nu mai păcătuiești, ca să nu-ți fie ceva mai rău. Atunci omul a plecat și a spus iudeilor că Iisus este Cel ce l-a făcut sănătos.”

Predica

Sfintele Evanghelii care se citesc în primele două duminici după Paști urmăresc să dovedească adevărul Învierii Domnului prin mărturisirea martorilor acestei minuni: Sf. Apostoli și îndeosebi *Toma*, cel care s-a încredințat prin simțurile sale trupești, femeile mironosițe care, cele dintâi, L-au văzut înviat pe Iisus. După acestea, în trei duminici la rând se citesc Evangheliile despre anumite minuni făcute de Iisus care dovedesc Dumnezeirea Lui. Una din acestea este minunea vindecării paralticului care de 38 de ani aștepta la scăldătoarea numită „Vitezda” să fie ajutat să intre în apa vindecătoare.

Scăldătoarea Vitezda (casa milei) este situată în partea de nord a templului din Ierusalim, opusă Siloamului. Scăldătoarea Vitezda, am putea spune că era un fel de sanatoriu cu cinci foișoare (încăperi), unde veneau o „mulțime de bolnavi, orbi, șchiopi, uscați” (Ioan 5, 3) care așteptau tulburarea apei. Fiindcă din vreme în vreme îngerul Domnului venea și tulbura apa, și cel care intra întâi după tulburarea apei se făcea sănătos de orice boală era ținut. Acolo zăcea un om de 38 de ani. Era paralizat, singur și fără nici un ajutor. Nu s-a găsit nimeni care să-l ajute să poată intra primul în scăldătoare.

Slăbănogul nu-și pierde răbdarea, nădăjduia într-o scăpare, într-o izbăvire, crezând că într-o zi Dumnezeu va avea milă de el și îl va izbăvi. Și iată că răbdarea și credința lui au fost răsplătite când, într-o zi, venind Mântuitorul și văzându-l i s-a făcut milă de el și apropiindu-se

Îl întreabă: „vrei să te faci sănătos?”. Bolnavul i-a răspuns: „Doamne, nu am om ca să mă arunce în scăldătoare, când se tulbură apa că, până când merg eu, altul înaintea mea se coboară. Zis-a Iisus lui: „scoală-te, i-ați patul tău și umblă”. Și îndată omul s-a făcut sănătos, lăsându-și suferințele și a început să umble.

Slăbănogul vindecat în acest mod cu totul neașteptat nu știa nici măcar cine este binefăcătorul său. Iisus a plecat, s-a făcut nevăzut. După aceea Iisus l-a aflat în templu și i-a zis: „Iată, că te-ai făcut sănătos, de-acum să nu mai păcătuiești, ca să nu-ți fie ceva mai rău” (Ioan 5, 14). Atunci omul a plecat și a vestit iudeilor că Iisus este Cel ce l-a făcut sănătos. Această minune s-a întâmplat într-o zi de sâmbătă iar evreii considerau ca o profanare a Legii orice lucrare care se săvârșea sâmbăta. Robi ai literei și mai mult ai obiceiului lor, ei intervin grabnic, „E sâmbătă”, nu știi că lucrarea în zi de sâmbătă este oprită? Paraliticul vindecat răspunde: „Cel ce m-a făcut sănătos, Acela mi-a zis: i-ați patul și umblă” (Ioan 5, 10-11). Cu acest prilej, Iisus a declarat categoric: „sâmbăta a fost făcută pentru om, și nu omul pentru sâmbătă”, sau „Fiul omului este Domn al sâmbetei”.

Așa s-a sfârșit cumplita suferință a unui slăbănog, care a avut lângă el pe Iisus, tămăduitorul suferințelor noastre trupești și sufletești.

Sf. Evanghelie de astăzi despre slăbănogul vindecat ne pune în față suferința, păcatul și singurătatea.

„N-am om” – este strigătul uneia dintre cele mai amare suferințe omenești: singurătatea. Noi, oamenii, suntem ființe sociale prin creație, adică am fost creați de Dumnezeu să trăim în societate, să ne împărtășim unul altuia bucuriile și necazurile, să purtăm grijă unul de altul, să ne ajutăm, să ne iubim. Cel avut pe cel lipsit, cel tare pe cel

slab, cel sănătos pe cel bolnav să slujească etc. Aceasta-i voia lui Dumnezeu. „Purtați-vă sarcinile (greutățile) unii altora și așa veți împlini legea lui Hristos” (Galateni 6, 2).

Dar să trăiești singur, să n-ai cu cine vorbi, cu cine te sfătui, să nu fie nimeni în jurul tău care să spună o vorbă bună, când ești bolnav să-ți dea un pahar cu apă, să-ți cumpere o pâine sau să te îngrijească atunci când ești neputincios – sunt drame ale vieții care depășesc graiul omenesc. Un gânditor a fost întrebat care este suferința cea mai grea a vremii noastre. Fără șovăire a răspuns: singurătatea. Se pare că este un adevăr că nici o boală trupească nu lovește pe om în necazurile și suferințele lui ca sentimentul de a te simți singur, nedorit, părăsit.

Singurătatea lovește oameni din orice stare, de orice vârstă. Avem copii părăsiți, ai căror părinți și în special mama au plecat după câștig. Copiii sunt lăsați la bunici sau în voia sorții. Motivul plecării lor este sărăcia. Dar, crezând că scapă de sărăcie, au devenit mai săraci în valoarea lor spirituală.

Am spus și voi spune că adevărata bucurie pentru copil este mama, care nu poate fi înlocuită de nimeni. Mama care și-a părăsit copilul trebuie să-și găsească elanul, iubirea de la început și să devină adevărata mamă pe care o cere Dumnezeu și societatea.

Slăbănogul de la Vitezda a aflat „omul”, pe Domnul Hristos. Acela care s-a apropiat de dânsul, i-a văzut durerea și l-a vindecat. I s-a făcut milă și fără să fie rugat a făcut ceea ce stătea în puterea Sa Dumnezeiască. Nimeni dintre noi, oamenii, nu va fi în stare să facă vreodată minunile puterii lui Iisus, la cuvântul căruia paralizații umblau, orbii căpătau vederea și morții se ridicau. Iisus însă ne-a lăsat o sfântă datorie, datoria iubirii.

Religia noastră creștină este religia iubirii, cine nu știe și nu trăiește aceasta, nu știe nimic, nu se poate numi creștin. Iubirea nu este un sentiment vag, rece și mort, ci este o putere spirituală, o forță vitală adânc lucrătoare, care deschide sufletul către altul și-l contopește cu semenii săi și cu Dumnezeu.

Iubirea necondiționată, care nu cunoaște și nici nu caută nici o preferință este iubirea divină, privită ca expresie a aceleiași puteri sfinte. Marea poruncă dumnezeiască: „Să iubești pe Domnul Dumnezeuul tău, cu toată inima ta, cu tot sufletul tău și cu tot cugetul tău”. Aceasta e marea și întâia poruncă. Iar a doua, e la fel ca aceasta: Să iubești pe aproapele tău ca pe tine însuși” (Matei 22, 37-39).

Iubirea nu este numai un fapt pe care să-l păstrăm, ci este mai mult o conștiință ce trebuie să o trăim din plin, pe toate laturile vieții noastre omenești.

Există în jurul nostru mulți factori care promovează singurătatea, printre aceștia un loc important ocupându-l indiferența unuia față de altul, egoismul unor oameni, disprețul față de semenii, dezinteresul, lipsa de iubire. Câți nu zic: nu mă interesează vecinul! Ce treabă am eu cu aproapele meu? E bine să ne aducem aminte de răspunsul dat de Cain în fața lui Dumnezeu după ce îl omorâse pe fratele său, Abel: „Au doară eu sunt păzitorul fratelui meu?” (Facerea 4, 9). Un răspuns păcătos, un răspuns dat de un om pierdut, pentru că fiecare din noi este dator să se intereseze de aproapele său, să-l ajute, să-l ocrotească. Să învățăm de la Mântuitorul ce este dragostea cea adevărată.

Dacă vrem să fim vrednici a ne chema urmașii lui Iisus, trebuie să ne lepădăm de noi înșine, să cedăm interesele noastre în favoarea aproapelui, căci așa ne învață

cuvântul lui Dumnezeu: „În aceasta am cunoscut iubirea: că El și-a pus sufletul Său pentru noi, și noi datori suntem să ne punem sufletele pentru frați” (I Ioan 3, 16).

Tu trebuie să fii păzitorul celui în suferință. Să fii omul cu inimă caldă, cu inimă creștină și afectuoasă care să ușurezi necazul, să trezești florile bucuriei și ale fericirii în sufletele care erau mai înainte pustii și uscate, ca un pământ fără apă. Căci zice Sf. Apostol Iacob: „cucernicia curată și neprihănită înaintea lui Dumnezeu, Tatăl nostru, este să cercetăm pe orfani și pe văduve în necazurile lor” (Iacob 1, 27). După un timp, aflându-se Iisus în templu îi zice celui vindecat: „Iată, te-ai făcut sănătos, de acum să nu mai păcătuiești, ca să nu-ți fie ceva mai rău”. Prin cuvintele Sale, Mântuitorul îi arată vindecatului că știe de unde-i provine boala, că acea boală era o urmare a păcatelor lui, care i-au atins nu numai sufletul, ci și trupul. Se pare că suferința cu tot convoiul ei de nemulțumiri e tovarășa noastră de drum pe drumul vieții. Știința a depus și depune mari eforturi pentru înlăturarea durerilor care frământă pe om. Dar strădaniile rămân de multe ori zadarnice, atâta vreme cât nu vom cădea de acord că singura cauză a suferințelor noastre o găsim în cuvintele Mântuitorului, pe care Le-a adresat slăbănogului la templu: păcatul.

Păcatul l-a ținut pe slăbănogul din Sf. Evanghelie încătușat în lanțurile suferinței 38 de ani și tot el va ține de parte de Mântuitor pe fiecare dintre noi, dacă nu ne vom lăsa de păcate și nu ne vom întoarce la Dumnezeu.

E atâta suferință în lume, care macină sufletele și trupurile oamenilor și ne vom convinge că singurul izvor al ei este păcatul, oricum s-ar numi el și sub orice formă s-ar săvârși.

Niciodată neamul omenesc nu a avut și nici nu va avea un dușman mai înverșunat, ca păcatul. El coboară pe om și întreg neamul omenesc într-o „vale a plângerii” și îl transformă într-un fel de spini și pălămidă a societății. Păcatul nu lasă în urmă decât pustiire și miros de moarte, iar povara lui prăbușește toate însușirile de seamă, depozitând pe om de ultima energie fizică și morală.

Slăbănogul de la Vitezda ne servește ca exemplu și dovadă în privința aceasta. Dar să avem în față și pe fiul risipitor al cărui chip ne dă mult de gândit, și care, zdrențuit, se întoarce la casa tatălui său. Sf. Evanghelie e plină de astfel de exemple.

Poate acestea nu vor convinge pe toți. De aceea, conștiința noastră ne cheamă să intrăm pentru câteva clipe în spitale, în azile, în spitale de nebuni și să vedem ce pricină i-a adus pe cei mai mulți acolo? Televizorul, radioul și ziarele ne înspăimântă cu știrile negative ale societății de azi. Un fiu își ucide părinții, un soț își omoară soția, un tânăr își curmă singur firul vieții sale. Cine pune arma în mâna ucigașilor? Cine este autorul principal al atâtor fărâdelegi și nenorociri? Păcatul, care punând odată stăpânire pe om, îl aruncă pe povârnișul celor mai înspăimântătoare prăpăstii. Păcatul distruge simțul omeniei din om, și face din el o fiară; cea mai primejdioasă din fiarele pământului.

Din această cauză orașele și satele dau în fiecare săptămână procente înspăimântătoare de bolnavi. Păcatul vine să fure, să junghie și să piardă, ridicând zilnic din mijlocul nostru mii de vieți omenești.

După cum urzica împiedică dezvoltarea unei flori și după cum neghina primejduiește dezvoltarea bobului de grâu, așa și păcatul înăbușă orice năzuință de împlinire a virtuților întăritoare ale tuturor puterilor noastre. Iată

cauza suferințelor în lume și iată de ce omul căzut pradă păcatului nu poate fi niciodată fericit.

După cum nu poți pune mâna pe foc fără să te frigi, precum nu poți trece prin apă fără să te uzi, tot așa nu poți săvârși păcatul fără să-ți iei plata. Și care este plata păcatului? Mai întâi suferința și boala. Apoi moartea. Suntem în Biserică, la scaldătoarea credinței, ca să căpătăm fiecare ajutorul de care avem nevoie. Să plecăm la casele noastre, așa cum poruncește slăbănogului Domnul Iisus în Evanghelia de astăzi: să ne sculăm, să luăm patul și să umblăm. A ne scula înseamnă a ne naște din nou, a ne scula din patul păcatelor și a face voia lui Hristos, pe care l-am întristat prin păcatele noastre. Întrebarea Mântuitorului Iisus stăruie azi mai mult ca oricând. „Vrei să fii sănătos?” Vindecarea noastră este în funcție de convingerea răspunsului ce-l vom da, urmat de atitudinea credinței și a faptelor noastre.

Părăsind păcatul, scăpăm de suferința vremelnică și de osânda veșnică; să facem binele cerut de semenii noștri, iar celor ce vin după noi le vom lăsa moștenire acel model de viață folositoare pentru sănătatea sufletească și trupească. E singura cale ce avem de urmat! Amin.

Duminica a V-a după Paști (a samarinencei)

Ev. Ioan 4, 5-43

„Deci a venit la o cetate a Samariei, numită Sihar, aproape de locul pe care Iacov l-a dat lui Iosif, fiul său; Și era acolo fântâna lui Iacov. Iar Iisus, fiind ostenit de călătorie, S-a așezat lângă fântână și era ca la al șaselea ceas. Atunci a venit o femeie din Samaria să scoată apă. Iisus i-a zis: Dă-Mi să beau. Căci ucenicii Lui se duseseră în cetate, ca să cumpere merinde. Femeia samarineancă I-a zis: Cum Tu, care ești iudeu, ceri să bei de la mine, care sunt femeie samarineancă? Pentru că iudeii nu au amestec cu samarinanii. Iisus a răspuns și i-a zis: Dacă ai fi știut darul lui Dumnezeu și Cine este Cel ce-ți zice: Dă-Mi să beau, tu ai fi cerut de la El, și ți-ar fi dat apă vie. Femeia I-a zis: Doamne, nici găleată nu ai, și fântâna e adâncă; de unde, dar, ai apa cea vie? Nu cumva ești Tu mai mare decât părințele nostru Iacov, care ne-a dat această fântână și el însuși a băut din ea și fiii lui și turmele lui? Iisus a răspuns și i-a zis: Oricine bea din apa aceasta va înseta iarăși; Dar cel ce va bea din apa pe care i-o voi da Eu nu va mai înseta în veac, căci apa pe care i-o voi da Eu se va face în el izvor de apă curgătoare spre viață veșnică. Femeia a zis către El: Doamne, dă-mi această apă ca să nu mai însetez, nici să mai vin aici să scot. Iisus i-a zis: Mergi și cheamă pe bărbatul tău și vino aici. Femeia a răspuns și a zis: N-am bărbat. Iisus i-a zis: Bine ai zis că nu ai bărbat. Căci cinci bărbați ai avut și cel pe care îl ai

acum nu-ți este bărbat. Aceasta adevărat ai spus. Femeia I-a zis: Doamne, văd că Tu ești prooroc. Părinții noștri s-au închinat pe acest munte, iar voi ziceți că în Ierusalim este locul unde trebuie să ne închinăm. Și Iisus i-a zis: Femeie, crede-Mă că vine ceasul când nici pe muntele acesta, nici în Ierusalim nu vă veți închina Tatălui. Voi vă închinați căruia nu știți; noi ne închinăm Căruia știm, pentru că mântuirea din iudei este. Dar vine ceasul și acum este, când adevărații închinători se vor închina Tatălui în duh și în adevăr, că și Tatăl astfel de închinători își dorește. Duh este Dumnezeu și cei ce I se închină trebuie să i se închine în duh și în adevăr. I-a zis femeia: Știm că va veni Mesia care se cheamă Hristos; când va veni, Acela ne va vesti nouă toate. Iisus i-a zis: Eu sunt, Cel ce vorbesc cu tine. Dar atunci au sosit ucenicii Lui. Și se mirau că vorbea cu o femeie. Însă nimeni n-a zis: Ce o întrebi, sau: Ce vorbești cu ea? Iar femeia și-a lăsat găleata și s-a dus în cetate și a zis oamenilor: Veniți de vedeți un om care mi-a spus toate câte am făcut. Nu cumva aceasta este Hristosul? Și au ieșit din cetate și veneau către El. Între timp, ucenicii Lui Îl rugau, zicând: Învățătorule, mănâncă. Iar El le-a zis: Eu am de mâncat o mâncare pe care voi nu o știți. Ziceau deci ucenicii între ei: Nu cumva I-a adus cineva să mănânce? Iisus le-a zis: Mâncarea Mea este să fac voia Celui ce M-a trimis pe Mine și să săvârșesc lucrul Lui. Nu ziceți voi că mai sunt patru luni și vine secerișul? Iată zic vouă: Ridicați ochii voștri și priviți holdele că sunt albe pentru seceriș. Iar cel ce seceră primește plată și adună roade spre viața veșnică, ca să se bucure împreună și cel ce seamănă și cel ce seceră. Căci în aceasta se adevărește cuvântul: Că unul este semănătorul și altul secerătorul. Eu v-am trimis să secerați ceea ce voi n-ați muncit; alții au muncit și voi ați intrat în munca lor. Și mulți samarineni din cetatea aceea au crezut în El, pentru cuvântul femeii

care mărturisea: Mi-a spus toate câte am făcut. Deci, după ce au venit la El, samarinenii Îl rugau să rămână la ei. Și a rămas acolo două zile. Și cu mult mai mulți au crezut pentru cuvântul Lui, iar femeii i-au zis: Credem nu numai pentru cuvântul tău, căci noi înșine am auzit și știm că Acesta este cu adevărat Hristosul, Mântuitorul lumii. Și după cele două zile, a plecat de acolo în Galileea."

Predica

*„Dacă ai fi știut darul lui Dumnezeu și cine este Cel ce-ți zice:
Dă-Mi să beau, tu ai fi cerut de la El și ți-ar fi dat apă vie”
(Ioan 4, 10)*

Poate este nevoie ca la începutul predicii noastre să facem o precizare ca să se poată înțelege atitudinea samarinencii. În vremea aceea, între evrei și samarineni era ură mare, o vrăjmășie neîmpăcată. Evreii se considerau ca singuri curați, priveau spre Samarineni cu un suveran dispreț și nu voiau să aibă cu dânșii nici o treabă, nici ca să se atingă de ei, ori de vreun lucru de-al lor ca să nu se molipsească. În ochii evreilor, samarinenii erau oameni necurați, mult mai răi decât păgânii, ca stăpâniți de duhuri necurate. După petrecerea Sa în Ierusalim, la primul Paște, Mântuitorul, prigonit de evrei, se retrage în Iudeea, unde stă până toamna târziu, învățând și propovăduind cuvântul lui Dumnezeu.

După aceea părăsește Iudeea spre a se întoarce în Galileea, de unde plecase. El trebuia să treacă prin Samaria, unde ajunge în orașul Sihar. Aproape de oraș era o fântână, numită fântâna lui Iacov. Mântuitorul obosit de cale, se așază pe marginea fântânii, trimitând pe ucenici în cetate să cumpere de-ale mâncării. Și cum stătea Iisus și privea în zare, apare dinspre oraș o femeie cu un vas pe umăr ca să ia apă. Iisus intră în vorbă cu femeia, zicându-i: „Dă-Mi apă să beau”.

Femeia, văzând că Iisus, ca evreu, îi cere apă, răspunde: „Cum, Tu, evreu fiind, ceri apă de la mine, o femeie

samarineancă?” Ea este interpretul sentimentului de care era stăpânit întreg poporul samarinean. Era un moment și un loc prielnic, când Iisus trebuia să le amintească atât iudeilor, cât și samarinenilor că nu trebuie să se urască, să le vorbească de originea lor comună din patriarhul Iacov și cei doisprezece fii ai săi, din care se trăgeau și unii și alții.

Convorbirea lui Iisus cu femeia samarineancă (observăm că nu i se dă numele) trece de la apa din fântână pe care i-o cere Iisus, la un alt fel de apă: „Dacă ai fi știut darul lui Dumnezeu și cine este Cel ce-ți zice: dă-Mi să beau, tu ai fi cerut de la El și ți-ar fi dat apă vie”. Cuvintele rostite de Mântuitorul atrag atenția femeii. Nu înțelegea ce este „apa cea vie”, dar își exprimă mirarea cum și de unde poate El să aibă apă vie. Femeia presupunea că apa cea vie trebuie să fie mai bună decât apa din fântâna lui Iacov. Iar dacă o are, El trebuie să fie om deosebit, un prooroc. „Au doar Tu ești mai mare decât Iacov” (Vers. 12). La această întrebare Iisus explică: „Tot cel ce va bea din apa aceasta va înseta iarăși. Iar cel ce va bea din apa pe care Eu voi da lui, nu va înseta în veac”. Ea îi cere „această apă”, atât de minunată ca să nu mai fie nevoie să ostenească până la fântână. Acum Mântuitorul găsește momentul potrivit să-i atingă conștiința, să-i dea ocazia să se îndrepte, să primească adevărata „apă vie”, învățătura Lui și să se mântuiască. El zice: „Mergi și cheamă pe bărbatul tău și vino aici”. Răspuns-a femeia și a zis Lui: N-am bărbat. Grăit-a ei Iisus: Bine ai zis că nu ai bărbat. Aceasta adevărat ai zis. Așadar, trăia în fărădelege cu al șaselea bărbat. De data aceasta femeia a rămas uimită, i-a zguduit conștiința și-a pus-o pe gânduri, pentru că i-a spus toate câte le-a făcut în viață. Nu i se mai întâmplase așa ceva. Atunci ea a izbucnit: „Doamne, văd că ești prooroc”. „Părinții noștri în muntele acesta (Garizim) s-au

închinat; și voi ziceți că în Ierusalim este locul unde se cade a se închina”. Zis-a Iisus: „Crede-mă, femeie, că va veni vremea când nu în muntele acesta, nici în Ierusalim vă veți închina Tatălui, va veni vremea și acum este, când închinătorii cei adevărați se vor închina Tatălui cu Duhul și cu Adevărul, că Tatăl acest fel caută să fie cei ce se închină Lui”. Duh este Dumnezeu și cei ce se închină Lui, cu Duhul și cu Adevărul se cade a se închina. Zis-a Lui femeia: „știm că va veni Mesia, care se cheamă Hristos, când va veni acela, ne va spune nouă toate. Zis-a ei Iisus: „Eu sunt Cea ce grăiesc cu tine” (Ioan 4, 26).

A gustat femeia din „apa cea vie”, și s-a făcut lumină în sufletul ei și alergând îndată în cetate L-a binevestit pe Iisus tuturor samarinenilor. Aceștia au venit și au crezut în Iisus. Astfel s-a făcut lumină în sufletele samarinenilor și prin mărturisirea femeii și prin prezența lui Iisus. „Credem, nu numai pentru cuvântul tău, căci noi înșine am auzit și știm că Acesta este cu adevărat Hristosul, Mântuitorul lumii” (Ioan 4, 42).

Ne putem întreba: cine a fost această femeie samarineancă? O femeie simplă dedată plăcerilor, dovadă că a avut cinci bărbați și cu cel care se afla acum trăia în nelegiuire. O femeie stăpânită de prejudecăți, nu numai ale ei, ci ale neamului ei. Ce a devenit ea în urma convorbirii cu Iisus? O purtătoare de lumină, de aici și numele Fotinia (= luminătoarea), păstrat în Tradiția Bisericii, care a luminat ținutul Samariei.

Cum s-a putut face această schimbare? Harul lui Dumnezeu, închipuit de „apa cea vie” din care a gustat samarineanca. Cu ocazia unui praznic al iudeilor, Iisus a rostit aceste cuvinte: „Dacă însetează cineva, să vină la Mine și să bea. Cine crede în Mine râuri de apă vie vor curge în inima lui...” și adaugă Sf. Ev. Ioan: „Acesta a

zis-o despre Duhul pe care avea să-l primească acei ce cred în El" (Ioan 7, 39). Aceasta „e apa cea vie” – Harul lui Dumnezeu care întreține viața noastră.

Ce pare cu neputință omului singur e cu putință omului ajutat de Harul lui Dumnezeu. Avem înaintea noastră pilda vie a samarinencii: femeie slabă, femeie robită plăcerilor lumești. Cum se transformă, cum se transfigurează sub puterea harului pe care Domnul îl pogoară peste ea!

Pentru a primi Harul lui Dumnezeu trebuie să fim pregătiți, să fi părăsit întunericul păcatului și să fi intrat în contact spiritual cu Hristos prin credință și rugăciune și atunci vom înțelege ce este harul lui Dumnezeu. Femeia Samarineancă, din lipsă de contact cu divinitatea și din cauza păcatului, sub apăsarea căruia trăia zilnic, nu a cunoscut darul lui Dumnezeu. Dar Mântuitorul a căutat ca prin mijloace pedagogice, prin asemănări și contraste, prin analogii și antiteze să facă pe această femeie, atunci, și pe noi cei de astăzi să înțelegem măcar în parte, ce anume este darul lui Dumnezeu. Și în chipul cel mai simplu posibil Mântuitorul pornește de la apa după care venise samarineanca, de la apa din fântâna lui Iacob și se înalță treptat până la apa cea vie a vieții veșnice, care este darul lui Dumnezeu. Într-adevăr, între apa din izvorul pământului și apa cea vie din izvorul cerului există asemănări și contraste: precum apa pământului este elementul cel dintâi și necesar pentru orice existență, tot astfel darul ceresc, harul lui Dumnezeu este elementul cel dintâi și baza oricărei trăiri în Dumnezeu. Precum trupul nostru nu poate să viețuiască fără apă, tot astfel sufletul nostru nu poate viețui fără harul lui Dumnezeu.

Harul lui Dumnezeu este puterea supranaturală care vine în ajutorul slăbănogului, bolnav și neputincios, ca să-l ajute, să-l întărească și să-l mântuiască. Harul sau

grația divină este o putere spirituală, este o forță nevăzută dar simțită, pe care Dumnezeu o trimite omului ca să-l ajute în lupta cu ispitele și în toate necazurile vieții. Harul este iubirea concretă a lui Dumnezeu față de om, manifestată neîntrerupt în viața omenirii, este apa cea vie care nutrește, întărește și face să sporească neîncetat toată viața noastră cea duhovnicească.

Prin har, prin dar, prin grație dobândim iubirea lui Dumnezeu (Romani 5, 5), putere și înțelepciune (Luca 21, 15) răscumpărare și iertare (Efeseni 1, 5-8), mângâiere și nădejde (1 Tesaloniceni 3, 16), îndreptare (Romani 3, 24), sfințire (Romani 15, 15-16), pace (Romani 1, 7), toate darurile duhovnicești (I Corinteni 12) și toată mântuirea sufletului (Fapte 15, 11). Harul lui Dumnezeu lucrează în Biserică și se împărtășește mai ales prin sfintele Taine. Harul este absolut necesar pentru mântuirea noastră. Harul lui Dumnezeu stă totdeauna gata și așteaptă ca noi să vrem să primim acest har și să lucrăm cu el la propria noastră mântuire. Cine primește harul lui Dumnezeu bea din „apa cea vie”, iar cine respinge harul lui Dumnezeu, respinge mântuirea lui sufletească.

Doamne, trezește în noi toți, dorul și setea după această apă vie și dă-ne să gustăm din ea spre mântuirea noastră vremelnică de aici, și cea veșnică ce va să vie. Amin.

Duminica a VI-a după Paști

(a orbului din naștere)

Ev. Ioan 9, 1-38

„Și trecând Iisus, a văzut un om orb din naștere. Și ucenicii Lui L-au întrebat, zicând: Învățătorule, cine a păcătuit; acesta sau părinții lui, de s-a născut orb? Iisus a răspuns: Nici el n-a păcătuit, nici părinții lui, ci ca să se arate în el lucrările lui Dumnezeu. Trebuie să fac, până este ziua, lucrările Celui ce M-a trimis pe Mine; că vine noaptea, când nimeni nu poate să lucreze. Atât cât sunt în lume, Eu sunt Lumina lumii. Acestea zicând, a scuipat jos și a făcut tină din scuipat, și a uns cu tină ochii orbului. Și i-a zis: Mergi de te spală în scaldătoarea Siloamului (care se tâlcuiește: trimis). Deci s-a dus și s-a spălat și a venit văzând. Iar vecinii și cei ce-l văzuseră mai înainte că era orb ziceau: Nu este acesta cel ce ședea și cerșea? Unii ziceau: El este. Alții ziceau: Nu este el, ci seamănă cu el. Dar acela zicea: Eu sunt. Deci îi ziceau: Cum ți s-au deschis ochii? Acela a răspuns: Omul care se numește Iisus a făcut tină și a uns ochii mei; și mi-a zis: Mergi la scaldătoarea Siloamului și te spală. Deci, ducându-mă și spălându-mă, am văzut. Zis-au lui: Unde este Acela? Și el a zis: Nu știu. L-au dus la farisei pe cel ce fusese oarecând orb. Și era sâmbătă în ziua în care Iisus a făcut tină și i-a deschis ochii. Deci iarăși îl întrebau și fariseii cum a văzut. Iar el le-a zis: Tină a pus pe ochii mei, și m-am spălat și văd. Deci ziceau unii dintre farisei: Acest om nu este de la Dumnezeu, fiindcă nu ține sâmbăta. Iar alții ziceau: Cum poate un om păcătos să facă asemenea minuni? Și era dezbinare între ei. Au zis deci orbului

iarăși: Dar tu ce zici despre El, că ți-a deschis ochii? Iar el a zis că prooroc este. Dar iudeii n-au crezut despre el că era orb și a văzut, până ce n-au chemat pe părinții celui ce vedea. Și i-au întrebat, zicând: Acesta este fiul vostru, despre care ziceți că s-a născut orb? Deci cum vede el acum? Au răspuns deci părinții lui și au zis: Știm că acesta este fiul nostru și că s-a născut orb. Dar cum vede el acum, noi nu știm; sau cine i-a deschis ochii lui, noi nu știm. Întrebați-l pe el; este în vârstă; va vorbi singur despre sine. Acestea le-au spus părinții lui, pentru că se temeau de iudei. Căci iudeii pusese rădăcină la cale că, dacă cineva va mărturisi că El este Hristos, să fie dat afară din sinagogă. De aceea au zis părinții lui: Este în vârstă; întrebați-l pe el. Deci au chemat a doua oară pe omul care fusese orb și i-au zis: Dă slavă lui Dumnezeu. Noi știm că Omul Acesta e păcătos. A răspuns deci acela: Dacă este păcătos, nu știu. Un lucru știu: că fiind orb, acum văd. Deci i-au zis: Ce ți-a făcut? Cum ți-a deschis ochii? Le-a răspuns: V-am spus acum și n-ați auzit? De ce voiți să auziți iarăși? Nu cumva voiți și voi să vă faceți ucenici ai Lui? Și l-au ocărât și i-au zis: Tu ești ucenic al Aceluia, iar noi suntem ucenici ai lui Moise. Noi știm că Dumnezeu a vorbit lui Moise, iar pe Acesta nu-L știm de unde este. A răspuns omul și le-a zis: Tocmai în aceasta stă minunea: că voi nu știți de unde este și El mi-a deschis ochii. Și noi știm că Dumnezeu nu-i ascultă pe păcătoși; dar de este cineva cinstitor de Dumnezeu și face voia Lui, pe acesta îl ascultă. Din veac nu s-a auzit să fi deschis cineva ochii unui orb din naștere. De n-ar fi Acesta de la Dumnezeu n-ar putea să facă nimic. Au răspuns și i-au zis: În păcate te-ai născut tot, și tu ne înveți pe noi? Și l-au dat afară. Și a auzit Iisus că l-au dat afară. Și, găsimdu-l, i-a zis: Crezi tu în Fiul lui Dumnezeu? El a răspuns și a zis: Dar cine este, Doamne, ca să cred în El? Și a zis Iisus: L-ai și văzut! Și Cel ce vorbește cu tine Acela este. Iar el a zis: Cred, Doamne. Și s-a închinat Lui."

Predica

„Cât sunt în lume, Eu sunt Lumina lumii”
(Ioan 9, 5)

Am ascultat astăzi citindu-se din Sf. Evanghelie despre una din cele mai mari minuni pe care le-a făcut Iisus, cu scopul de a arăta iudeilor că El este Mesia Cel prezis de prooroci. El este „Lumina lumii”, El este „Calea, Adevărul și Viața” pentru lume. În Ierusalim era mare sărbătoare. Mulțime de evrei adunați din țară și de peste hotare prăznuiau sărbătoarea corturilor. Printre cei prezenți la această sărbătoare era și Iisus care găsește de cuviință să dezvăluie iudeilor, în chip cu totul aparte, dumnezeirea Sa.

Dintr-un loc foarte frecventat din interiorul templului, în preajma visteriei, Iisus spune aceste cuvinte poporului: „Eu sunt Lumina lumii, cine Mă urmează pe Mine, nu va umbla în întuneric, ci va avea lumina vieții”. Fariseii surprinși de această afirmație, își îndreaptă privirile spre Iisus și-L întrerup din vorbire spunându-i: „Tu mărturisești despre tine însuși, deci mărturia Ta nu este adevărată”.

Însă Iisus cu autoritatea Sa, critică judecata lor, și prezintă răspunsul Său: „Eu sunt Cel ce mărturisesc despre Mine Însuși și mărturisește despre Mine Tatăl Meu; Cel ce M-a trimis” (Ioan 8, 18).

În discuția care se încinge între farisei și Iisus, Mântuitorul le vorbește, descoperindu-le cine este El, care este

menirea Sa în lume și Cel ce l-a trimis, așa încât „grăind acestea, mulți au crezut într-Însul”.

Ce minunată descoperire ne face Iisus Hristos!

El, Logosul divin, Fiul lui Dumnezeu, Dumnezeu „Lumina lumii”, „Lumina vieții”, „era Lumina cea adevărată care luminează pe tot omul, care vine în lume” (Ioan 1, 9).

Logosul întrupat în istorie a participat ontologic la crearea lumii pentru că „lumea prin El s-a făcut” (Ioan 1, 10). Înainte de a fi strălucirea soarelui, Dumnezeu-Tatăl, Fiul și Duhul Sfânt, era lumină. Ființa umană nu putea să rămână în întuneric. Lumina divină a învins întunericul păcatelor și al morții și „la plinirea vremii”, în momentul în care se întrupează în istorie prin Iisus Hristos, „Lumina lumii” nu putea să stea sub obroc, pentru că „El era viață și viața era lumina oamenilor. Și lumina luminează în întuneric și întunericul nu a cuprins-o” (Ioan 1, 4-5). Dumnezeu-Iubire și Lumină, Părinte și Bunătate, nu putea să lase ordinea în dezordine, toate câte le-a zidit să se prăbușească. Omul „cununa, creația”, după căderea în păcat așteaptă Răscumpărătorul. Și mila și ajutorul lui salvator au venit. „Și Cuvântul S-a făcut trup și S-a sălășluit între noi și am văzut slava Lui, slavă ca a Unuia-Născut din Tatăl, plin de har și de adevăr” (Ioan 1, 14).

Acum avea să se împlinească cuvintele psalmistului: „s-a însemnat peste noi lumina feței Tale, Doamne” (Psalmii 4, 6) „că la Tine este izvorul vieții, întru lumina Ta vom vedea lumină” (Psalmii 35, 9).

Din iubire fără margini, Dumnezeu-Tatăl trimite pe Fiul Său în lume „ca lumea viață să aibă, și încă din belșug”, „Căci Dumnezeu așa a iubit lumea, încât pe Fiul Său Cel Unul-Născut L-a dat ca oricine crede în El să nu piară, ci să aibă viață veșnică” (Ioan 3, 16).

Bezna, fărădelegea, păcatul, întunericul și răul trebuiau învinse. Cu toate acestea „Lumina a venit în lume și oamenii au iubit întunericul mai mult decât Lumina. Căci faptele lor erau rele” (Ioan 3, 19). Și Mântuitorul a spus „că oricine face rele urăște Lumina și nu vine la Lumină, pentru ca faptele lui să nu se vădească” (Ioan 3, 20).

Iisus Hristos „Lumina lumii” și „Lumina vieții” săvârșește în lume atâtea minuni, pentru ca lumea să creadă în El. În discuția din templu, la sărbătoarea coriturilor, fariseii sunt învinși. Nemulțumiți de această înfrângere, drept răzbunare „au luat pietre ca să arunce asupra Lui. Dar Iisus S-a ferit și a ieșit din templu și, trecând prin mijlocul lor, S-a dus” (Ioan 8, 59). Nu departe de templu însă, Iisus vede un om orb din naștere pe lângă care El nu putea trece indiferent. Orbul este un om îndurerat, rupe legătura de cele mai multe ori cu lumea, află toate din spusele altora. Ochiul care scrutează zărilor, ochiul care se bucură de frumusețile lumii acesteia, ochiul care deosebește binele de rău, care îi mână pașii, pentru el, orb, este stins, mort. O perdea neagră apăsătoare ca lespedea mormântului acoperă vederea. De mila vieții lor, societatea a căutat totdeauna să le vină în ajutor, să le îndulcească viața.

S-au înființat diferite case de educație, de creștere și mângâiere a orbilor. Acolo ei învață prin pipăit să lucreze, să citească, să cânte. Ce dulceță iese din gura unui orb, ce sânguință arată el în toate. De aceea, pentru nimeni n-a arătat Mântuitorul, cât a fost pe pământ, atâta milă și îndurerare, ca pentru orbi.

Văzându-l pe acest orb din naștere s-a întristat, „a scuipat jos și a făcut tină din scuipat, și a uns cu tină ochii orbului” (Ioan 9, 6) l-a trimis la scăldătoarea Siloamului și acela spălându-se acolo „a venit văzând” (Ioan 9, 7).

Ce minune extraordinară!

Minunea aceasta este numai un exemplu din atâtea câte a săvârșit Iisus în lume. Prezența Mântuitorului în lume, în sufletele oamenilor este lumină, este viață, este cale, este adevăr. Strălucirea luminii sale îi împresura chipul. Fața Sa răspândea lumină, exprima o nemaintâlnită putere de credință și convingere. Momentele cele mai importante din viața pământească a Mântuitorului sunt scăldate în lumină. Câtă strălucire și putere dumnezeiască este în minunea Învierii! Câtă lumină emană chiar hainele Lui în schimbarea la Față pe Muntele Taborului: „și veșmintele Lui s-au făcut strălucitoare, albe foarte, ca zăpada, cum nu poate înălbi așa pe pământ înălbitorul” (Marcu 9, 3). Ce lumină extraordinară a putut fi aceea care l-a orbit pe Saul în drumul Damascului. Era lumina lui Hristos „care luminează tuturor”. „Dar pe când călătorea el și se apropia de Damasc (Saul), o lumină din cer, ca de fulger, l-a învăluit deodată. Și, căzând la pământ, a auzit un glas, zicându-i: Saule, Saule, de ce Mă prigonești? Iar el a zis: Cine ești, Doamne? Și Domnul a zis: Eu sunt Iisus, pe Care tu Îl prigonești.” (Faptele Apostolilor 9, 3-5). Ce-a simțit Saul în prezența luminii lui Iisus și la auzul glasului Său este binecunoscut. Străfulgerat de această lumină a lui Hristos, Saul, care se va chema Pavel, devine cel mai aprig apărător al lui Hristos și al credinței creștine până la sfârșitul vieții sale. Întrebarea pusă de Iisus lui Saul, în drumul Damascului este întrebarea ce ne-o pune Mântuitorul și nouă astăzi, mai ales azi, tuturor creștinilor care îl prigonim prin necredința și faptele noastre rele, tuturor acelor care îl răstignim a doua oară prin viața noastră imorală, lipsită de lumina credinței și a faptelor bune. Necredința în Iisus și dezordinea noastră morală ne lipsesc de lumina Lui, care este lumina vieții

noastre. Pentru a vedea Lumina cea adevărată, care este Hristos, trebuie să curățim de întunericul păcatelor și al patimilor ochii sufletului nostru.

Înfierea ce ni s-a oferit obiectiv prin jertfa și Învierea lui Hristos ne obligă la o stare morală creștină, fără abateri și la o vie și lucrătoare credință în Iisus, prin care, în măsura acestui adevăr vom fi judecați. Sunt convins că Iisus ne spune nouă, creștinilor: „Așa să lumineze lumina voastră înaintea oamenilor, așa încât să vadă faptele voastre cele bune și să slăvească pe Tatăl vostru Cel din ceruri” (Matei 5, 16). „Umblați cât aveți Lumina ca să nu vă prindă întunericul. Căci cel ce umblă în întuneric nu știe unde merge. Cât aveți Lumina, credeți în Lumină, ca să fiți fii ai Luminii” (Ioan 12, 35-36).

Iar Sf. Ap. Pavel ne spune: „Altădată erați în întuneric, iar acum sunteți lumină întru Domnul: umblați ca fii ai luminii” (Efes. 5, 8). Iar Sf. Evanghelist Ioan ne încredințează: „Iar dacă umblăm întru lumină, precum El este în lumină, atunci avem împărtășire unul cu altul și sângele lui Iisus Hristos, Fiul Lui, ne curățește pe noi de tot păcatul” (I Ioan 1, 7).

Orbul din Evanghelia de azi avea vederea stinsă, nu vedea trupește, în schimb lumina sufletească era vie, lucrătoare. Hristos, după ce i-a dat vederea, mai târziu aflându-l scos afară din sinagogă de către farisei și cărturari l-a întrebat dacă crede în Fiul Omului.

„Dar cine este Doamne, ca să cred într-însul, întreabă cel vindecat.

Iisus i-a grăit: L-ai și văzut! Că este cel care vorbește cu tine”.

Iar el a zis: cred Doamne și s-a închinat Lui. Credința este un mare dar de la Dumnezeu. Astăzi se vorbește, ce e drept, foarte mult despre credință, dar mai puțini o

înțeleg așa cum trebuie, și mai puțini o trăiesc în adevărul ei. Credința nu se bazează numai pe faptele văzute, pe dovezi ce se pipăiesc, așa cum înțeleg mulți din vremea noastră. Credința este după cum ne spune Sfântul Apostol Pavel „încredințarea celor nădăjduite, dovedirea lucrurilor celor nevăzute” (Evrei 11, 1). Orbul n-a văzut nimic, dar a crezut. El n-a pipăit, n-a pus la îndoială credința, ci a avut o puternică nădejde și încredințare.

Credința trebuie neapărat să fie lucrătoare, să se arate în fapte. Credința aceasta ni se cere fiecărui creștin, pentru ca să fie cu adevărat creștin. Învățătura cea mai de preț este aceea că orbul din Evanghelie a fost numai un orb trupește, dar pe lângă noi azi umblă fel de fel de orbi sufletești.

O! ce mare e numărul lor!

Orbirea lor este cu mult mai mare decât a orbilor de vedere trupească. Ei „văzând, nu văd și, auzind, nu aud, nici nu înțeleg. Căci inima acestui popor s-a învârtosât și cu urechile aude greu și ochii lui s-au închis, ca nu cumva să vadă cu ochii și să audă cu urechile și cu inima să înțeleagă și să se întoarcă, și Eu să-i tămăduiesc pe ei” (Matei 13, 13-15).

Orbul și-a căpătat vederea venind la Iisus. Tot asemeni și orbii sufletești de azi se vor tămădui venind la Iisus, la Biserica Lui.

Să părăsim ceea ce este rău, păcat și să lucrăm faptele luminii.

„Luminează, Doamne, neîncetat ochii sufletului nostru ca să deosebim binele de rău! Aprinde, Doamne Iisuse în inimile noastre dorul după ceea ce ți-a plăcut Ție! Fă-ne niște făclii luminoase în această viață, ca luminând neîncetat să putem aduce cât mai multe suflete la picioarele

Crucii Tale! Ajută-ne, ca neîncetat să lucrăm faptele luminii, în așa fel ca ceilalți oameni văzând faptele noastre cele bune să Te slăvească pe Tine, luminătorul celor din întuneric și nădejdea celor fără nădejde. Iar când vom pleca din această viață să ajungem și noi în lumina cea pură a fiitoare, acolo unde se bucură toți dreptii care din veac bine ți-au plăcut”. Amin.

Duminica a VII-a după Paști

(a Sfinților Părinți de la Sinodul I Ecumenic)

Ev. Ioan 17, 1-13

„Acestea a vorbit Iisus și, ridicând ochii Săi la cer, a zis: Părinte, a venit ceasul! Preaslăvește pe Fiul Tău, ca și Fiul să Te preaslăvească. Precum I-ai dat stăpânire peste tot trupul, ca să dea viață veșnică tuturor aceloră pe care Tu i-ai dat Lui. Și aceasta este viața veșnică: Să Te cunoască pe Tine, singurul Dumnezeu adevărat, și pe Iisus Hristos pe Care L-ai trimis. Eu Te-am preaslăvit pe Tine pe pământ; lucrul pe care Mi l-ai dat să-l fac, l-am săvârșit. Și acum, preaslăvește-Mă Tu, Părinte, la Tine Însuși, cu slava pe care am avut-o la Tine, mai înainte de a fi lumea. Arătat-am numele Tău oamenilor pe care Mi i-ai dat Mie din lume. Ai Tăi erau și Mie Mi i-ai dat și cuvântul Tău l-au păzit. Acum au cunoscut că toate câte Mi-ai dat sunt de la Tine; Pentru că cuvintele pe care Mi le-ai dat le-am dat lor, iar ei le-au primit și au cunoscut cu adevărat că de la Tine am ieșit, și au crezut că Tu M-ai trimis. Eu pentru aceștia Mă rog; nu pentru lume Mă rog, ci pentru cei pe care Mi i-ai dat, că ai Tăi sunt. Și toate ale Mele sunt ale Tale, și ale Tale sunt ale Mele și M-am preaslăvit întru ei. Și Eu nu mai sunt în lume, iar ei în lume sunt și Eu vin la Tine. Părinte Sfinte, păzește-i în numele Tău, pe cei pe care Mi i-ai dat, ca să fie una precum suntem și Noi. Când eram cu ei în lume, Eu îi păzeam în numele Tău, pe cei ce Mi i-ai dat; și i-am păzit și n-a pierit nici unul dintre ei, decât fiul pierzării, ca să se împlinească Scriptura. Iar acum, vin la Tine și acestea le grăiesc în lume, ca să fie deplină bucuria Mea în ei.”

Predica

*„Părinte, Sfinte, păzește-i în numele
Tău pe cei pe care Mi i-ai dat.”
(Ioan 17, 11)*

Duminica de azi poartă numele de Duminica Sfinților Părinți, și este închinată pomenirii unui fapt istoric din viața Bisericii și anume întrunirea tuturor episcopilor din lumea creștină în anul 325 d.Hr., în orașelul Niceea de lângă Constantinopol. Această întrunire a reprezentat primul sinod ecumenic convocat de primul împărat creștin Sf. Constantin, în dorința de a reface unitatea Bisericii și a restabili credința adevărată, tulburată puternic de erezia lui Arie. Erezia lui Arie care tăgăduia că Fiul este de o ființă cu Tatăl, nega dumnezeirea lui Iisus, devenise un pericol din cele mai grave pentru unitatea Bisericii pentru păstrarea adevărului creștin ortodox. În amintirea acestui eveniment atât de important, Biserica a rânduit ca în această duminică să se facă pomenirea Sfinților Părinți care au luat parte la acest prim Sinod ecumenic. Iar pentru a se sublinia și mai mult acest eveniment, s-a rânduit la Sfânta Liturghie de astăzi să se citească o pericopă din Sfânta Evanghelie după Ioan, în care se cuprinde o parte din marea rugăciune arhierască a Mântuitorului, rostită cu puțin înainte de prinderea, judecarea și răstignirea Sa. Rugăciunea Mântuitorului se adresează lui Dumnezeu Tatăl, să poarte de grijă Bisericii creștine, Sfinților Apostoli, care trebuiau să rămână în lume și să propovăduiască adevărul Evangheliei.

În atotștiința Sa dumnezeiască, Iisus vedea întreg viitorul Bisericii pe care o întemeiase pe pământ. Vedea cum Evanghelia Sa se va vesti de la margini până la marginile lumii, cum idolii se vor prăbuși, cum neamurile se vor converti, cum generații după generații vor primi credința cea adevărată.

Mântuitorul și-a dorit în acea clipă a rugăciunii Sale ca toți creștinii de peste veacuri să alcătuiască o singură Biserică, o singură mare familie de frați creștini, strânsă în legătura iubirii.

Iisus se roagă zicând: „Părinte Sfinte, păzește-i în numele Tău pe cei pe care Mi i-ai dat, ca să fie una precum suntem și Noi” (Ioan 17, 11); „ca toți să fie una, precum Tu, Părinte, așa și aceștia în Noi să fie una, ca lumea să creadă că Tu M-ai trimis” (Ioan 17, 21); „ca ei să fie în chip desăvârșit una și să cunoască lumea că Tu M-ai trimis” (Ioan 17, 23), continuând apoi să se roage pentru toți aceia care vor crede în El. „Dar nu numai pentru ei Mă rog, ci și pentru cei ce prin cuvântul lor vor crede în Mine (Ioan 17, 20). Aceasta arată cât de mult ținea Iisus la unitate și cât de mare este păcatul celor ce strică unitatea credinței, cum a făcut Arie și pe care Dumnezeu l-a pedepsit printr-o moarte cumplită.

Cercetând istoria primelor veacuri creștine, constatăm că multă vreme unitatea credinței s-a păstrat. Luând poruncă de a învăța și boteza popoarele, apostolii au răspândit adevărul Evangheliei pretutindeni. Începând cu Ierusalimul, cu Iudeea, Samaria și Galileea, continuând cu Asia Mică și Grecia, ucenicii Domnului au străbătut aproape toate ținuturile cunoscute pe atunci, propovăduind cuvântul și împărăția lui Dumnezeu, mărturisind Învierea Domnului. În urma predicii lor, numele lui Iisus s-a făcut cunoscut printre neamuri, închinările păgâne

au fost părăsite și neamurile s-au botezat. Încât nu mult după Înălțarea Domnului la cer, Evanghelia era vestită în toată lumea cunoscută. În lumea creștină de atunci, domnea pacea și unitatea Bisericii creștine. Creștinii vechi veneau din semințiile și din stările sociale cele mai diferite. Totuși ei erau uniți în adevărurile ce le mărturiseau, în felul de a se închina și a-L mărturisi pe Domnul, ascultând de autoritatea Bisericii: „Iar inima și sufletul mulțimii celor ce au crezut erau una și nici unul nu zicea că este al său ceva din averea sa, ci toate le erau de obște” (Faptele Apostolilor 4, 32). Nu mult după acele timpuri, în mijlocul Bisericii s-au ivit rătăcirii. În fața acestor rătăcirii, Biserica a luptat pentru păstrarea adevărului de credință. Apostolii și primii păstori ai Bisericii au intervenit cu toată puterea ce le era dat de sus și nu lăsară să se împartă în tabere, să se sfâșie în bucăți cămașa cea dintr-o singură țesătură a adevărului lui Hristos. „Vă îndemn, fraților, zice Apostolul Pavel, pentru numele Domnului nostru Iisus Hristos, ca toți să vorbiți la fel și să nu fie dezbinări între voi; ci să fiți cu totul uniți în același cuget și în aceeași înțelegere” (I Corinteni 1, 10). Iar când s-au ivit rătăcirile cele mari – arienii, monofiziții, dușmanii icoanelor și alții –, Biserica a chemat soboarele a toată lumea în care, sub călăuzirea Sfântului Duh, ierarhii și Sf. Părinți au statornicit pentru veșnicie dogmele, regulile de credință pe care orice credincios trebuie să le mărturisească și să le urmeze pentru mântuirea sufletului său.

Erezia lui Arie de care am amintit n-a fost singură, căci după ea au urmat altele până în zilele noastre, tulburând pacea Bisericii și stricându-i unitatea. Am putea spune că întreaga istorie a Bisericii este istoria luptelor dintre apărătorii dreptei credințe și dintre „răstălmăcitorii” ei. Din toate aceste lupte a ieșit biruitoare credința cea dreaptă pe care Biserica noastră o propovăduiește.

Întocmai cum valurile mării izbesc pereții stâncilor fără să le sfarme, doar le spală, așa și rătăcirile de tot felul de două mii de ani izbesc chipul Bisericii, dar Biserica, Mireasa lui Hristos, prin lucrarea Duhului Sfânt, se arată mai curată, mai strălucitoare, mai activă. Ereziile (rătăcirile) au apărut, au crescut și au murit; altele le-au luat locul, dar Biserica, așezământ cu putere și autoritate divină, întemeiată pentru oamenii credincioși și alcătuită de oamenii credincioși, având drept cap nevăzut pe Însuși Domnul nostru Iisus Hristos își îndeplinește misiunea sa pe care i-a încredințat-o Întemeietorul ei, Hristos. În Biserică se întâlnesc cele văzute cu cele nevăzute, divinul cu umanul, cerul cu pământul; toate se regăsesc în Biserică și lucrează spre mântuirea noastră prin harul Sfântului Duh, căruia Biserica îi este vistierie. Dar atât cele văzute, cât și cele nevăzute, dumnezeiescul și omenescul care se întâlnesc în Biserică, se află într-o astfel de legătură încât aceasta poate fi asemănată cu unirea dintre trup și suflet. În acest înțeles, partea văzută a Bisericii nu este altceva decât manifestare firească a părții nevăzute. Elementul dumnezeiesc, cel nevăzut, este principiul dătător de viață, iar elementul omenesc, cel văzut, este manifestarea exterioară a celui dumnezeiesc și organul necesar al lucrării de mântuire. Această întâlnire a divinului cu umanul, în cadrul Bisericii, nu este o împrejurare accidentală, întâmplătoare, cu caracter discontinuu, ci este în veșnicie prezența lui Dumnezeu alături de credincios, după făgăduința Mântuitorului făcută Sfinților Apostoli în clipa Înălțării la cer: „Că unde sunt doi sau trei, adunați în numele Meu, acolo sunt și Eu în mijlocul lor” (Matei 18, 20).

Dacă divinul și umanul se întâlnesc în Biserică și lucrează, este de la sine înțeles că purtarea de grijă a lui

Dumnezeu față de Ea este continuă, căci nu se poate concepe existența Bisericii, ca de altfel, nici întemeierea și lucrarea ei, în afară de purtarea de grijă a Domnului Iisus Hristos.

El călătorește drumul Bisericii în veac. El a înzestrat-o cu vistieriile de înțelepciune dumnezeiască, zestrea cea mai de preț. El a așezat harul Sfântului Duh ca putere prin care se face începutul și desăvârșirea mântuirii, deci cu toate acele mijloace prin care, pe de o parte, Biserica se apără în veac de puterea răului, iar pe de altă parte, împărtășește credincioșilor săi harul dumnezeiesc și dragostea care rodește în credință și fapte bune.

Purtarea de grijă a lui Dumnezeu se întinde peste Biserică dintotdeauna și de pretutindeni.

Pronia divină este o lucrare permanentă a lui Iisus asupra credincioșilor și asupra Bisericii. De aceea, noi trebuie să rămânem mereu sub grija lui Dumnezeu, grijă pe care s-o cerem prin rugăciune pentru noi, pentru semenii noștri, pentru întreaga Biserică și pentru toată lumea. Să nu uităm că pururi pentru noi se roagă Domnul Iisus, cu cuvintele care străbat cerul și ajung la Tatăl ceresc: „Părinte Sfinte, păzește-i întru numele Tău pe cei pe care Tu mi i-ai dat... Dar nu numai pentru aceștia Mă rog, ci și pentru cei ce vor crede în Mine, prin cuvântul lor” (Ioan 17, 11, 20). Astăzi e mai multă nevoie de unitate, mai cu seamă în Biserică și prin Biserică, știind și văzând că în viața politică și în viața de toate zilele se întâlnesc atâtea dezbinări, ură, minciună, păcate și fărâdelegi! Unitatea Bisericii este problema de căpetenie a zilelor noastre. Am putea spune că creștinătatea de azi este mai conștientă ca oricând de răul mare al dezbinărilor. Pentru ca lumea să se întărească în credință, pentru ca propovăduirea

creștină să aibă acea putere de schimbare este nevoie ca Biserica să-și refacă unitatea.

Se cunoaște câte eforturi se fac de către Mișcarea Ecu-
menică, Consiliul Mondial al Bisericilor și alte organi-
zații intercreștine, câte întruniri au loc în fiecare an între
creștini pentru refacerea unității Bisericii lui Hristos. Toate
acestea dovedesc că conștiința creștină suferă adânc de
răul dezbinărilor și se caută cu mult interes refacerea uni-
tății Bisericii. Toate Bisericile mari au intrat în această miș-
care spre a îndeplini cuvântul lui Hristos „*ca toți să fie una*”.
Suntem noi oare, *una*? Cei ce suntem creștini, botezați cu
botezul lui Iisus Hristos în numele Sf. Treimi, prin ur-
mare avem aceeași credință, voim, simțim și cugetăm la
fel? Voim și lucrăm după voia Domnului, sau alt duh ne
mână? E greu de răspuns! Când închisorile sunt pline,
când sălile de judecată sunt pline, când soțul este îm-
potriva soției, copilul împotriva părinților etc., nu putem
zice că trăim viața după voia Domnului Iisus Hristos.
De bună seamă, aceste stări sunt dureroase, dar nu fără
îndreptare. Îndreptarea, dragii mei, pornește de la noi;
să învingem toate poftele rele, toate răutățile, să ajungem
stăpâni pe firea noastră pământească, în sufletul nostru
va domni un Domn Iisus Hristos. „Una să fie”, se roagă
Iisus. Creștine, ascultă rugăciunea lui Iisus și roagă-te ca
în casa ta să fiți „una” cu soția și copiii tăi. Roagă-te ca
Biserica lui Hristos una să fie, roagă-te ca în orașul, în
satul tău, în țara ta, toți oamenii să simtă, să voiască și să
cugete la fel.

Unitatea credinței și împărtășirea Sfântului Duh, ce-
rând, pe noi înșine și unii pe alții și toată viața noastră
lui Hristos-Dumnezeu să o dăm. Amin.

Duminica a VIII-a după Paști (a Pogorării Sfântului Duh – Rusaliile)

Ev. Ioan 7, 37-53

„Iar în ziua cea din urmă – ziua cea mare a sărbătorii – Iisus a stat între ei și a strigat, zicând: Dacă însetează cineva, să vină la Mine și să bea. Cel ce crede în Mine, precum a zis Scriptura: râuri de apă vie vor curge din pânțele lui. Iar aceasta a zis-o despre Duhul pe Care aveau să-L primească acei ce cred în El. Căci încă nu era (dat) Duhul, pentru că Iisus încă nu fusese preaslăvit. Deci din mulțime, auzind cuvintele acestea, ziceau: Cu adevărat, Acesta este Proorocul. Iar alții ziceau: Acesta este Hristosul. Iar alții ziceau: Nu cumva din Galileea va să vină Hristos? N-a zis, oare, Scriptura că Hristos va să vină din sămânța lui David și din Betleem, cetatea lui David? Și s-a făcut dezbinare în mulțime pentru El. Și unii dintre ei voiau să-L prindă, dar nimeni n-a pus mâinile pe El. Deci slugile au venit la arhieriei și farisei, și le-au zis aceia: De ce nu L-ați adus? Slugile au răspuns: Niciodată n-a vorbit un om așa cum vorbește Acest Om. Și le-au răspuns deci fariseii: Nu cumva ați fost și voi amăgiți? Nu cumva a crezut în El cineva dintre căpetenii sau dintre farisei? Dar mulțimea aceasta, care nu cunoaște Legea, este blestemată! A zis către ei Nicodim, cel ce venise mai înainte la El, noaptea, fiind unul dintre ei: Nu cumva Legea noastră judecă pe om, dacă nu-l ascultă mai întâi și nu știe ce a făcut? Ei au răspuns și i-au zis: Nu cumva și tu ești din Galileea? Cercetează și vezi că din Galileea nu s-a ridicat prooroc. Și s-a dus fiecare la casa sa.”

Predica

*„Iar aceasta a zis-o despre Duhul pe
Care aveau să-L primească acei ce cred în El.”
(Ioan 7, 39)*

În cununa sărbătorilor anului bisericesc, în care sărbătorim momentele cele mai de seamă din istoria mântuirii neamului omenesc, sărbătoarea Rusaliilor reprezintă, după cuvântul Sf. Ioan Gură de Aur: „metropola sărbătorilor, încununarea praznicelor și fructul făgăduinței Domnului”, căci Mântuitorul a zis: „Și Eu voi ruga pe Tatăl și alt Mângâietor vă va da vouă ca să fie cu voi în veac, și nu vă voi lăsa orfani” (Ioan 14, 16; 18). La cincizeci de zile după Înviere și la zece zile după Înălțarea la cer, Mântuitorul Iisus Hristos a împlinit făgăduința dată Apostolilor Săi împlinind totodată lucrarea Sa mântuitoare începută odată cu Întruparea Sa în Betleem. Această lucrare, care a continuat cu răstignirea pe cruce și învierea din morți, n-ar fi fost deplină pentru omenire din toate timpurile și locurile, dacă n-ar fi întemeiat Biserica și n-ar fi așezat într-însa Sfintele Taine prin Pogorârea și lucrarea neîntreruptă a Duhului Sfânt. Sf. Ioan Gură de Aur ne explică (ne spune): „Spune-mi, care din cele ce țin de mântuirea noastră nu ne-au fost date prin lucrarea Duhului Sfânt?”. Și tot el spune: „toate darurile, începând cu înfierea în Sf. Botez, iertarea păcatelor, darurile descoperirilor și vindecărilor minunate”, încheie cu concluzia: „prin darul Acestuia noi, care trăim în har, am ajuns (cel puțin unii) din oameni îngeri fără să schimbăm firea, ci

ceea ce este mai minunat, rămânând în firea cea omească, arătăm viețuirea îngerilor, atât de mare este puterea Sfântului Duh”.

Cum s-a petrecut această minune?

Evangelistul Luca în Faptele Apostolilor ne spune: „Și când a sosit ziua Cincizecimii, erau toți (apostolii) împreună în același loc. Și din cer, fără de veste s-a făcut un vuiet ca de suflare de vânt ce vine repede, și a umplut toată casa unde ședeau ei. Și li s-au arătat, împărțășite, limbi ca de foc și au șezut pe fiecare dintre ei. Și s-au umplut toți din Duhul Sfânt și a început să vorbească în alte limbi, precum le dăduse lor Duhul a grăi” (Faptele Apostolilor 2, 1-4).

Iudeii adunați din toate părțile lumii, la praznicul din Ierusalim și care de multă vreme uitaseră limba părintească, vorbind limba poporului în mijlocul căruia trăia, culegeau acum tainele lui Dumnezeu în limba pe care o înțelegeau.

Singuri, localnicii nu înțelegeau această minune dumnezeiască și din această pricină li se părea că Apostolii sunt beți. Din acest motiv a luat cuvântul Sf. Ap. Petru care le vorbește despre Iisus cel răstignit și apoi înviat din morți, cât și despre minunea la care sunt martori, le spune să-și amintească de proorocia proorocului Ioil care zice: „Iar după aceea, vărsa-voi Duhul Meu peste tot trupul, și fiii și fiicele voastre vor profeti, bătrânii voștri visuri vor visa iar tinerii voștri vedenii vor vedea” (Ioil 3, 1).

Duhul Sfânt fiind de o Ființă cu Tatăl și cu Fiul, nu a fost absent în lume, ci a fost prezent și activ, pregătind poporul pentru primirea împărăției lui Dumnezeu.

Sf. Scriptură ne spune că la facerea lumii „Duhul lui Dumnezeu se purta deasupra apelor” (Facere 1, 2), în multe rânduri Duhul Sfânt „a grăit prin prooroci” și a

sălășluit în sufletele dreptilor din Vechiul Testament. Duhul Sfânt s-a arătat în chip de porumbel la botezul Domnului în Iordan. Dar în ziua Cincizecimii a intrat solemn în marea sa lucrare de sfințitor al neamului omenesc. De atunci, din acea zi în care focul cel ceresc s-a revărsat peste oameni ca să le ardă necurățiile, să le sfințească viața și să-i întărească pe drumul virtuții, viața omenirii a luat un curs nou.

Duhul Sfânt împărtășește omenirii: dragostea și bucuria, pacea și îndelungă-răbdarea, bunătatea și facerea de bine, credincioșia, blândețea și înfrânarea (Galateni 5, 22-23). Duhul Sfânt luminează mințile pentru înțelegerea adevărului, fortifică voințele pentru lupta contra răului, curăță simțirile și inimile prefăcându-le în temple ale lui Dumnezeu (I Corinteni 3, 16-21). Acest Duh a menținut credința în sufletele alese și a ținut toată nădejdea în mântuire.

El a făcut din oameni de rând crainici ai voinței lui Dumnezeu, El a ridicat din rândul mulțimii profeți de foc, i-a inspirat și i-a menținut la cârma spirituală a unui neam. El a inspirat Scriptura, acest depozit sacru al omenirii. El a curățit și a sfințit locașul în care Mântuitorul a luat ființă omenească. Acest Duh Sfânt, care pe cele neputincioase le tămăduiește, pe cele neștiutoare le înțelepțește, pe cele întunecate le luminează s-a pogorât asupra Apostolilor, le-a pătruns ființa și-au devenit niște făpturi noi. Toată necredința, toată îndoiala, toată frica din inimile lor a dispărut. Acei care mai înainte cu câteva săptămâni se lepădau de Învățătorul lor, care tăgăduiau că îl cunosc, care stăteau încuiați de frica iudeilor, acum ies în piața cetății, predică cu putere pe Iisus cel răstignit și înviat și cheamă poporul la pocăință și credință.

Convertirea într-o singură zi a unei mulțimi de 5000 de suflete la creștinism a fost cu adevărat un fapt divin. Iar acela a fost doar începutul, căci din Ierusalim, Apostolii ieșiră în Samaria, se duseră în Galileea, în Asia, în Egipt, ajunseră la Roma, ajunseră la hotarele Indiei. Mii și milioane de oameni primiră cuvântul crucii, se lepădară de păgânism și tradițiile lor și îmbrățișară legea lui Hristos.

Să ne gândim că cei aleși de Domnul – Apostolii – ca să împlinească această misiune de proporții uriașe au fost oameni de rând, pescari simpli, care n-au avut nici nume strălucite, nici bogății materiale, nici poziții sociale înalte, nici pregătiri academice deosebite prin care să se impună. N-au fost versați în cunoașterea Scripturii ca fariseii, n-au posedat cultura timpului ca filosofii, n-au învățat retorica, Duhul Sfânt pogorându-se asupra lor i-a transformat făcându-i vrednici de misiunea pe care aveau s-o îndeplinească. Duhul Sfânt i-a luminat să pătrundă Scripturile și sensul adânc al învățăturii, Duhul Sfânt le-a întărit voința și le-a prefăcut-o în curaj, încât nu i-a mai putut opri nimic în misiunea lor, iar închisorile nu le-au putut frânge elanul. Slăbiciunea omenească s-a transformat în eroism creștin.

Duhul pogorât asupra lor le-a topit egoismul, prefăcându-l în jertfelnicie. Acest foc ceresc le-a prefăcut mânia în îndelungă-răbdare și le-a schimbat mândria în umilință, călăuziți de acest Duh au putut ei să întemeieze cel mai mare așezământ din câte cunoaște istoria, care este Biserica creștină. De aceea, sărbătoarea de azi se deosebește mult de celelalte sărbători ale credinței noastre. În vreme ce alte sărbători prăznuiesc întâmpinări din trecutul istoriei mântuirii, Pogorârea Duhului Sfânt cinstește un fapt permanent, o binecuvântare prezentă

în Biserică și în sufletele credincioșilor până la sfârșitul veacurilor. Când Sfântul Duh a venit peste Apostoli, El n-a apărut ca un fapt unic și trecător, ci a inaugurat o epocă fără sfârșit. Acest adevăr ni-L arată Mântuitorul, care a zis la Cina cea de Taină: „Ruga-voi pe Tatăl Meu și El vă va da un alt Mângâietor, care să rămână cu voi în veac” (Ioan 14, 16). Așadar, Duhul Sfânt este cu noi. În ce chip? Mai întâi El este în Biserica noastră, considerată ca Trup tainic al lui Hristos, care o face să fie vie, puternică, nebiruită, izvor de sfințenie.

Biserica păstrează neschimbate adevărurile de credință, cum le-a primit de la Domnul Hristos și din predica Apostolilor, ca prin această „pâine cerească” să hrănească pe credincioși, ca un rod al Duhului, despre care Iisus a zis: „El are să vă călăuzească în tot adevărul” (Ioan 16, 13). Biserica lui Hristos, Așezământul divin, a fost și rămâne până la sfârșitul veacurilor puterea spirituală împotriva forțelor răului, ale minciunii, împotriva puterilor iadului, tot roada Duhului Sfânt etc.

După cum spune Părintele Profesor Dumitru Stăniloae: „Biserica cuprinde cerul și pământul, necreatul și creatul, eternul și temporalul, toate străbătute de Hristos”.

Biserica, acest Așezământ Sfânt, aduce și trebuie să aducă prin credincioșii ei în această lume a prezentului, brăzdată de lumină și de mult întuneric, stăpănită de păcate și fărădelegi, stăpănită de furtuni și zăriști luminoase, pe Hristos „ca lumea viață să aibă și mai multă să aibă”.

Procesul de înnoire care ne preocupă azi mai mult ca oricând, trebuie să pornească de la Hristos și prin Hristos, care zice: „Eu sunt Calea, Adevărul și Viața”. Una din cele mai înalte aprecieri care s-a făcut vreodată omului (creștinului) este aceea exprimată de Ap. Pavel care zice:

„Nu știți voi, oare, că sunteți Biserica lui Dumnezeu și că Duhul Sfânt locuiește în voi?” (I Corinteni 3, 16).

O, ce chemare mare are creștinul în lumea aceasta! Creștinul, după ce a primit botezul și a fost uns cu Sfântul Mir și împărtășit, devine ceva sfânt, închinat cu totul vieții cerești, o făptură de mărirea lui Dumnezeu prin Iisus Hristos și cu puterea Duhului Lui. Iar dacă acest suflet se lasă condus de însușirea dumnezeiască, Duhul Sfânt lucrează și se manifestă în gânduri, cuvinte și fapte care îl ridică dincolo de hotarele firii.

Dar cine ar putea cuprinde vreodată în cuvânt toată înălțimea și adâncimea, toată bogăția de daruri a Duhului Sfânt, pe care le revarsă această fântână, Biserica, în viața lumii, din acea binecuvântată zi cu ploaie de foc? Tot ce-am putea spune mai cuprinzător e că nu există un singur moment în viața omenească, de la naștere până la mormânt, care să nu fie învăluit de Tainele Duhului Sfânt.

Și chiar atunci când s-ar părea că toate s-au sfârșit, Mângâietorul deschide muribundului taina unei alte vieți, zarea veșniciei, în care-l așteaptă Hristos, și-l face să rostească plin de încredere: „Amin, vino, Doamne Iisuse!” (Apocalipsa 22, 20).

De acest Duh să ne lăsăm și noi călăuziți pașii vieții noastre și să ne rugăm Lui zicând: „Împărate ceresc, Mângâietorul, Duhul Adevărului, Carele pretutindenea ești și toate le împlinești, Vistierul bunătăților și Dătătorule de viață, vino și Te sălășluiește întru noi și ne curățește pe noi de toată spurcăciunea și mântuiește, Bunule, sufletele noastre”. Amin.

Duminica I după Rusalii

(a tuturor sfinților)

Ev. Matei 10, 32-35; 37-39; 19, 27-30

„Oricine va mărturisi pentru Mine înaintea oamenilor, mărturisi-voi și Eu pentru el înaintea Tatălui Meu, Care este în ceruri. Iar de cel ce se va lepăda de Mine înaintea oamenilor și Eu Mă voi lepăda de el înaintea Tatălui Meu, Care este în ceruri. Nu socotiți că am venit să aduc pace pe pământ; n-am venit să aduc pace, ci sabie. Căci am venit să despart pe fiu de tatăl său, pe fiică de mama sa, pe noră de soacra sa.

Cel ce iubește pe tată ori pe mamă mai mult decât pe Mine nu este vrednic de Mine; cel ce iubește pe fiu ori pe fiică mai mult decât pe Mine nu este vrednic de Mine. Și cel ce nu-și ia crucea și nu-Mi urmează Mie nu este vrednic de Mine.

Atunci Petru, răspunzând, I-a zis: Iată noi am lăsat toate și Ți-am urmat Ție. Cu noi oare ce va fi? Iar Iisus le-a zis: Adevărat zic vouă că voi cei ce Mi-ați urmat Mie, la înnoirea lumii, când Fiul Omului va ședea pe tronul slavei Sale, veți ședea și voi pe douăsprezece tronuri, judecând cele douăsprezece seminții ale lui Israel. Și oricine a lăsat case sau frați, sau surori, sau tată, sau mamă, sau femeie, sau copii, sau țarine, sau case pentru numele Meu, înmulțit va lua înapoi și va moșteni viața veșnică. Și mulți dintâi vor fi pe urmă, și cei de pe urmă vor fi întâi.”

Predica

*„Cel ce iubește pe tată ori pe mamă
mai mult decât pe Mine nu este vrednic de Mine;
cel ce iubește pe fiu ori pe fiică mai mult decât
pe Mine nu este vrednic de Mine.”
(Matei 10, 37)*

Duminica de azi, cea dintâi după Pogorârea Duhului Sfânt, Biserica o închină Tuturor Sfinților, atât celor știuți și cinstiți de creștini, cu numele înscrise în calendarul Bisericii, cât și celor neștiuți, știuți numai de Dumnezeu, pe cei „rătăciți în munți, în pustie, în peșteri și în crăpăturile pământului” – cum am auzit citindu-se în Apostolul zilei.

Ei au trăit în lume, între oameni și cu oameni, prin sate și orașe, singuratici sau în familii, ale căror nume și număr îl știe numai Dumnezeu. Numărul lor este foarte mare încât Sf. Apostol Pavel îi numește „nor de mărturii” (Evrei 12, 1). Vorbind numai de cei din Vechiul Testament, dar numărul celor din Legea Harului lui Iisus Hristos este nesfârșit de mare. Cuvântul „sfânt” este atribuit în primul rând lui Dumnezeu.

Dumnezeu este desăvârșirea absolută, Binele absolut. El este lipsit de imperfecțiune, lipsit de păcat, vrea numai binele. Sfințenia absolută este proprie tuturor persoanelor Sfintei Treimi. Căci așa precum Luna și Luceafărul luminează prin puterea strălucitoare a soarelui, tot astfel și sfinții strălucesc pe bolta Bisericii noastre prin puterea de viață, de lumină și de sfințenie a lui Dumnezeu:

sfinții au fost și ei oameni ca și noi, și supuși aceluiași ispite și slăbiciuni, dar au biruit, prin puterea credinței, a iubirii și a rugăciunii, ispitele. Sf. Ap. Iacob spune despre proorocul Ilie că era „era om, cu slăbiciuni asemenea nouă, dar cu rugăciune s-a rugat ca să nu plouă și nu a plouat trei ani și șase luni. Și iarăși s-a rugat și cerul a dat ploaie și pământul a odrăslit roada sa” (Iacov 5, 17-18).

Sfințenia vieții sfinților, cinstirea lor își au izvorul, obârșia, în dragostea lui Dumnezeu față de ei, care i-a încununat pentru credința, viața, spiritul de jertfă, nevointele și faptele bune. Astfel, strălucirea lor în istoria Bisericii, în cărțile de slujbă, în sufletele noastre etc., reflectă lumina Mântuitorului nostru Iisus Hristos - „Soarele” vieții noastre duhovnicești și al Bisericii. În toate locurile și împrejurările pe unde au fost chemați să trăiască, și-au jertfit odihna, sănătatea, chiar și viața, pentru adevăr, pentru dreptate, pentru cele mai presus de lumea aceasta trecătoare, pentru Hristos.

Ei au fost și sunt minuni vii, în vâlmășagul unei lumi bântuite de păcat și moarte. Sfinții vor fi totdeauna ca niște mari puteri de chemare spre cereștile îmbunătățiri și desăvârșiri ale sufletului nostru. Viața noastră se împletește cu viața lor și sufletul nostru se primenește în atingere cu credința și cu jertfelnicia ființei lor. Sfinții se roagă pentru oameni (credincioși). Ei sunt mijlocitori între noi și Dumnezeu; modele pe care Biserica ni le oferă spre urmare. Noi credem și mărturisim că mântuitorul omenirii este Hristos, „Marele Preot care a intrat odată pentru totdeauna în locul cel preasfânt cu însuși sângele Său, ca să ne dea răscumpărare veșnică” (Evrei 9, 12). Trebuie să facem deosebire între adorare, care se cuvine numai lui Dumnezeu și venerare sau cinstire. Pe sfinți nu-i adorăm, ca pe Dumnezeu, ci îi venerăm sau îi cinstim,

ca pe niște aleși și prea iubiți de Dumnezeu. În rugăciunile către ei (sfinți) nu le cerem mântuire, ci mijlocire” (Pr. Deleanu, *Manual de sectologie*, Arad, 1948, p. 14).

Se zice și se cântă „minunat este Dumnezeu între Sfinții Săi” (Ps. 67, 36) sau scumpă este înaintea Domnului (viața, virtuțile) și moartea cuvioșilor Săi”. Sfinții sunt „vase cinstite” (2 Tim. 2, 21), aleșii, „prieteni ai lui Dumnezeu” (Ioan 15, 14-15). Ei stau de-a dreapta lui Hristos (Matei 20, 23), precum Hristos stă de-a dreapta mării lui Dumnezeu (Evrei 1, 3). Ei se roagă pentru noi, se bucură când săvârșim fapte bune și se întristează când greșim sau păcătuim.

Să învățăm din frumusețea duhovnicească a sfinților. Ei au rămas consecvenți cu viața lor, cu starea de sfințenie primită prin Sf. Botez până la capăt. Au făcut din viața lor pe a lui Iisus. Orice suferință au prefăcut-o în ofrandă de bucurie. Când te apropii de ei te încălzești și te luminezi. Au în ei un fel de viață universală care se prelungește în toate timpurile și-i pune în legătură cu oamenii credincioși. Se cuvine, prin urmare, să privim cu toată atenția la credința curată a sfinților, la trăirea lor în Hristos și pentru Hristos, la eroismul lor spiritual de luptători vrednici împotriva ispitelor, a patimilor și-a plăcerilor deșarte, rugându-i să mijlocească către Dumnezeu pentru noi, spre a ne ajuta în năzuințele noastre, ca fiecare să facem din faptele noastre o rugăciune, în mântuirea și desăvârșirea sufletului nostru.

La temelia vieții noastre de toate zilele stă iubirea față de Dumnezeu și față de aproapele nostru. Pentru dreapta orientare, Biserica a orânduit ca în Duminica Tuturor Sfinților să se citească din Sf. Evanghelie a lui Matei cuvintele Mântuitorului, care arată răsplata celor care cred și-l mărturisesc pe El (Iisus). „Tot cela ce mă va mărturisi

pe Mine înaintea oamenilor, și Eu îl voi mărturisi și pe dânsul înaintea Tatălui meu care este în ceruri". Are nevoie Mântuitorul să fie mărturisit înaintea oamenilor? Da, are nevoie! Pentru că a-L mărturisi pe Mântuitorul înaintea oamenilor însemnează a da dovadă de credință în El, însemnează a-L face cunoscut oamenilor, însemnează a răspândi învățătura despre Dumnezeu cel adevărat, însemnează a fi bucuros a purta numele de creștin, adică închinător al lui Hristos, căci nu este posibilă mântuirea fără credință în El. Dar mai presus de toate, mărturisim pe Hristos între oameni prin faptă, după faptele și virtuțile noastre vor cunoaște oamenii că suntem ucenici ai lui Hristos. Sigur că este bine să ne întrebăm fiecare: „oare L-am mărturisit pe Domnul totdeauna și nu ne-am lepădat de El?”. Întrebarea trebuie să ne-o punem, căci mărturisirea noastră va aduce după sine mărturisirea Domnului, în fața Tatălui ceresc. Așa cum noi în lume L-am iubit, să-L urmăm, așa cum am fost fericiți să-L mărturisim, așa și Mântuitorul la judecata de apoi, ne va înconjura cu iubirea Lui și va mărturisi că ne cunoaște și va cere Tatălui ceresc: „Părinte, aceștia pe care mi i-ai dat voiesc ca unde sunt eu să fie și ei cu mine împreună ca să privească mărirea" (Ioan 17, 24).

Ce fericire, ce răsplată mai mare să așteptăm pentru mărturisirea noastră decât mărturisirea Domnului pentru noi și dăruința Lui de a ne avea veșnic lângă El? Dar indiferența oamenilor îi face nepăsători de această fericire, interesele lumii de acum îi preocupă mai mult decât ale lumii viitoare și de aceea când le sunt periclitate interesele de acum se leapădă de Hristos, de învățătura Lui, de legea morală dată de El, fără a se gândi cât de grozave sunt cuvintele: „Iată cel ce se va lepăda de Mine înaintea oamenilor, mă voi lepăda și Eu înaintea Tatălui

Meu care este în ceruri". Trebuie să ne gândim: ce vom face, ce vom zice când Fiul lui Dumnezeu, în ziua judecării va zice: „adevăr grăiesc vouă, nu vă cunosc pe voi" (Matei 25, 12).

Ce îi vor folosi omului atunci toate cuvintele, toate onorurile, toată mândria, pentru care s-a lepădat de Hristos? Căci nimic nu-i ajută ca să scape de osânda veșnică, dacă Fiul lui Dumnezeu nu-l cunoaște. Avem datoria să ne îngrijim părinții, copiii, dar avem datoria să-L iubim pe Hristos mai mult decât pe aceștia, pentru că prin Hristos câștigăm pe Tatăl ceresc.

Întrebându-L Sfinții Apostoli care va fi răsplata lor și a celor care și-au lăsat totul pentru a-L urma, Mântuitorul le răspunde: „Toți care au lăsat case, sau frați, sau surori, sau tată, sau mamă, sau feciori, sau holde, pentru numele Meu, însușit vor lua și viața veșnică vor moșteni". În Sfânta Evanghelie ce s-a citit astăzi ne-a vorbit însuși Mântuitorul îndemnându-ne să-L mărturisim și să-L urmăm, să-L punem înaintea tuturor celorlalte preocupări ale noastre. Să-L iubim, și să nu ne rușinăm a-L mărturisi, a-L cinsti prin viața și faptele noastre.

Să nu ne lăsăm ispitiți și înșelați de urgiile lumești și să nu prețuim prea mult bunurile vieții de acum, căci la nimic nu ne vor folosi dacă Domnul nu ne va recunoaște în viața de apoi. Să luăm pilda de la sfinți, să-i urmăm cu încredere, să îndrăznim cu ajutorul harului, și vom vedea cât este de bun Domnul cu noi.

„Ceata sfinților a aflat izvorul vieții și ușa raiului, să luăm și noi calea prin pocăință". Amin.

Duminica a II-a după Rusalii

(a sfinților români)

Ev. Matei 4, 18-23

„Pe când umbla pe lângă Marea Galileii, a văzut pe doi frați, pe Simon ce se numește Petru și pe Andrei, fratele lui, care aruncau mreaja în mare, căci erau pescari. Și le-a zis: Veniți după Mine și vă voi face pescari de oameni. Iar ei, îndată lăsând mrejele, au mers după El. De acolo, mergând mai departe, a văzut alți doi frați, pe Iacov al lui Zevedeu și pe Ioan fratele lui, în corabie cu Zevedeu, tatăl lor, dregându-și mrejele și i-a chemat. Iar ei îndată, lăsând corabia și pe tatăl lor, au mers după El. Și a străbătut Iisus toată Galileea, învățând în sinagogle lor și propovăduind Evanghelia împărăției și tămăduind toată boala și toată neputința în popor.”

Predica

*„Și le-a zis: veniți după Mine
și vă voi face pescari de oameni”
(Matei 4, 19)*

Multe și binecuvântate popasuri de trăire sufletească și prilejuri de folositoare meditații ne dă Sf. Scriptură nouă, creștinilor. În Duminica a doua după Rusalii, ochii sufletului nostru îl văd pe Iisus „umblând pe lângă Marea Galileii” (Mat. 4, 18) în alegerea apostolilor Săi, pe care i-a descoperit și ales dintre cei mai modești pescari. Ucenicii despre care ne vorbește Sfânta Evanghelie de astăzi care au fost chemați de Mântuitorul la apostolat sunt frații Simon-Petru și Andrei, fiii lui Iona, și Iacob și Ioan, fiii lui Zevedeu.

Toți aceștia patru chemați cunoșteau pe Iisus, căci fuseseră ucenici ai Sf. Ioan Botezătorul, cel care mărturisea despre Iisus: „Iată Mielul lui Dumnezeu, cel ce ridică păcatul lumii, că este Mesia prezis de prooroci, este cel așteptat de întreg poporul, ca Mântuitor”.

Lor le-a adresat Domnul Iisus chemarea sfântă: „Veniți după Mine”. Și aceștia prin credința și curățenia lor sufletească, au simțit și au cunoscut Dumnezeirea lui Iisus. L-au ascultat și urmat. Cuvântul „îndată lăsând mrejele au mers după El” cuprinde întreaga taină a biruinței creștine. Prefacerile săvârșite în ordinea pământească, răsturnarea păgânismului adânc și puternic înfapt în inima societății de atunci, precum și propășirea înfăptuită, veac după veac, de Biserica creștină, își găsesc explicație în

acest cuvânt care cuprinde în el suma însușirilor sufletești ale acelor suflete alese pentru propovăduirea Evangheliei. Mai înainte de a fi Apostoli au fost pescari. Iisus a făcut din ei pescuitori de suflete pentru împărăția lui Dumnezeu. Activitatea lor, am putea spune, a cuprins trei elemente: mai întâi chemarea, apoi pregătirea și, în sfârșit, trimiterea. Pentru ei, era primul lor contact cu Cuvântul vieții, cu „Lumina cea adevărată care luminează pe tot omul care vine în lume” (Ioan 1, 9).

Alături de Iisus, în toate împrejurările, le-a pătruns în suflet o rază de lumină, o dumnezeiască scânteie i-a schimbat, i-a legat de Domnul și ei L-au însoțit în călătoria și propovăduirea Evangheliei. În această școală a dragostei pentru Iisus, care învăța și tămăduia toată boala și neputința și-au făcut ucenicia cei 12 Apostoli.

Însuflețiți de focul sfânt al credinței, întăriți de puterea convingerii adevărului, pe care îl vesteau, Apostolii au continuat – după Înălțarea Domnului și mai ales după Pogorârea Duhului Sfânt peste ei –, misiunea lor de regenerare și refacere sufletească și morală a omenirii.

Uriașă muncă s-a cerut pentru transformarea societății omenești în duhul Domnului Iisus și pentru a așeza o nouă temelie vieții sociale, aceea a dragostei față de Dumnezeu și de aproapele, prin care să se formeze și să trăiască omul adevărată fericire. Pe temeiul legii celei noi, a lui Iisus Hristos, Apostolii au propovăduit popoarelor dreptatea, dragostea, libertatea, egalitatea, frăția, într-ajutorarea, ospitalitatea, pacea, bucuria, cumpătarea, bunătatea, credința, mila față de suferința altuia, puterea de jertfă pentru apărarea înaltelor idealuri, formând, în lumina acestor principii morale trăsături specifice și caractere vrednice de admirat și urmat. Nu este lucru imposibil să ne imaginăm puterea acelui succes moral

realizat sub paza Duhului Sfânt, de Apostolii lui Iisus, dacă ne dăm seama că ura și nedreptatea, răstăcirea în care orbecăia întreaga viață socială înainte de Iisus și chiar în timpul Lui, s-au schimbat, ca prin farmec, în dragoste. Despre munca de regenerare a apostolilor, continuată de Biserică prin slujitorii ei, grăiește limpede comunitatea minunată a vieții primelor veacuri creștinești în care istoria arată concret biruința dragostei evanghelice.

Ca într-un izvor nesecat de inspirație, ne putem adânci în taina acelor suflete pline de curățenie și vie credință ale acelor vremi, în care fiii Bisericii erau fericiți când li se dădea prilejul să sufere și chiar să se jertfească pentru Hristos.

Raportând acele vremuri la zilele noastre, prin analogie, rezultă că rolul măreț de mântuire sufletească, de regenerare socială și morală, pe care în mod strălucit l-au îndeplinit Sf. Apostoli atunci, revine azi Bisericii creștine prin slujitorii ei.

Lipsiți de apărarea dregătoriei lumești, fără învățătura mai înaltă a vremii, în număr mic în raport cu munca ce se cere, ca să dospească sfânta învățătură a lui Iisus, defăimați, urâți, alungați, bătuți, dar plini de focul credinței, cu ochii sufletului lor veșnic ațintiți spre Iisus, Dumnezeu învățător, pe care îl vedeau binecuvântându-i de pe cruce, apostolii n-au ezitat o clipă și au biruit credința și ascultarea de Hristos, care le-au străbătut toate fibrele și tainele sufletelor lor și au transformat gândul și felul lor de a fi, așa că adăugându-se și înțărirea lor prin Duhul Sfânt, au predicat și au urmat lui Hristos cel răstignit. Ce minunată chemare și ce îndemn pentru slujitorii altarului, cât și pentru toți fiii Bisericii, pentru că Fiul lui Dumnezeu a adresat și adresează și azi tuturor sufletelor din lume chemarea sfântă: „veniți

la Mine". Și dacă această chemare nu se face direct și imediat, ea a continuat și continuă prin Sf. Apostoli și urmașii lor care sunt preoții bisericii.

Nu există în lumea aceasta nici griji, nici bucurii sau suferințe, ori de ce natură ar fi, ca să dea slujitorului lui Hristos motive să uite sau să abandoneze această chemare sfântă.

În general, fiecăruia din noi Mântuitorul Hristos îi zice zilnic: „Vino după Mine!". Noi îi auzim glasul, este glasul Bisericii care ne cheamă la rugăciune, la meditație, la viață în Hristos. Și cum Apostolii, voind să se lumineze și să se mântuiască, îndată și-au părăsit ocupațiile și au urmat lui Hristos, așa și noi, dacă voim să ne luminăm simțurile și să vedem pe Hristos strălucind în casa sufletului nostru, ca să ne curețe și să ne mântuiască, să venim la Hristos cu credință și dragoste. Pentru a nu cădea pradă în învâlmășeala la care suntem supuși de vremea de azi, ni se cere ca prin rugăciuni stăruitoare și prin sfânta împărtășire cât mai des, să fortificăm conștiința preoțească printr-o trăire în Hristos și pentru Hristos.

Pregătit în acest chip, preotul trebuie să devină ceea ce cere de la el Hristos: Lumină pentru orice suflet. De aceea, astăzi, când Sf. Biserică prăznuiește momentul când Iisus Hristos și-a ales ucenicii Săi, noi cu gândul la marea lor misiune realizată în lume, precum și la lucrarea de mântuire sufletească, să fim pregătiți pentru ca Biserica noastră să-și ducă viața și lucrarea potrivit cu învățătura lui Iisus Hristos. Procesul de înnoire care ne preocupă azi mai mult ca oricând, trebuie să fie în concordanță cu Evanghelia, cu învățătura Bisericii care garantează adevărul și dreptatea, cum spune Mântuitorul: „Eu sunt Calea, Adevărul și Viața".

Să ne oprim la exemplul veacurilor trecute, în care credincioșii bisericii noastre și-au arătat trăinicia credinței prin însăși acceptarea jertfirii vieții lor, care ne arată că într-adevăr credința și dragostea credincioșilor și preoților noștri, atunci când a fost nevoie, i-au dus până la jertfa vieții.

Glasul Sf. Ap. Pavel trebuie să ne cutremure: „Nu fi nepăsător față de darul ce este întru tine, care ți s-a dat prin proorocie cu punerea mâinilor preoției” (1 Timotei 1, 6), trebuie să ne întărească la munca de luminare în mijlocul credincioșilor. Să nu uităm că avem obligația cu toții și să înțelegem mai presus de toate că și nouă, tuturor, ne este dată această sfântă chemare a Mântuitorului: „Veniți după Mine și vă voi face pe voi pescuitori de oameni”. Amin.

Duminica a III-a după Rusalii

(Despre grijile vieții)

Ev. Matei 6, 22-33

„Luminătorul trupului este ochiul; de va fi ochiul tău curat, tot trupul tău va fi luminat. Iar de va fi ochiul tău rău, tot trupul tău va fi întunecat. Deci, dacă lumina care e în tine este întuneric, dar întunericul cu cât mai mult! Nimeni nu poate să slujească la doi domni, căci sau pe unul îl va urî și pe celălalt îl va iubi, sau de unul se va lipi și pe celălalt îl va disprețui; nu puteți să slujiți lui Dumnezeu și lui mamona. De aceea zic vouă: Nu vă îngrijiți pentru sufletul vostru ce veți mânca, nici pentru trupul vostru cu ce vă veți îmbrăca; au nu este sufletul mai mult decât hrana și trupul decât îmbrăcăminte? Priviți la păsările cerului, că nu seamănă, nici nu seceră, nici nu adună în jitnițe, și Tatăl vostru Cel ceresc le hrănește. Oare nu sunteți voi cu mult mai presus decât ele? Și cine dintre voi, îngrijindu-se poate să adauge staturii sale un cot? Iar de îmbrăcăminte de ce vă îngrijiți? Luați seama la crinii câmpului cum cresc: nu se ostenesc, nici nu torc. Și vă spun vouă că nici Solomon, în toată mărirea lui, nu s-a îmbrăcat ca unul dintre aceștia. Iar dacă iarba câmpului, care astăzi este și mâine se aruncă în cuptor, Dumnezeu astfel o îmbracă, oare nu cu mult mai mult pe voi, puțin credincioșilor? Deci, nu duceți grijă, spunând: Ce vom mânca, ori ce vom bea, ori cu ce ne vom îmbrăca? Că după toate acestea se străduiesc neamurile; știe doar Tatăl vostru Cel ceresc că aveți nevoie de ele. Căutați mai întâi împărăția lui Dumnezeu și dreptatea Lui și toate acestea se vor adăuga vouă.”

Predica

*„Căutați mai întâi împărăția lui Dumnezeu și dreptatea Lui și toate acestea se vor adăuga vouă”
(Matei 6, 33)*

Evangelhia ce s-a citit astăzi la Sfânta Liturghie face parte din frumoasa predică a Mântuitorului care este numită Predica de pe Munte. Această predică a fost rostită de Mântuitorul nostru Iisus Hristos pe o colină de lângă Lacul Ghenizaret, deci într-un cadru natural plin de frumusețe, în fața ucenicilor Săi și a unei mari mulțimi de oameni, care veniseră „din Galileea, din Decapole, din Ierusalim, din Iudeea și de dincolo de Iordan” (Matei 4, 25).

Atât pericopa Evangheliei, cât și Apostolul ce s-au citit astăzi, ne încredințează despre purtarea de grijă a lui Dumnezeu față de om; chiar atunci când omul păcătuiește Dumnezeu nu-l părăsește. El vrea să așeze în sufletele noastre o dreaptă măsură în grija ce trebuie să o purtăm noi trupului și sufletului nostru. „Luminătorul trupului este ochiul, spune Domnul, de va fi ochiul tău rău, tot trupul va fi întunecat” (Matei 6, 22). „Ochiul” despre care este vorba aici este gândul omului, cugetarea lui, comportarea lui, conștiința lui; ca omul să poată corespunde menirii sale, să poată fi bun, virtuos, întâi și întâi trebuie să fie sincer către sine însuși – Mântuitorul Hristos îl exprimă figurat prin sinceritatea către sine însuși. El zice: „Luminătorul trupului este ochiul”. Cine te poate cunoaște mai bine pe tine, ca tu însuși! Dacă pe tine nu te vei cunoaște, dacă față cu tine însuși nu vei fi

sincer, dacă pe tine însuși te vei înșela, pe cine vei putea cunoaște, față de cine vei fi sincer, pe cine nu vei înșela? Dacă nu poți sau nu vrei să fii bun cu tine, cu cine ai putea fi bun? Dumnezeu ne-a înzestrat cu tot ce este necesar ca să ne dăm seama de tot ce este bun și rău și de destinația noastră în raport cu Dumnezeu și cu aproapele. Să nu ne amăgim luând binele drept rău și răul drept bine, să nu ne amăgim considerând viciile (păcatele) drept virtuți, fiind falși față de noi înșine. Ochiul tău este conștiința ta. Ea trebuie să fie curată, trează și cinstită, sigură și obiectivă. Întru puterea acestei curățenii, fidelități și certitudini, vei ști că nu poți sta la îndoială între bine și rău, între fapta cea bună și păcat, căci: „Nimeni nu poate să slujească la doi domni, căci sau pe unul îl va urî și pe celălalt îl va iubi, sau de unul se va lipi și pe celălalt îl va disprețui; nu puteți să slujiți lui Dumnezeu și lui mamona” (Matei 6, 24). Nu putem fi materialști, robi ai bogăției, ai banului, ai plăcerilor, ai păcatelor etc. și în același timp idealști, slujitori ai lui Dumnezeu, nu putem fi virtuoși și vicioși totodată, ci trebuie să ne decidem pentru unul: ori pentru Dumnezeu, pentru bine, pentru fapta cea bună, pentru viața cea adevărată, ori pentru mamona, pentru rău, pentru păcat, pentru viciu, pentru moarte. Aceste reguli își au valoarea lor pentru toți creștinii de pretutindeni.

Iubirea lui Dumnezeu față de om este nemărginită. „Dumnezeu își dă pe față dragostea Lui către noi prin aceea că, pentru noi, Hristos a murit când noi eram încă păcătoși” (Romani 5, 8). Întruparea și jertfa Mântuitorului sunt semnele iubirii și purtării de grijă a lui Dumnezeu pentru făptura noastră.

Spre a înțelege mai bine și spre a ne convinge de acest adevăr, Iisus, prin Evanghelia de azi, ne trimite la crinii câmpului și la păsările cerului, făpturi așa de mărunte în

raport cu omul, dar față de care, de asemenea, se manifestă purtarea de grijă a lui Dumnezeu.

El îmbracă crinii câmpului într-o podoabă mai aleasă decât îmbrăcămintea regelui Solomon cu care se împodobește. Cât despre păsări, cât de mici ar fi, nici una nu cade din zbor fără știrea lui Dumnezeu; nici una nu moare de foame căci tot prin purtarea Lui de grijă își află hrana trebuincioasă.

Punându-ne înaintea acestor pilde, Iisus nu dorește să ne îndemne la lene, El care a zis: „Tatăl Meu lucrează... și Eu lucrez” (Ioan 5, 17), ci doar ne spune că noi suntem mai de preț în fața lui Dumnezeu decât toată făptura. „Aș nu este sufletul mai mult decât hrana și trupul decât îmbrăcămintea?” (Matei 6, 25). Mântuitorul ne îndeamnă să lepădăm grijile nefolositoare și inutile, aceasta nu înseamnă că nu trebuie să muncim. Sf. Scriptură ne pune în față, în repetate rânduri, datoria noastră de a munci cu toată râvna și dragostea, punând în lucrarea noastră toată puterea și priceperea de care suntem în stare. Sf. Ap. Pavel spune categoric și pentru tot omul: „cine nu vrea să lucreze, acela să nu mănânce” (II Tesaloniceni 3, 10).

Cuvintele pe care Mântuitorul le adresează ucenicilor Săi sunt adresate tuturor creștinilor pentru toate timpurile, dar mai ales nouă, celor de azi. Trebuie să traducem în viață învățăturile pe care Mântuitorul ni le dă în Predica de pe Munte și spre fericirea noastră să le facem cu credință, iubire și nădejde.

Credința ne dă liniștea că Dumnezeu este Tatăl, care poartă de grijă lumii întregi și nouă, fiecăruia. Iubirea ne face să simțim că niciodată nu suntem părăsiți și nu suntem singuri, fiindcă Dumnezeu e totdeauna cu noi, oriunde ne aflăm, în bine sau în rău. Nădejdea ne întărește și ne dă putere să mergem înaintea în munca noastră, în

faptele cele bune, pentru că răsplata va veni din voia și porunca Domnului.

În Predica de pe Munte, Mântuitorul repetă de nouă ori cuvântul „fericire” – pentru om. Prin fericire trebuie să înțelegem seninătate, încredere, optimism, pace și mulțumire sufletească, desigur că toate acestea vor fi și eforturile noastre pentru desăvârșirea religios-morală pe care ne-o oferă ca lucrare Sf. Evanghelie.

Ceea ce dă valoare deosebită vieții nu este fericirea superficială care depinde de cele mai multe ori de împrejurări, ci acea fericire și satisfacție care ne umplu sufletul și care nu ne părăsesc niciodată.

Inimile noastre doresc o fericire statornică, netulburată de succese, nici de eșecuri, care să fie adânc înrădăcinată în ființa noastră, dându-ne liniștea interioară, pace și bucurie.

Această fericire se perpetuează și dincolo de mormânt. Mântuitorul răsplătește pe cei drepecți nu numai aici pe pământ, ci cu mult mai mult în viața viitoare „cele ce ochiul n-a văzut și urechea n-a auzit și la inima omului nu s-au suit, pe acestea le-a gătit Dumnezeu celor ce-L iubesc pe El” (I Corinteni 2, 9).

Să învățăm înțelepciune de la păsările cerului și de la crinii câmpului, fiindcă mai multă grijă are Dumnezeu de noi, decât noi înșine. Să nu fim slugi ale mamei, ale răului și ale păcatului, ci să fim fiii credincioși ai lui Dumnezeu, căutând și lucrând binele pentru mântuirea noastră.

Ochii noștri trupecști și sufletești să-i întoarcem către Mântuitorul nostru Iisus Hristos, de unde vine în toată vremea mântuirea noastră. „Căutați mai întâi Împărăția lui Dumnezeu și dreptatea Lui și toate acestea se vor adăuga vouă” (Matei 6, 33). Amin.

Duminica a IV-a după Rusalii

(Vindecarea slugii sutașului)

Ev. Matei 8, 5-13

„Pe când intra în Capernaum, s-a apropiat de El un sutaș, rugându-L, și zicând: Doamne, sluga mea zace în casă, slăbănog, chinuindu-se cumplit. Și i-a zis Iisus: Venind, îl voi vindeca. Dar sutașul, răspunzând, I-a zis: Doamne, nu sunt vrednic să intri sub acoperișul meu, ci numai zi cu cuvântul și se va vindeca sluga mea. Că și eu sunt om sub stăpânirea altora și am sub mine ostași și-i spun acestuia: Du-te, și se duce; și celuiilalt: Vino, și vine; și slugii mele: Fă aceasta, și face. Auzind, Iisus S-a minunat și a zis celor ce veneau după El: Adevărat grăiesc vouă: la nimeni, în Israel, n-am găsit atâta credință. Și zic vouă că mulți de la răsărit și de la apus vor veni și vor sta la masă cu Avraam, cu Isaac și cu Iacov în împărăția cerurilor. Iar fiii împărăției vor fi aruncați în întunericul cel mai din afară; acolo va fi plângerea și scrâșnirea dinților. Și a zis Iisus sutașului: Du-te, fie ție după cum ai crezut. Și s-a însănătoșit sluga lui în ceasul acela.”

Predica

*„Doamne, nu sunt vrednic să intri sub acoperişul meu,
ci numai zi cu cuvântul şi se va vindeca sluga mea”
(Mat. 8, 8)*

Evangelhia de azi ne prezintă una dintre minunile Mântuitorului săvârşite în Capernaum. Capernaumul era un oraş din nordul Galileii, pe ţărmul nordic al Lacului Ghenizaret. Textul evanghelic ne pune în faţa ochilor sufleteşti o stare socială din vechime: sclavia, care înjosea demnitatea umană şi care este condamnată de toate legile umane. Sclavul nu era preţuit ca o fiinţă omenească, ci era înjosită şi complet la discreţia stăpânului şi care avea drept de viaţă sau de moarte asupra lui.

Un sutaş, din garnizoana romană, avea „un slujitor pe care-l preţuia şi care era pe moarte”. Vine la Iisus şi-L roagă să-i tămăduiască sluga, care era bolnavă de moarte.

La răspunsul Domnului că va veni şi o va tămădui, sutaşul ştiindu-se un suflet care n-ar putea primi după cuviinţă în casa sa, pe Domnul Iisus, care e în stare să facă lucruri așa de mari, deci îi recunoaște dumnezeirea, a zis: „Doamne, nu sunt vrednic ca să intri sub acoperământul meu, ci numai zi cu cuvântul şi se va vindeca sluga mea”. În pioasa lui durere însoţită de dragoste faţă de sluga sa, sutaşul se pătrunsese de adevărul că are înaintea lui pe Domnul şi făcătorul firii, înaintea căruia se pleacă şi pe care îl ascultă toate puterile cereşti, așa precum îl ascultă şi pe el, sutaşul, cei ce stau sub a lui comandă „că şi eu sunt om sub stăpânire, având sub mine

slujitori, și zic acestuia: Mergi, și merge; și altuia: vino și vine, și slugii mele: Fă aceasta, și face”.

Mântuitorul s-a mirat de acest răspuns al unui păgân. „Nici întru Israel nu am aflat atâta credință”, spune El celor ce veneau după dânsul, apoi adaugă: „și grăiesc vouă că mulți de la Răsărit și de la Apus vor veni și vor sta la masă cu Avraam, cu Isac și cu Iacov în împărăția cerurilor, iar fiii împărăției vor merge întru întunericul cel mai din afară”.

Sutașul se prezintă înaintea lui Iisus ca un „ucenic” al Domnului. Nu se poartă cu slujitorul său ca un stăpân, ci ca un frate mai mare, cu dragoste. Iubirea este cel mai mare „bun” și „serviciu” de valoare pe care îl putem oferi aproapelui nostru în această viață, oriunde și ori-când. Prin credință vie, prin dragoste sinceră, prin nă-dejde tare și mai ales prin smerenie adevărată sutașul are marea bucurie ca să audă din gura Mântuitorului: „Du-te, fie ție după cum ai crezut! Și s-a tămăduit sluga lui în cea-sul acela”.

Minunea din Evanghelia de azi trebuie să constituie, să fie o pildă de urmat pentru noi, creștinii. Un coman-dant, un ostaș păgân de acum două mii de ani este un exemplu și pentru noi, creștinii, prin credința, dragostea, smerenia, de care a dat dovadă. Poate fi, însă, un exem-plu luminos și pentru aceia care nu știu să se îmbrace în smerenie și să ceară har și milă de la Hristos-Domnul. Poate fi un exemplu pentru orice creștin, care trebuie să aibă dragoste de slujitorul său, de subalternul său, în care trebuie să vadă „un frate”, un om asemenea lui, un exem-plu de credință în dumnezeirea lui Iisus, socotindu-L „doctorul sufletelor și a trupurilor noastre”, exemplu de nădejde și încredere în bunătatea Sa.

Această minune, care s-a înfăptuit în Capernaum, trebuie să stăruie cu putere înaintea noastră ca o chemare sfântă spre acea iubire necondiționată, care nu caută și nici nu cunoaște nici o preferință, este iubire divină, privită ca expresie a aceleiași puteri sfinte. Marea poruncă dumnezeiască: „Să iubești pe Domnul Dumnezeuul tău cu toată inima ta, cu tot sufletul tău și cu tot cugetul tău, este cea dintâi și cea mai mare poruncă. Iar a doua este asemenea acesteia: Să iubești pe aproapele tău ca pe tine însuți.” (Matei 22, 37-39). Iubirea de Dumnezeu este o taină a sufletului nostru. Ea depășește înțelegerea noastră, simțim o bucurie binecuvântată venită în viața noastră, simțim o lumină puternică ce ne trezește și ne face să-I împlinim poruncile, să devenim fii ai lui Dumnezeu și să ne mântuim. Iubind pe Dumnezeu cu adevărat, avem datoria să iubim și pe aproapele nostru. Iubind pe Dumnezeu, eliminăm egoismul din noi, care este dăunător pentru aproapele. Acestea se lămuresc cu minunea Evangheliei de azi. Sutașul era reprezentantul autorității. Deținea puterea, dar nu era nici mândru și nici încrezut. El vine în fața Mântuitorului cu o îndatorire pentru starea lui deosebită, cu cuget neprihănit, nu cum era sau cerea lumea. Sutașul, când se prezintă în fața lui Iisus și îl roagă să-i tămăduiască sluga, zice: „Doamne, nu sunt vrednic!”. Prin aceasta el recunoaște dumnezeirea lui Iisus și micimea lui omenească. Este ceva mai mult: sutașul nu era din Israel, ci păgân, roman. Am putea spune că umilința lui este icoana împrejurărilor de mai târziu, când poporul roman, stăpânul lumii de atunci și toate popoarele de sub stăpânirea lui vor primi încetul cu încetul învățătura creștină, pe când „fiii împărăției” resping darul ce venea de sus. Atâtea popoare „de la răsărit și de la apus” au sfârșit prin a se închina la Crucea lui Hristos, pe când

Israelul rămâne la vechea lui greșală. Ea este în același timp izvorul unui învățământ, pe care nu trebuie să-l uite creștinii care au devenit, prin Botez fiii împărăției". În adevăr, cei ce s-au botezat „întru Hristos” trebuie să se îmbrace în haina învățăturilor lui Hristos „nimicind trupul păcatului”, cum spune Sf. Ap. Pavel. Suntem datori să veghem și să trăim în curățenie prin acte de pocăință și de smerenie cum a fost aceea a sutașului, precum și dorința nestrămutată de a săvârși binele la toți cei din jurul nostru, care sunt asupriți și necăjiți. Numai așa putem fi vrednici de acoperământul cel veșnic și plin de înalte și sfinte bunătăți dăruite de sus. Numai așa putem fi încredințați că nu vom fi „aruncați afară”.

Să-L rugăm pe Hristos cu credință, cu smerenie să ne facă părtași de dovezi binecuvântate și să auzim în chip tainic cuvintele Domnului: „Să-ți fie după acum ai crezut!”. Amin.

Duminica a V-a după Rusalii (Vindecarea celor doi demonizați din ținutul Gadarei)

Ev. Matei 8, 28-34

„Și trecând El dincolo, în ținutul Gadarenilor, L-au întâmpinat doi demonizați, care ieșeau din morminte, foarte cumpliți, încât nimeni nu putea să treacă pe calea aceea. Și iată, au început să strige și să zică: Ce ai Tu cu noi, Iisuse, Fiul lui Dumnezeu? Ai venit aici mai înainte de vreme ca să ne chinuiești? Departă de ei era o turmă mare de porci, păscând. Iar demonii Îl rugau, zicând: Dacă ne scoți afară, trimite-ne în turma de porci. Și El le-a zis: Duceți-vă. Iar ei, ieșind, s-au dus în turma de porci. Și iată, toată turma s-a aruncat de pe țărm în mare și a pierit în apă. Iar păzitorii au fugit și, ducându-se în cetate, au spus toate cele întâmplăte cu demonizații. Și iată toată cetatea a ieșit în întâmpinarea lui Iisus și, văzându-L, L-au rugat să treacă din hotarele lor.”

Predica

„Și iată toată cetatea a ieșit în întâmpinarea lui Iisus și, văzându-L, L-au rugat să treacă din hotarele lor.”

(Matei 8, 34)

În Duminica trecută am încercat să vă prezint în fața ochilor sufletești o stare socială din trecut: sclavia tru-pească, care a încetat, cel puțin în conștiința omenirii. Dar adevărata robie sau sclavie este aceea a sufletului stăpânit de păcate și patimi, de duhul cel rău. Diavolul, „care dintru început a fost omorător de oameni”, ne ispitește în plăcerile trupului și ne îndeamnă, ne amăgește și ne încearcă neconținut, în felurite chipuri și feluri să ne facem asemenea lui, adică să săvârșim păcatul și fărădelegea. Patimile și păcatele duc pe om la orbire sufletească, la scăderea sau pierderea capacității de a vedea și a distinge binele de rău, îi întunecă mintea pentru înțelegerea adevărului. Domnul Iisus, Fiul Omului s-a întrupat spre a elibera pe om din această sclavie spirituală care este izvorul oricărei sclavii, precum zice Sf. Ioan: „Pentru aceasta S-a arătat Fiul lui Dumnezeu, ca să strice lucrurile diavolului” (I Ioan 3, 8).

În urma sclaviei spirituale nu rămâne decât pustiire și miros de moarte, iar povara lui seacă toate însușirile bune, depozitând pe om de ultima energie fizică și morală.

Sfânta Evanghelie este plină de astfel de exemple.

Un exemplu, în această privință, îl constituie întâmplarea cuprinsă în Sf. Evanghelie care s-a citit. Mântuitorul, însoțit de Sf. Apostoli, trece țărmul răsăritean al

Lacului Ghenizaret (Marea Galileii) în ținutul gadarenilor (în apropiere de cetatea Gadara), numit și al gherghesenilor. Acest ținut era locuit de neamuri diferite – păgâni și evrei – care erau departe de Lumina adevărului, căci erau cu gândul la cele materiale, și cu sufletul împietrit în fața suferinței omenești. Iisus vine în acest ținut să aducă Lumina prin care omul să vadă Împărăția lui Dumnezeu, menită să călăuzească pașii lor pe drumul care duce spre mântuire. Dar iată ce ne spune Evanghelia: „Și trecând El dincolo, în ținutul Gadarenilor, L-au întâmpinat doi demonizați, care ieșeau din morminte, foarte cumpliți, încât nimeni nu putea să treacă pe calea aceea. Și iată, au început să strige și să zică: Ce ai Tu cu noi, Iisuse, Fiul lui Dumnezeu? Ai venit aici mai înainte de vreme ca să ne chinuiești? Departe de ei era o turmă mare de porci, păscând. Iar demonii îl rugau, zicând: Dacă ne scoți afară, trimite-ne în turma de porci. Și El le-a zis: Duceți-vă. Iar ei, ieșind, s-au dus în turma de porci. Și iată, toată turma s-a aruncat de pe țârm în mare și a pierit în apă. Iar păzitorii au fugit și, ducându-se în cetate, au spus toate cele întâmplate cu demonizații. Și iată toată cetatea a ieșit în întâmpinarea lui Iisus și, văzându-L, L-au rugat să treacă din hotarele lor.” (Matei 8, 28-34).

În cuvântul evanghelic, pe lângă minunea care este o garanție despre Dumnezeirea lui Iisus, se dă pe față necredința, răutatea, pervertirea gherghesenilor. În înțelesul adevărat, cei doi îndrăciți reprezintă tragedia omului desprins de izvorul vieții celei adevărate, de Dumnezeu. Când omul rupe legătura cu rădăcina vieții, el trăiește în morminte, simbol al adevărului că desfacerea de Dumnezeu produce în om un dezechilibru stihial și un chin metafizic de neliniște, cutremurare, suferință și moarte. Desprinși de Dumnezeu, cei doi îndrăciți și-au pierdut

conștiința lor de oameni, transformându-se din oameni ai vieții și creației, în oameni ai morții și ai distrugerii, icoana deplină a perversității, desfigurare și distrugere a diavolului înstăpânit asupra făpturii lui Dumnezeu, devenind brutali și goi sau antipodul chipului lui Dumnezeu în ei. Rupți din mediul vital corespunzător rostului lor primordial, demonizații sunt chinuiți cumplit de furia sălbatică a căutării, de neliniștea unei puteri pierdute.

Neliniștea și zbuluciumul lor neconținut sunt expresia puternică a nostalgiei chipului pierdut, a căutării a ceva ce le lipsește ființial și îi chinuiește fără cruțare.

Neliniștea și căutarea îi fac pe acești demonizați să izbucnească din morminte, pe care le urăsc. Căci căutarea corespunde unei lipse sau unui gol: vidul spiritual produs de desfacerea din legătura firească cu Dumnezeu. Ea îi face să fugă mereu cu așa furie, încât nici o putere nu-i poate lega și imobiliza. Neconținut se năpustesc asupra lor înșiși, răzbătând prin orice opriri, dorind amar-nic liniștea. Din morminte se năpustesc asupra trecătorilor și iarăși în morminte. Ei manifestă nu numai o căutare a ceva ce le lipsește, ci și o dureroasă agonie prelungită.

Libertatea nobilă și creatoare a chipului lui Dumnezeu în om destinată a dăltui în făptura umană, asemănarea cu El, e pervertită aici în lăcomia nesăturată a bogăției pământești. Duhul demonic, mereu păgubitor omului și neconținut năvalnic asupra făpturii lui, cutremură neamul omenesc, care știe că în dosul ateismului sădit de demon, stă ultima primejdie: „omul fără Dumnezeu”, fără suflet. Însă, presimțind de la depărtare apropierea Mântuitorului, duhul statornic din cei doi demonizați strigă, răcnește în ei, „ce ai Tu cu noi, Iisuse, Fiul lui Dumnezeu?”. Nici că se poate o mărturie mai puternică despre întâlnirea puterii demonice cu puterea divină, ca în acest

moment. Acestuia îi urmează eliberarea celor doi îndrăciți, prin ducerea lor în turma porcilor. Diavolul (duhul cel rău) se ascunde totdeauna în dosul omului și vorbește în numele omului: „ce-ai cu noi, Iisuse?” Satana L-a ispitit și pe Iisus când se afla în pustie (Matei 4, 1-10), socotind că este un om simplu. Dar cum zice Sf. Ioan Gură de Aur: „s-a apropiat de om și s-a lovit de Dumnezeu”. Dacă Iisus n-a fost cruțat de ispitire, cum putem fi noi scutiți de ispitire, de această lucrare a celui rău? Este de mare trebuință pentru noi, creștinii, să știm: cine sunt demonii, adică duhurile cele rele? Ce pot și ce nu pot face ei în răutatea lor, împotriva creștinului? Cunoscând aceasta, nu ne vom teme, ci ne vom împotrivi ispitelor lor cu ajutorul harului dat nouă de Iisus, în Sf. Botez.

Dumnezeu, respectând libertatea omului, după ce l-a înzestrat cu tot ce este necesar, îl lasă în voia sa, să aleagă.

Dar cum este cu puțință să intre duhul satanic în om, care este făptura lui Dumnezeu?

Sfântul Vasile cel Mare răspunde zicând: „dreptul este un fel de loc al lui Dumnezeu, atunci când primește pe Dumnezeu în el; cel păcătos, însă, hărăzește locul acesta diavolului, neținând seama de cuvintele Celui ce zice: Nu dați loc diavolului” (Efeseni 4, 27).

De aceea, de la început, Biserica creștină a săvârșit rugăciunile sau lepădările de Satana la Taina Sfântului Botez.

Sf. Vasile și Sf. Ioan Gură de Aur au compus rugăciuni pentru scoaterea și vindecarea de duhuri necurate din om. Ispita este sugestia cea rea a diavolului. Ea nu poate fi biruită decât invocând puterea lui Hristos, care este mai tare decât toți și decât toate.

Tertulian, scriitor bisericesc vechi, scria: „Noi nu numai urâm pe diavoli, dar și îi învingem și îi rușinăm în

toate zilele și îi scoatem din oameni, precum este cunoscut foarte multora". Câtă vreme suntem în trup este cu neputință să nu avem parte și de ispită.

Dar cheia biruinței e de ordin spiritual și rezidă în spiritul creștin, care va birui numai prin reîntoarcerea totală la făgașul vieții date lui de Creator prin biruirea duhului demonic. Pentru a ne dezrobi de duhul cel rău, din demonie, trebuie să ne golim mai întâi de duhul gadarean. Revenirea prin pocăință curată și sinceră la duhul de viață autentic creștină este singura cale de salvare din ghearele morții spirituale, căci numai în felul acesta putem face loc în sufletul nostru puterii lui Hristos. Să ne întoarcem cu toții întru rugăciune la Domnul Iisus Hristos, unica putere de însănătoșire spirituală a omenirii, care alunecă pe panta căderii în demonizare și de salvare a luminii și a neamului de sub aripa neagră a morții.

Avem datoria să luptăm împotriva ispitelor și a oricărui duh demonic, dar numai cu ajutorul și puterea lui Dumnezeu vom putea birui. Prin credință, prin rugăciune neîncetată (Matei 6, 9-13), prin post (Matei 17, 21), prin ferirea de ispite și prin înarmarea cu „toată armătura lui Dumnezeu” (Efeseni 6, 14), dar mai ales prin spovedania și împărtășirea cât mai deasă vom putea „stinge toate săgețile vicleanului cele mai aprinse” (Efeseni 6, 15) pornite asupra noastră.

Realizarea depinde de noi, iar certitudinea biruinței ne-o dă nu numai optimismul credinței, ci și vindicarea neîntârziată a celor doi demonizați din ținutul Gadarenilor.

„Supuneți-vă lui Dumnezeu. Stați împotriva diavolului și el va fugi de la voi. Apropiați-vă de Dumnezeu și Se va apropia și El de voi. Curățați-vă mâinile, păcătoșilor, și sfințiți-vă inimile, voi cei îndoielnici.” (Iacov 4, 7-8). Amin.

Duminica a VI-a după Rusalii

(Vindecarea slăbănogului din Capernaum)

Ev. Matei 9, 1-8

„Intrând în corabie, Iisus a trecut și a venit în cetatea Sa. Și iată, I-au adus un slăbănog zăcând pe pat. Și Iisus, văzând credința lor, a zis slăbănogului: Îndrăznește, fiule! Iertate sunt păcatele tale! Dar unii dintre cărturari ziceau în sine: Acesta hulește. Și Iisus, știind gândurile lor, le-a zis: Pentru ce cugetați rele în inimile voastre? Căci ce este mai lesne a zice: Iertate sunt păcatele tale, sau a zice: Scoală-te și umblă? Dar ca să știți că putere are Fiul Omului pe pământ a ierta păcatele, a zis slăbănogului: Scoală-te, ia-ți patul și mergi la casa ta. Și, sculându-se, s-a dus la casa sa. Iar mulțimile văzând acestea, s-au înspăimântat și au slăvit pe Dumnezeu, Cel care dă oamenilor asemenea putere.”

Predica

*„Și Iisus văzând credința lor, a zis slăbănogului:
Îndrăznește, fiule, iertate sunt păcatele tale”
(Matei 9, 2)*

În Evanghelia ce s-a citit ni se prezintă una din numeroasele minuni săvârșite de Mântuitorul Iisus Hristos.

Domnul Iisus Hristos părăsește ținutul Gadara, după ce vindecase pe cei doi bărbați stăpâniți de duhurile necurate și după ce locuitorii cetății ies înaintea Fiului lui Dumnezeu și îl roagă să plece de la ei. De aceea, Iisus se urcă în corabie și trece dincolo Marea Tiberiadei, în cetatea sa, Capernaum. Evanghelistul Marcu precizează că „după câteva zile s-au auzit că este acasă și s-au adunat așa de mulți că nu mai era loc nici înaintea ușii și le grăia lor cuvântul (împărăției). „Și au venit la El, aducând un paralytic, pe care-l purtau patru oameni. Și neputând, din pricina mulțimii, să se apropie de El, au desfăcut acoperișul casei unde era Iisus și, prin spărtură, au lăsat în jos patul în care zăcea slăbănogul” (Marcu 2, 3-4). „Și Iisus, văzând credința lor, i-a zis slăbănogului: „Îndrăznește, fiule, iertate sunt păcatele tale” (Matei 9, 2). Iată că patru oameni se preocupă de amara soartă a unui frate de-al lor, un om suferind de o boală grea și lăsând la o parte toate interesele lor, află calea cea mai bună de a-l ajuta, aducându-l la Iisus. Pentru credința și dragostea celor patru arătată față de cel în suferință, Iisus i-a dăruit vindecarea trupului, și mai întâi iertarea păcatelor lui”. Dar unii cărturari ziceau în sine: Acesta hulește. Și Iisus știind

gândurile lor, le-a zis: Pentru ce cugetați cele viclene în inimile voastre?

Căci ce este mai lesne a zice: Iertate sunt păcatele tale, sau a zice: scoală-te și umblă?

Dar ca să știți că putere are Fiul Omului pe pământ a ierta păcatele, a zis slăbănogului: Scoală-te, ia-ți patul și mergi la casa ta" (Matei 9, 3-6).

Și pe când poporul se mira de aceasta și dădea slavă lui Dumnezeu, slăbănogul s-a ridicat, plecând spre casă sănătos și ducând el însuși patul pe care suferise.

Dar să ne oprim la o altă împrejurare.

În partea de răsărit a Ierusalimului, lângă poarta aceea se găsea lacul Vitezda, în care mulțime de bolnavi se făceau sănătoși, „căci un înger al Domnului se cobora la vreme în scăldătoare și tulbura apa, și cine intra întâi, după tulburarea apei, se făcea sănătos, ori de ce boală era ținut" (Ioan 5, 4). Un slăbănog de 38 de ani aștepta acolo ziua și ceasul izbăvitor al însănătoșirii sale, dar neavând pe nimeni să-l ajute la vreme, el pierdea momentul prielnic, căci îi lua locul un altul. Într-o zi, venind Mântuitorul și văzându-l, i s-a făcut milă de el și îi zice: „Scoală-te, ia-ți patul tău și umblă", vindecându-l astfel în chip minunat. Fariseii s-au scandalizat că Iisus a făcut această minune sâmbăta. Mai târziu, însă, întâlnind pe slăbănogul vindecat în templu, Iisus îi zice: „Iată că te-ai făcut sănătos. De acum să nu mai păcătuiești, ca să nu-ți fie ceva mai rău" (Ioan 5, 14). Ce rezultă de aici? Că păcatul nu se atinge numai de suflet, ci și de trup și că el este pricina durerilor noastre din această lume. Sufletește, el rupe legătura dintre noi și Dumnezeu, și astfel rupe grija lui Dumnezeu pentru ființa noastră. Trupește, el lasă urme în firea noastră pentru a o strica și o face să nu mai urmeze rânduielile ce-i stau la temelie.

Evangelhia de azi e plină de învățăminte. Noi ne vom opri la păcat și urmările lui.

Păcatul se naște prin voia liberă a omului, dar nașterea lui depinde, mai ales, de ispite, de plăcerile trupului, amăgirile lumii sau de ispita diavolului. În adevăr, trupul este de cele mai multe ori unealta păcatului. „Căci trupul pofteste împotriva Duhului” (Galateni 5, 17).

Păcatul face vieții același rău, pe care apele murdare și vătămătoare îl fac izvorului limpede și binefăcător când ajunge în ținuturi neprilenice. De aceea, Mântuitorul a tămăduit pe unii numai iertându-le păcatele – adică înlăturând pricina răului, de aceea a zis slăbănogului din Evanghelie: „vezi să nu mai greșești ca să nu-ți fie mai rău” (Matei 9, 8-9), iar slăbănogului din Capernaum: „Îndrăznește, fiule, iartă-ți-se păcatele tale”. Păcatul nu ne atinge numai sufletește, ci și trupește și este cauza tuturor durerilor noastre trupești și sufletești. Sfinții Părinți spun că păcatul este o răutate nemărginită și o ofensă adusă lui Dumnezeu; păcatul este mai îngrozitor decât moartea, căci moartea este numai urmarea păcatului, precum zice Sf. Ap. Pavel: „Printr-un om a intrat păcatul în lume și prin păcat moartea, așa și moartea a trecut la toți oamenii, pentru că toți au păcătuit în el.” (Romani 5, 12).

Niciodată neamul omenesc nu a avut și nici nu va avea un dușman mai înverșunat, ca păcatul. De aceea, trebuie să înțelegem nu numai ce este păcatul, ci și ce trebuie să facem împotriva lui.

Domnul Iisus Hristos, venind în lumea, a descoperit neamului omenesc voia lui Dumnezeu în Legea harului, cuprinsă în Sf. Evanghelie, făcând-o cunoscută lumii, prin Sf. Apostoli. Însuși Mântuitorul ne spune: „De n-aș fi venit și nu le-aș fi vorbit, păcat nu ar avea; dar acum n-au cuvânt de dezvinovățire pentru păcatul lor” (Ioan 15, 22).

Omul a fost creat liber de pasiuni vinovate. Prin libertatea lui de alegere, însă i s-a dat posibilitatea de îndumnezeire prin credință și fapte bune, spre a ajunge la nemurire, dar și de a cădea în moartea nestrăicării prin păcat. Zice Domnul: „Iată pun în fața ta foc și apă, unde vrei, acolo întinzi mâna, Binecuvântare și Blestem”, alege ce dorești. Răspunderea îi aparține total omului pentru că Dumnezeu i-a dat cunoștința binelui și răului și libertatea de-a alege. După învățătura creștină, nu Dumnezeu este cauza păcatului (răului), ci voința liberă a omului.

Dumnezeu nu-l dorește, dar îl îngăduie, fiindcă nu voiește să știrbească libertatea voinței omului.

Mântuitorul Iisus Hristos „a ridicat neputințele noastre” prin „Marea jertfă” (I Petru 1, 24). Jertfa Domnului Iisus, pe lângă că este expresia cea mai desăvârșită a iubirii divine față de omenirea căzută (Ioan 3, 16), trebuie considerată și ca un act de răscumpărare, inclusiv și de iertare, făcut din partea lui Dumnezeu, „prin sângele Lui și iertarea păcatelor” (Efeseni 1, 7). Păcatele și patimile duc pe om la orbire sufletească, la scăderea sau chiar pierderea capacității de a vedea și a distinge binele de rău, îi întunecă mintea pentru înțelegerea adevărului. La aceștia se referă Dumnezeu prin profeția lui Isaia: „Vai de cei ce zic răului bine și binelui rău, care numesc lumina întuneric și întunericul lumină” (Isaia 5, 20). „Și văzând nu văd și auzind nu aud, nici nu înțeleg” (Matei 13, 13). Păcatul ia simțul omeniei, face din om o ființă primejdioasă, poate cea mai primejdioasă ființă a pământului. El vine să fure, să lovească, să omoare, să piardă, ridicând din mijlocul nostru mii de vieți omenești.

Televizorul, radioul, presa etc. ne dau știri înspăimântătoare. Un fiu își ucide părinții, un altul își omoară fratele, un soț își omoară soția, un tată, cu duhul satanic,

își bate joc de copilul său, sau un tânăr își curmă singur firul vieții sale etc., etc. Cine determină toate acestea? Cine este autorul principal al atâtor fărădelegi și nenorociri? Păcatul, care, odată ce a pus stăpânire pe om, îl aruncă în cele mai înspăimântătoare prăpăstii și săvârșește cele mai groaznice urgii. Durerea și suferința din trupul nostru sunt, de cele mai multe ori, urmarea păcatelor noastre sau a înaintașilor noștri.

Cunoscând păcatul și urmările lui, este firesc să ne gândim cum am putea lupta împotriva păcatului.

Trupul nostru îl putem „struni, îl putem domoli prin post și rugăciune stăruitoare și muncă” (Marcu 9, 29). Oricine este născut din Dumnezeu, biruiește lumea. Și aceasta este biruința care a biruit lumea: credința noastră (I Ioan 5, 21). Iar pentru a răspunde ispitei care o avem de la diavol, răspundem cu cuvintele Sf. Ioan Gură de Aur: „Diavolul e rău, recunosc, zice Sf. Părinte, dar rău pentru el însuși, nu pentru noi, dacă suntem cu băgare de seamă. Aceasta-i firea răutății, nu-i stricătoare decât acelor care și-o însușesc. Dumnezeu l-a îngăduit pe diavol pentru a vă face mai băgători de seamă, ca să dea o mai mare strălucire luptătorului, o mai strașnică măreție luptei”.

Taina Mărturisirii este un mijloc binefăcător care ne spală de întinăciunea păcatelor, ne schimbă firea, când ne hotărâm să nu cădem din nou în urâciunea păcatelor care ne-au fost iertate. *Credința* ca mod de viață, adică „credința lucrătoare prin iubire” (Galateni 5, 6), care are un caracter soteriologic (mântuitor): „credința ta te-a mântuit” (Matei 9, 12).

Păcatul! Această buruiană otrăvitoare, acest microb care roade la temelia vieții omenești trebuie ars în flăcările credinței prin mijlocirea rugăciunii care ne apropie de

Dumnezeu. „Păcatul este moartea sufletului nemuritor”, zice Sf. Vasile cel Mare. Iar Fericitul Augustin numește păcatele „râie detestabilă” prin care frumusețea sufletului se nimicește și chipul lui Dumnezeu din om se deformează. Prin păcat, zice el, crește tot mai mult orbirea sufletului, iar iubirea către Dumnezeu se răcește din ce în ce mai mult. De cele mai multe ori, păcătosul nu se îngrozește de faptele sale și nici nu se rușinează de ele, a devenit „rob păcatului”.

Sfântul Ioan Gură de Aur zice în privința aceasta: „Tirania obișnuinței este atât de mare, că se prefăce în a doua natură și ne stăpânește ca natură”. Păcatele sunt vrăjmași puternici, care distrug trupul și pierd sufletul. Trebuie să luptăm din răputeri și cu toată răspunderea împotriva lor și să nu mai auzim între creștini de furturi, ucidere, desfrânare, beție, necredință și alte păcate îngrozitoare.

Tot păcătosul să vină la Hristos care ne cheamă și zice: „Eu sunt lumina lumii, cel ce-mi urmează Mie nu va umbla în întuneric, ci va avea lumina vieții” (Ioan 8, 12). Această lumină să pătrundă în sufletele noastre, să ne dea putere să părăsim păcatul și să facem voia lui Dumnezeu. Toți cei orbiți de păcate și fărădelegi trebuie să înțeleagă că izbăvirea lor este Hristos și Biserica Lui cea sfântă.

Să alergăm la El, să-L strigăm și El va veni și ne va curăți, ușura și izbăvi. Iar noi să ne impunem o regăsire a vieții noastre sufletești curate, o trăire evanghelică, o adâncire, o spiritualizare a trăirii creștine, cu puterea harică a Duhului Sfânt spre fericirea și bucuria mântuirii noastre. Amin.

Duminica a VII-a după Rusalii

(Vindecarea a doi orbi și a unui mut în Capernaum)

Ev. Matei 9, 27-35

„Plecând Iisus de acolo, doi orbi se țineau după El strigând și zicând: Miluiește-ne pe noi, Fiule al lui David. După ce a intrat în casă, au venit la El orbii și Iisus i-a întrebat: Credeți că pot să fac Eu aceasta? Zis-au Lui: Da, Doamne! Atunci S-a atins de ochii lor, zicând: După credința voastră, fie vouă! Și s-au deschis ochii lor. Iar Iisus le-a poruncit cu asprime, zicând: Vedeți, nimeni să nu știe. Iar ei, ieșind, L-au vestit în tot ținutul acela. Și plecând ei, iată au adus la El un om mut, având demon. Și fiind scos demonul, mutul a grăit. Iar mulțimile se minunau zicând: Niciodată nu s-a arătat așa în Israel. Dar fariseii ziceau: Cu domnul demonilor scoate pe demoni. Și Iisus străbătea toate cetățile și satele, învățând în sinagogile lor, propovăduind Evanghelia împărăției și vindecând toată boala și toată neputința în popor.”

Predica

*„Și s-au deschis ochii lor”
(Matei 9, 30)*

În timpul vieții Sale pământești, Hristos a făcut multe minuni și semne. A curățit de lepră pe cei cuprinși de această boală grea, a dat slăbănogilor putere și orbilor vedere, a tămăduit de zbuciumul neputinței pe cei ținuti de această boală și, în sfârșit, a înviat din morți. De la toți cei vii El a cerut credință și, mai ales, în măsura în care ascultătorii au fost încrezători în dumnezeirea Lui și i-au înțeles chemarea, El i-a învrednicit de harul binefacerilor sale.

Azi ne vom opri la vindecarea celor doi orbi.

Nu fără importanță a spus Iisus: „Luminătorul trupului este ochiul; de va fi ochiul tău curat, tot trupul va fi luminat, iar de va fi ochiul tău rău tot trupul tău va fi întunecat” (Matei 7, 22-23).

Un orb este cu adevărat un om nefericit. Pentru orb nu este niciodată ziua, este veșnic întuneric, noaptea. El nu vede bolta cerească înstelată, nici razele soarelui, nici chipul mamei și al copiilor lui, nici al soției, nici a părinților, el află toate din pipăit și din spusele altora. Ochiul care scrutează zărilor, ochiul care se bucură de frumusețile lumii acesteia, ochiul care deosebește binele de rău, care mână pașii omului pe căi sigure, pentru orb este stins, mort.

O perdea neagră, apăsătoare ca lespede rece a mormântului s-a așternut peste vederile orbului.

Într-o asemenea situație se găseau cei doi orbi care stăteau și cerșeau în apropiere de orașul Ierihon. Ei nu puteau vedea pe Iisus. Auzeau însă zgomotul pe care îl producea mulțimea ce venea după Iisus. Sfânta Evanghelie ne spune că, în dorința lor de a se vindeca, de a vedea, „se țineau după El și strigau zicând: Miluiește-ne pe noi, Fiule al lui David. După ce au intrat în casă au venit la El orbii și Iisus i-a întrebat: „credeți că pot Eu să fac aceasta?” Ei au răspuns: da, Doamne”. Atunci s-au atins de ochii lor zicând: fie după credința voastră și s-au deschis ochii lor” (Matei 9, 29-30). Credința și stăruința lor de a crede în Iisus i-au făcut a striga în urma Lui, aducându-le fericirea de a vedea pe Iisus și lumea. Aprinderea luminilor ochilor acelor doi orbi și mai ales aprinderea luminilor sufletului lor, constituie o nouă și puternică adevărare că Iisus Hristos, Fiul lui Dumnezeu, a fost, este și va fi până la sfârșitul veacurilor singura realitate în care găsim pururea alinare toate durerile neamului omenesc, găsim înseninare, pace, linișe și lumină toate întunecările veacurilor.

Vestita dreptate romană, ca și „legea talionului”, de altfel, au rămas lucruri imperfecte, că n-au putut să astâmpere niciodată setea de dreptate a neamului omenesc.

De la pierderea paradisului și până la Hristos, lumea întreagă a gemut sub povara cumplită a nedreptății și a păcatului. Neamul omenesc s-a sforțat zadarnic să se elibereze și milioanele de oameni au trăit, au suferit și au murit sub condamnare. Știința, filosofia, legile, împărățiile și civilizațiile n-au putut salva neamul omenesc din robia cea mai amară a păcatului strămoșesc și a greșelilor personale.

Iisus Hristos a plătit pentru întreg neamul omenesc prețul păcatului și prin jertfa Sa ne-a răscumpărat, ne-a mântuit de robie și păcat.

Iisus, prin propria Sa umilire și slujire, a adus lumii întregi puterea cea mare, puterea mântuirii sufletului.

Iisus, prin umilință și bună-vestire, a adus lumii întregi dreptate desăvârșită și alinarea tuturor durerilor.

Iisus a străbătut din cetate în cetate, din oraș în oraș, din sat în sat și a tămăduit cu adevărat toată boala și neputința poporului. Iisus a fost singura izbăvire a milioanelor de morți de la Adam și până la Sine și singura mântuire a milioanele de oameni contemporani petrecerii Sale pe pământ.

În fața Mântuitorului, știința lumii, filosofia păgână și toată civilizația și-au vădit neputința, și-au descoperit toate slăbiciunile în osteneala lor. Hristos singur a putut să fie calea izbăvirii. Adevărul neumbrit și viața cea adevărată a omenirii. „Eu sunt Calea, Adevărul și Viața”.

Vindecarea orbilor s-a făcut prin credința lor. Iisus vindecă pe cei doi orbi prin atingerea cu mâna a ochilor lor și prin rostirea cuvintelor: „Fie vouă după credința voastră” (Matei 9, 29). Orbii dobândesc vindecare prin puterea credinței lor în Iisus, așa cum a fost și cazul cu sutașul căruia i-a vindecat slujitorul (Matei 8, 13), cu femeia canaaneancă, căreia i-a vindecat fiica (Matei 15, 28), cu un orb cu numele Bartimeu în apropiere de Ierihon (Marcu 10, 52), cu un leproș (Luca 5, 12) și cu alții. Așadar, stăruința în rugăciune și credința puternică în Iisus au dus la multe vindecări.

Se adevăresc cuvintele Mântuitorului care ne spune: „Pe toate câte le cereți rugându-vă, să credeți că le-ați primit și le veți avea” (Marcu 11, 24). În Evanghelia de azi, Iisus – „Lumina lumii” (Ioan 9, 5) dă lumină celor doi orbi care până atunci trăiseră într-un întuneric cumplit. De acum încolo, vor deveni binevestitori ai lui Iisus, căci, în pofida faptului că Iisus le-a cerut ca vindecarea lor să

rămână necunoscută, „ei, ieșind, L-au vestit în tot ținutul” (Matei 9, 31). Era și firesc, de altfel! Cum s-ar putea ascunde lumina care luminează în sfeșnic? Cum ar putea să tacă acei care au primit în ei, odată cu lumina tru-pească, și lumina cunoașterii și preamăririi lui Dumnezeu?

Dumnezeu vrea ca omul să vadă, de aceea i-a dăruit acest minunat simț al văzului, dar El (Dumnezeu) vrea ca același om să se înalțe de la vederea celor pământești la cunoașterea și înțelegerea celor cerești, de la făptură la creator.

Cel ce stă la poalele muntelui, poate vedea numai în jurul său. Cel ce se ridică pe vârful muntelui, acela vede mult mai mult. Așa și omul. Rămânând numai la vederea celor pământești, el trăiește într-un cerc restrâns de viață, pe când cel ce-și ridică ochii minții la cer „vede” pe Dumnezeu pe măsura credinței și a inimii lui curate (Matei 5, 8). Cei doi orbi din Evanghelia de azi nu vedeau, dar aveau o convingere lăuntrică, curată și nezdrun-cinată că depind de puterea lui Dumnezeu, care a făcut totul și, deci, poate totul. „După credința voastră, fie vouă!” Credința orbilor este răsplătită. Răsplata credinței este și pentru martorii minunii și pentru noi: că cel ce crede în Dumnezeu nu rămâne deșert. Deci un puternic stimulent pentru credință și, prin credință, pentru îndreptarea și înnobilarea moravurilor, iar prin aceasta pentru dobândirea fericirii pământești și cerești, temporale și veșnice. Mântuitorul face binele pentru că este bine și pentru că binele făcut de El este menit să producă bine peste bine, și pentru ca, prin aceasta, să pună în practică principiul enunțat de El: „Să faci binele neașteptând nici un fel de răsplată”. Orbii care și-au căpătat vederea, preferă să calce porunca de a nu spune nimănui că Iisus le-a dat vederea ochilor, decât să se arate nerecunoscători

către Binefăcătorul lor, care le-a dat lumina ochilor. Ei calcă porunca lui Iisus, „vestindu-L în tot pământul acela”. Îl vestesc pe Iisus ca pe Mântuitorul lor și acest fapt trezește în ascultători dorința de a crede, acea credință aducătoare de mântuire. Poporul, când vede această minune, exclamă cu mirare: așa nu s-a mai pomenit.

Fariseii însă, care îl urmăreau pe Iisus cu gânduri rele și doreau să-L discrediteze în fața poporului, ziceau: „scoate dracii cu domnul dracilor”... Dar făceau aceasta pentru că erau orbi! Nu vedeau și nici nu înțelegeau Dumnezeu și prezența lui Iisus cu minunile săvârșite, erau în întuneric.

Din comportamentul feriseilor, mai ales în societatea de astăzi, să învățăm a ne feri de acest viciu, păcat, care orbește pe om, îl face să nu vadă, să nu audă și să meargă orbește spre propria pierzare, îl face să interpreteze în rău și cele mai bune intenții ale fraților săi. Noi, creștinii, avem credința noastră în Dumnezeu, s-o trăim și s-o apărăm. Gândul nostru, inima noastră întreagă să se îndrepte spre Hristos, singura înțelepciune, singura putere, singura mărire adevărată, singura fericire a neamurilor și a oamenilor. Și asemenea celor doi orbi din evanghelia de azi, să strigăm din adâncul sufletului cu toată puterea și credința cea adevărată: „Miluiește-ne pe noi, fiul lui David” și Iisus va străbate țara noastră, sufletul nostru și ne va vindeca de toată boala și neputința, acum și totdeauna. Amin.

Duminica a VIII-a după Rusalii

(Înmulțirea pâinilor)

Ev. Matei 14, 14-21

„Și ieșind, a văzut mulțime mare și I S-a făcut milă de ei și a vindecat pe bolnavii lor. Iar când s-a făcut seară, ucenicii au venit la El și I-au zis: locul este pustiu și vremea iată a trecut; deci, dă drumul mulțimilor ca să se ducă în sate, să-și cumpere mâncare. Iisus însă le-a răspuns: N-au trebuință să se ducă; dați-le voi să mănânce. Iar ei I-au zis: Nu avem aici decât cinci pâini și doi pești. Și El a zis: Aduceți-Mi-le aici. Și poruncind să se așeze mulțimile pe iarbă și luând cele cinci pâini și cei doi pești și privind la cer, a binecuvântat și, frângând, a dat ucenicilor pâinile, iar ucenicii mulțimilor. Și au mâncat toți și s-au săturat și au strâns rămășițele de fărâmituri, douăsprezece coșuri pline. Iar cei ce mâncaseră erau ca la cinci mii de bărbați, afară de femei și de copii.”

Predica

*„Iisus însă le-a răspuns: N-au trebuință
să se ducă: dați-le voi să mănânce”
(Matei 14, 16)*

Era după tăierea de către Irod Antipa a capului Sfântului Ioan Botezătorul, neînfricatul propovăduitor al pocăinței și Înaintemergătorul lui Hristos, „cel mai mare dintre prooroci”. Ucenicii lui Ioan au îngropat trupul lui și au mers să vestească lui Iisus moartea lui Ioan. Întristat, Mântuitorul a părăsit locul unde se afla și a trecut cu corabia de cealaltă parte, spre un loc pustiu. Dar nu era chip să rămână neștiut și necăutat de mulțime. De prin sate și orașe s-au adunat mulțimi de oameni cu dorința de a-L asculta și, totodată, de a le vindeca bolnavii de suferințele lor.

Sfântul Evanghelist Matei spune că la vederea atâtor oameni, lui Iisus „I s-a făcut milă de ei și le-a vindecat bolnavii” (Matei 14, 14). Sfântul Evanghelist Marcu aduce un amănunt în plus arătând că „I s-a făcut milă de ei, că erau ca niște oi fără păstor și a început să-i învețe multe” (Marcu 6, 34), iar Sfântul Evanghelist Luca ne spune că Iisus „le vorbea despre Împărăția lui Dumnezeu, iar pe cei care aveau trebuință de vindecare, îi vindeca” (Luca 9, 11).

Iisus și-a continuat predica și vindecările până seara târziu. Lumea era obosită și flămândă trupește, cetățile lor și satele lor erau departe și mâncare nu aveau. Aveau, în schimb, hrană sufletească din belșug, fapt care îi ținea

lângă Hristos. Apostolii, îngrijorați, vin la Hristos și-i spun că locul e pustiu și vremea a trecut; să slobozească norodul, ca să se ducă prin sate și să cumpere de mâncare, lucru la care Iisus se împotrivește și le spune: Dați-le voi să mănânce (Matei 14, 17). Cu gând dumnezeiesc și cu tâlc adânc a spus Mântuitorul aceste cuvinte prin care, săturând mulțimea dumnezeiește, avea s-o sature și trupește. Nu spusese Iisus că pentru cine caută mai întâi Împărăția lui Dumnezeu, celelalte se adaugă? În această situație ucenicii răspund că nu se găseau acolo decât cinci pâini de orz și doi pești, pe care le avea un copil (Ioan 6, 9).

A zis Iisus: „Aduceți-le aici, la Mine”.

Iisus a poruncit mulțimii să se așeze pe iarbă și luând cele cinci pâini și doi pești și căutând la cer, le-a binecuvântat și frângând a dat pâinile ucenicilor, iar aceștia, mulțimilor. Și au mâncat toți și s-au săturat și au mai rămas douăsprezece coșuri de firimituri. Iar cei care mâncaseră erau bărbați, ca la cinci mii, afară de femei și copii (Matei 14, 19-21).

Iisus a miluit pe oameni sufletește și trupește, a miluit pe omul întreg. Îi era milă de bolnavi și îi vindeca; îi era milă de flămânzi și îi sătura; dorea și făcea oamenilor tot binele, le dădea tot ajutorul, le era de tot folosul, ca oamenii să învețe din aceasta a cunoaște mila și dragostea lui Dumnezeu și firea și nevoia omenească.

Prin această atitudine față de poporul în suferință și flămând de pâine, de dreptate și de pace, Iisus a adus cea mai mare reformă socială din câte a cunoscut istoria. Iubirea de om, de popor, dar o iubire adâncită în mila de suferințele lui. Ce însemnează mila, cuvântul acesta dulce și sfânt ca o lacrimă? Însemnează transpunerea ta în durerea semenului tău și voința ta de a-i vindeca această durere sau măcar a i-o alina.

Când Mântuitorul a zis: „Milă mi-e de popor”, El trăia în clipa aceea întreaga durere a mulțimii flămânde sufletește și trupește. Dar mila lui Iisus nu s-a oprit la această expresie verbală, ci a concretizat-o prin fapte. Din această dragoste adusă de Mântuitorul în lume au crescut, ca o holdă plină de belșug și binecuvântare, nenumăratele instituții de binefacere: spitale, azile, cămine etc., care au alinat și alină suferințele oamenilor, le astâmpără foamea și le acoperă goliciunea.

Ba s-au făcut armate întregi, dintre cei ce s-au lepădat de lume și plăcerile ei, care nu aveau altă slujbă înaintea oamenilor decât aceea de a continua peste veacuri minunea din pustie, de a sătura oamenii cu cuvântul lui Dumnezeu, mai întâi și apoi cu pâine. Acești creștini singuratici au făcut din toată viața lor o jertfă continuă pentru durerile aproapelui.

Dragostea a schimbat lumea păgână în cele dintâi veacuri ale creștinismului, a înmuiat și a descuiat inimile tiranilor și a frânt lanțurile robiei.

„Tot ce s-a scris spre înțelepciunea noastră s-a scris” spune Sf. Ap. Pavel. Căci și această minune nu este fără un adânc înțeles pentru noi cei de azi. Mustrea se adresează de fapt și nouă, preoților, care nu trebuie să lăsăm poporul fără ajutor în nevoile lui trupești din această viață pământească. „Dați-le voi să mănânce” este o poruncă dată și nouă, slujitorilor lui Hristos de azi, care trebuie să nu lăsăm oamenii să plece în orașele și satele ispitelor, unde în loc de a-și agonisi cele trebuitoare pentru trai, vor cădea în mlaștina poftelor urâte și a năzuințelor ucigătoare de suflet și de trup. Din acest punct de vedere trebuie să mărturisim că avem multe de făcut.

În cazul minunii de care ne ocupăm, Mântuitorul n-a săturat mulțimile numai trupește, ci mai ales sufletește,

ca să se adeverească prin aceasta cuvintele pe care le-a rostit Iisus într-o altă împrejurare, că „nu numai cu pâine va trăi omul, ci cu tot cuvântul care iese din gura lui Dumnezeu” (Matei 4, 4). Faptul acesta este explicabil, pentru că omul este din trup și suflet, deci are nevoie de toate cele necesare pentru întreținerea și dezvoltarea ambelor elemente constitutive ale ființei sale.

Când Hristos spune apostolilor „Dați-le voi să mănânce”, El o face pentru niște oameni care-L urmaseră cu credință. Din milă pentru râvna lor, pentru credința lor, îi satură sufletește și face minunea înmulțirii pâinilor. Dar astăzi? Societatea, chiar creștină, s-a schimbat mult. Parcă niciodată n-a cunoscut o mai mare aviditate după bunurile materiale, ca în vremea noastră. Frica de Dumnezeu, muștrarea de conștiință, respectul legilor umanitare sunt încălcate. Totul e permis pentru satisfacerea gustului omului.

Legea creștină nu e respectată.

Viața de familie e plină de păcate și e pângărită în tot felul. Localurile de petrecere sunt pline, minciuna și răutatea se afirmă. Lumea a devenit mai nepăsătoare, mai indiferentă la cuvântul lui Dumnezeu și, mai ales, la împlinirea lui.

Prin urmare, cu toții trebuie să înțelegem tâlcul minunii din Evanghelia de astăzi. Suntem, poate, vinovați cu toții: slujitori și turmă. Unii într-un fel, alții în altul. Un lucru însă nu se poate tăgădui: cine urmează pe Hristos, oricare ar fi piedicile ce ar întâmpina în cale, va găsi în Biserica lui Hristos un sprijin nu numai al nevoilor sufletești, ci și al celor trupești. Biserica nu poate părăsi pe fiii săi nici sufletește și nici trupește.

De aceea, singura rezolvare e porunca dată de Iisus apostolilor: „Dați-le voi să mănânce!”.

„Dați-le voi să mănânce” preoți și propovăduitori ai iubirii, din nesfârșitele vistierii de milă ale Bisericii! Dați-le voi să mănânce din pâinea „ce s-a pogorât din cer” (Ioan 6, 41), din care „de va mânca cineva, va fi viu în veci”. Și dați-le voi să bea din apa cea vie, din care de va bea cineva „nu va înseta în veac” (Ioan 4, 14).

Și atunci, când se vor înviora iarăși toți la masa Lui, din pâinea, din apa și din cuvântul Lui, se va coborî și peste poporul de azi îndestularea și pacea din acea binecuvântată seară din pustiu, când Iisus, în fața mulțimii, a săvârșit minunea: înmulțirea pâinilor și a saturat cinci mii de bărbați, afară de femei și copii. Amin.

Duminica a IX-a după Rusalii

(Potolirea furtunii pe mare)

Ev. Matei 14, 22-34

„Și îndată Iisus a silit pe ucenici să intre în corabie și să treacă înaintea Lui, pe țărmul celălalt, până ce El va da drumul mulțimilor. Iar dând drumul mulțimilor, S-a suit în munte, ca să Se roage singur. Și, făcându-se seară, era singur acolo. Iar corabia era acum la multe stadii departe de pământ, fiind învăluită de valuri, căci vântul era împotriva. Iar la a patra strajă din noapte, a venit la ei Iisus, umblând pe mare. Văzându-L umblând pe mare, ucenicii s-au înspăimântat, zicând că e nălucă și de frică au strigat. Dar El le-a vorbit îndată, zicându-le: Îndrăzniți, Eu sunt; nu vă temeți! Iar Petru, răspunzând, a zis: Doamne, dacă ești Tu, poruncește să vin la Tine pe apă. El i-a zis: Vino. Iar Petru, coborându-se din corabie, a mers pe apă și a venit către Iisus. Dar văzând vântul, s-a temut și, începând să se scufunde, a strigat, zicând: Doamne, scapă-mă! Iar Iisus, întinzând îndată mâna, l-a apucat și a zis: Puțin credinciosule, pentru ce te-ai îndoit? Și suindu-se ei în corabie, s-a potolit vântul. Iar cei din corabie I s-au închinat, zicând: Cu adevărat Tu ești Fiul lui Dumnezeu. Și, trecând dincolo, au venit în pământul Ghenizaretului.”

Predica

*„Iar Iisus, întinzând îndată mâna, l-a apucat și a zis:
Puțin credinciosule, pentru ce te-ai îndoit?”
(Matei 14, 31)*

Iisus, după ce a săturat sufletește și trupește în chip minunat mulțimile care-L ascultaseră o zi întreagă, a silit pe ucenici să intre în corabie și să treacă înaintea Lui pe țărnul celălalt. Iar El (Iisus) „s-a suit în munte, în singurătate, să se roage” (Matei 14, 23). Dar pe la miezul nopții o furtună s-a iscat pe apă, și corabia lor a fost învăluită de valuri puternice, gata să se scufunde. Mântuitorul coborî de pe munte, îi văzu în primejdie și porni spre ei pe deasupra valurilor. Neliniștiți și tulburați de primejdia în care se aflau, apostolii nu mai știau ce este cu ei și, în loc să-L recunoască pe Iisus, ei strigau înspăimântați: „vai, iată o nălucă”. Domnul Iisus se grăbește să-i liniștească și făcându-le semn cu mâna le zice: „Îndrăzniți, Eu sunt; nu vă temeți” (Matei 14, 27). Văzându-L pe Iisus, apostolii și-au venit în fire din acest zdruncin pământesc, și Petru, gata oricând să ia o hotărâre înaintea celorlalți, și gata de a înfrunta primejdiile, auzind vocea Domnului, spune: „Doamne, de ești tu, poruncește-mi să vin la Tine pe apă”. „Vino!”, i-a zis Mântuitorul.

La aceste cuvinte, Petru s-a aruncat în apă și a pornit spre Domnul. Vântul sufla puternic, iar valurile apei îl ridicau și-l coborau fără să le poată înfrunta. În fața valurilor amenințătoare, gata să-l învingă, credința lui slăbește

și puterile îl părăsesc. E gata să se scufunde în adânc și de aceea strigă: „Doamne, mântuiește-mă” (Matei 14, 30).

„Iar Iisus întinzându-i mâna grabnic, îl apucă și-i zice: Puțin credinciosule, pentru ce te-ai îndoit? Și suindu-se în corabie, s-a potolit furtuna”. S-a mai întâmplat și altădată ca mica lor corabie să fie surprinsă de furtună pe valurile mării; Iisus era atunci cu ei în corabie, dar dormea. Însăpăimântați de valuri; ei L-au deșteptat și L-au rugat: „Doamne, mântuiește-ne că pierim!”. Iar El, cu blândețe i-a muștrat, zicându-le: „de ce vă este frică, puțin credincioșilor?” Și a certat marea și vânturile și s-a făcut liniște deplină. „Cine este Acesta, se întrebau apostolii, că și vânturile și marea ascultă de El” (Matei 8, 24-27). Ce înseamnă aceasta? Înseamnă că Iisus, Fiul lui Dumnezeu, este împăratul atotputernic al întregii firi. El nu este numai al lumii, ci al întregului univers.

Lumea este ca o mare furtunoasă, plină de valuri ce amenință viața noastră. Viața noastră este nestatornică și plină de primejdii. Interesele, ambițiile, patimile și poftele noastre trupești, ne poartă ca pe niște jucării. Sufletul nostru este un noian de frământări în care binele și răul se luptă cu furie, cum se luptau Apostolii cu valurile mării.

Ne amintim de cunoscuta cântare din slujba bisericească: „viața văzând-o înălțându-se de viforul ispitelor, la limanul Tău cel lin alerg strigând: scoate din stricăciune viața mea”.

Hristos este cu noi întotdeauna și în orice împrejurare. Mintea noastră este de multe ori întunecată de neștiință, iar sufletul nostru înlănțuit de patimi și ne îndepărtăm de Iisus. Ne luăm îndrăzneala să spunem că minunea cu salvarea Apostolului Petru de la înec este de mare folos pentru viața noastră prezentă.

De ce era ucenicul acela în primejdie să se înece? Fiindcă a fost cuprins de frică, fiindcă privea numai la marea înfuriată, fiindcă îl îngrozeau valurile agitate, fiindcă uitase, în această situație, uitase de ce i-a zis El „Vino”, „Eu sunt! Aici, lângă tine, Eu Stăpânul naturii, cu aceeași putere cu care am prefăcut apa în vin la Cana, cu care am astâmpărat ieri foamea celor 5000 de bărbați, afară de femei și copii. „Nu te teme! Eu sunt cu tine!”

În momentul cel mai greu, l-a văzut pe Iisus și cu puterea de credință, a zis: „Doamne, mântuiește-mă!”. Și l-a izbăvit.

Sunt încredințat că întâmplarea cu apostolul Petru este istoria fiecăruia din noi, mai ales în epoca pe care o trăim. Bărbați sau femei, tineri sau bătrâni, intelectuali sau fără prea multă știință, toți suferim, într-o măsură mai mare sau mai mică, de la boala fricii. Frica de întuneric, de trăsnet, de cutremur, de vrăjmași. Frica de ziua de mâine, de cutremur, de boală și mai ales de moarte, ce vom face dacă nu vom avea serviciu, dacă ne paște vreo nenorocire?

Mii și mii de oameni din toate părțile lumii sunt îngrijorați, neliniștiți, apăsăți de puterea fricii. Am putea spune că frica este plaga zilelor noastre. Medicii spun că 70% din toate bolile care bântuie omenirea de azi se datorează tensiunii nervoase. Pentru vindecarea de această boală, pentru întărirea noastră în înțelepciune, se coboară din cer puterea salvatoare: „Îndrăzniți, Eu sunt cu voi, nu vă temeți!” Frica trebuie îndepărtată de la noi și din noi pentru motivul că de cele mai multe ori n-are sens, e fără temei. De cele mai multe ori durerea noastră omească nu vine din necazul real, ci din anticiparea lui.

Femeia din povestea lui Ion Creangă (*Prostia ome-nească*) plângea nu pentru faptul că drobul de sare de pe horn i-ar fi omorât copilul, ci pentru că se temea că ar fi putut cădea. Deci să nu ne temem, pentru că multe temeri care ne strâng inima și ne înfricoșează nu se vor întâmpla. De cele mai multe ori, frica ne dă durere și neliniște. Ajung zilei necazurile reale. Să nu ne mai complicăm cu droburile de sare care nu cad niciodată.

Dar cel mai important este că frica este un păcat împotriva purtării de grijă a lui Dumnezeu!

Frica izvorăște din slaba credință sau necredință.

Iată ce spune Sf. Scriptură: „cât despre fricoși, necredincioși, ucigași, închinătorii la idoli și toți mincinoșii, partea lor este iazul care arde cu foc și cu pucioasă” (Apocalipsa 21, 8). De aceea, în fața fricii, singurul răspuns pentru înlăturarea ei este puterea de credință. Religia noastră creștină ne descoperă că avem un Tată. Tatăl nostru cel ceresc, Tată bun și iertător, milostiv, un Tată care ne iubește atât de mult, încât pe Unul-născut Fiul Său L-a dat ca cine crede în El să nu moară, ci să aibă viață veșnică. Noi nu suntem singuri, nu suntem orfani. Dumnezeu, prin Duhul Său cel Sfânt, e cu noi, în orice loc, în orice împrejurare. Iisus a făcut mereu apel la credință, la acea putere sufletească, adormită sau slăbănogită uneori, căutând s-o învioreze, pentru că fără credință, omul e un mort viu. Petru a umblat pe apă mergând spre Iisus, dar sub povara îndoielii, era gata să se cufunde și a strigat: „Doamne, scapă-mă!”. Credința, ca dar al lui Dumnezeu, al lui Iisus Hristos, începătorul și plinitorul ei și al Duhului Sfânt, este o putere de legătură care înfăptuiește unirea desăvârșită, nemijlocită și mai presus de fire a celui ce crede în Dumnezeu.

Viața noastră creștină, cu bucuriile și cu necazurile ei, este legată de credință. Credința noastră religioasă ne dă liniștea și pacea sufletească, ne dă puterea să ne ridică și să ne izbăvim de necazuri și primejdii.

Viața noastră este un dar al lui Dumnezeu prin care trebuie să ne pregătim, prin credință și faptele cele bune, pentru mântuire, pentru viața de veci. Credința noastră se întemeiază pe Iisus Hristos, veșnic și viu. Ea luminează mințile și mângâie inimile și dă putere de izbăvire în necaz.

În Sf. Scriptură se vorbește nu numai de credincioși și necredincioși, ci și de puțin-credincioși, cum îi numește Iisus pe Apostolii cuprinși de frică și de îndoială. Frica, îndoiala, neîncrederea în puterea lui Dumnezeu slăbesc puterea credinței. De aceea ne îndeamnă Sfântul Apostol Iacob: „Să ceară (omul de la Dumnezeu) fără să aibă nici o îndoială, pentru că cine se îndoiește este ca valul mării mișcat și aruncat înapoi și încolo: să nu gândească omul acela că va lua ceva de la Dumnezeu” (Iacob 1, 6-7).

Puțin credinciosul e numit în Sf. Scriptură „căldicel”, adică nici rece, nici cald. În Apocalipsă citim: Îngerului Bisericii din Laodicea i se scrie: „... știi faptele tale că nu ești nici rece, nici fierbinte; O, de ai fi rece sau fierbinte. Astfel, fiindcă ești căldicel, am să te vărs din gura mea” (Apocalipsa 3, 14-15). Frica, îndoiala reprezintă o primejdie pentru credință, căci o slăbește și, mai ales, în vreme de primejdie și ispită. Adevărata piatră de încercare a credinței o reprezintă primejdia și isпита.

Totdeauna suferința ne pare grea când o purtăm singuri, fără a cere ajutorul lui Iisus, strigând ca și Petru „Doamne, ajută-ne!”.

Cu Hristos toate le putem birui, toate sunt ușoare. Din Evanghelia de azi desprindem mai multe învățături:

- Să punem în inimile noastre adevărul că Dumnezeu nu ne părăsește niciodată. El este cu noi în toată vremea. El ne împărtășește putere care învinge orice greutate, orice ispită.

- Credința în atotprezența lui Dumnezeu nu are darul de a ne scuti de necazuri, de ispite, ci de a ne face biruitori în ele, prin răbdare, prin nădejde, prin așteptarea vieții de dincolo. Ce liniște și pace și-au recăpătat ucenicii, odată cu liniștea mării, avându-l pe Iisus în mijlocul lor!

- În fața unor situații grele, să nu ne pierdem cumpătul. Să prindem curaj. Să îndrăznim și să zicem: „Doamne mântuiește-ne!” Și cu curaj, ferindu-ne de frică, îndoieli și indiferență să zicem ca Sf. Chiril al Ierusalimului: „De este cineva care se îndoia, să creadă acum! Dacă vreunul era credincios, să-și adauge temelii pentru mai multă credință! Fost-ai încreștinat să te numești ucenic al Mântuitorului! Onorează-ți numele! Să nu se hulească din pricina ta Domnul Iisus Hristos, ci faptele tale așa să strălucească înaintea oamenilor, ca ei, văzându-le, să slăvească pe Tatăl nostru cel ceresc”. Și așa să venim la Domnul fără să ne înspăimânte valurile vieții, oricât de mari și de întunecoase or fi. Amin.

Duminica a X-a după Rusalii

(Vindecarea lunaticului)

Ev. Matei 17, 14-23

„Și mergând ei spre mulțime, s-a apropiat de El un om, căzându-I în genunchi, și zicând: Doamne, miluiește pe fiul meu că este lunatic și pătimește rău, căci adesea cade în foc și adesea în apă. Și l-am dus la ucenicii Tăi și n-au putut să-l vindece. Iar Iisus, răspunzând, a zis: O, neam necredincios și îndărătnic, până când voi fi cu voi? Până când vă voi suferi pe voi? Aduceți-l aici la Mine. Și Iisus l-a certat și demonul a ieșit din el și copilul s-a vindecat din ceasul acela. Atunci, apropiindu-se ucenicii de Iisus, I-au zis de o parte: De ce noi n-am putut să-l scoatem? Iar Iisus le-a răspuns: Pentru puțină voastră credință. Căci adevărat grăiesc vouă: Dacă veți avea credință în voi cât un grăunte de muștar, veți zice muntelui acestuia: Mută-te de aici dincolo, și se va muta; și nimic nu va fi vouă cu neputință. Dar acest neam de demoni nu iese decât numai cu rugăciune și cu post. Pe când străbăteau Galileea, Iisus le-a spus: Fiul Omului va să fie dat în mâinile oamenilor. Și-L vor omori, dar a treia zi va învia. Și ei s-au întristat foarte!”

Predica

*„Dar acest neam de demoni nu iese
decât numai cu rugăciune și cu post”
(Matei 17, 21)*

Adevărurile divine ale Mântuitorului sunt atât de necesare pentru orientarea noastră în mijlocul frământărilor vieții, încât un om care dorește cu adevărat viață liniștită și împăcare cu sine însuși și cu lumea ce-l înconjoară, nu se poate lipsi de ele.

Prin firea lui slabă și supusă atâtor ispite, fără sprijinul și lumina legilor morale, ce decurg din aceste adevăruri, omul este mai expus la rătăcirii și căderi. De aceea sfânta biserică nu încetează de a le vesti în fața credincioșilor pentru a fi cunoscute și a se feri de ele.

Evangelhia de azi ne prezintă una din minunile Mântuitorului care înfățișează tabloul zguduitoare al unui tată care și-a adus fiul bolnav, chinuit de un duh rău, rugându-L să-l vindece. „Doamne, miluiește pe fiul meu că este lunatic și pătimește rău, căci adesea cade în foc și adesea în apă. Și l-am dus la ucenicii Tăi și n-au putut să-l vindece” (Matei 17, 15-16).

Iisus a zăbovit o clipă să vină în ajutorul sărmanului copil și uitându-se la tatăl copilului a zis: „O! neam necredincios și îndărătnic! Până când voi fi cu voi?”. Domnul nostru Iisus Hristos nu ne spune, dar noi bănuim că tatăl nenorocitului lunatic era necredincios și făcea parte dintr-un „neam necredincios și îndărătnic”.

După aceea, Iisus a poruncit să fie adus copilul la El și, certând pe demonul care îl chinuia, l-a vindecat „din ceasul acela”. În prezența lui Iisus, o lumină puternică de credință năpădește în sufletul tatălui și îi dă o stare de liniște, de pace, de bucurie, că s-a regăsit pe sine în puterea adevărului dumnezeiesc și s-a vindecat fiul său.

La întrebarea directă a Apostolilor, de ce n-au putut izgoni demonul, Iisus le-a răspuns: „Pentru puțină voastră credință. Căci adevărat grăiesc vouă: Dacă veți avea credință în voi cât un grăunte de muștar, veți zice muntelui acestuia: Mută-te de aici dincolo, și se va muta; și nimic nu va fi vouă cu neputință. Dar acest neam de demoni nu iese decât numai cu rugăciune și cu post” (Matei 17, 20-21).

Din nou face elogiul credinței și arată puterea ei.

Ceea ce se cere într-un chip absolut în fapta credinței e angajarea totală de trăire a noastră, primirea adevărului cu mintea, dar și cu inima, mărturisirea cu gura și cu faptele bune, cu viața de fiecare zi.

Credința, acest sentiment dumnezeiesc și uman, cuprinde în sine toate elementele care trebuie să caracterizeze orice raport al omului față de Dumnezeu și față de om și cum trebuie să lucreze în sufletele noastre, să aducă roade și să ne mântuim.

Credința ne luminează mințile și ne mângâie inimile, ea limpezește conștiințele și întărește sufletele, îndrumându-le preocupările și silințele spre *idealurile vieții creștine*, prin Biserica Sa pe care a întemeiat-o Iisus pentru mântuirea noastră. „Dar acest neam nu iese, zice Hristos, decât numai cu rugăciune și cu post”. Postul și rugăciunea sunt leacul pe care ni le oferă Iisus, Fiul lui Dumnezeu, pentru tămăduirea vieții noastre sufletești.

Sfântul post, așezat de Dumnezeu mai presus de orice motive pământești sau lumești, își are valoarea lui, scopul lui înalt, sfânt, luminat, ceresc, dumnezeiesc. Pentru că el este o armă puternică împotriva diavolului. Adus lui Dumnezeu ca jertfă, aduce iertarea păcatelor și izbăvirea din multe necazuri și suferințe. Postul adevărat este un mijloc de purificare a trupului și a sufletului, de iluminare, de înălțare spirituală și de apropiere de Dumnezeu.

Prin post, rugăciune și milostenie, ne întâlnim cu Hristos. Ca într-o oglindă ne vedem și ne judecăm cine suntem, vedem lăuntrul firii noastre și vedem ce se petrece în sufletul nostru: gânduri sau pasiuni necurate. În dorința noastră de a deveni fiii lui Dumnezeu avem posibilitatea să dezbrăcăm haina ce ne acoperă și care ascunde slăbiciunile noastre, pe care nu le-am cunoscut sau trecem ușor peste ele. Postul ne dă pe față toată nestatornicia noastră, sărăcia noastră spirituală legată de lucrurile pământești. Și tot postul descoperă puterea lui Dumnezeu care ne cheamă să ne vindece sufletește și trupește prin post și rugăciune. Postul, în duhul său corect, scutură și depărtează de la noi tot ce este neadevărat și ne deschide privirea spre ce este adevărat. Postul trebuie să alunge necurăția din noi (din om), căci necurăția este o lepădare, o decădere din trăirea în viața lui Dumnezeu.

Necurațenia este „călcarea poruncii”, neascultarea, împotrivirea poruncilor lui Dumnezeu. „Cel necurat”, adică omul rău, egoist, bârfitor, indiferent, necredincios, care-și trăiește viața după voia sa, calcă voia lui Dumnezeu și rămâne în necurațenia sa, în răutate, minciună, ură, indiferență, desfrânare, beție etc. Totul devine pentru el îmbrăcat în păcat, fiindcă centrul trăirii lui și al omensului din el este fără Dumnezeu.

Postul este aflarea înțelepciunii, legalității și curățeniei sufletești și trupești și întoarcerea la izvorul cel curat al vieții, la Dumnezeu și la împlinirea poruncilor Lui.

Abținerea de la anumite mâncăruri și înfrânarea de la păcate și fărădelegi este o anume gustare a adevărurilor voinței lui Dumnezeu care străbat întreaga adâncime a vieții omenești. Postul, refuzul de a primi în sufletul, inima și rațiunea a tot ce este rău, întunecat, neadevărat și neveșnic este năzuința totală către starea care înseamnă tot ce este curat, adevărat și veșnic. În tot timpul postului trebuie să cerem ajutorul lui Dumnezeu. În acest sens trebuie înțelese cuvintele pe care le rostim pentru credincioși la Sf. Liturghie a Darurilor înainte sfințite: „Ochiul tău să fie ferit de toată vederea cea vicleană și auzul ne-străbătut de cuvinte deșarte, iar limba curată în vorbe necuviincioase”.

Rugăciunea de care vorbea Mântuitorul este firul de legătură între noi și Dumnezeu. „Cel ce iubește cu adevărat pe Dumnezeu stă de-a pururi de vorbă cu El, cum ar sta cu tatăl său”, spune Evgar Monahul. A te ruga însemnează a fi lângă Dumnezeu și Dumnezeu lângă tine. Dumnezeu se apropie, te ascultă și-ți ajută (Psalmul 68, 21). „Cheamă-mă în ziua necazului tău și eu te voi mântui și tu mă vei preamări” (Psalmii 49, 16), zice Sfânta Scriptură. Să ne rugăm „cu duhul și cu adevărul” (Ioan 4, 24), lăsând deoparte „toată grija cea lumească”. Să se miște duhul nostru, să se adâncească mintea noastră și toate simțurile noastre, să ne rugăm lui Dumnezeu cu umilință, „cu inimă smerită și duh umilit” (Psalmii 50, 11), ca sutașul din Capernaum, care zicea pătruns de evlavie: „Doamne, nu sunt vrednic să intri sub acoperământul meu” (Luca 7, 7) sau ca vameșul: „Dumnezeule, milostiv fii mie, păcătosului” (Luca 18, 13). O minunată pildă de

smerenie în rugăciune ne dă și Sf. Petru când zice către Mântuitorul: „leși de la mine, Doamne, că om păcătos sunt” (Luca 5, 8). O astfel de rugăciune de penitență, pe care o face credinciosul chemat de glasul conștiinței sale trezite.

O lumină nouă năpădește atunci în suflet, o binecuvântată stare de liniște, de pace, de bucurie, că omul s-a regăsit pe sine, prin post și rugăciune, în lumina adevărului Dumnezeuiesc. Și așa, postul și rugăciunea pot deveni pentru creștinul cel bun două aripi spirituale, prin care poate să se înalțe spre o adevărată viață creștină, curată, renăscută întru Hristos.

Nici unul dintre noi nu putem duce viața mai cu folos sufletească, decât trăind-o în interesul binelui propriu, ca din toate puterile sale, omul să se elibereze pe sine din toate slăbiciunile și păcatele care au pus stăpânire pe ființa sa.

Din toate mijloacele de tămăduire a bolilor sufletești de care pătimim, cele mai folositoare sunt cele pe care Hristos le pune la îndemâna creștinului, căci cu adevărat acest „neam de demoni nu iese decât numai cu rugăciune și cu post” (Matei 18, 22). Amin.

Duminica a XI-a după Rusalii

(Pilda datornicului nemilostiv)

Ev. Matei 18, 22-35

„Zis-a lui Iisus: Nu zic ție până de șapte ori, ci până de șaptezeci de ori câte șapte. De aceea, asemănatu-s-a împărăția cerurilor omului împărat care a voit să se socotească cu slugile sale. Și, începând să se socotească cu ele, i s-a adus un datornic cu zece mii de talanți. Dar neavând el cu ce să plătească, stăpânul său a poruncit să fie vândut el și femeia și copiii și pe toate câte le are, ca să se plătească. Deci, căzându-i în genunchi, sluga aceea i se închina, zicând: Doamne, îngăduiește-mă și-ți voi plăti ție tot. Iar stăpânul slugii aceleia, milostivindu-se de el, i-a dat drumul și i-a iertat și datoria. Dar, ieșind, sluga aceea a găsit pe unul dintre cei ce slujeau cu el și care-i datora o sută de dinari. Și punând mâna pe el, îl sugruma zicând: Plătește-mi ce ești dator. Deci, căzând cel ce era slugă ca și el, îl ruga zicând: Îngăduiește-mă și îți voi plăti. Iar el nu voia, ci, mergând, l-a aruncat în închisoare, până ce va plăti datoria. Iar celelalte slugi, văzând deci cele petrecute, s-au întristat foarte și, venind, au spus stăpânului toate cele întâmplate. Atunci, chemându-l stăpânul său îi zise: Slugă vicleană, toată datoria aceea ți-am iertat-o, fiindcă m-ai rugat. Nu se cădea, oare, ca și tu să ai milă de cel împreună slugă cu tine, precum și eu am avut milă de tine? Și mâniindu-se stăpânul lui, l-a dat pe mâna chinuitorilor, până ce-i va plăti toată datoria. Tot așa și Tatăl Meu cel ceresc vă va face vouă, dacă nu veți ierta – fiecare fratelui său – din inimile voastre.”

Predica

*„Tot așa și Tatăl meu cel ceresc vă va face vouă, dacă
nu veți ierta – fiecare fratelui său – din inimile voastre”
(Matei 18, 35)*

Sfânta Evanghelie de astăzi, a celor doi datornici, ne aduce în fața ochilor minții noastre învățătura Mântuitorului Iisus Hristos, despre cum trebuie înțeleasă de noi, creștinii, virtutea iertării, cum trebuie să o punem în practică și felul în care noi o aplicăm în relațiile cu semenii noștri.

Pericopa Evanghelică arată cum un stăpân a cerut socoteală slugilor sale. Unul din slujitori îi datora o sumă foarte mare de bani, zece mii de talanți. Chemat să restituie datoria, s-o plătească „Neavând el să-i plătească, a poruncit domnul lui să-l vândă pe el și femeia lui și pe copii și toate câte avea și să plătească. Deci văzând sluga acestea, se ruga lui, zicând: Doamne, mai îngăduiește-mă și-ți voi plăti tot!”. Rugându-l cu stăruință ca să-l păsuiască, stăpânului i s-a făcut milă de el și i-a iertat toată datoria.

Dar sluga căreia i s-a iertat toată datoria, n-a învățat nimic din fapta cea bună a stăpânului său și îndată ce a întâlnit pe un tovarăș de-al său care-i datora doar o sută de dinari, o sumă foarte mică. „Atunci acea slugă ca și el căzând în genunchi îl ruga și zicea: îngăduiește-mi și îți voi plăti. El însă nu vroia, ci mergând l-a aruncat în închisoare, până ce va plăti datoria”. Sfârșitul a fost că, auzind stăpânul de fapta lui neumană și josnică, urâtă, l-a

chemat din noi la judecată cu vorbele: „Nu se cădea oare ca și tu să ai milă de tovarășul tău, precum și eu am avut milă de tine? Și mâniindu-se, Domnul lui l-a dat pe mîna călăilor, până ce va plăti toată datoria”. Cine dintre oameni ar cuteza să spună că judecata Domnului nu este dreaptă? Cine dintre noi, oamenii, ar putea să spună că datornicul nemilos nu a fost vrednic de osînda pe care a primit-o drept răsplată a faptei sale atît de josnică și urâtă.

Cu toții dorim și trebuie să recunoaștem că așa trebuie să se dea dreptatea. Dar să nu uităm că Stăpînul din Evanghelie este Dumnezeu Atotdrept și cei doi datornici suntem noi, oamenii. Toți greșim, toți păcătuim împotriva lui Dumnezeu Tatăl și Binefăcătorul nostru și contra oamenilor, cu care trăim împreună, dar păcatul nostru, de cele mai multe ori, nu-l vedem și nici nu vrem să-l vedem și să-l înțelegem.

Pilda aceasta e plină de învățăminte nu numai prin felul în care e istorisit faptul, ci și prin aceea că întâmplarea găsește asemănări întru totul la fel în mijlocul nostru: aceeași uitare a îndatoririlor noastre de îngăduință, de iertare ne stăpînește pe majoritatea din noi. Părintele ceresc ne iartă nouă mulțime de greșeli, iar noi, de cele mai multe ori nu vrem să iertăm nici cele mai mici greșeli ale semenilor noștri.

Suntem purtătorii numelui sfînt de creștin și trebuie să vedem și să știm ce este iertarea creștină.

Iertarea e faptă de iubire, de milostenie, este forța morală care trece cu vederea tot răul pe care ni l-a făcut aproapele nostru. Este forța cu care înfrîngem în noi răutatea, mândria, mânia, setea de răzbunare față de cel ce ne-a greșit, față de care devenim blânzi, buni și iertători.

„Iertați-vă unul pe altul, precum v-a iertat pe voi Dumnezeu întru Iisus Hristos” ne învață Sf. Ap. Pavel (Efeseni 4, 32).

Mântuitorul Iisus Hristos ne arată marea valoare a iertării, prin faptul că o așază în miezul rugăciunii „Tatăl nostru”. Pentru ca nimeni să nu uite de această mare datorie, pentru aceasta adaugă: „De veți ierta oamenilor greșelele lor, ierta-va și vouă Tatăl ceresc greșelele voastre” (Matei 6, 14).

Pe cât de dulce și mângâietoare este cererea de iertare pe care o adresăm lui Dumnezeu, pe atât de amară și groaznică este osânda pe care ne-o dobândim când rostim în Rugăciunea Domnească: „și ne iartă nouă greșalele noastre, precum și noi iertăm greșiților noștri”, dar nu facem așa. O, cât de puțin iertăm noi! Ferească-ne Bunul Dumnezeu ca să ne ierte nouă precum iertăm și noi altora!

Vorbind despre creștinii care nu numai că nu iartă pe frații lor care le greșesc, dar se și răzbună, blestemă și cer de la Dumnezeu să-i pedepsească, să le ia viața, să le distrugă familia, Sf. Ioan Gură de Aur zice: „Oare aceștia mai pot cere iertare de la Dumnezeu pentru păcatele lor? Ei au inimă plină de otravă! Oare ei se mai pot împărtăși cu Trupul și Sângele Domnului, când gura le e pătată de sângele dușmanilor? Nu! Pentru că nu se deosebesc de ucigașul de rând și de fiarele pădurii. Aceștia își atrag mânia lui Dumnezeu”.

Cel care cere de la Dumnezeu răzbunare pentru dușmani, batjocorește pe Dumnezeu, chemându-L să se alăture la răutatea lui, cu toate că Dumnezeu poruncește să-i iertăm și să ne rugăm pentru ei. Nu numai din punct de vedere creștin dar și pentru orice om, este mai de folos iertarea decât răzbunarea. Câtă tulburare, câți nervi măcinați în zadar, câtă întunecime în suflet, câte gânduri

frământate, câte priviri întunecate nu ne aduce răzbu-narea. Nu e bine să ne răzbunăm singuri, ci să lăsăm să se răzbune mânia lui Dumnezeu" (Romani 12, 19).

Marele învățat N. Iorga ne sfătuiește: „Nu răspunde răului cu rău, ca să ai liniște în sufletul tău. Piatra de încercare e bunătatea". Dușmănind, arăți înaintea de toate că dorești ca și tu să fii dușmănit. Să nu uităm că vorba bună, zâmbetul și fapta de iertare sunt lumina lui Hristos care luminează sufletele noastre. Câtă liniște, ce desfătare sufletească, ce lumină puternică a bunătății sufletești răsare în sufletul omului care a știut să ierte cu adevărat.

În Noul Testament se găsesc nenumărate pilde de iertare. Din toate reiese nemăsurata dragoste de iertare a Mântuitorului nostru Iisus Hristos față de greșelile și păcatele oamenilor. Femeia cea păcătoasă, conștientă de păcatele ei, a venit la Iisus cu un vas de alabastru cu mir, lucru de mare preț, și stând la spate, lângă picioarele Lui și plângând, a început a-i uda picioarele cu lacrimi și a le șterge cu părul capului său, a-i săruta picioarele și a le unge cu mir. Pentru căința ei adâncă și pentru dragostea pentru Hristos, El a zis către dânsa: „Ți se iartă păcatele" (Luca 7, 37-48). Cu toate că Apostolul Petru s-a lepădat de Domnul în cele mai grele momente ale vieții Sale pământești, pentru că s-a căit cu amar, Mântuitorul l-a iertat (Matei 26, 70).

Tâlharul de pe cruce, care „după dreptate era osândit", în ultimul moment al vieții pământești și-a dobândit mântuirea, căci cu multă căință s-a rugat Domnului Iisus: „Pomeneste-mă, Doamne, când vei veni, întru Împărăția Ta" (Luca 23, 40-42). Însăși jertfa Domnului Iisus Hristos, pe lângă faptul că este expresia cea mai desăvârșită a iubirii divine față de omenirea căzută (Ioan 3, 16),

ea trebuie înțeleasă ca un act de răscumpărare și de iertare, făcut din partea lui Dumnezeu „prin Sângele Lui și iertarea păcatelor” (Efeseni 1, 7). Iertarea poate fi socotită ca început al mântuirii noastre.

Împăcare definitivă, fără iertare, nu există, precum nu există iertare fără jertfă. Iertare înseamnă, înainte de toate, iubire, care atunci când este dusă la o potență maximă, rodește jertfă. Jertfa de pe Golgota a fost și este cel mai grandios act de iertare care își profilează luminile dincolo de veacuri și e în stare să trezească la viața cea întru Hristos toate conștiințele căzute în rătăcire.

Apostolul Petru îl întreabă pe Domnul Iisus: „Doamne, de câte ori va greși mie fratele meu și voi ierta lui?” (Matei 18, 21). Răspunsul Domnului este categoric: „De șaptezeci de ori câte șapte”, adică de nenumărate ori. Măsura iertării în creștinism este, deci, fără margini.

Judecata noastră omenească, care este însetată de răzbunare pentru cea mai mică greșeală a fratelui nostru, nu ne folosește la nimic, fiindcă nu noi suntem judecătorul suprem, ci Tatăl cel ceresc, cel care ne iartă greșelile noastre, dacă și noi iertăm celor ce ne greșesc nouă.

Iată ce spune Sfântul Grigorie de Nyssa despre virtutea iertării: „Iertarea greșelilor fratelui sau dușmanului este culmea virtuților”, iar Sf. Ioan Gură de Aur spune: „Multe sunt virtuțile care stau bine creștinului, dar nici una ca iertarea, care ne face imitatori ai lui Dumnezeu”.

Ca să trăiască liniștit și în pace, omul are trebuință să fie în relații bune, în armonie cu ceilalți oameni.

Cum fiecărui om i se întâmplă să greșească altuia, și altul să-i greșească lui, fiecare om, pentru binele său, trebuie să fie iertat și trebuie să ierte.

Pentru liniștea sufletească a omului aceeași importanță are să fie iertat de alții, ca și el, la rândul său, să

ierte pe alții. Ambele stau în strânsă legătură: una fără cealaltă nu poate da liniștea dorită, echilibrul poate susține numai punând greutateți egale, în ambele cumpene.

Întreaga viață socială e bazată pe iertări, pe concesii reciproce, pe conviețuiri pașnice între oameni. Să ne închipuim ce s-ar alege de noi, dacă la cea mai mică greșeală am sta permanent încleștați și ne-am arunca unul împotriva celuilalt. Fără iertare, am avea un „război veșnic”. Iertarea este o podoabă aleasă a sufletului omenesc. Această floare sfântă a creștinătății a fost sădită și crescută la izvoarele limpezi ale iubirii lui Hristos. Nu ezita să o împlinești în familia ta, la locul tău de muncă, în societate, căci porunca lui Dumnezeu este! Iar dacă vei fi ispitit vreodată să întrebi și tu ca și Petru: „Doamne, de câte ori voi ierta?”, nu aștepta răspuns, ci privește către Crucea răstignirii, care-și întinde brațele să cuprindă în îmbrățișarea-i caldă toate păcatele acestei lumi, deci și ale tale. Și ea îți va șopti: „De șaptezeci de ori câte șapte!”.

Iertare! Tu ai îndepărtat atâtea cute de pe frunți îngândurate; tu ai ridicat din pulbere mii de capete plecate; tu ai despovărat spinările gârbovite de greutateți fărădelegilor; tu ai descleștat atâtea pumni gata să lovească; tu ai adus atâta seninătate în cugetele bicisnice, ai smuls cătușele robiei de pe atâtea mâini neputincioase, ai șters atâtea lacrimi și ai eliberat întreaga omenire de sub tirania păcatului! Ție îți datorăm libertatea, pacea și mântuirea noastră. Fii binecuvântată! Amin.

Duminica a XII-a după Rusalii

(Tânărul cel bogat)

Ev. Matei 19, 16-26

„Și, iată, venind un tânăr la El, I-a zis: Bunule Învățător, ce bine să fac, ca să am viața veșnică? Iar El a zis: De ce-Mi zici bun? Nimeni nu este bun decât numai Unul Dumnezeu. Iar de vrei să intri în viață, păzește poruncile. El I-a zis: Care? Iar Iisus a zis: Să nu ucizi, să nu săvârșești adulter, să nu furi, să nu mărturisești strâmb; Cinstește pe tatăl tău și pe mama ta și să iubești pe aproapele tău ca pe tine însuți. Zis-a lui tânărul: Toate acestea le-am păzit din copilăria mea. Ce-mi mai lipsește? Iisus i-a zis: Dacă voiești să fii desăvârșit, du-te, vinde averea ta, dă-o săracilor și vei avea comoară în cer; după aceea, vino și urmează-Mi. Ci, auzind cuvântul acesta, tânărul a plecat întristat, căci avea multe avuții. Iar Iisus a zis ucenicilor Săi: Adevărat zic vouă că un bogat cu greu va intra în împărăția cerurilor. Și iarăși zic vouă că mai lesne este să treacă cămila prin urechile acului, decât să intre un bogat în împărăția lui Dumnezeu. Auzind, ucenicii s-au uimit foarte, zicând: Dar cine poate să se mântuiască? Dar Iisus, privind la ei, le-a zis: La oameni aceasta e cu neputință, la Dumnezeu însă toate sunt cu putință.”

Predica

*„Iar de vrei să intri în viață, păzește poruncile.”
(Matei 19, 17)*

În Evanghelia ce s-a citit, Sf. Evanghelist Matei ne prezintă o interesantă convorbire a Mântuitorului cu un tânăr bogat, despre o problemă care îi stăpânea sufletul în acea vreme: ce să facă să moștenească viața de veci. Evanghelia este interesantă și instructivă, pentru că din ea avem să tragem multe învățăminte, de mare importanță pentru viața noastră sufletească: cum putem câștiga fericirea trecătoare în această viață și pe cea veșnică, în viața veșnică.

Monstrarea făcută de Mântuitorul celor ce nu lăsașu pe copii să vină la El, care prețuia curățenia lor sufletească și asigurarea că acestora le este gătită fericirea de a moșteni viața veșnică și fiindcă Domnul Iisus vorbise de chestiunea ce-l preocupa de multă vreme – și pentru care nu găsisese la învățații timpului său dezlegarea căutată de sufletul său, au dat curajul necesar tânărului din evanghelie de a-și învinge timiditatea ce-l stăpânea și să se prezinte în fața Domnului Iisus și să-L întrebe: „Bunule Învățător, ce bine să fac, ca să am viața veșnică?” (Matei 19, 16).

Mântuitorul primește cu simpatie pe acest tânăr, care voia să-și dăruiască entuziasmul vârstei sale pentru a moșteni viața de veci și îi răspunde zicând: „păzește poruncile. El I-a zis: Care? Iar Iisus a zis: Să nu ucizi, să nu săvârșești adulter, să nu furi, să nu mărturisești strâmb;

cinstește pe tatăl tău și pe mama ta și să iubești pe aproapele tău ca pe tine însuși.” (Matei 16, 17-19).

După ce i-a fost trecută pe dinaintea ochilor sufletului său poruncile cuprinse în legea lui Moise, fără să gândească o clipă, tânărul răspunde: „Toate acestea le-am păzit din copilăria mea. Ce-mi mai lipsește?”.

I se pare prea puțin pentru puterile lui; el vrea ceva mai mult, ceva mai măreț decât legea veche, el vrea ceva nou: să fie desăvârșit.

Mântuitorul văzând această înaltă și nobilă dorință în care nu era vorba de dorințe comune, a vrut să-l ridice pe scara desăvârșirii și i-a zis: „Dacă voiești să fii desăvârșit, du-te, vinde averea ta, dă-o săracilor și vei avea comoară în cer; după aceea, vino și urmează-Mi.” La auzul acestor cuvinte, tânărul cu avere multă s-a întristat și n-a mai vrut să urmeze sfatul lui Iisus, și, orbit de farmecul avuțiilor sale, n-a mai fost capabil să renunțe la avere și a plecat. Patima averii îl cuprinsese prea tare și el se târa înaintea acestui idol ca un rob ce i-a înăbușit sufletul ca și spinii floarea; el nu știa că „Rădăcina tuturor răutăților este iubirea de argint” (I Timotei 6, 10). Mântuitorul le arată celor prezenți piedica ce o constituie averea pentru viața veșnică. Apostolii rămân îngândurați la cuvintele Domnului, dar Domnul Iisus îi lămurește: „La oameni aceasta e cu neputință, la Dumnezeu însă toate sunt cu putință.” (Matei 19, 26). Adică dacă pentru unii oameni, și anume pentru cei ce stau departe de învățătura lui Hristos este cu neputință, apoi aceste lucruri sunt cu putință la binecuvântații Domnului, care n-au nevoie de egoism, zgârcenie, minciună etc., pentru viața aceasta trecătoare, căci ceea ce omul nu poate realiza, cu ajutorul harului de sus va realiza cu ușurință și se va binecuvânta.

Mântuitorul nostru Iisus Hristos, înfățișat ca izvor al tuturor bunătăților, nu a fost niciodată împotriva bunurilor noastre pământești. El a susținut și a propovăduit că fericirea și mântuirea omului nu stă în legătură și nici nu depinde de bunurile pământești și că în centrul preocupărilor creștine stau bunurile spirituale. Mântuitorul nu combate bogățiile. El combate abuzul de bogății, atașarea de ele, considerarea lor ca fiind scopul vieții noastre, ori ca mijloc spre a duce cu ele o viață nevrednică de lenevie și egoism. După învățătura noastră creștină, suntem datori să ne câștigăm bunuri materiale prin muncă cinstită (I Tesaloniceni 4, 11; II Tesaloniceni 3, 7-12) și cele câștigate, ori moștenite, să nu le risipim, ci să le îngrijim și să le folosim spre binele nostru și al aproapelui. Când avem bogății, să fim ca și cum nu le-am avea, adică să nu ne fie inima legată de ele, ci oricând să putem renunța la bogății pentru scopuri mai înalte; fie bisericești, fie naționale sau sociale.

După cuvântul unui Sfânt Părinte, Dumnezeu e de neajuns: omul sărac, bolnavul ce suferă, copilul părăsit, preotul cu biserica în construcție, văduva cu copii etc. sunt toți chipul lui Dumnezeu. Aceasta ni se cere de către Mântuitorul, mai ales în ziua de astăzi: să scoatem viermele bogăției din noi, căci altfel acesta roade inima omului. Bogatul se poate mântui dacă averea e folosită după poruncile lui Dumnezeu și face milostenie. El nu trebuie să se mândrească cu averea căci peste noapte poate deveni sărac, ci din prisosul ei să împartă acolo unde se cere și trebuie.

Pentru orice avut, vremea este pentru milostenie și fericit este acela care își va înțelege această sfântă datorie. Bogăția, așa cum există în concepția oamenilor, mai ales în vremea noastră, închide calea mântuirii sufletești,

căci bogatul nu se mulțumește cu ale sale, ci caută să strângă și mai mult, indiferent cum, pentru a se putea lăuda și pentru a-și putea procura desfătărilor și plăcerile lumesti, uitând că acestea îl vor duce la prăbușire.

Sf. Ap. Pavel ne spune că: „cei ce vor să se îmbogățească, dimpotrivă, cad în ispită și în lanț și în multe poftes nebunești și vătămătoare ca unele care cufundă pe oameni în pierzanie și în osândă, căci iubirea de argint este rădăcina tuturor răutăților și cei ce au poftit-o cu înfocare au rătăcit de la credință și s-au străpuns cu mulțime de dureri” (I Timotei 6, 9-10). Iar Sf. Ioan Gură de Aur zice: „cine nu știe la ce fel de păcat ne duce pofta nesățioasă de avuții? Câți își pun cinstea, cunoștința, viața, ba și fericirea veșnică pentru dânsese? Depărtează pofta de avuții și cu dânsa vor pieri multe rele”. Mântuitorul Iisus ne-a descoperit o nouă comoară mai scumpă decât toate comorile lumii acesteia la un loc: „căutați mai întâi împărăția cerurilor și toate celelalte se vor adăuga”. Pe satana l-a respins, când în pustie s-a apropiat de dânsul ispitindu-l, ca să facă din pietre pâine, zicând: „Nu numai cu pâine va trăi omul, ci cu tot cuvântul care iese din gura lui Dumnezeu” (Matei 4, 4), arătând prin aceasta că grija de căpetenie trebuie să fie hrana sufletească, pe care n-o găsim în bogățiile acestei lumi supuse stricăciunilor, ci numai în cuvântul veșnic al lui Dumnezeu. Sfânta Scriptură păstrează chipul atâtor bogați care nu s-au putut ridica pe treapta perfecțiunii morale, numai din cauza grijilor vremelnice ale bogățiilor lor. Unul se îmbrăca în porfiră și vizon, veselindu-se în toate zilele vieții sale, în vreme ce sârmanul Lazăr cerșea la poarta casei lui „și pofta să se sature cu firimiturile care cădeau la masa bogatului”. Altul preocupat de grija cum să-și mărească hambarele sale, nu înțelegea să mulțumească

lui Dumnezeu, care a dat „ploaie la vreme”, ci se închină și devine rob al averilor sale.

Un tânăr, vrăjit de farmecul averii, părăsește casa și pe tatăl său ajungând rob al patimilor, iar altul nu este în stare să aducă la îndeplinire porunca Mântuitorului, tot din cauza acestor bogății. Iată ce face bogăția atunci când nu se folosește după sfatul Mântuitorului, ci după pofta noastră.

Astăzi, goana după avere este nespus de mare și se face călcând totul în picioare. Se fură, se minte, se leapădă de tată și mamă și chiar se ucide, se duce o viață destrăbălată, pentru a câștiga bani, bani și iarăși bani.

Și atunci cu drept cuvânt „mai lesne e să treacă cămila prin urechile acului, decât să intre bogatul în Împărăția lui Dumnezeu”. Astfel a vorbit Mântuitorul tânărului bogat, precum și tuturor celor de față, astfel ne vorbește și nouă celor de azi, prin glasul cel sfânt și veșnic al Evangheliei Sale.

Lacomului de avere îi sunt destinate cuvintele Mântuitorului: „Unde este comoara ta, acolo va fi inima ta” (Matei 6, 2). Omul este dator să muncească pentru el și pentru alții. Munca are și un rol moral. Creștinul harnic este drept, cinstit, nepătimăș și plin de dragoste. Tânărul din Evanghelia de azi a plecat din fața Mântuitorului fiindcă păcatul iubirii de avere îl orbise cu desăvârșire, era sărac în credința în Dumnezeu, sărac în iubire de oameni, sărac în viața veșnică, pe care o dorea. Pe drept cuvânt Mântuitorul ne spune: „vedeți și vă feriți de orice lăcomie, căci viața cuiva nu stă în prisosul averii sale” (Luca 12, 15).

Să ne desprindem de această patimă și să-L ascultăm pe Hristos și să-L urmăm! Întrebuințând averea ca un

dar al Domnului, să slujim prin ea poruncile lui Dumnezeu și a omului.

Bogăția nu e o piedică pentru mântuire, ci numai greșita ei întrebuințare. Ea poate primejdui viața celui ce se leagă de ea și se închină ei, dar celui milostiv îi înlesnește calea vieții veșnice.

Glasul conștiinței creștine ne cheamă zicând: vreți să fiți fericiți? Priviți: orfani, văduve, femei cu copii, bătrâni, copii părăsiți și lipsiți de orice sprijin, bolnavi și neputincioși care se uită spre noi cu durerea vieții lor; să le dăm cu dragă inimă chiar din puținul nostru, spre a le ușura suferințele, căci în acest fel ne vom face și noi vrednici de mila lui Dumnezeu. Să nu ne întoarcem ca tânărul din Evanghelie, ci să pășim în grabă pe calea mântuirii, făcând din bunurile noastre cea mai înaltă treaptă de pe care să putem vedea pe Dumnezeu. Pe această cale să mergem la desăvârșire! Amin.

Duminica a XIII-a după Rusalii

(Pilda lucrătorilor celor răi)

Ev. Matei 21, 33-42

„Ascultați altă pildă: Era un om oarecare stăpân al casei sale, care a sădit vie. A împrejmuit-o cu gard, a săpat în ea teasc, a clădit un turn și a dat-o lucrătorilor, iar el s-a dus departe. Când a sosit timpul roadelor, a trimis pe slugile sale la lucrători, ca să-i ia roadele. Dar lucrătorii, punând mâna pe slugi, pe una au bătut-o, pe alta au omorât-o, iar pe alta au ucis-o cu pietre. Din nou a trimis alte slugi, mai multe decât cele dintâi, și au făcut cu ele tot așa. La urmă, a trimis la ei pe fiul său zicând: Se vor rușina de fiul meu. Iar lucrătorii viei, văzând pe fiul, au zis între ei: Acesta este moștenitorul; veniți să-l omorâm și să avem noi moștenirea lui. Și, punând mâna pe el, l-au scos afară din vie și l-au ucis. Deci, când va veni stăpânul viei, ce va face acelor lucrători? I-au răspuns: Pe acești răi, cu rău îi va pierde, iar via o va da altor lucrători, care vor da roadele la timpul lor. Zis-a lor Iisus: Au n-ați citit niciodată în Scripturi: «Piatra pe care au nesocotit-o ziditorii, aceasta a ajuns să fie în capul unghiului. De la Domnul a fost aceasta și este lucru minunat în ochii noștri?»”

Predica

Era marți, după Intrarea Domnului în Ierusalim și în săptămâna înfricoșatelor Sale patimi.

Iudeii, văzând că prin forță nu pot rezolva nimic împotriva Mântuitorului, recurg la vicleșug. Cele trei partide, Fariseii, Saducheeii și Irodianii, care se dușmăneau de moarte pe chestiuni religioase și politice, se unesc de astă dată în urmărirea unui scop comun: prinderea lui Iisus. A-l prinde numai, nu era așa de greu. Trebuia osândit și pentru aceasta trebuia un motiv, un cuvânt măcar, care, răstălmăcit chiar, să-i poată aduce osânda.

De aceea, abia sosit Mântuitorul din Betania, unde și-a petrecut noaptea, atacul împotriva Lui începe printr-o dispută „cu arhieriei” și bătrânii poporului” (Matei 21, 23).

Rând pe rând cele trei tabere intră în luptă, căutând fiecare să-L forțeze pe Mântuitorul să dea vreun răspuns care să-l compromită în fața poporului iudeu și a românilor și să-l folosească drept cap de acuzare împotriva Lui. Totul a fost în zadar, pentru că Domnul Iisus Hristos, știind și cele mai ascunse gânduri ale lor, răspunsurile Mântuitorului strălucesc de curățenie și de adevărată biruință, la toate întrebările lor viclene. Toate armele lor făurite cu un vicleșug diavolesc, se frâng în fața lui Iisus. Cuvântul Mântuitorului a fost bogat și felurit. Cinci sau șase pilde, de un farmec deosebit, spuse cu o seninătate dumnezeiască și de o rară bogăție sunt rezultatul acestor încercări nereușite de a-l atrage în cursă.

Una din aceste pilde este și cea din Sf. Evanghelie de astăzi, despre lucrătorii viei, în care Mântuitorul se descoperă pe sine ca Fiul al lui Dumnezeu și le dezvăluie și scopul lor ascuns, acela de a-L omorî precum au omorât și pe proorocii din Vechiul Testament.

Pe scurt, pilda este următoarea: „Un stăpân a sădit vie, a împrejmuț-o cu gard, a săpat teasc și a zidit turn de pază, apoi a dat-o lucrătorilor, iar el s-a dus departe. La vremea roadelor a trimis servitorii să ia partea ce i se cuvine. Lucrătorii însă i-au bătut, alungat și omorât. După aceasta a trimis alți servitori, în număr mai mare, și aceștia au pățit la fel. La urmă a trimis pe fiul său, în credința că lucrătorii se vor rușina de el, dar ei văzându-L au zis: „acesta este moștenitorul, veniți să-l omorâm și să avem moștenirea” și scoțându-l afară din vie l-au omorât. Întrebați fiind, deci ce va face stăpânul viei, iudeii, singuri, au răspuns: „pe cei răi cu rău îi va pedepsi, iar via o va da altor lucrători care vor da roadele la timp.

Stăpânul viei nu este altcineva decât Dumnezeu, iar via este Împărăția Sa, Biserica Sa cea Sfântă. Lucrătorii viei sunt îngerii. Gardul în jurul viei este Legea lui Moise dată de însuși Dumnezeu poporului evreu spre a-l feri de a cădea în idolatrie. Teascul este jertfelnicul Vechiului Testament, iar turnul de pază sunt păzitorii Legii Vechi.

Poporul iudeu s-a abătut adesea de la Legea lui Dumnezeu și atunci Dumnezeu trimite pe servitorii săi, proorocii, ca să întoarcă poporul iarăși pe calea ce bună. Poporul, în loc să asculte de ei, pe unii „i-au bătut, iar pe alții i-au omorât, iar pe alții cu pietre i-au ucis”.

În cele din urmă, la plinirea vremii, Dumnezeu a trimis pe Fiul Său, dar și Fiul lui Dumnezeu a fost răstignit pe cruce de poporul cel fărădelege. Dar nici

pedeapsa lucrătorilor n-a întârziat să vină. Ierusalimul a fost dărâmat, iar iudeii au fost împrăștiați în lume.

Adevărul se adeverise și luase forma văzută. Dacă poporul ar fi adâncit scopul legii vechi, ar fi priceput că ea cuprinde o mare făgăduință, iar dacă poporul evreu de atunci ar fi înțeles că Iisus nu este un răzvrătit, ci împlinirea făgăduinței lui Dumnezeu, nu ar fi făcut greșeala de a-L răstigni.

Au făcut greșeala pe care o face cioplitorul de piatră care nu știe și cum vor fi așezate bucățile de piatră. Și iată, una la care nu s-a gândit că ar folosi și pe care au aruncat-o ca nefolositoare, s-a nimerit să fie sorocită de Providență a fi „în capul unghiului”, pentru a susține clădirea din toate părțile. Mântuitorul zice: „Vă spun vouă că se va lua de la voi Împărăția lui Dumnezeu și se va da neamului care va da roadele ei” (Matei 21, 43).

Acest adevăr a fost anticipat de Dumnezeu încă prin gura profetului Isaia, care spune: „Ce se putea face pentru via mea și n-am făcut eu? Pentru ce atunci când nădăjduiam să-mi rodească struguri, mi-a rodit aguridă? Acum vă voi face să știți cum mă voi purta cu via mea: Strica-voi gardul ei și ea va fi pustiită, dărâma-voi zidul ei și va fi călcată în picioare.” (Isaia 5, 4-5).

Într-adevăr, Legea Vechiului Testament – gardul viei, zidul despărțitor – a fost înlocuită cu Evanghelia Domnului, după cum ne spune Mântuitorul: „Legea și proorocii au fost până la Ioan (Botezătorul), de atunci Împărăția lui Dumnezeu se binevestește și fiecare se silește spre ea” (Luca 16, 16), turnul, templul din Ierusalim a fost dărâmat și el în anul 70 d.Hr. de generalul roman Titus, iar noi toți, cler și credincioși deopotrivă, membri ai Bisericii. O mare răspundere apasă, așadar, asupra noastră, a tuturor, mai întâi a noastră, a clericilor,

care au luat locul lucrătorilor viei de altădată și care suntem îndatorați ca, prin hărnicia, credința, iubirea, lucrarea și înțelepciunea noastră, prin comportamentul în lucrarea noastră să rodim cât mai de folos și mai bine în lume. Iar în al doilea rând, și dumneavoastră, credincioșii, sunteți îndatorați să duceți o viață cât mai roditoare în bine.

Și acest lucru a fost anticipat de Dumnezeu, care vorbește prin gura proorocului Ieremia: „Eu te-am sădit viață roditoare” (Ieremia 2, 29), adică pe tine, omule, oricare ai fi, pe noi toți, cuvinte care definesc, într-un fel, chiar destinul uman, de a ne valorifica viața noastră cât mai roditor în bine. Acest lucru ni-l cere și Mântuitorul, când zice: „V-am pus să mergeți – pe voi, ucenicii mei și pe urmașii voștri –, și roadă să aduceți și roada voastră să rămână” (Ioan 15, 16), ca și Sf. Ap. Pavel, care ne atenționează prin cuvintele: „Frații mei, ați fost chemați să aduceți roadă” (Romani 7, 4). Așadar, să nu uităm că suntem lucrători în via Domnului, și El cere în fiecare clipă roadele vieții noastre.

Să ne străduim să aducem, în primul rând, roade de gând, roade ale vieții noastre interioare. Se știe că izvorul faptei este gândul, de unde ies și cele bune și cele rele, cum ne spune Mântuitorul. Trebuie ca noi, fiii Bisericii, să ne ținem cât mai serios gândurile sub control, să lăsăm în ființa noastră lăuntrică cât mai multe gânduri de pace, de dragoste, de stimă, de ajutor, de bună înțelegere și dragoste și recunoștință față de Dumnezeu și de toți binefăcătorii noștri, de binecuvântare și smerenie. Să aducem roade de vorbă, adică vorbe de zidire între noi, de binecuvântare, de mângâiere, de sfat bun, iar nu de blesteme, de bârfeli, înjurături, trivialități, glume urâte și alte otrăvuri aducătoare de moarte (Iacob 3, 8).

Noi, fiii Bisericii, trebuie să știm și să dovedim că nu curge „din același izvor apă dulce și apă amară” (Iacob 3, 11). Să aducem, desigur, roade ale creației pozitive, folosite nouă și semenilor noștri, roadele talanților cu care am fost înzestrați fiecare din noi.

Și, în chip special, să aducem roadele faptelor noastre bune, roadele milosteniei, roadele noastre creștine, care pot fi nenumărate, potrivit cu posibilitățile fiecăruia din noi.

Precum vedem, faptele bune pot fi făcute într-un șir nesfârșit de forme, către oricine, și în orice situație, ele trebuind, însă, să pornească din gândul nostru curat și bun.

Se cuvine să amintim că în lucrarea de rodire a vieții noastre primim puteri din afara noastră, primim ajutorul divin, prin harul lui Dumnezeu, care ne întărește în a face bine și a ne feri de rău. Mântuitorul ne spune: „Eu sunt butucul viței, iar voi mlădițele, cel ce rămâne întru Mine și Eu întru el, aduce roadă multă” (Ioan 15, 5). Iar Sf. Ap. Pavel confirmă adevărul acestor cuvinte, când ne spune tuturor că „toate le pot întru Hristos, care mă întărește” (Filip. 4, 13).

Rodirea noastră în gând, în vorbă, în faptă devine reală, mai ales atunci când stăm în strânsă legătură cu butucul viței, cu izvorul vieții noastre spirituale, cu Domnul nostru Iisus Hristos, care ne ajută la împlinirea faptelor bune.

Totdeauna să rămânem strâns legați de butucul viței, de Domnul Iisus Hristos, de Biserica Sa cea sfântă, ai cărei fii suntem și să fim încredințați că pomul vieții noastre se va încărca cu roadele care trebuie „să rămână” și-n veșnicie și pe care Ziditorul a toate, bunul nostru Părinte ceresc, le așteaptă de la noi toți. Amin.

Duminica a XIV-a după Rusalii

Ev. Matei 22, 2-14

„Împărăția cerurilor asemănatu-s-a omului împărat care a făcut nuntă fiului său. Și a trimis pe slugile sale ca să cheme pe cei poftiți la nuntă, dar ei n-au voit să vină. Iarăși a trimis alte slugi, zicând: Spuneți celor chemați: Iată, am pregătit ospățul meu; juncii mei și cele îngrășate s-au junghiat și toate sunt gata. Veniți la nuntă. Dar ei, fără să țină seama, s-au dus: unul la țarina sa, altul la neguțătoria lui; Iar ceilalți, punând mâna pe slugile lui, le-au batjocorit și le-au ucis. Și auzind împăratul de acestea, s-a umplut de mânie, și trimițând oștile sale, a nimicit pe ucigașii aceia și cetățile lor i-au dat foc. Apoi a zis către slugile sale: Nunta este gata, dar cei poftiți n-au fost vrednici. Mergeți deci la răspântiile drumurilor și pe câți veți găsi, chemați-i la nuntă. Și ieșind slugile acelea la drumuri, au adunat pe toți câți i-au găsit, și răi și buni, și s-a umplut casa nunții cu oaspeți. Iar intrând împăratul ca să privească pe oaspeți, a văzut acolo un om care nu era îmbrăcat în haină de nuntă, și i-a zis: Prietene, cum ai intrat aici fără haină de nuntă? El însă a tăcut. Atunci împăratul a zis slugilor: Legați-l de picioare și de mâini și aruncați-l în întunericul cel mai din afară. Acolo va fi plângerea și scrâșnirea dinților. Căci mulți sunt chemați, dar puțini aleși.”

Predica

*„Căci mulți sunt chemați, dar puțini aleși”
(Matei 22, 14)*

În Sfânta Evanghelie de azi, Domnul nostru Iisus Hristos ne pune în față pilda prea frumoasă cu înțeles înalt și adânc despre asemănarea împărăției cerurilor omului împărat, care a făcut nuntă fiului său și a trimis slugile sale ca să cheme pe cei poftiți la nuntă, dar aceștia n-au vrut să vină.

Trimițând din nou slugile sale la cei chemați, aceștia nu au ținut seama nici de această a doua invitație, ci unii dintre ei au refuzat spunând că trebuie să meargă la țarină, alții la negustoria lor, iar alții dintre oaspeții poftiți la nuntă, punând mâna pe slugi le-au bătut și ucis.

Auzind împăratul de aceasta, ne spune Evanghelia de azi, s-a mâniat și a trimis oștile sale, poruncind să-i piardă pe ucigași; iar la masa gătită pentru ospățul strălucit de nuntă, cheamă, apoi, prin slugile sale, de pe la răspântiile drumurilor și buni și răi, ca astfel să se umple casa nunții cu oaspeți.

Privind împăratul asupra celor veniți la ospăț, văzu printre mulțime pe unul care nu era îmbrăcat în haină de nuntă și poruncind slugilor să-l alunge, aceștia i-au legat mâinile și picioarele și l-au aruncat în întunericul cel mai din afară. Atunci a rostit Mântuitorul Iisus: „că mulți sunt chemați, dar puțini aleși”. În pilda aceasta, prin omul împărat, care a făcut ospăț de nuntă fiului său, ni se înfățișează Dumnezeu-Tatăl, care din veci a hotărât

mântuirea neamului omenesc, Hristos este Fiul împăratului, nunta e învățătura lui Iisus, Evanghelia, chemând pe toți cei ce voiesc să se facă părtași de bucuria ei. Cei chemați întâi la nuntă sunt evreii, căci ei sunt poporul ales al lui Dumnezeu, pentru care, în special, s-a pregătit masa. Evreii nu dau ascultare acestei chemări și se exclud de la ospățul Evangheliei, la care vor fi invitați păgânii, care vor primi fără înconjur. A fi invitatul acestui ospăț este cea mai mare cinste, iar a fi participant la Masa Lui cea Sfântă, cea mai mare fericire.

Cel fără „haină de nuntă” reprezintă pe omul care intră în creștinism, în Biserică, fără pregătire necesară, fără dispoziția sufletească necesară adevăraților creștini, lipsit de respectul ce-l datorează Dumnezeirii, lipsit de haina curățeniei morale, a sfințeniei, care este haina de sărbătoare sufletească, haină de nuntă; el este îmbrăcat în haina păcatului și a fărâdelegii și este condus de de interese josnice. Un astfel de om e considerat ca nevrednic în creștinism, ca unul care vatămă sfințenia societății creștine, morale. Deși sunt toți chemați să intre în creștinism, toți, puțini sunt aleși: unii se exclud, ca evreii, alții, prin păcatele și vrăjmășia lor sunt opriți de-a intra, nefiind pregătiți, nefiind vrednici. De aceea a zis Mântuitorul: „Mulți sunt chemați, dar puțini aleși”.

Să încercăm a lămuri legătura pildei cu viața de azi a obștei creștine. În adevăr, în această societate creștină (obște creștină) poate intra oricine făgăduiește credință și fapte cerute de ea, dar nu poate rămâne decât cel ce în adevăr îmbracă o haină nouă și o păstrează curată. Botezul este ușa intrării în acest ospăț al Împărăției lui Dumnezeu. Prin el ne curățim, îmbrăcăm o haină nouă și intrăm în această împărăție.

Poate veni toată lumea „căci mulți sunt chemați”, dar nu rămân până la sfârșit decât unii, căci „puțini sunt aleși”, adică puțini se nevoiesc a duce în adevăr o viață potrivită cu învățătura Mântuitorului, la respectul căreia se obligă cu prilejul botezului. Odată cu botezul nostru, noi primim și harul de a putea duce o viață curată, dar păstrarea harului și deci puțința de mântuire stă în voința noastră liberă. Dar pilda ospățului de nuntă are și un înțeles duhovnicesc, valabil pentru toate generațiile de credincioși, deci și pentru noi. Este chemarea pe care Sfânta Biserică o face mereu fiilor săi să vină la ospățul credinței, la Sfânta Liturghie, „veniți, toate sunt gata” (Matei 22, 4); „Iată că am pregătit ospățul meu... toate sunt gata, veniți la nuntă” așa ne strigă azi, azi mai mult ca oricând, la ușa inimii noastre, glasul dulce al blândului Mântuitor, căci deși s-a înălțat de pe pământ la cer, după ce a săvârșit opera dumnezeiască a răscumpărării pentru neamul omenesc, totuși El petrece și azi în mijlocul nostru pe Altarul Sfânt, unde sub chipul pâinii și al vinului cheamă stăruitor și pe cei buni și pe cei răi, la ospățul veșnicelor adevăruri evanghelice, al binelui, al iubirii, al iertării și al dreptății, prin credință creștină.

În fiecare moment al vieții noastre, Mântuitorul ne zice: „Iată, stau la ușă și bat... Eu sunt Iisus, Împăratul nemuririi, prietenul și binefăcătorul tău, căci am gătit ție ospăț strălucit. Dacă-Mi vei deschide, voi intra la tine, în inima ta, îți voi pregăti masă împărătească, cu hrana iertării și a mângâierii, Trupul Meu și Sângele Meu, din care cel ce mănâncă și bea, nu va mai flămânzi în veci și nu va înseta niciodată”. Dar, din cei chemați, puțini sunt cei aleși, care aud chemarea Domnului plină de iubire care răsună la Sfânta Liturghie, de pe înălțimea Sfântului

Altar, puțini sunt aceia care să dea ascultare cuvintelor Lui dumnezeiești: „Luați, mâncați, acesta este Trupul Meu... și beți dintru acesta toți, acesta este Sângele Meu...”.

Au trecut veacuri, au pierit popoare, s-au răsturnat tronuri și s-au nimicit împărății, dar Domnul Iisus, Împăratul lumii, este și „azi și în veci” în mijlocul nostru, ne cheamă și azi cu aceeași iubire, cu aceeași inimă sfântă, care a fost tristă până la moarte, pentru păcatele noastre, cu aceleași mâini dumnezeiești cu care a vindecat bolnavi și a înviat morți, cu același sânge vărsat pe cruce, pentru a noastră mântuire.

Și totuși, mulți din cei chemați, nu răspund la chemarea Lui plină de iubire, refuză a participa la ospățul Lui dumnezeiesc și a gusta bunătățile Sale cerești.

Deși toți sunt chemați în calea glasului de dumnezeiască chemare, trecătoarele bunuri pământești se pun de-a curmezișul. Interesele lumești, goana după bani, după plăceri și desfătări, năzuința de a sluji lui Mamona, nu-i lasă să gândească la Împărăția Cerurilor, la mântuirea lor, ci răpesc omului tot timpul, așa că mulți creștini, cu săptămânile, chiar cu lunile nu calcă pragul bisericii și amână împărtășirea cu Sfintele Taine, din an în an, lipsindu-se astfel de izvorul vieții veșnice. Alții iarăși, deși vin la Sfânta Biserică, nu se îmbracă cu haina de nuntă a faptelor bune și a iubirii de Dumnezeu, ci trec cu nepăsare prin fața Sfântului Altar, unde tronează hrana și băutura cea sufletească și dătătoare de viață veșnică.

Nu simți arzând în inima ta, iubite creștine, dorința de a te apropia de Domnul Iisus Hristos, dătătorul vieții și a luminii, izvorul curățitor și vistieria comorilor veșnice?

Mântuitorul Iisus „te cheamă, cu glasul Lui blând și împăciuator”, ca să nu trăiești într-o lume egoistă, în care

banul te orbește, poftele și instinctele trupești îți întunecă viața cea adevărată, ci vino la Hristos, cel ce te cheamă și te luminează!

Să ne grăbim, iubiți credincioși, și să dăm ascultare chemării Mântuitorului, căci brațele Lui dumnezeiești sunt veșnic întinse spre cei ce-L caută și îi cer ajutor. Să ne apropiem cât mai des, cu dragoste de Masa Lui cea sfântă, la care ne satură cu Sfânt Trupul Lui și ne adapă cu Sfânt Sângele Lui spre iertarea păcatelor noastre. Să ne îmbrăcăm în haina luminată a renașterii, a credinței și a faptelor bune, învrednicindu-ne astfel de a fi socotiți nu numai între cei chemați, ci și între cei aleși, cu care Domnul Iisus va avea ospăț la masa fericirii și a vieții veșnice. Amin.

Duminica a XV-a după Rusalii

Ev. Matei 22, 35-46

„Unul dintre ei, învățător de Lege, ispitindu-L pe Iisus, L-a întrebat: Învățătorule, care poruncă este mai mare în Lege? El i-a răspuns: Să iubești pe Domnul Dumnezeuul tău, cu toată inima ta, cu tot sufletul tău și cu tot cugetul tău. Aceasta este marea și întâia poruncă. Iar a doua, la fel ca aceasta: Să iubești pe aproapele tău ca pe tine însuși. În aceste două porunci se cuprind toată Legea și proorocii. Și fiind adunați fariseii, i-a întrebat Iisus, Zicând: Ce vi se pare despre Hristos? Al cui Fiu este? Zis-au Lui: Al lui David. Zis-a lor: Cum deci David, în duh, Îl numește pe El Domn? – zicând: «Zis-a Domnul Domnului meu: Șezi de-a dreapta Mea, până ce voi pune pe vrăjmașii Tăi așternut picioarelor Tale». Deci dacă David Îl numește pe El domn, cum este fiu al lui? Și nimeni nu putea să-I răspundă cuvânt și nici n-a mai îndrăznit cineva, din ziua aceea, să-L mai întrebe.”

Predica

*„Să iubești pe Domnul Dumnezeuul tău,
cu toată inima ta, cu tot sufletul tău și cu
tot cugetul tău.” (Matei 22, 37)*

În Evanghelia de azi „un învățător de lege” L-a întrebat pe Mântuitorul care este porunca cea mai mare a Legii Vechi, la care El i-a dat un răspuns categoric: „Să iubești pe Domnul Dumnezeuul tău, cu toată inima ta, cu tot sufletul tău și cu tot cugetul tău”, iar a doua asemenea acesteia: „Să iubești pe aproapele tău ca pe tine însuți” (Matei 22, 37-39). Deci, la temelia religiei creștine, întemeietorul ei, Domnul Iisus Hristos, a așezat iubirea pe care trebuie să o împlinim, iubirea față de Dumnezeu. Iar a doua poruncă, la fel cu aceasta, care constituie forma practică a iubirii și care constituie semnul că suntem creștini, este iubirea față de aproapele. „Poruncă nouă dau vouă: să vă iubiți unul pe altul. Precum Eu v-am iubit pe voi, așa și voi să vă iubiți unul pe altul. Întru aceasta vor cunoaște toți că sunteți ucenicii Mei, dacă veți avea dragoste unii față de alții” (Ioan 13, 34-35).

A iubi pe Dumnezeu din toată inima, din tot sufletul și din tot cugetul înseamnă a folosi toate puterile noastre sufletești, minte, sentiment, voință, spre a ajunge la binele cel din urmă și cel mai înalt: Dumnezeu. Dar dragostea de aproapele? Dacă privim lumea, putem spune că este felurită și totuși oamenii formează un singur trup, în care fiecare om este mădular aparte, toți lucrând spre folosul tuturor. Sfântul Apostol Pavel statornicește

acest adevăr când zice: „voi sunteți trupul lui Hristos și mădulare în parte”, adăugând că „același Dumnezeu lucrează toate în toți” și că „duhul dă fiecăruia spre folosul tuturor” (I Corinteni 12). Dar acest trup al Bisericii lui Hristos nu-și poate îndeplini chemarea lui pământească decât atunci când părțile care-l alcătuiesc se îmbină traianic și își îndeplinesc fără greș slujba pentru care au fost menite. Într-o societate unde oamenii se vrăjmășesc, se ceartă, legea lui Iisus este călcată. Legea iubirii este o lege statornicită de Dumnezeu, înlăturarea ei, sfărâmarea ei rupe legătura dintre noi și Dumnezeu și înlătură puțința ajungerii noastre la țelul cerut: desăvârșirea.

Astfel, dragostea de Dumnezeu și de aproapele este și formează temelia vieții noastre pământești și de aceea Mântuitorul a zis că în aceste două porunci se cuprinde „toată legea și proorocii”. Iubirea este natura lui Dumnezeu (I Ioan 4, 8, 16) și motivul a tot ce a făcut și face Dumnezeu pentru noi și pentru întreg universul.

Religia noastră creștină este religia iubirii, cine nu știe și nu trăiește aceasta, nu știe nimic, nu se poate numi creștin.

Iubirea este porunca lui Dumnezeu, de aceea pentru orice om și, în special, pentru orice creștin este o datorie sfântă și o poruncă a lui Dumnezeu, Creatorul nostru.

Iubirea e legea vieții noastre creștine. Aproapele nostru este orice om, aceasta este temelia vieții creștine care izvorăște din porunca lui Dumnezeu. Din iubire se inspiră și se zămislesc toate legăturile noastre curate și sfinte.

Iubirea nu este un sentiment vag, rece și mort, ci o forță vitală, adânc lucrătoare, care deschide sufletul către altul și-l contopește cu Dumnezeu și cu semenii săi.

Prin căldura ei, omenirea se îmbrățișează într-o familie, Biserica creștină, în care Dumnezeu este Tatăl, iar

oamenii sunt fiii Lui și frați egali și liberi. Între ei nu există diferențe sociale, nedreptăți și dezbinări. Iubirea înnobilează raporturile dintre oameni, le umple de bună înțelegere, de pace și dreptate, de bine și de adevăr, de tot ce este frumos și sfânt, plăcut lui Dumnezeu și oamenilor.

Iubirea este ieșirea din cercul îngust al sferei individuale, particulare, egoiste. Este înfrângerea vrajbei sub puterea căreia ne țin interesele noastre proprii. Iubirea este îndreptarea noastră către ceilalți, către semenii noștri. Este orientarea spre ei, apropierea de ei și intrarea în legătură cu ei.

Dar depășirea cercului intereselor egoiste și intrarea în comuniune cu alții nu lămurește deplin conținutul iubirii. Căci iubirea nu înseamnă numai apropierea de ceilalți, numai a ne satisface trebuințele de a fi împreună cu cineva. Iubirea mai înseamnă și asumarea celuiilalt ca o grijă a ta, înseamnă responsabilitatea pentru semenii. A te simți răspunzător de cineva înseamnă a fi gata să-i vii într-ajutor, să-l sprijini în eforturile de a ieși din impas, din cădere, din necaz și lipsurile în care se zbate. A te simți răspunzător de cineva înseamnă a accepta cu drag să-l ajuți, ca el să ajungă, cât mai repede cu putință, a se izbăvi și a se lua pe sine în propria sa grijă.

De aceea, iubirea este dăruire și jertfă altruistă și se concretizează practic în fapte, milostenie și bunătate. „Să nu iubiți cu cuvântul, zice Sf. Ap. Ioan, ci cu fapta și adevărul” (Ioan 3, 18). Fapta este adevărată și deplină trăire a dragostei. Sf. Ap. Pavel, când vorbește de iubire, zice că chiar de am avea cele mai de seamă virtuți și cele mai mari merite, vom fi îndepărtați de la fericirea cerească dacă nu sunt însoțite de iubire. Stăpânit de dragostea lui Dumnezeu și a oamenilor, Sf. Ap. Pavel a scris cel mai frumos imn al dragostei creștine, când zice: „De

aş grăi în limbile oamenilor şi ale îngerilor, iar dragoste nu am, făcutu-m-am aramă sunătoare şi chimval răsunător. Şi de aş avea darul proorociei şi tainele toate le-aş cunoaşte şi orice ştiinţă, şi de aş avea atâta credinţă încât să mut şi munţii, iar dragoste nu am, nimic nu sunt. Şi de aş împărţi toată avuţia mea şi de aş da trupul meu ca să fie ars, iar dragoste nu am, nimic nu-mi foloseşte. Dragostea îndelung rabdă; dragostea este binevoitoare, dragostea nu pizmuieşte, nu se laudă, nu se trufeste. Dragostea nu se poartă cu necuviinţă, nu caută ale sale, nu se aprinde de mânie, nu gândeşte răul. Nu se bucură de nedreptate, ci se bucură de adevăr. Toate le suferă, toate le crede, toate le nădăjduieşte, toate le rabdă. Dragostea nu cade niciodată." (I Corinteni 13, 1-8).

Iubirea este însuşirea esenţială a sufletului creştin adevărat. Nu poţi fi creştin adevărat fără iubire. Fără iubire este iadul pe pământ. Adevărul acesta l-au înţeles toţi creştinii care se recunoşteau prin faptul că se iubeau. Ei urmau astfel porunca Domnului, care ne zice nouă tuturor: „Rămâneţi întru dragostea Mea" (Ioan 15, 9). Sf. Ioan Gură de Aur zice că Mântuitorul a însemnat pe ucenicii Săi cu semnul iubirii, fiindcă iubirea frăţească e semnul deosebit al acelor care îl urmează pe Hristos.

Sf. Ciprian zice că nu poate ajunge la împărăţia cerurilor acela care nu are în inima lui iubirea frăţească. Fericitul Augustin zice că toată oboseala pe care o depunem pentru desăvârşirea vieţii noastre, dacă nu ne iubim unul pe altul, este asemenea nisipului aruncat în vânt, nimic nu se foloseşte. Nici o virtute oricare ar fi ea, în afara de iubire, nu poate constitui şi cuprinde valoarea necesară pentru câştigarea împărăţiei cerurilor.

Mântuitorul a dat mai întâi porunca iubirii de Dumnezeu şi apoi porunca iubirii de aproapele. Pentru că

ceea ce caracterizează iubirea e prezența spiritului ca forță dominantă a ei.

În mod normal, iubirea implică participarea în gradul cel mai înalt a forțelor noastre spirituale. Dar realitatea ne arată că, în practică, în iubire se amestecă foarte des și alte puteri ale firii noastre, ca de pildă puterile instinctuale, telurice, egoiste, puteri care slăbesc, deformează, pervertesc curățenia iubirii.

Pentru a ne feri de asemenea cădere, Mântuitorul ne cere ca iubirea noastră s-o îndreptăm mai întâi spre Dumnezeu. Iubirea față de Dumnezeu ne ajută să ne întărim puterile spirituale, ne ajută să ni le limpezim și să ne întărim sub lucrarea harului dumnezeiesc.

Iubirea față de Dumnezeu, comuniunea strânsă cu El ne eliberează de sub puterea firii noastre pământești și ne face liberi pentru iubirea față de aproapele nostru.

Comuniunea cu Dumnezeu ne ajută să ne biruim poftetele, ambițiile deșarte, încercările spre trufie, creându-ne astfel o stare în care putem practica o iubire cu adevărat creștină.

Iubirea față de Dumnezeu elimină orice egoism nelegitim din iubirea față de oameni. Când Sf. Ap. Pavel pune dragostea în fruntea roadelor Duhului (Galateni 5, 22) a vrut să arate tocmai această curățenie a iubirii și a dorit să ne arate că rădăcina cea mai adâncă a ei trebuie căutată în Dumnezeu și cu această curățenie sufletească trebuie să-l iubim pe Dumnezeu, căci „în aceasta este dragostea, nu fiindcă noi am iubit pe Dumnezeu, ci fiindcă El ne-a iubit pe noi și a trimis pe Fiul Său jertfă de ispășire pentru păcatele noastre” (I Ioan 4, 10).

Prin Domnul Iisus Hristos, Dumnezeu și-a arătat și o altă cale a iubirii Sale față de om: aceea de a putea fi mereu cu Hristos prin Taina Sfintei Împărtășanii, ca El

neîncetat să fie în sufletele noastre, ori de câte ori vom dori lumina, căldura, sfințenia Lui, unirea cu El spre iertarea păcatelor și spre viața de veci. De câte ori vrem să renaștem în Iisus Hristos și El să locuiască în sufletele noastre, valuri de iubire, iertare și ajutorare se revarsă în dar asupra noastră prin Taina Sfintei Cuminecături.

De aceea, trebuie să-L iubim pe Dumnezeu mai mult decât pe oricine, căci El este creatorul, susținătorul, binefăcătorul, mântuitorul, judecătorul și pregătitorul fericirii noastre celei veșnice. Să-L iubim pe Dumnezeu din toate puterile noastre, căci prin aceasta Îi dăm preamărirea ce i se cuvine.

Iubirea de aproapele nu are un caracter particular, ci are valabilitate și valoare universală. Ea este și trebuie să fie pentru fiecare creștin o normă de acțiune, de comportare față de aproapele său. În primul rând ea ne arată că aproapele nostru este orice om, indiferent de originea, rasa, clasa ori starea socială, indiferent de apropierea sau depărtarea în care ne aflăm în raport cu el pentru că în orice om este întipărit chipul lui Dumnezeu și orice om este chemat la asemănare cu El și la aceeași mântuire în Iisus Hristos.

„Să iubești pe aproapele tău ca pe tine însuși” constituie un imperativ moral necondiționat azi mai mult ca oricând, care trebuie să îndrume întreaga noastră activitate, pentru că printr-o astfel de iubire, asemenea samarineanului milostiv, noi putem sluji pe aproapele nostru, societatea în care trăim, patria noastră și chiar omenirea.

Când te vei întreba care poruncă e mai mare, Hristos îți va răspunde: „Să iubești pe Domnul Dumnezeuul tău, cu toată inima ta, cu tot sufletul tău și cu tot cugetul tău și pe aproapele tău ca pe tine însuși” (Matei 22, 37-39). Amin.

Duminica a XVI-a după Rusalii

(Înmulțirea talanților)

Ev. Matei 25, 14-30

„Și este ca un om care, plecând departe, și-a chemat slugile și le-a dat pe mână avuția sa. Unuia i-a dat cinci talanți, altuia doi, altuia unul, fiecăruia după puterea lui și a plecat. Îndată, mergând, cel ce luase cinci talanți a lucrat cu ei și a câștigat alți cinci talanți. De asemenea și cel cu doi a câștigat alți doi. Iar cel ce luase un talant s-a dus, a săpat o groapă în pământ și a ascuns argintul stăpânului său. După multă vreme a venit și stăpânul acelor slugi și a făcut socoteala cu ele. Și apropiindu-se cel care luase cinci talanți, a adus alți cinci talanți, zicând: Doamne, cinci talanți mi-ai dat, iată alți cinci talanți am câștigat cu ei. Zis-a lui stăpânul: Bine, slugă bună și credincioasă, peste puține ai fost credincioasă, peste multe te voi pune; intră întru bucuria domnului tău. Apropiindu-se și cel cu doi talanți, a zis: Doamne, doi talanți mi-ai dat, iată alți doi talanți am câștigat cu ei. Zis-a lui stăpânul: Bine, slugă bună și credincioasă, peste puține ai fost credincioasă, peste multe te voi pune; intră întru bucuria domnului tău. Apropiindu-se apoi și cel care primise un talant, a zis: Doamne, te-am știut că ești om aspru, care seceri unde n-ai semănat și aduni de unde n-ai împrăștiat. Și temându-mă, m-am dus de am ascuns talantul tău în pământ; iată ai ce este al tău. Și răspunzând stăpânul său i-a zis: Slugă vicleană și leneșă, știai că secer unde n-am semănat și adun de unde n-am împrăștiat?

Se cuvenea deci ca tu să pui banii mei la zarați, și eu, venind, aș fi luat ce este al meu cu dobândă. Luați deci de la el talantul și dați-l celui ce are zece talanți. Căci tot celui ce are i se va da și-i va prisosi, iar de la cel ce n-are și ce are i se va lua. Iar pe sluga netrebnică aruncați-o întru întunericul cel mai din afară. Acolo va fi plângerea și scrâșnirea dinților."

Predica

„Zis-a lui stăpânul: Bine, slugă bună și credincioasă, peste puține ai fost credincioasă, peste multe te voi pune; intră întru bucuria domnului tău.” (Matei 25, 21 și 23)

Ființa omenească este astfel alcătuită, încât poartă în sine toate puterile care o fac să crească și să se desfășoare spre scopul final. Fiecărui om care vine în lume, Dumnezeu îi oferă un dar, un talant, pentru care omul este dator, spre binele său, ca ceea ce a primit să cultive, să înmulțească, să mărească.

De cultivarea, de înmulțirea aceasta atârnă fericirea omenească în lume, progresul în știință, în cultură și civilizație. Despre această datorie ne vorbește Mântuitorul în pilda din Evanghelia de astăzi, a talanților, îndemnându-ne prin ea la împlinirea conștiincioasă a îndatoririlor și totodată la înmulțirea și folosirea, prin muncă, a darurilor ce le-am primit fiecare.

Un om, spune Evanghelia, „plecând departe”, și-a încredințat averea slujitorilor săi, pentru a o fructifica, dând unuia cinci talanți, altuia trei, altuia unul. După „multă vreme”, stăpânul s-a întors și a cerut socoteală celor trei slujitori, de felul cum au știut să folosească darurile primite, de talanții primiți. Și fiecare a venit și a dat socoteală. Cel care primise cinci talanți și cel care primise doi au muncit și au mai câștigat încă pe atât, au dublat, prin munca lor suma primită. În schimb, cel de-al treilea, care primise un singur talant, a mărturisit că l-a ascuns

în pământ, iar acum îl aducea stăpânului așa cum îl primise. Stăpânul a dovedit că știe să răsplătească după dreptate pe primii doi slujitori: „Bine, slugă bună și credinciosă, peste puține ai fost credincios, peste multe te voi pune; intră întru bucuria domnului tău”, iar pe celălalt, care a ascuns talantul în pământ, l-a pedepsit, aruncându-l „în întunericul cel mai din afară”, unde „va fi plângerea și scrâșnirea dinților”.

Parabola talanților are un caracter eshatologic, dar în același timp, și unul moral, care ne îndeamnă pe toți la muncă și la săvârșirea faptelor bune, la înmulțirea talanților cu care ne-a înzestrat Dumnezeu pe fiecare, încă de la nașterea noastră.

Stăpânul din Evanghelie nu este altcineva decât Dumnezeu, care a înzestrat pe unii cu mai mulți, pe alții cu mai puțini „talanți”.

Evanghelia e plină de înțelepciune și învățăminte. O primă învățătură cuprinsă în această Evanghelie este că nimeni dintre noi nu e lipsit de talanți, adică de daruri, de aptitudini, de însușiri. Dragostea lui Dumnezeu a avut grijă ca fiecare dintre noi să fie înzestrat cu ceva necesar. Evanghelia ne spune că unul a primit cinci talanți, altul doi, altul unul. Toți au primit daruri, însă nu toți în mod egal.

Într-adevăr, experiența ne arată că așa stau lucrurile și în realitatea lor. Dacă ne uităm, de pildă, la înfățișarea fizică a noastră și a semenilor ne putem da repede seama de deosebirea existentă între noi. Unii suntem mai înalți, alții mai scunzi, unii mai viguroși, alții mai plăpânzi, unii cu o culoare a pielii, alții cu alta, unii mai rezistenți, alții mai puțin rezistenți. Să ne uităm și la însușirile sufletești. Câtă varietate și aici. Toți suntem înzestrați cu inteligență, simțire și voință. Dar câtă deosebire între

inteligența, simțirea, voința unora și puterile sufletești ale altora.

Deosebiri putem constata și în viața morală. Ne impresionează plăcut, de pildă, promptitudinea reacțiilor pozitive și ne pun pe gânduri răceala, încetineala reacțiilor morale ale altora, scăzuta lor receptivitate morală.

Există deosebiri între noi, credincioșii, și în ceea ce privește viața religioasă. Toți avem credință, toți îl primim pe Hristos odată cu Taina Sfântului Botez. Dar nu toți avem același nivel de credință. Pentru nevoile vieții lor de evlavie unii se mulțumesc cu mai puțin, alții vor mai mult. De aceea ei și caută mai mult. Merg mai des la slujbe. Se roagă mai des. Citesc mai mult din cărțile sfinte. Își pun mai la îndemână cartea de rugăciuni, psaltirea și catehismul. Toți suntem înzestrați cu daruri, însă nu toți suntem înzestrați în aceeași măsură.

Unii au cinci talanți, alții doi, alții unul singur. O altă învățătură este aceea că toate darurile pe care le avem, le-am primit de la Dumnezeu. De la Dumnezeu-Tatăl nostru al tuturor care, ca un Părinte iubitor, se pleacă iubitor și plin de bunătate asupra noastră și poartă de grijă fiecăruia din noi.

Spre deosebire de toate religiile, credința creștină este că Dumnezeu este Tatăl nostru care din bunătate, din dragoste, ne-a adus din neființă în existență, din dragoste ne-a înzestrat cu darurile ce le avem, din dragoste poartă grijă de toți și de fiecare din noi. În credință simțim și suntem convinși că nu ne putem manifesta legăturile noastre cu Dumnezeu decât prin comuniunea iubirii.

Nu suntem înzestrați cu aceiași „talanți”, întrucât aceste daruri sunt legate de individualitatea noastră psiho-fizică: constituția trupească, anumite predispoziții referitoare la gândire, sensibilitate, voință, memorie,

imaginație etc. Individualitatea noastră psiho-fizică e condiționată, de cele mai multe ori, de ereditatea noastră. Unii o avem mai încărcată, alții mai puțin încărcată. Darurile duhovnicești nu sunt împărțășire în mod arbitrar, ci luându-se în considerație puterile fiecăruia, darurile naturale, cu ajutorul cărora fiecare poate recepta și valorifica darurile duhovnicești.

Pentru ce să ne dea Dumnezeu mai mult dacă nu putem primi mai mult? Pentru ce să ne dea cinci talanți, dacă noi nu putem lucra decât cu doi? Pentru ce să ne dea doi, dacă nu putem lucra decât cu unul?

După învățătura noastră creștină, Dumnezeu este iubire (I Ioan 4, 8); aceasta înseamnă să ne mulțumim cu ceea ce avem și toate să le facem din dragoste.

O altă învățătură ce se desprinde din această pildă este că Dumnezeu, dându-ne daruri, ne-a încredințat și o misiune: de a munci pentru dezvoltarea lor. Fiecare primim un trup, dar nu-l primim în forma lui desăvârșită. Pentru a-l face bun pentru împlinirea rostului său, e necesar să-l ferim de îmbolnăvire, de excese, de epuizare, să-i acordăm o îngrijire rațională. La fel trebuie să acordăm atenție și dezvoltării puterilor sufletești, morale și spirituale.

Cunoștințele, sentimentele, deprinderile de viață – nu te naști cu ele, ci trebuie să le dobândești prin muncă, prin eforturi susținute, prin perseverență.

Cunoștințele, sentimentele și comportamentul religios-moral, de asemenea, nu sunt elemente native, ci ele se pot câștiga prin strădanii încordate și îndelungate. Poți să fii bine înzestrat sub raportul predispozițiilor, al aptitudinilor, al darurilor, dar dacă la acestea nu adaugi munca ta proprie, darurile tale, rămâne talantul îngropat în pământ.

În sfârșit, parabola talanților ne mai învață că, pentru tot ce am primit suntem răspunzători și vom fi chemați să dăm socoteală înaintea lui Dumnezeu de felul cum am știut chivernisi darurile primite.

Desigur, și conștiința morală ne trage la răspundere de felul cum lucrăm cu darurile primite. De asemenea, semenii noștri ne judecă într-un fel sau altul. Dar judecata deplină, dreaptă și definitivă, ne-o face Dumnezeu însuși.

Și cum nu ne-ar trage la răspundere când atâția dintre noi îi desconsiderăm și-i irosim darurile? Talanții nu ne sunt dați ca să-i îngropăm, ci să-i înmulțim prin muncă și prin strădania de a participa activ la promovarea și îmbunătățirea vieții. Cel ce-și îngroapă talanții mărturisește prin aceasta lipsa de recunoștință față de Dumnezeu, Cel ce i-a dăruit și, totodată, se face vinovat de sustragerea de la datoria de a-și pune talanții în slujba semenilor săi. Și o vină și cealaltă vor atrage după ele grea pedeapsă.

Iată câteva din învățăturile cuprinse în parabola talanților și pe care se cuvine să le înscriem în cuget și inimă ca reguli de călăuzire în viața noastră creștină:

Să ne străduim a ne cunoaște talanții, darurile cu care ne-a înzestrat Dumnezeu și să muncim, să ne străduim a le dezvolta și înmulți.

Fie că avem cinci, doi sau un talant, să purcedem cu dragoste la muncă.

Să ne încordăm puterile, sprijinindu-ne unii pe alții, pentru a ne spori darurile și a ne folosi împreună de ele.

Cei cu cinci talanți să nu se mândrească, ci darurile, aptitudinile, pregătirea lor să le pună în slujba semenilor cu mai puțini talanți.

Cei cu mai puțini talanți să nu se întristeze și să-i ajute pe cei cu mai puțină dotație și să se apropie de cei cu aptitudini superioare pentru a-și spori propria agoniseală.

Să nu ne ascundem în pământ talanții, ci să muncim cu tragere de inimă, cu strânsă frăție și colaborare, indiferent de numărul însușirilor ce le avem, pentru a putea da cât mai mult în folosul tuturor.

Să muncim încredințați că atunci când vom fi chemați la judecată ne vom afla și noi printre slugile cărora Domnul le va spune: „Bine, slugă bună și credincioasă, peste puțin ai fost credincioasă, peste multe te voi pune, intră întru bucuria Domnului tău”. Amin.

Duminica a XVII-a după Rusalii (a canaaneencei)

Ev. Matei 15, 21-28

„Și ieșind de acolo, a plecat Iisus în părțile Tirului și ale Sidonului. Și iată o femeie canaaneancă, din acele ținuturi, ieșind striga, zicând: Miluiește-mă, Doamne, Fiul lui David! Fiica mea este rău chinuită de demon. El însă nu i-a răspuns nici un cuvânt; și apropiindu-se, ucenicii Lui Îl rugau, zicând: Slobozește-o, că strigă în urma noastră. Iar El, răspunzând, a zis: Nu sunt trimis decât către oile cele pierdute ale casei lui Israel. Iar ea, venind, s-a închinat Lui, zicând: Doamne, ajută-mă. El însă, răspunzând, i-a zis: Nu este bine să iei pâinea copiilor și s-o arunci câinilor. Dar ea a zis: Da, Doamne, dar și câinii mănâncă din fărâmiturile care cad de la masa stăpânilor lor. Atunci, răspunzând, Iisus i-a zis: O, femeie, mare este credința ta; fie ție după cum voiești. Și s-a tămăduit fiica ei din ceasul acela.”

Predica

*„Iar ea, venind, s-a închinat Lui,
zicând: Doamne, ajută-mă.”
(Matei 15, 24)*

Evangelhia de astăzi ne dă prilejul să ne oprim la o minune săvârșită de Mântuitorul și anume vindecarea unei tinere, la rugămintea mamei sale, din afara hotarelor Țării Sfinte, din „părțile Tirului și ale Sidonului”.

Pe când Iisus străbătea Tirul și Sidonul, o mamă îndurerată îl întâmpină pe cale cu un strigăt disperat: „Ai milă de mine, Fiul lui David, fiica mea este chinuită rău de un demon”.

Cine era această femeie, această mamă? Era păgână, închinătoare la idoli, disprețuită de evrei. Dar vestea despre faptele minunate ale Mântuitorului ajunseseră la cunoștința ei. Când auzi că Domnul Iisus vindecă orice fel de boală din popor, o rază puternică de nădejde se aprinde în sufletul ei și o face să vină la Iisus cu rugămintea: „Doamne, ai milă de mine, fiica mea este chinuită rău de un demon”.

Mântuitorul mai întâi păru că nici nu o aude și merse mai departe. Mama continuă să-L urmeze și să-L roage cu mai multă stăruință. La rugămintea apostolilor „slobozește-o pe ea, că strigă în urma noastră”, Iisus răspunde: „Nu sunt trimis decât numai către oile cele pierdute ale casei lui Israel” și că nu este bine de dat pâinea copiilor la câini. „Da, ai dreptate, Doamne, dar și câinii mănâncă

din firimiturile ce cad la masa stăpânului lor". Acea rugăciune izvorâtă dintr-o credință plină de nădejde și îmbrăcată în haina unei adânci smerenii, nu a rămas nerăsplătită: „O! femeie, mare este credința ta, fie ție precum voiești. Și s-a tămăduit fiica ei din ceasul acela". Evanghelia se sfârșește cu arătarea că, fiica acelei îndurerate mame în același ceas a fost curățită și vindecată de duhul necurat care o chinuise, pentru credința și stăruința ei în rugăciune. Femeia canaaneancă este modelul pe care Biserica noastră ni-l pune înaintea, pentru a ne încuraja, a ne da nădejde, în durerea vieții noastre, prin rugăciune și credință.

Minunea aceasta este plină de adânci învățăminte pentru noi. De unde să cunoască o femeie păgână scopul chemării Mântuitorului, când încă nici ucenicii nu erau deplin lămurii de această chemare? Cum e cu putință ca această femeie să fi înțeles așa de desăvârșit marea taină care avea să se descopere omului, cu urmări așa de adânci și mari în istoria lumii, când nimeni nu-i deslășise această taină? Răspunsul este unul și drept. Ceea ce i-a deschis mintea și a împins-o să stăruie în rugăciune a fost puterea lăuntrică a credinței, care a covârșit toată păgânătatea în care se născuse și trăise până în momentul acela.

Întâlnirea ei cu Hristos o schimbase, o transformase, o legase de Dumnezeu și a simțit și a trăit prezența iubirii lui Dumnezeu ca răspuns la credința și rugăciunea ei. Credința și rugăciunea au fost izvorul ei de putere, încredere și mângâiere.

Pilda femeii din Evanghelia de azi să reaprindă în inimile noastre lumina și deprinderea rugăciunii izvorâte dintr-o inimă smerită și credință curată și dreaptă. Credința ca dar al lui Dumnezeu este o putere de legătură

care înfăptuiește unirea desăvârșită, nemijlocită și mai presus de fire a celui ce crede cu Dumnezeu „Cel crezut”. Și toate acestea se împlinesc prin Iisus Hristos. Pentru aceasta, credința este calea cea mai sigură de cunoaștere și slujire a lui Dumnezeu și a adevărilor religioase (Evrei 13, 6); ne leagă de Dumnezeu și de tot ceea ce ne duce la mântuirea sufletului. Credința creștină este condiția principală în actul mântuirii, este mijlocul, modul, calea prin care primim harul divin, care ni se oferă prin Hristos, pentru a conlucra cu El.

Credința este o supunere a minții și inimii noastre sub ascultarea divină. Pentru noi, creștinii, credința este legătura personală, vie și fierbinte cu Mântuitorul, este prezența Domnului în noi – darul creației Sale – și fericirea când suntem alături de Domnul, trăind în lumina lucrurilor sale bogate de adâncă înțelegere, trăire cu Hristos.

Viața noastră creștină este indisolubil legată de credință. Ea pune începutul mântuirii noastre. „Fără credință nu este cu putință să fim plăcuți Domnului” (Evrei 11, 6). „Tot cel ce va crede și se va boteza se va mântui, iar cel ce nu va crede se va osândi” (Marcu 16, 16).

Credința religioasă ne dă liniștea și pacea sufletească și dă ființei noastre putere, așa cum i-a dat femeii canaaneence în rugăciunea ei către Domnul. Tot prin credință dobândim împlinirea rugăciunilor noastre: „și toate câte veți cere, rugându-vă cu credință veți primi” (Matei 21, 22); „credința este încredințarea celor nădăjduite, dovedirea lucrurilor celor nevăzute” (Evrei 11, 1). Deci credința este un act de voință liberă, prin care credinciosul singur hotărăște la actul mântuirii sale. Această putere de credință are ca temei însăși viața, învățătura și faptele Mântuitorului.

Din cauza acestei mărturii dumnezeiești, credința este „învoirea liberă a sufletului, vederea sufletească a unui lucru nevăzut” (Fericitul Teodoret), este o sânguință de deplină în cele nevăzute și viitoare, o încredere pe care i-o închinăm lui Dumnezeu.

Credința noastră se întemeiază pe Iisus Hristos, veșnic și viu. Ea luminează mințile și mângâie inimile, ea limpezește conștiințele și întărește sufletele îndrumându-le preocupările și silințele spre o viață creștină, plăcută lui Dumnezeu și oamenilor.

Domnul Iisus ne iubește și nu ne disprețuiește, chiar atunci când suntem păcătoși și privește cu multă milă și îndurare la slăbiciunile și păcatele noastre și ne cheamă „veniți la Mine, voi cei osteniți”. De aceea, să venim la Iisus, să credem în Iisus, să-L ascultăm și să facem voia Lui. El spune fiecăruia în parte și tuturor împreună „Eu pentru aceasta am venit, ca fiecare să creadă, să vină la cunoștința adevărului și să-și mântuiască sufletul” (I Timotei 2, 4).

Rugăciunea este firul de legătură sufletească între noi și Dumnezeu. Rugăciunea este înălțarea cugetului și a inimii noastre spre Dumnezeu. A te ruga înseamnă a fi lângă Dumnezeu și Dumnezeu lângă tine. În timpul rugăciunii Dumnezeu se apropie, te ascultă și-ți ajută (Psalmii 68, 21), „cheamă-mă în ziua necazului tău și eu te voi mântui și tu mă vei preamări” (Psalmii 49, 16), zice Sfânta Scriptură.

Noi strigăm, suspinăm cu duhul după Dumnezeu (Romani 8, 26-27) și Domnul ne izbăvește din toate necazurile vieții. Rugăciunea vine din credință și este actul cel mai sfânt, pe care credinciosul îl poate aduce lui Dumnezeu. Prin credință și rugăciune creștinul se înalță spre Dumnezeu, se apropie de Dumnezeu, căci prin rugăciune

vorbit și comunicăm cu Dumnezeu. Rugăciunea este cerută pentru tot creștinul și aceasta pentru că ea s-a dovedit o călăuză spirituală și sigură în urcușul duhovnicesc al omului spre bucuria și fericirea lui pământească.

Toți suntem oameni și nici unul nu poate face nimic fără ajutorul lui Dumnezeu: „Fără Mine nu puteți face nimic” (Ioan 15, 5). Fără Dumnezeu, eforturile noastre sunt slabe și neputincioase, fără folos. „Doamne, învață-ne să ne rugăm” (Luca 11, 1), cereau apostolii, pentru că așa cum spune Arhim. Sofronie: „Rugăciunea este un act de mare înțelepciune, care întrece orice frumusețe și vrednicie. Rugăciunea adevărată, cea care ne unește cu Cel de sus, nu este altceva decât lumina și puterea care se pogoră asupra noastră din ceruri. Prin esență, ea depășește planul nostru uman. Pentru lumea aceasta, este izvor de energie și bogăție spirituală”.

Prin rugăciune se stabilesc, între noi și Dumnezeu, legături sufletești de deplină încredere, de dragoste, de apropiere și de comunicare.

Când cineva se roagă lui Dumnezeu, este dator să-și conformeze gândurile, cuvintele și faptele cu voia lui Dumnezeu, iar nu cu ispitele lumii.

În rugăciune nu trebuie să cerem numai bunuri pământești sau să le cerem înaintea celor sufletești. Mântuitorul a spus ucenicilor săi și prin ei nouă, tuturor: „Căutați mai întâi Împărăția lui Dumnezeu și dreptatea Lui și toate acestea se vor adăuga vouă” (Matei 6, 33).

În rugăciune trebuie să fim stăpâniți de răbdare și smerenie. Să ne oprim la rugăciunea canaaneencei: trei mari piedici s-au pus în calea împlinirii rugăciunii ei către Domnul. De prima dată Iisus nu i-a dat nici un răspuns. A doua oară i-a spus: „Nu sunt trimis decât numai către oile cele pierdute ale casei lui Israel” pentru care a venit

Mesia. A treia oară, „Nu este bine a lua pâinea fiilor și a o arunca câinilor”. Rezultatul acestor refuzuri, în loc s-o descurajeze pe îndurerata mamă, i-a întărit mai mult stăruința, răbdarea și smerenia.

Să urmărim acest minunat exemplu. În rugăciune ni se cere stăruință, îndelungă-răbdare și putere de credință. Să nu fim nerăbdători, nervoși ca niște copii răsfățați, care voiesc să li se îndeplinească dorințele de îndată ce deschid gura către părinții lor, ci să stăruim în a aștepta. Căci „Dumnezeu va face dreptate aleșilor Săi, care strigă către El ziua și noaptea, pentru care El rabdă îndelung” (Luca 18, 7-8).

Stăruința și încrederea trebuie să fie arma de căpetenie a creștinului în rugăciune. Să avem ca model pe canaaneanca și orice greutăți s-ar opune, chiar greutăți personale, creștinul să le desconsidere, având în vedere ținta la care trebuie să ajungă prin credință și rugăciune. Să cerem de la Dumnezeu lucruri vrednice de Dânsul și vrednice de noi cei răscumpărați de Hristos prin jertfa pe Cruce.

Să ne rugăm pentru cele folositoare sufletului care să ne ajute a câștiga împărăția cerurilor!

Să stăruim în rugăciune și să ne întărim în răbdare și credință!

Să nu uităm niciodată îndemnul Mântuitorului: „ce-reți și vi se va da, căutați și veți afla, bateți și vi se va deschide, că oricine cere, primește; cel ce caută, află; și celui ce bate, i se va deschide. Deci, dacă voi, răi fiind, știți să dați daruri bune fiilor voștri, cu cât mai mult Tatăl vostru Cel din ceruri va da cele bune celor care cer de la El” (Matei 7, 11). Amin.

Duminica a XVIII-a după Rusalii (Pescuirea minunată)

Ev. Luca 5, 1-11

„Pe când mulțimea Îl îmbulzea, ca să asculte cuvântul lui Dumnezeu, și El ședea lângă lacul Ghenizaret, a văzut două corăbii oprite lângă țărm, iar pescarii, coborând din ele, spălau mrejele. Și urcându-Se într-una din corăbii care era a lui Simon, l-a rugat s-o depărteze puțin de la uscat. Și șezând în corabie, învăța, din ea, mulțimile. Iar când a încetat de a vorbi, i-a zis lui Simon: Mână la adânc, și lăsați în jos mrejele voastre, ca să pescuiți. Și, răspunzând, Simon a zis: Învățătorule, toată noaptea ne-am trudit și nimic nu am prins, dar, după cuvântul Tău, voi arunca mrejele. Și făcând ei aceasta, au prins multe mare de pește, că li se rupeau mrejele. Și au făcut semn celor care erau în cealaltă corabie, să vină să le ajute. Și au venit și au umplut amândouă corăbiile, încât erau gata să se afunde, iar Simon Petru, văzând aceasta, a căzut la genunchii lui Iisus, zicând: Ieși de la mine, Doamne, că sunt om păcătos. Căci spaima îl cuprinsese pe el și pe toți cei ce erau cu el, pentru pescuitul peștilor pe care îi prinseseră. Tot așa și pe Iacov și pe Ioan, fiii lui Zevedeu, care erau împreună cu Simon. Și a zis Iisus către Simon: Nu te teme; de acum înainte vei fi pescar de oameni. Și trăgând corăbiile la țărm, au lăsat totul și au mers după El.”

Predica

*„Și trăgând corăbiile la țărm,
au lăsat totul și au mers după El.”
(Luca 5, 11)*

Sfânta Evanghelie de astăzi ne înfățișează alegerea celor dintâi Apostoli ai Domnului: Petru (numit mai înainte Simon) și Andrei, fiii lui Iona; Iacob și Ioan, fiii lui Zevedeu. Ei au fost cei dintâi chemați la slujba apostoliei. Către miezul nopții, când Nazaretul, Capernaumul și Bethsaida erau cufundate în liniște și întuneric, pe apele lacului Ghenizaret își fac apariția două corăbioare de pescari încercați, având fiecare însoțitorii trebuitori pentru un pescuit bogat.

Peștele se prinde mai ușor în nopțile liniștite, și de aceea acești vestiți pescari din Galileea foloseau acest prilej pentru a face o treabă cu spor. Dar truda lor le-a fost zadarnică. Toată noaptea au vâslit în sus și în jos, pentru a găsi un loc prielnic pescuitului, dar degeaba, n-au găsit și n-au prins nimic.

În zorii zilei, când își spălau necăjiți mrejele și se pregăteau să plece, văd la țărm mulțime de popor, îmbulzindu-se să asculte pe Acel ce le vorbea. Era Iisus, care le transmitea cuvântul lui Dumnezeu. Domnul i-a văzut. Se suie în corabia lui Petru și „șezând, învăța poporul din corabie” și după ce termină cuvântul, îi spune lui Petru să depărteze corabia de țărm și să arunce mrejele. Rupt de oboseală cum era și mirat de îndemnul la o nouă muncă zadarnică, Petru zice: „Învățătorule,

toată noaptea ne-am trudit și nimic n-am prins, dar după cuvântul Tău voi arunca mreaja". Cele ce au văzut pe urmă i-au umplut de frică și de mirare, iar Petru mai simțitor ca ceilalți, cade cutremurat la pământ și spune Mântuitorului: „Ieși de la mine, Doamne, că sunt om păcătos!" (Luca 5, 8). Liniștit și blând, Iisus se apropie de Petru, îl ridică și îi spune: „Nu te teme; de acum înainte vei fi pescar de oameni." (Luca 5, 10).

Pescuirea minunată are un tâlc adânc cu multe învățăminte. Ea nu este numai semnul succeselor pe care, mai târziu, îl vor avea între oameni, apostolii răspândind învățătura Domnului, ci încredințarea că această omenire, în întregul ei, ca și fiecare din noi, în parte, nu putem face nimic, nu putem izbândi nimic trăitor, în afara ajutorului Domnului, în afară de legile statornicite de El pentru cârmuirea faptelor noastre. Toate strădaniile noastre, în afara „cuvântului Lui" sunt zadarnice, ca și truda pescarilor pe apele lacului Ghenizaret în acea noapte prielnică, dar totuși fără nici un rezultat.

De la căderea în păcat și până la Hristos, lumea întreagă a trăit sub povara grea a păcatului. Neamul omenesc a dorit să se elibereze, dar n-a putut și milioane de oameni au trăit, au suferit și au murit sub condamnare. Știința, filosofia, legile, împărățiile și civilizațiile n-au putut salva neamul omenesc din robia cea mai amară a păcatului strămoșesc și a păcatelor personale.

A trebuit să vină Hristos, trimis de Tatăl ceresc și să plătească, pentru întreg neamul omenesc, prețul păcatului și prin jertfa Sa ne-a răscumpărat, ne-a mântuit de robie și de păcat.

Iisus, prin propria Sa jertfă și slujire, a adus lumii întregi puterea cea mare, puterea mântuirii sufletului și alinarea tuturor durerilor. În fața Mântuitorului, știința

lumii, filosofia, legile și toată civilizația s-au vădit neputincioase, slabe. Hristos singur a putut să fie calea izbăvirii. Adevărul plin de lumină și viața cea adevărată a omenirii „Eu sunt Calea, Adevărul și Viața”.

Iisus, împreună cu ucenicii Săi, a străbătut din cetate în cetate, din oraș în oraș, din sat în sat și a tămăduit cu adevărat toată boala și neputința poporului. Cei dintâi apostoli, care au fost chemați la noua învățătură și care îl vor însoți pe Domnul Iisus, au fost Simon care se va numi Petru, Andrei, fratele lui și Iacob și Ioan, fiii lui Zevedeu, oameni săraci, curați și cinstiți și pescari de meserie. Ei au adus „corăbiile la țarm, au lăsat totul și au mers după El” (Luca 5, 11). Chemarea apostolică este cea mai înaltă și mai frumoasă chemare pe care a dat-o Iisus Sfinților Apostoli și de care ei s-au achitat cu vrednicie și jertfă. De aceea, Biserica noastră îi pomeneste cu mare cinste, întrucât „ei sunt gurile insuflate de Dumnezeu ale cuvântului cel ce este Dumnezeu și om. Apostolii sunt lucrătorii cei chemați de Dumnezeu să îndeplinească cele orânduite de El în lume, sunt predicatorii purtători de Duh Sfânt pentru mântuirea lumii, stâlpii cei neclintiți ai Bisericii, dregătorii cei credincioși ai lui Hristos”, după cum spune Ilie Miniati.

Ei și-au îndeplinit misiunea cu putere dumnezeiască și cu harul Sfântului Duh ce s-a coborât peste ei în ziua Cincizecimii și această misiune sfântă a fost îndeplinită cu repeziciune, căci „în tot pământul a ieșit vestirea lor și la marginile lumii, cuvintele lor”. Amin.

Duminica a XIX-a după Rusalii

(Predica de pe munte – iubirea vrăjmașilor)

Ev. Luca 6, 31-36

„Și precum voiți să vă facă vouă oamenii, faceți-le și voi asemenea; și dacă iubiți pe cei ce vă iubesc, ce răsplată puteți avea? Căci și păcătoșii iubesc pe cei ce îi iubesc pe ei. Și dacă faceți bine celor ce vă fac vouă bine, ce mulțumire puteți avea? Că și păcătoșii același lucru fac. Și dacă dați împrumut celor de la care nădăjduiți să luați înapoi, ce mulțumire puteți avea? Că și păcătoșii dau cu împrumut păcătoșilor, ca să primească înapoi întocmai. Ci iubiți pe vrăjmașii voștri și faceți bine și dați cu împrumut, fără să nădăjduiți nimic în schimb, și răsplata voastră va fi multă și veți fi fiii Celui Preaînalt, că El este bun cu cei nemulțumitori și răi. Fiți milostivi, precum și Tatăl vostru este milostiv.”

Predica

*„Ci iubiți pe vrăjmașii voștri și faceți bine
și dați cu împrumut, fără să nădăjduiți nimic în schimb,
și răsplata voastră va fi multă și veți fi fiii Celui Preaînalt,
că El este bun cu cei nemulțumitori și răi.”*
(Luca 6, 35)

Omul este o ființă socială înzestrat de Dumnezeu cu instinctul sociabilității, încât din cele mai vechi timpuri el s-a întovărașit cu semenii săi în vederea întemeierii de organisme sociale. Începând cu familia, cătunul, satul, comuna, până la stat, toate sunt forme de organizare socială, datorită aceluia instinct înscris în firea omului: de-a trăi împreună cu semenii săi. Desigur că pentru a putea trăi într-un organism social, omul este supus anumitor norme și legi care reglementează raporturile dintre om și organismul social, pe de o parte, iar pe de altă parte raporturile reciproce dintre oamenii (indivizii) aparținând aceluiași organism. Cu tot noianul de legi însă, fie scrie, fie uzuale, o viață socială ideală, în care toți oamenii să fie mulțumiți, nu se poate. Fiindcă omul pune prea mult preț pe dreptul său, pe care dorește să-l folosească în orice împrejurare. De aceea, ne putem întreba pe bună dreptate: este de ajuns, pentru buna înțelegere, pacea și liniștea lor convingere, ca fiecare să se folosească de dreptul său? Și dacă dreptul tău, în fapt, vatămă pe-al altuia, cum se poate înlătura ciocnirea acestor drepturi și cum vom împăca neînțelegerea dintre două ființe ce se cred deopotrivă de îndreptățite în năzuințele lor?

Această neînțelegere a dezlegat-o Evanghelia pe care am auzit-o azi: „precum voiți să vă facă vouă oamenii, faceți-le și voi asemenea”. Iată o nouă ordine de a gândi și a face! Iată viața obștească întemeiată pe îngăduința noastră, pe înțelegerea noastră, pe iubirea unuia față de celălalt, în locul celei vechi, întemeiată pe „*Dreptul meu*”. Aceasta înseamnă să înlăturăm barierele indiferenței, ale urii, răutății etc. și să lăsăm în noi „mai multă iubire”.

Iubirea lui Hristos deșteaptă în noi iubire. Celui ce ne-a iubit mai presus de orice, să-i dăruim iubirea noastră, o iubire mai mare decât oricare alta. Să-l iubim, mai mult decât pe mamă, fiu sau fiică, soț sau soție, pentru că El ne-a iubit întâi pe noi mai mult decât propria Lui viață. Dar, totodată, iubirea Lui ne cheamă să ne iubim și noi unii pe alții așa cum ne-a iubit El. „Iar vouă celor ce ascultați vă spun: Iubiți pe vrăjmașii voștri, faceți bine celor ce vă urăsc pe voi. Binecuvântați pe cei ce vă blestemă, rugați-vă pentru cei ce vă fac necazuri... Precum voiți să vă facă vouă oamenii, faceți-le și voi asemenea. ... Fiți milostivi, precum și Tatăl vostru este milostiv.” (Luca 6, 27; 36).

Iubirea este cea mai înaltă poruncă a lui Hristos, a Evangheliei, culmea desăvârșirii omenești. Este acea lucrare pe care o vestea proorocul Iezechiel când spunea că Dumnezeu va lua din trupurile oamenilor inimile cele de piatră și le va înlocui cu inimi de carne (Iezechiel 36, 36), adică pline de iubire, milă, bunătate și iertare. Fiți milostivi – încheie Mântuitorul această învățătură – precum și Tatăl vostru din ceruri este milostiv. El statornicește prin aceasta că raporturile dintre oameni trebuie să fie nu numai drepte, ci și cu îngăduință, care trebuie să înlătore cu totul neînțelegerile ce se pot ivi.

Legile omenești nu sunt desăvârșite, ele sunt schimbătoare și pot face nedreptate și chiar jertfe. „Nu osândiți și nu veți fi osândiți. Iertați și veți fi iertați! Dați și vi se va da” (Luca 6, 36-38). Pentru toate acestea se cere din partea creștinului (omului) eforturi, mai ales, de ordin spiritual. Dar ele presupun și cer o totală abandonare de sine, o completă părăsire a păcatelor și a patimilor și o stăpânire a spiritului altruist, pașnic, bun, răbdător, un om stăpân pe sine și adăpat din fântâna cu apă de „viață dătătoare” a Evangheliei. Căci numai învățătura evanghelică imprimă omului față de semenii săi o atitudine menită a fi chezașie, armonie, bună-înțelegere, înflorire și propășire.

Porunca iubirii se găsește și în Vechiul Testament. Acolo însă este vorba de raporturile dintre fiii lui Israil (Levitic 19, 18). Domnul Iisus a revărsat iubirea dincolo de hotarele unei familii sau unui neam, poruncindu-ne s-o dăruim oricărei făpturi omenești, care este supusă atâtor necazuri și greutăți. Aproapele nostru este orice om, aceasta este temelia vieții creștine. Orice om? Dar vrăjmașii noștri? Fără îndoială și ei. Iisus a spus în această privință lămurit: „Iar Eu zic vouă: Iubiți pe vrăjmașii voștri, binecuvântați pe cei ce vă blestemă, faceți bine celor ce vă urăsc și rugați-vă pentru cei ce vă vatămă și vă *prigonesc*” (Matei 5, 44). Apostolul Pavel lămurește această poruncă a iubirii vrăjmașilor, când zice: „Dacă vrăjmașul tău este flămând, dă-i de mâncare; dacă îi este sete, dă-i să bea, căci, făcând acestea, vei grămădi cărbuni de foc pe capul lui” (Romani 12, 20). Căci conștiința este judecătorul drept, necoruptibil al faptelor noastre (Ioan 8, 1-9). Cugetul nostru curat, izvorât dintr-o conștiință trează de creștin, este bogăția noastră, locul de naștere a tuturor simțirilor și aspirațiilor sfinte. Temelia

vieții obștești, adică mijlocul de-a înfăptui o viațuire liniștită și cu pace între oameni, nu este numai dreptatea singură, ci dreptatea covârșită de iubire și milă. Ceea ce a făcut și face Dumnezeu cu noi, iertându-ne și îngăduindu-ne, deși ar fi drept să ne pedepsească, trebuie să facem și noi cu cei ce împreună-viețuim, iertând, îngăduind și făcând binele „nimic nădăjduind”.

Numai astfel se poate înfăptui o lume mai bună, o lume de pace în care oricine poate lucra și năzui spre bine, înfruntând greutățile vieții actuale. Și în timpurile noastre se lucrează pentru „pacea a toată lumea” dar trebuie să știm că este și lucrarea lui Dumnezeu, pentru că istoria însăși este călăuzită de Dumnezeu, Iisus Hristos, care o conduce pe calea înmulțirii dragostei, a păcii și a buneînvăieri între oameni. Cu toate că Domnul Iisus ne cheamă la iubire, pace și la lucrarea binelui, simțim că trăim într-o lume a urii, a răzbunării, a dezbinării, într-o lume care ne îndepărtează mereu de învățătura Domnului Iisus, care este veșnic vie și luminoasă și pe care Iisus a adus-o în lume pentru fericirea și mântuirea omului.

Se cuvine, dar, pentru noi, creștinii, luminați și înțăriți de credință și dragoste, să depășim neînțelegerile de ordin politic, social și confesional, neînțelegeri care, uneori, duc spre păcat și fărădelege.

Evangelhia de azi ne pune în față o mulțime de învățături pentru sufletul nostru, dar mai ales ne face să înțelegem clar cum să împletim iubirea cu mila și iertarea în viața noastră, în raport cu aproapele nostru și cu Dumnezeu. O, câtă nenorocire, câtă suferință și câtă moarte a adus lumii această lipsă de iubire, de îndurare a inimii omenești!

În legătură cu această iertare să avem în fața sufletului nostru parabola cu împăratul care avea mulți datornici

și i-a chemat pe toți la dânsul pentru ca să le ceară socoteala datoriilor. Și a chemat mai întâi pe cel care avea cea mai mare datorie. Acesta rugându-l de îngăduință, împăratul i-a iertat toată datoria. După aceasta, datornicul, ieșind în stradă, a întâlnit un om, pe aproapele său, care-i datora o mică sumă de bani; neputând să-i plătească, l-a rugat de iertare, dar acesta nu a vrut să-l ierte, ci l-a dus la judecată și pentru mica lui datorie, l-a aruncat în închisoare. Prin aceasta, Mântuitorul ne arată păcătoșenia firii omenești „Că v-am dat vouă pildă, ca, precum v-am făcut Eu vouă, să faceți și voi” (Ioan 13, 15).

Așadar, împlinirea faptelor de iubire față de semenii noștri este adevărata identitate a urmașilor lui Hristos, este iubirea Tatălui ceresc, care este iubire pentru toți și „face să răsară soarele și peste cei răi și peste cei buni și trimite ploaie peste cei dreپți și peste cei nedreپți” (Matei 5, 45).

În fond, prin răsplătirea răului cu rău nu se reinstaurează dreptatea și nu se rezolvă problema răului, ci înmulțim răul și răzbunarea. Metoda cea mai bună pe care trebuie să o aplicăm în viața noastră este porunca pe care ne-o dă Mântuitorul la începutul Evangheliei de astăzi, când zice: „precum voiți să vă facă vouă oamenii, faceți și voi lor asemenea” (Luca 6, 31).

Dacă noi vrem să fim respectați, să respectăm noi mai întâi; dorim să fim ajutați, să ajutăm noi mai întâi; dorim să fim iubiți de alții, să iubim noi mai întâi; dorim să nu fim vorbiți de rău, să nu vorbim noi mai întâi. Așa făcând, vom depăși neplăcerile ce se vor ivi, căci puteri noi se vor adăuga prin harul lui Dumnezeu: de a nu mai urî și de a întinde mâna celor ce ne urăsc, de a ne ruga pentru dușmanii noștri, de a răspunde cu pâine celor

care ne nedreptățesc, ne batjocoresc și ne fac rău. Numai astfel se poate înfăptui o lume mai bună, o lume de pace în care oricine poate lucra și năzui înfruntând greutățile care ne stau în cale, spre a ajunge scopul cel din urmă al vieții noastre, încredințați că vom fi cu adevărat și noi „fiii celui Prea Înalt”, cum ne spune Evanghelia de astăzi. Amin.

Duminica a XX-a după Rusalii

(Învierea fiului văduvei din Nain)

Ev. Luca 7, 11-16

„Și după aceea, S-a dus într-o cetate numită Nain și cu El împreună mergeau ucenicii Lui și multă mulțime. Iar când S-a apropiat de poarta cetății, iată scoteau un mort, singurul copil al mamei sale, și ea era văduvă, și mulțime mare din cetate era cu ea. Și, văzând-o Domnul, I s-a făcut milă de ea și i-a zis: Nu plânge! Și apropiindu-Se, S-a atins de sicriu, iar cei ce-l duceau s-au oprit. Și a zis: Tinere, ție îți zic, scoală-te. Și s-a ridicat mortul și a început să vorbească, și l-a dat mamei lui. Și frică i-a cuprins pe toți și slăveau pe Dumnezeu, zicând: Prooroc mare s-a ridicat între noi și Dumnezeu a cercetat pe poporul Său.”

Predica

*„Și, văzând-o Domnul, I s-a făcut milă de ea și i-a zis:
Nu plânge! Și apropiindu-Se, S-a atins de sicriu,
iar cei ce-l duceau s-au oprit. Și a zis:
Tinere, fie îți zic, scoală-te.” (Luca 7, 13-14)*

La câțiva kilometri spre sud de Nazaretul Galileii, nu departe de Capernaum se afla orașelul Nain. Astăzi este un sat mititel. Pe când Iisus, împreună cu apostolii Săi, se apropia poarta orașului, a întâlnit un convoi de înmormântare care conducea pe ultimul drum un tânăr; mama tânărului, o femeie văduvă, cinstită și credincioasă, era îndurerată și plângea. Nu mai avea pe altcineva în această lume. Singura ei nădejde era acest copil, lumina ochilor și mângâierea bătrâneților ei; credea că și-a făcut datoria în lume și va lăsa mărturie sigură în continuarea neamului. Soțul ei a fost răpit de moarte pe neașteptate. Ea continua să trăiască în castitate și iubire tainică pentru cel căruia îi fusese credincioasă. Fructul dragostei familiale era acest copil. Îl învățase să facă bine, să respecte pe semenii, îl crescuse în frica Atotputernicului, iar acum, când se făcuse mare și de ajutor, îl răpise moartea.

Focul dragostei de mamă, permanent arzând și luminând atât ziua, cât și noaptea, a fost înlocuit cu deznădejdea singurătății. Această femeie nefericită, prin moartea fiului său, în care i se topiseră toate dorințele ei de mamă, pierdea singura nădejde și bucurie a bătrâneților ei. Acum îl privea în sicriu și gândea că omul este ca o

floare, de multe ori această floare nu reușește să-și arate frumusețea ei: gerul distrugerii o topește înainte de a-și face datoria în această viață.

Mama îndoliată cunoștea legea iudaică, citise și ascultase tâlcuirea proorocilor, în legătură cu moartea, dar acum n-o mai interesa nimic, se mângâia cu lacrimile inimii sale: plângea! Rezemată de sicriu simțea fiorul morții care de trei zile răpiseră toată nădejdea vieții ei. Nimeni nu putea s-o mângâie; fără putere din cauza privegherii la căpătâiul copilului, fără vlagă din cauza plânsului, sufletul ei se confundase cu al copilului. Erau două persoane, una moartă, a copilului și alta vie, a mamei. N-avea cine să o înțeleagă, durerea copleșise întreaga ei ființă. Deodată cortegiul funebru se oprește. Cine era? Cel ce cunoaște inimile îndurerate, Mântuitorul Hristos înconjurat de ucenici și mulțime de popor.

Mai întâi Domnul Iisus caută să liniștească sufletul îndurerat al mamei, zicându-i: „Nu mai plânge...” (v. 13), apoi, ca Dumnezeu ce este, înviază fiul văduvei. „Ținere, ție îți zic, scoală-te”. Acest fapt s-a petrecut în ochii tuturor: tânărul s-a ridicat „și a început să vorbească, și l-a dat mamei lui.” (v. 15). Bucuria a fost nemărginită. Cel ce știe toate, Mântuitorul Hristos a săvârșit o minune ale cărei binefaceri au fost pentru tânăr viața, pentru mamă bucuria de a trăi, iar pentru mulțime convingerea că Iisus din Nazaret este Mare Prooroc și Dumnezeu adevărat. Pe lângă faptul învierii fiului văduvei din Nain, minunea săvârșită de Mântuitorul în văzul mulțimilor, ne pune în față sufletul, viu și nemuritor și care tinde spre Dumnezeu.

Minunea învierii fiului văduvei din Nain se înscrie și în marea operă de restaurare de către Mântuitorul a

omului căzut în păcat și ridicarea lui la treapta în care l-a așezat Creatorul. Domnul Iisus Hristos este viața însăși și izvorul vieții, iar această viață dumnezeiască este veșnică, fără început și fără sfârșit, fără răsărit și fără apus. Mântuitorul Iisus Hristos ne spune că „Fiul Omului a venit să caute și să mântuiască pe cel pierdut” (Luca 19, 10), cu alte cuvinte, scopul suprem al întrupării Sale și, în sfârșit, al jertfei Sale pe cruce n-a fost altul decât acela de a mântui lumea. Iisus a socotit că răul cel mai mare de care trebuie să se teamă omul nu este moartea trupului, ci moartea sufletului, ca urmare a păcatului. De aceea, chiar dacă cineva este viu cu trupul, dar trăiește în păcate, acela poate fi considerat ca mort sufletește.

Cu altă împrejurare, Mântuitorul a spus: „Nu vă temeți de cei ce ucid trupul, iar sufletul nu pot să-l ucidă; temeți-vă mai curând de acela care poate și sufletul și trupul să le piardă în gheena” (Matei 10, 28). Prin expresia „moarte sufletească” nu trebuie să înțelegem „moartea” sufletului, căci sufletul este nemuritor, el trăiește în veșnicie, chiar după moartea trupului, ci trebuie să înțelegem o decădere morală la care au ajuns unii dintre semenii noștri, datorită unor patimi și păcate grele pe care le săvârșesc, datorită îndepărtării și ruperii legăturii cu Dumnezeu, despre care în Apocalipsă se găsește scris: „Știu faptele tale, că ai nume, că trăiești, dar ești mort” (Apocalipsa 3, 1).

Sfântul Grigorie Palama spune: „După cum despărțirea sufletului de trup însemnează moartea trupului, tot așa și despărțirea sufletului de Dumnezeu este moartea sufletului”. Cu durere putem spune că în vremea noastră numărul acestor „morți sufletești” este mare și se înmulțește pe zi ce trece. Mulți se declară creștini, dar

rămân numai cu numele atribuit prin Taina Sfântului Botez, căci faptele lor sunt nevrednice și condamnate de adevărata viață creștină.

După două mii de ani de viață creștină, în loc să fim cât mai aproape de Dumnezeu și de învățătura adusă de Mântuitorul Iisus, prin care s-au luminat veacurile creștine, omul caută să-l izoleze pe Dumnezeu, căci nu mai este mulțumit de principiile moralei creștine, pe care în timpurile așa-zise „moderne” le consideră depășite.

Din nefericire, avem atâtea mame care, ca și văduva din Evanghelia de azi, își însoțesc neputincioase copii spre cimitirul morții sufletești. Pentru aceasta, în Duminica de azi, în care ne este dat să trăim și să ne aducem aminte de nefericita mamă care își ducea pe unicul fiu la groapă, Domnul Iisus Hristos își îndreaptă chemarea în primul rând către tineri: „Tinere, ție-ți zic, scoală-te!”. As-tăzi, mai mult ca oricând, tineretul trebuie să-L cunoască pe Hristos și să se împărtășească neconținut din comoara învățăturilor Sale mântuitoare.

Tinerii sunt viitorul unei familii. Tinerii sunt viitorul unui popor. Tinerii sunt viitorul întregii lumi. Ei sunt purtătorii forței biologice menite să asigure continuitatea fizică a familiei, a poporului, a neamului omenesc. Dar în același timp, tinerii sunt purtătorii energiei sufletești capabile să preia valorile viabile de la înaintași, să le sporească cu creații proprii și în condiții noi de viață și să le asigure mersul înainte în lume.

Tineretul nu constituie numai o generație biologică, dar și istorică, în înțelesul că el aduce în circuitul vieții atitudini și sensibilitate nouă, pasionate năzuințe spre cunoaștere și creație, spre înnoiri în toate domeniile de activitate. Tineretul e forța propulsivă a vieții, a istoriei.

Fără tineret, istoria ar încremeni în inerție, viața ar stagna, ar fi curmată de orice mișcare pentru viitor.

Tineretul constituie acea forță spirituală umană și capabilă să împiedice anchilozarea și să imprime istoriei o dinamică tinzând spre forme de viață din ce în ce mai evaluate.

Pentru Mântuitorul, orice viață umană poartă într-însa semnele sigure ale unei realități unice, ale unei entități care nu poate fi prin nimic înlocuită. Nici un fel de boli, suferințe fizice și nici moartea nu micșorează valoarea sfântă a vieții omului. Dragostea lui Iisus cu care a înviat fiul văduvei din Nain a pătruns și mărturisește puternic valoarea divină și nemurirea omului. Prețuirea și iubirea Domnului se îndreaptă spre tot ce este ființă omească. Dar parcă mai cu deosebire dragostea se îndreaptă către tineret.

Nu e simplă întâmplare că ucenicul său cel mai iubit a fost tânăr: tânărul Evanghelist și Apostol Ioan, fiu al lui Zevedeu (Matei 10, 2). Este unul dintre cei trei care participă, ca martori, la schimbarea la față a Domnului (Matei 17, 1); la acele momente dramatice prin care a trecut Mântuitorul când se afla în Grădina Ghetsimani (Matei 26, 37). La Cina cea de Taină, Ioan s-a aflat în nemijlocită apropiere de Iisus și stătea cu capul plecat pe pieptul lui Iisus (Ioan 13, 23).

Ioan a fost acela căruia Domnul i-a încredințat misiunea de a lua sub ocrotire pe Sfânta Sa Maică (Ioan 19, 26-27). Ioan avea o impresionantă putere sufletească și o mare sensibilitate. Iubirea lui Iisus pentru tineri, ca și pentru noi toți, este aceeași și azi și în veci. El ne strigă, ne cheamă: tinere, îți zic, scoală-te! Trezește-te din moartea sufletească a păcatelor, ca să fie viu și sufletul și trupul.

Tineri sau bătrâni... să lăsăm pe Hristos să se atingă de patul minții și al inimii noastre și El ne va învia; ne va dăruia fericirea adevăratei vieți. El de mult ne caută, pentru că ne iubește. Poate că până acum nu l-am cunoscut, nu ne-am întâlnit cu El. „Veniți la Mine, toți cei osteniți și împovărați” (Matei 11, 28) de păcate, ne invită Domnul. Veniți de vă îmbrăcați cu Hristos, prin împărtășirea cu Trupul și Sângele lui sfânt, ca să putem mărturisi împreună cu Apostolul: „M-am răstignit cu Hristos, de acum nu mai trăiesc eu, ci Hristos trăiește în mine” (Romani 6, 2). Să devenim fii ai luminii, mânați și stăpâniți de Duhul lui Dumnezeu și să arătăm în faptele noastre că avem „dragoste, bucurie, pace, îndelungă-răbdare, facerea de bine, credință, blândețe și cumpătare” (Galateni 5, 22). Și așa, ca fii ai luminii, să umblați „răscumpărând vremea, căci zilele rele sunt” (Efeseni 5, 16). Amin.

Duminica a XXI-a după Rusalii

(Pilda semănătorului)

Ev. Luca 8, 4-15

„Și adunându-se mulțime multă și venind de prin cetăți la El, a zis în pildă: Ieșit-a semănătorul să semene sămânța sa. Și semănând el, una a căzut lângă drum și a fost călcată cu picioarele și păsările cerului au mâncat-o. Și alta a căzut pe piatră, și, răsărind, s-a uscat, pentru că nu avea umezeală. Și alta a căzut între spini și spinii, crescând cu ea, au înăbușit-o. Și alta a căzut pe pământul cel bun și, crescând, a făcut rod însutit. Acestea zicând, striga: Cine are urechi de auzit să audă. Și ucenicii Lui Îl întrebau: Ce înseamnă pilda aceasta? El a zis: Vouă vă este dat să cunoașteți tainele împărăției lui Dumnezeu, iar celorlalți în pilde, ca, văzând, să nu vadă și, auzind, să nu înțeleagă. Iar pilda aceasta înseamnă: Sămânța este cuvântul lui Dumnezeu. Iar cea de lângă drum sunt cei care aud, apoi vine diavolul și ia cuvântul din inima lor, ca nu cumva, crezând, să se mântuiască. Iar cea de pe piatră sunt aceia care, auzind cuvântul îl primesc cu bucurie, dar aceștia nu au rădăcină; ei cred până la o vreme, iar la vreme de încercare se leapădă. Cea căzută între spini sunt cei ce aud cuvântul, dar umblând cu grijile și cu bogăția și cu plăcerile vieții, se înăbușă și nu rodesc. Iar cea de pe pământ bun sunt cei ce, cu inimă curată și bună, aud cuvântul, îl păstrează și rodesc întru răbdare.”

Predica

Tot ce s-a scris în cărțile sfinte e cuvântul lui Dumnezeu. Sfânta Evanghelie e însuși glasul și cuvântul lui Dumnezeu rostit de El. În acest cuvânt al Său se găsește toată legea și toată legea cea sfântă a Sa. Și cel ce va păzi cuvântul în inima sa bună și curată și îl va plini pe el, se va mântui, pentru că „nu pentru Mine, ci pentru voi, s-a făcut glasul acesta” zice Mântuitorul.

Mântuitorul a venit și pentru ca să semene sămânța Sa, adică cuvântul lui Dumnezeu în lume. Adeseori, Mântuitorul a vorbit în pilde sau parabole, în care a folosit pilde și imagini sau realități din viața zilnică, încât să fie înțeles de toți, iar cuvântul Lui să rodească în sufletul celor care îl ascultau.

Evanghelia pe care am ascultat-o astăzi e frumoasă și deosebit de prețioasă pentru vremea noastră. Spre deosebire de alte parabole, cea de azi este explicată de Mântuitorul Însuși. Semănătorul nu este altul decât Mântuitorul Iisus Hristos, iar sămânța este cuvântul lui Dumnezeu, învățătura adusă de El în lume. Țarina sau ogorul în care este semănată sămânța este sufletul omului, care primește în diferite feluri cuvântul. Însuși Mântuitorul spune: „Cel ce seamănă sămânța cea bună este Fiul Omului. Țarina este lumea” (Matei 13, 37-38).

Parabola de azi urmărește și prezintă raportul sau legătura care se creează între Dumnezeu, Cel ce seamănă, și sufletul omului care devine ogorul sau terenul spiritual în care este aruncată sămânța.

Ne spune Evanghelia: „Ieșit-a semănătorul să semene sămânța sa”. El a căutat sămânță curată, a semănat cu toată inima, cu nădejde de roadă multă. Dar ce s-a întâmplat? Cum semăna, o parte din sămânță a căzut pe cale și a fost călcată de drumeți sau mâncată de păsări și nu aducea rod, alta a căzut pe pământ pietros. Ea încolțește și răsare, dar nu poate rodi pentru că n-are umezeală, s-a uscat. Altele au căzut între spini, încolțesc, dar în scurt timp, spinii le înăbușe. O parte a căzut în pământ bun: încolțește, crește și aduce roade.

Cuvântul lui Dumnezeu semănat în inimile oamenilor are o soartă asemănătoare cu cea a bobului de grâu semănat. Parabola cuprinde patru terenuri diferite și sămânța este asemănată cu patru categorii de oameni. Sămânța cea bună este a patra parte ce devine roditoare! Cuvântul lui Dumnezeu ajuns într-o inimă bună și curată, care ține în ea cuvântul lui Dumnezeu, sămânța, pe care într-o răbdare o crește și o sporește aducând roadă însutită.

Într-o altă parabolă (a neghinei) oamenii cei buni sunt asemenați cu grâul cel curat, iar cei răi cu neghina. Ei nu pot fi despărțiți în viața aceasta pământească. Despărțirea lor se va face la judecata de apoi, la seceriș, când neghina se va lega în snopi și se va arunca în foc, iar grâul se va pune în hambare, arătând prin aceasta atât soarta celor răi, cât și a celor buni. Dacă în lumea pământească nu se pot despărți cei buni de cei răi, cei buni sunt dator să sufere din cauza celor răi, de „spinii” care amenință cu puterea lor de contagiune, să înăbușe viața curată a creștinului.

Domnul Iisus Hristos este și va rămâne în veac marele semănător al cuvântului lui Dumnezeu. El este numit „Logosul” care de la început era cu Dumnezeu și „cuvântul era Dumnezeu” (Ioan 1, 1). De două mii de ani se

seamănă acest cuvânt în sufletele oamenilor. Despre felul cum vorbea Domnul Iisus, Sfânta Evanghelie spune că „vorbea ca unul ce are putere”. „Niciodată n-a vorbit un om așa cum vorbește Acest Om”, declară cei trimiși de la templu să-L prindă (Ioan 7, 46). Cuvântul Lui avea darul de a pătrunde în cele mai ascunse unghere ale sufletelor celor ce îl ascultau, trezind din somn conștiința. Cuvântul lui Dumnezeu este viu și lucrător, zice Sf. Ap. Pavel și mai ascutit decât orice sabie și pătrunde până la despărțitura dintre trup și suflet (Evrei 4, 12).

Domnul Iisus Hristos a semănat și seamănă cuvântul lui Dumnezeu în lume și pentru a înmulți roada a lăsat Biserica Sa cu slujitorii ei pentru toate timpurile și pentru toți oamenii. Când Duhul Sfânt a venit peste Apostoli, El n-a apărut ca un fapt unic și trecător, ci a inaugurat o epocă fără sfârșit. Acest adevăr ni-l spune Mântuitorul, când spune: „și Eu voi ruga pe Tatăl și alt Mângâietor vă va da vouă ca să fie cu voi în veac” (Ioan 14, 16). Izvorul sacru venit asupra Apostolilor în Ierusalim continuă să curgă mereu în lume prin Biserică, transformându-ne și înnoindu-ne. Biserica nu numai că transmite mesajul și slujirea lui Hristos, ci și prelungește Întruparea Sa, astfel încât Hristos nu poate fi întâlnit fără Biserică. Lumea întreagă este un imens ogor spiritual în care se seamănă neconținut cuvântul lui Dumnezeu. Dar mai ales în timpurile noastre se seamănă cuvinte bune și folositoare de suflet, dar și multă „neghină” ucigătoare de suflete. Toți creștinii sunt semănători și totodată primitori de sămânță bună sau rea. Nici un cuvânt nu se pierde în zadar, căci orice cuvânt lasă o urmă, undeva. De aceea este scris că „pentru orice cuvânt vom avea să dăm seama”. Precum un cuvânt bun „dres cu sare” (Coloseni 4, 6)

poate folosi la tot binele, tot așa și cuvântul rău are cele mai grele urmări.

Semănătorul iese și seamănă sămânța sa, care însă, împrăștiindu-se nu cade deopotrivă și nu rodește decât în măsura în care pământul este prielnic rodirii. Toți slujitorii și semănătorii cuvântului lui Dumnezeu, în toate timpurile și mai ales astăzi, au găsit aceleași suflete, aceleași inimi diferite, același câmp duhovnicesc: drum, piatră, spini și pământ bun.

Și în ziele noastre se seamănă mereu, cu dorința de a se înmulți rodul, cuvântul lui Dumnezeu, dar o parte din sămânța evanghelică cade lângă drum, pe cale, oamenii o calcă în picioare, iar păsările cerului vin și o mănâncă. Păsările din parabolă sunt duhurile rele sau cum spune Sf. Ap. Pavel „întunericul acestui veac”, care vin și răpesc cu mare ușurință cuvântul din inima celor indiferenți, nepăsători, în care nu se găsește loc pentru sămânța cea bună, pentru cuvântul lui Dumnezeu. Ei trec nepăsători pe lângă Domnul Iisus Hristos, Cel ce este „Calea, Adevărul și Viața”. Astăzi întâlnim mulți „prooroci mincinoși” care vin cu învățăturile lor sectare, încercând să ia cuvântul lui Dumnezeu din inima lor „ca nu cumva, crezând, să se mântuiască” (Luca 8, 12).

Semințele căzute pe loc pietros reprezintă pe aceia care ascultă cu bucurie cuvântul lui Dumnezeu, dar pentru că n-au umezeală, nu au rădăcini, iar în vreme de încercare, de necaz sau prigoană din pricina cuvântului, se leapădă de credință.

Avem și astăzi asemenea „ascultători ai cuvântului” care se lasă copleșiți de interesele lor proprii, pe care le pun pe primul loc, uitând că un adevărat creștin trebuie să îplinească mai întâi voia lui Dumnezeu și slujirea aproapelui.

Semințele căzute în spini reprezintă pe cei care aud cuvântul „dar umblând cu grijile și cu bogăția și cu plăcerile vieții, se înăbușă și nu rodesc” (Luca 8, 14). Se pare că azi aceștia reprezintă categoria cea mai numeroasă, căci niciodată nu s-a cunoscut o goană mai nebună după bani, după afaceri de cele mai multe ori necinstite, după îmbogățire cu orice preț, călcându-se în picioare moralitatea pentru atingerea scopului. Parcă se împlinește proorocia lui Isaia, care zice: „Inima acestui popor s-a împietrit și urechile greu aud și ochii săi i-a închis, ca nu cumva să vadă cu ochii și cu urechile să audă și cu inima să înțeleagă și să se întoarcă la Mine și să-l vindec” (Isaia 6, 10).

Sămânța căzută pe pământ bun reprezintă pe adevărații credincioși, pe fiii cei buni ai Bisericii, pe fiii Luminii, care ascultă cuvântul lui Dumnezeu, „cu inimă curată și bună aud cuvântul, îl păstrează și rodesc întru răbdare” (Luca 8, 15), „unul treizeci, altul șaiszeci și altul o sută” (Marcu 4, 20; Matei 13, 23).

Este sămânța căzută pe pământul bun, pe pământ îngrijit, din care încolțește și crește o nouă și bogată viață duhovnicească în inima unui bun fiu al Bisericii, „fiu al împărăției cerurilor”. Oamenii din zilele noastre arată interes pentru orice: pentru afaceri, pentru distracții, pentru sport, pentru politică etc. Dar pentru „legea Domnului” mai puțin, nu interesează decât doar pe puțin cum Duhul lumii, al răutății omenești întunecă de multe ori mintea omului, când unul se lasă orbit de deșertăciunile acestei lumi.

Pentru mântuirea sufletului nostru, cât și pentru fericirea noastră pământească trebuie să aducem roade. Sfântul Apostol Pavel ne arată care sunt aceste roade: „iubire, bucurie, pace, îndelungă-răbdare, bunătate, fapte de bine, credincioșie, blândețe, înfrânare, curăție”

(Galateni 5, 23). Numai prin credință și răbdare putem să rezistăm în fața tuturor ispitelor, a încercărilor care ne împresoară și a acțiunilor dușmănoase ale celor care încearcă să înlăture din inima noastră sămânța cea bună semănată de Hristos, prin Biserica Sa. Și așa cum spune un mare predicator și mitropolit rus, Mitropolitul N. Kruțițchi, sămânța sfântă a cuvântului lui Dumnezeu să ne fie „hrană dătătoare de viață care înviază sufletele noastre, să fie mană cerească hrănitoare a inimii noastre, să fie lumina care ne sfințește drumul vieții, izvorul de mângâiere care liniștește inimile noastre întristate și rănite, vistieria prețioasă care ne duce la dobândirea bogăției veșnice în Împărăția lui Dumnezeu, cereasca doctorie care vindecă bolile noastre sufletești și trupești. Să fie inimile noastre pământul cel bun, iar noi să fim pregătiți nu numai să primim în el cuvintele adevărate ale lui Dumnezeu și chemarea lui Hristos, dar să și urmăm acestei chemări, mergând după Domnul până la sfârșitul vieții noastre”.

Astăzi, ca și în toată vremea, semănătorul ceresc a ieșit să semene sămânța Sa. Ce-i vom oferi noi, ce fel de pământ? Cale, piatră, spini sau pământul cel bun și afânat ca să primească chemarea lui Dumnezeu și să dea roade de pocăință? Fie ca prin puterea și lucrarea Duhului Sfânt să fim pământul cel bun și să aducem roade îmbelșugate. Amin.

Duminica a XXII-a după Rusalii

(Pilda bogatului nemilostiv)

Ev. Luca 16, 19-31

„Era un om bogat care se îmbrăca în porfiră și în vison, veselindu-se în toate zilele în chip strălucit. Iar un sărac, anume Lazăr, zăcea înaintea porții lui, plin de bube, poftind să se sature din cele ce cădeau de la masa bogatului; dar și câinii venind, lingeau bubele lui. Și a murit săracul și a fost dus de către îngeri în sânul lui Avraam. A murit și bogatul și a fost înmormântat. Și în iad, ridicându-și ochii, fiind în chinuri, el a văzut de departe pe Avraam și pe Lazăr în sânul lui. Și el, strigând, a zis: Părinte Avraame, fie-ți milă de mine și trimite pe Lazăr să-și ude vârful degetului în apă și să-mi răcorească limba, căci mă chinuiesc în această văpaie. Dar Avraam a zis: Fiule, adu-ți aminte că ai primit cele bune ale tale în viața ta, și Lazăr, asemenea, pe cele rele; iar acum aici el se mângâie, iar tu te chinuiești. Și peste toate acestea, între noi și voi s-a întărit prăpastie mare, ca cei care voiesc să treacă de aici la voi să nu poată, nici cei de acolo să treacă la noi. Iar el a zis: Rogu-te, dar, părinte, să-l trimiți în casa tatălui meu, căci am cinci frați, să le spună lor acestea, ca să nu vină și ei în acest loc de chin. Și i-a zis Avraam: Au pe Moise și pe prooroci; să asculte de ei. Iar el a zis: Nu, părinte Avraam, ci, dacă cineva dintre morți se va duce la ei, se vor pocăi. Și i-a zis Avraam: Dacă nu ascultă de Moise și de prooroci, nu vor crede nici dacă ar învia cineva dintre morți.”

Predica

*„Fiule, adu-ți aminte că ai primit cele bune ale tale
în viața ta, și Lazăr, asemenea, pe cele rele; iar
acum aici el se mângâie, iar tu te chinuiești.”
(Luca 16, 25)*

Evangelhia de azi (Luca 16, 19-31) cuprinde o frumoasă parabolă a Mântuitorului: aceea a bogatului nemilostiv și a săracului Lazăr.

Actualitatea ei, de altfel permanentă ca întreaga învățătură a Mântuitorului, iese azi în prim plan, ea având un viu și profund ecou în spiritul vremii de azi. De aceea, vom încerca a desluși, pe cât ne este posibil, adâncă semnificație a acestei parabole și pentru vremea noastră.

Semnificația morală a parabolei este mare, incalculabilă pentru societatea noastră. Nimic mai puternic pentru a feri pe cei avuți de o viață ca a bogatului nemilostiv. Totodată, Mântuitorul ne arată ce trebuie să înțelegem prin mântuire și prin pierderea sufletului.

Parabola urmărește să ne pună în față două chipuri de oameni, cu totul deosebite, pentru a desprinde din modul lor de viață învățătura despre necesitatea ca omul să folosească bunurile sale după voia lui Dumnezeu și nu după plăcerile lui.

Prin ea, Mântuitorul ne dă exemplul mult grăitor al unui bogat nemilostiv, egoist și zgârcit, posesor de averi pământești, pe care le-a folosit pentru bucuria personală, în loc de a face din ele și bucuria celor căzuți în boală sau alte dureri ale vieții.

Întreaga parabolă cuprinde, am putea spune, o dramă compusă din două acte: primul se desfășoară pe pământ, iar al doilea în lumea cealaltă. În ambele cazuri întâlnim o izbitoare deosebire între starea celor două persoane în jurul cărora se desfășoară întreaga acțiune. În primul act sunt prezentate cele două persoane din evanghelia de azi, trăind unul aproape de celălalt în viața aceasta pământească, dar în situații cu totul deosebite.

Primul este „un om bogat”, al cărui nume Mântuitorul nu-l menționează pentru că el nu merită să fie înscris în cartea vieții, din cauza felului în care el înțelege să trăiască aici, pe pământ: îmbrăcat „în porfiră și în vison, veselindu-se în toate cele luminoase”, „petrecea în fiecare zi, înconjurat de slavă”, veselindu-se cu cântece, băuturi și mâncăruri alese.

Portretul săracului Lazăr este ceva mai dezvoltat: „Și era un sărac oarecare, Lazăr, care zăcea înaintea ușii lui, plin de bube. Și era mulțumit să se sature cu firimiturile care cădeau la masa bogatului, ci și câinii venind lungeau bubele lui”. Tabloul acesta ne impresionează puternic și cred că nici cea mai împietrită inimă omenească nu poate să rămână în nesimțire față de nenorocirea și mizeria în care se zbătea săracul Lazăr.

Săracul Lazăr zăcea aruncat de cine știe cine la poarta principală a casei bogatului, cu gândul că acesta îi va veni în ajutor. Lazăr zăcea „plin de bube” în cea mai neagră sărăcie la care se mai adaugă și o boală îngrozitoare. Lazăr era părăsit de toți și nu avea prieteni decât pe câinii străzii, care „venind lungeau bubele lui”.

Bogatul știa de toate acestea, dar nu intervenea cu nimic, încât Lazăr „ar fi poftit să se sature cu firimiturile din ce cădeau de la masa bogatului”, dar nici pe acestea nu le avea. Lazăr este silit să sufere neputința, boala,

foamea și toate durerile vieții, fără cârteală, fără pretenții și fără acuzații.

Două sunt lucrurile pe care le împarte Dumnezeu oamenilor în această lume: Harul Său și bunurile vremelnice. Prin Harul Sfânt pe care-l primim prin Sfânta Biserică și Sfintele Taine, Dumnezeu se îngrijește de nevoile sufletului, iar bunurile pământești le dă pentru trebuința trupului.

Nu ne este iertat să nu deschidem ochii și inima la necazurile, durerile aproapelui nostru, pentru că ce avem, de la Dumnezeu avem.

În a doua parte a Evangheliei de azi suntem duși în lumea cealaltă, unde se descoperă destinul veșnic al omului. A murit săracul Lazăr și sufletul lui a fost dus de către îngeri în sânul lui Avraam. A murit și bogatul și a fost înmormântat cu funeralii, conform bogăției și rangului său. Aruncat în fundul iadului, bogatul „ridică ochii” spre rai și vede de departe pe Avraam și pe Lazăr în sânul lui.

Credința noastră sesizează ușor realitatea sub acest mod de prezentare, căci parabola ne deschide o fereastră către lumea de dincolo. În imagini puține, dar vii și grăitoare, Mântuitorul ne descoperă chipul lumii de dincolo, iad și rai.

Văzând pe Avraam și pe Lazăr în sânul lui, bogatul strigă cu puterea unui glas stăpânit de durere și care vrea să se facă auzit: „Părinte Avraame, fie-ți milă de mine și trimite pe Lazăr să-și ude vârful degetului în apă și să-mi răcorească limba mea, căci mă chinuiesc în văpaia aceasta” (Luca 16, 24). Avraam îi răspunde cu un refuz plin de demnitate și delicatețe, care exclude orice sentiment de milă: deși milostiv, sufletul lui Avraam trebuie să se manifeste cu dreptatea lui Dumnezeu.

Părintele Avraam face apel la memoria bogatului pentru a-l duce pe el însuși la concluzia că nu-i face vreo nedreptate. „Fiule, adu-ți aminte că ai luat cele bune ale tale în viața ta, și Lazăr așisderea cele rele: iar acum acesta se mângâie, iar tu te chinuiești”. Cu alte cuvinte, acum, în urma unei drepte judecăți, situațiile sunt cu totul răsturnate și s-a sfârșit: trebuie să-i ajungă faptul că s-a despărțit din plin de pământ. Acum trebuie să înțeleagă că nu mai are nici un bine de nădăjduit. Toate acestea, între noi și între tine, prăpastie mare s-a întărit, ca cei ce vor vrea să treacă de aici către voi, să nu poată nici cei de dincolo la noi să nu treacă”. La cererea: „Rogu-te, dar, părinte, să-l trimiți pe Lazăr la casa tatălui meu, căci am cinci frați, să le spună lor acestea, ca să nu vină și ei în acest loc de chin. Și i-a zis Avraam: Au pe Moise și pe prooroci; să asculte de ei” (Luca 16, 27-29).

Răspunsul lui Avraam este tot un refuz, motivând că împietrirea inimii pervertite și degradată de lăcomia după avuții este atât de puternică, încât nici învierea cuiva din morți nu îl poate îndupleca să-și schimbe modul de viață.

Din adâncă semnificație morală a parabolei desprindem: bogăția nu este o virtute. Valoarea ei morală atârână de atitudinea și modul omului față de ea. Bogatul nu are parte de iad pentru simplul fapt că a fost sau este bogat, după cum nici săracul nu intră în rai pentru simplul fapt că este sărac.

Greșeala bogatului constă în faptul că a folosit averile sale în mod cu totul egoist, a fost indiferent și a uitat cu totul de datoria ce o are față de aproapele său. Meritul săracului nu este acela de „a fi sărac” și a trăi în miserie, ci din faptul că a suportat creștinește încercările

trimise de Dumnezeu asupra lui, a trecut cu stoicism prin încercările la care a fost supus.

Tabloul acesta din Evanghelia de azi e plin de învățăminte. Dacă sunt bogați în iad, fără îndoială că sunt și săraci și dacă sunt săraci în cer, negreșit că sunt și bogați.

Prin urmare, nu ne este iertat să nu deschidem ochii și inima la nevoile și durerile aproapelui nostru, pentru că dacă avem, nu de la noi avem, ci toate sunt de la Dumnezeu. El ne-a dat înțelepciune și sănătate și tot El ne-a înzestrat cu daruri nenumărate. Ele trebuie folosite și pentru binele și bucuria aproapelui nostru. Bogatul din Evanghelia de azi s-a dus în iad pentru nepăsare, pentru indiferență, pentru împietrirea inimii la suferința lui Lazăr cel gol, flămând, sărac, singur și bolnav, care se găsea la ușa casei lui. Această împietrire și nemilostivire i s-a născut din mândrie, din îngâmfare că este bogat și nu-l mai interesează nimic.

Învățătura cea mai importantă pentru noi, creștinii, din Evanghelia de astăzi este existența sufletului și nemurirea lui. Vedem cum Lazăr a lăsat aici trupul cel bolnav și flămând cu care a suferit, iar sufletul lui s-a dus în fericirea din rai. Vedem cum și bogatul a lăsat trupul cel îmbuibat, distrat, înveselit, îmbrăcat și împodobit, tot aici în lume, în timp ce sufletul lui a fost dus în iad. De acolo, din iad, Dumnezeu a voit să-l vadă pe Lazăr fericit și nu așa cum îl știa el flămând, fără puțința de a se mulțumi chiar și cu firimiturile de la masa lui.

Creștinul are religia învierii și Evanghelia nemuririi. Existența sufletului și nemurirea lui este dovedită și garantată de Mântuitorul, căci după ce a înviat pe alții, El Însuși a înviat.

Sufletul este spirit imaterial, care nu se poate nimici și este înzestrat cu funcțiuni și puteri nemateriale. Ce

spune bogatul nemilostiv ar dori să fie auzit de toți necredincioșii, dar unor necredincioși poți să le spui orice le-ai spune; poate să se răstoarne pământul, pot să învieze morții, ei nu vor alt rai, nu vor altă viață veșnică, ci o vor pe aceasta vremelnică, raiul acesta care se spulberă fără nici un folos. Fericitul Augustin zice: „Doamne, pentru Tine ne-ai făcut și neliniștit este sufletul nostru, până se va odihni în tine”. Așadar, avem un suflet care este comoara cea mai de preț pe care o purtăm în cada de lut (II Corinteni 4, 7), trebuie să o prețuim, să o păstrăm curată și sfântă pentru credința veșnică pe care el o are în Dumnezeu.

Creștinul învrednicit de Dumnezeu cu averi să trăiască cumpătat, să-și privească averea ca pe un talant primit de la Dumnezeu, pe care s-o înmulțească prin muncă cinstită și cu care să ajute la alinarea durerilor, necazurile altora, mai ales în timpul nostru, când este atâta lipsă, durere și necaz. Să nu uite nimeni, mai ales acești oameni, indiferent cine sunt și cum sunt, că pentru noi și a noastră mântuire „a înviat din morți” Domnul nostru Iisus Hristos, ca să ne fie „Calea, Adevărul și Viața”.

Pentru toți bogații, cât și pentru toți cei ce pot, săracul Lazăr din pragul morții mai cheamă o dată să îi vină în ajutor. Să nu lase sărăcia, boala și neputința lui să-i împingă, fără de vreme, la moarte. Fiecare să se lase călăuzit de adevărul exprimat de Sfântul Ambrozie: „cine-și aduce aminte de necazul celor săraci, va avea în ziua judecății pe Domnul însuși cu milă față de el”. Amin.

Duminica a XXIII-a după Rusalii (Vindecarea demonizatului din ținutul Gherghesenilor)

Ev. Luca 8, 26-39

„Și au ajuns cu corabia în ținutul Gherghesenilor, care este în fața Galileii. Și ieșind pe uscat, L-a întâmpinat un bărbat din cetate, care avea demon și care de multă vreme nu mai punea haină pe el și în casă nu mai locuia, ci prin morminte. Și văzând pe Iisus, strigând, a căzut înaintea Lui și cu glas mare a zis: Ce ai cu mine, Iisuse, Fiul lui Dumnezeu Celui Preaînalt? Rogu-Te, nu mă chinui. Căci porunca duhului necurat să iasă din om, pentru că de mulți ani îl stăpânea, și era legat în lanțuri și în obezi, păzindu-l, dar el, sfărâmând legăturile, era mânat de demon, în pustie. Și l-a întrebat Iisus, zicând: Care-ți este numele? Iar el a zis: Legiune. Căci demoni mulți intraseră în el. Și-L rugau pe El să nu le poruncească să meargă în adânc. Și era acolo o turmă mare de porci, care pășteau pe munte. Și L-au rugat să le îngăduie să intre în ei; și le-a îngăduit. Și, ieșind demonii din om, au intrat în porci, iar turma s-a aruncat de pe țărniță în lac și s-a înecat. Iar păzitorii văzând ce s-a întâmplat, au fugit și au vestit în cetate și prin sate. Și au ieșit să vadă ce s-a întâmplat și au venit la Iisus și au găsit pe omul din care ieșiseră demonii, îmbrăcat și întreg la minte, șezând jos, la picioarele lui Iisus și s-au înfricoșat. Și cei ce văzuseră le-au spus cum a fost izbăvit demonizatul. Și L-a rugat pe El toată mulțimea din ținutul

Gherghesenilor să plece de la ei, căci erau cuprinși de frică mare. Iar El, intrând în corabie, S-a înapoiat. Iar bărbatul din care ieșiseră demonii Îl ruga să rămână cu El. Iisus însă i-a dat drumul zicând: Întoarce-te în casa ta și spune cât bine ți-a făcut ție Dumnezeu. Și a plecat, vestind în toată cetatea câte îi făcuse Iisus."

Predica

„Pentru că a Lui făptură suntem, zidiți în Hristos Iisus spre fapte bune, pe care Dumnezeu le-a gătit mai înainte, ca să umblăm întru ele.” (Efeseni 2, 10)

Sfânta Evanghelie de astăzi ne prezintă o minune cutremurătoare în care vedem cum Domnul Iisus Hristos a vindecat un om îndrăcit în care se încuibase o legiune de demoni, în Gadara. Gadarenii erau un popor care locuia în ținutul spre răsărit de Iordan, deosebiți de Iudei, ocupându-se cu creșterea porcilor, cu totul străină Iudeilor și aceasta îi arată că ar fi de alt neam. Domnul Iisus Hristos vine în acest ținut să vestească și acestora Evanghelia și să arate tuturor că nu numai poporul Israel a fost chemat la mântuire, ci toate neamurile, de pretutindeni și de totdeauna. Și cum a sosit, spune Evanghelia, „L-a întâmpinat un bărbat din cetate, care avea demon și care de multă vreme nu mai punea haină pe el și în casă nu mai locuia, ci prin morminte” (Luca 8, 27).

Văzându-L pe Iisus, demonul a răcnit și a căzut înaintea Lui și cu glas puternic a strigat: „ce-ai cu mine, Iisuse, Fiul lui Dumnezeu, rogu-te nu mă munci pe mine”. Din aceste cuvinte ne dăm seama că stăpânirea demonului asupra nefericitului om era atât de puternică și deplină, încât el se folosește de glasul lui, ca și cum ar fi una cu el.

Dar în cuvintele Demonului: „ce-ai cu mine, Iisuse, Fiul lui Dumnezeu Celui Preaînalt? Rogu-Te, nu mă chinui!” vedem și înțelegem că Demonul l-a cunoscut că

este Fiul lui Dumnezeu. Și în al doilea rând, îi recunoaște puterea dumnezeiască, căci vedem cum se roagă ca să nu-l chinuie. Și, în sfârșit, descoperim că și dracii, care sunt duhuri necurate, se tem de chinuri și de suferințe, ceea ce ne face să înțelegem că există iad și chinuri veșnice pentru diavoli și pentru oamenii nemântuiți și depărtați de Dumnezeu.

Până la întâlnirea cu Iisus, Evanghelia ne spune că omul îndrăcit își avea locuința prin morminte. Nimeni nu-l putea ține legat, nici chiar în lanțuri și de multe ori fusese legat cu picioarele în obezi și cu cătușe la mâini, dar sfărâmasese totul. El stătea mai mult printre morminte, alerga gol, striga și se lovea cu pietre, așa că nimeni nu se încumeta să mai treacă pe drumul acela, băga groaza în gardienii și locuitorii din părțile acelea.

Mântuitorul Hristos vindecă pe îndrăcitul de care ne vorbește Evanghelia, arătându-i o altă cale de urmat în viață, calea despre care Sf. Ap. Pavel grăiește: „Pentru că a Lui făptură suntem, zidiți în Hristos Iisus spre fapte bune, pe care Dumnezeu le-a gătit mai înainte, ca să umblăm întru ele.” (Efeseni 2, 10).

Vestea vindecării îndrăcitului ca și pierderea turmei de porci prin înec s-a răspândit repede în tot ținutul. Păstorii turmei de porci, înspăimântați de cele întâmplate, au mers și au anunțat pe stăpânii turmei de porci de cele ce s-au întâmplat. Oameni din Gadara și din satele apropiate au început să se îndrepte către locul vindecării minunate. Dar cu toate că Mântuitorul a readus un om la viață, l-a izbăvit de demon și a scăpat locuitorii ținutului de groază, cei sosiți nu acordă nici o atenție omului celui izbăvit de demon, care stă acum „îmbrăcat și întreg la minte” la picioarele lui Iisus.

Dimpotrivă, ei se arată nemulțumiți și revoltați de pierderea turmei de porci, sursă sigură de câștig a gadarenilor. Grijă pentru semenul lor, cu atât mai puțin pentru sufletul lui, le era cu totul străină, așa cum a fost a bogatului nemilostiv din Evanghelia din duminica trecută. Acești oameni, cu gândul la pierderea materială pe care au suferit-o, îl roagă pe Mântuitorul să plece de la ei. Mântuitorul, mâhnit de nerecunoștința omenească, se urcă în corabie și trece pe celălalt mal al lacului, în Galileea.

Omul vindecat se înfățișează cu totul altfel. În momentul când Iisus se pregătea să părăsească acest ținut, cuprins de sentimente de recunoștință și de iubire față de binefăcătorul său, omul vindecat cere lui Iisus să-l lase să meargă cu El. Dar Iisus l-a slobozit zicând: „Întoarce-te în casa ta și spune cât bine ți-a făcut ție Dumnezeu. Și a plecat, vestind în toată cetatea câte îi făcuse Iisus” (Luca 8, 39).

Din cele urmărite până aici ne putem întreba cum s-a putut ajunge ca omul, făptura lui Dumnezeu, să fie demonizat? Căci legea destinului final al omului este viața și nu moartea, și încă viața cea deplină. Credem că starea acestui demonizat reprezintă clasic nenorocirea omului desprins de izvorul vieții și trăirea lui în păcate și fără-delegi. Desprins de Dumnezeu, îndrăcitul și-a permis să săvârșească orice imoralitate, pierzându-și conștiința destinului său de om, devenind brutal și gol, antipodul chipului lui Dumnezeu din el, făcându-se din om al vieții și creației, un om al morții și al distrugerii, icoana deplină a puterii de pervertire, desfigurare și distrugere a diavolului înstăpânit asupra făpturii lui Dumnezeu.

Demonizatul, rupt din mediul corespunzător omului și rostului său, pe care Dumnezeu l-a dat omului de la început, e chinuit complet de furia sălbatică a căutării, este lipsit de liniștea unei puteri pe care și-o pierduse, este mereu neliniștit și zbuciumat. Neliniștea și zbuciumul său neconținute sunt expresii puternice ale durerii chipului pierdut, ale căutării a ceva ce-i lipsește ființial și care îl chinuie fără cruțare.

Libertatea nobilă și creatoare a chipului lui Dumnezeu în om și destinată a dăltui în făptura umană asemenea cu El, e pervertită cu lăcomia nestrămutată și a primejduit întrutotul sufletul și societatea umană. Această lăcomie și pervertire a omului, care vrea o societate „fără Dumnezeu” cutremură sufletul omenesc. Dar presimțind deja din depărtare apropierea Mântuitorului, duhul demonizatului, văzându-se în prezența imediată a puterii divine, mugește de ură împotriva Lui, în el răcnește acum massa demonică, al cărei nume e „legiune”, adică multe duhuri rele. Nici că se putea o mărturie mai puternică despre întâlnirea puterii demonice cu puterea divină, decât acest strigăt sălbatic și disperat al demonizatului. „Și strigând cu glas puternic, a zis: Ce ai cu mine, Iisuse, Fiule al lui Dumnezeu Celui Preaînalt? Te jur pe Dumnezeu să nu mă chinuiești.” (Marcu 5, 7). Adică: eu n-am nimic de-a face cu Tine! Dar puterea divină vine asupra demonizatului izgonind duhurile necurate din om, iar duhurile necurate se aruncă în porci, care se înecă.

Fără să vrem, actualitatea chipului desfigurat al demonizatului din Sfânta Evanghelie de azi ne sare în ochi. De fapt, figura demonizatului se poate actualiza azi în societate în proporție destul de mare. Căci o parte din omenire poartă chipul demonizării. Căci duhul demonic

stăpânește în diferite feluri și au puteri diferite în multe părți ale lumii, fără a ajunge la demonizare în masă.

Acest „duh rău” încătușat de secularism gadarian face ca o parte din fiii „veacului luminii” să se lase amăgiți și furați în tabăra celor fără de Dumnezeu. Pentru a ne dezrobi din demonie, trebuie să ne golim de duhul gadarian. Revenirea prin credință și pocăință sinceră și adâncă la duhul de viață creștină este singura cale de salvare din ghearele morții spirituale, căci numai în felul acesta putem face loc în sufletul nostru și în lume puterii lui Dumnezeu.

Puterea de credință și dragoste este unica forță de însănătoșire spirituală și de salvare a omenirii de sub aripa morții. Realizarea ei depinde de noi, de a vrea sau nu, iar certitudinea biruinței ne-o dă nu numai optimismul credinței, ci și vindecarea neîntârziată a demonizatului din ținutul Gadarenilor. Amin.

Duminica a XXIV-a după Rusalii

(Învierea fiicei lui Iair)

Ev. Luca 8, 41-56

„Și iată a venit un bărbat, al cărui nume era Iair și care era mai-marele sinagogii. Și căzând la picioarele lui Iisus, Îl ruga să intre în casa Lui, căci avea numai o fiică, ca de doisprezece ani, și ea era pe moarte. Și, pe când se ducea El, mulțimile Îl împresurau. Și o femeie, care de doisprezece ani avea scurgere de sânge și cheltuisese cu doctorii toată averea ei, și de nici unul nu putuse să fie vindecată, apropiindu-se pe la spate, s-a atins de poala hainei Lui și îndată s-a oprit curgerea sângelui ei. Și a zis Iisus: Cine este cel ce s-a atins de Mine? Dar toți tăgăduind, Petru și ceilalți care erau cu El, au zis: Învățătorule, mulțimile Te împulzesc și Te strâmtorează și Tu zici: Cine este cel ce s-a atins de mine? Iar Iisus a zis: S-a atins de Mine cineva. Căci am simțit o putere care a ieșit din Mine. Și, femeia, văzându-se vădită, a venit tremurând și, căzând înaintea Lui, a spus de față cu tot poporul din ce cauză s-a atins de El și cum s-a tămăduit îndată. Iar El i-a zis: Îndrăznește, fiică, credința ta te-a mântuit. Mergi în pace. Și încă vorbind El, a venit cineva de la mai-marele sinagogii, zicând: A murit fiica ta. Nu mai supăra pe Învățătorul. Dar Iisus, auzind, i-a răspuns: Nu te teme; crede numai și se va izbăvi. Și venind în casă n-a lăsat pe nimeni să intre cu El, decât numai pe Petru și pe Ioan și pe Iacov și pe tatăl copilei și pe mamă. Și toți plângeau și se tânguiau pentru ea. Iar El a

zis: Nu plângeți; n-a murit, ci doarme. Și râdeau de El, știind că a murit. Iar El, scofând pe toți afară și apucând-o de mână, a strigat, zicând: Copilă, scoală-te! Și duhul ei s-a întors și a înviat îndată; și a poruncit El să i se dea să mănânce. Și au rămas uimiți părinții ei. Iar El le-a poruncit să nu spună nimănui ce s-a întâmplat.”

Predica

*„A murit fiica ta. Nu mai supăra pe Învățătorul”
(Luca 8, 49)*

Evangelhia de azi ne pune în față și descrie două minuni ale Mântuitorului Iisus Hristos: vindecarea unei femei de o boală grea și învierea fiicei lui Iair.

Iisus este chemat de către Iair, care era mai marele sinagogii „și căzând el la picioarele lui Iisus, îl ruga ca să intre în casa lui. Că avea o fiică una născută, ca de doisprezece ani care era pe moarte”. Și cum mergea Iisus spre casa lui Iair, o femeie, suferind de o boală grea, cheltuisese cu doctorii toată averea ei, neputând nimeni să o vindece, „apropiindu-se pe la spate, s-a atins de poala hainei Lui și îndată s-a oprit curgerea sângelui ei” (Luca 8, 44). Iisus simte că s-a atins cineva de El, deși era împresurat de mulțime și întreabă cine s-a atins de El? Atunci femeia vindecată vine și cade înaintea lui Iisus și mărturisește în fața tuturor din ce pricină s-a atins de El, dar în același timp mărturisește că s-a vindecat de îndată (Luca 8, 47).

Evangelhistul Marcu ne spune că această femeie auzise ce se spunea despre Iisus și, în sinea ei, zicea: „De mă voi atinge măcar de haina Lui, mă voi vindeca” (Marcu 5, 28). Acest gând arată credința ei în puterea vindecătoare a lui Iisus. Vrând să ne arate această putere de credință, Iisus a zis: „am simțit o putere care a ieșit din Mine” (Luca 8, 46). Această putere pe care o numim

Har sau Dar (fiindcă ni se dă în dar, fără nici un merit din partea noastră) a adus vindecarea femeii. Și această femeie s-a învrednicit nu numai de vindecare, ci aude și cunoscutele cuvinte de întărire și încurajare pe care Mântuitorul le adresa și altora în împrejurări asemănătoare: „credința ta te-a mântuit. Mergi în pace” (Luca 8, 48). Mântuitorul știa ce se petrece în jurul Său, El răsplătește credința, încrederea și nădejdea femeii, dar voia ca această credință, încredere și nădejde să o scoată la iveală ca model de imitat pentru toți cei amărâți și necăjiți ca și pentru toți cei care vor crede în El.

Acum rămâne ca din această pildă vie de credință, de încredere și de nădejde în Dumnezeu, noi toți să nu rămânem cu o simplă admirație, ci să luăm învățătură și să facem asemenea femeii vindecate și mântuită.

Pe când Iisus rostea cuvintele „credința ta te-a mântuit” a venit cineva din partea familiei lui Iair ca să-i spună: „fiica ta a murit, nu mai supăra pe Învățătorul”. Dar Iisus, auzind această veste, i-a zis lui Iair: „Nu te teme; crede numai și se va izbăvi” (Luca 8, 50). Și ajungând la casa lui Iair, i-a încurajat pe cei care o plângeau și o jeleau, spunându-le „N-a murit, ci doarme”. Cei de față primesc această afirmare cu zâmbete pline de răutate și chiar cu vorbe menite a supăra.

Iisus trece cu vederea această lipsă de cuviință, din neîncredere în puterea Lui asupra „morții și vieții”. După aceea, Iisus scoate pe toți afară, păstrând lângă el pe părinți și pe trei din apostolii Săi, cei mai apropiați: Petru, Ioan și Iacob. Apucând pe fată de mână, i-a adresat cuvintele: „Fecioară, scoală-te!”. Și s-a întors duhul ei și s-a sculat îndată. Iisus dă viață fecioarei și le zice părinților să-i dea de mâncare și să nu spună nimănui ce s-a

întâmplat (Luca 8, 54-56). În aceste două minuni se răsplătește practicarea celor trei virtuți: credința și nădejdea la femeia bolnavă, credința, dragostea și nădejdea la mai-marele sinagogii.

Credința este cel mai mare dar pe care ni l-a dat Dumnezeu. Prin credință dobândim împlinirea rugăciunilor noastre: „și toate câte veți cere, rugându-vă cu credință, veți primi” (Matei 21, 22). Ea este scumpă, fiind lumina vieții ficăruia din noi, căci prin credință devenim iubiți fii ai lui Dumnezeu și moștenitori ai Împărăției Sale. Ea pune începutul mântuirii noastre, căci „fără credință, dar, nu este cu putință să fim plăcuți lui Dumnezeu” (Evrei 11, 6). „Cel ce va crede și se va boteza se va mântui; iar cel ce nu va crede se va osândi” (Marcu 16, 16). Credința religioasă ne dă pacea și liniștea sufletului nostru, ne dă putere să ne ridicăm și tot ea face să ne păstrăm haina sufletului nostru curată ca să fim plăcuți lui Dumnezeu.

Puterea de credință ne dă puterea să înțelegem că noi, oamenii, suntem trecători în lumea aceasta pământească. Cu toată starea și distincția omului creat de Dumnezeu drept coroană pentru întreaga creație suntem vremelnici, suntem muritori.

Moartea își are locul în toată lumea și vorbește în orice limbă în fața întregului pământ. Vorbește săracilor și bogaților, învățaților și neînvățaților și vorbește cu atâta putere că face pe toată lumea să plângă. Nu este inimă care să nu se fi mișcat, sau ochi care să nu fi vărsat lacrimi în fața acestui predicator.

Moartea are o cheie cu care poate descuia orice casă, orice palat și orice ascunziș. Nu este pe fața pământului vreo încăpere în care să nu poată intra. Veniți să vedeți

ce durere este în casa lui Iair din Evanghelia de azi, ce plângere și bocete, ce mulțime de popor s-a adunat în jurul copilei de doisprezece ani, care a murit.

Nimic nu este mai dureros în lumea aceasta, decât să vezi plângerea părinților pentru unicul copil pe care moartea îl răpește în fața ochilor lor. Dragostea cea mare pentru viață ne face să ne mai amintim și de moarte, căci cu adevărat există moartea și cum se veștejește floarea, așa se veștejește și floarea vieții noastre.

Viața noastră pământească ne-a fost dată să o înobilăm, s-o îmbogățim, să înmulțim talanții. De fapt, omul moare așa cum trăiește. De trăiește în păcat, în păcat moare. Cel ce-și petrece viața în frică de Dumnezeu și împlinește poruncile Lui, își dă sufletul lui Dumnezeu și are parte de Împărăția lui Dumnezeu.

Credința este sfântă, plină de nădejde!

Și oamenii sunt chemați să trăiască după învățăturile pe care ni le-a dat Hristos. Moartea, de care se teme toată lumea, să ne trezească din moartea sufletească! Cu mintea să primim adevărurile de credință și să o arătăm prin fapte. Datori suntem să ne rugăm mai mult, să cerem mai multă tărie de credință, să credem în lumină (Ioan 12, 26) ca să umblăm ca fii ai luminii, căci oricine crede în El (Hristos) nu se va rușina (Romani 10, 11).

Să cerem ajutorul lui Dumnezeu așa cum l-a cerut Iair. Să ne facem sufletul nostru sălaş Lui, unde va veni cu Tatăl și cu Duhul pentru a întări viața noastră în slujirea în Duh și în adevăr și în orice moment și prin orice faptă să preamărim pe Dumnezeu în care credem și-L mărturisim, ca să ne bucurăm în veci.

„Doamne Iisuse Hristoase, Stăpânul vieții și al morții, la Tine este toată nădejdea noastră. Tu ești bucuria și

scăparea noastră. Când moartea va veni să despartă sufletul nostru de trup, când gura va amuți, iar sudorile morții se vor arăta pe fruntea noastră, te rugăm fierbinte Doamne, Stăpânul nostru, ca atunci să vii lângă căpătâiul nostru ca să liniștești sufletul tulburat de griji, ne-
cazuri și păcate. Să ne mângâi cu privirile Tale cele blânde și dulci, ca să putem bea paharul cel amar cu ușurință și să ne treci și pe noi în Împărăția Ta cea veșnică, ca să ne veselim cu Tine în vecii vecilor. Amin.”

Duminica a XXV-a după Rusalii

(Pilda samarineanului milostiv)

Ev. Luca 10, 25-37

„Și iată, un învățător de lege s-a ridicat, ispitindu-L și zicând: Învățătorule, ce să fac ca să moștenesc viața de veci? Iar Iisus a zis către el: Ce este scris în Lege? Cum citești? Iar el, răspunzând, a zis: Să iubești pe Domnul Dumnezeuul tău din toată inima ta și din tot sufletul tău și din toată puterea ta și din tot cugetul tău, iar pe aproapele tău ca pe tine însuși. Iar El i-a zis: Drept ai răspuns, fă aceasta și vei trăi. Dar el, voină să se îndrepteze pe sine, a zis către Iisus: Și cine este aproapele meu? Iar Iisus, răspunzând, a zis: Un om cobora de la Ierusalim la Ierihon, și a căzut între tâlhari, care, după ce l-au dezbrăcat și l-au rănit, au plecat, lăsându-l aproape mort. Din întâmplare, un preot cobora pe calea aceea și, văzându-l, a trecut pe alături. De asemenea și un levit, ajungând în acel loc și văzând, a trecut pe alături. Iar un samarinean, mergând pe cale, a venit la el și, văzându-l, i s-a făcut milă, și, apropiindu-se, i-a legat rănilor, turnând pe ele untdelemn și vin, și, punându-l pe dobitocul său, l-a dus la o casă de oaspeți și a purtat grijă de el. Iar a doua zi, scoțând doi dinari i-a dat gazdei și i-a zis: Ai grijă de el și, ce vei mai cheltui, eu, când mă voi întoarce, îți voi da. Care din acești trei ți se pare că a fost aproapele celui căzut între tâlhari? Iar el a zis: Cel care a făcut milă cu el. Și Iisus i-a zis: Mergi și fă și tu asemenea.”

Predica

*„Mergi și fă și tu asemenea.”
(Luca 10, 37)*

Au trecut 2000 de ani de când Mântuitorul nostru Iisus Hristos a spus această parabolă a omului căzut între tâlhari. Și totuși, de atunci și până astăzi o mulțime de oameni au căzut și cad mereu între tâlharii cei sufletești și trupești. Între multele virtuți care trebuie să crească și să înflorească în sufletul fiecărui creștin, prin puterea Sfântului Duh, plină de dulceață și binefacere este virtutea care este cea dintâi dintre virtuți: iubirea. Ea înnobilează raporturile dintre oameni, le umple de bună înțelegere și de încredere, de pace și dreptate, de bine și de adevăr, de tot ce este frumos, bine și sfânt, plăcut lui Dumnezeu și oamenilor. „Să nu iubiți cu cuvântul, zice Sf. Ap. Ioan, ci cu fapte și cu adevărul” (I Ioan 3, 18).

Fapta este adevărata și deplina trăirea a dragostei. Sf. Ap. Pavel, când vorbește de iubire, zice că de-am avea cele mai de seamă virtuți și cele mai mari merite, vom fi îndepărtați de la fericirea cerească, dacă lipsește dragostea. Realitatea vieții ne arată că, de cele mai multe ori, în manifestarea iubirii, prin fapte, se amestecă și alte puteri ale firii noastre, ca de pildă, puterile instinctive, educația, interesele, egoismul, puteri care slăbesc, deformează, pervertesc curățenia iubirii. Pentru a o feri de asemenea cădere, Mântuitorul ne cere ca iubirea noastră s-o îndreptăm mai întâi spre Dumnezeu. Iubirea față de

Dumnezeu ne ajută să ne adăugăm puterile spirituale desprinse din amestecul cu cele instinctuale, egoiste, ne ajută să ni le limpezim și să ne întărim sub înrăurirea harului dumnezeiesc. Iubirea față de Dumnezeu ne pune în condiția de a ne concentra puterile în așa fel ca să le folosim cu maxim de eficiență în slujirea vieții.

Iubirea față de Dumnezeu, comuniunea strânsă cu El ne eliberează de sub puterea firii și ne face cu adevărat liberi pentru iubirea aproapelui nostru. Comuniunea cu Dumnezeu ne pune în stare de a ne birui poftetele, ambițiile deșarte, trufia, putând, astfel, să practicăm iubirea față de aproapele nostru.

Evanghelia de azi ne va lămuri întru totul cine este aproapele nostru.

Un învățător de lege, ascultând pe Domnul Iisus Hristos vorbind despre mântuire, de Împărăția cerurilor și de viața veșnică, s-a apropiat de El cu gândul să-L ispitească și L-a întrebat: „Învățătorule, ce să fac ca să moștenesc viața veșnică?”, iar Iisus i-a răspuns: „În lege ce este scris? Cum citești? Și el răspunzând a zis: să iubești pe Domnul Dumnezeuul tău din toată inima ta și din tot sufletul tău și din toată virtutea ta și din tot cugetul tău și pe aproapele tău ca pe tine însuși. Fă aceasta și vei fi viu”. Răspunsul Mântuitorului era întru totul lămurit. Legiuitorul însă vroia să ispitească, nu să se lămurească. El vroia să încurce pe Iisus în întrebări despre temelia lucrurilor, de aceea adăugase: „Dar cine este aproapele meu?”. Mântuitorul a povestit pilda: „Un om oarecare se pogora de la Ierusalim la Ierihon, și a căzut între tâlhari, care dezbrăcându-l pe el și rănindu-l s-au dus, lăsându-l abia viu. Și din întâmplare un preot cobora pe calea aceea și văzându-L pe dânsul a trecut pe alături. Așijderea și un Levit, fiind în acel loc, venind și văzându-l, a trecut

pe alături. Iar un samarinean mergând pe cale, a venit la el și văzându-l i s-a făcut milă. Și apropiindu-se, i-a legat rănilor lui, turnând untdelemn și vin și suindu-l pe dobitocul lui, l-a dus la o casă de oaspeți și a purtat grijă de el". Este salvat și îngrijit cu dragoste de un samarinean. Nu este nici rudenie, nici prieten, nici cunoscut, nici de același neam, ci dimpotrivă, dușman. Știut este că între Iudei și Samarineni dăinuia de veacuri pe motive politice și religioase, o ură mare. În parabola aceasta, Domnul Iisus Hristos face să se întâlnească Samarineanul cu preotul Vechiului Testament și levitul de un neam cu cel căzut, care trecuseră nepăsători pe lângă el. Iar la urmă Domnul întreabă pe legiuitor: „Deci care dintre aceștia trei ți se pare că a fost aproapele celui căzut între tâlhari?” Răspunsul a fost cel drept, cel corect: „cel ce a avut milă de el!”.

Așadar, însuși Domnul Iisus Hristos ne învață că prin iubire trebuie să-l recunoaștem pe aproapele nostru. Aproapele celui căzut între tâlhari este cel ce a făcut milă cu el, fie acela chiar dintre dușmanii lui. Prin iubire explică Iisus întrebarea despre aproapele. Nu pot spune despre cutare sau cutare că este aproapele meu, dacă niciodată n-am dat o dovadă de dragoste. Capacitatea noastră de iubire – am putea spune – este măsura concepției noastre despre aproapele.

Păgânii și chiar iudeii aveau o concepție foarte marginală despre aproapele în iubire. Pentru ei aproapele erau familia, rudeniile și conaționalii. Străinii nu erau aproapele lor și nu meritau – după ei – milă sau iubire, ci răzbunare și ură.

Dar a venit Mântuitorul să înlăture această îngustă înțelegere a noțiunii despre aproapele: „Ați auzit că s-a zis: «Să iubești pe aproapele tău și să urăști pe vrăjmașul

tău». Iar Eu zic vouă: Iubiți pe vrăjmașii voștri, binecuvântați pe cei ce vă blestemă, faceți bine celor ce vă urăsc și rugați-vă pentru cei ce vă vatămă și vă prigonesc, ca să fiți fiii Tatălui vostru Celui din ceruri, că El face să răsară soarele și peste cei răi și peste cei buni și trimite ploaie peste cei dreپți și peste cei nedreپți. Căci dacă iubiți pe cei ce vă iubesc, ce răsplată veți avea? Au nu fac și vameșii același lucru? Și dacă îmbrățișați numai pe frații voștri, ce faceți mai mult? Au nu fac și neamurile același lucru?" (Matei 5, 43-47). Toate aceste învățături ale Mântuitorului Hristos le rezumă Sf. Vasile cel Mare în cuvintele: „Domnul a învățat că trebuie să socotim pe aproapele nostru pe orice om”.

Mai mult: aproapele nostru este cel ce pătimește, cel în necaz, mânie și primejdie, cel ce are nevoie de ajutorul nostru. Oricine ar fi el, chiar și dușmanul nostru. Acesta este adevărul despre aproapele nostru, pe care Hristos ne cheamă să-l împlinim.

Dar pilda se poate înțelege și într-un sens mai înalt, duhovnicesc. Sfinții Părinți spun că omul care coboară din Ierusalim spre Ierihon închipuie făptura omenească, pe omul care, prin păcatul neascultării, a plecat din Ierusalimul vieții fericite din rai, spre Ierihonul vieții plângerii, spre pământul suferinței și al chinurilor pricinuite de păcat. Tălharii sunt diavolii care au dezbrăcat pe om de harurile dumnezeiești, cu care Creatorul l-a împodobit. Cuvintele: lăsându-l abia viu, spun Sf. Părinți, înseamnă că nu l-au putut omorî de tot. Trupul i-a devenit muritor, dar sufletul nu i s-a stricat, a rămas în om chipul lui Dumnezeu, chiar întunecat de păcat, însă în stare de a se îndrepta și înnoi. Preotul (rabinul) și levitul închipuie Legea Vechiului Testament care, date de Dumnezeu, nu l-au putut mântui pe om din păcatul strămoșesc,

ci a deșteptat în el conștiința păcătoșeniei (Evrei 9, 13-14), pregătindu-l pentru venirea Domnului Iisus.

Domnul Iisus Hristos este Samarineanul cel de sus, cel ce din milă și iubire a venit și ne-a mântuit prin jertfa Sa de pe Cruce. Apoi, înviind din morți și înălțându-se la cer, a trimis pe Duhul Său cel Sfânt în Biserica Sa ca, prin untdelemnul și vinul Sfintelor Taine, îndeosebi a Botezului și Sfânta Împărtășanie, să vindece rănilor pricinuite omului de tâlharii patimilor și păcatelor. Biserica este casa de oaspeți la care Iisus a orânduit să fie aduși toți cu cei ce doresc să se mântuiască. Slujitorii ei sunt preoții cei legitimi, urmași ai Sfinților Apostoli și ai Sfinților Părinți, cărora El le-a încredințat darul, dreptul și datoria de a îngriji pe cei bolnavi cu sufletul și cu trupul: „Mergând, învățați toate neamurile..., le-a poruncit Iisus, botezându-le și învățându-le să păzească toate cele ce v-am poruncit” (Matei 28, 19; 20).

„Luați Duh Sfânt; Căroră veți ierta păcatele, le vor fi iertate și căroră le veți ține, vor fi ținute” (Ioan 20, 22-23). În lumina acestei tâlcuiri să slujim oamenilor, să slujim aproapei noastre. Să fim și noi samarineni milostivi, adică oameni cu adevărat, care își iubesc aproapele. Iubirea totdeauna aduce iubire, nu ură. Dacă Dumnezeu ne cere iubirea noastră, ne-o cere ca să ne-o poată da pe a Lui nouă, creștinilor, căci avem mare nevoie de ea. Nu putem trăi fără iubirea lui Dumnezeu. Cea mai mare primădie și durere pentru noi este lipsa iubirii lui Dumnezeu. Să-I arătăm prin credință și mai ales prin faptele noastre că-L iubim „din tot sufletul nostru și din tot cugetul nostru și din toată virtutea noastră și atunci vom înțelege ce ne-a poruncit Iisus: Mergi și fă și tu asemenea!”. Amin.

Duminica a XXVI-a după Rusalii

(Pilda bogatului căruia i-a rodit țarina)

Ev. Luca 12, 16-21

„Și le-a spus lor această pildă, zicând: Unui om bogat i-a rodit din belșug țarina. Și el cugeta în sine, zicând: Ce voi face, că n-am unde să adun roadele mele? Și a zis: Aceasta voi face: Voi strica jitnițele mele și mai mari le voi zidi și voi strânge acolo tot grâul și bunătățile mele; și voi zice sufletului meu: Suflete, ai multe bunătăți strânse pentru mulți ani; odihnește-te, mănâncă, bea, veselește-te. Iar Dumnezeu i-a zis: Nebune! În această noapte vor cere de la tine sufletul tău. Și cele ce ai pregătit ale cui vor fi? Așa se întâmplă cu cel ce-și adună comori sieși și nu se îmbogățește în Dumnezeu.”

Predica

*„Și a zis către ei: Vedeți și păziți-vă de toată lăcomia,
căci viața cuiva nu stă în prisosul avuțiilor sale.”*
(Luca 12, 15)

Pilda Domnului Hristos citită în Sfânta Evanghelie de astăzi ne înfățișează chipul unui om lacom și egoist. E vorba de acel bogat căruia i-a rodit țarina și care și-a mărit hambarele, ca să adune în ele rodurile sale, cuge-tând numai la sine, la plăcerile legate de mâncare, bău-tură și trai îmbelșugat, pentru mai mulți ani.

Nu mai vede pe nimeni în jurul său, ci dominat de o falsă viziune a vieții, se lasă dus spre patima lăcomiei. Lacomului i se pare că viața este veșnică, deoarece după ce-și adună rodurile zice: Suflete, ai multe bunătăți strânse pentru mulți ani: odihnește-te, mănâncă, bea și veselește-te”.

Vocea divină venită ca un trăsnet dintr-o altă lume, caută să pătrundă ca o rază de lumină în întunericul ce-l stăpânea: „Nebune, în noaptea aceasta ți se va lua su-fletul, iar ce ai gătit ale cui vor fi?” (Luca 12, 20) și izbește cu putere ca să despice stânca de granit, din care să curgă apă spre viața scaldată de razele vii ale soarelui.

Această sentință a unei condamnări cerute face ca un apus întunecos să pună capăt unei vieți ce se zvârcolea neîncetat și se întreba ce să fac? Pentru că n-am unde să mai pun rodurile mele? Al doilea, nebunia nădejzii că va trăi veșnic: „Suflete, ai multe bunătăți strânse pentru mulți ani, odihnește-te, mănâncă, bea și veselește-te” și

al treilea, că nu s-a gândit la sfârșitul vieții, care poate să vină în orice clipă. „Nebune, în această noapte se va lua de la tine sufletul tău și cele ce le-ai adunat cui vor rămâne?”.

Bunurile acestui lacom, în loc să fie și să dea un impuls creator vieții, l-au dus spre moarte, spre pieire.

Nu bunurile sunt vinovate însă, ci posesorul lor, care le folosește numai pentru sine, pentru a-și satisface plăcerile.

Pilda aceasta ne arată că bunurile vieții spirituale și materiale au cu totul alt rost, alt scop decât acela pe care îl avea bogatul din Evanghelie, al cărui sfârșit tragic îl desface pentru totdeauna de ele, tocmai pentru că n-a știut și n-a vrut să le dea folosința, întrebuințarea cerută de însuși rostul și scopul vieții. Din punct de vedere creștin, bunurile vieții trebuie folosite în așa fel, încât să fie de real folos vieții pământești și mântuirii sufletești.

Creștinismul este religia care are ca obiect restabilirea relației dintre Dumnezeu, Părinte bun și iertător și omul căzut în păcat. Cum însă mântuirea se realizează în cadrul vieții pământești a credincioșilor, creștinismul nu rămâne indiferent față de realitățile vieții. Viața pământească fiind, după învățătura creștină, locul de pregătire pentru viața veșnică (Matei 25, 13), înseamnă că pentru întreținerea vieții pământești, bunurile materiale nu prezintă un scop, ci un mijloc, un mijloc necesar. Dat fiind faptul că viața spirituală reprezintă anticiparea vieții veșnice, prin cultivarea iubirii, dreptății, adevărului, binelui, frumosului etc. sub toate aspectele lor, bunurile spirituale devin un scop spre care se îndreaptă strădanii spre mai bine ale credincioșilor, motiv pentru care bunurile spirituale au un caracter veșnic, pe când bunurile materiale au un caracter temporar.

Mântuitorul acordă, cu precădere bunurilor spirituale, o valoare veșnică: „Nu vă adunați comori pe pământ, unde molia și rugina le strică și unde furii le sapă și le fură. Ci adunați-vă comori în cer, unde nici molia, nici rugina nu le strică, unde furii nu le sapă și nu le fură. Căci unde este comoara ta, acolo va fi și inima ta” (Matei 6, 19-21).

Totodată, Mântuitorul combate grija prea mare, care creează acea fobie a existenței: „Deci, nu duceți grijă, spunând: Ce vom mânca, ori ce vom bea, ori cu ce ne vom îmbrăca? Căutați mai întâi împărăția lui Dumnezeu și dreptatea Lui și toate acestea se vor adăuga vouă” (Matei 6, 31-33).

După învățătura creștină însă, relativitatea bunurilor materiale nu determină neglijarea lor și nici o motivare pentru procurarea lor. Deși „nu numai cu pâine va trăi omul” (Matei 4, 4), totuși în rugăciunea „Tatăl nostru” ne rugăm zilnic pentru „pâinea noastră cea de toate zilele” pentru întreținerea vieții fizice. După concepția Sfinților Părinți, bunurile materiale fiind trecătoare, omul nu este un proprietar absolut al lor, fiindcă „dacă cineva nu vrea să lucreze, acela nici să nu mănânce” (II Tesaloniceni 3, 10). Cu toată relativitatea bunurilor materiale, ele rămân bunuri oferite de Dumnezeu pentru susținerea vieții date de El, trebuie primite și folosite după poruncile Lui și nu după poftele noastre, adică normal și natural, după cuvintele Sf. Ap. Pavel: „căci nimeni vreodată nu și-a urât trupul său, ci fiecare îl hrănește și îl încălzește, precum și Hristos Biserica” (Efeseni 5, 29). Dar problema pe care trebuie să n-o uităm este „ca grija de trup să nu o prefacem în poftă” (Romani 13, 14), ci să fie un mijloc de înălțare sufletească a sufletului, de dăltuire a personalității, „să umblăm cuviincios,

ca ziua: nu în ospete și în beții, nu în desfrânări și în fapte de rușine, nu în ceartă și în pizmă” (Romani 13, 13). Așa că bogatul din Evanghelie a greșit pentru că și-a adunat bunurile prisositoare din care a făcut un idol. Viața lui a devenit o supunere oarbă în fața acestor bunuri și a dorit să fie folosite după poftele lui.

Lacomul a uitat că „viața cuiva nu stă în prisosul avuțiilor sale” (Luca 12, 15), după cum spune Mântuitorul, iar Sf. Ap. Pavel precizează că „evlavia este mare câștig, dar atunci când ea se îndestulează cu ce are. Pentru că noi n-am adus nimic în lume, tot așa cum nici nu putem să scoatem ceva din ea afară, ci, având hrană și îmbrăcăminte cu acestea vom fi îndestulați” (I Timotei 6, 6-8). Aceasta presupune agonisirea cinstită a bunurilor vieții și folosirea lor după nevoie și nu după poftă.

Sfânta Scriptură a condamnat și condamnă cu severitate agonisirea necinstită a bunurilor, arătând că pofta după bunuri este un mare păcat, iar cei ce aleargă, pe căi necinstite, după aceste bunuri nu vor scăpa de osânda veșnică (Iacov 5, 1-7). Așadar, bunurile materiale trebuie agonisite prin muncă cinstită și folosite rațional, echilibrat, cu milă, bunătate și chibzuință, pentru întreținerea vieții și nu pentru înrobirea ei.

Pentru aceasta se recomandă cultivarea cumpătărilor creștine, care dă vieții echilibrul cerut, virtute care ține viața în echilibrul ei firesc. Cumpătarea nu anulează necesitățile firești, ci le aduce în echilibrul normal, fără plus sau minus. La fel, cumpătarea nu anulează, nici nu reduce funcțiile sufletești pozitive, ci le amplifică, creându-le cadru autentic, firesc de afirmare, prin purificarea lor de orice rău, deschizându-le un orizont mare. Se știe că pentru a crește florile, trebuie smulse buruienile.

Cumpătarea creștină creează acea disciplină în folosirea bunurilor materiale, după voia lui Dumnezeu, a necesităților personale și a cerințelor sociale, înlăturând lăcomia după bunul plac și promovează folosirea lor în susținerea vieții. Pe lângă aceasta, cumpătarea întreține sănătatea sufletească și trupească, ținând în echilibru funcțiile sufletești, fapt care determină o dezvoltare normală a vieții pământești.

Trăind în cumpătare (Faptele Apostolilor 4, 32-36), se cultivă iubirea, dreptatea, pacea, înfrățirea, binele, adevărul, frumosul etc., făcând astfel ca bunurile materiale să fie una din temeliiile afirmării bunurilor spirituale!

Bogatul căruia i-a rodit țarina este numit nebun nu pentru că vrea avere, ci pentru că idolatriza bunurile și se închina lor. Păcatul lăcomiei îl orbise cu desăvârșire, de aceea în fața morții era mai sărac decât toți săracii din lume, nenorocit, demn de compătimire, dar și de învățătură, pentru cele ce îl așteaptă.

Fără credință în Dumnezeu, sărac de iubire de oameni, lipsit de nădejde veșnic, pe drept cuvânt spune Mântuitorul în încheierea parabolei: „Așa se întâmplă cu cel ce-și adună comori sieși și nu se îmbogățește în Dumnezeu”.

Să ascultăm și cuvântul Sf. Ap. Pavel, care zice: „că iubirea de argint este rădăcina tuturor relelor și cei ce au poftit-o cu înfocare au rătăcit de la credință, și s-au străpuns cu multe dureri. Dar tu, o, omule al lui Dumnezeu, fugi de acestea și urmează dreptatea, evlavia, credința, dragostea, răbdarea, blândețea. Luptă-te lupta cea bună a credinței, cucerește viața veșnică la care ai fost chemat și pentru care ai dat bună mărturie înaintea multor martori” (I Timotei 6, 10-12). Amin.

Duminica a XXVII-a după Rusalii

(Tămăduirea femeii gârbove)

Ev. Luca 13, 10-17

„Și învăța Iisus într-una din sinagogi sâmbăta. Și iată o femeie care avea de optsprezece ani un duh de neputință și care era gârbovă, de nu putea să se ridice în sus nicidecum; iar Iisus, văzând-o, a chemat-o și i-a zis: Femeie, ești dezlegată de neputința ta. Și Și-a pus mâinile asupra ei, și ea îndată s-a îndreptat și slăvea pe Dumnezeu. Iar mai-marele sinagogii, mârniindu-se că Iisus a vindecat-o sâmbăta, răspunzând, zicea mulțimii: Șase zile sunt în care trebuie să se lucreze; venind deci într-acestea, vindecați-vă, dar nu în ziua sâmbetei! Iar Domnul i-a răspuns și a zis: Fățarnicilor! Fiecare dintre voi nu dezleagă, oare, sâmbăta boul său, sau asinul de la iesle, și nu-l duce să-l adape? Dar aceasta, fîică a lui Avraam fiind, pe care a legat-o satana, iată de optsprezece ani, nu se cuvenea, oare, să fie dezlegată de legătura aceasta, în ziua sâmbetei? Și zicând El acestea, s-au rușinat toți care erau împotriva Lui, și toată mulțimea se bucura de faptele strălucite săvârșite de El.”

Predica

„Femeie, ești dezlegată de neputința ta.”

(Luca 13, 12)

Evangelhia de azi prezintă una din vindecările minunate pe care le-a săvârșit, dar și o discuție pe care a purtat-o Iisus cu mai marele sinagogii în care s-a petrecut minunea. Într-o sâmbătă, Domnul Iisus Hristos învăța în sinagogă. Pe când învăța, la un moment dat, a zărit acolo „o femeie care avea de optsprezece ani un duh de neputință și care era gârbovă, de nu putea să se ridice în sus nicidecum” (Luca 13, 11). Nu se dă nici o știre cu privire la vârsta, starea socială sau localitatea de unde ar fi această femeie.

Fără ca ea să-L roage să o vindece „Iisus, văzând-o, a chemat-o și i-a zis: Femeie, ești dezlegată de neputința ta. Și Și-a pus mâinile asupra ei, și ea îndată s-a îndreptat și slăvea pe Dumnezeu” (Luca 13, 12-13), Cel care o tămăduise. „Și toată mulțimea se bucura de faptele strălucite săvârșite de El” Luca 13, 17). Mai marele sinagogii se supără, se înfurie de mânie, găsește un motiv și strigă la popor: șase zile din săptămână sunteți liberi să lucrați, în acestea să veniți să vă vindecați, ci nu în ziua sâmbetei, zi în care trebuie să păziți legea.

Ziua sâmbetei este lăsată pentru a nu se lucra, după cum poruncește „Legea”, dar „Legea” nu oprește pe nimeni ca în această zi să nu fie tămăduit un bolnav. Sfinții Părinți spun că duhul rău (diavolul) a trecut din femeia aceea pe care o ținea legată de atâta vreme, în mai marele

sinagogii și i-a umplut sufletul de acest mare păcat: zavistia. Tot Sfinții Părinți spun că „mai marele sinagogii se supără de efectul ce l-a avut minunea și pizmuiește mărirea făcătorului de minuni”, „că ceea ce grăiește mai marele sinagogii nu grăiește pentru dragoste pentru Lege, ci mai degrabă din ura ce o avea pentru Hristos”. Pentru aceasta Iisus le-a răspuns: „Fățarnicilor, oare în ziua sâmbetei, nu-și dezleagă fiecare din voi boul sau măgarul de la iesle și-l duce de-l adapă? Dar această fiică a lui Avraam, pe care satana a legat-o de optsprezece ani, nu se cădea să fie dezlegată de legătura ei în zi de sâmbătă?”. Și cei ce erau împotriva Lui, auzindu-l se rușinau, iar mulțimea se bucura de toate cele slăvite ce se făceau de el.

Mântuitorul i-a muștrat pe acei farisei fățarnici și pe toți zavistnicii, până la sfârșitul veacurilor, făcându-i să se rușineze, zicându-le: „fățarnicilor!”. Desigur, gârbovia trupească este o boală, o neputință grea, care desfigurează, deformează și urăște pe om. Asemenea altor boli, ea inspiră compătimire și milă și aceasta cu atât mai mult, cu cât știința medicală de cele mai multe ori se arată neputincioasă în a o vindeca.

Omul gârbov e cu atât mai vrednic de compătimit, cu cât în izolarea sufletească în care se află, privirea lui e îndreptată mereu spre pământ, nefiind în stare să contemple orizontul nemărginit care îmbrățișează și cuprinde atâtea frumuseți ale naturii, spre a se ridica astfel spre zărilor veșniciei. Omul gârbov se simte nenorocit fiindcă își simte deformarea sa ca o povară nu numai pentru sine, ci și pentru cei mai apropiați ai săi: părinți, frați, copii etc.

Dar dacă gârbovenia trupească, această deformare a corpului o sesizăm foarte ușor prin simțul văzului, există și o gârbovire sufletească, o deformare a sufletului care, însă, se sesizează mai greu și de cele mai multe ori, într-un

timp mai îndelungat, deoarece acela care este cuprins de ea nu se descoperă ușor din cauza amarului propriu și al onoarei sale, caută cu tot prețul să-și ascundă păcatul gârboviei personale. Ea este lipsa unor însușiri morale și ale unor virtuți, din cauza cărora chipul spiritual al omului și, îndeosebi, al creștinului se deformează, se desfigurează.

Este gârbov creștinul șovăielnic în credința sa în Dumnezeu și perseverează pe calea păcatului, cel lipsit de dragoste față de Dumnezeu și față de aproapele și îndeosebi față de cel ce se află în nevoi și suferințe; cel ce e lipsit de sentimentul dreptății față de aproapele, înjosindu-i demnitatea acestuia și folosindu-l sau exploataându-l în propriul său interes; cel îngâmfat și mândru, lipsit de spirit autocritic și de virtutea smereniei; cel ce se lasă stăpânit și înrobitor de bunurile pământești trecătoare și nu-și îndreaptă sufletul către valorile sufletești; cel ce prefăce adevărul în minciună, în scopul unor interese personale; cel stăpânit de egoism, care rămâne orb la tot ceea ce nu-l privește pe el; cel ce rămâne nesimțitor față de problemele mari care frământă omenirea în vremea noastră; cel ce părăsește Biserica lăsându-se înșelat de interese străine, pierzându-și astfel mântuirea; cel ce nu-și iubește Țara și poporul său și nu lucrează pentru propășirea acestora. Într-un cuvânt, cred că sunt gârbovi sufletești și toți acei ce nu-și fac datoriile individuale și sociale.

Dar indiferent de felul gârboveniei sufletești de care suferă un creștin, principala cauză a ei este păcatul, căci a fi gârbov sufletește, înseamnă a fi împovărat cu păcate, căci nimic nu desfigurează mai mult firea spirituală a creștinului, decât păcatul.

Privind-o astfel, cred că nimeni dintre noi nu se îndoiește că gârbovenia sufletească e o boală mult mai

gravă, mult mai primejdioasă decât cea trupească, deoarece este un obstacol în calea mântuirii. Și cu toate acestea ea poate fi vindecată mai ușor decât cea trupească. Căci casa de sănătate în care ea poate fi vindecată este Biserica, care posedă mijloace sigure de vindecare, ce i-au fost încredințate de Mântuitorul Iisus Hristos.

Dar cel bolnav trebuie să-și dea seama singur de gravitatea propriei sale boli și slăbiciuni, pentru că numai cunoscându-le pe acestea va ști unde își poate căuta sănătatea. În fața fiecărui om se deschid, după voia sa și în libertatea sa două căi: calea vieții și calea morții. Calea vieții sau calea dreptății este calea pe care umblă cei ce împlinesc poruncile lui Dumnezeu. Ei sunt „robii” lui Dumnezeu în înțelesul că ei se supun de bunăvoie ascultării de Dumnezeu și săvârșesc binele.

Calea morții este calea păcătosului, a celui ce săvârșește răul.

Domnul Iisus Hristos a cunoscut sufletul femeii gârbove și i-a dat sănătatea trupului ei. Dar a cunoscut și sufletul șefului sinagogii, când Domnul i-a răspuns și a zis: „Fățarnilor! Fiecare dintre voi nu dezleagă, oare, sâmbăta boul său, sau asinul de la iesle, și nu-l duce să-l adape? Dar aceasta, fiică a lui Avraam fiind, pe care a legat-o satana, iată de optsprezece ani, nu se cuvenea, oare, să fie dezlegată de legătura aceasta, în ziua sâmbetei?” (Luca 13, 15-16).

Cu alte cuvinte, Iisus le-a spus că un om e mai de preț decât un animal, și că dacă e permis să faci bine unui animal, cu atât mai mult e permis să faci bine unui om. Mântuitorul a vrut să arate că a venit pentru oameni și a lor mântuire. N-a venit împotriva oamenilor. A venit să-i ajute. A venit să-i schimbe. Să le vindece nu numai gârbovirea trupească, ci mai ales pe cea sufletească. Să-i

facă oameni noi. Să le descopere sensul adevărat al Legii. Să-i scoată din rutină și din îngustime. Să-i facă să înțeleagă că nu formele contează, ci conținutul lor. Formele sunt instrumente pentru realizarea eliberării spiritului. Ele nu sunt scop în sine, ci mijloace.

În Lege era scris că nu faci nimic sâmbăta. Legea putea opri de la a săvârși răul, dar nu pentru a face binele. Mai marele sinagogii era prea mult legat de litera Legii, și nu de scopul ei. Mai marele sinagogii trăia și gândea pe literă și nu pe spirit.

Toată Legea ajunsese o rutină. Iisus a dorit să-i întoarcă la spiritul Legii. Unii L-au înțeles, alții L-au răstignit. Dar Iisus a înviat și a dovedit „că litera ucide, iar duhul face viu” (II Corinteni 3, 6).

„Să ridicăm ochii noștri spre Împăratul Slavei, spre Stăpânul vieții și al morții, spre Doctorul cel mare Prea Bunul și Milostivul Iisus și plini de credință să-L rugăm să ne dezlege și pe noi de gârbovia sufletului nostru, ca și pe femeia din Evanghelia de astăzi. Să aprindă și în noi focul dragostei dumnezeiești, spre a-L iubi mai mult și a împlini cât mai bine sfintele Sale porunci, ca să fim și noi ai Lui, în vecii vecilor. Amin.”

Duminica a XXVIII-a după Rusalii (a Sfinților Strămoși)

Ev. Luca 14, 16-24

„Un om oarecare a făcut cină mare și a chemat pe mulți; și a trimis la ceasul cinei pe sluga sa ca să spună celor chemați: Veniți, că iată toate sunt gata. Și au început unul câte unul, să-și ceară iertare. Cel dintâi i-a zis: Țarină am cumpărat și am nevoie să ies ca s-o văd; te rog iartă-mă. Și altul a zis: Cinci perechi de boi am cumpărat și mă duc să-i încerc; te rog iartă-mă. Al treilea a zis: Femeie mi-am luat și de aceea nu pot veni. Și întorcându-se, sluga a spus stăpânului său acestea. Atunci, mâniindu-se, stăpânul casei a zis: Ieși îndată în piețele și ulițele cetății, și pe săraci, și pe neputincioși, și pe orbi, și pe șchiopi adu-i aici. Și a zis sluga: Doamne, s-a făcut precum ai poruncit și tot mai este loc. Și a zis stăpânul către slugă: Ieși la drumuri și la garduri și silește să intre, ca să mi se umple casa, căci zic vouă: Nici unul din bărbații aceia care au fost chemați nu va gusta din cina mea.”

Predica

„Și a trimis la ceasul cinei pe sluga sa ca să spună celor chemați: Veniți, că iată toate sunt gata.”
(Luca 14, 17)

Una din părțile negative a unor creștini, mai ales în timpul nostru de azi, este indiferența și lipsa de preocupare spre a trăi o viață sufletească îndrumată spre scopul ei firesc: mântuirea.

Evangelhia de azi ne pune în fața ochilor noștri sufletești un om care a făcut ospăț mare și a chemat din vreme pe prietenii săi ca să cineze cu dânsul.

Când au fost toate gata „a trimis pe sluga sa ca să-i poștească la masă”. Dar cei chemați parcă ar fi fost sfătuiți, au început să se scuze că nu pot veni. „Cel dintâi i-a zis: Țarină am cumpărat și am nevoie să ies ca s-o văd; te rog iartă-mă. Și altul a zis: Cinci perechi de boi am cumpărat și mă duc să-i încerc; te rog iartă-mă. Al treilea a zis: Femeie mi-am luat și de aceea nu pot veni”. Așa că fiecare a găsit un motiv și a refuzat invitația. Această lipsă de bun simț l-a întristat și mâniat adânc pe stăpân. Și cum omul nu putea cina fără meseni, a trimis slugile sale pe la răspântiile cetății ca să-i cheme și aceștia, care nu-i erau prieteni, au venit la cină. „Și a zis sluga: Doamne, s-a făcut precum ai poruncit și tot mai este loc. Și a zis stăpânul către slugă: Ieși la drumuri și la garduri și silește să intre, ca să mi se umple casa, căci zic vou: Nici unul din bărbații aceia care au fost chemați nu va gusta din cina mea” (Luca 14, 22-24).

Tălmăcindu-se pe scurt, parabola are următorul înțeles: omul care a făcut cina mare este Bunul Dumnezeu care, pentru marea Sa iubire de oameni, a pregătit un ospăț duhovnicesc, care închipuie jertfa Fiului Său unul născut, mai înainte de toți vecii, pe care El l-a dat pentru mântuirea oamenilor.

Ospățul simbolizează ospățul împăcării noastre cu Dumnezeu prin jertfa Fiului Său. Cei chemați, adică prietenii stăpânului, reprezintă poporul ales, poporul pe care l-a ales, ca din el să se nască, după trup, Fiul Său și ca întâi și întâi, către dânsul să se îndrepte Sfânta Sa chemare. Refuzul prietenilor de a veni la cină, scuzele de tot felul, în care se văd, de fapt, indiferența și puțină iubire către Stăpân, nu este decât refuzul repetat pe care poporul evreu l-a dat chemării lui Dumnezeu, în cursul tuturor veacurilor, când această chemare i-a fost adresată prin profeți, iar în timpul din urmă, prin graiul și prin viața Însăși a Fiului lui Dumnezeu. Sluga trimisă este Mântuitorul Iisus Hristos, care după cuvântul Sf. Ap. Pavel „a luat chip de rob, făcându-Se asemenea oamenilor, și la înfățișare aflându-Se ca un om” (Filipeni 2, 7) și care cu adevărat a chemat pe toți la Sine, și prin aceasta, la cina Tatălui ceresc. A muștrat de atâtea ori, pe marii poporului evreu din acel timp, pentru îngustimea lor la minte, pentru inima lor legată peste măsură de bunurile pământești, pentru tâlcuirea îngustă a Vechiului Testament; n-a spus El cu toată căldura dragostei Sale dumnezeiești: „Veniți la Mine toți cei osteniți și împovărați și Eu vă voi odihni pe voi” (Matei 11, 28); „Veniți, binecuvântații Tatălui Meu, moșteniți împărăția cea pregătită vouă de la întemeierea lumii” (Matei 25, 34).

Dumnezeu, când văzu această respingere a chemării Sale, s-a îndreptat către toate neamurile pământului, către toți oamenii, ceea ce exprimă universalitatea Împărăției lui Dumnezeu, înaintea căruia, după Sf. Ap. Pavel „Nu mai este iudeu, nici elin; nu mai este nici rob, nici liber; nu mai este parte bărbătească și parte femeiască, pentru că voi toți una sunteți în Hristos Iisus” (Galateni 3, 28).

Cuvintele „ca să mi se umple casa” reținute din parabolă exprimă dragostea nemărginită a lui Dumnezeu către toți fiii pământului, către toți oamenii care sunt chemați în egală măsură, ca îmbrăcând „haina de nuntă”, adică viața de adevărați creștini, să ia parte la ospățul cerească, din care cei ce vor gusta cu adevărat vor fi fericiți.

Omul care a pregătit ospățul nu este altcineva decât Bunul Dumnezeu care, pentru marea Sa iubire de oameni se numește om și se arată ca un om care pregătește „ospățul” cel mare, jertfa lui Iisus. Sfânta Liturghie la care suntem chemați noi, toți oamenii, să luăm parte îmbrăcați în „haină de nuntă”, cu credință și cu frică de Dumnezeu. Cina simbolizează deci ospățul împăcării noastre cu Dumnezeu prin jertfa Fiului Său.

Într-una din vedeniile Apocalipsei este redată simbolic această cină când se spune: „Să ne bucurăm și să ne veselim și să-I dăm slavă, căci a venit nunta Mielului și mireasa Lui s-a pregătit, și i s-a dat ei să se înveșmânteze cu vison curat, luminos, căci visonul sunt faptele cele drepte ale sfinților. Și mi-a zis: Scrie: Fericiți cei chemați la cina nunții Mielului!” (Apocalipsa 19, 7-9), adică la cina jertfei lui Iisus care este Sfânta Euharistie, care se desfășoară pe Sfântul Altar. Sfânta Liturghie este cadrul

în care se realizează această cină până la sfârșitul veacurilor, așa cum a făgăduit Iisus (Matei 28, 19).

Această realitate a prezenței lui Iisus în Sfânta Liturghie o face Duhul Sfânt, după cum zice un mare teolog: „Sf. Liturghie este imnul Duhului Sfânt adresat Tatălui prin jertfa Fiului”.

Sf. Liturghie este calea prin care se comunică cu Hristos și prin care Hristos se jertfește în mod tainic și se împărtășește prin Sfânta Cuminecătură (Împărtășanie). Ea este slujba cea mai sfântă dată creștinului, pe care Biserica o aduce lui Dumnezeu.

Sf. Liturghie are o parte văzută și o parte nevăzută. În partea văzută este o cunună aleasă de rugăciuni, de cereri, de laudă și de mulțumire care se împletesc cu jertfa și Taina Euharistiei. În partea ei adâncă, nevăzută și tainică, Sf. Liturghie este jertfa nesângeroasă și permanentă a Domnului Iisus Hristos pe sfintele altare și taina unirii credinciosului cu Dumnezeu prin împărtășirea cu Trupul și Sângele Domnului.

Partea nevăzută a Sf. Liturghii ajută credinciosului să simtă și să trăiască credința în Hristos. În timpul săvârșirii Sf. Liturghii se petrece neîncetat schimb de viață divin-umană, schimb mijlocit în chip tainic de Mântuitorul.

„Sfânta Liturghie reprezintă, deci, o viață ce trăiește în veci, o jertfă neîncetată, activă, legată nedespărțit de persoana Mântuitorului” (Pr. Prof. Petre Vintilescu). Ea aduce și poartă peste vremuri pe Hristos în inima credincioșilor și ne îndreaptă privirile spre veșnicie, față de care și vremea noastră și oricare alta este un „prezent”. Sf. Liturghie este jertfa nesângeroasă a Mântuitorului pentru mântuirea tuturor celor ce se împărtășesc din darurile ei cu frică de Dumnezeu, cu credință și cu dragoste (*Liturghier*).

Ea este prelungirea în timp și spațiu a jertfei de pe Golgota. Este „crucea lui Hristos la dispoziția sufletelor din toate țările de-a lungul veacurilor”. Ea este lucrarea sfântă în care îngerii și cu credincioșii împreună stau și se roagă, cele cerești cu cele pământești se bucură, omul cel credincios se înalță la Dumnezeu și Dumnezeu vine la el ca să-i sfințească viața.

Gândind la această taină a creștinătății care s-a arătat întâi în peștera Betleemului, după aceea pe cruce și se continuă neîncetat în Sf. Liturghie, Sf. Ap. Pavel a exclamat: „O, adâncul bogăției și al înțelepciunii și al științei lui Dumnezeu! Cât sunt de necercetate judecățile Lui și cât sunt de nepătrunse căile Lui!” (Romani 11, 33).

Mare a fost iubirea lui Dumnezeu când a trimis pe Fiul Său în lume și a primit trup omenesc asemenea nouă afară de păcat; covârșitoare a fost ea când s-a arătat Fiul Omului răstignit pe cruce, dar neajunsă și negrăită este această iubire când din ea s-a zămislit jertfa continuă a Fiului lui Dumnezeu, în Sfânta Liturghie.

„Aceasta să faceți întru pomenirea Mea”, le-a spus Iisus ucenicilor Săi când a așezat Cina cea de Taină; Sfânta Liturghie este nu numai amintirea Jertfei Fiului lui Dumnezeu, ci repetarea nesângeroasă a acelei jertfe. Ea este în centrul slujbelor Bisericii ca tulpina adevărată de viță din care credincioșii se adapă cu băutura vieții veșnice. Ea este viața veșnică în care ni se oferă roadele binecuvântate ale crucii, pâinea care s-a pogorât din cer, Hristos, hrană a toată lumea.

Biserica este lăcaș sfânt, casa lui Dumnezeu, iar Sf. Liturghie lucrarea sfințitoare prin care putem să ne întâlnim cu Domnul Hristos și să ne unim în chip tainic cu El.

Orice creștin este obligat a răspunde chemării ce i se face a lua parte la Masa Domnului Dumnezeuului nostru. Dacă vei lua parte la chemarea ce ți se face, dacă vei veni având haina sufletului curățată de păcat vei cunoaște binele ce urmează din comuniunea cu Hristos. Dacă o refuzi sau dacă ești indiferent și o nesocotești, pierderea este atât de mare, încât nu se poate exprima.

Veniți la Sfânta Liturghie cu credință și dragoste și veți cunoaște darul lui Dumnezeu. Numai așa prezența noastră la Sf. Liturghie, în Biserică, va fi prilej de înălțare sufletească, de evlavie, de credință și de mântuire. Amin.

Duminica a XXIX-a după Rusalii

(a celor zece leproși)

Ev. Luca 17, 12-19

„Intrând într-un sat, L-au întâmpinat zece leproși care stăteau departe, și care au ridicat glasul și au zis: Iisuse, Învățătorule, fie-Ți milă de noi! Și văzându-i, El le-a zis: Duceți-vă și vă arătați preoților. Dar, pe când ei se duceau, s-au curățit. Iar unul dintre ei, văzând că s-a vindecat, s-a întors cu glas mare slăvind pe Dumnezeu. Și a căzut cu fața la pământ la picioarele lui Iisus, mulțumindu-I. Și acela era samarinean. Și răspunzând, Iisus a zis: Au nu zece s-au curățit? Dar cei nouă unde sunt? Nu s-a găsit să se întoarcă să dea slavă lui Dumnezeu decât numai acesta, care este de alt neam? Și i-a zis: Scoală-te și du-te; credința ta te-a mântuit.”

Predica

*„Dar cei nouă unde sunt? Nu s-a găsit
să se întoarcă să dea slavă lui Dumnezeu
decât numai acesta, care este de alt neam?”
(Luca 17, 17-18)*

Între numeroasele minuni pe care le-a făcut Mântuitorul, se numără și cea pe care Sf. Evanghelist Luca o descrie: vindecarea celor zece leproși.

În timp ce Mântuitorul se îndrepta spre Ierusalim, străbătând satele și orașele din Galileea și Samaria, însoțit de ucenicii Săi, într-un sat este întâmpinat de zece bărbați leproși. Izgoniți din viața de familie și socială, leproșii trăiau în locuri neumblate, departe de orice așezare omenească, purtând cu resemnare și durere în trup și suflet, nenorocirea ce-i lovise.

Din cea mai adâncă vechime, lepra era cunoscută ca cea mai grea și primejdioasă boală. Atât la evrei, cât și la celelalte popoare din vechime, lepra era considerată ca o pedeapsă dumnezeiască pentru cel bolnav. Pe întreg corpul celui bolnav de lepră apar bube. Bubele puroiază, infectând aerul cu mirosul lor nesuferit. Boala, fiind molipsitoare, la evrei, cei cuprinși de lepră erau excluși din familie și societate, în care nu aveau voie să reintre, până nu dovedeau cu certificat de la preoți că sunt vindecați.

Această dureroasă soartă o aveau și cei zece bărbați leproși amintiți de Sfânta Evanghelie de azi.

Dar auzind ei de minunile și de marea iubire de oameni a Domnului Iisus Hristos o sfântă nădejde se aprinde în inima lor când află că Fiul lui Dumnezeu va trece pe acolo, și cu speranța ajutorului de izbăvire, de tămăduire din boala nemiloasă, îl întâmpină de departe: „Iisuse, Învățătorule, fie-Ți milă de noi!”. Sunt cuvinte prin care ei își exprimă rugămintea, o rugămintă stăruitoare și plină de durere. Era rugămintea pornită dintr-un suflet nenorocit și apăsător de durere, care se îndreaptă cu ultima lui speranță de izbăvire. Nu era o rugămintă pentru un ajutor material, ci spre un ajutor mai înalt, pe care nu-l putea da decât Iisus. Ei îl cunosc pe Mântuitorul și după cum îl numesc „Învățătorule”, este o dovadă că recunosc în El un trimis al lui Dumnezeu. Auziseră și ei de puterea Lui divină pe care o făcea cunoscută prin cuvinte și fapte. Era firesc, deci, ca și ei, zărindu-L pe Mântuitorul, să I se adreseze cu rugămintea: „fie-Ți milă de noi”, cuvinte care exprimă toată durerea, dar și toată nădejdea și încrederea în tămăduirea divină, fiindcă boala de care erau cuprinse trupurile lor, se vindecă foarte greu.

Nenorocirile, suferințele și durerile oamenilor l-au mișcat totdeauna pe Mântuitorul și El n-a refuzat nici odată vreunui din cei care i-au cerut îndurarea, mila, ajutorul și puterea Sa. Misiunea Lui în lume n-a fost numai de a împăca pe om cu Tatăl ceresc, prin jertfa Sa, de a propovădui cuvântul adevărului, învățând pe oameni, ci și de a vindeca și a alina durerile și suferințele celor nenorociți. Blând și milostiv, s-a oprit din drum ori de câte ori a întâlnit un om în necaz sau nenorocire, oferind tuturor, prin puterea Sa divină, ajutorul de izbăvire. El n-a refuzat pe nimeni și nu va refuza nici pe cei zece leproși, de a căror încredere în puterea Lui de

tămăduire s-a convins din rugămintea lor și cu bunătate dumnezeiască le răspunde: „Duceți-vă și vă arătați preoților” și Sfânta Evanghelie mărturisește apoi că în timp ce mergeau, s-au curățit.

Prin îndurarea, bunătatea și puterea divină, cei zece leproși s-au vindecat de boală. Desigur că mare le-a fost bucuria! Soarele vieții a răsărit din nou și pentru ei, bucuria și dorul de o viață normală, alături de cei dragi, stăpânește întreaga lor ființă. Fericirea vieții nu mai este pentru ei o dorință de nerealizat, cu întreaga lor ființă se pot acum împărtăși de bucuriile și fericirea acestei vieți.

Această minune a dovedit încă o dată omenilor, cât de bun și milostiv este Mântuitorul, cât de repede răspunde El la rugăciunea celor ce cu credință și cu nădejde au alergat la ajutorul Său. Dar această tămăduire minunată nu trebuie să rămână numai sub acest aspect, ea trebuie urmată, din partea celor vindecați, de recunoștință.

De ce gând trebuiau să fie călăuziți cei tămăduiți în fața îndurării divine, ce sentimente trebuiau să pună stăpânire pe sufletul lor? Răsplata, recunoștința și mulțumirea față de Mântuitorul. În clipa când s-au văzut sănătoși, ei erau datori să vină la Iisus și, cu aceeași bucurie, îngenunchind la picioarele Lui, să-și mărturisească recunoștința și mulțumirea. Dar, după mărturisirea Sfintei Evanghelii, n-au făcut așa. Din cei zece, numai unul s-a întors la Mântuitorul. Numai în sufletul unuia s-a trezit dorința de a mulțumi Celui care l-a vindecat. Și el a venit la Mântuitorul, a căzut la picioarele Lui, ca semn de recunoștință și a adus slavă lui Dumnezeu, ca semn de mulțumire. Pentru cei nouă nu s-a găsit timpul necesar, nici dorința sufletească de a-și arăta, prin vorbe și fapte, mulțumirea. Dorința lor de a-și vedea familia, rudele, prietenii a fost mai puternică decât a veni la

Mântuitorul. Ei uită cu totul datoria de mulțumire și recunoștință ce o aveau față de Mântuitorul. Le vine prea greu să se întoarcă din drum și să rostească un cuvânt de mulțumire. Fapta lor este nedemnă și păcătoasă, încât orice suflet credincios este nemulțumit la auzul ei.

Dacă ne oprim o clipă și ne analizăm în interiorul nostru, se vor găsi mulți dintre noi în situația de a nu judeca și acuza pe acești leproși vindecați. Poate nu toți avem dreptul să-i condamnăm în atitudinea lor, deoarece și noi ne-am găsi uneori în situația lor, ca după o binefacere primită de la Dumnezeu sau de la binefăcători pământești, să răspundem cu aceeași lipsă de recunoștință. O vorbă bătrânească spune: „Recunoștința este o floare rară”. Dar situația n-ar trebui să fie așa. Recunoștința și mulțumirea pentru binefacerile primite ar trebui să împodobească sufletul adevăratului creștin. Cel ce în sufletul său este pătruns adânc de credință și dragoste față de Dumnezeu, de iubire față de aproapele său, nu poate rămâne străin la binefacerile primite și să arate iubirea și recunoștința față de binefăcători. Sfânta Evanghelie de azi ne pune în față printr-un exemplu, această datorie sfântă față de cei ce ne fac bine.

Din învățătura sfintei noastre Biserici știm că toate câte le avem sunt de la Dumnezeu, care, în toată bunătatea Sa, Și-a revărsat darurile Sale cele bogate peste noi. De aceea, pentru orice creștin este o datorie sfântă a recunoștinței față de Tatăl ceresc, pentru ca astfel să sporim și mai mult legătura dintre noi și El și să ne facem vrednici de daruri tot mai mult și mai bogate. Sf. Ioan Gură de Aur mărturisește acest adevăr, prin cuvintele: „Dumnezeu cere recunoștința noastră nu fiindcă are trebuință de ea, ci pentru a ne face vrednici de daruri mai mari din partea

Lui. Cine mulțumește, acela câștigă mila Domnului cu înzecit prisos, ca tot mai spornică dobândă". Recunoștința și mulțumirea sunt sentimente nobile ce se trezesc în sufletele curate, la primirea unor binefaceri, a unui dar, sau la întâlnirea unei atitudini binevoitoare. Cel stăpânit de aceste sentimente dă dovadă de curăție și noblețe sufletească, de prețuire a binefacerilor, de vrednicie în a primi aceste binefaceri. El se învrednicește, prin recunoștință, de dragoste în aceste binefaceri. El se învrednicește, prin recunoștință, de dragoste și stimă, de încredere și sporire în daruri.

Recunoștința duce la buna apreciere a unui om, la stima lui în familie și societate. Ea face să se lege între oameni prietenii durabile, în viața socială. Ea aduce bună înțelegere și pace, bunuri pe care societatea vrea să le împlinească, bunuri care nu pot lipsi de la temelia unei vieți ce tinde spre mai bine, spre dreptate.

Dacă acestea sunt foloasele recunoștinței, pentru creștin sentimentul de recunoștință trebuie să fie o aleasă podoabă a sufletului său. Să pătrundă întreaga lui fire și să se transforme într-o îndatorire permanentă. Să nu uităm că cea mai frumoasă pildă de recunoștință ne-o pune în față Mântuitorul, în tot timpul activității Sale. De multe ori, după săvârșirea minunilor, Mântuitorul își îndreaptă privirile spre Tatăl Care L-a trimis în lume, rostind cuvântul de mulțumire și recunoștință: „Părinte, mulțumescu-Ți că M-ai ascultat" (Ioan 11, 41).

Acest sentiment de recunoștință a dorit Mântuitorul să-l sădească și în inimile oamenilor, prin minunea săvârșită. De aceea, când singurul leproș vindecăt vine la El să-l mulțumească plin de recunoștință, cu oarecare amărăciune în suflet, pune întrebarea: „Oare nu zece s-au

Duminica a XXX-a după Rusalii

(Dregătorul bogat – păzirea poruncilor)

Ev. Luca 18, 18-27

„Și L-a întrebat un dregător, zicând: Bunule Învățător, ce să fac ca să moștenesc viața de veci? Iar Iisus i-a zis: Pentru ce Mă numești bun? Nimeni nu este bun, decât unul Dumnezeu. Știi poruncile: Să nu săvârșești adulter, să nu ucizi, să nu furi, să nu mărturisești strâmb, cinstește pe tatăl tău și pe mama ta. Iar el a zis: Toate acestea le-am păzit din tinerețile mele. Auzind Iisus i-a zis: Încă una îți lipsește: Vinde toate câte ai și le împarte săracilor și vei avea comoară în ceruri; și vino de urmează Mie. Iar el, auzind acestea, s-a întristat, căci era foarte bogat. Și văzându-l întristat, Iisus a zis: Cât de greu vor intra cei ce au averi în împărăția lui Dumnezeu! Că mai lesne este a trece cămila prin urechile acului decât să intre bogatul în împărăția lui Dumnezeu. Zis-au cei ce ascultau: Și cine poate să se mântuiască? Iar El a zis: Cele ce sunt cu neputință la oameni sunt cu putință la Dumnezeu.”

Predica

*„Vino de urmează Mie”
(Luca 18, 22)*

Multe sunt binefacerile (darurile) pe care le-am dobândit noi, oamenii, prin întruparea Fiului lui Dumnezeu. Domnul Iisus Hristos ni l-a făcut cunoscut pe Dumnezeu cel adevărat. El ne-a răscumpărat prin jertfa Sa din robia păcatului. Prin El am aflat valoarea sufletului și înțelesul înalt al vieții dumnezeiești. Dar toate aceste daruri dumnezeiești pot fi înmănunchiate sub un singur nume: viața veșnică, adică mântuirea sufletului.

Sfânta Evanghelie de astăzi ne dă prilej să facem cunoștință cu un tânăr care, prin ținuta sa, se deosebește de cei de o vârstă și de un rang cu el, nu numai prin faptul că are preocupări mai înalte, dar de la început ne este drag, deoarece nu se apropie de Iisus, asemenea multor învățători de lege, cu gândul fățarnic de a-L ispiti, ci dorește din toate puterile sufletului său să dobândească viața de veci, așadar să câștige mântuirea sufletului.

Acest gând sincer al tânărului este descris și de Evanghelistul Marcu, care ne spune că, apropiindu-se de Iisus, tânărul a îngenunchiat înaintea Lui și i s-a adresat astfel: „Bunule Învățător, ce să fac ca să moștenesc viața de veci?”. La această întrebare, Iisus i-a răspuns: „Pentru ce Mă numești bun? Nimeni nu este bun, decât unul Dumnezeu. Știi poruncile: Să nu săvârșești adulter, să nu ucizi, să nu furi, să nu mărturisești strâmb, cinstește pe tatăl tău și pe mama ta”.

Oarecum mirat de acest răspuns simplu, tânărul îi spune lui Iisus: „Toate acestea le-am păzit din tinerețile mele”. Răspuns-a Iisus: „Încă una îți lipsește: Vinde toate câte ai și le împarte săracilor și vei avea comoară în ceruri; și vino de urmează Mie”. Mai departe, Sfânta Evanghelie ne spune că auzind tânărul acest răspuns, s-a întristat tare, căci avea bogății multe, și-a plecat de la Iisus mâhnit.

Atunci, cu ocazia acestei întâmplări, Mântuitorul a rostit următoarele: „Cât de greu vor intra cei ce au averi în împărăția lui Dumnezeu! Că mai lesne este a trece cămila prin urechile acului decât să intre bogatul în împărăția lui Dumnezeu”. Iar ucenicii și cei ce îl ascultau, grăiau între ei zicând: „Și cine poate să se mântuiască?”. La acestea, Iisus le-a răspuns: „Cele ce sunt cu neputință la oameni sunt cu putință la Dumnezeu”.

Mântuitorul Iisus Hristos, în decursul activității Sale pământești, a arătat cu numeroase ocazii, că Fiul omului a venit în lume să caute și să mântuiască pe cel pierdut (Luca 19, 10). Iisus n-a venit ca un reformator social, care să răstoarne ordinea socială existentă și să instaureze alta, ci a venit să-l caute pe cel pierdut și să-l mântuiască pe acesta din robia păcatului și a morții, fie că era om simplu și nevinovat, fie că era învățat, fie că era sclav, fie liber, fie sărac, fie bogat. Așadar, chemarea Mântuitorului care o anunță în Predica de pe Munte, s-a adresat tuturor oamenilor, fără deosebire de neam, clasă socială, cultură sau avere, arătându-i fiecăruia, după purtarea lui, calea ce-l poate duce la dobândirea vieții veșnice.

Astfel, celui simplu și neînvățat, Mântuitorul a arătat că singura cale pentru mântuirea sufletului său este cunoașterea și ascultarea de singurul și adevăratul Dumnezeu: „Și aceasta este viața veșnică: Să Te cunoască pe Tine, singurul Dumnezeu adevărat, și pe Iisus Hristos

pe Care L-ai trimis" (Ioan 17, 3). Celui sărac i-a arătat că sărăcia lui nu este o piedică în calea mântuirii, este dimpotrivă un sprijin care-i poate înlesni mântuirea, dispunându-l mai ușor să se alipească cu sufletul de Domnul.

Dar celui bogat ce i-a spus Mântuitorul?

Răspunsul ni-l dă Evanghelia de astăzi.

Mântuitorul nostru Iisus Hristos cunoștea bine pe bogați în toată complexitatea lor. De aceea a zis în Predica de pe Munte: „căci unde este comoara ta, acolo va fi și inima ta" (Matei 6, 21), fapt pe care îl vedem mai ales în pilda bogatului căruia i-a rodit țarina (Luca 12, 16, 21), când reduce rostul vieții sale sufletești la odihnă, mâncare, băutură și veselie, fără să se gândească la faptul că sufletul este creat de Dumnezeu cu un scop mult mai înalt.

Majoritatea oamenilor bogați gândesc cum să-și sporească bogăția, indiferent de mijloacele pe care le folosesc în acest scop. Iubirea de bogăție devine o patimă și ca orice patimă, ea exercită asupra omului o adevărată tiranie, monopolizându-i toate străduințele într-o singură direcție. Bogăția creează o mentalitate specifică, de aceea, de cele mai multe ori, ei devin mândri, egoiști, zgârciți, hrăpăreți, disprețuitori față de săraci și de multe ori nedrepti.

Tânărul bogat din Evanghelia de azi era rob, nu era liber. Bogăția a biruit acest suflet și l-a supus ei. De aceea, Mântuitorul îi cere eliberarea, libertatea: „Vinde toate câte ai și le împarte săracilor". Ceea ce tânărul n-a mai putut face, deși ar fi vrut. Și pentru acest tânăr, zice Evanghelia, nu mai este posibilă mântuirea, fiindcă iubirea de avere pusese stăpânire definitiv pe ființa lui, cu năzuința lui de a și-o asigura și pe „cea de veci".

Pentru omul bogat, cea mai mare grijă, care le copleșește pe toate celelalte, este grija câștigării și sporirii bogățiilor sale, indiferent de mijloacele pe care le folosește în acest scop. Dar ne-am putea întreba: oare atât de orbiți de patima lor sunt bogații, încât nu-i mai preocupă grija pentru suflet, nu se gândesc la propria lor mântuire, nu-și mai aduc aminte de cuvintele Mântuitorului care ne spune: „Pentru că ce-i va folosi omului, dacă va câștiga lumea întreagă, iar sufletul său îl va pierde? Sau ce va da omul în schimb pentru sufletul său?” (Matei 16, 26). Sunt unii bogați care gândesc serios și la sufletul lor. Sunt bogați ctitori de biserici, ctitori de binefaceri. Pentru aceștia, bogăția nu este un scop, ci un mijloc pe care îl folosesc în bine, în folosul omului și al societății.

Ei știu că bogăția este trecătoare și nu poate sluji în același timp „lui Dumnezeu și lui mamona” (Matei 6, 24).

Bogăția este piatra de încercare în calea mântuirii. De aceea, Sf. Ap. Pavel ne spune: „Cei ce vor să se îmbogățească, dimpotrivă, cad în ispită și în cursă și în multe poftes nebunești și vătămătoare, ca unele care cufundă pe oameni în ruină și în pierzare. Că iubirea de argint este rădăcina tuturor relelor și cei ce au poftit-o cu înfocare au rățacit de la credință, și s-au străpuns cu multe dureri” (I Timotei 6, 9-10), iar proorocul Avacum condamnă același păcat la poporul evreu cu următoarele cuvinte: „Vai de cei ce strâng câștiguri nelegiuite pentru casa lor și își așază sus de tot cuibul, ca să scape din mâna nenorocirii! Căci piatra cea din zid strigă și grinda din căpriorii casei îi răspunde” (Avacum 2, 9; 11).

Bogăția este, în același timp, mijloc și prilej de alunecare în alte patimi și păcate. Oare de la care dorință se înfrânează bogatul? Oare ce-l poate opri pe acesta să-și

satisfacă poftele sale trupesti, oricât de păcătoase ar fi acestea. E destul să răsară în sufletul lui o poftă păcătoasă, care dă naștere la altele și mai păcătoase, pentru ca bogatul că nu cruțe nimic pentru satisfacerea lor. De aceea, de cele mai multe ori, cei bogați fac din trupurile lor mădulare ale îmbuibării și desfrânării.

De multe ori, bogăția este și izvorul zgârceniei, unul din cele șapte păcate capitale, deoarece apare dorința sporirii bogățiilor.

Iată de ce Mântuitorul, cerând tânărului din Sf. Evanghelie să-și vândă averile și să le împartă săracilor, i-a cerut nu numai să se lepede, așadar să renunțe la toate bogățiile lui, trecând de la starea de bogat la cea de sărac, dar prin aceasta i-a indicat o jertfă destul de grea pentru el: să renunțe la întreaga sa concepție, complet străină mentalității lui de până atunci. De aceea, pentru bogații tuturor timpurilor, greutatea cea mare nu constă în a fi nevoiți să trăiască într-o sărăcie relativă, cât în a accepta modul voit să-și schimbe mentalitatea lor de oameni bogați și să-și însușească o altă mentalitate.

Dar atunci bogatul se poate mântui?

Răspunsul la această întrebare ni-l dă Mântuitorul tot în Sfânta Evanghelie de astăzi: „Cele ce sunt cu neputință la oameni sunt cu putință la Dumnezeu”.

Alipit cu sufletul de bogățiile sale, bogatul nu se poate desprinde de ele și nu concepe să renunțe la mentalitatea sa. Dar Dumnezeu îl poate ajuta dacă acesta o cere și se gândește serios la mântuirea sufletului său. Prin harul ceresc, el poate dobândi un cuget curat, pentru a întrebuința bogăția, nu spre pierzania sa sufletească, ci pentru mântuirea sufletului său. Exemplu ni-l dă tot Sfânta Evanghelie: este Zaheu mai marele vameșilor, care

primind pe Mântuitorul în casa sa, a zis către El: „Iată, jumătate din averea mea, Doamne, o dau săracilor și, dacă am năpăstuit pe cineva cu ceva, întorc împătrit” (Luca 19, 8).

Așadar, bogăția în sine nu este rea, nici periculoasă pentru suflet, ci rea poate fi întrebuințarea ei. Dimpotrivă, bogăția poate fi bună și folositoare, dacă bogatul o folosește pentru opere de binefacere și milostenie, spre ajutorarea semenilor săi sau dacă prin ea se înlătură nedreptățile făcute aproapelui. Oare câte opere de binefacere n-au fost făcute de unii bogați prin care ei înșiși și-au câștigat comoară în ceruri? E de ajuns să ne gândim la unii dintre Sfinții Părinți, ca Sf. Nicolae sau Sf. Vasile cel Mare, care deși au fost oameni bogați, prin minunatele opere și instituțiile de binefacere în ajutorul celor lipsiți, au rămas exemple netrecătoare despre buna și înțeleapta folosire a bogăției. Căci dacă bogăția pentru cei mai mulți este calea ce duce la osânda veșnică, pentru alții ea poate fi cheia împărăției cerurilor. De aceea, Sf. Ioan Gură de Aur zice: „Precum nu vinul este rău, ci beția, tot astfel nu bogățiile sunt rele, ci zgârcenia, egoismul”. Sfântul Clement Alexandrinul spune: „Nu vă înspăimântați, bogaților, că nu posedarea bogăției vă duce la osânda veșnică, ci nedreapta ei dobândire și reaua ei întrebuințare. Folosiți dar bogăția bine, și ea va fi pentru voi arvuna mântuirii”.

Deci omul, căruia Dumnezeu i-a dăruit averi, trebuie să fie chivernisitorul înțelept al bunurilor pământești, ca nu cumva, punând prea mare preț pe avere, care este trecătoare, să scape din vedere bunurile cele veșnice și, totodată, din prisosul averii lui, să împărtășească și acelor care îi cer mila și o mână de ajutor.

Știm bine că nici avuțiile, nici banii, pe care i-am câștigat cu trudă, nici măririle, nici rangurile, după care am râvnit în viață nu le vom duce cu noi în veșnicie, căci toate sunt „deșertăciuni cele pământești”.

Câte lacrimi poate șterge bogatul, câte inimi rănite poate el vindeca, câți goi poate îmbrăca și câte suspine și dureri poate el alina, prin ajutorul și dărnicia sa! Psalmistul zice: „Ferice de acela care își aduce aminte de sărac, căci în ziua nenorocirii, îl va scăpa pe el Dumnezeu”. Pentru fiecare creștin, ultimul scop al vieții pământești trebuie să fie mântuirea sufletului său. „Ce-ar folosi omul de-ar dobândi lumea toată și-și va pierde sufletul său?”. De la tânărul din Sfânta Evanghelie de azi să învățăm dorința sinceră de a câștiga viața de veci, de a ne mântui sufletul. Pentru dobândirea acesteia, să urmăm calea poruncilor lui Dumnezeu.

Dar să nu ne poticnim la mijlocul acestei căi; dacă cineva dintre noi, datorită vreunei cauze neprevăzute sau datorită unei bune chivernisiri a roadelor muncii lui, va deveni bogat, să nu ne facem scop al vieții din dobândirea de avuții, ci să le prețuim la justa valoare, dându-le cea mai bună întrebuințare, fără a uita de cei săraci, ci din prinosul nostru, să ajutăm pe cei ce sunt în lipsuri, bolnavi și în suferință.

Să nu uităm cuvintele Mântuitorului: „Nu vă adunați comori pe pământ, ci vă adunați comori în cer, că unde este comoara voastră, acolo va fi și inima voastră”. Amin.

Duminica a XXXI-a după Rusalii

Ev. Luca 18, 35-43

„Și când S-a apropiat Iisus de Ierihon, un orb ședea lângă drum, cerșind. Și, auzind el mulțimea care trecea, întreba ce e aceasta. Și i-au spus că trece Iisus Nazarineanul. Și el a strigat, zicând: Iisuse, Fiul lui David, fie-Ți milă de mine! Și cei care mergeau înainte îl certau ca să tacă, iar el cu mult mai mult striga: Fiule al lui David, fie-Ți milă de mine! Și oprindu-Se, Iisus a poruncit să-l aducă la El; și apropiindu-se, l-a întrebat: Ce vorești să-ți fac? Iar el a zis: Doamne, să văd! Și Iisus i-a zis: Vezi! Credința ta te-a mântuit. Și îndată a văzut și mergea după El, slăvind pe Dumnezeu. Și tot poporul, care văzuse, a dat laudă lui Dumnezeu.”

Predica

*„Și Iisus i-a zis: Vezi! Credința ta te-a mântuit.”
(Luca 18, 42)*

Precum pământean fără păcat nu este, tot așa nu se află suflet omenesc, care să nu fie sortit suferinței și durerii, în măsură mai mare sau mai mică. Strâmtorările și necazurile, bolile și suferințele de orice fel sunt legate de viața omenească.

Suferința și boala sunt o realitate a vieții noastre și aprind în sufletul nostru de cele mai multe ori candela credinței și a răbdării.

Evanghelistul Luca ne înfățișează în Evanghelia de azi o minune săvârșită de Mântuitorul Iisus Hristos și anume vindecarea unui orb din naștere, care cerșea la intrarea în Ierihon.

Este poate chipul cel mai trist care poate fi înfățișat pe treapta suferinței omenești.

Se spune că nici un chip nu poate fi mai trist decât chipul unui om născut orb! Omul acesta care are ochii deschiși, dar în care nu pătrunde nici o rază de lumină, nu poate privi și nu se poate bucura de frumusețea zilei, de frumusețea copiilor, nu poate vedea chipul mamei. La el nu-i niciodată zi, este veșnic noapte, întuneric.

Dacă pe noi ne înspăimântă o noapte întunecoasă, pe orb îl înspăimântă întunericul care nu se mai termină. Orbul nu se bucură cu noi de frumusețea lumii înconjurătoare, este un om care află toate din spusele altora.

Ochiul care scrutează zărilor, ochiul care se bucură de frumusețile lumii acesteia, ochiul care deosebește binele de rău, care îi mână pașii, pentru orb este stins, mort. O perdea neagră, apăsătoare ca lespedea mormântului s-a așternut peste vederile orbului.

Pentru nimeni n-a arătat Mântuitorul, cât a fost pe pământ, atâta milă și îndurare ca pentru orbi. Mântuitorul împreună cu apostolii Săi mergeau spre Ierusalim, vorbind pentru a treia oară despre patimile și moartea Sa. Acest drum trecea printr-un oraș cu numele de Ierihon. La intrarea în oraș, lângă un zid, se găsea un orb care cerșea și căruia Sf. Ev. Marcu îi dă și numele: Martimeu, fiul lui Timeu. Orbul, auzind venind mulțime de lume, întreabă: „ce este, ce s-a întâmplat?”. Cineva i-a răspuns: „Trece Iisus Nazarineanul”. La auzul acestor cuvinte, un fior puternic de nădejde năvălește în sufletul bietului orb. El auzise de multe vindecări miraculoase făcute de Mântuitorul; ba auzise că înviase chiar morții! De aceea, cu inima plină de credință și nădejde în mila Domnului, el începe să strige: „Iisuse, Fiul lui David, ai milă de mine”, iar cei ce mergeau înaintea îl certau să tacă, iar el mai tare striga: „Fiule al lui David, fie-Ți milă de mine!”. Și ce face Domnul Iisus Hristos la vederea acestui orb? Evanghelia ne spune: „Iisus a poruncit să-l aducă la El; și apropiindu-se, l-a întrebat: Ce voiești să-ți fac? Iar el a zis: Doamne, să văd! Și Iisus i-a zis: Vezi! Credința ta te-a mântuit”.

Pentru credința și stăruința lui, după cum ne spune Sfânta Evanghelie, a fost răsplătit și și-a câpătat vederea și a mers după Iisus, slăvind pe Dumnezeu, iar poporul care era de față, văzând minunea „a dat laudă lui Dumnezeu” (Luca 18, 43). Din Evanghelie aflăm că Mântuitorul a săvârșit și alte vindecări de orbi. Vindecarea orbului

din naștere din Ierusalim pe care l-a trimis la scăldătoarea Siloamului ca să se spele (I Ioan 9, 1-38). A vindecat un alt orb în Betsaida (Marcu 8, 22-26), apoi alți doi orbi (Matei 9, 27-31), un orb îndrăcit (Matei 12, 22; Luca 11, 14). Astăzi, pentru a le veni în ajutor, societatea a înființat diferite școli, diferite case de educație, de creștere, case de mângâiere a orbilor. Acolo ei învață să citească, să învețe, să lucreze, să cânte. Ce dulceată iese din gura unui orb, ce sânguință arată el în toate! Orbii care veneau la Mântuitorul și cereau vindecare, de multe ori arătau că dacă vederea trupească li s-a stins, în schimb, lumina sufletească era vie, lucrătoare. Acest lucru se vede și din Evanghelia citită astăzi: „Fiule al lui David, fie-Ți milă de mine!”. Orbul a știut să se roage, a știut să stăruiască în rugăciune, dar a avut și credință. De aceea Sf. Ioan Gură de Aur ne scrie următoarele: „Învață de aici că de am fi cei mai de jos și cei mai neluați în seamă oameni, vom putea dobândi, prin noi înșine, ceea ce cerem. Râvna lui ținea locul tuturor virtuților. Râvna lui n-a oprit-o nici sărăcia, nici boala trupului, nici comentariile oamenilor, nici că Hristos nu l-a auzit. Nimic. Așa este un suflet înflăcărat și chinuit”.

Din Evanghelia de astăzi avem de învățat multe lucruri trebuitoare nouă și mântuirii noastre. Să ne oprim la câteva: credința și apoi vom stăruii puțin asupra orbilor sufletești din zilele noastre.

Credința este un mare dar de la Dumnezeu. Pentru un creștin credința este o legătură personală, vie și fierbinte cu Mântuitorul, o ascultare neclintită de poruncile Lui, izvorâtă din iubire. Când cred cu adevărat, întreaga mea viață este luminată, transformată de adevărurile pe care le mărturisesc. Atunci eu nu cuget, nu simt și nici

nu trăiesc decât adevărurile care le-a descoperit Dumnezeu, în Iisus Hristos.

Creștinii sunt datori să se încreadă în Tatăl ceresc. Căci tot ce-a spus Domnul se va împlini întocmai. Credința nu se bazează pe fapte văzute, pe dovezi ce se pipăie cum înțeleg greșit unii din vremea noastră. Credința este, după cum spune Apostolul Pavel „încredințarea celor nădăjduite, dovedirea lucrurilor celor nevăzute.” (Evrei 11, 1). Orbul n-a văzut nimic, dar a crezut. El n-a pipăit, n-a pus la îndoială credința, ci a avut o puternică nădejde și încredințare. Pe urmă, neapărat, credința trebuie să fie lucrătoare, să se arate în fapte.

Credința aceasta s-o avem și noi.

Dacă orbul nu avea credință, nu se tămăduia. Desigur, Mântuitorul putea să-l tămăduiască și fără această credință, însă El a vrut să ne arate că pe lângă ajutorul Său de trebuință este să venim și noi cu ceva: credința.

Orbului din Evanghelie i s-au deschis ochii „după credința lui”, care l-a mântuit, tot așa și ochii noștri ni se vor deschide și vom înțelege tainele dumnezeiești numai dacă vom crede și nu ne vom îndoii. Căci nouă ne strigă cu glas pătrunzător Proorocul Isaia: „De nu veți crede, nici nu veți înțelege” (Isaia 7, 9).

Învățătura cea mai de preț însă este aceea că orbul din Evanghelie a fost numai un orb trupest, dar pe lângă noi azi trec și ne înconjoară fel de fel de alți orbi, orbi sufletești. O, ce mare e numărul lor! Trăim într-o lume care se secularizează. Suntem creștini mai mult cu numele și nu acceptăm să credem că Iisus este Lumina lumii (Ioan 9, 5), că este „Calea, Adevărul și Viața” (Ioan 14, 6), că El este Creatorul și Purtătorul de grijă al nostru.

Este o vreme când oamenii se îndepărtează de Dumnezeu, dar și Dumnezeu se îndepărtează de noi. Sunt

atâția care nu cred în Dumnezeu și în Biserica Lui cea sfântă.

Au nu sunt aceștia niște orbi, care deși văd unele lucruri, ceea ce este mai de preț nu văd? Dar ce este desfrânatul? Ce este zavistnicul, bătaușul, cel ce jură strâmb, hoțul, ucigașul? Ce este cel ce umblă numai după bogății și nu se gândește niciodată la cei sărmani? Ce este „creștinul” de formă care nu calcă pragul bisericii niciodată, care nu se pleacă la rugăciune niciodată și nu vrea să știe că totul din această viață are un sfârșit?

Orbul și-a căpătat vederea venind la Iisus. Tot asemenea și orbii sufletești de azi se vor tămădui venind la Iisus, la Biserica Lui.

Orice suflet furat și orbit de frumusețile și dezmierdările lumii acesteia, venind la Iisus, vede ce trebuie, se ridică și se însănătoșește.

„Eu sunt Lumina lumii, zice Domnul, cel ce Îmi urmează Mie nu va umbla în întuneric, ci va avea lumina vieții” (Ioan 8, 12). Această lumină pătrunde în sufletele noastre și le luminează și le înalță.

Toți orbii sufletești să înțeleagă că tămăduirea lor este numai la Domnul Iisus și la sfânta Sa Biserică pe care a întemeiat-o ca să ducă mai departe în lume lucrarea de mântuire. Să alerge la El, să-L strige și El va veni. Toți acești orbi sufletești dacă nu se lasă atinși de Domnul, plutesc în mare întuneric, bâjbâie prin noaptea vieții, căzând la moarte în întuneric.

O, de am deschide mai bine ochii! O, de ne-am gândi la viața noastră viitoare! Dacă am vedea că toate pier, toate putrezesc, numai Domnul rămâne în veac. El și învățătura Lui. Evanghelia de azi ne pune în fața ochilor noștri sufletești Lumina lui Hristos, care trebuie să lumineze pe tot omul care vine în lume. Să părăsim ceea ce

este rău, ceea ce vine de la întuneric și să lucrăm faptele luminii.

Luminează, Doamne, neîncetat ochii sufletului nostru, ca să deosebim binele de rău! Aprinde, Doamne Iisuse, în inimile noastre dorul după ceea ce îți e plăcut Ție! Fă-ne niște făclii luminoase în această viață, ca luminând neîncetat să putem aduce cât mai multe suflete la picioarele crucii Tale. Ajută-ne, Doamne, ca neîncetat să lucrăm faptele luminii, în așa fel ca ceilalți oameni, văzând faptele noastre cele bune, să Te slăvească pe Tine, luminătorul celor din întuneric și nădejdea celor fără nădejde. Iar când vom pleca din această viață să ajungem și noi în lumina cea pururea fiitoare, acolo unde se bucură toți dreptii care din veac bine ți-au plăcut. Amin.

Duminica a XXXII-a după Rusalii (a lui Zaheu)

Ev. Luca 19, 1-10

„În vremea aceea trecea Iisus prin Ierihon. Și iată un bărbat, cu numele Zaheu, și acesta era mai-marele vameșilor și era bogat. Și căuta să vadă cine este Iisus, dar nu putea de mulțime, pentru că era mic de statură. Și alergând el înainte, s-a suit într-un sicomor, ca să-L vadă, căci pe acolo avea să treacă. Și când a sosit la locul acela, Iisus, privind în sus, a zis către el: Zahee, coboară-te degrabă, căci astăzi în casa ta trebuie să rămân. Și a coborât degrabă și L-a primit, bucurându-se. Și văzând, toți murmurau, zicând că a intrat să găzduiască la un om păcătos. Iar Zaheu, stând, a zis către Domnul: Iată, jumătate din averea mea, Doamne, o dau săracilor și, dacă am năpăstuit pe cineva cu ceva, întorc împătrit. Și a zis către el Iisus: Astăzi s-a făcut mântuire casei acesteia, căci și acesta este fiu al lui Avraam. Căci Fiul Omului a venit să caute și să mântuiască pe cel pierdut.”

Predica

*„Zahee, coboară-te degrabă,
căci astăzi în casa ta trebuie să rămân.”*
(Luca 19, 5)

Cuvântul inspirat al Sfintei Evanghelii are menirea să ne călăuzească pașii pe drumul anevoios către ținta spre care tindem toți credincioșii Bisericii: mântuirea sufletelor. Cuvântul lui Dumnezeu ne arată bunătatea și iubirea de oameni, sădește și aprinde în sufletele noastre iubirea dată de Tatăl ceresc; îmbunătățește sufletul, îl apropie de Dumnezeu și trezește conștiința noastră. În acest sens trebuie înțeleasă și Evanghelia zilei, care istorisește despre mai marele vameșilor, cu numele Zaheu.

Întâlnirea Domnului cu Zaheu se petrece în oarașul Ierihon, un oraș înfloritor pe vremea aceea, așezat la câțiva kilometri de râul Iordanului. Zaheu, care era mai marele vameșilor, era urât și disprețuit de neamul său, deoarece era necinstit, încasa mai multe impozite decât prevedea legea. Așadar, bogat, lacom, necinstit, trădător de neam, acesta era portretul moral al lui Zaheu înainte de a se întâlni cu Iisus. În nopțile nedormite, când Zaheu își făcea socoteala averii sale, se trezește în sine conștiința care nu-l lăsa în pace! Simțea un gol în inimă, o remușcare, un dezgust, ca acela pe care îl aduce deșertăciunea acestei lumi. Toate acestea îl fac să se întrebe: oare să fie cu puțință mântuire și pentru noi, cei păcătoși? Pentru mine, care am atâtea păcate pe conștiință, să fie cu puțință

mântuirea? La ideea aceasta, că ar fi cu puțință și pentru el mântuirea, în sufletul lui Zaheu se petrece acea mare dorință de a-L vedea pe Iisus. Când Zaheu aude de vindecarea orbului, dorința de a-L vedea crește și mai mult ca un incendiu nestăvilit care-i cuprinde sufletul.

El nu mai este stăpân pe sine, dorința de a-L vedea pe Iisus îi stăpânește toată ființa. „Dar nu putea din pricina poporului, căci era mic de statură”. Zaheu dorea să-L vadă, dar dorea și mai mult să-L asculte învățătura. „Dacă îl cauți pe Dumnezeu, va veni la tine”. Mântuitorul Hristos le-a arătat fariseilor scopul venirii Sale: „n-am venit să chem pe drepti, ci pe păcătoși la pocăință” (Matei 9, 13). „Fiul omului a venit să caute și să mântuiască pe cel pierdut” și „nu cei sănătoși au nevoie de doctor, ci cei bolnavi” (Matei 9, 12). De multe ori, sufletul omului ascunde taine cunoscute numai de Dumnezeu. Și aici era o taină. În smerenia sa, el era mulțumit numai să poată vedea pe Iisus Hristos, cu care se crede nevrednic să vorbească. Convingerile cu rădăcini adânci în propria conștiință au curajul să iasă afară cu toată forța în văzul lumii. O astfel de convingere l-a determinat pe Zaheu, cel mic de stat, să-L vadă pe Iisus. De aceea s-a urcat în dudul de pe calea pe unde avea să treacă Iisus.

Mântuitorul Hristos, care cunoaște gândurile și inimile oamenilor, știa de ce s-a urcat Zaheu în dud, știa că mai marele vameșilor avea remușcări pentru faptele sale, că era hotărât să se îndrepte, gata de orice sacrificiu pentru aceasta. A-L cunoaște pe Dumnezeu înseamnă bucurie, fericire în adevăratul înțeles, cunoștința de Dumnezeu înviorează sufletul, curăță inima, liniștește conștiința, înalță sentimentele și pe om.

Iată-l pe Mântuitorul, venindu-i în ajutor, răsplătind peste așteptări hotărârea lui Zaheu luată în tăcere.

Cortegiul se opri în fața dudului și privirea lui Iisus se întâlnește cu privirea lui Zaheu. Și glasul Domnului se aude: „Zahee, coboară-te degrabă, căci astăzi în casa ta trebuie să rămân” (Luca 19, 5). Cine ar putea spune bucuria care cuprinde inima lui Zaheu? Iisus, pe care atâția doresc să-L vadă, se apropie cu dragoste de el și intră în casa lui.

Sufletul omenesc a existat întotdeauna fie pe înălțimi spirituale, fie în întunericul păcatului. Rămâne însă întotdeauna o mână întinsă spre a-l ridica. Este mâna lui Dumnezeu, Harul Lui. Și ajutorul lui Dumnezeu, de astă dată, s-a întins către Zaheu. „Și a zis către el Iisus: Astăzi s-a făcut mântuire casei acesteia, căci și acesta este fiu al lui Avraam”. Lângă Hristos, Zaheu înțelege toată ticăloșia vieții sale de până atunci, vede orfanii și văduvele pe care i-a năpăstuit, vede avuția strânsă prin biruri nedrepte de la cei sărmani, simte lacrimile celor pe care i-a jefuit cum îi picură pe inimă, o nouă lume sufletească începe să apară pentru Zaheu. Fapta îi urmează. Plin de căință, făgăduiește să întoarcă împătrit celor pe care îi nedreptățise, iar din averea sa, jumătate s-o împartă săracilor. Iată înălțimea până la care se poate înălța sufletul omenesc, după ce s-a ridicat din prăpastia în care l-a aruncat păcatul. Da, Zaheu n-a respins ajutorul lui Dumnezeu și l-a primit în inima lui, l-a așezat în sufletul său. De aici începe o viață nouă, o viață plină de lumină, o viață curată pentru el. Aici este piatra de încercare, de hotar pentru noua lui viață. Pentru aceasta a zis Iisus: „astăzi s-a făcut mântuire casei acesteia”. Iată cea mai fericită casă din tot Ierusalimul.

Când tânărul bogat se depărtase de Iisus, ucenicii s-au mirat de cuvintele Mântuitorului, „cât de greu vor intra

cei ce au averi în împărăția lui Dumnezeu". Și au zis unii către alții: „Și cine poate să se mântuiască?". Acum aveau o dovadă a spuselor Mântuitorului: „cele ce sunt cu neputință la oameni sunt cu putință la Dumnezeu" (Luca 18, 24-27).

„Cuvântul lui Iisus Hristos va răsună în veci în inimile tuturor păcătoșilor care cred".

Mulțimea văzând că Domnul Iisus Hristos a intrat în casa lui Zaheu, „murmura zicând că a intrat să găzduiască la un om păcătos" (Luca 19, 7). Mântuitorul le-a arătat că „Fiul Omului a venit să caute și să mântuiască pe cel pierdut" (Luca 19, 10). Fiul Omului a intrat în casa lui Zaheu cu dorința de a-l mântui. Și aceasta pentru că Zaheu a avut, mai mult decât toți cei ce-L înconjurau pe Mântuitorul, dorința să-L vadă. Mulțimea îl consideră pe Zaheu „păcătos" și așa a fost până acum. Dar după întâlnirea cu Iisus, din Zaheu vameșul cel vechi, apare un alt Zaheu, răsare un om nou, om născut din Dumnezeu; are loc o întoarcere totală la o viață nouă în Hristos. Prin credință și căință. Zaheu intră în comuniunea ucenicilor Mântuitorului, iar El îi apreciază căința și dorința și le primește prin cuvintele: „Astăzi s-a făcut mântuire casei acesteia, căci și acesta este fiu al lui Avraam". Zaheu este pentru noi un tip caracteristic. În el vedem concentrată conștiința păcătoșeniei, conștiința nevredniciei sale, dorul fierbinte de îndreptare, părerea de rău pentru faptele sale, pentru care nu avea nici un motiv, dragostea de a dărui jumătate din averea sa săracilor. Înseamnă că s-a eliberat de egoismul și spaima care-i alimentau drama sufletească, pășind cu vrednicie pe calea cea nouă a slujirii lui Dumnezeu și a oamenilor.

Dar să ne întoarcem privirile spre noi, cei pe care ne-a învrednicit Dumnezeu să trăim la începutul acestui secol.

Cercetându-ne în toată complexitatea noastră ne vom putea da seama că nu puțini dintre noi am trecut sau trecem prin stări sufletești asemănătoare vameșului Zaheu; câți dintre noi nu purtăm în adâncul nostru tristeți și neliniști, frământări și amărăciuni, nemulțumiri și spaime? Câți dintre noi nu suntem stăpâniți de una sau mai multe patimi, știute sau neștiute de cei din jur? Câți dintre noi nu suntem stăpâniți de plăceri lumești, alipindu-ne cu patimă de ele? Câți dintre noi nu suntem lipsiți de un scop înalt, spiritual, care să ne dea gustul creator al vieții noastre, care să fie lumina de binecuvântare a unui înteles adânc?

În momentele de reculegere nu se poate să nu ne dăm seama de contradicțiile care ne stăpânesc ființa, de lipsa de pace și echilibru sufletesc, nu se poate să nu ne simțim tulburați și neliniștiți. Și nu se poate să nu căutăm a ieși din această situație.

Calea de urmat? Zaheu ne indică calea cea adevărată care este calea întru întâmpinarea lui Hristos.

Hristos Domnul e mereu în drum spre noi. E mereu lângă noi. Privirile și dragostea Sa sunt mereu îndreptate asupra noastră, chemându-ne să coborâm din turnul înșelătoriei de sine, din înălțimea eului nostru trufaș și să ne deschidem casa inimii spre a-l primi pe El.

În comuniune cu Hristos, în ființa noastră, a credincioșilor, se înfăptuiește o adâncă limpezire și eliberare. Toate puterile pe care le avem își reiau locul și funcția ce le revine în temeiul naturii și menirii lor.

În prezența lui Iisus, noi, credincioșii putem intra și rămâne statornic pe făgașul indicat de legea fundamentală a vieții creștine: pe făgașul legăturii cu Dumnezeu și cu oamenii, pe făgașul slujirii dezinteresate.

În prezența lui Iisus Hristos, puterile ascunse ale sufletului ies din virtualitatea lor, primesc înviorare și vi-
goare nouă și eliberate de sub puterea instinctelor, se
îndreaptă hotărâtor în direcția pozitivă.

Numai în comuniune cu Hristos, elibertatorul nos-
tru sufletesc (spiritual), putem realiza și păstra în mod
durabil un echilibru în ființa noastră și putem aduce în
jurul nostru valoarea unei vieți de înaltă omenie.

La întrebarea unde îl putem întâlni pe Hristos, nu e
greu de dat un răspuns. Pe Iisus Hristos, Domnul Cel
răstignit și înviat îl întâlnim în biserică, mai ales la
Sfânta Liturghie, în rugăciunile noastre. Îl întâlnim la
Sfintele Taine și în primul rând la Sfânta Împărtășanie.
De asemenea, Iisus este prezent în dumnezeieștile Lui
porunci, în sfânta Lui icoană și în cuvântul Său propo-
văduit în Biserică. Îl întâlnim în semenii noștri, care au
nevoie de ajutorul și de dragostea noastră și chiar în cei
ce nu iau în seamă iubirea ce le arătam.

Hristos este capul Bisericii și toți creștinii sunt mem-
bre ale lui Hristos. Hristos nu e singular, ci e mereu îm-
preună cu toți creștinii, cu toate membrele sale. Creștinii
nu sunt singulari, ci sunt întotdeauna cu Hristos. Hristos
e prezent pretutindeni. Pe Hristos îl întâlnim unde oa-
menii suferă, se jertfesc pentru a aduce în lume mai multă
lumină, mai multă bunătate și mai multă omenie.

Prin întâlnirea cu Hristos, Zaheu s-a simțit eliberat
din instinctele egoiste ale păcatului și a înțeles că salva-
rea lui este Hristos și numai Hristos. Căința de păcate și
dorința de mântuire a creștinului trebuie să fie însușirea
de căpetenie a sufletului credincios în toate zilele vieții
sale.

Biserica este pentru sufletul credincios „casa părintească”, în care credinciosul găsește căldură sufletească, liniște, ajutor și încredere în „Tatăl ceresc”. Să alergăm și noi la Hristos, cu sinceritatea credinței și cu dragostea faptei bune, să-L cunoaștem, să stăruim ca și Zaheu. Smochinul lui Zaheu poate nu mai este, dar drumul trasat de el și chipul Mântuitorului să trăiască viu în credința și faptele noastre.

Să-L chemăm și noi pe Mântuitorul Iisus Hristos în casa noastră, în sufletele noastre. Să ne înălțăm și noi cu credința noastră către Dumnezeu. Amin.

Duminica a XXXIII-a după Rusalii

(a vameșului și a fariseului)

Ev. Luca 18, 10-14

„Doi oameni s-au suit la templu, ca să se roage: unul fariseu și celălalt vameș. Fariseul, stând, așa se ruga în sine: Dumnezeule, Îți mulțumesc că nu sunt ca ceilalți oameni, răpitori, nedrepți, adulteri, sau ca și acest vameș. Postesc de două ori pe săptămână, dau zeciuială din toate câte câștig. Iar vameșul, departe stând, nu voia nici ochii să-și ridice către cer, ci-și bătea pieptul, zicând: Dumnezeule, fii milostiv mie, păcătosului. Zic vouă că acesta s-a coborât mai îndreptat la casa sa, decât acela. Fiindcă oricine se înalță pe sine se va smeri, iar cel ce se smerește pe sine se va înălța.”

Predica

*„Fiindcă oricine se înalță pe sine se va smeri,
iar cel ce se smerește pe sine se va înălța.”*
(Luca 18, 14)

Peste trei săptămâni vom începe, cu ajutorul lui Dumnezeu, Postul cel mare în care, prin rugăciuni, înfrânare și pocăință, ne vom curăți sufletele de păcate. De aceea, începând de astăzi, prin cântările și rugăciunile de la slujbe, Biserica ne pregătește treptat pentru întâmpinarea cu vrednicie a Sfântului și Marelui Post.

În fiecare biserică ortodoxă se cântă: „Ușile pocăinței dă-mi mie, dătătorule de viață”, iar în Evanghelia ce s-a citit, a vameșului și a fariseului, este arătat scopul pildei: combaterea mândriei.

„Doi oameni s-au suit la templu, ca să se roage” – începe pilda. Avem înaintea noastră două tipuri de oameni: unul al fariseului, tipul omului fățarnic, celălalt, vameșul, modelul omului păcătos. Fariseul nu vine să se roage îndemnat de o cerință lăuntrică, ci din dorința de a fi văzut și laudat de oameni pentru faptele sale. Fariseului nu-i e de rugăciune, ci de deșertăciune. Căci în loc să-și recunoască greșelile făcute și să se roage de iertare, în loc să ceară cu umilință ca Dumnezeu să-i ajute a face bine, fariseul, stăpânit de patima mândriei, lăudăros și prefăcut ca să-l audă oamenii, zicea: „Dumnezeule, Îți mulțumesc că nu sunt ca ceilalți oameni, răpitori, nedrepti, adulteri, sau ca și acest vameș”. El desconsidera

pe toți ceilalți oameni, pe care-i declara păcătoși și îndeosebi pe vameșul care venise și el să se roage. Despre sine avea atâta prețuire, încât după ce a dobândit de la semenii săi toate laudele, se recomandă acum și înaintea lui Dumnezeu, ca superior tuturor. „Postesc de două ori pe săptămână, dau zeciuală din toate câte câștig”.

Inima fariseului era plină de sine, încântată de falsa sa desăvârșire, pentru Dumnezeu nu mai era loc. În el se adeverește: „Dumnezeu celor mândri le stă împotrivă, iar celor smeriți le dă har” (I Petru 5, 5).

Odată, cineva a întrebat pe Fericitul Augustin care este calea cea mai sigură care duce la cer. Și el a răspuns: „Acest drum este mai întâi smerenia, al doilea smerenia, al treilea smerenia! Și ori de câte ori vei întreba, tot așa îți voi răspunde: la fericirea cerească nu duce decât drumul smereniei”. Mândria este păcatul care a dus la căderea lui Lucifer, mai marele între îngeri, cât și a strămoșilor noștri și ai tuturor, care sunt stăpâniți de acest păcat, care au căutat fericirea în sine, în afară de Dumnezeu. Pentru asta au fost lepădați, pierzându-și starea de fericire în care se aflau. Pentru a redobândi acea stare, trebuie să ne hotărâm să trăim și să gândim în virtutea smereniei. Să ne lepădăm de mândrie și să nu ne punem nădejdea în propriile noastre puteri, ci în Dumnezeu, în bunătatea și ajutorul Lui. Fariseul se ruga, însă rugăciunea lui nu era propriu-zis o rugăciune, nu era o comuniune cu Dumnezeu, ci o laudă de sine, o înșirare a meritelor sale, nu o implorare a îndurării lui Dumnezeu. El postea și poate ajuta pe săraci, însă nu dintr-o simțire de milă, dintr-o datorie sfântă, ci să fie văzut și lăudat de oameni. Fariseul nu era adulter sau necinstit, însă disprețuia pe cei care se făceau vinovați de acest păcat, așa că

el, „sfântul”, care pășea îngâmfat și lăudăros de sine în casa Domnului s-a întors mai vinovat decât intrase.

Cu totul diferit ni se prezintă atitudinea și rugăciunea vameșului, om încărcat cu păcate, disprețuit ca și Zaheu, pentru păcatele legate de însăși munca lui de vameș, dar care tocmai de aceea vine la templu mânat de acea neliniște și frământat de conștiința sa să se roage pentru iertare.

Această neliniște și frământare a ființei sale îl face să nu îndrăznească nici măcar ochii să și-i ridice la cer, către Tatăl ceresc, pe care știa că L-a supărat prin faptele sale. „Iar vameșul, departe stând, nu voia nici ochii să-și ridice către cer, ci-și bătea pieptul, zicând: Dumnezeule, fii milostiv mie, păcătosului” (Luca 18, 13).

Deci vameșul, prin starea și trăirea lui, ca și prin rugăciunea scurtă: „Dumnezeule, fii milostiv mie, păcătosului”, își confruntă viața cu mila și îndurarea lui Dumnezeu. Nu se laudă cu nici una din faptele sale bune, pe care, desigur, le va fi făcut și el, ci le trece sub tăcere, nu condamnă și nici nu acuză pe nimeni, ci dimpotrivă, doar pe el, apelând la milostivirea lui Dumnezeu, simțindu-se nevrednic să se apropie de altarul Său.

Rugăciunea vameșului e o durere pe care o trăia în toată complexitatea ei, un suspin izbucnit dintr-o inimă plină de căință.

Mântuitorul, după ce pune în parabolă pe acești doi oameni, pe care îi judecă după cele „dinlăuntrul lor”, după inima lor, în încheiere dă sentința: „Zic vouă că acesta (vameșul) s-a coborât mai îndreptat la casa sa, decât acela (fariseul). Fiindcă oricine se înalță pe sine se va smeri, iar cel ce se smerește pe sine se va înălța” (Luca 19, 14). Ne putem da seama ușor că Mântuitorul a vrut să scoată aici în evidență un păcat: mândria și o

virtute: smerenia. Din aceste motive, parabola a fost, este și va fi de-apururea actuală, căci farisei, adică oameni mândri, fățarnici și prefăcuți au fost și vor fi, iar în epoca noastră sunt mai mulți ca oricând.

O, cât de necesară este această virtute, a smereniei, în zilele noastre!

Smerenia îi amintește omului că este zidit de Dumnezeu, de aceea trebuie să fie conștient că puterile lui pe care le are sunt limitate și cele pe care le are sunt daruri de la Dumnezeu, pe care trebuie să le cultive, să le pună în valoare spre lauda lui Dumnezeu și spre ajutorul apropiatului său.

„Și ce ai, pe care să nu-l fi primit? – întreabă Sf. Ap. Pavel – Iar dacă l-ai primit, de ce te fălești, ca și cum nu l-ai fi primit?” (I Corinteni 4, 7). Aș îndrăzni să zic: smerenia înainte de toate este dependența creștinului de Dumnezeu.

Mântuitorul, prin smerenie, ne-a arătat nouă calea cea mai dreaptă care duce la mântuirea sufletului. Asemenea Lui, maica Sa, Sfânta Fecioară ne dă un minunat exemplu de smerenie. Când i s-a vestit că va naște pe Mântuitorul, Maica Domnului covârșită de smerenie exclamă: „Iată roaba Domnului”.

Să nu confundăm virtutea smereniei cu umilința slugarnică, care este o micșorare a demnității omenești.

Smerenia caracterizează pe toți oamenii mari, de geniu, creatori în știință, filosofie, pe oamenii de caracter. Socrate a spus: „Știu atât, că nu știu nimic”. Enescu mărturisea: „În fața unei opere de artă să te pleci cu dragoste și smerenie”.

Modestia nu micșorează, ci din contră, înalță pe om, după cum umbrele în pictură dau relief și forță figurii pictate.

Modestia și bunăvoința sunt virtuți de mare folos social, căci prin ele oamenii se apropie unii de alții, se înfrățesc și se înțeleg mai ușor: ele sunt punți de legătură spre omenie și viață creștină. Pe ferisei, stăpâniți și întunecați de păcatul mândriei, Hristos îi mustră cu asprime, numindu-i „morminte văruite” și le amintește că-i așteaptă pedeapsa veșnică. Înțeleptul Solomon spune: „Mândrilor le stă Dumnezeu împotrivă și celor smeriți le dă har”.

Înaintea ochilor minții noastre sunt două căi: a mândriei (trufiei) și a smereniei. Să urmăm calea smereniei! Să pășim călăuziți de duhul smereniei către altarul Domnului și îngenunchind să zicem: „Doamne și Stăpânul vieții mele, duhul trândăviei, al grijii de multe, al mândriei, al iubirii de stăpânire și al grăirii în deșert nu-l da mie, slugii Tale. Iar duhul dragostei și al smereniei, dăruiește-mi mie ca să mă întorc mai îndreptat la casa mea.” Amin.

Duminica a XXXIV-a după Rusalii

(a fiului risipitor)

Ev. Luca 15, 11-32

„Și a zis: Un om avea doi fii. Și a zis cel mai tânăr dintre ei tatălui său: Tată, dă-mi partea ce mi se cuvine din avere. Și el le-a împărțit averea. Și nu după multe zile, adunând toate, fiul cel mai tânăr s-a dus într-o țară depărtată și acolo și-a risipit averea, trăind în desfrânări. Și după ce a cheltuit totul, s-a făcut foamete mare în țara aceea, și el a început să ducă lipsă. Și ducându-se, s-a alipit el de unul din locuitorii acelei țări, și acesta l-a trimis la țarinile sale să păzească porcii. Și dorea să-și sature pânțelele din roșcovele pe care le mâncau porcii, însă nimeni nu-i dădea. Dar, venindu-și în sine, a zis: Câți argați ai tatălui meu sunt îndestulați de pâine, iar eu pier aici de foame! Sculându-mă, mă voi duce la tatăl meu și-i voi spune: Tată, am greșit la cer și înaintea ta; Nu mai sunt vrednic să mă numesc fiul tău. Fă-mă ca pe unul din argații tăi. Și, sculându-se, a venit la tatăl său. Și încă departe fiind el, l-a văzut tatăl său și i s-a făcut milă și, alergând, a căzut pe grumazul lui și l-a sărutat. Și i-a zis fiul: Tată, am greșit la cer și înaintea ta și nu mai sunt vrednic să mă numesc fiul tău. Și a zis tatăl către slugile sale: Aduceți degrabă haina lui cea dintâi și-l îmbrăcați și dați inel în mâna lui și încălțăminte în picioarele lui; Și aduceți vițelul cel îngrășat și-l înjunghiați și, mâncând, să ne veselim; Căci acest fiu al meu mort era și a înviat, pierdut era și s-a aflat. Și au început să se veselească. Iar fiul cel mare era la țarină. Și când a venit și s-a apropiat de

casă, a auzit cântece și jocuri. Și, chemând la sine pe una dintre slugi, a întrebat ce înseamnă acestea. Iar ea i-a răspuns: Fratele tău a venit, și tatăl tău a înjunghiat vițelul cel îngrășat, pentru că l-a primit sănătos. Și el s-a mâniat și nu voia să intre; dar tatăl lui, ieșind, îl ruga. Însă el, răspunzând, a zis tatălui său: Iată, atâția ani îți slujesc și niciodată n-am călcat porunca ta. Și mie niciodată nu mi-ai dat un ied, ca să mă veselesc cu prietenii mei. Dar când a venit acest fiu al tău, care ți-a mâncat averea cu desfrânatele, ai înjunghiat pentru el vițelul cel îngrășat. Tatăl însă i-a zis: Fiule, tu totdeauna ești cu mine și toate ale mele ale tale sunt. Trebuia însă să ne veselim și să ne bucurăm, căci fratele tău acesta mort era și a înviat, pierdut era și s-a aflat."

Predica

*„Dar, venindu-și în sine, a zis: Câți argați ai tatălui meu
sunt îndestulați de pâine, iar eu pier aici de foame!
Sculându-mă, mă voi duce la tatăl meu și-i voi spune:
Tată, am greșit la cer și înaintea ta.”
(Luca 15, 17-18)*

Cuvântul lui Dumnezeu din Evanghelia de astăzi cuprinde una din cele mai frumoase parabole date nouă de Mântuitorul.

Pregătind pe fiii săi către pocăința din vremea postului mare, Sfânta Biserică, prin Evanghelia de astăzi ne înfățișează în parabola Fiului risipitor atât adâncimea căderii morale, până la care poate ajunge un om, înstrăinându-se de Dumnezeu, cât și drumul pe care același om se poate întoarce la pocăință. E o mare taină a îndurării lui Dumnezeu pe care nici o putere din lume nu o poate dezlega, decât Sfânta Evanghelie, care ne arată atât urmările păcatului, dar și făgăduința îmbucurătoare pentru căință. Numai în câteva cuvinte sunt arătate atât de clar păcatul și pedeapsa, căința și iertarea.

Mântuitorul începe astfel: „Un om avea doi fii. Și a zis cel mai tânăr dintre ei tatălui său: Tată, dă-mi partea ce mi se cuvine din avere. Și el le-a împărțit averea. Și nu după multe zile, adunând toate, fiul cel mai tânăr s-a dus într-o țară depărtată și acolo și-a risipit averea, trăind în desfrânări. Și după ce a cheltuit totul, s-a făcut foame mare în țara aceea, și el a început să ducă lipsă. Și ducându-se, s-a alipit el de unul din locuitorii acelei țări,

și acesta l-a trimis la țarinile sale să păzească porcii. Și dorea să-și sature pânțelele din roșcovele pe care le mâncau porcii, însă nimeni nu-i dădea." Libertatea aparentă, pribegia cu petrecerile și prietenii, foametea și umilința, adevărata robie și amintirile de acasă toate acestea i-au trezit conștiința tânărului risipitor, care venindu-și în sine (în fire, Luca 15, 17), deodată s-a căit și a luat ferma hotărâre să se întoarcă la tatăl său.

Tânărul risipitor, prin viața care și-a ales-o, trăia o stare în afară de sine, în afară de normal.

Dar oprindu-se asupra sa și cercetându-se s-a văzut ca într-o oglindă toată grozăvia în care ajunsese, i s-a făcut lui însuși scârbă de el și s-a înfricoșat. În aceeași clipă își adună toate gândurile și își dă seama de prăpastia în care a ajuns. Își aduce aminte de tot ce a avut în casa părintească, s-a înspăimântat și își vine „în fire”. Aceasta este cea mai importantă clipă din viața fiului risipitor, clipa venirii în sine, fiindcă în aceeași clipă s-a hotărât să se întoarcă la casa părintească. Din clipa aceea a început ridicarea lui din întunericul păcatului.

Privită în ansamblu, pilda prezintă două aspecte centrale: plecarea și reîntoarcerea fiului la casa părintească. În primul rând, plecarea fiului rătăcit mânat de-o falsă dorință de a-și trăi viața și a se afirma sub impulsul necontrolat al firii. El își trăiește viața în mocirla unui libertinaj haotic. A părăsit casa părintească cu întreg echilibrul moral, a renunțat la iubirea părintească, ce i-ar fi dăltuit personalitatea conform unor norme de muncă, de acțiune menite să-i aducă prosperitatea, să întemeieze o familie, să-și împlinească rostul său de „om” în viață. Se lasă orbit de propriul său egoism dominat de poftele vulcanice, care erup în propria-i ființă și îl determină la o viață urâtă, legată de diferite ocazii și de diferite

companii destrăbălate, fără nici un scop, fără orientare menită să-i contureze chipul de „om” în comuniunea cu semenii lui de bine; se destramă în prăpastia furtunoasă și plină de amar a vieții.

Cel de-al doilea aspect, reîntoarcerea fiului aruncat la periferia vieții, este – în scurt – asemenea unei „renașteri” din propria-i „cenușă”, a unei ridicări din propria-i destrămare a ființei sale și, pe de altă parte, primirea sau reconsiderarea pe care același Părinte bun i-o acordă cu bucurie și cu dragoste dumnezeiească.

Antiteza dramatică a vieții „fiului risipitor” – aspectul negativ de depărtare de casa părintească și prăbușirea într-o lume josnică și aspectul pozitiv, de revenire în brațele iubirii părintești – are un punct central: „venirea în sine” (Luca 15, 17). Această „venire în sine” este piatra de hotar care îl face pe cel căzut în prăpastie să-și vadă starea, să se vadă pe sine. Acest fapt îi dă posibilitatea să vadă realitatea în chip obiectiv, așa cum este ea și așa cum trebuie să fie și pentru el, face o comparație între starea decăzută în care se află și starea vieții lui dacă ar fi rămas la echilibrul moral, de altădată, de la casa părintească. În momentul acela se produce în el o tensiune extraordinară, o răsturnare valorică ființială, care îl pune în situația de a gândi lucid și sincer la el însuși. El își vede, în același moment, toate sentimentele bune spulberate, „idealurile” frivole, întreg „entuziasmul” epuizat în clocotul vieții ușoare pe care a dus-o, ca pe niște realități care, atunci când le-a aprobat, nu a făcut altceva decât că și-a semnat sentința la moartea spiritual-morală, autocondamnare la ceea ce-a ajuns.

Și-a dat seama că altul trebuia să fie drumul vieții lui spre a se realiza ca om, altele trebuiau să fie aspirațiile, altele faptele, alții trebuiau să fie oamenii cu care să se

însoțească, altele trebuiau să fie relațiile cu ei. Este un adevăr cutremurător! Dumnezeu a investit pe om cu libertate și putere de a-și pregăti singur binele sau răul, viața de aici și viața veșnică. De a-și face bucurie sau întristare, lumină sau întuneric.

Domnul Iisus Hristos este izvorul vieții, ne dă dragostea Sa și ne cheamă: „Eu sunt Calea, Adevărul și Viața. Nimeni nu vine la Tatăl Meu decât prin Mine” (Ioan 14, 6). Ce lecție necesară ne dă Mântuitorul prin Pilda Fiului risipitor și, în special, prin „venirea în sine”, nouă tuturor creștinilor, dar mai ales acelor tineri a căror viață este departe de normal, de firesc.

Aș dori să precizez pentru noi toți că „venirea în sine” a tânărului din Evanghelia de azi nu este un element pasiv, ca o privire resemnată la rana sângerândă, ci este o putere spiritual-morală, dinamizantă, care renaște viața cea adevărată (casa părintească) nu într-o formă romantică, ci capabilă să ridice o ființă căzută și măcinată din căderea cea mai joasă a vieții, la o adevărată viață creștină. Această „venire în sine” trebuie să fie punctul mobil, care pune în mișcare puterea moral-spirituală de a rupe cu tot ce a fost rău și hotărârea înălțătoare spre viața adevărată care își cere dreptul de afirmare în fapte bune. În asemenea situații, „venirea în sine” nu este numai o ridicare dintr-o prăbușire, ci este o acțiune de regăsire în casa părintească, adică printre aceia care te-ar putea ajuta în mod real să redevii ceea ce ai fost, sau să devii ceea ce trebuie să fii.

Pe de altă parte, „venirea în sine” nu este un act de izolare, de închidere în sine, ci se realizează prin alții și pentru alții. Am putea spune că pentru un tânăr, „venirea în sine” este deschiderea largă a posibilităților de afirmare în bine, este hotărârea fermă de a redeveni altul

decât cel care este, de a-și realiza capacitățile într-o formă autentică, firească, echilibrată, cu bună-chibzuință, a-și duce și trăi viața altfel decât în josnicia ei amară, în imoralitate și păcat. „Venirea în sine” pentru oricine, dar mai ales pentru un tânăr, este hotărârea unei ridicări („Scula-mă-voi”) din starea de păcat apăsător și chinuitor și plecarea spre oameni, spre acea comunitate care te așteaptă, care are nevoie de tine, dar și tu de ea, care vrea și te poate ajuta să te realizezi ca om adevărat. „Venirea în sine”, din punct de vedere creștin, ne arată convingător că oricât ar greși un credincios (om), el nu trebuie să-și piardă nădejdea și încrederea în bunătatea lui Dumnezeu și, în același timp, în ajutorul oamenilor buni care îl pot înconjura cu bunătate, îl ajută cu dragoste și îi creează acea liniște a regăsirii, pentru binele vieții personale și a semenilor.

„Venirea în sine” a oricărui om (tânăr sau bătrân) demonstrează o forță morală a celui care, deși a greșit, nu rămâne în greșeală, ci se regăsește pe sine însuși cu ajutorul lui Dumnezeu și a oamenilor de bine, pentru refacerea propriei vieți pe care și-o va pune în slujba vieții celorlalți oameni.

Dar aceste percepte reale și sfinte sunt valabile numai dacă omul (creștinul) dorește să se cerceteze și să se hotărască pentru schimbare. În această privință, cuvântul Domnului Iisus este hotărât: „dacă voiește cineva să vină după Mine, să se lepede de sine, să-și ia crucea în fiecare zi și să-Mi urmeze Mie”, adică ne dă libertatea de a-L urma sau nu. Căci această „venire în sine” este o întâlnire cu Hristos care ne spune: „Eu sunt Calea, Adevărul și Viața” (Ioan 14, 6). Aceasta este „venirea în sine” sau autocunoașterea.

Fiecare creștin este dator să se verifice pe sine, intuind în sufletul său cât mai des și să se vadă așa cum este el. Fiecare creștin este dator să vină la pocăință și să trăiască împlinind poruncile lui Dumnezeu.

Fiecare creștin, mai ales în postul mare, ar trebui să trăiască și să zică Rugăciunea Sfântului Efrem Sirul: „Așa, Doamne Împărate, dăruiește-mi ca să-mi văd greșelile mele și să nu osândesc pe fratele meu”.

Acesta este tâlcul Evangheliei de astăzi și aceasta este drama închisă în ea. Toți creștinii trebuie să știe că dragostea lui Dumnezeu este nesfârșită și că ea nu ne este retrasă niciodată.

Nu trebuie să deznădăduim în păcat ci, stăpâniți de căință, să alergăm la Mântuitorul și să-l rugăm: Doamne, Iisuse Hristoase, miluiește-mă pe mine, păcătosul! Amin.

Duminica Lăsatului de carne

(a Înfricoșătoarei Judecăți)

Ev. Matei 25, 31-46

„Și când va veni Fiul Omului întru slava Sa, și toți sfinții îngeri cu El, atunci va ședea pe tronul slavei Sale. Și se vor aduna înaintea Lui toate neamurile și-i va despărți pe unii de alții, precum desparte păstorul oile de capre. Și va pune oile de-a dreapta Sa, iar caprele de-a stânga. Atunci va zice Împăratul celor de-a dreapta Lui: Veniți, binecuvântații Tatălui Meu, moșteniți împărăția cea pregătită vouă de la întemeierea lumii. Căci flămând am fost și Mi-ați dat să mănânc; însetat am fost și Mi-ați dat să beau; străin am fost și M-ați primit; Gol am fost și M-ați îmbrăcat; bolnav am fost și M-ați cercetat; în temniță am fost și ați venit la Mine. Atunci dreptii îi vor răspunde, zicând: Doamne, când Te-am văzut flămând și Te-am hrănit? Sau însetat și Ți-am dat să bei? Sau când Te-am văzut străin și Te-am primit, sau gol și Te-am îmbrăcat? Sau când Te-am văzut bolnav sau în temniță și am venit la Tine? Iar Împăratul, răspunzând, va zice către ei: Adevărat zic vouă, întrucât ați făcut unuia dintr-acești frați ai Mei, prea mici, Mie Mi-ați făcut. Atunci va zice și celor de-a stânga: Duceți-vă de la Mine, blestemaților, în focul cel veșnic, care este gătit diavolului și îngerilor lui. Căci flămând am fost și nu Mi-ați dat să mănânc; însetat am fost și nu Mi-ați dat să beau; Străin am fost și nu M-ați primit; gol, și nu M-ați îmbrăcat; bolnav și în temniță, și nu M-ați cercetat. Atunci vor răspunde și ei,

zicând: Doamne, când Te-am văzut flămând, sau însetat, sau străin, sau gol, sau bolnav, sau în temniță și nu Ți-am slujit? El însă le va răspunde, zicând: Adevărat zic vouă: Întrucât nu ați făcut unuia dintre acești prea mici, nici Mie nu Mi-ați făcut. Și vor merge aceștia la osândă veșnică, iar dreptii la viață veșnică."

Predica

O mare taină și, în același timp, o învățătură de temelie a credinței noastre creștine ne descoperă Sf. Evanghelie de astăzi: cuvintele, gândurile și faptele noastre, singura comoară pe care o luăm cu noi din lumea aceasta vor fi judecate, vor fi cântărite. Precum este adevărat că suntem muritori și că nimeni nu se poate sustrage tributului morții, tot așa de adevărat este că vom fi judecați. „Și precum este rânduit oamenilor o dată să moară, iar după aceea să fie judecata” (Evrei 9, 27), zice Sf. Ap. Pavel, iar în alt loc, mai pe larg ne învață, zicând: „Pentru că noi toți trebuie să ne înfățișăm înaintea scaunului de judecată al lui Hristos, ca să ia fiecare după cele ce a făcut prin trup, ori bine, ori rău” (II Corinteni 5, 10). Dacă Evanghelia Fiului rătăcit ne-a înfățișat, punând pe primul plan, bunătatea iertătoare a lui Dumnezeu, Evanghelia de azi ne înfățișează dreptatea și sfințenia Lui, care nu pot rămâne batjocorite de păcătoșenia omenească.

Biserica noastră ne învață că sunt două judecăți dumnezeiești. Una urmează imediat după moartea omului. După moarte, sufletul se înfățișează înaintea lui Dumnezeu și este judecat și răsplătit fie cu fericirea celeilalte vieți, fie cu osândă. Dar judecata cu sentința ei nu este definitivă. Soarta celor adormiți poate fi schimbată, prin mijlocirea Bisericii, prin rugăciunile celor vii etc.

Însă după prima judecată, noi vom fi supuși unei judecăți definitive – Judecata din urmă. De aceea, Sfânta

Evangelhie a judecății din urmă începe solemn și grav. „Și când va veni Fiul Omului întru slava Sa, și toți sfinții îngeri cu El, atunci va ședea pe tronul slavei Sale. Și se vor aduna înaintea Lui toate neamurile și-i va despărți pe unii de alții, precum desparte păstorul oile de capre” (Matei 25, 31-32).

Iată cuvintele Evangheliei care stau la temelia credinței noastre că Domnul Iisus Hristos „va veni a doua oară cu slavă să judece viii și morții”. Prima dată s-a arătat pe pământ smerit. La a doua venire se va arăta ca un Dumnezeu atotputernic, în toată strălucirea Lui, înconjurat de oștile cerești ale îngerilor. Prima dată a venit între oameni ca să aducă și să-i învețe Legea. La sfârșitul lumii, la judecata lui Dumnezeu, va veni să judece pe cei care au desconsiderat-o.

Când va avea loc judecata înfricoșată? Nimeni nu știe, nu va putea cunoaște vreodată. După înviere, Apostolii l-au întrebat pe Domnul când va veni sfârșitul. Domnul le-a răspuns că nu se cade lor a cerceta vremurile (Faptele Apostolilor 1, 7), iar cu alt prilej le-a spus că „despre ziua aceea și despre ceasul acela nimeni nu știe, nici îngerii din cer, nici Fiul, ci numai Tatăl” (Marcu 13, 32).

Pe noi, credincioșii, se cere să ne preocupe nu atât ziua sfârșitului lumii, ci mai ales ziua sfârșitului nostru, a morții noastre, adică felul cum vom muri, pregătiți sau nepregătiți, împăcați cu aproapele și cu Dumnezeu, deoarece de felul cum am știut să trăim și am murit va atârna soarta noastră în veșnicie. „Privegheați deci, că nu știți în care zi vine Domnul vostru” (Matei 24, 42).

Sfânta Evanghelie ne descoperă că înainte de sfârșit vor avea loc multe semne: se vor ivi prooroci mincinoși, care vor înșela pe mulți, vor fi războaie între popoare,

cutremure de pământ, foamete și boli, iar evanghelia va fi propovăduită la toate popoarele, în toată lumea (Matei 24). După aceea se vor schimba toate stihiiile universului. „Iar ziua Domnului va veni ca un fur, când cerurile vor pieri cu vuiet mare, stihiiile, arzând, se vor desface, și pământul și lucrurile de pe el se vor mistui” (II Petru 3, 10). Un pământ nou și un cer nou vor fi zidite, ca lăcașuri veșnice ale împărăției Mielului.

Apoi va urma judecata. „Se vor aduna înaintea lui toate neamurile”. Cei ce vor fi în această viață pământească se vor preface într-o clipeală, cei adormiți, corpurile acestora se vor ridica din pulberea în care s-au prefăcut și vor intra în ele sufletele, pentru a se prezenta în fața scaunului de judecată.

O, mare și înfricoșată va fi această zi pentru unii! Plină de binecuvântare și mărire pentru alții!

De ce oare? Pentru că Domnul, Mântuitorul lumii, va împărți atunci întreaga lume – fără deosebire de ranguri sociale, de bogăție, mărire sau putere în două părți. Unii vor fi puși la dreapta, alții la stânga.

Ce grozavă este starea celor de-a stânga! Ei sunt numiți de Dreptul Judecător „blestemați” și trimiși în focul cel de veci, care este locul chinuirii pentru păcatele și fărădelegile săvârșite în viața pământească.

Cei din partea stângă vor fi zbuciumați și acuzați de propria lor conștiință, pentru că n-au făcut voia lui Dumnezeu. Starea lor, odată sentința dată, nu va mai putea fi schimbată.

Să privim la cei ce prin glasul lui Dumnezeu și voința lor de a îndeplini voia Stăpânului, cât au purtat trup pământească, ce stare de bucurie au! Pe aceștia Domnul îi privește cu blândețe și dragoste. Se zice: binecuvântații Părintelui meu, moștenitori ai împărăției sale”.

Motivul sentinței vor fi faptele noastre către aproapele făcute din iubire. Dumnezeu este Tatăl. Toți oamenii sunt fiii Săi. Ceea ce facem noi oamenilor, fiilor lui Dumnezeu, lui Dumnezeu îi facem. De aceea aduce Mântuitorul ca motiv al recompensei și al pedepsei, faptele noastre, care își au motivul în iubire. Clar și hotărât ne-o spune Domnul în Sf. Evanghelie când zice: „Flămând am fost și mi-ați dat să mănânc, însetat am fost și mi-ați dat să beau; bolnav am fost și ați venit la Mine; gol am fost și m-ați îmbrăcat; străin am fost și m-ați primit” (Matei 25, 35-36). Când l-am văzut noi pe Domnul în toate aceste situații pe care El însuși ni le înfățișează? Aici vine minunea cea mare și cheia prin care se descurie porțile împărăției lui Dumnezeu și se ia de pe ochii noștri vălul, ca să vedem care este lucrul Lui.

Aici este taina cea mare a vieții creștinești: iubirea. Domnul Iisus Hristos, prin Evanghelia de azi ne arată nu numai că Fiul lui Dumnezeu a luat chip de rob și s-a făcut întru asemănarea noastră (Filipeni 2, 7), dar s-a și identificat cu lumea, mai ales cu cei în necaz, mânie și primejdii, cu cei în mizerie. În aceștia trăiește Hristos. Așa încât, dacă ai dat unui sărac o haină, însuși lui Hristos ai dat. De-ai chemat la masa ta un flămând, ai ospătat pe Domnul. De ai primit în casa ta, de-ai culcat în patul tău vreun străin, pe Hristos l-ai primit, pe Stăpânul vieții și al morții l-ai ocrotit. De ai cercetat vreo văduvă și-ai ajutat vreun orfan pe Fiul lui Dumnezeu l-ai ajutat. Trebuie, noi, creștinii să știm că Hristos, mai ales în vremea noastră, trăiește în acești necăjiți. Înțelege și spune altora, că Fiul lui Dumnezeu trăiește în lumea aceasta prin cei în suferință. Apropie-te de ei, alină-le durerile, mângâie-i în necazuri, potolește-le foamea,

astâmpără-le setea și Domnul îți va răsplăti ție la judecată. Milostenia ta străbate cerul și pătrunde până în fața Tronului ceresc, spune Sf. Ioan Gură de Aur. Fă-o cu inimă curată și cu toată dragostea. N-ai haine să dai? Dă-le pâine. N-ai pâine? Dă-le un ban. N-ai un ban? Cercetează pe bolnavi. Îngrijește și mângâie pe aceștia!

Și aceasta se va socoti ție, căci chiar un pahar de apă, dacă e dat în numele Domnului și acela nu ți se va trece cu vederea. De aceea, în așa fel să trăim și să lucrăm ca fiecare clipă a vieții noastre să fie o clipă fericită de apropiere de Hristos.

Gândindu-ne serios, creștinește la înfricoșata judecată și înspăimântătoarele ei urmări, ne va fi peste putință să nu ne zguduim în toată ființa noastră și să nu căutăm cu toată ființa noastră, cât ne este cu putință, să împlinim poruncile lui Dumnezeu în faptele milei celei trupești și în faptele milei celei sufletești.

Nu pot să închei acest cuvânt, fără să-mi pun întrebarea: De ce Dumnezeu a hotărât judecata cea de apoi?

În lumea aceasta puterea lui Dumnezeu nu este luată în seamă. Grija Lui este de multe ori criticată. De aceea, strigă Proorocul David: „Scoală-Te, Dumnezeule, apără pricina Ta; adu-Ți aminte de ocara de fiecare zi, cu care Te necinstește cel fără de minte” (Psalmii 73, 23).

Dumnezeu își va apăra pricina când va ședea pe scaunul de judecată, când se va arăta în atâta strălucire, încât muritorii vor tremura de groază. Atunci va dovedi Hristos tuturor, credincioși și necredincioși, că există, că El e viu și puterea Lui e fără sfârșit.

Ceea ce va îngrozi și mai mult pe cei veniți în fața judecății lui Hristos va fi nu numai vederea lui Dumnezeu, ci și chipul unui Dumnezeu al dreptății.

Dacă în viața aceasta Stăpânul cerului și al pământului apare sub chipul unui Dumnezeu milostiv și iertător care face să răsară soarele Său peste cei dreپți și peste cei păcătoși, la judecata de apoi El va fi numai judecătorul drept, stăpân al dreptății fără milă.

În al doilea rând, judecata va face dreptate aleșilor Domnului. În viața pământească toate sunt amestecate: grâul cu neghina, virtutea cu păcatul, nevinovăția cu fărădelegea, adevărul cu minciuna. De multe ori, cei dreپți suferă, pe când cei nelegiuiți triumfă.

Irod se veselește și petrece la o masă a desfrâului, iar Ioan Botezătorul cade victimă, i se taie capul, din cauza unei femei adultere. Nero dă foc Romei, iar creștinii sunt omorâți de sabie sau dați fiarelor din circuri. Bogații își cheltuiesc banii la jocurile de noroc, pe când mulți săraci mor de foame. Noi creștinii credem că vine și ziua socotelilor, când fiecăruia i se va plăti după faptele sale. Atunci toți cei care au făcut nedreptate, păcate și fărădelegi, vor auzi cuvântul Domnului: „Duceți-vă de la Mine, blestemăților, în focul cel veșnic, care este gătit diavolului și slujitorilor lui” (Matei 25, 41). Judecata va însemna răsplătirea celor buni, a dreپților. În lumea aceasta ei sunt necunoscuți, nebăgați în seamă, de multe ori bârșiți și prigoniți, în timp ce atâția care trăiesc în lux, în belșug și au putere luminească, sunt onorați.

„Răbdarea săracului nu va fi până în sfârșit” zice psalmistul. Plânsetele celor necăjiți, ale celor cărora li se face nedreptate se urcă până la cer, iar Dumnezeu le va face dreptate în fața întregului univers rostind în favoarea dreپților o sentință de răsplată și mângâiere: „veniți, binecuvântații Tatălui Meu, de moșteniți împărăția care a fost pregătită pentru voi de la întemeierea lumii”. Amin.

Duminica Lăsatului sec de brânză

(a izgonirii lui Adam din Rai)

Ev. Matei 6, 14-21

„Zis-a Domnul: dacă veți ierta oamenilor greșelele lor, ierta-va și vouă Tatăl vostru Cel ceresc; Iar de nu veți ierta oamenilor greșelele lor, nici Tatăl vostru nu vă va ierta greșelele voastre. Când postiți, nu fiți triști ca fățarnicii; că ei își smolesc fețele, ca să se arate oamenilor că postesc. Adevărat grăiesc vouă, și-au luat plata lor. Tu însă, când postești, unge capul tău și fața ta o spală, ca să nu te arăți oamenilor că postești, ci Tatălui tău care este în ascuns, și Tatăl tău, Care vede în ascuns, îți va răsplăti ție. Nu vă adunați comori pe pământ, unde molia și rugina le strică și unde furii le sapă și le fură. Ci adunați-vă comori în cer, unde nici molia, nici rugina nu le strică, unde furii nu le sapă și nu le fură. Căci unde este comoara ta, acolo va fi și inima ta.”

Predica

*„Tu însă, când postești, unge capul tău și fața ta o spală,
ca să nu te arăți oamenilor că postești, ci Tatălui tău
care este în ascuns, și Tatăl tău, Care vede în ascuns,
îți va răsplăti ție.” (Matei 6, 17-18)*

Începem, de mâine, cel mai însemnat dintre posturile rânduite de Biserică, Postul mare. În Evanghelia ce s-a citit astăzi avem toată învățătura care ne este trebuitoare, acum când „mântuirea este mai aproape decât am crezut, când noaptea a trecut și ziua s-a apropiat”, când Mântuitorul cere să iertăm greșelile aproapelui nostru, dacă vrem ca și Tatăl nostru Cel din ceruri să ne ierte greșelile noastre. Mântuitorul ne cere să nu postim un post nesincer și fățarnic, numai pentru ochii oamenilor, ci să postim un post adevărat, ținut din inimă. Mântuitorul, prin Evanghelia de azi, ne cere să nu ne adunăm comori trecătoare, ci să ne adunăm comori nestricăcioase și veșnice, pentru împărăția cerurilor. Cum ne conformăm noi, creștinii de astăzi, acestor cerințe (datorii) ale învățăturii creștine? În cea mai mare parte nu le socotim necesare, le nesocotim, și numai o parte le urmăm și ne conformăm lor. Dar găsindu-ne în preajma Postului mare, Biserica amintește tuturor creștinilor cuvintele Mântuitorului despre iertare. Ea vrea să spună prin aceasta că este de prisos înfrângerea noastră trupească, fără înfrânarea pornirilor noastre sufletești împotriva aproapelui.

Ura, răutatea și dușmănia de cele mai multe ori ne stăpânesc. Ura este atât de vătămătoare nu numai sufletului, ci și trupului.

Evangelhia de astăzi ne arată că nu putem posti un post adevărat fără iertare. De aceea, în pragul începutului Postului mare, se cuvine să ne oprim asupra înțelesului postului creștin, precum și a importanței sale pentru sănătatea trupească și sufletească a creștinilor.

Post însemnează reținerea voită de la anumite mâncăruri și băuturi, în anumite perioade ale anului, în scopul înfrânării poftelor trupești și sufletești, pentru dobândirea de noi puteri în lupta împotriva celui viclean.

Postul a fost practicat și în Vechiul Testament, Legea lui Moise impunea evreilor în numeroase ocazii, iar exemplele de post în Vechiul Testament sunt nenumărate. Astfel, e cunoscut postul Proorocului Ilie, postul de pocăință al ninivitenilor, postul evreilor din timpul robiei babiloniene, precum și alte ocazii, în care nu numai oamenii singuratici, ci întreg poporul evreu postea. Postul creștin își are originea în postul de 40 de zile al Mântuitorului Iisus Hristos în pustie, ținut la începutul activității Sale și, alături de rugăciune, a fost recomandat de Mântuitorul în numeroase ocazii, ca o armă întărită și eficace pentru alungarea puterilor diavolești. În Biserica veche, postul a fost practicat de întreaga obște creștină, potrivit recomandării Mântuitorului și a Sfinților Apostoli, iar Sf. Biserică l-a recomandat și l-a reglementat cu timpul în mod amănunțit, atât în ceea ce privește felul în care trebuie să se postească, cât și timpul în care trebuie să se postească.

A posti, din punct de vedere creștin, așadar, a te reține de la anumite mâncăruri și băuturi, înseamnă a păși pe calea virtuții prin înfrânarea poftelor trupului și

întărirea voinței, a renunța la ce te atrage sau la ceea ce este plăcut ție, în scopul de a preamări prin aceasta pe Dumnezeu, înseamnă a omorî în tine pornirile cele păcătoase, pentru a deveni stăpân peste tine, stăpân peste sufletul și trupul tău cu ceea ce ai mai duhovnicesc, înseamnă a înlătura din adâncul ființei tale tot ceea ce te-ar împiedica să devii cu adevărat fiul lui Dumnezeu.

După cum știm, prin păcatul strămoșesc s-a stricat armonia dintre trup și suflet, astfel că trupul, cu pornirile, poftele și patimile lui, nu se mai supune sufletului, partea cea mai însemnată a ființei omenești în care este întipărit, de la crearea omului, chipul lui Dumnezeu, adică gândirea, simțirea și voința, ci din contră, sufletul ajunge rob trupului și poftelor lui păcătoase. Această situație păcătoasă în care se află și se zbate omul neîmpăcat cu Dumnezeu, o arată Sfântul Apostol Pavel când spune: „după omul cel lăuntric, mă bucur de legea lui Dumnezeu; dar văd în mădularele mele o altă lege, luptându-se împotriva legii minții mele (adică împotriva sufletului) și făcându-mă rob legii păcatului, care este în mădularele mele. Om nenorocit ce sunt! Cine mă va izbăvi de trupul morții acesteia?” (Romani 7, 22-24).

Această stare de vrăjmășie și de luptă nu trebuie să fie și să stăpânească ființa noastră, ci din contra, trupul trebuie să fie stăpânit de suflet, mai întâi înfrângându-i-se poftele și pornirile sale păcătoase, iar cu vremea, tăindu-li-se orice rădăcină. Iar cel dintâi și mai eficace mijloc pentru aceasta este postul. Prin post mai întâi potolim, iar apoi supunem pornirile trupesti cele josnice, tăiem poftele spre păcat, oprind astfel biruința cărnii asupra spiritului, în așa fel, încât înfrânarea trupestă să devină o înfrânarea sufletească. De aceea, postul trupesc nu poate fi desprins de postul sufletească, căci numai împreună pot

birui păcatul. Postul deci nu e un scop în sine, ci numai un mijloc în lupta împotriva păcatului.

Așadar, pentru noi creștinii postul fiind un mijloc de luptă împotriva păcatului, este în același timp și un mijloc pentru câștigarea mântuirii sufletului.

El este calea prin care putem restabili în noi domnia sufletului cu legea minții, despre care Sf. Ap. Pavel ne vorbește că e mijlocul prin care putem dobândi tăria sufletească împotriva păcatului.

Despre Post, Sf. Ioan Gură de Aur spune: „Postul potolește zburdările trupului, înfrânează poftele cele nesățioase, curățește și înaripează sufletul, îl înalță și-l ușurează, apropiindu-l de Dumnezeu”. Sf. Vasile cel Mare zice despre post: „Postul este cel mai bun paznic al sufletului și cel mai puternic apărător al trupului, postul este arma nebiruită pentru cei ce luptă împotriva păcatului”. Un alt Sfânt Părinte spune: „Postul este îndrumătorul tinerilor pe drumul sfințeniei, podoaba bătrâneților, tovarăș înțelept al călătorilor și povățuitorul cel mai bun al soțiilor”. De asemenea, Sf. Ioan Scărarul zice despre post: „Postul este luminarea sufletului, paza minții, sănătatea trupului, iertarea păcatelor și poarta ce duce spre desfătarea raiului”.

Sf. Ioan Gură de Aur, vrând să ne arate adevăratul post, zice: „Postești? arată-mi-o prin fapte. Cum? De vezi un sărac, ai milă de el; cu dușmanii împacă-te, un prieten prețuit de oameni nu-l invidia. Nu numai gura și stomacul să postească, ci și ochii și urechile și picioarele și mâinile noastre, rămânând curate și nepătate de furt, de lăcomie. Piciorul să nu alerge spre priveliști păcătoase, ochii să nu privească cu gânduri necurate la frumuseți străine, gura să se înfrâneze de la înjurături, de la clevețire, de la minciuni”.

Dar postul mai are încă un rost în viața creștinului. El este în același timp semnul pocăinței sincere făcute în fața lui Dumnezeu, e mijlocul prin care dobândim îndurarea lui Dumnezeu și iertarea pentru păcatele săvârșite și este, totodată, semnul recunoașterii păcătoșeniei noastre, precum și a neputinței noastre în fața lui Dumnezeu. De aceea, în scaunul mărturisirii, preotul duhovnic, adeseori, dă canon de pocăință, alături de rugăciune, și postul pentru dobândirea iertării păcatelor. Valoarea și folosul postului adevărat nu poate fi pus la îndoială.

Creștinii au nevoie de post, rugăciune și pocăință, se cuvine să nu ne lăudăm cu el, ci să-l trăim în sfințenia pe care ne-o dă el.

O, câți postesc fără folos! Câți se ostenesec în zadar! Mântuitorul ne arată pe fariseul din templu care se lăuda cu postul său de două zile pe săptămână, cu zeciuiala... Dar ce folos? El s-a întors îndreptat la casa sa, pentru că avea inima plină de mândrie și de dispreț pentru ceilalți oameni. Vameșul nu s-a lăudat cu nimic, a știut că este păcătos. Și i-au fost primite rugăciunea pentru smerenie și lacrimile pocăinței sale. Sunt unii creștini care, cu sfințenie, respectă anumite reguli ale postului, dar această „sfințenie” nu-i opresc de a cleveti, de a se mânia, de a urî, de a se certa etc.

Se cere să nu fim farisei. Să nu strecurăm țânțarul și să înghițim cămila.

Postul este sfânt și cu sfințenie să-l facem! „Vremea postului s-o începem luminat, supunându-ne nevoinelor duhovnicești. Să ne luminăm sufletul, să ne curățim trupul. Să postim de bucate, ca și de toată patima rea, desfătându-ne cu bunătatea Duhului. Întru care cu dragoste petrecând, să ne învrednicim toți a vedea sfintele patimi ale Domnului Iisus Hristos Dumnezeu și Sfânta Înviere”. Amin.

Duminica I din Postul Mare

(Duminica Ortodoxiei)

Ev. Ioan 1, 43-51

„A doua zi voia să plece în Galileea și a găsit pe Filip. Și i-a zis Iisus: Urmează-Mi. Iar Filip era din Betsaida, din cetatea lui Andrei și a lui Petru. Filip a găsit pe Natanael și i-a zis: Am aflat pe Acela despre Care au scris Moise în Lege și proorocii, pe Iisus, fiul lui Iosif din Nazaret. Și i-a zis Natanael: Din Nazaret poate fi ceva bun? Filip i-a zis: Vino și vezi. Iisus a văzut pe Natanael venind către El și a zis despre el: Iată, cu adevărat, israelit în care nu este vicleșug. Natanael I-a zis: De unde mă cunoști? A răspuns Iisus și i-a zis: Mai înainte de a te chema Filip, te-am văzut când erai sub smochin. Răspunsu-I-a Natanael: Rabi, Tu ești Fiul lui Dumnezeu, Tu ești regele lui Israel. Răspuns-a Iisus și i-a zis: Pentru că ți-am spus că te-am văzut sub smochin, crezi? Mai mari decât acestea vei vedea. Și i-a zis: Adevărat, adevărat zic vouă, de acum veți vedea cerul deschizându-se și pe îngerii lui Dumnezeu suindu-se și coborându-se peste Fiul Omului.”

Predica

„Și i-a zis Iisus: Urmează-Mi.”

(Ioan 1, 43)

În Duminica întâi din Postul Sfințelor Paști prăznuim Duminica Ortodoxiei și, totodată, Biserica a hotărât să se facă și pomenirea victoriei cinstitelor icoane.

Duminica Ortodoxiei e ziua numelui Bisericii noastre. Dacă la Pogorârea Duhului Sfânt prăznuim ziua de naștere a Bisericii ca societate văzută în istorie, astăzi serbăm, am putea spune, ziua ei onomastică. Biserica noastră se numește ortodoxă sau dreaptă, dreptmăritoare, pentru că a păstrat de-a lungul veacurilor adevărurile de credință descoperite în Legea Veche prin prooroci, iar în cea nouă, în chip desăvârșit, prin Iisus Hristos, transmise cu sfințenie, fără schimbare sau adăugire de Sfinții Apostoli și de urmașii lor legitimi. De aceea, sărbătoarea aceasta ne dă în fiecare an prilejul să cunoaștem bogăția de adevăr mântuitor și de înaltă spiritualitate a Ortodoxiei.

Duminica Ortodoxiei găsește omenirea într-o criză spiritual-morală, economică și socială, cu urmări serioase pentru om și societate.

Se clădește o lume nouă, o Europă nouă, îndepărtată de Dumnezeu, omul își dorește a se pune pe sine în locul lui Dumnezeu și încearcă să construiască o societate după capriciile minții sale, încercând să înlocuiască spiritualitatea credinței cu rațiunea minții.

Este o mare schimbare și transformare în lume, în toate direcțiile vieții omenești.

Viața este un dar, de aceea a spus Mântuitorul: „Eu am venit ca lumea viață să aibă și din belșug să aibă” (Ioan 10, 10). Deci viața trebuie să se îmbogățească în faptele cele bune, iar omul să devină mai bun, mai milostiv, blând și iertător, pașnic, gata de jertfă. Ortodoxia, care se întemeiază pe Iisus Hristos veșnic și viu cu duhul ei de dragoste și solidaritate comunitară, poate inspira, poate îndruma pe calea cea bună, care duce spre rezolvarea problemelor vremii noastre. De aceea, să venim la Iisus, să credem în Iisus, să-L ascultăm și să facem voia Lui. El spune fiecăruia în parte și tuturor împreună: „Care voiește ca toți oamenii să se mântuiască și la cunoștința adevărului să vină” (I Timotei 2, 4).

Calitatea noastră de mădulare vii ale trupului mistic al Mântuitorului, adică ale Bisericii ortodoxe, ne dă datoria morală de a mărturisi nu numai cu cuvântul, ci și cu fapta, credința cea adevărată: Ortodoxia sub toate aspectele ei. Aceasta însemnează ca fiecare din noi să fim un element dinamic de promovare a credinței ortodoxe, singura în stare să ne aducă izbăvirea și instaurarea unei vieți pământești fericite, în limitele posibilităților pământești.

Dar tot în cea dintâi Duminică din sfântul și marele post a rânduit Sfânta Biserică să se facă pomenirea biruinței sfintelor icoane asupra celor potrivnice.

După frământări și lupte, în care se amestecau și împărații bizantini cu autoritatea lor, Biserica a stabilit, în spiritul vechii credințe, că cinstirea sfintelor icoane este un „lucru bun și plăcut lui Dumnezeu”, și în al Șaptelea Sinod a toată lumea din anul 787, ținut la Niceea, Biserica

și-a spus cuvântul în ceea ce privește cinstirea sfintelor icoane.

Sfintele icoane, după cum știm din învățătura Bisericii, stau în legătură cu persoanele înfățișate pe ele. Ele înfățișează pe Mântuitorul, pe Maica Preacurată și pe sfinții bineplăcuți lui Dumnezeu. Noi nu cinstim materia icoanei, nici icoana despărțită de persoanele înfățișate pe ea, ci pe cei ce sunt înfățișați pe sfânta icoană. Noi nu cerem ajutor de la icoane, ci cerem ajutor de la cel pe care sfânta icoană îl înfățișează. Când cinstim sfintele icoane, noi facem o faptă a credinței ortodoxe, ne arătăm împreună-cinstitori cu acei sfinți mărturisitori care au suferit pentru închinarea la sfintele icoane și cu toți credincioșii Bisericii noastre. Cu privire la cele dintâi icoane avem o prezentare în Vechiul Testament: Dumnezeu poruncește lui Moise să facă doi heruvimi de aur deasupra chivotului Legii (Ieșirea 25, 18) și tot așa pe perdea (Ieșirea 26, 1, 31). Aceste chipuri de heruvimi au fost cinstite de însuși Dumnezeu, fiindcă îi vorbește lui Moise, spunându-i: „Acolo, între cei doi heruvimi de deasupra chivotului legii, Mă voi descoperi ție și îți voi grăi de toate, câte am a porunci prin tine fiilor lui Israel” (Ieșirea 25, 22).

Temeiul biblic al Sfintelor Icoane îl constituie însăși întruparea Fiului Dumnezeu. El s-a făcut om rămânând în același timp Dumnezeu adevărat, și prin aceasta a devenit accesibil cunoașterii și cinstirii de către noi. El este „chipul văzut al Tatălui Celui nevăzut, făcându-Se asemenea oamenilor, și la înfățișare aflându-Se ca un om. S-a smerit pe Sine, ascultător făcându-Se până la moarte, și încă moarte pe cruce” (Filipeni 2, 7-8).

Așadar, există o strânsă legătură între icoană și întrupare. Întruparea dovedește posibilitatea icoanei (așa

cum fotografiile dovedesc existența persoanei), iar icoana face cunoscută întruparea și deci mântuirea noastră.

Primele icoane le găsim în vremea Mântuitorului, precum și în catacombe. Din tradiție se cunoaște că Sfântul Apostol și Evanghelist Luca a fost pictor și a pictat icoana Maicii Domnului. Pe marama Sf. Veronica, cu care a șters fața lui Iisus pe Drumul Crucii, s-a imprimat chipul lui Iisus, cea dintâi icoană a Lui.

Prilejul acestei sărbători a fost dat de biruința sfințelor icoane, în anul 843 d.Hr., când împărăteasa Teodora, în urma unui sinod, a hotărât ca icoanele să fie așezate din nou, atât în catedrala Patriarhiei din Constantinopol, cât și în întregul imperiu. Acea biruință este sărbătorită, de atunci și până în zilele noastre, în prima Duminică a marelui post numită „Duminica Ortodoxiei”.

Dar în Duminica Ortodoxiei, când se face pomenirea de biruință a adevărului în cinstirea sfințelor icoane, la Sfânta Liturghie se citește Evanghelia în care se vorbește și despre chemarea la apostolie a celor doi Apostoli: Filip și Natanael. În Evanghelia se mărturisește că, văzând Domnul pe Filip, l-a chemat să-i urmeze, iar Filip găsimd pe Natanael, i-a zis acestuia: „Găsit-am (pe Acela) despre care a scris Moise în Lege și au scris Proorocii, pe Iisus din Nazaret”. Invitat de Filip, Natanael s-a apropiat de Domnul Hristos, care văzându-l, a zis despre dânsul: „Iată, cu adevărat, israelit în care nu este vicleșug” (Ioan 1, 47). Când a înțeles Natanael că Domnul cunoaște cele ascunse și are putere să pătrundă în inima omului, a zis către El: „Rabi, Tu ești Fiul lui Dumnezeu, Tu ești regele lui Israel” (Ioan 1, 49). Drept răspuns, Iisus îi spune că va avea prilejul de acum, să vadă lucruri mai mari: „de acum veți vedea cerul deschizându-se” (Ioan 1, 51).

Nu se putea alege un text mai potrivit pentru Duminea de azi, în care prăznuim biruința sfințelor icoane, ca acesta în care se spune că de acum veți vedea cerul deschis... Într-adevăr, prin întruparea Fiului lui Dumnezeu, cerul închis în urma neascultării protopărinților noștri s-a deschis acum din nou și icoana creștină, reprezentând pe Hristos, este o fereastră deschisă a minții noastre spre Cerul lui Dumnezeu.

Icoana este un ajutor în împlinirea adevăratei pocăințe. Oricine știe că în casa în care se află icoane, credinciosul simte, în chip tainic, își dă seama de prezența nevăzută a lui Dumnezeu, așa cum fotografiile ne aduc în minte și în inimă chipurile celor dragi.

Evlavia sfințelor icoane este una din caracteristicile Ortodoxiei. Icoanele împodobesc bisericile, înfrumusețează casele creștinilor, făcându-le binecuvântare dumnezeiească.

Ele poartă gândurile închinătorilor de la cele trecătoare, la cele veșnice, de la patimile urâte la virtuțile sfinților zugrăviți pe ele. Ele sunt ferestre deschise spre cer ale sufletelor credincioase. Amin.

Duminica a II-a din Postul Mare

(a Sfântului Grigorie Palama; Vindecarea slăbănogului din Capernaum)

Ev. Marcu 2, 1-12

*„Și intrând iarăși în Capernaum, după câteva zile s-a auzit că este în casă. Și îndată s-au adunat mulți, încât nu mai era loc, nici înaintea ușii, și le grăia lor cuvântul. Și au venit la El, aducând un slăbănog, pe care-l purtau patru inși. Și nepu-
tând ei, din pricina mulțimii, să se apropie de El, au desfăcut acoperișul casei unde era Iisus și, prin spărtură, au lăsat în jos patul în care zăcea slăbănogul. Și văzând Iisus credința lor, i-a zis slăbănogului: Fiule, iertate îți sunt păcatele tale! Și erau acolo unii dintre cărturari, care ședeau și cugetau în inimile lor: Pentru ce vorbește Acesta astfel? El hulește. Cine poate să ierte păcatele, fără numai unul Dumnezeu? Și îndată cunoscând Iisus, cu duhul Lui, că așa cugetau ei în sine, le-a zis lor: De ce cugetați acestea în inimile voastre? Ce este mai ușor a zice slăbănogului: Iertate îți sunt păcatele, sau a zice: Scoală-te, ia-ți patul tău și umblă? Dar, ca să știți că putere are Fiul Omului a ierta păcatele pe pământ, a zis slăbănogului: Zic ție: Scoală-te, ia-ți patul tău și mergi la casa ta. Și s-a sculat îndată și, luându-și patul, a ieșit înaintea tuturor, încât erau toți uimiți și slăveau pe Dumnezeu, zicând: Asemenea lucruri n-am văzut niciodată.”*

Predica

*„Și văzând Iisus credința lor, i-a zis slăbănogului:
Fiule, iertate îți sunt păcatele tale!”
(Marcu 2, 5)*

Evangelhia de azi din Duminica a doua din Postul Mare ne prezintă una din minunile Mântuitorului Iisus Hristos: vindecarea unui slăbănog sau paralizat din Capernaum, oraș situat în Galileea, pe țărmul lacului Ghenizaret.

Evangelhistul Marcu spune că fiind Mântuitorul în Capernaum, s-a adunat la El mulțime de oameni, așa încât nu mai era cu putință să intre cineva în casa în care se găsea Domnul Hristos și propovăduia cuvântul lui Dumnezeu. Era în Capernaum un om slăbănog care zăcea la pat. Pe slăbănog l-au adus la Iisus patru inși, voind să-l înfățișeze înaintea Lui, spre vindecare, dar erau împiedicați de mulțimea ce era adunată. Hotărâți în dorința de a înfățișa pe cel bolnav înaintea Domnului, nu s-au descurajat de mulțimea ce era de față, ci l-au urcat pe acoperișul casei, și apoi, desfăcând acoperișul casei, l-au lăsat în jos, chiar în fața Domnului Hristos.

Sigur, pentru noi, când auzim această istorisire în care se spune că acești patru oameni, purtători ai slăbănogului s-au urcat cu el pe casă și apoi au descoperit casa, lucrul acesta pare cu neputință de înțeles. Pe vremea Mântuitorului, casele erau mici și nu aveau acoperiș ascuțit cum au casele noastre, ci erau în așa fel construite,

încât pe acoperiș se putea sta, acesta fiind drept, căci din cauza căldurii, acolo stau oamenii, mai ales seara.

Tocmai aici se vede dragostea și bunătatea celor patru, care duceau pe slăbănog. Ei țineau cu orice preț să-l pună fără întârziere înaintea lui Iisus. E ușor de ajuns pe acoperiș, căci după cum se știe, în acest loc se putea urca pe două scări, una din casă, iar alta din curte, ducând fiecare pe podul acoperișului. De bună seamă că aceasta nu se putea face cu ușurință când era vorba de transportat un bolnav.

Prin aceasta, ei sunt, pentru noi, exemplu de stăruință, de credință și dragoste. Când Domnul a văzut credința lor, ne spune Evanghelia, a zis: „Fiule, iertate îți sunt păcatele tale!” (Marcu 5, 2). Aceste cuvinte adresate slăbănogului, auzindu-le cei de față, au stârnit diferite păreri. Evanghelia ne spune că: „erau acolo unii dintre cărturari, care ședeau și cugetau în inimile lor: Pentru ce vorbește Acesta astfel? El hulește. Cine poate să ierte păcatele, fără numai unul Dumnezeu?” (Marcu 2, 6-7).

Mai departe, ne informează Evanghelia că: „Și îndată cunoscând Iisus, cu duhul Lui, că așa cugetau ei în sine, le-a zis lor: De ce cugetați acestea în inimile voastre? Ce este mai ușor a zice slăbănogului: Iertate îți sunt păcatele, sau a zice: Scoală-te, ia-ți patul tău și umblă?” (Marcu 2, 8-9).

Spre dovedire că amândouă cuvintele sunt cu putință a le împlini, Fiul lui Dumnezeu zice: „Zic ție: Scoală-te, ia-ți patul tău și mergi la casa ta.”, lucru pe care l-au văzut toți cei care erau de față. Este de mare însemnătate pentru mântuirea noastră să reținem că înainte de a da vindecare trupului, Fiul lui Dumnezeu a dat vindecare sufletului.

A statornicit Mântuitorul, prin cele spuse, și legătura ce este între suferință și păcat, căci înainte de a ridica suferința, a ridicat pricina ei, de vreme ce-a zis: „Iertate îți sunt păcatele”.

Că adeseori între suferință și păcat este o strânsă legătură, a arătat Fiul lui Dumnezeu și în altă împrejurare, deoarece după ce l-a vindecat pe un alt slăbănog – și anume pe cel de la scăldătoarea Viteзда – întâlnindu-l pe acela în templu, i-a zis: „Iată că te-ai făcut sănătos. De acum să nu mai păcătuiești, ca să nu-ți fie ceva mai rău” (Ioan 5, 14).

Pentru aceasta a venit Domnul Iisus și-a plătit pentru întreg neamul omenesc prețul păcatului și prin jertfa Sa ne-a răscumpărat, ne-a mântuit din robia păcatului.

Fiecare păcat înseamnă o poticnire și o nouă greutate ce apasă pe conștiința omului care se trudește să străbată cărările vieții și să ajungă la porțile veșniciei. Dar în adâncurile conștiinței omenești, se poate desluși ecoul unei *vreeri*, care freamătă de dorința de eliberare de sub tirania păcatului.

Păcatul nu ne atinge numai sufletește, ci și trupește și el este pricina durerilor noastre din această lume. Sufletește el rupe legătura dintre noi și Dumnezeu, care întrerupe astfel grija pentru ființa noastră. Trupește, el lasă urme în firea noastră, pe care o strică și o face să nu mai urmeze rânduielile ce-i stau la temelie. Dumnezeu a înțeles pe deplin acest „suspîn” al nostru, când a trimis pe însuși Fiul Său ce a „ridicat neputințele noastre” prin „Marea Jertfă” (I Petru 1, 24).

Jertfa Domnului Iisus Hristos, pe lângă că este expresia cea mai desăvârșită a iubirii divine față de omenirea căzută (Ioan 3, 16), trebuie considerată și ca un act de

răscumpărare, inclusiv și de iertare, făcut din partea lui Dumnezeu „prin sângele Lui și iertarea păcatelor” (Efe-seni 1, 7).

Acestea ne fac să înțelegem nu numai ce este păca-tul, dar și ce trebuie să facem noi împotriva lui.

După Înviere, Mântuitorul a dat harul dumnezeiesc apostolilor Săi, când le-a zis: „Luați Duh Sfânt; căroră veți ierta păcatele, le vor fi iertate și căroră le veți ține, vor fi ținute” (Ioan 20, 22-23).

Mântuitorul a încredințat această putere de iertare a păcatelor urmașilor Săi – Apostolii, iar prin ei episcopi-lor și preoților, pentru ca prin El să continue în lume lucrarea dumnezeiească de mântuire de păcate. Așadar, cele două Sfinte Taine – preoția și mărturisirea (spoveda-nia) – instituite de Mântuitorul și încredințate Sfintei Sale Biserici dimpreună cu celelalte sfinte taine sunt strâns legate laolaltă, deoarece iertarea păcatelor se dă celor ce se pocăiesc numai prin Taina Spovedaniei la preotul du-hovnic, căruia Mântuitorul i-a împărtășit această putere prin Taina Hirotoniei. Mărturisirea (Spovedania) se mai numește și „al doilea Botez”, căci Botezul spală și iartă pe lângă păcatul strămoșesc, toate păcatele făcute de la naștere până în clipa săvârșirii lui. Iar Taina Mărturisirii dezleagă și iartă toate păcatele de la Botez și de la ultima spovedanie până în clipa mărturisirii. Iată de ce Sfânta noastră Biserică ne adresează chemarea lui Hristos: „veniți la Mine toți cei osteniți și împovărați și Eu vă voi odihni pe voi” (Matei 11, 28). Aceasta este o chemare universală pentru toți, tuturor fiindu-le deschisă ușa mântuirii.

Părăsește prietenii urâte, petrecerile, răutatea, duș-mănia, zgârcenia, toate câte te-au făcut să cazi în ispite și

păcate fără număr. Rupe legăturile lor ca să nu rămâi departe de Dumnezeu și să-ți pierzi sufletul.

Vino la Biserica lui Hristos, care a fost dată tuturor spre mântuire și cere iertare de păcate și mântuire, pentru a face loc dragostei de Dumnezeu și de oameni căci „întru nimeni altul nu este mântuirea, căci nu este sub cer nici un alt nume, dat între oameni, în care trebuie să ne mântuim noi” (Faptele Apostolilor 4, 12).

Auzind aceste cuvinte, să ne întărim și mai mult convingerea că dragostea și mila lui Dumnezeu pentru noi au fost cele care au dat spre mântuire Biserica noastră, care ne îndeamnă și ne cheamă ca fiecare să ne îndreptăm spre scaunul mărturisirii, să facem înaintea preotului duhovnic o mărturisire din îndemnul conștiinței, cu păreri de rău pentru faptele rele pe care le-am săvârșit, să făgăduim că de aici înainte nu vom mai săvârși fapte rele.

Și atunci vom auzi și vom înțelege, în cuvintele de dezlegare rostite de preot. „Domnul și Dumnezeul, cu harul și cu îndurările iubirii Sale de oameni, să te ierte pe tine fiule și să-ți lase ție toate păcatele. Și eu nevrednicul preot și duhovnic, cu puterea ce-mi este dată, te iert și te dezleg de toate păcatele tale, în numele Tatălui și al Fiului și al Sfântului Duh” și vom simți în conștiința noastră cuvintele adresate de Mântuitorul slăbănogului: „Fiule, iertate îți sunt păcatele”. Amin.

Duminica a III-a din Postul Mare

(a Sfintei Cruci)

Ev. Marcu 8, 34-38; 9, 1

„Și chemând la Sine mulțimea, împreună cu ucenicii Săi, le-a zis: Oricine voiește să vină după Mine să se lepede de sine, să-și ia crucea și să-Mi urmeze Mie. Căci cine va voi să-și scape sufletul îl va pierde, iar cine va pierde sufletul Său pentru Mine și pentru Evanghelie, acela îl va scăpa. Căci ce-i folosește omului să câștige lumea întreagă, dacă-și pierde sufletul? Sau ce ar putea să dea omul, în schimb, pentru sufletul său? Căci de cel ce se va rușina de Mine și de cuvintele Mele, în neamul acesta desfrânat și păcătos, și Fiul Omului Se va rușina de el, când va veni întru slava Tatălui său cu sfinții îngeri. Și le zicea lor: Adevărat grăiesc vouă că sunt unii, din cei ce stau aici, care nu vor gusta moartea, până ce nu vor vedea împărăția lui Dumnezeu, venind întru putere.”

Predica

*„Cuvântul Crucii, pentru cei ce pier, este
nebie; iar pentru noi, cei ce ne mântuim,
este puterea lui Dumnezeu.”*

(I Corinteni 1, 18)

Cu voia și cu ajutorul lui Dumnezeu am parcurs împreună trei săptămâni din Postul cel Mare, sau al Paștilor, prin post, rugăciune și trăire duhovnicească, spre curățire de patimi, spre înnoire sufletească spre a ajunge să ne închinăm și Sfintei Învieri.

Săvârșind „calea postului” ne aflăm azi în Duminica a treia a acestui timp sfânt când Sfânta Biserică a așezat-o în cinstea Sfintei Cruci. În cursul anului bisericesc însă, noi serbăm Sfânta Cruce la 1 august – aflarea sau scoaterea Sfintei Cruci –, la 14 septembrie, Înălțarea Sfintei Cruci și în fiecare vineri din cursul tuturor săptămânilor unui an, în amintirea răstignirii pe cruce a Domnului nostru Iisus Hristos. O serbăm, acum, la jumătatea postului, ea înfățișându-se nouă, credincioșilor, ca sprijin, ajutor împotriva păcatelor și ispitelor ce vin din partea diavolului, în această vreme a postului mare.

Am ascultat cu atenție Sfânta Evangheligie ce s-a citit astăzi la Sfânta Liturghie și am reținut cuvintele „Oricine voiește să vină după Mine să se lepede de sine, să-și ia crucea și să-Mi urmeze Mie” (Marcu 8, 34). Iată, deci, cel care dorește cu adevărat să urmeze vieții și învățaturii Domnului Iisus Hristos, trebuie mai întâi „să se lepede de sine, să-și ia crucea”.

De multe ori am ascultat aceste cuvinte, dar puțin ne-am întrebat de ce ni le recomandă Domnul? „Crucea” fiecăruia dintre noi, în înțelesul cuvintelor Mântuitorului, înseamnă lepădarea de omul cel vechi din noi, de înclinarea spre păcat, de dragostea cea mare față de trupul nostru și de plăcerile lui, de faptele lui cele rele. Prin această cruce, noi omorâm patimile trupului și sufletului nostru, după cum ne învață Sf. Ap. Pavel: „cei ce sunt ai lui Hristos Iisus și-au răstignit trupul împreună cu patimile și cu poftetele” (Galateni 5, 24). Cuvântul „cruce” are mai multe înțelesuri și anume: poate însemna lemnul pe care a fost răstignit Mântuitorul, suferința și patimile Mântuitorului Hristos, sau semnul Sfintei Cruci. Înțelesul mai vechi al cuvântului cruce este acela de obiect de chin, tortură, moarte pe cruce. Chipul Sfintei Cruci și crucea însăși au fost cunoscute popoarelor din cele mai vechi timpuri. Crucea reprezenta numai un obiect de tortură la popoarele antice până la venirea Mântuitorului, pentru că pe cruce erau răstigniți cei care se făceau vinovați de cele mai rele fapte: crime, tâlhării, trădări.

La evrei, deși crucea și-a păstrat rolul ei de obiect de tortură, ea a fost preaînchipuită în nenumărate rânduri în înțelesul ce-l va avea în creștinism. Astfel, crucea a fost închipuită prin semnul făcut de Moise cu toiagul asupra Mării Roșii, la scoaterea fiilor lui Israel din Egipt (Ieșirea 14); prin semnul făcut pe stâlpii și pragurile ușilor și prin care erau salvați de la moarte cei întâi născuți ai fiilor lui Israel (Ieșirea 12, 7); prin aruncarea toiagului în fața lui Faraon, transformarea lui în șarpe și înverzirea lui; prin lovirea pietrei în pustie din care au izvorât douăsprezece izvoare, a bătut obștea fiilor lui Israel și a fost

salvat de la moarte; prin aruncarea lemnului în apa cea amară din pustie ce s-a îndulcit de a băut obștea fiilor lui Israel însetată; prin șarpele de aramă ridicat de Moise în pustie care vindeca pe cei mușcați de șarpe ce priveau spre el (Numeri 21; Ioan 3, 14); prin binecuvântarea cu mâinile încrucișate privită de fiii lui Iosif, Manase și Efraim de la Patriarhul Iacov; prin ridicarea mâinilor pentru rugăciune de către Moise în lupta hotărâtoare cu amaleciții. Toate acestea simbolizează crucea pe care a fost răstignit Mântuitorul.

Locul tuturor semnelor și simbolurilor îl va lua această realitate de netăgăduit ce a fost înfiptă pe dealul Golgotei.

În creștinism și mai cu seamă după Răstignirea și Învierea Domnului, crucea a devenit din obiect de tortură și din simbol, altarul jertfei, prin care pământul devine cer. Ea a devenit altarul prin care noi, murind păcatului, suntem vii pentru Dumnezeu, în Hristos Iisus, Domnul nostru (Romani 6, 11).

Biserica Ortodoxă și credincioșii ei cinstesc Sfânta Cruce pentru că ea este obiectul prin care noi ne-am câștigat mântuirea veșnică. Ea este cel mai sfânt altar pe care însuși Dumnezeu-Fiul l-a adus jertfă de răscumpărare pentru păcatele noastre, cum grăiește Sf. Ap. Pavel: „El (Iisus) a purtat păcatele noastre, în trupul Său, pe lemn, pentru ca noi, murind față de păcate, să viețuim dreptății. Cu rănila Lui v-ați vindecat” (I Petru 2, 24).

Prin sângele care a curs pe crucea pe care a fost răstignit Hristos, a fost sfințit pentru totdeauna chipul Sfintei Cruci.

Acest lucru impune respect și venerare tuturor celor ce ne bucurăm de binefacerile pe care le-am primit prin răstignirea și învierea Domnului.

Pentru bunii creștini, crucea este arma de căpetenie împotriva ispitelor satanei. Prin semnul Sfintei Cruci se varsă puterea lui Dumnezeu, după cum spune Sf. Ap. Pavel: „căci cuvântul Crucii, pentru cei ce pier, este ne-bunie; iar pentru noi, cei ce ne mântuim, este puterea lui Dumnezeu” (I Corinteni 1, 18). Sfânta Cruce este semnul și ajutorul vizibil pe care ni l-a dat nouă Dumnezeu. Cărțile de cult prezintă Sfânta Cruce: „lauda credincioșilor; frumusețea apostolilor; întărirea nevoitorilor; biruința dreptilor; mântuirea tuturor cuvicioșilor; acoperământul cel tare; apărătoare și păzitoare a celor credincioși; ușa raiului; întărirea credincioșilor; îngrădirea bisericii; tăria dreptilor; frumusețea preoților; toiagul puterii; arma păcii; povățuitoarea orbilor; tămăduirea neputincioșilor; în-vierea morților; nădejdea creștinilor; povățuitoarea celor rătăciți; nădejdea creștinilor; limanul celor înviforați; pă-zitoarea a toată lumea; frumusețea Bisericii” (Din *Minei* pe luna septembrie, ziua 14).

Ca sărbătoare oficială, praznicul Sfintei Cruci datează din secolul al IV-lea, când a fost descoperită crucea pe care a fost răstignit Mântuitorul.

Trei sute de ani crucea a fost uitată, ea fiind acoperită împreună cu celelalte două cruci ale celor doi tâlhari.

Mulți s-au întrebat: unde este crucea pe care a fost răstignit Hristos?

Prin voia lui Dumnezeu, împărăteasa Elena a venit la Ierusalim să caute crucea lui Hristos. A dărâmat templul păgân construit de către împăratul Adrian, sub temeliile căruia a găsit cele trei cruci și inscripția: „Iisus Nazarineanul, Regele Iudeilor”. Pentru a se recunoaște care este crucea Mântuitorului, la atingerea uneia dintre ele îndată s-a vindecat o femeie care suferea de o boală grea.

Sfânta Elena a împodobit Sfânta Cruce și a predat-o Patriarhului Macarie care era în vremea aceea Patriarh al Ierusalimului.

Pe locul unde a fost găsită Sfânta Cruce, ca și peste mormântul Mântuitorului, Sfinții Constantin și Elena au înălțat marea biserică a Învierii. De la 335, când a fost sfințită biserica Învierii și înălțată Sfânta Cruce din amvonul ei de către Patriarhul Macarie, ea a fost cinstită mai întâi la Ierusalim, iar după aceea de întreaga creștinătate în mod oficial. Dar Sfânta Cruce a fost respectată și cinstită încă din primele decenii. Sf. Ap. Pavel își face o laudă și un crez când spune: „Iar mie, să nu-mi fie a mă lăuda, decât numai în crucea Domnului nostru Iisus Hristos, prin care lumea este răstignită pentru mine, și eu pentru lume!” (Galateni 6, 14).

În multe locuri din Sfânta Scriptură, Sfânta Cruce este socotită pecetea lui Dumnezeu peste cei scăpați de la pierzare (Iezechiel 9, 4-6; Apocalipsa 7, 2-3; Ioan 17, 1), este semnul mijlocirii mării lui Iisus Hristos (Filipeni 11, 8), este semnul prin care Dumnezeu ne-a împăcat cu Sine.

Dar nu numai Sfinții Apostoli, ci și Sfinții Părinți au scris despre Sfânta Cruce și au îndemnat pe credincioși să cinstească Sfânta Cruce. Sfântul Vasile cel Mare, prețuind nespus de mult Sfânta Cruce, ne îndeamnă „cu chipul crucii să ne însemnăm toți cei care nădăjduim în Iisus Hristos”. La fel și Sf. Ioan Gură de Aur: „Voi, mamelelor, învățați pe copiii voștri să-și însemneze fruntea cu mâna, iar mai înainte de ce sunt ei în stare să facă aceasta, întipăriți-le voi semnul crucii”. Ce dureros este pentru noi când constatăm că sunt unii creștini care nu știu să-și facă corect semnul Sfintei Cruci. Făcând corect semnul Sfintei Cruci, noi mărturisim pe Tatăl, pe Fiul și pe Sfântul Duh. Mărturisim dogma Sfintei Treimi, dogma Întrupării Mântuitorului și în același timp, prin semnul

Sfintei Cruci mărturisim dogma răscumpărării noastre. Acum înțelegem ce importanță are pentru noi, creștinii, însemnarea cu Sfânta Cruce.

Sfântul Chiril al Ierusalimului spune: „Când ne însemnăm pe noi înșine cu semnul Sfintei Cruci, atunci diavolul știind că Hristos S-a răstignit pe ea, nu poate să stea de față, nici să sufere puterea crucii, ci fuge de la noi și nu ne mai bântuie. Așadar, suntem datori să facem semnul Sfintei Cruci cât mai des, pentru a înlătura ispitele diavolului prin chemarea lui Iisus Hristos”.

Sunt unii creștini care explică greșit unele texte din Sfânta Scriptură privitoare la cruce, nesocotesc și batjocoresc Sf. Cruce. Pe aceștia să-i lămurim în convorbirile noastre cu ei și să ne rugăm lui Dumnezeu pentru ei ca să le lumineze mintea pentru înțelegerea corectă. Despre aceștia ne amintește Sf. Ap. Pavel, când zice: „Mulți, despre care v-am vorbit adeseori, iar acum vă spun și plângând, se poartă ca dușmani ai crucii lui Hristos” (Filipeni 3, 18).

Credincioșii ortodocși români cinstesc cu evlavie Sf. Cruce. Orice acțiune importantă din viața noastră este însoțită de Sfânta Cruce: la naștere, botez, cununie și la moarte. Semnul Sfintei Cruci se vede la orice pas, la orice răspântie, de privești în sus sau în jos peste tot vezi semnul ei. Atât bisericile, cât și casele, troițele și mormintele poartă semnul Sfintei Cruci. Să păstrăm acest obicei sfânt și în sufletele noastre și în tot locul să ne amintească să fim mai buni, mai pașnici, mai credincioși, mai rugători, mai cinstiți și mai îngăduitori unii cu alții.

Și arătarea sa pe cer, la judecata de apoi, să ne fie spre bucurie și să ne conducă spre locașurile celor drepi. Să ne rugăm tot timpul, iar în rugăciunile noastre, să rostim cuvintele: „Crucii Tale ne închinăm, Stăpâne și Sfântă Învierea Ta o lăudăm și o mărim!”. Amin.

Duminica a IV-a din Postul Mare

(a Sfântului Ioan Scăraru; Vindecarea fiului lunatic; Predica de pe munte – Fericirile)

Ev. Marcu 9, 17-32

„Și I-a răspuns Lui unul din mulțime: Învățătorule, am adus la Tine pe fiul meu, care are duh mut. Și oriunde-l apucă, îl aruncă la pământ și face spume la gură și scrâșnește din dinți și înțepenește. Și am zis ucenicilor Tăi să-l alunge, dar ei n-au putut. Iar El, răspunzând lor, a zis: O, neam necredincios, până când voi fi cu voi? Până când vă voi răbda pe voi? Aduceți-l la Mine. Și l-au adus la El. Și văzându-L pe Iisus, duhul îndată a zguduit pe copil, și, căzând la pământ, se zvârcolea spumegând. Și l-a întrebat pe tatăl lui: Câtă vreme este de când i-a venit aceasta? Iar el a răspuns: din pruncie. Și de multe ori l-a aruncat și în foc și în apă ca să-l piardă. Dar de poți ceva, ajută-ne, fiindu-Ți milă de noi. Iar Iisus i-a zis: De poți crede, toate sunt cu puțință celui ce crede. Și îndată strigând tatăl copilului, a zis cu lacrimi: Cred, Doamne! Ajută necredinței mele. Iar Iisus, văzând că mulțimea dă năvală, a certat duhul cel necurat, zicându-i: Duh mut și surd, Eu îți poruncesc: Ieși din el și să nu mai intri în el! Și răcnind și zguduindu-l cu putere, duhul a ieșit; iar copilul a rămas ca mort, încât mulți ziceau că a murit. Dar Iisus, apucându-l de mână, l-a ridicat, și el s-a sculat în picioare. Iar după ce a intrat în casă, ucenicii Lui L-au întrebat, de o parte: Pentru ce noi n-am putut să-l izgonim? El le-a zis: Acest neam de demoni

cu nimic nu poate ieși, decât numai cu rugăciune și cu post. Și, ieșind ei de acolo, străbăteau Galileea, dar El nu voia să știe cineva. Căci învăța pe ucenicii Săi și le spunea că Fiul Omului se va da în mâinile oamenilor și-L vor ucide, iar după ce-L vor ucide, a treia zi va învia. Ei însă nu înțelegeau cuvântul și se temeau să-L întrebe."

Predica

*„Acest neam de demoni cu nimic nu poate ieși,
decât numai cu rugăciune și cu post.”
(Marcu 9, 29)*

În Duminica a patra din Postul Mare se citește Evanghelia cu vindecarea unui tânăr adus la Iisus de tatăl său. Tânărul era stăpânit de „un duh mut” care-l chinuia cumplit. Nefericitul tată, descriind suferințele fiului său, adaugă: „Și am zis ucenicilor Tăi să-l alunge, dar ei n-au putut” (Marcu 9, 18). Suferința tânărului era veche „încă din copilărie”.

Domnul Iisus mișcat de această suferință a fiului, de credința tare și smerită a tatălui său, „De poți crede, toate sunt cu putință celui ce crede”, poruncește: „Duh mut și surd, Eu îți poruncesc: Ieși din el și să nu mai intri în el!” (Marcu 9, 25).

Evanghelia citită e plină de învățăminte și înțeleșuri. La întrebarea ucenicilor, de ce n-au putut ei să izgonească duhul cel rău din copil, Iisus le răspunde: „Acest neam de demoni cu nimic nu poate ieși, decât numai cu rugăciune și cu post” (Marcu 9, 29).

Sfântul Evanghelist Matei redă mai pe larg acest răspuns al lui Iisus: „Iar Iisus le-a răspuns: Pentru puțină voastră credință. Căci adevărat grăiesc vouă: Dacă veți avea credință în voi cât un grăunte de muștar, veți zice muntelui acestuia: Mută-te de aici dincolo, și se va muta; și nimic nu va fi vouă cu neputință. Dar acest neam de

demoni nu iese decât numai cu rugăciune și cu post” (Matei 17, 20-21). Relatarea Sf. Ev. Matei, care întrește pe cea a Sf. Ev. Marcu ne spune că o credință hotărâtă, puternică, împreună cu pocăința, rugăciunea și postul ajută pe creștin să poată nimici puterile demonilor.

Având credință în Dumnezeu, sufletul nostru este posesia unei aripi zburătoare către Dumnezeu.

Când cred cu sinceritate, întreaga mea viață este luminată, influențată, transformată de adevărurile pe care le mărturisesc. Atunci cuget și lucrez faptele plăcute lui Dumnezeu. Credința este acea putere lăuntrică, ce încălzește sufletul, îi dă puteri și-l face să năzuiască spre desăvârșire, spre Dumnezeu. Când am o credință vie, această credință se preface înlăuntrul meu într-o putere care mă renaște într-un creștin cerut de Dumnezeu.

În prezența lui Iisus, tatăl copilului „strigând, a zis cu lacrimi: Cred, Doamne! Ajută necredinței mele”. A devenit un alt om, intrând în comuniune cu Hristos s-a dezbrăcat de omul cel vechi dimpreună cu faptele lui și s-a îmbrăcat în cel nou (Corinteni 3, 9-10).

Credința numai împreună cu fapte bune poate să mântuiască pe om, căci și dracii cred și se cutremură dar dracii nu se mântuiesc, pentru că nu au fapte bune.

Credința lucrează prin fapte, căci numai așa se poate împlini, că precum trupul fără suflet este mort, așa și credința fără fapte este moartă. Prin credință dobândim împlinirea rugăciunilor noastre; „și toate câte veți cere, rugându-vă cu credință veți primi” (Matei 21, 22). Credința în Dumnezeu ne dă linișea, pacea sufletului nostru și dă ființei noastre puteri să ne ridicăm și tot ea face să ne păstrăm haina sufletului nostru curată, ca să fim plăcuți lui Dumnezeu.

Rugăciunea este un dialog al sufletului nostru cu Dumnezeu, după cuvintele lui Moise: „Iată, eu care sunt pământ și cenușă, am început a vorbi cu Domnul”.

„*Rugăciunea* se face înaintea lui Dumnezeu și este îndreptată spre Dumnezeu ca închinare adusă lui Dumnezeu, ca mărturisire de credință lui Dumnezeu, ca cerere de iertare, de har și de ajutor, ca laudă, recunoștință, mulțumire și preamărire aduse lui Dumnezeu, ca plecare și cucernicie înaintea lui Dumnezeu, colț sfânt în sufletul nostru, bucurie și dragoste, nădejde și lumină; ca îndemn și pornire la pocăință, la îndreptare și la sfințire, moment de har dumnezeiesc și de prezență dumnezeiască în sufletul și viața noastră. O rugăciune se deosebește prin scopul și înțelesul ei, prin frumusețea ei, binefacerile ei, de toate celelalte gânduri, bucurii și foloase ce putem avea în orice alt fapt sau lucru omenesc.

Se cuvine de aceea a gândi, a dori, a face și a simți rugăciunile noastre cu evlavie, cu atenție, cu respect și cu sfințenie; așa trebuie să stea și să vorbească cel credincios înaintea lui Dumnezeu: cu credință tare, cu respect desăvârșit pentru Dumnezeu, cu conștiința micimii și vinovăției noastre față de Dumnezeu, cu deplină încredere în bunătatea și puterea lui Dumnezeu, cu cugetul și simțul răspunderii noastre înaintea lui Dumnezeu, cu smerenie și curăție de gânduri și de dorințe” (T. Popescu).

Rugăciunea este sfântă și sfințește; sfințește omul și sfințește momentul.

Momentul pentru tatăl copilului era sfânt: cu lacrimi în ochi a strigat și s-a rugat: „Cred, Doamne! Ajută necredinței mele”. Rugăciunea ține trupul treaz, îl smulge de la ispite, dând astfel putința spiritului să lucreze, să năzuiască spre desăvârșire și să se înalțe astfel spre Dumnezeu. În timpul rugăciunii, în cămara sufletului nostru

se aprinde o mare și dumnezeiască lumină care se datorează apropierii noastre de Dumnezeu, de prezența lui Dumnezeu, de aceea ea trebuie făcută cu mare credință.

Toate gândurile, vorbele și faptele noastre trebuie să fie pătrunse de conștiința acestei prezențe divine.

Profetul David ne spune: „Căutați pe Domnul și vă întăriți; căutați fala Lui, pururea” (Psalmii 104, 4).

Drepții și patriarhii Vechiului Testament au avut întotdeauna grijă de a se socoti în fața lui Dumnezeu: „Văzută-am mai înainte pe Domnul înaintea mea pururea, că de-a dreapta mea este ca să nu mă clatin” (Psalmii 15, 8). Le era atât de obișnuit de a se socoti în prezența lui Dumnezeu încât se exprimau astfel: „Viu este Domnul Dumnezeul lui Israel, înaintea Căruia slujesc eu” (III Regi 17, 1). Marea lor grijă în această privință se datora tocmai desăvârșitei cunoștințe ce o aveau despre folosul de a fi mereu în fața lui Dumnezeu și de a gândi mereu că El ne privește.

Informarea și cultivarea prezenței lui Dumnezeu trebuie să pornească de la gândul că „nu e departe de fiecare dintre noi. Căci în El trăim și ne mișcăm și suntem, precum au zis și unii dintre poeții voștri: căci ai Lui neam și suntem” (Faptele Apostolilor 17, 27-28). Și tocmai de aceea se cuvine ca sufletul nostru să se afle mereu, prin rugăciune, legat de Dumnezeu.

Biserica noastră a cultivat cu pietate, de-a lungul veacurilor, o rugăciune către Iisus: „Doamne, Iisuse Hristoase, Fiul lui Dumnezeu, miluiește-mă pe mine, păcătosul”, numită și rugăciunea minții, a inimii, a liniștii etc. Ca să fie deplină, pocăința trebuie unită cu post și rugăciune, pentru că postul ne oprește de la rele, înfrânează poftele.

Cuvântul postire, în înțelesul strict al său, înseamnă înfrânare și renunțare la tot ceea ce ar putea primejdui mântuirea sufletului nostru, adică renunțare la plăcerile trupești și sufletești.

Postul este deci rânduit „pentru întărirea firii celei duhovnicești”. Toată desfășurarea lui se produce pe plan spiritual, deși se face uz în practica lui și de mijloace materiale.

Între multe cerințe și dispoziții sufletești, pe care trebuie să le respecte cel care postește, este și aceea a iertării greșelilor aproapelui! Iertarea păcatelor noastre este condiționată de iertarea greșelilor aproapelui. A nu ierta greșelile aproapelui înseamnă a-i purta gând de răzbunare. „De veți ierta aproapelui greșelile lor, ierta-va și vouă Tatăl vostru greșelile voastre”. Răzbunarea este o armă a diavolului pe care cel care postește nu are voie să pună mâna.

O parte dintre oameni postesc fără să se cerceteze pe sine. Rămân încărcăți sufletește cu multe răutăți care apasă pe sufletul lor.

O altă categorie de oameni, care zic că „postesc” sunt cei a căror inimă s-a lipit cu sete de comorile pământești. Inima este vatra sufletului unde se plămădesc năzuințele, simțirile și toate dorințele ființei omenești. Hotărârile mari tot de acolo pornesc.

Postul înseamnă ruperea definitivă cu păcatul și a trăi în curățenie sufletească și trupească.

Din Evanghelia de azi să reținem cuvintele Mântuitorului că „demonul” care chinuia pe copilul bolnav nu putea fi scos decât prin rugăciune și post. „Privegheați și vă rugați, ca să nu intrați în ispită. Căci duhul este osârduitor, dar trupul este neputincios” (Matei 26, 41),

ne îndeamnă Domul Iisus Hristos. Sf. Ap. Pavel ne îndeamnă ca „rugăciunea să fie stăruitoare” (Romani 12, 12) și să facem în toată vremea, prin Duhul, tot felul de rugăciuni (Efeseni 6, 18) și în orice loc, fără mânie și îndoieli (I Timotei 2, 8).

Sfinții Părinți s-au rugat și au postit și au lăsat pagini nemuritoare despre rugăciune și post.

Lupta cea mai grea este lupta cu noi înșine, dar și biruința cea mai mare este tot cu noi înșine. Când ne vom lăsa conduși de puterea duhului, a rugăciunii și a postului, atunci ne vom învinge și vom fi stăpâni pe noi.

Prin aceste două virtuți, creștinul se înduhovnicește pe măsura puterii și voinței lui, care acționează luminat în câmpul harului divin în vederea mântuirii. Postul și rugăciunea sunt puteri de sus, care înveșnesc pe om. Ele exprimă o atitudine de conștiință fermă, liberă, smerită și limpede. Să ne înmulțim puterile trupesti și sufletești, să ne rupem de păcatele veacului acestuia, urmându-L pe Hristos, pas cu pas! Să punem la inimă cuvântul Său, să ne rugăm postind, ca El să ne dezlege de orice legătură a celui rău și de orice cursă a vrăjmașului, ca purificați de orice necurăție să devenim părtași Sfintei Sale cine, în ziua cea minunată a Învierii Sale. Amin.

Duminica a V-a din Postul Mare

(a Cuvioasei Maria Egipteanca)

Ev. Marcu, 10, 32-45

„Și luând la Sine, iarăși, pe cei doisprezece, a început să le spună ce aveau să I se întâmple: că, iată, ne suim la Ierusalim și Fiul Omului va fi predat arhiereilor și cărturarilor; și-L vor osândi la moarte și-L vor da în mâna păgânilor. Și-L vor batjocori și-L vor scuipa și-L vor biciui și-L vor omorî, dar după trei zile va învia. Și au venit la El Iacov și Ioan, fiii lui Zevedeu, zicându-I: Învățătorule, voim să ne faci ceea ce vom cere de la Tine. Iar El le-a zis: Ce voiți să vă fac? Iar ei I-au zis: Dă-ne nouă să ședem unul de-a dreapta Ta, și altul de-a stânga Ta, întru slava Ta. Dar Iisus le-a răspuns: Nu știți ce cereți! Puteți să beți paharul pe care îl beau Eu sau să vă botezați cu botezul cu care Mă botez Eu? Iar ei I-au zis: Putem. Și Iisus le-a zis: Paharul pe care Eu îl beau îl veți bea, și cu botezul cu care Eu mă botez vă veți boteza. Dar a ședea de-a dreapta Mea, sau de-a stânga Mea, nu este al Meu a da, ci celor pentru care s-a pregătit. Și auzind cei zece, au început a se mânia pe Iacov și pe Ioan. Și Iisus, chemându-i la Sine, le-a zis: Știți că cei ce se socotesc cârmuitori ai neamurilor domnesc peste ele și cei mai mari ai lor le stăpânesc. Dar între voi nu trebuie să fie așa, ci care va vrea să fie mare între voi, să fie slujitor al vostru. Și care va vrea să fie întâi între voi, să fie tuturor slugă. Că și Fiul Omului n-a venit ca să I se slujească, ci ca El să slujească și să-Și dea viața răscumpărare pentru mulți.”

Predica

*„Și care va vrea să fie întâi între voi,
să fie tuturor slugă.” (Marcu 10, 44)*

Sfântul post al Învierii Domnului nostru Iisus Hristos, rânduit de Sfânta Biserică, este timpul în care sufletul și trupul nostru trebuie curățate de toți spinii patimilor, în care trebuie plivită toată buruiana păcatului. Rând pe rând, în aceste Duminici ale Postului, Biserica, prin glasul Sfintelor Evanghelii, pune la dispoziția fiecărui creștin mijloacele mântuirii, combătând păcatul și fărădelegea și cultivând virtutea, pentru ca ziua Învierii Domnului să găsească sufletele noastre curate, neîntinate de murdăria păcatelor, renăscute, reînviată și hotărâte de a se înveșmânta tot mai mult în lumina învierii Domnului. Mântuitorul Hristos era în drum spre Ierusalim, cea din urmă călătorie înainte de patimile Sale. Pe cale, El avea grijă să pregătească inimile ucenicilor Săi pentru cele ce erau să se întâmple. Le vorbea dinainte de prinderea Sa, de condamnarea la moarte, dar și de înviere, ca să le întărească credința și să-i prevină de descurajare și de deznađeje la ceas de grea cumpănă.

Dar preocuparea majoră ce rămâne mereu trează în fața lui Iisus, era marea Sa misiune de împăcare, de răscumpărare și de mântuire a noastră. Fiecare dintre ucenici nu gândeau prea mult la ce avea să se întâmple de acum înainte căci Mântuitorul le spusese: „Iată ne suim la Ierusalim și Fiul Omului va fi dat pe mâna arhiereilor și a

cărturarilor, și-L vor osândi la moarte; și Îl vor da pe mâna păgânilor, ca să-L batjocorească și să-L biciuiască și să-L răstignească, dar a treia zi va învia” (Matei 20, 18-19).

Ucenicii gândeau mai mult la Împărăția Lui, pe care o credeau pământească și care va lua ființă curând. Cu-prinși de această gândire, fiecare se gândea la locul ce avea să ocupe în noua împărăție. Cei mai mulți evrei din acea vreme, cât și cei 12 Apostoli așteptau o eliberare politică prin Învățătorul lor, o renaștere a gloriei regelui David, un stat independent după scuturarea jugului roman. Și în timp ce Iisus vorbea de suferință și de moarte, ucenicii se certau pentru mărire pământească. Cei doi fii ai lui Zevedeu, Apostolii Iacob și Ioan vin la Iisus și-i zic: „Dă-ne nouă să ședem unul de-a dreapta Ta, și altul de-a stânga Ta, întru slava Ta” (Marcu 10, 37). Sfântul Evanghelist Matei, relatând aceeași întâmplare, spune că mama fiilor lui Zevedeu a venit împreună cu ei să ceară „să șadă acești doi fii ai mei, unul de-a dreapta și altul de-a stânga Ta, întru împărăția Ta” (Matei 20, 21). Răspunsul lui Iisus este redat în același fel la ambii evangheliști: „Nu știți ce cereți”. În continuare Iisus întreabă: „Puteți, oare, să beți paharul pe care-l voi bea Eu și cu botezul cu care Eu Mă botez să vă botezați?”. Fără să gândească prea mult, Iacob și Ioan răspund: „Putem”. Mai târziu, după ce vor ajunge să bea și ei din paharul suferințelor (Matei 20, 22), vor înțelege deplin această taină a mântuirii prin purtarea crucii suferințelor, prin dăruirea de sine în slujba semenilor.

Suferințele ne pot aduce, pentru moment, lacrimi în ochi, uneori nemulțumire și cărtire, dacă Dumnezeu nu ne împlinește cele cerute.

De multe ori ni se potrivește și nouă blânda muștrare a lui Iisus: „Nu știți ce cereți!”. Ce bine ar fi să gândim

mai mult la aceasta! Iisus ne răspunde: „Paharul Meu veți bea și cu botezul cu care Eu Mă botez vă veți boteza, dar a ședea de-a dreapta și de-a stânga Mea nu este al Meu a da, ci se va da celor pentru care s-a pregătit de către Tatăl Meu” (Matei 20, 23). În împărăția lui Hristos nu se caută rangurile după un favoritism lumesc, ci după merit. Numai aceia care își vor împodobi viața cu credință și cu faptele cele bune, ale iubirii și milostivirii, aceia vor ocupa locurile întru împărăția Lui. Ceilalți apostoli, care erau de față la convorbire, s-au mâniat, căci începuse să lucreze în inima lor invidia. Și atunci Mântuitorul, strângându-i pe toți în jurul Său, le dă una din lecțiile cele mai frumoase și necesare ca să înțeleagă în ce constă câștigarea locurilor în împărăția cerească. Iisus îi cheamă din nou la picioarele Lui pe acești ucenici ai Săi, pe acești fii ai lutului din care însă nu ieșise încă „pământescul”. Le înfățișează prin comparație autoritatea lumească a vremii și cea spirituală pe care o aduce Iisus în lume. Iisus aduce în viață și în istoria mântuirii noi rânduieli și noi dimensiuni. Iisus vine și dă un nou conținut raporturilor dintre oameni și acest conținut cuprinde într-însul puterea iubirii, a smereniei, a sacrificiului, renunțarea la egoism, lepădarea de sine, jertfa. Iisus statornicește o altă relație: „care va vrea să fie mare între voi, să fie slujitor al vostru și care va vrea să fie întâi între voi, să fie tuturor slugă” (Marcu 10, 43-44). Și Mântuitorul motivează aceasta zicând: „Fiul Omului n-a venit ca să I se slujească, ci ca El să slujească și să-Și dea sufletul răscumpărare pentru mulți” (Marcu 10, 45). Și pilda cea mai elocventă de umilință a dat-o Iisus în Joia cea Mare când a spălat picioarele ucenicilor Săi. Iată, răscumpărarea principiilor și idealurile morale, ale atâtor sisteme de gândire sunt înlocuite cu altă viziune de

viață, de comportare, de rugăciune și de jertfă adusă în lumea creștină de Mântuitorul. Astfel, prin Evanghelia de azi Iisus înfățișează din nou modul de viață al credincioșilor. Prin smerenie ne apropiem mai mult de viața cea adevărată, creștină. Smerenia, această virtute are o acțiune mare în viața duhovnicească, căci ea recunoaște micimea și slăbiciunea omenească și în același timp, marea putere și dragoste plină de măreție a lui Dumnezeu.

Ce este credința noastră, decât o smerenie a spiritului nostru, prin care, de cele mai multe ori, renunțăm la propriile noastre păreri și ne închinăm în fața lui Dumnezeu? Și dacă ne întrebăm ce este Pacea pe care o căutăm pentru că o dorim în viață mai mult decât orice, ea este un ecou al smereniei și al dragostei, căci prin ea dezarmăm mânia și răzburarea din sufletele noastre, pentru ca să avem o viață liniștită.

De aceea, smerenia este acea virtute creștină ce trebuie să stăpânească sufletele noastre și să stea în permanentă legătură cu idealurile cele mai înalte creștine și umanitare, care să se inspire din comorile cele nesfârșite ale spiritului. Ea să stăpânească inima noastră, pentru că atunci când o inimă este plină de sine este gol de Dumnezeu și lipsită de iubirea harului Său. Prin ea ni se deschide cerul și coboară asupra noastră harul mântuirii.

Dacă încercăm să adâncim puțin adevărul ce se desprinde din cuprinsul Evangheliei ce s-a citit astăzi vom întâlni încă o dată atmosfera de profundă și dureroasă trăire a jertfei supreme și a sacrificiului total pe care avea să-L aducă Mântuitorul Hristos pentru răscumpararea noastră. Apostolul Pavel pune față în față Sfânta Sfințelor de la templul cel mare din Ierusalim, în care intră o singură dată pe an arhiereul, „și nu fără de sânge, pe care îl aducea pentru sine însuși și pentru greșelile

poporului" (Pavel, Evrei 9, 7) și altarul cel ceresc din Noul Ierusalim, „mai mare și mai desăvârșit, nu făcut de mână, adică nu din zidirea aceasta; El a intrat o dată pentru totdeauna în Sfânta Sfintelor, nu cu sânge de țapi și de viței" (Pavel, Evrei 9, 11-12), ci cu propriul Său sânge și a dobândit răscumpărarea veșnică. Punând față în față cele două feluri de jertfe, Apostolul Pavel arată că dacă sângele acestor animale, prin stropire, sfințea pe cei întinați, cu atât mai mult sângele lui Hristos ce s-a adus pe sine ca jertfă pentru mântuirea noastră.

Sfântul Apostol Pavel ne aduce icoana jertfei lui Hristos pe fondul suflărilor al nostru, acum la sfârșitul sfântului post al paștelui, când ne pregătim duhovnicește să luăm parte la marele eveniment al creștinătății. Apostolul Pavel ne spune: „Priviți la jertfa lui Iisus, voi cei botezați și îmbrăcați în numele Lui, voi ce-ați primit pecetea darului Sfântului Duh prin mirungere; voi cei împărtășiți cu Însuși Trupul și Sângele Său. Priviți la adâncă Lui umilință și smerenie" și să ascultăm glasul plin de dragoste a lui Dumnezeu pentru oameni, care „așa a iubit lumea, încât pe Fiul Său Cel Unul-Născut L-a dat, ca oricine crede în El să nu piară, ci să aibă viață veșnică" (Ioan 3, 16).

Și întorcându-ne la cuvintele Sf. Evanghelii de azi și la cuvintele celor doi apostoli care cereau locurile cele mai înalte în împărăția Sa și la răspunsul primit: „nu știți ce cereți!", să ne apropiem cât mai mult de Domnul Iisus Hristos și îmbrăcând haina smereniei, să ne ferim de trufie, care după cum zice profetul Habacuc „este beția sufletului" și să practicăm virtutea smereniei creștine, pe aripile căreia sufletul nostru se va urca către Domnul! Amin.

Duminica a VI-a din Postul Mare (a Floriilor)

Ev. Ioan 12, 1-18

„Deci, cu șase zile înainte de Paști, Iisus a venit în Betania, unde era Lazăr, pe care îl înviase din morți. Și I-au făcut acolo cină și Marta slujea. Iar Lazăr era unul dintre cei ce ședeau cu El la masă. Deci Maria, luând o litră cu mir de nard curat, de mare preț, a uns picioarele lui Iisus și le-a șters cu părul capului ei, iar casa s-a umplut de mirosul mirului. Iar Iuda Iscarioteanul, unul dintre ucenicii Lui, care avea să-L vândă, a zis: Pentru ce nu s-a vândut mirul acesta cu trei sute de dinari și să-i fi dat săracilor? Dar el a zis aceasta, nu pentru că îi era grijă de săraci, ci pentru că era fur și, având punga, lua din ce se punea în ea. A zis deci Iisus: Las-o, că pentru ziua îngropării Mele l-a păstrat. Că pe săraci totdeauna îi aveți cu voi, dar pe Mine nu Mă aveți totdeauna. Deci mulțime mare de iudei au aflat că este acolo și au venit nu numai pentru Iisus, ci să vadă și pe Lazăr pe care-l înviase din morți. Și s-au sfătuit arhierii ca și pe Lazăr să-l omoare. Căci, din cauza lui mulți dintre iudei mergeau și credeau în Iisus. A doua zi, mulțime multă, care venise la sărbătoare, auzind că Iisus vine în Ierusalim, au luat ramuri de finic și au ieșit întru întâmpinarea Lui și strigau: Osana! Binecuvântat este Cel ce vine întru numele Domnului, Împăratul lui Israel! Și Iisus, găsimd un asin tânăr, a șezut pe el, precum este scris: «Nu te teme, fiica Sionului! Iată Împăratul tău vine, șezând

pe mânzul asinei». Acestea nu le-au înțeles ucenicii Lui la început, dar când S-a preaslăvit Iisus, atunci și-au adus aminte că acestea I le-au făcut Lui. Deci da mărturie mulțimea care era cu El, când l-a strigat pe Lazăr din mormânt și l-a înviat din morți. De aceea L-a și întâmpinat mulțimea, pentru că auzise că El a făcut minunea aceasta."

Predica

*„Osana! Binecuvântat este Cel ce vine
întru numele Domnului, Împăratul lui Israel!”
(Ioan 12, 13)*

Drumul postului pe care creștinul l-a parcurs timp de șase săptămâni a ajuns la ultima treaptă, când Sfânta Biserică ne-a pus în față importante scene din viața lui Iisus Hristos, scene edificatoare sufletului, pentru a primi cu bucurie ziua Învierii Domnului Iisus Hristos.

Odată cu postul, am pornit de la Marea Galileei, apoi am început să urcăm încet, încet trecând prin orașe și sate, ca să ajungem în Betania, orașel la poalele muntelui Măslinilor unde a înviat pe Lazăr cel mort de patru zile. Etapele acestea noi le-am făcut în Biserică alături de Hristos, unde am simțit mângâierea Domnului.

Astăzi sărbătorim Duminica sfântă a Floriilor sau a Stâlpărilor, închinată amintirii intrării triumfale a Domnului nostru Iisus Hristos, ca Împărat mesianic, în Ierusalim.

Sfântul Evanghelist Ioan ne relatează că Mântuitorul, însoțit de ucenicii Săi, înainte de Paștile evreilor, a poposit în Betania, situat la 3km depărtare de Ierusalim, unde s-a oprit în casa lui Lazăr pe care-l înviase din morți cu câteva luni mai înainte. A doua zi dimineată, Betania era plină de pelerini; din cei sosiți la Ierusalim de sărbătoarea Paștilor, auzind de prezența Domnului au venit să-L vadă, ca și pe Lazăr cel înviat recent, deoarece vestea învierii lui Lazăr se răspândise cu repeziciune. Dar sosisse deopotrivă și timpul ca Mântuitorul să pătimească

pentru păcatele omenirii. Până în acel moment, Domnul Iisus Hristos și-a petrecut viața pământească în sărăcie și smerenie; sosise vremea ca arătarea Lui în lume să îmbrace o altă haină. Mântuitorul a intrat de multe ori în Ierusalim, dar totdeauna simplu, smerit, fără alai, însoțit numai de ucenicii Săi și nu odată a intrat pe furiș de teama iudeilor, care îi erau dușmani de moarte.

De Duminica Floriilor însă toate se schimbă: Mântuitorul nu vine smerit pe furiș, ci călare pe un mânz de asină, însoțit încă din Betania, de mulțime de popor, iar la porțile Ierusalimului mii de bărbați, femei și copii îl primesc cu ramuri de finic, ca pe un împărat, strigând: „Osana! Binecuvântat este Cel ce vine întru numele Domnului, Împăratul lui Israel!” (Matei 21, 9; Ioan 12, 13). Prin aceasta se împlinește profeția lui Zaharia (9, 9) în sensul că Mesia va intra în Ierusalim călare pe un mânz de asină ca un „Împărat al Păcii”.

Poporul care îl însoțea era cuprins de o bucurie și entuziasm nemaintâlnite și așternea în calea Domnului haine și ramuri și striga „Osana!”. Singur Mântuitorul era trist, până în adâncul sufletului Său.

Oare ce se întâmplă în ziua aceea? Cum se schimba-seră iudeii în așa măsură? Doar trei ani de zile a vorbit Domnul despre Împărăția lui Dumnezeu în mijlocul acestui popor și a grăit așa de frumos, că nimeni ca El n-a vorbit, a săvârșit minuni, vindecări, a dat nenumărate semne despre Dumnezeu Lui, dar poporul L-a privit neîncrezător, apoi L-a urât de moarte, căutând să-L omoare de trei ori până acum.

Ce s-a întâmplat dar cu acest popor, ce schimbare s-a produs dintr-o dată în sufletul lui?

Mântuitorul a încălecat pe mânzul de asină și a intrat cu triumf în Ierusalim ca să se împlinească întocmai cele

scrise despre El de către profeți (Matei 21, 5). Dar poporul iudeu – egoist și răz bunător – a văzut altceva acum. Văzându-L călare, a crezut că este un Mesia pământesc și a dat semnalul revoltei în contra stăpânirii romane. Fiecare iudeu avea câte un dușman care trebuia să fie pedepsit și fiecare credea că acum începe realizarea aspirațiilor politice evreiești. Iată de ce erau așa de bucuroși și-L întâmpinau cu osanale.

Ei nu pricep că Împărăția lui Hristos este împărăția păcii, a iertării și a iubirii.

Ei nu pricep că Domnul îi lasă să cânte și să-L ovationeze ca să dea pildă că cel ce merge la moarte pentru frații săi este martirul care trebuie să fie preamărit mai mult decât orice alt om. Aceasta a vrut să le arate Domnul prin intrarea triumfală în Ierusalim, dar ei n-au priceput.

Mântuitorul este trist. Îi este milă de popor. Aceasta este ultima chemare la Mântuire ce o adresează El însuși poporului ales. Dar nici de data aceasta nu este ascultat. Ochii Săi dumnezeiești văd patimile ce vor urma după aceasta. Numai câteva ceasuri vor trece și același popor se va lepăda de El, îl va urî și-I va dori moartea, căci El în loc să apuce sabia și să ucidă pe dușmani, va rosti cu glas blând: „Iubiți pe vrăjmașii voștri”, apoi va lua biciul și va goni pe vânzătorii din Templu, arătând că Dumnezeu pedepsește cu însuși brațul Său pe batjocoritorii celor sfinte. Cu cât alaiul se apropia mai mult de Ierusalim, cu atât Iisus era mai trist. El știe că numai câteva zile vor trece și alaiul ce-L însoțește cuprins de bucurie se va preface, și în loc de „osanale” va striga „răstignește-L”.

Mântuitorul știe că cei ce cântă acum „Împăratul Iudeilor, Osana, bine este cuvântat” vor rosti cea mai josnică minciună că n-au alt Împărat decât pe cezarul, și vor

cere ca sângele lui Iisus să cadă asupra lor și asupra fiiilor lor.

Ochii dumnezeiești ai Mântuitorului văd cum ramurile de finic se prefac în bici și în cunună de spini; cum mâinile ce aruncă flori în calea Lui se strâng în pumnii care-L vor lovi fără milă, iar buzele ce-L preamăresc Îl vor scuipa și-L vor huidui. Peste strigătele de „Osana”, Mântuitorul aude cum i se ascut piroanele răstignirii. Iată de ce este trist Mântuitorul. El știe că poporul acesta nu pricepe cercetarea Lui: El știe că Tatăl nu va lăsa nepedepsită răutatea poporului ales. „Ierusalime, Ierusalime, care omori pe prooroci și cu pietre ucizi pe cei trimiși la tine; de câte ori am voit să adun pe fiii tăi, după cum adună pasărea puii săi sub aripi, dar nu ați voit” (Matei 23, 37).

Acum pedeapsa pentru acea împotrivire și necredință era deasupra capetelor. Acum Mântuitorul le prevestește ce avea să se întâmple: „Căci vor veni zile peste tine, când dușmanii tăi vor săpa șanț în jurul tău și te vor împresura și te vor strâmtora din toate părțile. Și te vor face una cu pământul, și pe fiii tăi care sunt în tine, și nu vor lăsa în tine piatră pe piatră pentru că nu ai cunoscut vremea cercetării tale” (Luca 19, 43-44). Ceea ce Mântuitorul a prezis s-a întâmplat în curând.

Romanii, în timpul împăratului Vespasian și Titus au înconjurat Ierusalimul, au dat foc cetății, au dărâmat templul. Locuitorii care n-au murit de foc și de sabie, au fost luați în robie sau răspândiți pe fața întregii lumi.

Ce lecție de învățăminte pentru noi! Între „Osana” și „Răstignește-L” se desfășoară și scurta noastră viață pământească.

Întâmplările din Duminica Floriilor trebuie să ne fie spre înțeleaptă învățătură.

Să înțelegem că pe oameni greu ne putem baza, căci sunt, de cele mai multe ori, schimbători după diferitele lor interese.

Cine te laudă astăzi, mâine te poate huli, cei ce îți sunt astăzi prieteni, mâine îți pot deveni cei mai înverșunați dușmani.

Ceea ce s-a întâmplat atunci este, de multe ori, icoana vieții noastre obișnuite. De multe ori ridicăm în slavă virtutea, îi strigăm „osana”, deși de cele mai multe ori o răstignim prin felul nostru de a trăi și a lucra.

Faptele care se petrec cu începere de la Intrarea triumfală a Domnului în Ierusalim și până la Înviere se succed cu o repeziciune uimitoare. Acum triumful și imediat judecata și răstignirea. Este simbolul nestatorniciei omenești. Răutatea omului pătrunde și schimbă de la clipă la clipă înfățișarea faptelor noastre.

Să venim și să ne încredem în Dumnezeu și să ascultăm glasul Său când ne cheamă și să nu-L întristăm cu răutatea noastră. Sufletul nostru să-l primească pe Iisus cu bucurie, ca odinioară Ierusalimul, căci azi vine ca biruitor al morții și izbăvitor vieții.

Sufletul nostru să fie o cetate a virtuților, pe care să n-o poată cuceri nici un păcat din lume.

Sufletul nostru să fie cetate de sfințenie a milei, a bunătații și a dragostei, cetate ascultării de Domnul Iisus Hristos, cu Legea poruncilor Lui, cu îndrumarea Evangheliei Sale, cu apărarea zidului de nebiruit a inimii noastre, cu adevărat credincioasă numai Domnului Împăratului nostru veșnic.

Vine săptămâna Sfințelor Patimi, când Iisus urcă spre Golgota.

Să alergăm și noi înaintea Mântuitorului, să așternem înaintea Lui florile și ramurile de finic ale credinței

noastre și faptele noastre creștinești, deschizând larg inima noastră ca să intre Domnul puterilor. Să străbatem cu Iisus drumul acesta pe tot cuprinsul vieții noastre. Să fim cu El în suferință ca să ne învrednicim a fi cu El și în ziua cea luminată a Învierii.

Învrednicește-ne, Doamne Iisuse Hristoase, să te lăudăm, să te binecuvântăm și să te slăvim, cântând și strigând și noi „osana, bine este cuvântat cel ce vine întru numele Domnului”. Amin.

Joia Patimilor

Suntem în ultimile zile ale vieții pământești și ale activității mântuitoare pe care a desfășurat-o printre oameni Fiul lui Dumnezeu, Cel ce a venit să izbăvească lumea din păcat.

Miercuri, în ziua de 12 Nissan, după calendarul evreu, unul din ucenicii Domnului, Iuda Iscarioteanul intră în ascuns la sinedriști și-L vinde pe Domnul cu 30 de arginți (Matei 26, 14-15).

Joi seara, în ziua de 13 Nissan, doi ucenici, Petru și Ioan sunt trimiși de Domnul la Ierusalim ca să pregătească Paștile, pe care să-l mănânce cu ei înainte de Paștile evreilor și în timpul acestei cine a spălat picioarele ucenicilor Săi, fapt de mare smerenie (Ioan 13, 4-17). Și tot în timpul acestei Cine solemne de despărțire, Mântuitorul instituie Taina Sfintei Împărtășanii sau Euharistiei.

Evangelistul ne relatează următoarele: „Iar pe când mâncau ei, Iisus, luând pâine și binecuvântând, a frânt și, dând ucenicilor, a zis: Luați, mâncați, acesta este trupul Meu. Și luând paharul și mulțumind, le-a dat, zicând: Beți dintru acesta toți, că acesta este Sângele Meu, al Legii celei noi, care pentru mulți se varsă spre iertarea păcatelor” (Matei 26, 26-28).

Iar Sfântul evanghelist Luca redă și cuvintele rostite tot atunci: „Și luând pâinea, mulțumind, a frânt și le-a dat lor, zicând: Acesta este Trupul Meu care se dă pentru voi; aceasta să faceți spre pomenirea Mea” (Luca 22, 19). Și tot timpul cinei, Iisus spune ucenicilor că unul dintre

ei îl va vinde, precizând că era vorba de acela care „a întins mâna cu mine în blid” (Matei 26, 23-25; Ioan 13, 21-30), adică Iuda, care va părăsi cina înainte de terminarea ei. În continuare, Mântuitorul a rostit acea predică de despărțire care formează principiul de bază al Legii noi „Poruncă nouă dau vouă: Să vă iubiți unul pe altul. Precum Eu v-am iubit pe voi, așa și voi unul pe altul să vă iubiți. Întru aceasta vor cunoaște toți că sunteți ucenicii Mei, dacă veți avea dragoste unii față de alții” (Ioan 13, 34-35).

În continuare, Iisus spune că le va trimite pe Duhul Sfânt (Ioan 14, 16-17) care va continua opera de mântuire și El va rămâne cu ei cerându-le să-i urmeze poruncile.

După aceea, Iisus împreună cu Apostolii se îndreaptă spre Muntele Măslinilor, unde se găsea grădina numită Ghetsimani (Matei 26, 36). Luând pe apostolii Petru, Iacob și Ioan, se îndepărtează de ceilalți, apoi îi lasă și pe aceștia și se retrage singur într-un anumit loc din grădină, unde se roagă Tatălui ca să îndepărteze de la El acel pahar al suferinței. De trei ori vine la cei trei apostoli, pe care îi găsește dormind, îi trezește și revin și ceilalți apostoli. Dar după câteva momente sunt înconjurați de ostași romani și de servitorii Sinedriului, călăuziți de Iuda, vânzătorul care îl sărută pe Mântuitorul, pentru ca în acest fel să-L facă cunoscut celorlalți. Acum se petrece și acel episod, când apostolul Petru încearcă să-L apere pe Mântuitorul, lovește pe un slujitor al arhiereului și îi taie urechea dreaptă.

Se petrece ultima minune săvârșită de Mântuitorul, care „atingându-Se de urechea lui l-a vindecat” (Luca 22, 51). Lui Petru îi reproșează acest gest, spunându-i că ar fi putut chema în ajutorul Său legiuni de îngeri. Cu seninătate și demnitate reproșează mulțimii care însoțea pe

trimișii autorităților că au venit „ca la un tâlhar (...) cu săbii și cu ciomege, ca să Mă prindeți” (Matei 26, 55).

Iisus este „prins și legat” (Ioan 18, 12).

După ani de propovăduire și biruință, când mulțimile se îmbulzeau în jurul lui Iisus ca să-i audă cuvântul, ca să le vindece bolile și neputințele și să le aline durerile și când aceste mulțimi căutau să-l proclame împărat, iată au sosit zile, clipe de toată durerea când Iisus a fost dat spre judecată, a fost condamnat la moarte și răstignit „ca un făcător de rele”, iar ucenicii Lui l-au părăsit, rămânând până la urmă lângă Crucea lui doar Maria, mama Lui, femeile mironosițe și Ioan ucenicul iubit.

Iisus a venit în lume ca om al iubirii. El a venit ca să descopere pe Tatăl, care este iubire și revarsă iubire nemărginită peste noi, oamenii.

Această iubire s-a arătat prin faptul că Tatăl a trimis pe Fiul în lume, că Fiul a primit să ia chip de om și să fie asemenea nouă și să viețuiească omeneste ca un frate în mijlocul nostru. Această iubire s-a arătat în toate cuvintele Lui, în toate minunile Lui prin care a revărsat atâta lumină în suflete, atâta bucurie în inimi, atâtea binefaceri în trupurile suferinde.

Dar iubirea aceasta și-a arătat într-un mod desăvârșit în toate a ei putere și strălucire, în umilință și în taina crucii, în răstignirea Sa. Căci iubirea iubirii se măsoară după capacitatea de jertfă ce ți-o insuflă. Și cea mai mare iubire este aceea care e capabilă să meargă până la jertfirea vieții pentru salvarea semenului. O spune Mântuitorul ucenicilor înainte de patimile Sale: „Mai mare dragoste decât aceasta nimeni nu are, ca sufletul lui să și-l pună pentru prietenii săi” (Ioan 15, 13). Și iată pe cruce se descoperă adâncul necuprins al iubirii Tatălui, al iubirii

lui Iisus față de noi „căci Dumnezeu așa a iubit lumea, încât pe Fiul Său Cel Unul-Născut L-a dat ca oricine crede în El să nu piară, ci să aibă viață veșnică” (Ioan 3, 16).

Patimile și moartea lui Iisus Hristos nu sunt semnul neputinței, ci al puterii, al puterii supreme, căci în ele ne întâmpină flacăra nestinsă a unei iubiri divine, veșnice. Brațele întinse pe cruce sunt brațele iubirii, care îmbrățișează întreaga omenire, întreg cosmosul, ca să ne ridice de pe pământ la cer, din vremelnicie la veșnicie.

Patimile Domnului ne cutremură adânc pentru că din ele se revarsă iubirea cea nemărginită a lui Iisus. El ne-a iubit până la moarte și încă moarte pe Cruce. Această iubire supremă a iubirii face să se sfarme în noi puterea egoismului și să țâșnească la lumină setea de iubire ce zăcea ascunsă în sufletul nostru.

De iubește cineva pe mamă sau pe tată, sau fiică, sau soț sau soție mai mult decât pe Mine, nu este vrednic de Mine, ne spune Iisus. Să-L iubim dar, mai mult decât pe mamă, fiu sau fiică, soț sau soție, pentru că El ne-a iubit întâi pe noi mai mult decât propria Lui viață.

Dar iubirea Lui Hristos ne cheamă să ne iubim și noi unii pe alții așa cum ne-a iubit El. „Aceasta este porunca Mea: să vă iubiți unul pe altul, precum v-am iubit Eu” – este porunca Lui. (Ioan 15, 12).

Să iubim pe om, pe semenii noștri, așa cum ne iubește Iisus, cu o iubire jertfelnică, cu o iubire care slujește și se dăruiește, nimic așteptând decât iubire. Și numai atunci vom fi adevărați ucenici ai Domnului, vom păși cu adevărat pe urmele Lui și vom aduce cuvenita cinstire a patimilor Lui celor de bunăvoie. Căci crucea este semnul supremei iubiri! De aceea ea strălucește peste veacuri, răspândind valuri de iubire pretutindeni și înălțând sufletele noastre spre cerul veșnicei iubiri. Amin.

Cuvânt la Vinerea Patimilor

Timpul Postului Mare este un urcuș duhovnicesc pe care îl parcurgem an de an și al cărui moment culminant îl atingem în Vinerea Patimilor. Această zi se deosebește de celelalte zile ale postului prin atmosfera sobră ce se degajă din întreaga noastră comportare și simțire în fața Crucii, unde Iisus, Fiul lui Dumnezeu, este pironit ca un făcător de rele.

Cu această durere și liniște sufletească, an de an, în Vinerea patimilor, creștinii dreptmăritori se adună în sfintele biserici ca să prohodească pe Acela care, cu toate că era viața lumii, a fost dat spre moarte, pentru ca prin moartea Sa, să surpe pe cel ce avea stăpânirea morții, adică pe diavolul (Evrei 2, 14). El, cel drept, Împăratul Dreptății, izvorul vieții și stăpânul vieții, a murit pe cruce ca om, pentru ca, prin moartea Sa, să aducă întregului neam omenesc harul izbăvirii din păcat și din moartea ce veșnică sau din osânda morții.

Prin jertfa aceasta supraomenească s-au spălat păcatele. Omul s-a împăcat cu Dumnezeu. Domnul Iisus Hristos a murit pentru noi, dar n-a murit pentru a se lăsa stăpânit de moarte, ci pentru a birui moartea prin înviere și a se face Începătorul învierii morților, deci a murit pentru a ne dobândi învierea din moartea păcatului, cât și pentru a ne face părtași vieții și fericirii veșnice. Dar moartea Mântuitorului este o piatră de hotar între oamenii care au murit de la Adam până la Iisus, și cei ce au murit și vor muri de la Iisus până la sfârșitul

veacurilor. Acest adevăr îl face pe Sfântul Apostol Pavel să spună: „Dar nu este cu greșeala cum este cu harul, căci dacă prin greșeala unuia cei mulți au murit, cu mult mai mult harul lui Dumnezeu și darul Lui au prisosit asupra celor mulți, prin harul unui singur om, Iisus Hristos” (Romani 5, 15).

Iată de ce moartea după învierea lui Hristos nu mai are putere și stăpânire asupra oamenilor, ca înainte de moartea și învierea Lui, fiindcă Hristos, prin moartea Sa a călcat-o, iar prin învierea Sa a biruit-o, dăruind celor morți garanția învierii și a vieții veșnice.

Așadar, Mântuitorul ne-a dat încredințarea că moartea nu trebuie să fie socotită ca sfârșitul vieții și ca osândă veșnică pentru urmașii și moștenitorii păcatului lui Adam, ci trebuie să fie considerată ca începutul unei noi vieți, începutul vieții veșnice, pentru toți cei care cred în El și vor trăi, aici pe pământ, potrivit învățăturilor Lui, adică vor fi drepti și temători de Dumnezeu. Ba prin moartea Sa, a adus mântuirea și izbăvirea din moarte, precum și de urmările ei pentru toți cei drepti, ce vor urma după El și pentru toți dreptii Vechiului Testament, morți înainte de venirea lui Iisus.

Referindu-se la moartea dreptilor, psalmistul exclamă: „Scumpă este înaintea Domnului moartea cuvioșilor Lui” (Psalmii 115, 6), iar în altă parte, vorbind despre soarta dreptilor, care-i așteaptă după judecata obștească, zice: „dreptii vor moșteni pământul și vor locui în veacul veacului pe el” (Psalmii 36, 29), precum și: „întru poimenire veșnică va fi dreptul; de vorbire de rău nu se va teme” (Psalmii 111, 6).

Moartea dreptilor trebuie privită după asemănarea morții Mântuitorului Hristos. Precum Hristos a murit,

dar n-a putut fi stăpânit de moarte, tot astfel cel drept, deși moare cu trupul, moartea nu-l poate stăpâni, deoarece el va învia, spre a se face părtaş cu trupul vieții celei veșnice.

Descoperirea dumnezeiască ne vorbește lămurit despre două morți: una e moartea trupească, ca urmare a păcatului strămoșesc, moartea care stăpânește asupra întregii omeniri până la sfârșitul veacurilor, iar a doua moarte este moartea veșnică sau osânda celor păcătoși, despre care se vorbește în Apocalipsă: „Și marea a dat pe morții cei din ea și moartea și iadul au dat pe morții lor, și judecați au fost, fiecare după faptele sale. Apoi moartea și iadul au fost aruncate în râul de foc. Aceasta e moartea cea de a doua: iezerul cel de foc” (Apocalipsa 20, 13-14).

Aceasta este moartea cea mai înfricoșătoare, moartea de care ne vorbește însuși Mântuitorul, dar care nu va stăpâni pe cei dreپți, ci pe cei păcătoși: „Adevărat, adevărat zic vouă: Cel ce ascultă cuvântul Meu și crede în Cel ce M-a trimis are viață veșnică și la judecată nu va veni, ci s-a mutat din moarte la viață. Adevărat, adevărat zic vouă, că vine ceasul și acum este, când morții vor auzi glasul Fiului lui Dumnezeu și cei care vor auzi vor învia. Căci precum Tatăl are viață în Sine, așa I-a dat și Fiului să aibă viață în Sine; și I-a dat putere să facă judecată, pentru că este Fiul Omului. Nu vă mirați de aceasta; că vine ceasul când toți cei din morminte vor auzi glasul Lui, și vor ieși, cei ce au făcut cele bune, spre învierea vieții, iar cei ce au făcut cele rele, spre învierea osândirii” (Ioan 5, 24-29).

Iată deci darul adus nouă creștinilor prin moartea lui Hristos.

Scăparea dreptilor de frica morții veșnice, după cuvântul Apostolului: „Și să izbăvească pe acei pe care frica morții îi ținea în robie, toată viața” (Evrei 2, 15). Până la Hristos, moartea inspira groază tuturor, deoarece nu venise izbăvirea din moarte, deși fusese făgăduită prin prooroci. De aceea, toți dreptii Vechiului Testament au fost ținuți în robia morții și numai după ce Hristos s-a pogorât în iad cu sufletul îndată după moartea Sa, cei drepti, care au adormit întru nădejdea venirii lui Mesia, au fost sloboziți de Hristos din încuietorile cele veșnice, care îi ținuseră legați, fiind făcuți astfel părtași vieții și fericirii veșnice.

Prin bucuria vestită nouă prin troparul învierii: „Hristos a înviat din morți, cu moartea pre moarte călcând, și celor din morminte viață dăruindu-le” este o bucurie sufletească pe care numai moartea lui Hristos ne-o poate aduce, căci ea e o urmare a biruinței asupra morții, prin moartea lui Iisus Hristos.

Moartea Mântuitorului Hristos și învierea Sa sunt garanția cea mai temeinică și sigură că nici un creștin adevărat, nici un drept, n-are de ce să se teamă de moarte. În raport cu veșnicia, moartea celui drept este un moment de trecere din viața pământească la viața veșnică, e scăparea din mărginirea timpului și ancorarea în veșnicie, e scăparea de judecata strâmbă după ce e trecător, e trecerea în lumea celor nădăjduite și nevăzute, lumea pe care numai o credință puternică o poate dovedi.

Se cuvine și este cerut de noi creștinii să folosim aceste momente de durere pe care ni le oferă Vinerea Patimilor spre a ne cerceta, plini de cutremurare, inima și gândurile și să înlăturăm tot răul și păcatul care se găsesc în ființa noastră.

Hristos se jertfește pentru noi pe Cruce. El ne învrednicește de dragostea și darurile Lui, cerându-ne: „Privegheați și vă rugați”. După viața aceasta urmează viața fără de sfârșit a sufletului. Să ne îngrijim ca sufletele noastre să aibă viețuire cu Hristos. Prin viața noastră curată să fim vrednici de suprema jertfă a lui Hristos și să ne asigurăm încă de aici de pe pământ o împreună-viețuire cu Hristos.

Un mai bun prilej de apropiere, de împăcare și de slujire pentru Hristos nimeni nu poate găsi mai potrivit decât zilele de dureroasă patimă a Fiului lui Dumnezeu. Să ne trezim din somnul greu al păcatului și să venim la Hristos. Trebuie!

De aceea, în fața Mântuitorului, peste care zace pecetluită cu pecete piatra grea a răutății omenești, a indiferenței, a grijilor acestei vieți, a împietririi inimilor noastre și gândul trupului nostru să ne rugăm: „Doamne, cela ce în ceasul al nouălea, pentru noi cu trupul moarte ai gustat, omoară gândul trupului nostru Hristoase, Dumnezeule și ne mântuiește pe noi”. Amin.

Sfânta Treime

Ieri am prăznuit Pogorârea Duhului Sfânt sau Rusaliile, ziua întemeierii Bisericii lui Hristos în chip văzut istoric.

Astăzi prăznuim Sfânta Treime, adică pe Dumnezeu-Tatăl, Făcătorul sau Ziditorul lumii văzute, pe Dumnezeu-Fiul, Mântuitorul ei și pe Dumnezeu-Duhul Sfânt, Sfințitorul ei. Credința în Sfânta Treime este temeiul învățaturii creștine, este marea taină a credinței noastre. Deși nu se poate pătrunde în taina Sfintei Treimi, vom încerca să prezentăm câteva lucruri care se referă la ea în Sfânta Scriptură și Sfânta Tradiție.

Când zic: „În numele Tatălui și al Fiului și al Sfântului Duh” constituie una din cele mai mici rugăciuni închinare Sfintei Treimi.

Și noi când zicem „În numele Tatălui”, ne spune Sfântul Ambrozie, ne însemnăm fruntea spre a arăta că toate gândurile noastre merg la Dumnezeu, izvorul gândirii noastre; când zicem „și al Fiului” ne însemnăm la inimă, arătând că toată inima noastră o dăm Domnului, iar când zicem „și al Sfântului Duh”, ne însemnăm umerii, rădăcina mâinii, spre a arăta că începutul și desfășurarea faptei este spre slava lui Dumnezeu. Încheiem cu cuvântul „Amin”, așa să fie.

Ființa noastră întreagă este închinată Sfintei Treimi.

Însăși unirea celor trei degete de la mâna dreaptă, ca să ne facem semnul Sfintei Cruci, însemnează tot Sfânta Treime. Cu acest semn sfânt și cu rostirea acestor dumnezeiești cuvinte, noi începem toate rugăciunile noastre

de fiecare zi. Acestea au fost semnul și puterea creștinismului, din ziua Cincizecimii, de când a luat naștere Biserica. De atunci, orice credincios se însemnează cu acest semn – Sfânta Cruce – și rostește aceste cuvinte, care mărturisesc credința lui în Sfânta Treime de la care primim harurile cele bogate.

Moșii și strămoșii noștri, de când ne-am zămislit ca neam pe aceste locuri, au cinstit Sfânta Treime cu tot sufletul și s-au închinat ei și au adorat-o. Credința noastră în Sfânta Treime a fost totdeauna puterea mântuirii noastre. În numele Sfintei Treimi noi săvârșim și taina Sfântului Botez, în numele ei primim „toată darea cea bună și tot darul desăvârșit”. În numele ei creștem duhovnicește, ne sfințim prin har și moștenim viața veșnică.

Cu rugăciunile ei, deși nu spunem trei nume: Tatăl, Atotcreator, Fiul Mântuitorul nostru și Sfântul Duh, sfințitorul nostru, nume care alcătuiesc Sfânta Treime – temelia credinței noastre, spunem totul, mărturisim întreaga noastră credință. Deși fiecare nume sau persoană este Dumnezeu adevărat, totuși nu sunt trei Dumnezei, ci un singur Dumnezeu în trei persoane, „Unul după Ființă și întreit după persoane”.

În numele Sfintei Treimi se săvârșește dumnezeiasca Liturghie, care începe cu cuvintele: „Binecuvântată este Împărăția Tatălui și a Fiului și a Sfântului Duh” și se săvârșește și slujba Învierii Domnului: „Slavă Sfintei și celei de o ființă și nedespărțitei Treimi”, așa cum rostește preotul în fiecare zi, din noaptea Învierii până la Înălțarea Domnului.

Pentru săvârșirea Sfintei Treimi s-au compus cântări, Doxologii mari și mici, slujbe de noapte, cum sunt Miezonoptica de duminică și Slujba privegherii sau Acatistul Sfintei Treimi.

Învățătura despre Sfânta Treime este o învățătură de bază a Bisericii. Este cea mai înaltă și mai adâncă învățătură a ei. Și noi creștinii credem și mărturisim într-un singur Dumnezeu, Unul în ființă și întreit în fețe sau persoane: Tatăl, Fiul, și Sfântul Duh. Această învățătură nu o are nici o altă religie decât creștinismul. Ea ne-a fost dată prin descoperire de Dumnezeu din milostivirea și din bunătatea Sa pentru noi.

Astfel, nu L-am fi cunoscut. Căci Mântuitorul zice: „nimeni nu cunoaște pe Fiul, decât numai Tatăl, nici pe Tatăl nu-L cunoaște nimeni, decât numai Fiul și cel căruia va voi Fiul să-i descopere” (Matei 11, 27). Iar o cântare la Utrenie spune: „Dumnezeu este Domnul și S-a arătat nouă”. Într-adevăr, Mântuitorul S-a arătat pe pă-mânt, S-a arătat între oameni, la Întruparea Sa.

Sfinții Părinți ai Bisericii au căutat să lămurească în diferite feluri, prin analogii și asemănări, dogma Sfintei Treimi, Învățătura de bază a Bisericii, ea fiind o taină adâncă și necuprinsă. Unii au căutat să explice Taina Sfintei Treimi prin corelația dintre cele trei funcțiuni ale sufletului nostru: gândire, voință și simțire, și care formează o unitate.

Fericitul Augustin († 430) asemana Sfânta Treime cu apa care are și izvor, și pârau și apa propriu-zisă, dar care formează o unitate. Sfântul Atanasie cel Mare aseamănă Sfânta Treime cu Soarele. El spune: „Că precum soarele este cu trei fețe, așa și Dumnezeu este în trei ipostasuri. Căci, chip al Tatălui este discul; Chip al Fiului este raza și Chip al Duhului este lumina soarelui. La soare este disc, rază și lumină, dar nu zicem că sunt trei luminători, ci un singur soare. Asemenea și la Dumnezeu: Tatăl, Fiul și Sfântul Duh sunt un singur Dumnezeu. La soare este nedespărțit discul de rază și lumină. Așa este

și în dumnezeiasca treime, nu se despart persoanele unele de altele. Discul soarelui naște și unește raza și dă lumină, așa și Dumnezeu-Tatăl naște pe Fiul și purcede pe Sfântul Duh. Raza soarelui se coboară pe pământ, dar nu se desparte de soare, nici din cer nu lipsește, nici de pe pământ și este și în discul soarelui. Așa și Fiul nu se desparte de Tatăl și de Sfântul Duh”.

Sfântul Spiridon al Trimitunde, făcătorul de minuni, pentru a arăta unitatea Sfintei Treimi și egalitatea celor trei persoane, împotriva rătăcirii ariene, la Sinodul I Eumenic, s-a folosit de o cărămidă care, deși reprezenta o unitate, privind-o, a arătat că în această unitate există trei elemente: lutul, care a rămas în mâna sfântului, apa care a căzut pe pământ și focul care s-a ridicat la cer. Aceasta a fost o minune spre a arăta unitatea în Sfânta Treime, a celor trei persoane dumnezeiești.

Taina Sfintei Treimi, cum am spus, fiind de nepătruns cu mintea, oricâte asemănări s-au făcut de către Sfinții Părinți, nu poate fi înțeleasă, doar atât cât ne-a fost de folos ca să ne mântuim.

În cunoașterea și înțelegerea Tainei Sfintei Treimi este nevoie mai ales de puterea credinței și a iubirii. Noi credem cu tot sufletul în Sfânta Treime, o mărturisim fiecare la primirea Sfântului Botez, cât și în toată viața noastră „și cine se leapădă de această credință și de mărturisirea ei, încetează de a mai fi creștin” (Irineu Mihălcescu).

Sfinții nu s-au folosit atât de luminile minții, ca să înțeleagă taina Sfintei Treimi pe care n-o pot înțelege, nici îngerii, cât mai ales s-au rugat cu credință și dragoste să se învrednicească de harurile ei cele bogate. Așa să ne rugăm și noi, în fiecare clipă și mai ales în această zi a sărbătorii Sfintei Treimi, ca Dumnezeu Cel în treime

lăudat să ne asculte și să ne transforme inimile noastre în altare de rugăciuni și lucrare de fapte bune.

Sfințenia nu constă în idei goale, ci în îndeplinirea binelui, în schimbarea noastră lăuntrică într-un om nou, după chipul lui Hristos, într-un samarinean milostiv, care și-a jertfit totul pentru ajutorul celui în suferință. Toate aceste transformări sunt, desigur, lucrări ale Sfintei Treimi.

În Vechiul Testament avem multe preînchipuiri ale Sfintei Treimi. În primul capitol al Genezei se vorbește de Sfânta Treime: „Să facem om după chipul și asemănarea Noastră” (Facerea 1, 26). Dumnezeu când a creat pe om, nu S-a sfătuit cu îngerii, ci cu Sine Însuși, deci este vorba de un sfat între persoanele Sfintei Treimi.

Tot o preînchipuire a Sfintei Treimi este și arătarea celor trei îngeri patriarhului Avraam, la stejarul lui Mamvri (Facerea 1, 2). Sfânta Treime e prefigurată în Vechiul Testament și de sfeșnicul cu trei brațe și de cântarea serafimilor: „Sfânt, Sfânt, Sfânt este Domnul Savaot” (Isaia 6, 3), imn întreit pe care îl cântăm și noi, la fiecare Sfânta Liturghie.

În Vechiul Testament găsim chiar redat și numele Sfintei Treimi, nume de Tată, de Fiu și de Sfântul Duh. Astfel în cuvintele pe care psalmistul le pune în gura Fiului ne spune: „Domnul a zis către Mine: Fiul Meu ești Tu, Eu astăzi Te-am născut!” (Psalmii 2, 7). La Facerea 1, 2 se arată că „Duhul lui Dumnezeu se purta pe deasupra apelor”, iar Psalmistul se roagă zicând: „Duhul Tău cel Sfânt nu-L lua de la mine” (Psalmii 50, 12).

În Noul Testament, Sfânta Treime s-a arătat și mai lămurit. Cea dintâi descoperire o face îngerul Gavriil Sfintei Fecioare Maria, la Buna Vestire. El i-a zis: „Duhul

Sfânt Se va pogori peste tine și puterea Celui Preaînalt te va umbri; pentru aceea și Sfântul care Se va naște din tine, Fiul lui Dumnezeu se va chema" (Luca 1, 35).

La Botezul Domnului, Fiul se botează, Tatăl îl mărturisește zicând: „Acesta este Fiul meu cel iubit întru care am binevoit, pe Acesta să-L ascultați”, iar Duhul Sfânt se coboară în chip de porumbel. Sfânta Treime se arată și la Schimbarea la Față a Domnului Iisus Hristos.

Sfânta Biserică ne învață că toate lucrările mari de sfințire și de îndumnezeire s-au făcut de Sfânta Treime și în numele ei. În numele Sfintei Treimi s-a făcut evanghelizarea în lume: „Mergând, învățați toate neamurile, botezându-le în numele Tatălui și al Fiului și al Sfântului Duh” zice Mântuitorul Sfinților Apostoli (Matei 28, 19).

În puterea Sfintei Treimi s-a înființat Biserica și s-a dat harul vindecărilor și al vorbirii în limbi. În numele Sfintei Treimi dobândim mântuirea și sfințenia noastră.

Pe plan lărgit, unitatea Sfintei Treimi a creat punți de legătură între confesiunile creștine, pentru că toate aceste confesiuni cred în Sfânta Treime. Pe temeiul acestei credințe se încearcă, în cadrul mișcărilor ecumenice, o apropiere și chiar o unire, să fie un trup tainic al lui Hristos, o singură Biserică a Lui.

Pentru noi, creștinii, unitatea Sfintei Treimi se arată în opera Ziditorului, în fiecare fir de nisip sau iarbă, în tot ce este creat. Ea se vădește și în conducerea lumii, în Sfânta Providență. Iată deci că unitatea Sfintei Treimi conduce toate formele de varietate în unitate deplină.

Praznicul de astăzi, Sfânta Treime, răspândește raza de lumină în sufletul fiecărui credincios și îl cheamă la depășiri de sine, în lucrări morale, spirituale și materiale, la locul său de muncă.

În Sfânta Treime strălucește unitatea, pacea și dragostea, la fel trebuie să sălășluiască și în viața noastră de fiecare clipă, în familia noastră și în sufletul nostru. Trebuie să știm că faptele noastre cele bune sunt ca niște trepte pe care ne ridicăm și ne apropiem de izvorul cel nesecat al tuturor lucrurilor Sfintei Treimi.

Să ne rugăm astăzi, în ziua prăznuirii Sfintei Treimi și să zicem: „Preasfântă Treime, miluiește-ne pe noi. Doamne, curățește păcatele noastre. Stăpâne, iartă fărădelegile noastre. Sfinte, cercetează și vindecă neputințele noastre, pentru numele Tău”. Amin.

Schimbarea la Față a Domnului

(6 august)

Apropiindu-se timpul patimilor și al jertfei pe Golgota, Mântuitorul a binevoit să arate Apostolilor mărirea Sa ca să cunoască că El este adevăratul Mesia, cel mult așteptat de toate neamurile, trimis de Dumnezeu Tatăl, pentru mântuirea lumii.

Pentru aceasta Domnul Iisus ia cu sine pe Petru, pe Iacob și pe Ioan, s-au urcat pe un munte înalt – Taborul – unde s-a schimbat la față înaintea lor, înconjurându-se de o lumină puternică, încât ochii cei trupești ai apostolilor n-au putut rezista și au căzut cu fața la pământ, orbiți. Atunci au venit Moise și Ilie vorbind cu Mântuitorul și, totodată, un glas din cer s-a auzit zicând: „Acesta este Fiul Meu Cel iubit, în Care am binevoit; pe Acesta ascultați-L” (Matei 17, 5). Prin prezența lui Moise și Ilie a vrut să arate ucenicilor săi că El nu este nici Moise și nici Ilie, așa cum credeau unii din iudei, după cum îi spusese apostolii cu câteva zile mai înainte. Prezența lui Moise și a lui Ilie era dovada că Mântuitorul era Mesia, iar lumina orbitoare care îl înconjurase dovedea celor trei ucenici că El este mai mare decât cei doi, că este însăși Lumina lumii. Domnul Iisus Hristos luase cu Sine pe Sf. Petru pe Tabor, deoarece el fusese acela care, în numele apostolilor și sub inspirația Duhului Sfânt, a mărturisit: „Tu ești Hristosul, Fiul lui Dumnezeu Celui viu” (Matei 16, 16), iar pe fiii lui Zevedei, fiindcă Iacob era și el în vârstă, alături de Petru, cu autoritate în fața

celorlalți apostoli, iar Ioan era ucenicul cel iubit căruia Iisus îi oferea acum dovada dumnezeirii Sale, spre a-l în-tări pentru vremea patimilor, care se apropiau și la care Ioan va fi singurul ucenic ce va sta alături de Domnul.

Dar Schimbarea la Față are și un alt înțeles mai adânc, un înțeles legat de mântuirea fiecăruia dintre noi, fiind în același timp, și garanția posibilității îndumnezeirii noastre după har.

Apostolul Pavel spune: „Dar acum Hristos a înviat din morți, fiind începătură (a învierii) celor adormiți” (I Corinteni 15, 20), voind să ne încredințeze, prin aceasta, că învierea Mântuitorului este dovada de nezdruccinat a învierii noastre.

Mântuitorul Iisus își dovedise dumnezeirea prin minunile sale, de aceea, prin Schimbarea la Față pe muntele Taborului, Iisus este același, Fiul lui Dumnezeu. El însuși Dumnezeu, stăpân de care ascultă toată firea cea zidită: trupurile se însănătoșeau la cuvântul Lui, furtuna se potolea când Iisus îi porunceă, iar marea își liniștea valurile ca o ființă înțelegătoare când Iisus o mustra. Dar Iisus ca „Dumnezeu adevărat” era permanent înconjurat de slava strălucirii sale divine, de această lumină necreată care nu poate fi văzută cu ochii trupești.

Lumina aceasta s-a arătat, din când în când, chiar și în perioada Vechiului Testament, iar cei care o vedeau erau cuprinși de spaimă, ea apărând înfricoșătoare pentru toată firea zidită.

Odată cu Hristos, a apărut și pentru oameni posibilitatea de a vedea slava dumnezeiască, deoarece întruparea lui Iisus a schimbat însăși ființa noastră, care a putut vedea cu ochii trupului lumina divină, așa cum mărturi-sește Sf. Apostol Ioan: „Și Cuvântul S-a făcut trup și S-a

sălășluit între noi și am văzut slava Lui, slavă ca a Unuia-Născut din Tatăl, plin de har și de adevăr" (Ioan 1, 14). Lumina aceasta, această slavă a lui Dumnezeu care s-a arătat pe muntele Taborului este veșnică, poate fi văzută în Biserica lui Hristos, mai ales când se săvârșește Sfânta Liturghie. Ochii oamenilor trebuiau pregătiți pentru a putea suporta această strălucire divină, firea creată trebuia să primească în ea pe Cel necreat pentru a se face părtaşă luminii taborice.

„Hristos este lumină și dătător de lumină cerească” (Iacob 1, 17; Petru 2, 9). Hristos este lumina lumii (Matei 4, 16; Ioan 1, 4) și împărtășește lumina Sa tuturor credincioșilor.

Ioan Botezătorul este numit, de către Hristos, lumină – Lumina oamenilor (Ioan 5, 35). Apostolii sunt lumina lumii (Matei 5, 14, 16). Pavel e trimis ca să aducă de la întuneric la lumină prin învățătura Evangheliei, propovăduită de el și de ceilalți apostoli, pe cei răătăciți. „Te-am pus spre lumină neamurilor” (Faptele Apostolilor 13, 47). „Alegându-te pe tine din popor și din neamurile la care te trimit, să le deschizi ochii, ca să se întoarcă de la întuneric la lumină și de la stăpânirea lui satana la Dumnezeu” (Faptele Apostolilor 26, 17-18).

Creștinii adevărați, trăitori, sunt și ei ca „fii ai luminii și ai zilei” (Luca 16, 8; Efeseni 5, 8-9) și lumină în lume (Matei 5, 16; Filipeni 2, 15), luminând nu prin propovăduire, ci „fără cuvânt”, prin viața lor exemplară „în Hristos” și prin faptele lor bune care atrag slăvirea lui Dumnezeu (I Petru 2, 12; 3, 1-4), umblând mereu în lumină (Ioan 12, 35-36; I Ioan 2, 10-11). Legea și Evanghelia sunt „lumină celor ce sunt în întuneric”, a neamurilor (Romani 2, 19; 10, 4; 2 Petru 1, 19). Creștinii, spre a fi lumină în lume, trebuie să fie îmbrăcați în Hristos și

înarmați cu „armele luminii” sau „armele lui Dumnezeu”, care sunt faptele bune izvorâte din harul Duhului Sfânt dobândit la Botez, împreună cu strădania lor (Romani 12, 12; Efeseni 6, 11, 18), spre a putea sta împotriva diavolului (Efeseni 6, 11; Iacob 4, 7). Mântuitorul a spus: „Eu sunt Lumina lumii; cel ce Îmi urmează Mie nu va umbla în întuneric, ci va avea lumina vieții” (Ioan 8, 12).

Schimbarea la Față a Domnului este un praznic luminos, prin care ni se cere nouă, creștinilor, să ne împărtășim de bucuria și lumina ce izvorăsc dintr-însul, prin înțelegerea sensurilor și importanța lui în viața noastră.

Este un praznic al luminii pentru că minunea însăși s-a produs într-o lumină, așa cum Sf. Apostoli nu mai văzuseră niciodată. Este sărbătoare a luminii pentru că se leagă de Învierea Domnului și se raportează la mântuirea noastră, la reflectarea de către noi, creștinii, la slava lui Dumnezeu.

Actualitatea actului Transfigurării se face prin deschiderea noastră ca să primim lumina lui Hristos, prin trăirea credinței în Fiul lui Dumnezeu întrupat.

În Biserica lui Hristos avem toate posibilitățile și mijloacele de a deveni „fii ai luminii” întrucât tocmai aceasta realizăm la Sfintele Taine și ierurgii, și în special la Sf. Liturghie, prin care ni se mijlocește o viață nouă, o convertire, o schimbare a ființei noastre interioare, o viață în Hristos, care va face un nou mod de înțelegere a vieții față de noi înșine, de semenii și de Dumnezeu.

Praznicul de azi, Schimbarea la Față a Domnului nostru Iisus Hristos, sărbătoarea luminii, ne amintește mereu de cuvântul de îndemn al Mântuitorului, simplu dar hotărâtor pentru fericirea și mântuirea noastră: „Cât aveți Lumina, credeți în Lumină, ca să fiți fii ai Luminii” (Ioan 12, 36). Amin.

Înălțarea Domnului

Cu fiecare an, praznicul Înălțării Domnului actualizează adevărul de credință istorisit de Sf. Evanghelie, că după mărita Sa Înviere din morți, Domnul nostru Iisus Hristos a petrecut pe pământ încă vreme de patruzeci de zile.

Trecuseră patruzeci de zile de la Înviere, Sfinții Apostoli se aflau în Ierusalim, unde veniseră din porunca Mântuitorului. Aceasta era cea din urmă zi din viața pământească a Mântuitorului. În această zi s-a arătat în mijlocul lor și le-a grăit: „Și iată, Eu trimit peste voi făgăduința Tatălui Meu; voi însă ședeți în cetate, până ce vă veți îmbrăca cu putere de sus” (Luca 24, 49), „că Ioan a botezat cu apă, iar voi veți fi botezați cu Duhul Sfânt, nu mult după aceste zile” (Faptele Apostolilor 1, 5). Deși trăiseră în apropierea Învățătorului lor, stăruia o nelămurire în cugetul Apostolilor.

Mântuitorul le vorbise de multe ori despre Împărăția lui Dumnezeu, dar ar fi vrut să știe când se întemeia această împărăție. Era o dorință a lor de a primi o lămurire, de aceea i s-au adresat lui Iisus cu întrebarea: „Iar ei, adunându-se, Îl întrebau, zicând: Doamne, oare, în acest timp vei așeza Tu, la loc, împărăția lui Israel? El a zis către ei: Nu este al vostru a ști anii sau vremile pe care Tatăl le-a pus în stăpânirea Sa” (Faptele Apostolilor 1, 6-7).

Din Ierusalim, Mântuitorul a plecat cu Apostolii spre Betania. Ajunși pe muntele Măslinilor, locul unde a prevestit dărâmarea templului și cetății, Mântuitorul și-a

ridicat mâinile, a binecuvântat pe Apostoli și pe când îi binecuvânta, S-a despărțit de ei, S-a înălțat la cer, fiind luat de un nor.

Impresionați de strălucirea momentului, Apostolii au rămas cu ochii îndreptați spre cer. În momentul acela s-au ivit doi bărbați îmbrăcați în haine albe și le-au zis: „Bărbați galileeni, de ce stați privind la cer? Acest Iisus, care S-a înălțat de la voi la cer, astfel va și veni, precum L-ați văzut mergând la cer” (Faptele Apostolilor 1, 11).

Auzind aceste cuvinte, Apostolii s-au închinat tăcuți și s-au întors cu bucurie mare în Ierusalim lăudând și binecuvântând pe Dumnezeu. După Înălțarea Domnului, Apostolii cu toții laolaltă, nedespărțiți stăruind într-un cuget în rugăciune, împreună cu femeile și alți ucenici, având în mijlocul lor și pe Fecioara Maria, Maica Domnului așteptau împlinirea făgăduinței făcute de Mântuitorul, că le va trimite pe Duhul Sfânt.

Motivele Înălțării Mântuitorului la cer sunt:

- După ce a biruit moartea și iadul, a urmat să se întoarcă la slava dumnezeiască și veșnică pe care a avut-o înainte de întrupare;

- După suferința îndurată, urma să se împărtășească din bucuria cea veșnică. „Dumnezeu fiind în chip, n-a socotit o știrbire a fi El întocmai cu Dumnezeu, ci S-a desțertat pe Sine, chip de rob luând, făcându-Se asemenea oamenilor, și la înfățișare aflându-Se ca un om, S-a smerit pe Sine, ascultător făcându-Se până la moarte, și încă moarte pe cruce. Pentru aceea, și Dumnezeu L-a preainălțat și I-a dăruit Lui nume, care este mai presus de orice nume; ca întru numele lui Iisus tot genunchiul să se plece, al celor cerești, al celor pământești și al celor de dedesubt. Și să mărturisească toată limba că Domn

este Iisus Hristos, întru slava lui Dumnezeu-Tatăl.” (Filipeni 2, 6-11).

Pentru noi, creștinii, Înălțarea Domnului este prilej de mângâiere și îmbărbătare, când suntem în necazuri.

Prin Înălțarea Sa, Mântuitorul ne arată cu exemplul propriei Sale vieți, că suferința pentru cauză dreaptă și sfântă se schimbă în aleasă bucurie. „Și dacă suntem fii, suntem și moștenitori – moștenitori ai lui Dumnezeu și împreună-moștenitori cu Hristos, dacă pătimim împreună cu El, ca împreună cu El să ne și preamărim” (Romani 8, 17).

În momentele de grea încercare, îl avem pe Iisus mijlocitor pe lângă Dumnezeu Tatăl pentru izbăvirea noastră. „Copiii mei, acestea vi le scriu, ca să nu păcătuiți, și dacă a păcătuit cineva, avem mijlocitor către Tatăl, pe Iisus Hristos cel drept” (I Ioan 2, 1). Iisus s-a înălțat la cer ca să trimită Apostolilor și nouă pe Duhul Sfânt. „Dar Eu vă spun adevărul: Vă este de folos ca să mă duc Eu. Căci dacă nu Mă voi duce, Mângâietorul nu va veni la voi, iar dacă Mă voi duce, Îl voi trimite la voi” (Ioan 16, 7). Prin Înălțarea Domnului la cer am câștigat un mare dar. Iisus ne-a deschis cale spre cer. Prin păcatul lui Adam, drumul spre împărăția cerului s-a închis. Iisus ne deschide acest drum care duce spre mântuire. Iisus deschide, dar și pregătește celor drepecți locuință veșnică. „În casa Tatălui Meu multe locașuri sunt. Iar de nu, v-aș fi spus. Mă duc să vă găsesc loc. Și dacă Mă voi duce și vă voi găti loc, iarăși voi veni și vă voi lua la Mine, ca să fiți și voi unde sunt Eu” (Ioan 14, 2-3).

În articolul 6 din Simbolul credinței se spune: „Și S-a suit la ceruri și șade de-a dreapta Tatălui”. Fiul lui Dumnezeu a îmbrăcat haina smereniei, făcându-se om. Prin

Înviere, Iisus s-a umplut de slavă și după fire ome-nească. El s-a înălțat la cer cu trupul ocupându-și locul de cinste, de-a dreapta Tatălui. Trupul cu care s-a înălțat la cer este acelaș trup cu care s-a zămislit și s-a născut din Preacurata Fecioară Maria, cu care a petrecut pe pământ, cu care a pătimit, a murit și a înviat. Numai că, după În-viere, trupul este proslăvit și nestricăcios.

Ca Dumnezeu, Iisus Hristos a fost totdeauna în sânul Tatălui și în tot locul. După Înălțare, Iisus este cu trupul în cer, dar în chip tainic se află în dumnezeiasca Euha-ristie, din clipa în care pâinea, simbolizează trupul Său, iar vinul, sângele Său. Iisus s-a suit la cer cu firea ome-nească stând de-a dreapta Tatălui și ajutându-ne să ne facem și noi după chipul Său. De aceea, nu mai suntem singuri, cerul nu mai este despărțit de pământ, cum fu-sese înainte de venirea Domnului Iisus.

În Vechiul Testament se vorbește de patriarhul Iacob; acesta, în drum spre Mesopotamia, a avut un vis în care a văzut o scară sprijinită pe pământ, iar cu vârful atin-gea cerul, iar îngerii lui Dumnezeu se suiau și se pogorau pe ea. În capul scării s-a arătat Domnul și i-a zis: „Iată, Eu sunt cu tine și te voi păzi în orice cale vei merge” (Fa-cerea 28, 15). Această scară nu este numai visul lui Iacob, ci ea stă înfiptă în pământ, iar sus, în vârf, stă un Mijlocitor care nu uită de muritorii hărăziți veșniciei, „Iată Eu cu voi sunt în toate zilele, până la sfârșitul vea-cului” (Matei 28, 20).

Făgăduința Domnului se arată cu adevărat. Fiul Omului este mereu printre noi, ne ascultă durerile și le vindecă, șterge lacrimile noastre și ne mângâie. Mântui-torul este oaspetele nevăzut și binevoitor, care nu ne va părăsi niciodată. „Iată, stau la ușă și bat; de va auzi cineva

glasul Meu și va deschide ușa, voi intra la el și voi cina cu el și el cu Mine.” (Apocalipsa 3, 20). Depinde de noi să-l avem ocârmuitor al vieții noastre. Hristos dorește ca toți oamenii să se mântuiască, a deschis tuturor calea spre mântuire, nu silește pe nimeni. „Cine vrea să vină după Mine, să se lepede de sine și să-și ia crucea și să-mi urmeze”.

Prin Înălțare, Domnul pătrunde cu harul Său întru cele din lăuntru ale sufletului omenesc, îl curăță, îl purifică și-i imprimă o mișcare către Hristos, către chemările cerești, către viața veșnică, devenind una cu Trupul Său tainic și zidind Biserica Sa prin pogorârea Duhului Sfânt, care s-a așezat mai întâi în chip desăvârșit peste omenitatea lui Hristos.

Dar bucuria cea mare pe care ne-o dă Înălțarea Domnului este bucuria siguranței credinței noastre care ne mântuie, acea siguranță că va veni odată clipa cea binecuvântată când noi, cu trupul și cu sufletul vom fi în împărăția cerurilor și îl vom privi pe Hristos față către față, așa cum îl privesc îngerii și sfinții.

De aceea se cere ca noi, aici, pe pământ să trăim o viață cu Hristos și prin Hristos, să-L purtăm în sufletul și faptele noastre. Întăriți în credință că Domnul Iisus cel înălțat la cer este cu noi și șade de-a dreapta Tatălui și ne cheamă la El ca să ne sfințim sufletul și trupul și să rămânem al Său pe veci.

Fiecare veac este asemenea unui val care se îndreaptă spre țărmul veșniciei. Fiecare viață omenească e ca un strop de apă în cursul timpului și fiecare duce în ea o lumină sau umbre ale păcatului. Dar peste toate stă iubirea lui Dumnezeu, arătată prin Fiul Său, înălțat la cer și prin lucrarea Duhului Sfânt, Mângâietorul și Vistierul tuturor bunătăților cerești.

Lucrarea vieții noastre trebuie călăuzită în spiritul acestui adevăr și trebuie să știm că toată lucrarea noastră pentru mântuire se desfășoară aici pe pământ, în mijlocul acestei lumi și că nimeni, personal, nu mai poate face nimic pentru îndreptare. Nădejdea mântuirii este legată de viața aceasta, cu condiția îmbrăcării noastre în veșmântul curat al lucrării și împlinirii poruncilor lui Dumnezeu. Toate faptele vieții noastre devin valoare și au un preț numai dacă le-am pus în slujba celor lipsiți, celor în necaz, îndurerați, bolnavi, întunecați etc., care cu adevărat formează valoare nemuritoare în slujba iubirii lui Dumnezeu și a aproapelui.

Stăpâniți de această bucurie, să mulțumim și să dăm mărire lui Hristos, cel ce s-a înălțat la ceruri, pentru tot ce a făcut pentru noi, oamenii. Să ridicăm ochii și gândurile spre cele de sus și să zicem: „Cela ce s-a înălțat de pe pământ la cer și a șezut de-a dreapta lui Dumnezeu și Tatăl, Hristos, adevăratul Dumnezeuul nostru... să ne mântuiască pe noi ca un bun și de oameni iubitor”. Amin.

Eroii neamului românesc

Înălțarea Domnului Hristos, legată inseparabil de Sfânta Înviere sunt cei doi stâlpi pe care se zidește eterna Sa dumnezeire și credința mântuirii noastre. Azi e praznicul spiritualității creștine îndumnezeite prin viața și jertfa Fiului Omului care se Înălță la ceruri pentru a sta de-a Dreapta Tatălui. Ziua de azi, cu semnificația triumfului permanent al idealului creștin se coboară și se integrează în istoria națională ca zi a eroilor.

Ce tainică și fericită înrudire de sublim și de răscoli-toare momente!

În timp ce Înălțarea la cer a Domnului încoronează opera de izbăvire și mântuire câștigată de Mântuitorul lumii, cu infinite lupte, renunțări și jertfe trecute dincolo de bariera morții, ziua și cultul eroilor simbolizează culmea măririi, a luminii, a jertfei și a gloriei la care s-au ridicat, peste veacuri, aleșii neamului, ca să apere Țara și să aducă independența, dezrobirea, pacea și libertatea, după care am însetat de veacuri.

Odată cu Înălțarea la cer a Domnului, neamul nostru își serbează istoria eroismului său legendar, personificat prin eroi.

Este istoria sufletului românesc împodobit cu bogate realizări ale virtuților de bărbăție și vitejie străbună prin care s-a clădit viața României de azi și se plămădește România de mâine.

Eroii ne arată că viața este o luptă și încă o luptă din cele mai aprige, luptă pentru existența ta și a neamului tău.

Suntem convinși că visul milenar înfăptuit prin ei ne cheamă să apreciem spiritul lor de sacrificiu și să ne apropiem cu sfințenie ca să luăm tărie de credință, de luptă, de lumină și de jertfă.

Căci prin ei, prin jertfa lor se face un punct de întâlnire cu istoria neamului și cu oamenii și în același timp jertfa lor constituie semnul vizibil al faptului că viața noastră devine o cruce și o înviere, un punct de întâlnire sprijinit de dragoste și nădejde fără de care sufletul nostru ar fi sărac și pustiu, lipsit de firul ce îl leagă de istoria și credința întregului neam.

În ființa lor se află niște comori sfinte, truda și jertfa înaintașilor din care se hrănește neîntrerupt prezentul și viitorul nostru.

În ei stă, într-o indestructibilă legătură, ceea ce este vremelnic și ceea ce este etern în făptura omului.

Ei formează cartea de dăinuire a neamului din care a răsărit veac după veac vatra zămislirii lui. Sunt brazde adânci în istoria neamului din care au răsărit idealuri și împliniri mărețe – jertfa lor a fost motivată de faptul că cine luptă pentru dreptate, cinste și libertate, cine luptă pentru a-și apăra neamul, luptă pentru Dumnezeu, apără familia, moșia, cultura, legea, neamul.

Eroii sunt născuți din credința, hărnicia, truda și jertfa poporului. Ei au crezut în ființa neamului, pe altarul ei au adus cea mai sublimă jertfă: Viața!

Graiul pământului românesc, din adâncuri și pe o arie tot mai întinsă dă mărturii sfinte despre adevărații lui stăpâni care l-au lucrat cu sudoarea frunții lor și au pecetluit dreptul asupra lui și Libertății cu sângele de eroi și martiri.

Din jertfa lor, în ceasurile noastre de îndoială, ne vin îndemnuri, muștrări și sfaturi, ca să pricepem ce este viața și scopul unui scump ideal.

Ei s-au jertfit pentru idealuri atât de înălțătoare cum sunt acelea pe care le reprezintă Sfânta Cruce și drapelul național.

Pilda lor de slujire necondiționată și jertfa neprecupețită pe altarul pământului strămoșesc ne dau în aceste momente statornicia și viitorul țării și ne asigură biruința pe care o dorim.

Cinstirea Eroilor căzuți pe câmpul de luptă este considerată ca o datorie sfântă față de cei mai aleși dintre noi pentru că ei s-au jertfit dându-ne pildă curată și sfântă.

Ei s-au dezbrăcat de tot ce este deșertăciune omească, lăsându-și la o parte tot ce aveau mai scump; încălziți de cele mai înalte virtuți, dragostea de credință și țară, s-au jertfit pentru a le apăra, atunci când țara era în pericol.

E lung, nesfârșit de lung pomelnicul de eroi și martiri ai neamului românesc. Ei își dorm somnul în nădejdea învierii alături de strămoșii și părinții noștri și lasă ca pe osemintele lor de jertfă să se ridice mărețul edificiu: România.

Fiecare neam își are eroii săi. Osemintele lor pe orice pământ s-ar găsi, trebuie cinstite și onorate ca eroi. Pentru aceasta, ziua eroilor care se sărbătorește în această zi sfântă simbolizează culmea jertfei, a bucuriei, a gloriei la care s-au ridicat peste veacuri aleșii neamului, ca să apere și să aducă dezrobirea, pacea și libertatea, după care am însetat îndelung.

Dintre atâtea zile de reculegere, Ziua Eroilor este una din cele mai sfinte sărbători care ne dă prilej de aducere aminte, căci prin jertfa lor au devenit pentru noi toți un adânc legământ sufletesc și înălțare.

Astăzi, ca niște trimiși ai neamului, ei vin la noi, cu rol hotărâtor în viața de zi cu zi și ne cer să dărâmăm răutatea, dușmănia, egoismul, ura și nedreptatea și tot

ce ne desparte și ne îndepărtează. Să ne unim ca un snop de grâu pentru a simți, a trăi și a împlini datoria noastră față de noi și Neamul nostru. Să prețuim valorile și credința neamului nostru și să le punem în practică prin fapte bune care se cer acum mai mult ca oricând.

Eroii reprezintă jertfa de veacuri a unui neam! Dar nu-i de ajuns să ne aducem aminte de ei azi și cu vorbe mărețe să-i cântăm! În această zi ei cer de la noi să ne schimbăm comportamentul și mentalitatea și, recâștigând gândirea sfântă, să pornim la renașterea, la reînnoirea sufletelor noastre, spre a deveni mai buni, mai cinstiți, mai muncitori, mai plini de înțelegere și dăruire.

În a ne contopi cu sufletul, viața, durerile și nevoile întregului popor! Se vorbea de o lume nouă! Duhul eroilor dorește de la această lume o slujire nouă, un ideal nou de viață plin de demnitate, de muncă cinstită, de iubire, de jertfă și istorie românească. Să căutăm a ne ridica cu viața și faptele noastre la înălțimea virtuților lor.

Ei nu se jelesc, ei cer să fie urmați pe calea muncii, a faptelor și a idealului de lumină din care să răsară pentru noi toți o viață mai bună, liberă, cinstită, plină de pace, de dragoste și demnitate creștină și națională. Cinstirea faptelor eroice le vom arăta și dovedi nu prin discursuri și confesiuni retorice, ci prin trăirea și înălțarea prin faptele noastre la măreția și strălucirea jertfei lor!

Făclie de lumină și înălțare, eroii neamului ne cer astăzi și, mai ales astăzi, un stil nou de viață nouă creștină și românească trăită cu vrednicie pe altarul neamului.

Să ne plecăm genunchii și inimile noastre în sfânta reculegere a eroilor neamului, ctitori ai veșniciei românești și să lăsăm să cadă o lacrimă de recunoștință în rugăciunea noastră pentru veșnica lor odihnă! Dormiți în pace, scumpi Eroii, și pomenirea voastră să fie în veci! Amin.

Duminica dinainte de Nașterea Domnului

(a Sfinților Părinți după trup ai Domnului)

Cu ajutorul lui Dumnezeu am săvârșit postul și ne apropiem de sărbătoarea Nașterii Domnului, una din marile praznice ale creștinătății. Biserica își pregătește credincioșii pentru această mare zi de praznic cu post, cântând colinde și cântări de preamărire a Fiului lui Dumnezeu, Care s-a făcut Fiu al Omului, născându-se din Sfânta Fecioară Maria și din Duhul Sfânt, pentru noi oamenii și pentru a noastră mântuire. „Gătește-te Betleeme, Betleeme, peșteră bine împodobeste-te, că iată împăratul cerurilor vine la tine”, cum zice una din cântările zilei.

După cum trecerea de la întuneric la lumină cuprinde mulțumiri dumnezeiești, tot așa pășirea noastră de la „întunericul și umbra morții” la lumina ce se profilează pe drumul împlinirii făgăduinței lui Dumnezeu cuprinde fiorii celei mai îndreptățite bucurii. Taina cea din veac ascunsă și de oameni necuprinsă, pe care Betleemul se pregătește să o primească este, fără îndoială, lucrarea cea mai înaltă și mai desăvârșită a înțelepciunii și puterii dumnezeiești! De aceea Sfinții Părinți, în grija lor mare pentru mântuirea sufletelor noastre, a rânduit ca în această Duminică să se citească credincioșilor cartea care cuprinde întreaga genealogie a neamului lui Iisus Hristos, apoi este amintită nașterea cea de sus a Domnului. Cartea neamului lui Iisus arată că Iisus Hristos, Domnul nostru a fost om cu adevărat asemenea nouă, dar fără păcat,

deci a avut înaintași. Sfântul Evanghelist Matei începe genealogia Mântuitorului cu Patriarhul Avraam, cel căruia însuși Dumnezeu îi descoperise că prin el, adică întru seminția și urmașii lui „se vor binecuvânta întru tine toate neamurile pământului” (Facerea 12, 3).

Citirea sau auzirea celor 42 de neamuri sau generații de strămoși pământenii ai Domnului prezentați de Evanghelistul Matei ne duce în atmosfera de așteptare a tuturor celor din Vechiul Testament, care au așteptat cu dor și nerăbdare împlinirea proorociilor.

A fost cea dintâi veste bună dată de Dumnezeu propărinților după cădere, că va trimite un Răscumprător. Omenirea a fost pregătită cu mult timp înainte de acest mare eveniment din istoria ei. Proorocii și dreptii din Vechiul Testament au vestit oamenilor că va veni ziua când Dumnezeu va trimite un mântuitor. Această nădejde străbate ca o făclie purtată de mâini curate de-a lungul veacurilor. Toți așteptau „plinirea vremii”, adică acea zi în care Dumnezeu avea să îplinească făgăduințele date strămoșilor, proorocilor, dreptilor dinainte de Hristos.

Sfântul Apostol Pavel ilustrează momentul acestei împliniri a făgăduinței lui Dumnezeu prin cuvintele: „Iar când a venit plinirea vremii, Dumnezeu a trimis pe Fiul Său, născut din femeie, născut sub Lege, ca pe cei de sub Lege să-i răscumpere, ca să dobândim înfierea” (Galateni 4, 4-5).

Iisus s-a arătat, când s-a „împlinit vremea”, când toate condițiile pentru a-L putea primi erau împlinite, cum se spune și în pilda cu cei chemați la cina nunții Fiului de împărat, „veniți, că iată toate sunt gata” (Luca 14, 17).

Împlinirea venirii lui Mesia era atât de mult dorită încât, în mentalitatea iudaică, a nu avea urmași însemna

un blestem, o mare pedeapsă din partea lui Dumnezeu. Aceasta deoarece fiecare aștepta, dorea și se gândea că poate din familia lui se va naște Mesia cel mult așteptat.

Sfântul Evanghelist Matei împarte cele 42 de generații cuprinse în această „carte a neamului Iisus” în trei grupe, fiecare alcătuită din 14 nume. De la început se arată că Iisus este din neamul lui David și al lui Avraam, părintele poporului ales! Primii strămoși după trup ai Mântuitorului au fost Avraam, Isaac, Iacov și înșiră până la regele și psalmistul David 14 generații. Se împlinesc astfel proorocirile rostite cu opt veacuri înainte de către Isaia proorocul, care zice: „O Mlădiță va ieși din tulpina lui Iesei (tatăl lui David) și un Lăstar din rădăcinile lui va da. Și se va odihni peste El Duhul lui Dumnezeu” (Isaia 11, 1-2), iar prin cuvintele proorocului Ieremia, Dumnezeu descoperă „Iată vin zile când voi ridica lui David Odraslă dreaptă și va ajunge rege și va domni cu înțelepciune; va face judecată și dreptate pe pământ; ... iată numele cu care-L voi numi: «Domnul – dreptatea noastră»” (Ieremia 23, 5-6).

A doua grupă de 14 generații din neamul Mântuitorului ține de la psalmistul David până la ducerea poporului ales în robia babiloneană, iar cea de-a treia de la robia babiloneană, până la Hristos.

Numărul 14 este format din 7 plus 7 și această cifră are în Sfânta Scriptură un simbolism deosebit, ea reprezintă sfințenia, plenitudinea, desăvârșirea.

După enumerarea celor 42 de descendenți ai Mântuitorului, în Evanghelia de astăzi se istorisește nașterea cea mai presus de fire a Mântuitorului nostru din Preacurata Fecioară Maria.

Acum se împlinește proorocirea lui Isaia: „Iată, Fecioara va lua în pântece și va naște Fiul și vor chema numele Lui Emanuel, care se tâlcuiește: Cu noi este Dumnezeu” (Isaia 7, 14; Matei 1, 23).

Sfânta Evanghelie de astăzi ne arată descendența umană a Mântuitorului, ne descoperă că Mesia este Fiul Omului, dar tot în această pericopă evanghelică și în unitate indivizibilă ne este revelată și originea dumnezeiască a Mântuitorului că Cel ce S-a născut din Preacurata Fecioară Maria s-a zămislit de la Duhul Sfânt. Pruncul „Mesia” care își are originea Sa pământească în David, Avraam și Adam, este Fiul Omului, dar este și „Fiul lui Dumnezeu” (Luca 3, 38). Evanghelia de azi (Matei 1, 1-25) ne conduce și ne apropie cu un fior sfânt de marele eveniment al Nașterii după trup a Domnului.

Pătrunși de o sfântă emoție, pășim în atmosfera „prăznirii”, unicul lucru nou sub soare (Sf. Damaschin).

Întruparea Logosului divin, coborârea și înomenirea Fiului lui Dumnezeu constituie un fapt esențial pentru viața fiecărui om, ca chip al lui Dumnezeu, căci venirea Sa în condiția noastră umană, ne-a redat demnitatea de fii ai lui Dumnezeu. Prin întrupare, Fiul lui Dumnezeu se integrează în lumea materială, intră în istorie și noi, fiecare în parte și toți împreună, suntem o parte a lumii acesteia. Deci, venind în lumea noastră, Fiul lui Dumnezeu vine în propria noastră viață. Evanghelia de azi „Cartea neamului lui Iisus”, citită la Sfânta Liturghie, este un ultim apel adresat conștiințelor noastre, acum înainte de Naștere, o chemare sfântă ca să ne pregătim nu numai să aniversăm un eveniment istoric, ci și să facem ca Hristos Domnul să se nască și în inimile noastre. La aceasta ne îndeamnă de o lună întreagă cântarea

bisericească: „Hristos se naște, măriți-L”, iar cuvintele „Astăzi S-a născut Hristos”, din colindă întăresc acest adevăr, căci Hristos Cel care S-a născut în ieslea Betleemului de două mii de ani trebuie să se nască și în sufletele noastre.

Se cuvine să primim pe Domnul în sufletele noastre așa cum l-au primit moșii și strămoșii noștri pentru ca viața noastră să fie reasezată în dragoste de Dumnezeu și de oameni, ca Hristos să devină real, prezent, modelul vieții noastre. Să conștientizăm adevărul că așa cum Hristos Domnul este din neamul lui Adam (Luca 3, 38) și noi suntem din neamul lui Hristos, căci „suntem neamul lui Dumnezeu” (Faptele Apostolilor 17, 29). Iată de ce de-acum înainte răsună în conștiințele noastre treze, mai cu putere, cuvintele Domnului Hristos: „Iată stau la ușă și bat; de va auzi cineva glasul Meu și va deschide ușa voi intra la el și voi cina cu el și el cu Mine” (Apocalipsa 3, 20).

Domnul Iisus Hristos, din dragoste, s-a întrupat și din aceeași dragoste nemărginită vine spre noi. Să nu-L lăsăm să aștepte în afara vieții noastre, să nu-L îndepărtăm prin viața și faptele noastre, bineștiind că Iisus încearcă acum la poarta inimii noastre la „ceasul cinei”. El a mai bătut la ușa sufletului nostru și dimineată și la amiază și poate acum bate pentru ultima dată, înainte de a fi venit întunericul vieții noastre – moartea – când nimeni nu mai poate lucra, cum zice Mântuitorul. Să ne deschidem cu dragoste și deplin inima și să-L primim pe Domnul vieții și al păcii încredințate, fiindcă de acolo, din adâncul ființei noastre va da existenței noastre sensul cel mai înalt, cel mai adevărat. Și ca să putem răspunde și sluji Praznicul Nașterii Mântuitorului nostru Iisus Hristos

așa cum se cuvine, privirile noastre să se oprească la cei din jurul nostru. Prăznuirea Praznicului Nașterii Domnului va găsi și anul acesta copii orfani, copii părăsiți, copii vagabonzi, dezmoșteniți, multe familii văduvite, sărace etc.; către acestea să ne îndreptăm privirile și dragostea noastră și în noaptea când cerul se va deschide, vestind bucuria lumii, să aducem celor necăjiți căldura dragostei creștinești. Numai așa praznicul ce vine va fi prilej de curată bucurie și numai așa Hristos se va naște și în sufletele noastre și vom putea zice și trăi: „Hristos Se naște, măriți-L! Hristos pe pământ, înălțați-vă! Hristos din ceruri, întâmpinați-L!”. Amin.

Nașterea Domnului – Crăciunul

Ev. Matei 2, 1-12

„Iar dacă S-a născut Iisus în Betleemul Iudeii, în zilele lui Irod regele, iată magii de la Răsărit au venit în Ierusalim, întrebând: Unde este regele Iudeilor, Cel ce S-a născut? Căci am văzut la Răsărit steaua Lui și am venit să ne închinăm Lui. Și auzind, regele Irod s-a tulburat și tot Ierusalimul împreună cu el. Și adunând pe toți arhierii și cărturarii poporului, căuta să afle de la ei: Unde este să Se nască Hristos? Iar ei i-au zis: În Betleemul Iudeii, că așa este scris de proorocul: «Și tu, Betleeme, pământul lui Iuda, nu ești nicidecum cel mai mic între căpeteniile lui Iuda, căci din tine va ieși Conducătorul care va paște pe poporul Meu Israel». Atunci Irod chemând în ascuns pe magi, a aflat de la ei lămurit în ce vreme s-a arătat steaua. Și trimițându-i la Betleem, le-a zis: Mergeți și cercetați cu de-amănuntul despre Prunc și, dacă Îl veți afla, vestiți-mi și mie, ca, venind și eu, să mă închin Lui. Iar ei, ascultând pe rege, au plecat și iată, steaua pe care o văzuseră în Răsărit mergea înaintea lor, până ce a venit și a stat deasupra, unde era Pruncul. Și văzând ei steaua, s-au bucurat cu bucurie mare foarte. Și intrând în casă, au văzut pe Prunc împreună cu Maria, mama Lui, și căzând la pământ, s-au închinat Lui; și deschizând vistierile lor, I-au adus Lui daruri: aur, tămâie și smirnă. Iar luând înștiințare în vis să nu se mai întoarcă la Irod, pe altă cale s-au dus în țara lor.”

Bucuria Crăciunului

*„Dar îngerul le-a zis: Nu vă temeți.
Căci iată, vă binevestesc vouă bucurie mare,
care va fi pentru tot poporul.”
(Luca 2, 10)*

Ziua Nașterii Domnului este o zi de mare bucurie pentru toată lumea creștină. Toți se bucură astăzi: și copiii cei mici, care privesc cu ochi neînțelegători spre viață, și copiii mai mari în care a prins adevărul de credință și încep să înțeleagă, cu ajutorul ei, tainele vieții și tineri și cei în vârstă și cei bătrâni, toți, toți se bucură astăzi! Care sunt motivele acestei mari bucurii sfinte? Este iubirea lui Dumnezeu. Omenirea întreagă a fost pregătită cu mult timp înainte pentru acest mare și unic eveniment din istoria ei, proorocii și dreptii din Vechiul Testament au vestit oamenilor că va veni ziua când Dumnezeu va trimite pentru noi toți un Mântuitor. Această nădejde a străbătut ca o făclie sfântă purtată de mâini curate, de-a lungul veacurilor. Toți așteptau „plinirea vremii”, adică acea zi în care Dumnezeu avea să împlinească făgăduința dată strămoșilor, ca un dar, ca o comoară, când Dumnezeu Tatăl trimite pe Fiul Său în lume, ca lumea „viață să aibă și din belșug să aibă”. Acum se împlinesc cuvintele psalmistului: „însemnatu-s-a peste noi lumina feței Tale, Doamne” (Psalmii 4, 6), „că la Tine este izvorul vieții, întru lumina Ta vom vedea lumină” (Psalmii 35, 9). Trimiterea pe pământ, în lume a Fiului Său, Domnul Iisus Hristos ne dă măsura deplină a iubirii

lui Dumnezeu față de neamul omenesc, și de toate crea-turile sale „Căci Dumnezeu așa a iubit lumea, încât pe Fiul Său Cel Unul-Născut L-a dat, ca oricine crede în El să nu piară, ci să aibă viață veșnică” (Ioan 3, 16). Domnul Iisus Hristos vine în lume din dragoste, să ridice chipul cel căzut al omului la treapta pe care a fost creat și care în-truchipează dragostea cerului coborâtă pe pământ.

Slăvit de îngeri, străjuit de păstori și închinat de magi, Mântuitorul Hristos coboară astăzi printre oameni, lu-minând cu înfățișarea Sfintei Sale Dumnezeiri de prunc, staulul sărac din Betleem și lumea întreagă. Sfântul Apostol Pavel ilustrează momentul acestei împliniri a făgăduinței lui Dumnezeu prin cuvintele: „Iar când a ve-nit plinirea vremii, Dumnezeu a trimis pe Fiul Său, născut din femeie, născut sub Lege, ca pe cei de sub Lege să-i răscumpere, ca să dobândim înfierea” (Galateni 4, 4-5).

Nașterea Domnului este o mare și unică minune, care se produce în anumite împrejurări, încât nici o minte omenească nu poate explica taina aceasta.

Drumul de la Nazaret la Betleem, porunca cezarului de la Roma, pentru înscrierea întregii populații din im-periul roman, greutățile întâmpinate căutând găzduire, adăpostirea într-un staul; Nașterea tainică a lui Iisus în timpul nopții, vestirea ce o face un înger către păstori; corul îngerilor ce cântau, arătarea unei stele, închinarea magilor, fuga în Egipt și întoarcerea de acolo sunt atâtea fapte ce ne uimesc și din ele se desprinde faptul că cel născut „cu adevărat Fiul lui Dumnezeu este” care s-a în-trupat pentru noi, și a noastră mântuire. Deasupra staulu-lui unde s-a născut Iisus, o ceată de îngeri, laudând pe Dumnezeu cântau: „Slavă întru cei de sus, lui Dumne-zeu și pe pământ pace, între oameni bunăvoire”. Ei arătau că se deschide o nouă eră pentru omenire, că se vestește

voia lui Dumnezeu, că pruncul ce se naște va grăi pământului și lumii glasul cerului, că omenirea pe pământ și bunăvoința între oameni sunt puteri pe care se sprijină slăvirea lui Dumnezeu. De atunci și până azi, universul păstrează ca pe un ecou această dumnezeiască vestire a îngerilor. Iar dacă oamenii vor asculta mesajul divin de la Nașterea Domnului, vor fi fericiți, vor avea „bucurie mare” la vestea dată de duhul ceresc – aceea că s-a născut Mântuitorul lumii – și ea pornește din peștera Betleemului să ocolească și să fericească întreg pământul.

Când s-a născut Iisus Hristos, Ierusalimul dormea. Dormea puterea lui Irod, dormea înțelepciunea cea omenască a cărturarilor și fariseilor. Dormeau căpeteniile Betleemului, dormeau oaspeții veniți de departe și trudiți de drum. Dormeau toți cei ce cunoșteau din Vechiul Testament că trebuie să se nască Mesia, cum au prezis profeții. Dormea însăși credința lor, căci nu înțelegeau profețiile și tainica lor descoperire. Dormeau în orașele și în satele Iudeii toți aceia ce trebuiau să-L aștepte pe Mântuitorul, cu sufletul plin de dragoste. Dormeau cei bogați, care în vanitatea lor își închipuiau că stăpânesc pământul. Dormeau și cei săraci copleșiți de lipsuri și măcinați de păcate. Dormea însuși păcatul, care îi acoperea pe toți. Cel ce se născuse, Răsăritul cel de Sus, avea să biruie păcatul, întunericul, lipsa de credință, răutatea și moartea, care nu puteau vedea fața lui Iisus.

În lumina sfântă a Nașterii Domnului lumea trece, pășește de la „întunericul și umbra morții” la lumina ce se profilează pe drumul împlinirii făgăduinței lui Dumnezeu care ne umple inimile de bucurie și nădejde.

La întruparea Mântuitorului apune o lume și se naște alta – a mântuirii și a vieții. Nașterea Fiului lui Dumnezeu

în fiecare an nu trebuie să fie numai o zi de amintire istorică, ci și o zi de reculegere, examinare, înălțare, renaștere, întărire sufletească și hotărâre de a ne schimba viața în viitor, spre a fi mai curată, mai bună, mai plăcută lui Dumnezeu. Trebuie să înțelegem corect această taină și să o trăim în curățenie sufletească și nevinovăția dreptului Iosif și a păstorilor care au înțeles cu adevărat taina Betleemului. Trebuie să fim stăpâniți de dorul cunoașterii adevărului dumnezeiesc, cum au fost stăpâniți de acest dor magii de la răsărit. Trebuie să fim încrezători în bunătatea lui Dumnezeu față de noi și să așteptăm mântuirea tot așa cum au fost încrezători și au așteptat-o cei doi bătrâni de la templul din Ierusalim: dreptul Simion și proorocița Ana care atunci când au văzut pe pruncul Iisus adus spre închinare au deschis gura și au rostit cuvinte profetice, unind Betleemul cu Golgota, cuprinzând într-o singură privire întreaga activitate pământească a Mântuitorului. Mulți credincioși, din toate generațiile și din toate neamurile au înțeles taina Betleemului și s-au hotărât să urmeze lui Iisus, Fiul lui Dumnezeu întrupat din Fecioară, venit spre mântuirea noastră.

Unora le-a fost dat să treacă prin foc purificator ca să poată înțelege această taină sfântă. Așa a fost cu Saul, prigonitorul creștinismului, care a primit descoperirea tainei pe drumul Damascului și a devenit astfel Sfântul Apostol Pavel. Tâlharul răstignit de-a dreapta Mântuitorului a înțeles, înainte de a-și da duhul, această negrăită taină. Mucenicii și Sfinții Bisericii au înțeles și au făcut dovadă că s-au pătruns în chip deplin și profund de Taina Betleemului. Iuda, în schimb, n-a putut înțelege, precum n-a înțeles-o nici Irod și toți care s-au îndepărtat de Iisus Hristos. Noi, cei de azi, trebuie să înțelegem și să trăim

din plin taina Betleemului. Căci multe sunt binefacerile pe care le-am dobândit noi, oamenii, prin întruparea Fiului lui Dumnezeu.

Ispitele și greutățile acestei lumi să ne apropie de staulul sfânt al Betleemului și vom înțelege că Mântuitorul ne ridică la suprema demnitate de fii ai lui Dumnezeu pentru că ne restaurează sufletul pe linia destinului creatural, ne scoate din prăpastia egoismului, din întunericul iubirii de sine și voiește să devenim „oameni” după chipul și „asemănarea Sa” și să fim fericiți în veci.

Și tot lângă peștera sfântă vom înțelege mai bine că Hristos a luat chip de om „pentru noi și a noastră mântuire”, pentru a fi permanent cu oameni care cred și îl mărturisesc pe El. Acestora le comunică puterea iubirii Sale nemărginită, iubire care învăluie pe fiecare în parte și pe toți la un loc și culminează în harul jertfei de pe Golgota. Lăsându-ne pătrunși și încălziți de harul iubirii Sale, Domnul Iisus Se naște în inima fiecărui creștin. El devine centrul ființei noastre și noi renaștem într-o existență nouă, călăuziți de cele mai înalte idealuri umanitare și altruiste, acte de jertfă personală. Numai prin trăirea în Duhul iubirii lui Hristos-Dumnezeu, în afirmarea practică a dragostei de omul în sine și în fiecare în parte vom putea ieși din bezna și umbra morții duhovnicești și ne vom recâștiga puterea morală (sufletească) care ne dă pacea, unirea, înfrățirea și fericirea pe care o dorim. Numai prin Duh ne naștem de sus (Ioan 3, 8) și înțelegem puterea practică pentru marile probleme pe care viața actuală ni le pune în față.

Cu acest prilej de trăire duhovnicească, cu izvor de cugetări înalte, ne putem întreba cine ne-ar putea lămuri nouă această sfântă taină? E bine să știm că avem în lume o călăuză sigură la care trebuie să alergăm și care

este singura în măsură să ne tâlcuiască această taină. Este Sfânta biserică, maica noastră duhovnicească, care întruchipează Taina Betleemului. Ea aduce în lume întreaga lucrare a Mântuitorului Hristos. Mersul ei în istorie n-a fost și nici nu este triumfal, ci în totală smerenie și lepădare de sine, precum a fost și petrecerea în trup a Mântuitorului Hristos.

Sfânta Biserică ne cheamă azi mai mult ca oricând să părăsim gândurile și păcatele pământești, cum și-au părăsit păstorii turmele de oi așa de dragi lor și s-au închinat Pruncului, cum au venit magii și s-au închinat Domnului aducând aur, smirnă și tămâie. Să venim și noi cu tot sufletul nostru la peștera din Betleem și să trăim taina coborârii printre noi a Fiului lui Dumnezeu și să purtăm în suflet bucuria nevinovată a Copilului născut „pentru a noastră mântuire”.

Bucuria Nașterii Domnului este o bucurie mai adâncă decât orice bucurie pământească. Este o bucurie care vine din ceruri! Este bucuria credinței noastre creștine!

Evangelhia ne spune că în noaptea aceea sfântă când s-a născut Mântuitorul s-au arătat păstorilor cete de îngeri, care le-au spus: „Astăzi vi s-a născut un Mântuitor, care este Hristos Domnul”. Dacă ziua aceasta nu ne spune prin credință și nouă această veste și dacă noi nu îngenunchem cu bucurie înaintea icoanei cu Nașterea Pruncului, care s-a născut azi, pentru noi, atunci zadarnică este bucuria Nașterii Domnului, bucuria Crăciunului.

Fiecare din noi să auzim cu credința noastră și cu inima noastră, pe acești îngeri spunând cuvintele Evangheliei: „Ți s-a născut un Mântuitor: Hristos Domnul”. Trebuie să avem fiecare un Mântuitor, care ne iubește și ne scoate din lanțurile robiei lăuntrice, din lanțurile robiei păcatului.

Hristos ne cheamă astăzi, de ziua slăvitei Sale nașteri, să ne lepădăm de toate păcatele care ne împiedică a crede și a-L slăvi pe El! Să ne apropiem și să ne închinăm și să zicem: „O! Iisuse, iată, atâta vreme Te-am așteptat! Astăzi ai venit și pentru mine! Astăzi, o, Doamne, sunt ca o iesle rece din Betleem! Intră într-însa, Doamne, încălzește-o și luminează-o! Eu nu am altceva, decât această inimă, așa cum este ea acum, inima în care până acum a fost inima păcatului, n-a stăpânit lumina, n-a locuit Hristos în ea, n-a stăpânit adevărul de credință, iubirea de dreptate; inima aceasta a fost roaba tuturor pornirilor pământești. Nu am cunoscut până acum ce înseamnă libertatea, pe care Tu o dai celor ce cred în Tine și fac voia Ta! Dă-mi și mie această libertate! Naște-mă și pe mine, la o viață nouă! Ca să mă bucur și eu de toate darurile pe care le-a adus nașterea Ta! Coboară-te, Doamne, în inima mea, așa cum te-ai coborât atunci în noaptea aceea sfântă din Betleem. Trăiește, o, Doamne, în fiecare din noi! Crește, o, Doamne, în noi, și să ne dai nașterea de sus! Să fim adevărați creștini, să fim oameni renăscuți în Tine! Să fim oameni care trăim prin Tine! Să fim oameni dezrobiți de Tine!

Dă-ne, Doamne, Iisuse Hristoase, darul Nașterii Tale!

Dă-ne, Iisuse Hristoase, adevărata bucurie a Nașterii Tale”. Amin.

Duminica după Nașterea Domnului

(Fuga în Egipt)

*„Glas în Rama s-a auzit, plângere
și tânguire multă; Rahela plângea pe copiii săi
și nu voia să se mângâie, pentru că nu mai sunt.”*
(Matei 2, 18)

Ne aflăm la câteva zile după sărbătoarea Nașterii Domnului, Dumnezeuului și Mântuitorului nostru Iisus Hristos, care a însemnat pentru noi, creștinii, biruința dragostei lui Dumnezeu față de oameni, arătarea tainei celei din veac, ascunse, împlinirea făgăduinței, prin trimiterea din partea Tatălui Ceresc în lume a Fiului „să se nască și să crească, pe noi toți să ne mântuiască”.

Nici nu se împrăștiase bine răsunetul glasului ceresc al îngerilor: „Mărire întru cei de sus, lui Dumnezeu și pe pământ pace, între oameni bunăvoire”, când, iată că puterile întunericului s-au ridicat împotriva Pruncului Sfânt.

Pentru acest „act” distructiv, Evanghelia zilei ne arată că Irod, regele Iudeei, care de teamă de a nu-și pierde tronul, de teama ca nu cumva Pruncul născut în ieslea Betleemului să-i ia împărăția, a recurs la uciderea de prunci nevinovați. Recurge, în același scop, la viclenia pe care o folosește față de cei trei magi, cărora le spune să meargă să caute Pruncul și de-l vor afla să vină să-i spună, spre a merge și el ca să i se închine.

Dar Tatăl a rânduit altfel: prevenindu-i pe magi în vis, i-a îndemnat să-și schimbe drumul la întoarcere și astfel Irod a rămas umilit în mândria și viclenia sa.

Văzând cele ce se întâmplă și cuprins de o sălbatică furie, Irod pornește „adevărata vânătoare”, cum spun Sfinții Părinți, după pruncul Iisus, ucigând fără nici o remușcare „pe toți copiii din Betleem în jur de doi ani și mai mici”. Trimișii regelui se năpustesc asupra copiilor și îi smulg din brațele ocrotitoare ale mamelor și cu o cruzime feroce, înfig pumnalul ucigător în piepturile nevinovate ale copiilor. O clipă numai și inima încetează să mai bată, iar mamele înnebunite de durere și spaimă cad amețite sau în disperare își sfâșie hainele, își lovesc piepturile ce le amenință cu sufocarea! Ce plângere! Ce tânguire! Câtă durere și câte lacrimi vărsate pentru înțelegerea greșită a rolului Mântuitorului în lume. Câte cadavre, câte vieți stinse din cauza unui om satanic, care vrea cu orice preț, călcând chiar peste victime, să-și păstreze tronul de nimeni și de nimic amenințat. Înainte de venirea Mântuitorului, cu câteva sute de ani, profetul Ieremia în viziunea ce o avea despre tragedia copiilor, despre vremea lui Irod, o deplânge cu aceste cuvinte: „Glas în Roma s-a auzit plângere și tânguire multă, Rahila plângând pe fiii săi și nu vrea să se mai mângâie pentru că nu mai sunt”. Este prima prigoană pornită contra Mântuitorului cu scopul de a-L răpune. Dar pro- nia Dumnezeuiască, în ale cărei planuri era altfel orânduit sfârșitul tragic al lui Iisus, Fiul Omului, îl salvează prin vestitorul care-i dă de știre lui Iosif în vis să ia Pruncul și pe mama Lui și să meargă împreună în Egipt.

La acest îndemn, Maica Sfântă n-a stat pe gânduri ci, luându-și Pruncul în brațe, așezată pe asin, a pornit în pribegie lungă, suportând cu resemnare și foame și sete și frig, până în țara Egiptului, spre a se împlini Scriptura: „Din Egipt am chemat pe Fiul meu”, rămânând în

această țară până ce Irod, încărcat de toate păcatele și fărădelegile și de cele mai cumplite boli, a încetat din viață. „După moartea lui Irod, iată că îngerul Domnului s-a arătat în vis lui Iosif, în Egipt și i-a zis: Scoală-te, ia Pruncul și pe mama Lui și mergi în pământul lui Israel, căci a murit cel ce căuta să ia viața Pruncului.

Iosif, sculându-se, a luat Pruncul și pe mama Lui și a venit în pământul lui Israel. Și auzind că domnește Arhelau în Iudeea, în locul lui Irod, tatăl său, s-a temut să meargă acolo și, luând poruncă în vis, s-a dus în părțile Galileii. Și a venit și a locuit în orașul Nazaret, ca să se împlinească ceea ce s-a spus prin prooroci, că Nazarinean se va chema” (Matei 2, 19-23). Sinistră figură este Irod! Mintea noastră refuză să înțeleagă cum un suflet omenesc poate fi atât de crud, încât în fața neputinței de a găsi pe Mântuitorul, cuprins de o sălbatică furie, să dea ordin să omoare atâtea ființe, nevinovate.

Un istoric spune despre Irod: „A ajuns la tron «ca o vulpe», a domnit «ca un tigru» și și-a sfârșit viața «ca un câine»”.

Uciderea pruncilor de doi ani și mai mici i-a adus blestemul din partea lui Dumnezeu și a lumii.

A fost blestemat și de însuși poporul său și chiar de romani. În cruzimea lui, nu s-a dat în lături de la atrocități și crime, nu numai împotriva supușilor săi, ci și împotriva membrilor familiei sale: soție, fii, soacră. El a pus la cale uciderea primei sale soții *Marian* (el a avut nouă soții legitime), a soacrei sale și a trei din proprii fii. După un timp de cruzime feroce în fărădelegile sale, au început remușcările, mustrarea conștiinței, se pare că îl ajunsese răzbunarea divină pentru viața lui monstruoasă. Pleca în locuri pustii, spunând că pleacă la vânătoare. Ajuns în pragul disperării, nici un leac nu-i mai

era de folos. Trupul de viu îi putrezea, picioarele îi ardeau, răsuflarea îi era greoaie și-i mirosea cale de o poștă. Fiindu-i silă de el însuși, a încercat de multe ori să se omoare cu un cuțit. Până la urmă a murit de o boală cumplită. Este sfârșitul tuturor nelegiuirilor, așa cum zice psalmistul: „Moartea păcătoșilor este cumplită și cei ce urăsc pe cel drept vor greși” (Psalmii 33, 20).

Conștiința morală trezită din rătăcirea ei l-a pedepsit pe Cain, pentru uciderea fratelui său *Abel*, pe Pilat din Pont care a semnat sentința de moarte a Mântuitorului, pe Iuda care l-a vândut pe Mântuitorul, pe Neron și pe toți nelegiuirii asemenea lor. Acestora li se poate aplica cuvântul Sfântului Apostol Pavel: „orice călcare de poruncă și orice neascultare și-a primit dreapta răsplătire” (Evrei 2, 2).

De atunci și până astăzi au trecut 2000 de ani. Învățătura Mântuitorului s-a răspândit cu o repeziciune fără seamăn, între toate neamurile și acolo unde a pătruns ca prin minune a transformat obiceiurile păgâne de atunci.

O viață nouă a început în lume și tot ce lumea de azi are mai valoros, sub raport etic și cultural, se datorează în mare măsură creștinismului.

Dacă prima prigoană pornită contra Mântuitorului, cu scopul de a-L ucide pe Hristos, a fost în vremea lui Irod, s-au găsit mereu în decursul veacurilor oameni și sisteme de cugetare care doresc și chiar sunt unelte pentru a-L ucide pe Hristos. În lume o singură putere rămâne veșnică, un singur adevăr stă veșnic în picioare: Iisus Hristos, Fiul lui Dumnezeu, care s-a coborât din ceruri și a izbăvit neamul omenesc din osândă și robie.

Iisus este izvor de viață nu numai pentru trup, ci și pentru suflet. Ceea ce sunt bolile și moartea pentru trup, sunt păcatele pentru suflet, ele slăbesc viața sufletului, o

deformează, întunecă și pot chiar să o ucidă. Iisus Cel ce este viață a vestit iubirea și prin iubire iertarea care spală păcatele, care pe cel căzut îl ridică, pe cel robit îl eliberează, pe cel mort îl înviază. El ne-a dat cuvântul Lui ca hrană și mai mult decât cuvântul: pe Sine însuși, Trupul și Sângele Său, ca tot cel ce se hrănește cu cuvântul Lui și se împărtășește cu Trupul și Sângele Lui să aibă viață, să se adape din izvorul vieții celei fără de moarte.

Cunoscând învățăturile sfintei noastre Biserici Ortodoxe, să ne ferim de Irozii zilelor noastre, care ne șoptesc și ne îndeamnă la păcatele și fărădelegile lor. Să stăm strânși laolaltă, formând o unitate de neînfrânt în ale credinței și ale intereselor superioare ale Bisericii și Patriei noastre, în toate acțiunile și măsurile pe care le vom lua ca să fie spre binele nostru sufletesc și trupesc. Iar acum, la sfârșit de an, să ne facem bilanțul faptelor noastre de fiecare zi și din anul întreg, spre a cumpăni felul în care ne-am purtat în acest an și felul în care ne-am îndeplinit obligațiile ce le-am avut și ca fii ai Bisericii.

Să pornim o acțiune de redresare morală și spirituală a întregii noastre ființe.

Să pornim de la noi și cu gândul nostru, cu inima noastră și cu întreaga noastră ființă să ne îndreptăm spre Hristos, singura înțelepciune, singura putere, singura mărire adevărată, singura fericire a neamurilor și a noastră; să fie cu noi și să-L rugăm să-și reverse Darul Său în mintea și inima noastră, ca și peste omenirea întreagă. Amin.

Anul Nou

(1 Ianuarie)

*„Că o mie de ani înaintea ochilor
Tăi sunt ca ziua de ieri, care a trecut,
și ca straja nopții.” (Psalmii 89, 4)*

Biserica prăznuiește astăzi o întreită sărbătoare: Tăierea Împrejur a Pruncului Dumnezeuiesc, născut acum opt zile, pe Sfântul Vasile cel Mare, arhiepiscopul Cezareei Capadociei, unul dintre cei trei mari dascăli ai lumii și ierarhi și Anul Nou. Privite în lumina iconomiei dumnezeiești, aceste trei sărbători se leagă una de alta așa cum fructul e în unire cu rădăcina, prin trunchi și coroană. Iisus este baza vieții de sfințenie și de înaltă trăire duhovnicească a Sfântului Vasile și a tuturor sfinților, trunchi din care lăstăresc începutul și cununa tuturor anilor de străduință după desăvârșire și mântuire. Dar Iisus este și baza directă a anului care a sosit, cum a fost și va fi baza tuturor anilor veacurilor și miilor de ani, ca unul care a întemeiat timpul și curgerea lui.

Mântuitorul a fost supus, a opta zi după naștere, ritualului tăierii împrejur, prescris de Legea veche. „Această tăiere împrejur, care era semnul legământului dintre Dumnezeu și poporul ales, preînchipuia botezul creștin, care e mai mult decât un legământ; el este mijlocul de înfiere față de Dumnezeu și de îndrumare pe calea mântuirii” (Pr. Prof. I. Coman).

Odată cu Tăierea împrejur, s-a dat Pruncului și numele de Iisus, cum a fost numit de înger. Numele de Iisus înseamnă Mântuitor, cum tălmăcește îngerul Gavriil, Sfintei Fecioare: „Și iată vei lua în pântece și vei naște fiu și vei chema numele lui Iisus. Acesta va fi mare și Fiul Celui Preaînalt se va chema și Domnul Dumnezeu îi va da Lui tronul lui David, părintele Său. Și va împărăți peste casa lui Iacov în veci și împărăția Lui nu va avea sfârșit” (Luca 1, 31-33). Sau cum explică îngerul lui Iosif: „Ea va naște Fiu și vei chema numele Lui: Iisus, căci El va mântui poporul Său de păcate” (Matei 1, 21). Sau cum lămurește Petru în fața Sinedriului, vorbind de Iisus: „Pe Acesta, Dumnezeu, prin dreapta Sa, L-a înălțat Stăpânitor și Mântuitor, ca să dea lui Israel pocăință și iertarea păcatelor” (Faptele Apostolilor 5, 31). Iisus – nume dumnezeiesc împreunat cu Hristos înseamnă Mântuitor. Uns, adică de cinstire aleasă, dumnezeiesc.

Fiul lui Dumnezeu nu se putea numi altfel între oameni decât Mântuitorul. Scump și dulce nume al lui Iisus, care ai mângâiat, ai întărit și ai înălțat mii și milioane de creștini, Te cheamă cu înfrigurare, de la leagănul pruncilor până la patul de moarte fiecare creștin ca să-i luminezi și să-i îndrumi viața cu înțelepciunea și belșugul bunătății Tale! Să sălășluiască în noi sfințenia Ta și alungă toată necurăția din gândurile și vorbirea noastră; îndepărtează de la noi numele diavolului, pe care în vorbirea noastră îl rostim de atâtea ori pe zi, și întărește în noi curajul și frumusețea Ta! Fii pavază creștinilor și tuturor neamurilor, căci în acest nume se pleacă tot genunchiul, al celor cerești și al celor pământești și al celor dedesubt. Acest nume este cea mai puternică armă

împotriva vrăjmașilor, după cuvântul Sfântului Ioan Scărarul. Bunii creștini nu uită să rostească continuu numele lui Iisus, în rugăciunea minții: „Iisuse, Fiul lui Dumnezeu, miluiește-mă!”.

Domnul Iisus Hristos a plătit pentru întreg neamul omenesc prețul păcatului și prin jertfa Sa ne-a răscum-părat, ne-a izbăvit, ne-a mântuit din robie și de păcat. Iisus, prin propria Sa umilință și slujire, a adus lumii întregi dreptatea desăvârșită și alinarea tuturor durerilor. Iisus a fost singura izbăvire a milioanelor de morți de la Adam și până la Sine și singura mântuire a milioanelor de oameni contemporani petrecerii sale pe pământ. În fața Mântuitorului, știința lumii, filosofia, legile și toată civilizația, fără El (Iisus) își vedește deșertăciunea. Hristos a fost și este calea izbăvirii, Adevărul neumbrit și viața cea adevărată a omenirii: „eu sunt Calea, Adevărul și Viața!”.

Gândul nostru, inima noastră, ființa noastră întreagă să o îndreptăm către Domnul Iisus Hristos, singura putere, singura înțelepciune adevărată, singura fericire a neamurilor și a noastră.

Domnul Iisus Hristos din dragoste vine în lume să ridice chipul cel căzut al omului la treapta pentru care a fost creat și care întruchipează dragostea cerului coborâtă pe pământ.

Iisus este izvorul de viață pentru suflet și pentru trup. Numele lui Iisus a stat și stă pe milioane de cruci, de icoane, de biserici și case etc. Despre El se vorbește în milioane de cărți. El e cunoscut în universități, în tratate de teologie, de filosofie, de literatură. Mari compozitori îi consacră simfonii vestite. Corurile mari îl vestesc. Îl preamăresc pictorii și sculptorii prin tablouri vestite. Iisus

e bucuria, nădejdea și viața noastră, a creștinilor – „cine află pe Iisus, află o comoară mare și neprețuită” – zice un mare om de știință (Pasteur).

Așezând pe Domnul nostru Iisus Hristos la începutul anului, Biserica și-a pus strajă și garanție puternică acestei unități de timp, care începe sub ocrotirea și binecuvântarea Mântuitorului lumii.

A doua persoană cu care începe anul este Sfântul Vasile cel Mare.

Sfântul Vasile s-a născut în anul 330, la Cezareea Capadociei dintr-o veche, nobilă și bogată familie creștină. Bunica lui după tată, Macrina cea bătrână, fusese ucenica Sfântului Grigorie Taumaturgul, iar mama lui, Emilia, era fiică de martir. Sf. Vasile a primit primele elemente de educație și instrucție în familie. După studii strălucite la universități și cu profesori vestiți, se dedă ascezei și adâncirii învățaturii creștine. Ales mitropolit al Cezareei Capadociei în anul 370, el reorganizează complet viața bisericească, înființând așezăminte de asistență socială creștină: case de primire, ospătării, spitale, instituții pentru reeducarea fetelor, școli tehnice – vestita Vasiliadă – duce lupta neînfricată împotriva rătăcirii ariene și macedonene, adâncește și lărgeste orizontul științei, creează o cosmologie creștină științifică, ține legătura cu cercurile științifice, se bate puternic pentru îmbunătățirea stării sclavilor și muncitorilor, stăruie asupra foloaselor muncii de obște, combate războiul cu îndârjire arătând foloasele păcii și luptă pentru unitatea Bisericii Răsăritene și pentru apropierea dintre Răsăritul și Apusul creștin de atunci. Munca sa mistuitoare și realizările sale covârșitoare au făcut din Sfântul Vasile o podoabă netrecătoare a Bisericii. Slujind și predicând în fiecare zi, adâncind teologia și științele profane, creând opere

științifice, rezolvând treburile administrative ale eparhiei și ale instituțiilor sale și lucrând continuu în mijlocul credincioșilor, parohilor și bolnavilor săi, ne dăm seama că timp pentru odihnă nu-i mai rămânea. Era un om cu o încordare excepțională, un caracter neînfrânt; postul său aproape continuu, rugăciunea și privegherea din timpul nopții au făcut să sfârșească la 50 de ani.

Pentru viața și faptele sale, Sfântul Vasile este și rămâne un model neîntrecut de muncă și împliniri mari în Biserica Mântuitorului. De aceea, el a fost supranumit „brațul care lucrează” în grupul celor trei mari capadocieni, ca realizator al înfăptuirii, adică „credința care este lucrătoare prin iubire” (Galateni 5, 6), care are un caracter soteriologic (mântuitor). Sfântul Vasile stă pildă de om al faptelor, pentru ierarhii și credincioșii Bisericii pentru toate timpurile.

Ca stâlp de hotar al Anului Nou, Sfântul Vasile ne cheamă și ne îndeamnă și pe noi, creștinii de azi, să fim oameni ai faptelor celor bune, nu ai vorbelor, să împletim tăria credinței noastre cu realitatea faptei. Sfântul Vasile ne mai arată că chemarea de a urca pe treptele desăvârșirii poate fi împlinită dacă ne străduim spre aceasta și dacă chemăm în ajutor pe Dumnezeu.

Pe lângă aceste două prăznuiri creștinești, ziua de azi este pentru orice om o zi în care este chemat să mediteze la rostul vieții sale, la însemnătatea și rezultatul faptelor sale.

Am intrat într-un An Nou și azi, mai mult decât în alte zile, ne dăm seama că nu stăm pe loc, că suntem niște călători. Ne aducem aminte de cuvintele Psalmistului David: „călător sunt în fața Ta, Doamne, și oaspete, ca toți părinții mei” (Psalmii 33, 13).

Ca urmare a acestui adevăr, la început de an încercăm două feluri de sentimente opuse. Încercăm, mai întâi, sentimentul vremelniceii lucrurilor, al relativității noastre. Observăm cum trec ani, cum se schimbă multe din jurul nostru, cum ne despărțim de cei dragi, cum parcă totul fuge din jurul nostru, cum noi înșine ne schimbăm, îmbătrânim, slăbim în putere și ne simțim legați de această vremealnicie. Dar odată cu acest sentiment, fiecare an nou trezește în suflet dorul de viață nouă, dorul de veșnicie. Ne dăm seama că nu totul trece, că relativismul nu-și poate pune pecetea pe întreaga noastră făptură, că în noi este dorul de viață veșnică și că acest dor își are un izvor și un temei în Iisus Hristos și pentru aceasta este inepuizabilă. Vrem să trăim, ne spunem mereu „La mulți ani!” chiar când din punct de vedere biologic simțim că puterea vieții de pe pământ este pe sfârșite. Învățătura noastră creștină ne învață că anii și vremurile sunt sub cârma lui Dumnezeu, că El este începutul, mijlocul și sfârșitul vieții noastre.

Timpu! face parte din propria noastră ființă. În această lume a lui Dumnezeu, viața își urmează cursul fără întrerupere; numai pentru om, ziua de azi este un popas din care privim cu un ochi înapoi, la anul care s-a încheiat și cu altul încercăm să scrutăm zările viitorului. Ca niște călători ce-și aruncă privirile din înălțimea unei culmi la drumul ce li s-a deschis în zări, așa ne avântăm și noi privirile, gândurile și nădejile la întâmplările ce le vom întâlni în anul care a sosit, cum vor fi aceste zile: luminoase sau întunecate? Ce întâmplări ne vor ieși în cale: bune sau rele? Ce ne va aduce anul care a sosit: viață sau moarte? Nu știm, nu suntem în stare să smulgem viitorului vâlul de taină ce-l ascunde privirilor noastre. Dar noi suntem credincioși, ne aflăm în Biserica lui

Hristos și aici învățăm cum să înțelegem viața, care este rostul nostru în lume și ce așteaptă de la noi Dumnezeu, „de la care vine toată darea cea bună și tot darul desăvârșit”. Să mulțumim lui Dumnezeu pentru toate dăruirile cu care ne-a miluit și ne-a ajutat să muncim cu pace, fiecare, la locul unde Dumnezeu ne-a chemat, în tihnă, căci „Domnul i-a poruncit furtunii și s-a liniștit și au tăcut valurile mării” (Psalmii 106, 29).

Să ne punem întrebarea: cu ce putem răsplăti Domnului pentru toate binefacerile pe care le-am primit și le primim? Cu nimic altceva decât cu acea mărturisire de dragoste și credință ce-l însuflețește pe proorocul David când strigă: „Lăudați pe Domnul întru sfinții Lui; lăudați-L pe El întru tăria puterii Lui” (Psalmii 150, 1). „Lăudați pe Domnul că este bun, că în veac este mila Lui” (Psalmii 135, 1). Iar cu Sfântul Apostol Pavel să zicem: „Mulțumire fie adusă deci lui Dumnezeu, Celui ce ne face pururea biruatori în Hristos” (II Corinteni 2, 14). Viața cu faptele noastre formează o carte a noastră. În fiecare an noi închidem o pagină din această carte și deschidem una nouă. Știm însă cu toții, că această lucrare, ca toate lucrările lumești, are un sfârșit. Va veni pentru fiecare om o zi în care cartea vieții lui se va închide. Moartea o va pecetlui și numai în ziua înfricoșatei și drepte judecăți de obște o va deschide și o va cerceta pe dânsa. De aceea, întrebarea de căpetenie este ce am făcut și ce avem de făcut pentru ca în anii care îi mai avem să se înmulțească binele, adevărul, lumina și pacea în suflete? Să ne unim puterile și să devenim „frământătură nouă”, să devenim cu adevărat fiii lui Dumnezeu. În zadar ne spunem unii altora: „An Nou fericit!”, dacă în anul cel nou nu aducem hotărârea de a ne înnoi, de a înainta spre tot mai bine, spre mai multă lumină, dragoste, pace și bună înțelegere între noi.

Creștinul adevărat, a cărui viață face parte din viața Bisericii, intră în anul cel nou cu bilanțul sever al anilor trecuți, bilanț făcut în lumina învățaturii și vieții lui Iisus, ca închinător al lui Iisus, care trebuie să năzuiască cu toată conștiința responsabilității spre învățătura lui Iisus, având ca model pe El și pe sfinții Săi, între care strălucește Sfântul Vasile cel Mare.

Prin mijlocirea timpului, deci să facem din viața Domnului nostru Iisus Hristos viața noastră. „Pretutindeni că fim cumpătați și să creștem dintr-o faptă bună, în alta mai bună” (Părintele Cleopa Ilie). Anul Nou ne este în față. Dumnezeu ne deschide să intrăm în el. În acest an să ne silim să împlinim chemarea și lucrul ce ni-l încredințează Dumnezeu.

De aceea, rog pe Bunul Dumnezeu să dea avânt bun creștinilor și tuturor oamenilor, ca să facă din noul an sosit un an al bucuriei, al dragostei și păcii, prin muncă cinstită, rugăciune, creație și dragoste.

Creștinii să-și ureze unii altora spor în faptele dragostei, înțelegerii și ale mântuirii. Prin rugăciunile sale fierbinți, Sfântul Vasile să ne ajute a preface gândurile și năzuințele noastre în fapte hotărâte pentru apărarea vieții și a credinței, a binelui și a dreptății.

Anul sosit să fie anul dragostei și buneii înțelegeri între oameni și popoare! El să fie o nouă primăvară a lumii, în care toți să se iubească și să fie de folos unii altora!

„Doamne Iisuse Hristoase, Ziditorule al tuturor celor văzute și nevăzute, Cel ce ne-ai făcut ziua și noaptea și ai așezat anii și vremurile pentru zidirea Ta, binecuvintează Doamne, cununa anului ce a început, ferește și păzește în pace, sănătate și ajutor pe credincioșii Tăi, mult milostive.”

La mulți ani!

Duminica înaintea Botezului Domnului

Evangelhia de azi ne prezintă activitatea Sf. Ioan Botezătorul în pregătirea oamenilor, prin Botezul pocăinței, pentru primirea Mântuitorului, pregătind Calea Domnului, prin îndemnul său, ce va rămâne peste veacuri chemarea vieții creștinești: „Gătiți Calea Domnului, drepte faceți cărările Lui”.

În împrejurimile Iordanului răsună glasul de chemare al aceluia ce s-a învrednicit a fi înaintemergător Fiului lui Dumnezeu: „Faceți roduri vrednice de pocăință”.

Activitatea sa misionară, în mijlocul mulțimilor din ținutul Iudeii și din Ierusalim, a avut darul de a cuceri sufletele oamenilor acestora și a se îmbrăca în haina credinței, a pocăinței și a smereniei. În pustie el predica „botezul pocăinței în iertarea păcatelor”. Iar în locul mândriei deșarte și ispititoare, Sf. Ioan Botezătorul și-a împodobit cununa vieții cu piatra scumpă a smereniei, exprimată, atât de frumos prin cuvintele: „vine după mine cel ce este mai mare decât mine, căruia nu sunt vrednic să mă plec, și să-i dezleg cureaua încălțămintelor Lui”, convins că pocăința și smerenia sunt cele două aripi ale sufletului care îl ajuta să se înalțe spre Împărăția veșnică a cerurilor.

Iată virtuțile prin care Sf. Evanghelie ce s-a citit astăzi vrea să înzestreze sufletele noastre. Pentru că pocăința și smerenia sunt cheile tainice cu ajutorul cărora creștinul poate deschide porțile mântuirii sale.

Toți suntem nelipsiți de păcate. „Nu este drept nici unul” (Romani 3, 10). De aceea, dacă nu ne-am rușinat a săvârși păcatul, să nu ne rușinăm a-l mărturisi și a primi „botezul pocăinței”. Căci sănătatea noastră trupească și sufletească este în funcție de curățirea păcatelor. Păcatul fiind „rușinea neamurilor”, „ucigător de suflete” și cauza tuturor patimilor omenești, trebuie mistuit în flăcările pocăinței, iar smerenia este aceea care ne înalță pe culmile adevăratei fericiri, cerută de o lume întreagă.

Sfântul Ioan propovăduia „grăind: «Veniți de luați toți Duhul temerii de Dumnezeu...»”, cerându-le îndreptare, pocăință și smerenie. Numai prin ele se va dobândi mântuirea și vom dovedi înfrățirea faptelor noastre cu ale fraților noștri și cu puterea credinței vom merge pe Calea Domnului”. Nu toți câți veneau la dânsul veneau cu aceleași dispoziții de îndreptare.

Pe cei mișcați de muștrările lor, care recunoșteau că au păcătuit, care arătau părere de rău pentru trecutul lor de viață păcătoasă și făgăduiau că nu vor săvârși rele, că vor fi buni, pe aceștia Ioan îi boteza, adică îi spăla cu apă simbolizând curățirea de păcatele făcute și hotărârea pentru o viață curată, dar mai ales pregătirea, curățirea pentru o viață plăcută Domnului Iisus.

Erau însă și de aceia care erau indiferenți, nu se simțeau mișcați spre îndreptare, dar țineau și ei să arate lumii de atunci că se îndreaptă, voiau să înșele opinia publică și, simulând pocăința, mergeau și ei să primească botezul lui Ioan. Când Ioan îi vedea pe acești oameni falși, îi apostrofa în termenii cei mai aspri. „Pui de viperă, cine v-a arătat vouă că veți scăpa de mânia ce va să fie?”. Pe-deapsa nemiloasă vă așteaptă de nu vă veți pocăi din toată inima și de nu veți dovedi pocăința prin fapte: „faceți deci roduri vrednice de pocăință”.

Sfântul Ioan Botezătorul, prin aceasta dorea să le spună: să nu vă încredeți în noblețea neamului vostru și, întemeiați pe acesta, pe patronajul strămoșului vostru Avraam, să continuați a face rele, crezând că el vă va lua sub scut și că, fiind voi fiii lui Avraam, Dumnezeu va trece cu vederea fărădelegile și păcatele voastre.

Mai ales de la voi cere Dumnezeu fapte bune, viață sfântă, ca să puteți primi pe Domnul Iisus Hristos. De nu veți face aceasta, Dumnezeu are să vă înlăture și în locul vostru va putea face și din pietre adevărați fii ai lui Avraam, buni ca și el. Acum e momentul suprem, hotărâtor, când poporul trebuie să se hotărască.

Ioan administra botezul prin care cei ce-l primeau se recunoșteau angajați pe calea schimbării fundamentale a orientării și a vieții, în strânsă legătură cu chemarea la pocăință. Sf. Ioan Botezătorul însuși a făcut o distincție între Botezul său și Botezul Mântuitor. „Eu unul vă botez cu apă spre pocăință, dar Cel ce vine după mine este mai puternic decât mine; Lui nu sunt vrednic să-i duc încălțăminte; Acesta vă va boteza cu Duh Sfânt și cu foc” (Matei 3, 11; Marcu 1, 8). Este o deosebire totală între Botezul lui Ioan, care era un Botez cu apă și Botezul Domnului Iisus Hristos care dă Harul care, ca un foc, purifică ființa celui ce îl primește.

În privința pregătirii credincioșilor pentru primirea lui Mesia Cel mult așteptat, proorocul înfățișa un chip deosebit de tărie și măreție sufletească.

Întreaga faptură a Sfântului Ioan Botezătorul inspira liniște sufletească, stăpânire de sine, putere sufletească, un calm deplin când Îl prezenta pe Mesia.

Cuvântul său era blând, dar energic, muștrător, dar și încurajator, aspru, dar și plin de căldură și înțelegere, răscolitor, dar și liniștitor și totdeauna subordonat unui

ideal, acela de a înlătura din suflete prejudecățile religioase și obstacolele de ordin moral, pe de o parte, iar pe de altă parte, de a deschide sufletul pentru primirea lui Mesia, pentru participarea la viața cea nouă care avea să constituie conținutul epocii mesianice.

Sf. Ioan Botezătorul predica nu numai cu cuvântul, ci cu întreaga sa făptură. El cerea ascultătorilor căință. O făcea însă ca unul care-și trecuse propria făptură prin flacăra purificatoare a căinței.

Întreaga sa activitate de propovăduire a botezului, căinței, precum și cea de nevoitor întru împlinirea prescripțiilor Legii, Sfântul Ioan le-a desfășurat, le-a realizat în strânsă legătură cu Mesia, cu Iisus Hristos Domnul.

Ioan s-a străduit să-și formeze ascultătorii în așa fel ca ei să fie lămuriți că Botezul și căința propovăduite de el au valoare numai în măsura în care ne conduc spre Mesia – Mesia avea să vină după el și se va arăta cu puteri infinit mai mari, dumnezeiești. Acela „vă va boteza cu Duhul Sfânt și cu foc”, adică va arde și va nimici păcatele voastre și cu Duhul Sfânt vă va sfinți, ca să puteți intra întru Împărăția Cerească. Eu sunt acela care simbolizez numai realitatea pe care Mesia o va împlini. Deci pocăiți-vă!

Căci Mesia vine și ca un purtător al puterii de judecată în temeiul căreia la vreme potrivită El va face separarea între cei păcătoși și cei drepti; pentru ca pe unii să-i pedepsească, iar pe alții să-i răsplătească (Matei 3, 12).

Și la noi vine Sf. Ioan Botezătorul, și nouă ne vestește venirea lui Mesia. Poate niciodată cuvintele lui: „Gătiți Calea Domnului” n-au fost mai actuale ca azi. Și noi suntem chemați tot atât de des la pocăință.

Candela credinței, în multe inimi s-a stins. Trăind o viață plină de întuneric fără bucuria lui Hristos, oamenii

zilelor noastre nu mai sunt capabili a înțelege sensul cuvintelor: iubire, milă, pace și armonie, cinste, lumină. Predica Sf. Ioan este o înaltă chemare a noastră, a întregii lumi, către pocăință și smerenie. Ea ne obligă să urmăm lui Hristos cu toată dăruirea și smerenia.

Printr-o curată și sinceră examinare a conștiinței, prin lacrimi de căință, prin post și rugăciune, prin fapte de milostenie, prin vorbe alese, prin slujire creștină și, mai ales, prin mărturisirea păcatelor și prin Sfânta Împărtășanie vom găti, zi de zi, Calea Domnului în inimile noastre. Vom săvârși astfel opera de restaurare a omului dinlăuntru (II Corinteni 4, 16) și tainic a inimii, vom aprinde candela stinsă a credinței pe altarul profanat de simțiri și cugete deșarte. Vom împodobi cu semnele biruinței pe care ne-am „răstignit patimile și poftetele” și cu florile virtuților drumul lui Iisus în templul restaurat al vieții noastre, în care nu noi, ci Hristos va trăi, dând momentului trecător caracter de veșnicie.

Când fiecare din noi va duce zi de zi lupta cea bună împotriva patimilor și răutăților, luptă în care suntem angajați prin Sfântul Botez, numai atunci vocea profetului și a tuturor predicatorilor Evangheliei nu va mai răsună în *pustiu*.

Numai astfel patimile și răutățile vor amuți, iar omenirea dezmeticită și trezită la viață nouă evanghelică, va fi vrednică de numele lui Iisus, și va putea să înalțe, alături de îngeri, imne de slavă și biruință celui ce prin nașterea, moartea și Învierea Sa a adus între oameni bucuria, fericirea, iubirea și pacea. Amin.

Botezul Domnului

(Boboteaza) - Dumnezeiasca arătare

Glasul Domnului peste ape strigă grăind „Veniți de luați Duhul înțelepciunii, Duhul temerii de Dumnezeu, a lui Hristos celui ce s-a arătat”.

Nemărginită a fost iubirea lui Dumnezeu pentru noi. Nemărginită și mila Sa. Prin această iubire și cu această milă, firea noastră cea căzută prin păcat Dumnezeu o ridică, prin lucrarea de mântuire a Fiului Său. Dar și Botezul Domnului deschide iarăși pentru noi cerurile, pe care le-a fost închis după căderea omului în păcat. Adam cel Nou înnoiește zidirea noastră și o pecetluiește spre lucrarea Duhului Sfânt. Zdrobește pe Satana sub picioarele noastre și ne dă putere să călcăm și noi pe „șerpi și scorpii”, peste tot păcatul și să ne izbăvim.

Astăzi Iisus Hristos Domnul vine și își pleacă fruntea în fața Sfântului Ioan Botezătorul, cel mai mare dintre prooroci care a propovăduit cuvântul lui Dumnezeu.

Așa a fost voia Tatălui, ca Fiul Său să vină smerit în lume, să ne arate și nouă că smerenia este drumul nostru, că numai prin harul lui Dumnezeu suntem roditori în fapte bune.

În momentul Botezului se vede cine este Iisus Hristos: El nu este un om oarecare care a venit la Iordan, El este însuși Fiul lui Dumnezeu, căci în acel moment cerurile s-au deschis și glasul Tatălui s-a auzit: „Acesta este Fiul Meu cel iubit întru Care am binevoit”. Mărturie a dat și Duhul Sfânt care s-a coborât atunci peste Iisus în

chip de porumbel. La Nașterea Domnului au dat mărturie îngerii, cântând: „Slavă întru cei de sus lui Dumnezeu și pe pământ pace, între oameni bunăvoie!” (Luca 2, 14), dar la Botezul Domnului a dat mărturie însuși Dumnezeu Tatăl și Duhul Sfânt.

Prin Botezul Domnului s-a afundat în Iordan „moartea neascultării, boldul înșelăciunii și legătura iadului și s-a dăruit lumii Botezul mântuirii”, iar sufletul nostru plin de însuflețire strigă „Mare ești, Doamne și minunate sunt lucrurile Tale, și nici un cuvânt nu este de-ajuns spre lauda minunilor Tale”.

Iisus S-a botezat. El a împlinit voia Tatălui. El a împlinit Legea.

Mântuitorul Hristos n-a avut nevoie de botez. A venit la Ioan ca să fie mărturisit de Dumnezeu-Tatăl, de Duhul Sfânt și de Ioan, ca Mesia cel așteptat.

Praznicul de azi, în vorbirea Sfinților Părinți și a cărților bisericești, poartă numele de „*Epifanie*”, adică arătare, pentru că Sf. Ioan Botezătorul a arătat, a prezentat lumii pe Iisus când Acesta (Iisus) a venit la el să se boteze, zicând: „Iată Mielul lui Dumnezeu Cel ce ridică păcatele lumii” (Ioan 1, 29).

Puterea Sfintei Treimi, care a sfințit apele și le-a dat putere tămăduitoare și înnoitoare de viață, ne sfințește și pe noi prin Sfânta Taină a Botezului care ne renaște și ne împărtășește harul divin și ne îmbracă cu Hristos, după cuvintele Apostolului: „câți în Hristos v-ați botezat, în Hristos v-ați îmbrăcat” (Galateni 3, 27).

Prin Botez devenim un singur trup și un singur duh: „Pentru că într-un Duh ne-am botezat noi toți, ca să fim un singur trup, fie iudei, fie elini, fie robi, fie liberi, și toți la un Duh ne-am adăpat” (I Corinteni 12, 13). Fără Botez nu putem intra în împărăția lui Dumnezeu. Pentru

că porunca Mântuitorului este clară pentru toți: „De nu se va naște cineva din apă și din Duh, nu va putea să intre în împărăția lui Dumnezeu” (Ioan 3, 5). Nașterea din apă și din duh este Botezul, fără de care nu putem fi membri ai Bisericii.

Se cuvine să știm că nu sunt mai multe botezuri, ci unul singur. „Este un Domn, o credință, un botez”, cum spune Sf. Ap. Pavel (Efeseni 4, 5). El reprezintă moartea și Învierea Domnului, ambele unice. În Botez ne facem părtași morții și Învierii lui Hristos, iar repetarea lui e o batjocură adusă morții și Învierii Lui.

Prin Botez, Dumnezeu vine în întâmpinarea credinciosului oferindu-i harul său.

Primirea Botezului nu este deci urmarea unui merit al omului, ci totdeauna un dar al milei și iubirii de oameni ale lui Dumnezeu, arvuna mântuirii. Prin Taina Sfântului Botez, Hristos sădește în sufletul celui ce primește această taină, în chip tainic, rădăcinile unei vieți duhovnicești.

Prin Botez, Hristos altoiește măslinul cel sălbatic spre a aduce roadele de dreptate (Romani 11, 17-24).

Cei botezați trebuie să trăiască o viață demnă de numele de creștin. Căci mulți din cei botezați nu trăiesc o viață demnă de numele de creștin. Acesta este un adevăr dureros, o dovadă că au călcat făgăduința făcută la Botez de a se lepăda de Satana și de a se uni cu Hristos. Sfinții Părinți ne arată că în Sf. Botez primim în dar cu totul desăvârșit – dumnezeiescul har; că acest har intră în partea cea mai dinăuntru a sufletului nostru, ca într-o sfântă a sfintelor din biserică lăuntrică a inimii noastre.

Sfântul Botez este curățirea de păcatul strămoșesc și de toate păcatele personale de până la Botez, precum și îndreptarea sau sfințirea celui botezat. Aceasta rezultă și

din cuvintele Sf. Ap. Pavel: „Și așa erați unii dintre voi. Dar v-ați spălat, dar v-ați sfințit, dar v-ați îndreptat în numele Domnului Iisus Hristos și în Duhul Dumnezeului nostru” (I Corinteni 6, 11).

Sfântul Botez aduce dobândirea calității de membru al „Trupului lui Hristos”, adică al Bisericii, după cum ne spune Apostolul: „Pentru că într-un Duh ne-am botezat noi toți, ca să fim un singur trup, fie iudei, fie elini, fie robi, fie liberi și toți la un Duh ne-am adăpat” (I Corinteni 12, 13).

Botezul este ușa de intrare în Biserica lui Hristos, ca membru al ei, fapt de mare răspundere. Aceeași măreție, care a înconjurat botezul Domnului nostru Iisus Hristos înconjoară și Botezul nostru creștin. În numele Sfintei Treimi ne botezăm și noi și primim darurile Duhului Sfânt. De aceea să avem grijă ca darurile primite prin Taina Sf. Botez să înflorească în sufletele noastre tot mai frumos și mai plăcut Domnului prin căință și îndreptare și ele nicidecum să nu se vestejească prin păcatele nemărturisite și nevindecate, sau să se schimbe prin învățături străine, greșite și rele credinței noastre.

Să ne aducem aminte de făgăduința Mântuitorului făcută celor credincioși; „Iată Eu cu voi sunt în toate zilele până la sfârșitul veacurilor. Amin.” E cuvânt de înțelegere pentru purtare mai bună, mai înțelegătoare, mai aplicată spre desăvârșirea vieții creștine.

Să lăsăm azi ca apa sfințită să ne spele de toate răutățile de până acum. De toate pornirile rele. De toate înclinările păcătoase. Să lăsăm ca Arătarea Domnului în lume să fie lumina vieții noastre. Mângâierea noastră. Puterea noastră. Să deprindem mintea de a gândi și a face binele. A lucra dreptatea. A iubi adevărul. A nădăjdui mântuirea. A îmbrățișa sfințenia. Să stropim casa noastră

cu agheazmă mare și să devină o casă binecuvântată de Dumnezeu, iar noi să împlinim poruncile Lui.

Botezul Domnului, fiecăruia din noi ne-a deschis cerul, raiul, fericirea vremelnică și veșnică. Le primim? Te vei face vrednic să le poți primi? Să ne hotărâm, chiar acum, pentru o viață plăcută lui Dumnezeu.

Domnul Iisus Hristos, prin nașterea Sa în peșteră, a sfințit pământul și tot ce rodește el; prin pogorârea în mijlocul apei Iordanului, a sfințit firea apelor Iordanului și odată cu aceasta toate izvoarele, fântânile, râurile și apele pământului, care întrețin viața.

Această reînnoire a naturii, în mijlocul căreia stă tot omul este opera Sfintei Treimi, căci Tatăl deschide cerul și trimite Duhul Sfânt peste Iisus Hristos. Duhul Sfânt se coboară, sfințind firea apelor ca semn al reînnoirii, precum porumbelul lui Noe a fost semnul încetării popoului.

Să căutăm și noi, credincioșii, mărirea facerii de bine a lui Dumnezeu cea pentru noi, că făcându-se Om pentru păcatele noastre, pentru curățirea noastră, El se curăță în Iordan, cel curat și nestricăcios, sfințindu-ne pe noi și apele, zdrobind capetele balaurilor în apă.

Faptele lui Iisus L-au dovedit că este cu adevărat „Fiul lui Dumnezeu”; faptele noastre să ne arate că suntem cu adevărat creștini, punându-le în slujba bineplăcută a lui Dumnezeu și în folosul fraților noștri. Amin.

Duminica după Botezul Domnului

(Începutul propovăduirii Domnului)

Sfânta Evanghelie de astăzi ne istorisește că Mântuitorul, mergând în Galileea neamurilor, le-a dus lor lumina, căci ședea în întuneric și în umbra morții. S-ar părea de neînțeles aceste cuvinte ale Sf. Evanghelii, căci doar Galileenii aveau și ei pe cerul lor strălucirea lunii și razele unui soare luminos. Ce lumină le-a lipsit dar? Ce umbră a morții i-a cuprins și ce lumină le-a răsărit lor prin Iisus Hristos? Despre acestea doresc să vă vorbesc astăzi și pe cât îmi este cu putință să lămuresc înțelesul cuvintelor Sf. Evanghelii.

Galileenii aveau și ei soare și lumină, zile și nopți se-nine, dar nu acestea le lipseau, ci lumina sfântă a lui Hristos, iar întunericul era necredința, necunoașterea lui Dumnezeu și starea de păcătoșenie. Galileenii din Sfânta Evanghelie reprezintă icoana fidelă a lumii, a societății antice, care nu cunoștea pe Dumnezeul cel adevărat.

Lumea păgână se zbătea și trăia într-o rătăcire amănunțită, cele mai multe popoare se închinau idolilor, târâtoarelor și diferitelor animale. Nouă, celor de azi, care prin Domnul Iisus Hristos îl cunoaștem pe Dumnezeul adevărat și ne închinăm Lui, ne par ridicole și chiar feroase practicile rituale întunecate ale lumii antice. Acesta este întunericul în care ședea popoarele, iar umbra morții plutea peste ele din cauza faptelor întunecoase și rătăcite. Cine nu știe azi de urgiile ce se săvârșeau în onoarea lui Bachus, Venus, ori de omuciderile ce se săvârșeau în

cinstea lui Marte și Moloch, să nu mai vorbim de alte răătăciri întunecate, cum sunt crimele, sclavia, poligamia, ucideri în masă, fapte obișnuite ale lumii antice. Paginile unor scriitori vechi sunt pline de asemenea orori. Mare era întunericul sufletesc al lumii vechi, lipsită de lumina lui Hristos.

Se afirmă că filosofia greacă, ori mai nouă cea budistă s-a ridicat și caută să se impună vremii. O asemenea afirmație, în fața luminii lui Hristos se risipește ca fumul în vânt, ca ceara în fața focului. Căci creștinismul creează un om nou, un om adevărat, activ, credincios, iubitor și dătător de bine.

Budismul și hedonismul grecesc au dat oameni iubitori de plăceri, dar în fond deznădăjduiți de a găsi fericirea.

Stoicismul a dat oameni ce au fugit de durere, de ne-caz și de orice primejdie.

Ori acestea sunt scopul și felul vieții omenești?

Desigur că lumea antică și-a avut înțelepții ei mari, dar ei au fost numai făclii în întuneric, pe când Iisus Hristos este lumina însăși. „Eu sunt Lumina lumii; cel ce Îmi urmează Mie nu va umbla în întuneric, ci va avea lumina vieții” (Ioan 8, 12), zice Mântuitorul. Într-adevăr, El a călăuzit omenirea la Dumnezeu cel Adevărat, a arătat lumii adevărata înțelepciune, iar prin viața Sa a dat exemplu vieții noastre spre a ajunge la fericire. Această lumină a adus Mântuitorul în Galileea și în lumea întreagă. Fără această lumină nu există ordine socială, familială, nici morală, fără de ea suntem în păgânism, ale cărui urmări nu se pot exprima. Dar avem dreptul să vedem, să constatăm practic ce înseamnă lumea fără Hristos?

Poate nu-i nevoie de a cutreiera multe țări păgâne ca să vedem întunericul necredinței? Nu. E destul să ne reamintim cu „frică și cu cutremur” de ororile săvârșite de

comuniști în Mexic, în Spania și mai ales în Rusia. Au fost uciși copiii, femeii, preoți, s-au profanat și dărâmat cruci și altare sfinte și nici morții n-au fost lăsați netulburați în somnul lor de cei ce s-au întunecat în sufletele lor. S-ar putea cu durere și lacrimi să vorbim ce au făcut cei fără Dumnezeu, în România în timpul epocii comuniste? Ei au făcut ce fac toți oamenii când alungă lumina lui Hristos și cad în întunericul minții lor păcătoase.

Se spune că bolșevicii au clădit la Ivangorod o statuie mare, reprezentând un bărbat puternic, care cu pumnul încheștat amenință cerul. Pe soclul statuii se spune că este scris: „Iuda Iscarioteanul”. E o mare nebunie, dar și o mare ofensă la adresa lui Dumnezeu. Omenеște judecând, ce poate reprezenta această statuie decât semnul celei mai josnice decăderi, încarnarea și preamărirea trufiei, a mișeliei, a lașității, a deznădejdiei, a lăcomiei, a necredinței, a trădării etc. Căci Iuda este simbolul acestor păcate. Ce ar fi în lume dacă toți ar fi „Iuda” sau ar servi pe Iuda? Acum putem înțelege mizeria fizică și morală a popoarelor care au căzut sub stăpânirea comunistă și în special a poporului rus.

Acum înțelegem cum au putut profana, dărâma biserici și cruci, cum au putut schingiui și ucide milioane de oameni nevinovați, copii, femei, bătrâni și preoți. Statuia lui Iuda explică totul. Comunismul a declarat război lui Hristos, creștinismului, dar creștinismul și Biserica lui Hristos au biruit și vor birui în veci „căci nici porțile iadului nu o vor sfărâma pe ea”.

Cel mai viu exemplu l-am avut tot în Rusia sovietică unde Biserica a fost martirizată, dezorganizată și sărăcită dar credința în Dumnezeu a trăit în subteranele sufletelor extrăgându-și din adânc seva cea întăritoare a

unui creștinism plin de jertfă, dar și plin de încredere în viitor.

Credința noastră se întemeiază pe Iisus Hristos, veșnic și viu. Ea luminează mințile și mângâie inimile, ea limpezește conștiințele și întărește sufletele, îndrumându-le preocupările și silințele spre idealurile vieții creștine, prin Biserica Sa pe care a întemeiat-o Iisus spre mântuirea noastră. Hristos este pentru toate timpurile și pentru toți oamenii izvor de sfințenie, păstrătoarea adevărurilor de credință neschimbată.

Biserica este Fântâna Darurilor Duhului Sfânt pentru toate timpurile și pentru toți oamenii, izvor de sfințenie. Când Duhul Sfânt s-a pogorât peste Apostoli și a luat naștere Biserica, El n-a apărut ca un fapt unic și trecător, ci a inaugurat o epocă fără sfârșit.

Izvorul sacru deschis asupra Apostolilor în Ierusalim continuă să curgă mereu în lume prin Biserică. Transformându-ne și înnoindu-ne Biserica, nu numai că transmite mesajul și slujirea lui Hristos, ci și prelungește Întruparea Sa, astfel încât Hristos nu poate fi întâlnit fără Biserică. Pentru aceasta ea este numită „Casa lui Dumnezeu” (Pavel 3, 15), fiindcă niciunde nu se simte prezența lui Dumnezeu mai aproape decât în Biserică, se mai numește „Locaș Sfânt” (Efeseni 2, 21) fiindcă prin Biserică, prin rugăciunile și Tainele care se săvârșesc în ea, Duhul Sfânt lucrează pentru sfințirea lumii, este apoi numită „Casa de Rugăciune” (Luca 19, 46; Marcu 11, 17; Matei 21, 13), Templul cel Sfânt, „Cetatea lui Dumnezeu” (Psalmii 86, 2). Toate acestea și încă altele, pe care le întâlnim în Sf. Scriptură ne arată însemnătatea, valoarea și misiunea Bisericii în lume.

Din Simbolul Credinței am văzut că însușirile Bisericii sunt: „una, sfântă, sobornicească și apostolească”.

Biserica cuprinde toate neamurile, fapt ce rezultă din porunca dată de Mântuitorul Sfinților Apostoli: „Mergeți în toată lumea și propovăduiți Evanghelia la toată făptura” (Marcu 16, 15). Biserica este apostolică pentru că învățătura o are de la Sfinții Apostoli, care sunt martorii cuvântului (Faptele Apostolilor 1, 8).

Ea este zidită pe temelia Apostolilor, „piatra cea din capul unghiului fiind însuși Iisus Hristos” (Efeseni 2, 20). Apostolicitatea Bisericii se transmite prin succesiunea ierarhiei bisericești, adică prin episcopi, preoți și diaconi. Stăpâniți de valoarea și puterea harică a Bisericii de-a lungul vremurilor, de biruința sa asupra răului, minciunii, calomniei și nedreptății, împotriva puterilor iadului, să intrăm în Biserica noastră cât mai des ca să primim lumina lui Hristos care să ne lumineze sufletul nostru atât de întunecat.

Acest așezământ sfânt – Biserica – mai ales azi, în timpurile noastre, aduce prin credincioșii ei, în această lume a prezentului, brăzdată de lumină și întuneric, stăpănită de furtuni și zăriști luminoase și întunecate, singura hotărâre de a urma pilda Întemeietorului ei care a venit în lume „ca lumea viață să aibă și mai multă să aibă”.

Spre acest sens superior al existenței pe pământ, ne călăuzește și ne hrănește Biserica din puterile tainice ale sfințeniei. Într-adevăr, fapta cea bună, dragostea și bunătatea apar ca o „lumină”, o lumină lăuntrică în primul rând. Dar și pe fața și în privirea celui ce face binele se răsfrânge această lumină spirituală care îi dă seninătatea, îi dă frumusețea vieții și mântuirea sufletului. Mântuitorul nostru Iisus Hristos n-a fost numai Om, ci El este Dumnezeu întrupat, Dumnezeu și Om. În El este nu numai o rază a bunătății, cum este în fiecare din noi,

ci El este „Soarele dreptății”, Sfințenia însăși, bunătatea divină din care izvorăște bogăția razelor tuturor virtuților creștine. Câtă lumină, câtă căldură revarsă privirea cuvântului și bunătatea Domnului Iisus peste noi, cei ce credem și-L mărturisim pe El!

Pentru aceasta trebuie să știm că nu este de ajuns numai a vedea „Lumina lui Hristos” și a ne bucura de ea. Trebuie să și voim a realiza această lumină a vieții în viața noastră. Drept aceea, să ne străduim a ne dovedi capabili și vrednici de Idealul Hristos, Lumina Lumii. Să ne identificăm, pe cât este omenește posibil, cu învățătura Lui. Să-L iubim pe Iisus slujind oamenilor ca unor frați. În acest fel suntem și vom fi cu adevărat „fiii luminii”, „oameni cerești” și putem nădăjdui în dobândirea luminii și în veșnicie.

Domnul Iisus Hristos e prezent în Biserica Sa, în viața credincioșilor Lui.

El este lumină pentru noi, pentru că noi urmăm dreapta învățătură a Bisericii Sale și poruncile Lui ne sunt „lumină vieții noastre”. El este lumină pentru noi, pentru că prin Sfintele Taine sălășluiește în noi, ne face părtași ai sfințeniei Lui, ai iubirii Lui, ai bunătății Lui și ne ajută prin lumina harului, să-L urmăm, să ne asemănăm Lui, să iubim așa cum a iubit El, să fim buni și blânzi ca El, smeriți cum a fost El, jertfelnici și răbdători ca El.

El este lumină și prin Sfinții Bisericii, în care strălucește „Lumina lui Hristos” și care ne sunt pilde, rugători și călăuze spre Hristos. De aceea, Sf. Evanghelie de azi ne cheamă, de vreme ce Hristos a venit la noi ca „Lumină mare”, ca soare al dreptății, să umblăm ca „fii ai luminii” (Ioan 12, 36), adică să răspândim în jurul nostru lumina iubirii, a păcii, a credinței, a dreptății, a facerii de

bine, ca viața să fie mai frumoasă, mai luminoasă. Să ne învrednicească Domnul nostru Iisus Hristos și de lumina vieții veșnice, de care se bucură sfinții în Noul Ierusalim, în Biserică, în „cetatea” luminată de mărirea lui Dumnezeu (Apocalipsa 21, 33), de Domnul Iisus Hristos – „Lumina cea neînserată”. Amin.

Nașterea Maicii Domnului

Biserica creștină își începe rânduiala praznicelor sale de peste an cu pomenirea după cuviință a Preasfintei Fecioare Maria, pe care rugăciunile și cântarea noastră bisericească o numesc „mai cinstită decât Heruvimii și mai mărită fără de asemănare decât Serafimii”. Și e nimerită această alegere de prăznuire, pentru că reabilitarea întregii omeniri își are izvorul în Fecioara Maria, care a născut după trup pe Mântuitorul sufletelor noastre.

Părinții Fecioarei Maria – Ioachim și Ana, fiind oameni drepecți înaintea lui Dumnezeu, erau din Nazaretul Galileii. O singură nenorocire se abătuse asupra casei lor, aceea că nu aveau copii. Este un lucru știut că în Legea Veche, cei care nu aveau copii erau considerați ca o pedeapsă divină, și desconsiderați de semenii lor.

Dreptul Ioachim, voind să aducă jertfă la templul din Ierusalim, aceasta i-a fost refuzată de marele preot, tocmai pentru că nu avea copii. Dar cei doi soți – Ioachim și Ana nu s-au descurajat nici o clipă ci, dimpotrivă, s-au rugat lui Dumnezeu cu stăruință, cu credință cerându-i să le dea un copil. Se spune că după ce lui Ioachim i s-a refuzat darul de jertfă la templul din Ierusalim el s-a retras în pustie unde a petrecut 40 de zile în post și rugăciune. Și Dumnezeu a ascultat rugăciunea lor și la bătrânețe le-a dat o fiică pe care au făgăduit-o lui Dumnezeu și i-au pus numele Maria.

Rugăciunea lor a fost atât de curată și pătrunzătoare, încât Dumnezeu i-a răsplătit, dându-le o fiică pe care o vor pune în slujba Lui.

Harul lui Dumnezeu nu i-a părăsit niciodată nici pe dânzii, nici pe cea aleasă Fecioară, dintre toate fecioarele neamurilor pământului, ca mai târziu să i se încredințeze cea mai mare taină a firii: Întruparea Fiului lui Dumnezeu.

Este cea mai sublimă și cea mai sfântă minune ce s-a încredințat vreodată unei femei.

Prin viața ei curată, trăită în lumina poruncilor lui Dumnezeu și prin supunerea ce-a arătat-o în fața Cuvântului său Sfânt, Fecioara Maria s-a făcut nu numai începătoarea mântuirii unui neam întreg, ci mai presus de aceasta, dezrobitoarea femeii, ajunsă în stare de sclavie. A fost și va rămâne până la sfârșitul veacurilor pilda vie pentru fiecare femeie, pe capul căreia Hristos a așezat cea mai strălucitoare coroană: aceea de mamă.

Fecioara Maria a trăit nu după duhul acestei lumi, ci după lumina pe care o lua din sânul Bisericii la adăpostul căreia crescuse. De aceea, a reușit să fie cea mai curată fecioară între fecioare și cea mai desăvârșită mamă între mame. Prin inima ei a trecut sabia durerii și niciodată noianul plăcerilor vieții. Și-a înțeles misiunea la care a fost chemată și nici o clipă nu a coborât de pe fruntea ei coroana mult strălucitoare cu care a fost împodobită.

Nu poate pune nimeni la îndoială adevărul că soarta unui popor atârână în cea mai bună parte de mamele ce le are în mijlocul său.

Așezând pe acest plan învățătura ce voim să o desprindem din prăznuirea de azi, se evidențiază mai lămurit rolul femeii în mântuirea neamului omenesc.

Dacă printr-o femeie a venit păcatul și moartea, tot așa adevărat este că tot printr-o femeie – Fecioara Maria – ne-a venit viața și mântuirea.

Fecioara Maria, prin virtuțile sale, s-a învrednicit să ajungă „Vasul” de cinste prin care s-a pogorât Dumnezeu

în lume. Ea este steaua care ne arată pe soarele Hristos care a venit în lume să lumineze.

Cea dintâi grijă a lui Ioachim și Ana a fost ca fiica lor să se închine Domnului. Și nicăieri nu au părinții o mai bună ocazie de a-și îndeplini această îndatorire decât în fața Sfântului Altar.

Cei credincioși simt în suflet mai intens dorința de a intra în Casa Domnului și a se ruga cu inimă curată.

Prăznuind nașterea Maicii Domnului, găsim prilej potrivit să căutăm să rezolvăm, pe cât ne este posibil, starea și problema, atât de importante a femeii creștine. Și trebuie să o considerăm importantă pentru că atunci când vom avea femei creștine, vom avea și mame creștine, atunci vom putea fi încredințați că înfățișarea neamului nostru de azi se va schimba cu desăvârșire.

Timpurile moderne au schimbat menirea femeii, dându-i altă orientare preocupărilor ei de până acum. Curente potrivnice rânduielilor lăsate de Dumnezeu au făcut ca societatea și, în special, femeia să fie mai săracă în valoarea ei spirituală.

Câștigându-și drepturile în viața socială, femeia n-a devenit mai fericită, pentru că adevărata fericire pentru ea, este căminul și copilul pe care i le-a rânduit Dumnezeu.

Cine este în stare să înțeleagă adâncul inimii unei mame și să-i măsoare iubirea pe care o poartă în acest adânc față de copilul său! Iubirea unei mame este o iubire unică în felul ei în această lume. Este o iubire sfântă, dezinteresată și neîntreruptă, încât dincolo de ea începe iubirea dumnezeiască. Dar Dumnezeu nu ne uită nici odată și ne iubește. Ea, cea îndumnezeită prin har chiar aici pe pământ, dar răsplătită în cer. Iubirea Maicii Domnului este iubirea adâncită și sporită de Dumnezeu încât ea nu cunoaște margini în putere și mărire. Iubirea tuturor

mamelor este asemenea unor izvoare sfinte ce uneori pot fi tulburate și secate, pe când iubirea Maicii Domnului este oceanul cel nepătruns și necuprins de mintea omenească.

Ce-a dintâi datorie a noastră și dorință totodată a Maicii Domnului este să ne lepădăm de păcate, să urâm păcatul, să fugim de el prin Sfânta Taină a Mărturisirii ca să căpătăm iertare de la Hristos, pentru că nu este ceva mai dureros pentru Fecioara Maria decât să vadă pe creștini căzuți pradă păcatului. Oare păcatele noastre sunt pricina patimilor înfiorătoare ale dumnezeiescului ei Fiul precum și ale ei, pe care le-a îndurat, alături de Fiul Său? Orice păcat ce se săvârșește de noi aduce ofensă lui Dumnezeu. Deci cea dintâi datorie pe care o avem față de Maica noastră este ferirea neabătută de păcate.

Fiii adevărați nu se opresc numai a nu supăra pe mama lor, ci trebuie să-i îndeplinească și dorințele. Care este dorința Maicii Domnului? E aceea ca voia lui Dumnezeu să se împlinească în noi, precum ne rugăm în rugăciunea domnească: „Facă-se voia Ta, precum în cer așa și pe pământ”, ca în felul acesta să devenim cu adevărat fiii lui Dumnezeu și să fim ascultați.

Ce ar mai dori o mamă? Ca să aibă copiii ei încredere în iubirea, în jertfa și sfințenia ei. Drept aceea, să alergăm la ajutorul Maicii, căci ea zilnic veghează asupra noastră și mijlocește – în calitate de Maică – în fața lui Dumnezeu. Dacă Mântuitorul n-a trecut cu vederea credința și cuvintele rugătoare ale mamei samarinence, care se ruga pentru fiica ei bolnavă și i-a îndeplinit dorința și a dat-o de pildă, oare rugăciunile propriiei sale maici să nu fie ascultate de El?

Ea poartă numele de „apărătoare”, „ajutătoare”, „ocrotitoare”, „mijlocitoare”, „Maica celor scârbiți și întristați”

și este gata mereu să-i ajute pe cei ce i se roagă și cer ajutorul ei. Maica Domnului mai are niște fii pe care îi plânge în chip dureros. Îi plânge pentru că au părăsit Sfânta Biserică, au ieșit din staulul mântuirii, din așezământul întemeiat de Fiul lui Dumnezeu, în care se oficiază jertfa mântuirii prin puterea și lucrarea Sfântului Duh. Dar nu numai că au părăsit Biserica, ci o hulesc și fac acest lucru în mod deosebit față de Maica Domnului, având față de ea o atitudine ostilă ca față de o mamă vitregă. Nu voiesc să-i dea cinstea cuvenită! Și pentru aceasta, Dumnezeu îi va pedepsi!

Noi prăznuim Nașterea Maicii Domnului azi. Bucuria părinților în fața acestei nașteri este bucuria Bisericii noastre. Fiica lui Ioachim și Ana, care s-a născut azi și este în leagăn va deveni leagănul Fiului lui Dumnezeu, scara pe care se va pogorî Dumnezeu la noi. Dreptii părinți Ioachim și Ana se bucură văzând pe fiica lor născută. Spre acest leagăn privește Dumnezeu, în care vede acea ființă care va zdrobi capul șarpelui. Spre această ființă se îndreaptă cu drag Cuvântul lui Dumnezeu, născut din veșnicia Tatălui, care avea să ia trup din ființa ei feciorelnică și să vadă chipul Maicii Sale. Căci ea va primi pe Duhul Sfânt, care va avea rol de logodnic, prin a cărei lucrare se va naște Mântuitorul. Spre ea privesc oștile cerești, văzându-și Împărăteasa cerească.

Spre ea privesc sufletele creștine care o cinstesc. Cerul și pământul se bucură astăzi căci s-a născut Maica Domnului și a creștinilor, Maica pământenilor și Împărăteasa Cerului. Amin.

Buna Vestire

(25 martie)

Istoria mântuirii este arătată din vreme în vreme, cu momente mari, unice prin valoarea și trăirea lor duhovnicească.

Un astfel de moment este și Buna Vestire. Ea cuprinde atât hotărârea lui Dumnezeu pentru mântuirea omului, cât și răspunsul făpturii omenеști.

Există o legătură firească între Dumnezeu Creatorul și om creatura, între creație și mântuire, între ascultare și neascultare a omului de cuvântul lui Dumnezeu. De aceea, „precum printr-un om a intrat păcatul în lume și prin păcat moartea, așa moartea a trecut la toți oamenii, prin acela în care toți au păcătuit în el” (Romani 5, 12), tot așa, prin harul Unuia singur a venit răscumpărarea care dă viață tuturor oamenilor (Romani 5, 17-19).

Legătura dintre om și Dumnezeu, pe care o rupsese păcatul, a putut fi restabilită numai prin venirea în lume a lui Iisus Hristos, iar această „Veste bună” a venirii a fost adusă omenirii de la Dumnezeu, de îngerul Gavriil la Buna Vestire. Importanța acestui eveniment este mare. El este punctul din care pleacă și în jurul căruia gravitează toate actele sfinte ce se vor realiza în creștinism, pentru mântuirea neamului omenesc.

Praznuirea Bunei Vestiri copleșește, prin însemnătatea ei, celelalte sărbători închinatе Maicii Domnului, adică Nașterea ei, Sfântă Maria Mică (8 septembrie), Intrarea ei în Biserică și Adormirea (15 august). Sfintele

Evangeliei nu spun prea mult cu privire la copilăria Maicii Domnului. Doar că era fiica lui Ioachim și Ana, doi bătrâni credincioși din Nazaret, descendenți din neamul lui David, care o viață s-au rugat lui Dumnezeu să le dăruiască un copil, căci în Legea Veche lipsa de prunci era considerată ca un blestem.

Deci Fecioara Maria s-a născut ca rod al rugăciunii și al făgăduinței. Cu nașterea acestei copile se face „începutul mântuirii noastre”. Prunca a primit numele „Mariam” sau „Maria” care înseamnă „cea plăcută”, cea „aleasă”, „Doamnă” sau „Stăpână”. La trei ani a fost închinată Domnului, fiind dusă de părinții ei la templul din Ierusalim, unde a crescut sub îndrumarea unor femei în vârstă aflate tot în slujba acestui sfânt locaș de închinare. La templu, Fecioara Maria a dobândit educație religioasă, trăind în rugăciune, meditație și ascultare. La vârsta de 15 ani, cum era legea, trebuia să părăsească templul.

În urma consfățuirii conducerii templului, părinții săi fiind morți, Maria a fost încredințată unei rude mai îndepărtate, coborâtor tot din David, bătrânul Iosif, un om drept din Nazaret, care trebuia să-i ofere fecioarei Maria ocrotire și adăpost.

Evangelia de azi ne spune că Maria era „logodită” cu dreptul Iosif, ceea ce ar însemna, după legea de astăzi o „înfiere”, căci a trăit toată viața ei în feciorie și rugăciune, pentru că a fost aleasă de Dumnezeu să nască, în chip văzut pe Fiul lui Dumnezeu și Mântuitorul lumii.

În casa dreptului Iosif, pe când Fecioara Maria se afla în rugăciune, a fost trimis de Dumnezeu la ea îngerul Gavriil (Luca 1, 26), cu cea mai importantă și frumoasă veste pe care a primit-o pământul: „Bucură-te, ceea ce ești plină de har, Domnul este cu tine. Binecuvântată

ești tu între femei” (Luca 1, 28). La apariția îngerului și la auzul acestor cuvinte, Fecioara este cuprinsă de frică și cutremurare. Dar îngerul o liniștește, spunându-i: „Nu te teme, Marie, căci ai aflat har la Dumnezeu. Și iată vei lua în pânțe și vei naște fiu și vei chema numele lui Iisus. Acesta va fi mare și Fiul Celui Preaînalt se va chema și Domnul Dumnezeu Îi va da Lui tronul lui David, părintele Său. Și va împărăți peste casa lui Iacov în veci și împărăția Lui nu va avea sfârșit” (Luca 1, 30-33). Mirată de această veste, Fecioara Maria întreabă „Cum va fi aceasta, de vreme ce eu nu știu de bărbat” (Luca 1, 34).

Îngerul îi alungă nedumerirea, spunându-i „Duhul Sfânt Se va pogori peste tine și puterea Celui Preaînalt te va umbri; pentru aceea și Sfântul care Se va naște din tine, Fiul lui Dumnezeu se va chema” (Luca 1, 35).

Fecioara va înțelege faptul extraordinar, că ea este aceea care a fost aleasă pentru împlinirea profețiilor, de aceea se supune voinței lui Dumnezeu, spunând: „Iată roaba Domnului. Fie mie după cuvântul tău!” (Luca 1, 38). Când Fecioara a rostit cuvintele acestea, ea s-a încadrat în planul dumnezeiesc al mântuirii conceput din veșnicie și împărțășit neamului omenesc imediat după salvarea păcatului strămoșesc. Promisiunea făcută celor dintâi oameni că va izbăvi neamul omenesc de păcat, a fost prima bunavestire. Ea s-a repetat mereu prin graiul profeților, care în chipuri grăitoare au făcut ca Mântuitorul Iisus Hristos să ia chip omenesc printr-o fecioară. Dumnezeu S-a arătat lui Moise sub chipul rugului de foc „și a văzut că rugul ardea, dar nu se mistuia” (Ieșirea 3, 2). Iar Dumnezeu a grăit: „«Moise! Moise!». Și el a răspuns: «Iată-mă, Doamne!» Și Domnul a zis: «Nu te apropia aici! Ci scoate-ți încălțăminte din picioarele tale, că locul pe care calci este pământ sfânt!»” (Ieșirea 3, 4-5).

Așa și Fecioara Maria va cuprinde în sânul ei focul dumnezeirii și nu se va mistui, va naște pe Dumnezeu și Maică fiind va rămâne fecioară, iar sălășluirea lui Dumnezeu în ea o va sfinți, va face din ea „loc sfânt” de care nu se cuvine a ne apropia decât cu cutremur și inimă curată.

Neprihănirea fecioarei o proorocește Isaia, când spune: „Pentru aceasta Domnul meu vă va da un semn: Iată, Fecioara va lua în pântece și va naște fiu și vor chema numele lui Emanuel” (Isaia 7, 14).

Profetul Iezechiel o vede ca pe ușa de răsărit a Bisericii ce va cuprinde toate neamurile. „Și mi-a zis Domnul: «Poarta aceasta va fi închisă, nu se va deschide și nici un om nu va intra pe ea, căci Domnul Dumnezeu lui Israel a intrat pe ea. De aceea va fi închisă»” (Iezechiel 44, 2).

Profetul Ieremia o întâmpină cu lauda lui Dumnezeu: „Locaș al dreptății și munte sfânt, Domnul să te binecuvânteze!” (Ieremia 31, 23), iar psalmistul David cântă măririle nespuse ale miresei lui Dumnezeu: „Stătu-a împărăteasa de-a dreapta Ta, îmbrăcată în haină aurită și prea înfrumusețată” (Psalmii 44, 11).

În Biserică suntem chemați, ajutați și întăriți să repetăm și noi starea de smerenie și de ascultare a Maicii Domnului. Căci pentru mântuire nu e de ajuns numai să credem în Iisus și jertfa Lui de pe cruce. În lumina Bunei Vestiri mai este nevoie și de primirea harului Duhului Sfânt în Sfintele Taine, de colaborarea noastră cu Dumnezeu prin nădejde, dragoste, răbdare, dreptate, curăție și alte virtuți, fără de care nu există adevărată viață creștinească.

Numele Maicii Domnului ne conduce astfel direct la dragostea de Dumnezeu, la ascultarea de El și iubirea aproapelui nostru.

Maica Domnului rămâne pentru creștinii de pretutindeni și din toate veacurile ideală spre întruparea simțirii și iubirii lui Hristos în sufletele noastre.

Spre Maica Domnului se îndreaptă cu deplină încredere privirile creștinilor. Spre ea își înalță credincioșii, cu ochii înlăcrimați și cu mâini tremurânde, rugăciunile lor fierbinți. În fața icoanei îngenunchează cel apăsător de povara păcatelor vărsând lacrimi de pocăință sinceră.

În fața icoanei ei își pleacă genunchii cu adâncă cutremurare tineri și bătrâni, bărbați și femei pentru a cere mila și ajutorul ei.

Buna Vestire este ziua în care Dumnezeu se pogoară la noi. E ziua când cele de sus se unesc cu cele de jos, cerul și pământul s-au unit cu sânul „Născătoarei de Dumnezeu”, care va deveni rugătoarea neamului omenesc către Dumnezeu.

Astăzi este începutul mântuirii noastre și arătarea tainei celei din veac. Pentru aceasta, noi să-i strigăm: „Bucură-te, cea plină de dar, Domnul este cu tine”, că „tu ești începutul mântuirii noastre, tuturor celor de pe pământ, de Dumnezeu Născătoare” (Minei).

Bucurându-ne de vestea cea bună a mântuirii, să urmăm pilda ei, ascultând de sfânta noastră Biserică și să zicem: Preasfântă Născătoare de Dumnezeu, miluiește-ne pe noi! Amin.

era „Biserică sfântă și rai cuvântător” în care avea să se po-
goare din cer „pâinea vieții” (Ioan 6, 35). Sfânta Fecioară
a plecat de la Biserică neprihănită, a fost învrednicită de
a fi plină de dorința de a nu săvârși păcate.

Sfânta Fecioară a devenit pildă pentru toți creștinii și
în special în primul rând pentru femeia creștină, pentru
mama creștină. Iar părinții ei Ioachim și Ana sunt un mo-
del pentru orice familie creștină.

Într-o lume ca aceasta, Fecioara Maria este și trebuie să
fie un „mod viu” de urmat pentru orice tânără creștină.

Cuvintele Sf. Apostol Pavel trebuie să fie un îndemn
pentru tinerele de azi: „Copiilor, ascultați pe părinții
voștri întru toate, căci aceasta este bine-plăcut Dom-
nului” (Coloseni 3, 20). Astăzi se pare, mai mult ca ori-
când, că viața și sufletul unor tinere este cuprins de multe
păcate grave, la care asistăm și trecem ușor, ca niște ne-
putincioși, peste ele. Ele atacă credința sfântă, adevă-
rurile sfinte ale neamului nostru, lăsând urmări grave
asupra trăirii moralei creștine.

Tinerele trebuie să asculte de părinții lor, iar părinții
și în special mama, să le dea o educație aleasă, creștină,
cu viață curată, plină de lumină, încât la vremea potri-
vită să întemeieze o familie al cărei principal rol să fie
nașterea de copii. Aceasta este „chemarea” pe care o face
Biserica tinerelor de azi.

Urmând pilda Fecioarei Maria și a părinților ei, fie-
cărui creștin îi revine datoria de a spori de fiecare dată
când „stă în casa Domnului”, în cele ale vieții creștine,
adică să aibă roadele Duhului Sfânt: dragoste, bucurie,
pace, îndelungă-răbdare, bunătate, credință, facere de
bine, blândețe, înfrânare, curăție” (Galateni 5, 22-23).
Amin.

Adormirea Maicii Domnului

(15 august)

La sfârșitul unui post de două săptămâni, credincioșii sărbătoresc la 15 august, cu o deosebită evlavie, Adormirea Maicii Domnului, prilej de înălțare și întărire duhovnicească. Osteneala postului, sânguința spovedaniei conștiințioase, împlinirea canonului și o încredere fără rezerve în ocrotirea Maicii Domnului aduc fiecărei inimi credincioase bucuria și întărirea sufletească prin împărtășirea cu Sfintele Taine.

Cântarea bisericească în care se spune că Maica Domnului „întru Adormire lumea nu a părăsit-o” creează o mângâiere netrecătoare și o dispoziție a sufletului, ca niciodată să nu încetăm a aduce cinstire și laudă aceleia care „trece la cer pe cei de pe pământ”.

În istoria mântuirii figurează două femei cărora le revin roluri hotărâtoare în soarta neamului omenesc. Prima este Eva, cea dintâi femeie, care neascultând porunca lui Dumnezeu, a pricinuit pierderea Raiului. Ea s-a lăsat amăgită de diavol și a adus căderea neamului omenesc: „Șarpele m-a amăgit și eu am mâncat” (Facere 3, 13). E fiica neascultării și autoarea păcatului prin care a intrat moartea în neamul omenesc. E mama oamenilor a căror „răutate s-a mărit pe pământ” (Facerea 6, 5).

Cealaltă femeie este Sfânta Fecioară Maria, Maica Domnului Iisus Hristos, fiica ascultării de Dumnezeu: „Iată roaba Domnului. Fie mie după cuvântul tău!” (Luca 1, 38). Ea e puritatea harului lui Dumnezeu și aduce

binecuvântarea Domnului pe pământ: „Binecuvântată ești tu între femei. Nu te teme, Marie, căci ai aflat har la Dumnezeu” (Luca 1, 28; 30).

Eva a adus osânda păcatului, Maria izbăvirea de păcat. Eva a adus întristarea și frica: „Am auzit glasul Tău în rai și m-am temut” (Facerea 3, 10); Maria a adus bucuria și iertarea: „Sfântul care Se va naște din tine, Fiul lui Dumnezeu se va chema” (Luca 1, 35). „El va mântui poporul Său de păcate” (Matei 1, 21). Eva a adus moartea, Maria – învierea și înălțarea la ceruri. De aici s-a inspirat și evlavia creștină care, în Acatistul Maicii Domnului îi cântă: „Bucură-te, prin care răsare bucuria; Bucură-te, prin care pierе blestemul; Bucură-te, prin care s-a deschis raiul”.

Biserica o cinstește pe Sfânta Fecioară Maria mai presus decât pe Heruvimi și o mărește „fără de asemănare” decât pe Serafimi și nu fără temei, căci „Mărește sufletul meu pe Domnul. Și s-a bucurat duhul meu de Dumnezeu, Mântuitorul meu, că a căutat spre smerenia roabei Sale. Că, iată, de acum mă vor ferici toate neamurile” (Luca 1, 46-48).

Ea a fost prevestită cu cinstirea încă de proorocul Isaia care scrie: „Iată, Fecioara va lua în pântece și va naște fiu și vor chema numele lui Emanuel” (Isaia 7, 14), care se tâlcuiește „cu noi este Dumnezeu”. Cinstirea i-a fost recunoscută și dată de Domnul Iisus Hristos, care la exclamația unei femei din popor: „Fericit este pântecele care Te-a purtat” (Luca 11, 27), a răspuns: „Așa este” (Luca 11, 28). Plină de credință și de smerenie, Maica Domnului s-a supus legii lui Dumnezeu (Luca 2, 22-24) pe vremea copilăriei Mântuitorului. O găsim cu Fiul ei, ca bunăoară la Cana Galileii, unde Iisus, la rugămintea mamei, săvârșește prima Sa minune (Ioan 2, 5-10). În alte

împrejurări, o vedem în mijlocul mulțimilor, ascultând predica Lui. Dar a fost, mai ales, de față la patimile și la Răstignirea Fiului său, când prin sufletul ei a trecut sabia durerii, după cum proorocise dreptul Simion în ziua întâmpinării Domnului (Luca 2, 29-32). Răstignit fiind pe cruce și văzând-o lângă Sine, Mântuitorul o încredințează pe Sfânta Sa Maică în grija Apostolului Ioan (Ioan 19, 26-27), întrucât dânsa nu avea pe nimeni mai aproape s-o ajute în viață. Așa se explică faptul că o găsim pe Maica Domnului adeseori în mijlocul Sfinților Apostoli petrecând cu „aceștia, într-un cuget, stăruind în rugăciune, împreună cu femeile și cu frații Lui” (Faptele Apostolilor 1, 14).

Tot Sfinții Apostoli au stat în jurul ei în ceasul plecării sale din viața pământească în cea cerească.

Din Sinaxarul praznicului Adormirii citim: „Atunci când a binevoit Hristos Dumnezeu nostru ca să ia pe Maica Sa la Sine, atunci cu trei zile mai înainte a făcut-o să cunoască prin mijlocirea îngerului mutarea sa de pe pământ. Căci Arhanghelul Gavriil, venind la dânsa, a zis: Acestea zice Fiul Tău: vremea este a muta pe Maica mea la mine. Nu te teme de aceasta, ci primește cuvântul cu bucurie, de vreme ce vii la viața cea nemuritoare”: Din același Sinaxar aflăm că în chip minunat s-au adunat toți apostolii în casă unde era Fecioara Maria. Numai Apostolul Toma nu era cu dânsii. După ce și-a dat sufletul în mâinile Fiului Său, Apostolii cu mare cinste și cu cântări de laudă au îngropat trupul Preacuratei într-un mormânt cioplit în piatră în satul Ghetsimani. Apostolul Toma venind cu trei zile mai târziu și aflând de mutarea din viață a Maicii Domnului, a dorit să-i mai vadă o dată chipul. Ducându-se cu ceilalți apostoli la mormântul Născătoareii, l-au deschis ca Apostolul Toma „să se

încchine și el acelui Preasfânt și Preacurat locaș, adică trupului Născătoarei de Dumnezeu. Și dacă a văzut, s-a minunat că a aflat mormântul fără de sfântul trup și era numai giulgiul care rămăsese mângâiere Apostolilor și tuturor credincioșilor și mărturie adevărată a mutării Născătoarei de Dumnezeu”.

Credința creștină cinstește pe Maica Domnului în chip deosebit, fiindcă prin această cinstire e preamărit Însuși Mântuitorul Hristos. Care fiu nu se bucură când mama sa este cinstită și i se acordă cât mai multă atenție? Și invers, care fiu nu rămâne mâhnit când mama sa este neluată în seamă sau, și mai grav, când e supusă bârfelor sau unor vorbe lipsite de adevăr și de bună-cuviință? Dacă așa se prezintă situația în sfera omenească, unde mama poate avea greșeli sau slăbiciuni, cu atât mai mult se cuvine cinstirea celei ce este plină de har, celei peste care s-a pogorât Duhul Sfânt (Luca 1, 35), celei căreia i s-a închinat Arhanghelul Gavriil (Luca 1, 29), celei care s-a învrednicit a fi mama Fiului lui Dumnezeu! Prin ea, Fiul lui Dumnezeu a intrat în lume, de aceea ea e numită „ușa lui Dumnezeu” (Cântare bisericească la Vecernie).

Dar așa precum s-au ridicat cârtiri împotriva Mântuitorului, tot astfel n-au întârziat să apară învățături false și despre Maica Domnului. Acestea au fost respinse de Sfinții Părinți și de Sinoadele ecumenice, care au apărat și au precizat dreapta credință cu privire la fecioria Preasfintei Născătoare de Dumnezeu, respingând cu hotărâre rătăcirile vremii de atunci. Hotărârea lor a fost aprobată și de către Sfinții Părinți de la Sinodul al IV-lea ecumenic din Calcedon prin canonul 1. Așadar, cinstirea Maicii Domnului datează din timpurile apostolice. Pentru Apostoli, Sfânta Fecioară era o mângâiere deosebită,

fiindcă dânșii vedeau în chipul ei pe Domnul și Mântuitorul Hristos. Evanghelistul Luca a zăgrăvit o icoană cu chipul Maicii Domnului care a fost păstrată cu mare cinste în biserică. Creștinii de mai târziu au zăgrăvit și au răspândit multe alte icoane atât ale Mântuitorului, cât și ale Maicii Domnului, unele ajungând să fie păstrate până în zilele noastre, fiind găsite prin catacombe, unde credincioșii se adunau la rugăciune, ferindu-se de prigoanele vremii.

Începând cu anul 313 d.Hr., când Constantin cel Mare a dat libertate creștinilor, numeroase biserici au fost zidite în cinstea Preasfintei Născătoare de Dumnezeu, în toate provinciile romane. În egală măsură, Sfânta Fecioară s-a bucurat de o deosebită cinstire în toate timpurile, dovadă că numeroase mănăstiri, catedrale sau biserici au hramul Nașterii, ori al Bunevestiri sau Adormirii Maicii Domnului. Rugăciunea către Maica Domnului a fost și este aducătoare de mângâiere și de ajutor, dacă, bineînțeles, a urmărit un scop cuviincios, dacă a urmărit dobândirea binelui, a dreptății și adevărului pentru sănătatea și ajutorul credincioșilor.

Câte mame n-au îngenuncheat cu credință în fața icoanei Preacuratei rugându-se pentru viața copiilor lor și au aflat milă și ajutor, câte soții au găsit liniștea căminului familial prin rugăciunea fierbinte către Maica Domnului, câte fecioare și câte văduve au primit în necazurile lor răsplata îndelungată din partea Maicii Domnului, pe care o chemaseră în ajutor! Câte fețe bisericesti datorează recunoștință Sfintei Fecioare pentru călăuzirea activității lor, câte boli au fost vindecate, câte necazuri s-au stins, câte bucurii s-au născut, câte suflete s-au îndreptat datorită rugăciunilor ei către Fiul său și Dumnezeuul

nostru! Căci Fiul nu refuză ascultarea de mamă. Fiul lui Dumnezeu, încredințând-o pe mama Sa pământească ucenicului Său Ioan, a rostit cuvintele: „Iată mama ta!” (Ioan 19, 27) și prin aceasta a rânduit ca să fie în chip duhovnicesc mama celor ce vor crede în Hristos și vor face voia Lui.

Iar mama nu este niciodată nepăsătoare față de viața fiilor săi. Ea se roagă pentru binele lor, iar Mântuitorul împlinește rugăciunile Preasfintei Sale Maici.

Dacă iubirea unei mame nu se ofilește niciodată, atunci cu atât mai puternică va fi iubirea Maicii Domnului față de neamul omenesc, pentru care a pățimit și a înviat Fiul ei! Ea a cunoscut toate aspectele vieții pământești, dar mai ales durerea, suferința și jertfa, din care cauză e numită uneori Maica îndurerată. Tocmai de aceea, ea e grabnic ajutătoare celor în necazuri și e considerată în unul din acatistele ei „bucuria tuturor scârbiților”.

Milioane de femei au purtat și poartă numele Sfintei Fecioare Maria. E un nume sfânt care obligă la bunătate, la blândețe, la curățenie sufletească, la îndeplinirea datoriilor vieții în ascultarea față de Dumnezeu și în iubire față de aproapele. E un nume sfânt care nu trebuie înținat cu păcate, nu trebuie umbrit cu nici o patimă. E un nume sfânt care trebuie cinstit prin credință, rugăciune și fapte bune. Bucuria prăznuirii Adormirii ne întărește spre o aleasă cinstire a Maicii Domnului, ne întărește nădejdea în ajutorul ei neprecupețit, în rugăciunile ei binefăcătoare. Dar în același timp trebuie să ne întrebăm: „cu ce buze vom ferici noi pe Născătoarea de Dumnezeu?”. Răspunsul ni-l oferă o cântare bisericească: „Toți să ne închinăm ei, rugându-ne: Nu uita Stăpână pe cei ce prăznuiesc cu credință preasfântă Adormirea ta” (din cântările Vecerniei).

Însuflețiți și întăriți duhovnicește de măreția praznicului, vom continua să cântăm cu Biserica: „cântați popoare Maicii Domnului nostru, cântați că astăzi prealuminat sufletul său l-a pus în preacuratele palme ale Celui ce S-a întrupat dintr-însa fără sămânță, Căruia se și roagă neîncetat să dăruiască lumii pace și mare milă”. Amin.

Sfântul Mare Mucenic Gheorghe

(23 aprilie)

Una dintre perioadele cele mai triste și mai grele din istoria Bisericii a fost perioada persecuțiilor împăraților romani. Scopul acestor persecuții sângeroase era distrugerea cultului creștin, dărâmarea lăcașurilor de închinare, arderea tuturor cărților creștine și moartea celor ce credeau și propovăduiau pe Hristos.

Persecuțiile au început cu împăratul Nero (54-68), terminându-se cu Dioclețian (284-304), împărat care, asemenea altora, s-a proclamat „zeu”, toți aceștia cerând supușilor lor să le aducă jertfe și să li se închine ca zeilor.

Cu toate acestea, prin dumnezeirea ei, prin ideea de egalitate, frățietate, dreptate etc., pe care le propovăduia, învățătura creștină câștigă mulți adepți și se răspândește în tot Imperiul roman.

În Faptele Apostolilor (5, 38-39) este scris: „Feriți-vă de oamenii aceștia și lăsați-i, căci dacă această hotărâre sau lucrul acesta este de la oameni, se va nimici; iar dacă este de la Dumnezeu, nu veți putea să-i nimiciți, ca nu cumva să vă aflați și luptători împotriva lui Dumnezeu” și s-a dovedit acest lucru cu creștinismul.

Împărații romani n-au putut și n-au vrut să înțeleagă lucrul acesta și erau hotărâți să suprimă definitiv religia creștină prin persecuțiile grele și pline de sacrificii și moarte. Pildă de slujire și jertfă pentru Hristos și aproapele, în acest timp, ne dă Sfântul Gheorghe, a cărei pomenire o facem astăzi.

Sfântul Mare Mucenic Gheorghe s-a născut în orașul Capadocia din Asia Mică în a doua jumătate a secolului al III-lea. Părinții săi erau oameni de neam bun, buni creștini, de o ținută morală superioară, deși erau bogați și dețineau funcții împărătești, fapt pentru care și unicul lor fiu Gheorghe îmbrățișează cariera militară urcând treptele ierarhiei în armata romană, ajungând până la gradul de general și om de încredere al împăratului Dioclețian. Avea o cultură mare, cunoștea filosofia timpului, călătorise în toate părțile lumii romane și era considerat de împărat și recunoscut de curtea romană ca unul din cei mai buni strategii ai armatei romane, obținând toate distincțiile militare.

Educația creștină primită în sânul familiei îl ajuta să nu se mândrească, să nu fie brutal, să-și păstreze castitatea, neparticipând la jocurile și la petrecerile ușoare de tot felul ale vremii.

Pe de altă parte, tânărul Gheorghe avea un suflet deosebit de bun, socotindu-se frate cu cei ce erau buni și cinstiți, respectuoși, egal chiar cu sclavii, fapt cu totul neobișnuit cu perioada timpului în care trăia.

Compătimea sincer pe închinătorii la idoli din neștiință. Se spune despre el că atunci când era în preajma Ierusalimului se ducea în locuri retrase, unde simțea o emoție sfântă călcând pe urmele Domnului Iisus.

Până în anul 303 d.Hr., împăratul Dioclețian, deși era păgân, nu ia nici o măsură de persecuție împotriva creștinilor, care se știe că aveau o comportare cinstită, corectă și constructivă, fapt care le dădea posibilitatea să se ridice până la cele mai înalte funcții în imperiul roman.

În anul 303, împăratul Dioclețian, luându-și ajutor la domnie pe ginerele său – păgânul Galeriu – un om vanitos, rău, lingușitor, crud, dușman neîmpăcat al creștinilor,

își schimbă atitudinea față de creștini și pornește cea mai cumplită persecuție împotriva lor.

Împăratul a dat trei edicte în acest sens, cel din urmă de o asprime rară, prevăzând uciderea tuturor celor ce nu aduceau sacrificii idolilor și zeilor recunoscuți de împărat.

Era în primăvara anului 303. Împăratul Dioclețian sărbătorea două decenii de conducere a imperiului într-un fast deosebit, dar anturajul său era însetat de un spectacol nou. Și iată că în acele zile, în fața împăratului, sunt aduși o mulțime de creștini, smeriți și epuizați după torturile îndurate.

Împăratul le ordonă să aducă jertfă pentru el și zei. Ei răspund: un singur împărat cunoaștem, pe Iisus Hristos Dătătorul de viață, Cel care ne cere să iubim adevărul, dreptatea și dacă le împlinim, am câștigat ceva ce voi nu aveți: sufletul și viața de veci, împărăția cerurilor pentru lumea cealaltă. Întreaga asistență a amuțit. Atunci Dioclețian, stăpânit de o furie satanică, a hotărât arderea de vii a creștinilor.

În stânga lui Dioclețian, rămăsese înmărmurită împărăteasa Priscia, iar în dreapta împăratului stătea generalul Gheorghe cu ochii plini de lacrimi. Privea acea lume desfigurată de păcate și corupție, ajunsă sub nivelul animalelor și spre surprinderea împăratului, a spus cu putere de credință și cu seninătate: „Și eu sunt creștin! Pe tine te respect împărate, dar sufletul meu este al Aceluia care este «Calea, Adevărul și Viața»” (Ioan 14, 6), apoi s-a dezbrăcat de hainele sale cele scumpe și strălucitoare, arucându-le la picioarele împăratului. Atunci împăratul, smulgându-și sabia, l-a lovit. Uimit de această mărturisire îndrăzneță și sfătuit de Galeriu, împăratul Dioclețian dă ordin ca Gheorghe să fie întemnițat și supus

celor mai grele chinuri, până se va lepăda de Hristos, iar ostașii creștini să fie dați afară din armată, transformați în sclavi și vânduți.

În închisoare, Gheorghe a adus la credință numeroși păgâni.

Din dorința de a satisface furia mulțimii idolatre, împăratul l-a chemat pe Gheorghe din închisoare, obligându-l să jertfească zeilor, dar el a refuzat, zicând: „Cum o să servesc eu unui zeu care nu există, ci e plăsmuit de minte omenească pentru interesele voastre materiale; eu mă închin celui ce a slujit omenirii și aduc jertfă inima pentru adevăr și dreptate, fapt pe care voi nu îl veți înțelege niciodată”.

Dioclețian, în nedumerirea și nebunia sa, l-a crezut vrăjitor sau nebun și i-a aplicat cele mai grele torturi, dar din toate a ieșit cu bine. Atunci Dioclețian, sfătuit de Magnetie, care i-a luat locul în armată, a hotărât ca Gheorghe să fie pus în butuci de fier. Cuiele i-au străpuns tălpile și pe unde treceau rămăneau urme de sânge. În acea stare, prin rugăciunile sale stăruitoare s-au făcut multe minuni. Surprins, Dioclețian l-a întrebat cum se întâmplă toate acestea? Sfântul Gheorghe i-a răspuns: „Nu știți oare că Apostolul Pavel a zis: «Nu eu mai trăiesc, ci Hristos trăiește în mine»” (Galateni 2, 20).

Acest Hristos n-a venit la voia întâmplării în lume, ci a fost profețit. Specificul religiei creștine este plinirea legii și a proorocilor (Matei 5, 17-20), pe când religiile celelalte sunt născute în istorie și în istorie dispar. Ori, creștinismul, pentru cei ce-l primesc, este și pentru veacul de acum și pentru cel viitor.

Dumnezeirea lui Iisus Hristos a fost arătată prin înviere, iar îndumnezeirea creștinilor se face prin morala evanghelică în lume și nu este depășită de nici o religie

sau filosofie. Atunci împăratul, în satanica lui furie, a poruncit tăierea capului Sfântului Gheorghe, în ziua de 23 aprilie, anul 303.

Trupul său a fost dus în Lidia, în Palestina, unde l-au îngropat cu înaltă cinste creștinească.

Din viața Sfântului Gheorghe să vedem „puterea lui Dumnezeu” ridicată peste puterea împăratului cea trecătoare.

Noi, creștinii adevărați, suntem datori să purtăm în sufletele noastre puterea de credință și de mărturisire în Hristos, așa cum a avut-o și a mărturisit-o mucenicul Gheorghe.

Sfântul Mucenic Gheorghe este simbolul curajului și al cutezanței de mărturisire adevărată.

Pentru aceasta este reprezentat de pictura creștină de obicei, îmbrăcat în zale cu coif, călare pe un cal aprig, cu sulita în mână, zdrobind capul unui balaur, care se pare că făcea mari ravagii într-un ținut din Asia Mică. Balaurul întruchipează pe diavolul, cu uneltirile lui, pe care Sf. Gheorghe l-a biruit în numele și cu puterea crucii Domnului.

Chemarea noastră este de a da dovadă de credință creștină, prin faptele noastre, prin care, fără cuvinte, facem cunoscută dumnezeirea Evangheliei. Să avem curajul să apărăm credința noastră și să combatem răutatea și rătăcirile sub toate aspectele, urmând pilda Sfântului Gheorghe, spre a ne întări în credință și curaj pentru a-L mărturisi pe Hristos. Amin.

Sfinții 40 de Mucenici

(9 martie)

Sfințenia este desăvârșirea împlinită, lucrată, prin care se oglindește slava lui Hristos în firea omenească și dovada nemărginitei Sale puteri care, din țărână și păcat, formează firea luminii.

Sfinții au fost oameni care, după ce L-au cunoscut pe Mântuitorul, L-au mărturisit prin viața de fiecare zi, cu tot sufletul lor, cu toată dăruirea lor, până la jertfă.

Ei au fost sfinți pentru că în toate împrejurările au pus iubirea de Dumnezeu și slujirea semenilor, mai presus de orice.

Sfinții sunt pomeniți și slăviți și după moarte. Dumnezeu îi primește în cer, în ceata îngerilor Săi. Aceasta rezultă din cuvintele Sfântului Apostol Pavel: „Ci v-ați apropiat de muntele Sionului și de cetatea Dumnezeului celui viu, de Ierusalimul cel ceresc și de zeci de mii de îngeri, și de adunarea celor întâi născuți” (Evrei 12, 22-23). „Au nu știți că sfinții vor judeca lumea? Și dacă voi sunteți judecătorii lumii, nu sunteți voi destoinici să judecați lucruri atât de mici?” (I Corinteni 6, 2).

Sărbătorirea sfinților ne oferă tot atâtea modele de urmat în viața noastră.

Biserica cinstește după cuviință pe cei 40 de sfinți din Sevastia, Armenia. Sărbătorirea lor ne dă prilej să ne întărim în credința noastră și să ne modelăm viața după icoana vieții lor spre a ne putea înălța spre Dumnezeu.

Cei 40 de sfinți, deși erau 40, formau un singur suflet în credința cea în Iisus Hristos, căci și boabele de grâu de multe colive se adună și formează o singură pâine, zice Sf. Simeon al Tesalonicului. Cinstind pe sfinți, cinstim pe Dumnezeu, care i-a făcut apropiatii Săi, prin harul Său cel sfânt.

În timpul împăratului Liciniu (307-324), în părțile de Răsărit, în Asia Mică, se pornește o mare prigoană împotriva creștinilor. În cetatea Sevastiei din Armenia, în anul 315, era comandant un oarecare Agricola, om rău și răzbunător. Între ostașii de sub comanda lui se aflau cei 40 de ostași creștini, de prin părțile Capadociei, din aceea localitate binecuvântată din care au răsărit mulți bărbați străluciți ca Sfântul Vasile cel Mare, Sfântul Grigorie etc.

Sinaxarul zilei arată că acești 40 de ostași erau din locuri deosebite și din neamuri diferite, dar toți erau „bărbați curajoși și vrednici în războaie”. Ceata lor era simbolul prieteniei, indiferent de neam și de locul de naștere. Cu totul surprins a rămas comandantul, care disprețuia și ura pe creștini, că niște ostași de-ai săi așa de viteji erau creștini, că aceștia erau preocupați mai mult de cer decât de cele de pe pământ.

Încredințat de acest adevăr, îi cheamă în fața sa și le poruncește să asculte poruncile împărătești și să jertfească idolilor. Chirion, căpetenia celor 40 de mucenici, i-a stat cu tărie împotrivă și i-a zis: „așa cum am înfrânt și am biruit pe vrăjmași pentru împăratul pământesc, tot așa de credincioși voim și trebuie să ne dovedim față de împăratul cel ceresc”. Sunt dați afară din armată și închiși într-o temniță întunecoasă. Aici ei se rugau cu mai multă căldură sufletească lui Dumnezeu, se întăreau cu post și cu harul Sfântului Duh, ca să poată mărturisi credința cea adevărată. Nici amenințările, nici frica, nici

diferitele amăgiri nu au putut să-i clatine din credința lor în Iisus Hristos. Amenințările devin și mai mari pentru acești mărturisitori, când la Sevastia vine Lisie, un comandant de oști mai mare. Acesta le poruncește cu strășnicie să jertfească idolilor: „jertfiți idolilor, le zice el, altfel veți fi osândiți la moarte”. Ei, însă, toți într-un cor sfânt, răspund tiranului: „Suntem creștini și de azi înainte am schimbat slujirea cea pământească cu slujirea cerească. Noi credem în Iisus Hristos și nu în idoli. Această nouă calitate a noastră e cea mai sfântă coroană și podobă a noastră”.

„O! Fericite limbi, zice Sfântul Vasile cel Mare, care au slobozit acest sfânt glas, pe care cuvinte, cerul, primindu-le, s-a sfințit, iar îngerii auzindu-le, de bucurie, înălțau cântare veselă”. Cu cât mai mare era înălțarea lor, în mărturisire și în bărbăție, pe atât de mare era cădere demonilor și mândria lor.

La ultima interogare și amenințare era de față, pe lângă cei doi judecători, chiar și împăratul, însă nu i-a putut clinti din credința lor creștină. Văzând tăria lor în credința creștină, s-a hotărât să fie aruncați în lacul din Sebastia, în timp de noapte și de îngheț, când gerul mușca din trupurile celor aruncați acolo.

Lacul acesta mare și adânc, era înghețat, căci un vânt puternic sufla peste apele lui. Înghețate erau deopotrivă și apele care se vărsau în el. Înfuriați peste măsură, căpeteniile porunciră să fie desbrăcați de hainele lor. Ei avură grijă să pună și paznici pe margini, ca aceștia să nu fugă, iar în apropiere au făcut băi fierbinți pentru ca atunci când puterea frigului va pătrunde pe acești bravi ostași, să intre în băi și să se încălzească și să renunțe la credința lor.

S-au înșelat, căci cei 40 de Mucenici și-au arătat tăria în credință nu în fugă, în graba de a se dezbrăca și de a se arunca în iezer cât mai repede. Fiecare vroia să intre cel dintâi în apele cele înghețate, „care ape în timp de noapte erau vinete de reci, lor li se păreau ca niște ape sfinte ale botezului, în numele lui Iisus Hristos”. Toți cântau în cor o prea frumoasă cântare, alături de îngerii din cer, care le pregăteau cununi de slavă și nemurire. Era o priveliște uimitoare această alergare spre chinuri și multe răni de bice și împungeri cu sulita.

Trupurile lor deși strivite și înghețate, erau slăvite de Dumnezeu. „Nici cerul nu este așa de împodobit cu mulțimea stelelor, precum sunt de împodobite trupurile sfinților mucenici cu mulțimea rănilor”, zice Sfântul Ioan Gură de Aur. Chinurile lor se făcuseră scară de slavă, întinsă de la pământ la cer pe care ei urcau cu grăbire, iar Iisus Hristos, fiind de față îi întărea și îi umplea de darul Său mângâietor și le spunea: „Voi sunteți prietenii Mei” (Ioan 15, 14), veniți la Mine, întru Împărăția Mea.

Așa chinuri au suferit acești ostași ai lui Iisus Hristos, cu nimic mai puțin decât toți martirii, din sângele cărora Biserica și-a țesut cel mai sfânt veșmânt. Aceste chinuri ei le-au suferit pentru dragostea Mântuitorului de care erau cuprinși.

Pe această Golgotă de sânge au mers, de la începutul creștinismului, ca pe o cale de izbăvire, mii și zeci de mii de sfinți mucenici, bărbați sau femei, cu toții proslăviți în cer.

Gerul fiind cumplit, cât și strângerea ghețurilor, ne arată sinaxarul zilei, un ostaș din cei 40 nemaiputând suferi a primit să aducă jertfă idolilor, dar muri îndată ce ieși din apa înghețată și se cufundase într-o baie caldă. În felul acesta el a pierdut încununarea de la Iisus Hristos.

Aglae, paznicul, luminat de Dumnezeu, văzând cele 40 de cununi coborându-se din cer, se întreabă desigur a cui este cea de-a 40-a, de vreme ce erau numai 39 de mucenici? Și văzând chinurile mucenicilor, răbdarea lor, fețele lor luminoase, a înțeles din glasul lăuntric că el trebuie să ia locul ostașului pierdut spre a forma numărul de 40, așa cum Matia ia locul lui Iuda, spre a completa numărul de 12 Apostoli. El mărturisește că este creștin, sare în apa înghețată, făcându-se părtaș muceniceștilor patimi și întregind ceata celor 40. Fapta acestui paznic credincios este semnul de biruință și de încununare a tuturor păgânilor veniți la Hristos. Cu el s-a adevărit cuvântul Sfântului Vasile cel Mare: „numai privind cineva la mucenic, devine și el mucenic”. El a privit și a crezut. S-a schimbat într-un adevărat mărturisitor și mucenic al Domnului. În zorii zilei, după ce trupurile lor au fost scoase din apă, li s-au sfărâmat oasele cu ciocanele, astfel au adormit ei întru Domnul. Îndată cerul s-a luminat și glasul dumnezeiesc i-a chemat la El, iar printr-o orânduială dumnezeiască trupurile celor 40 de mucenici s-au strâns la o surpătură de apă și luându-le niște creștini, le-au înmormântat.

Din viața și pătimirea celor 40 de mucenici desprindem multe învățături de mare folos sufletesc. Mai întâi chipul luminos al celor 40 de mucenici, plin de credință, curaj și bărbăție de a-L mărturisi pe Domnul Iisus Hristos, până la moarte. Ne impresionează puterea de credință a paznicului Aglae, care fără șovăire a completat numărul celor 40 de mucenici.

Alături de acesta stă jertfa unei mame creștine, văduvă. Aceasta a fost mulțumită când unicul ei fiu, sprijinul ei la bătrânețe a fost încununat cu cununa de mucenic. În felul acesta ea a adus cea mai sfântă jertfă

Mântuitorului. Numele fiului ei era Meliton. Când i-a văzut trupul zăcând la pământ, ea l-a cuprins cu dragoste, rugându-se lui, nu ca unui fiu de sânge, ci ca unui mucenic, cetățean al cerului. Sfântul Efrem Sirul mișcat fiind de icoana acestei mame i-a închinat un imn de laudă, zicând: „O! Mamă aleasă, de azi înainte ești mamă de mucenic și ai adus Domnului ce ai avut mai scump, pe fiul tău, sfinte sunt și gândul tău și jertfa ta”.

Dar, imne de laudă se pot aduce nu numai mamelor de sfinți, ci și mamelor în general, care au născut și au crescut copii în credință și iubire de Dumnezeu și de oameni.

Ne gândim cu dragoste la acele mame care prin educația ce au dat-o copiilor au dat societății oameni de nădejde care au fost în slujba binelui, a progresului și a umanității. Acestea sunt cu adevărat mame fericite.

Acest praznic al celor 40 de Mucenici ne mai arată că nimic nu se poate face fără jertfă și fără dăruire. Din iubire de Dumnezeu și de oameni, acești sfinți afară de jertfa trupului lor au adus și o jertfă spirituală: au fost icoane vii de slujire a sufletului prin credință, pentru o cauză sfântă.

În ziua praznicului celor 40 de Mucenici se cere să facem popas duhovnicesc ca să-i cinstim așa cum se cuvine și să-i rugăm să se roage pentru noi, iar icoana vieții noastre să o împodobim cu aceleași virtuți cum au fost și icoanele vieții lor.

Biserica noastră îi cinstește pe acești mărturisitori și s-au ridicat mănăstiri și biserici în cinstea lor. Ei au fost proslăviți în slujbe și imne deosebite. Și noi, pe altarul sufletului nostru, le aducem deopotrivă cântări de laudă și de slăvire. Despre ei ne spune Sfântul Vasile cel Mare

următoarea: „cel ce se roagă la unul din ei, primește ajutorul de la toți, căci ei împreună vin și îl ajută”. Ei nici nu se pot despărți vreodată.

Iată una din laudele închinatelor lor: „Purtătorilor de chinuri ai lui Hristos, voi preacinstitul Post mai luminos l-ați făcut cu pomenirea slăvitelor voastre pătimiri; ați făcut cinstitul post și mai luminat; ca 40 fiind la număr, sfințiți postul cel de 40 de zile și ne duceți la preaslăvita înviere a lui Iisus Hristos” (Slava de la Laude). Amin.

Sfinții Apostoli Petru și Pavel

(29 iunie)

Ne-am adunat astăzi în Biserica lui Hristos ca să sărbătorim pe cei doi mari apostoli – Petru și Pavel. În ziua de 29 iunie a anului 67 d.Hr., în orașul Roma, capitala Imperiului roman de atunci cei doi mari Apostoli Petru și Pavel au „primit cununile măririi celei nemuritoare, lăsând cele de pe pământ și mergând prin pătimire la Dumnezeu”.

Sf. Apostol Petru a fost răstignit cu capul în jos pe dealul Vaticanului, iar Sf. Apostol Pavel i s-a tăiat capul pe calea ce duce spre Ostia.

În viața pământească, acești doi stâlpi ai Bisericii au fost ca niște raze ale Soarelui (Hristos) trimise de El ca să „lumineze cu lumina credinței pe toți oamenii cei din întunericul înșelăciunii și să-i aducă cu Dumnezeieștile învățături către Dumnezeu”.

Se cuvine ca azi, mai mult ca oricând, să ne oprim în fața lor, aceste „stele cuvântătoare” și „înțelegători luminători”, ca să ne adăpăm din razele lor de lumină, spre a ne orienta viața cu faptele ei, în drumul ce urcă din cele de jos spre cele înalte!

Sfântul Apostol Petru L-a cunoscut pe Mântuitorul Iisus pe malurile Mării Galileii. Auzind chemarea lui Iisus a părăsit toate: corabia de pescar, părinți, femeie, casă și masă și s-a dus după Cel care L-a chemat și l-a ales. Vreme de peste trei ani de zile, Petru L-a însoțit pe Domnul pretutindeni. Prin cetăți și pe mare, printre holdele

Galileii și în arșița pustie, în Ierusalim și pe Tabor, în zilele senine și în cele de furtună și suferință amară. Sf. Ap. Petru a fost martorul tuturor cuvintelor, minunilor și faptelor Fiului Omului. I s-a descoperit de sus, din Cezareea lui Filip, că Iisus nu este numai prooroc, ci este însuși „Fiul lui Dumnezeu Celui viu”. Pe Tabor L-a văzut pe Domnul în toată strălucirea Sa dumnezeiască. Ochii săi trupești nu au putut să suporte atunci puterea acestei străluciri, dar graiul său de om a putut reda dulceața slavei în care a fost învăluit, cu dorința ca acele clipe de bucurie să nu se mai sfârșească în veac: „Doamne, bine este nouă să fim aici; dacă voiești voi face aici trei colibe: Ție una, și lui Moise una, și lui Ilie una” (Matei 17, 4).

După învierea Domnului din morți, când Petru îl vede pe Iisus biruitor al morții, înviat „precum a zis mai înainte”, nu rămâne acel Simon, care în curtea lui Caiafa, a zis: „nu cunosc pe acest om”, ci devine acea „piatră” pe care puterile întunericului nu o vor mai putea urni din credință. Transformat prin credință și martor al lui Hristos, cuvântul său e plin de putere, pentru că, după cum însuși spune: „V-am adus la cunoștință puterea Domnului nostru Iisus Hristos și venirea Lui, nu luându-ne după basme meșteșugite, ci văzând slava Lui cu ochii noștri” (II Petru 1, 16) și „suntem martori” ai Învierii Lui din morți (Faptele Apostolilor 2, 32). „Noi nu putem să nu vorbim cele ce am văzut și am auzit” (Faptele Apostolilor 4, 20).

La început predică iudeilor pe „Hristos Cel răstignit și înviat”, după care iese din hotarele Țării Sfinte și se duce și predică în Galatia, Pont, Capadocia, Bitinia și Roma. Peste tot întemeiază și organizează biserici, întărește în credință și nădejde pe creștinii locului.

A scris două Epistole.

Apostolul Petru și-a încheiat activitatea și viața în Roma, în anul 67, 29 iunie. El a primit moarte de mucenic în timpul persecuției dezlănțuite de crudul împărat Nero. Pe Colina Vaticanului, unde astăzi se înalță strălucita biserică ce-i poartă numele, Apostolul Petru a fost răstignit pe cruce cu capul în jos, pecetluind astfel cu sângele său credința și dragostea sa față de Domnul Iisus Hristos.

Sfântul Apostol Pavel era originar din Tarsul Ciliciei. Din tinerețe s-a dedicat studiului legii mozaice, pregătindu-se a deveni un „rabi”, un învățător al legii. Ucenic al învățătorului Gamaliil, a ajuns unul din cei mai buni cunoscători și apărători ai religiei mozaice. Nu l-a cunoscut pe Domnul Iisus Hristos în viața pământească. Iar când a auzit de învățătura nouă a lui Hristos, a devenit unul din cei mai înverșunați prigonitori ai Evangheliei lui Hristos. Era convins că Iisus nu este Fiul lui Dumnezeu. Într-o zi, pe când Saul mergea spre Damasc, spre a persecuta Biserica lui Hristos, un glas din ceruri, în plină zi, i-a grăit: „Saule, Saule, de ce Mă prigonești?” (Faptele Apostolilor 26, 14).

Saul care se va numi de acum Pavel, l-a cunoscut atunci pe Iisus nu ca Om, ci ca Fiul al lui Dumnezeu. L-a văzut în plină amiază ca pe o „lumină din cer, mai puternică decât strălucirea soarelui” și l-a auzit glasul, zicându-i: „Eu sunt Iisus, pe Care tu Îl prigonești”. „Spre aceasta M-am arătat ție: ca să te rânduiesc slujitor și martor, și al celor ce ai văzut, și al celor întru care mă voi arăta ție” (Faptele Apostolilor 26, 15-16).

Se convertește, ajunge la Damasc și este botezat de preotul Anania. Din prigonitorul acela groaznic, Mântuitorul a binevoit să facă „un vas ales, ca să poarte numele

Meu înaintea neamurilor, a împăraților și a fiilor lui Israel" (Faptele Apostolilor 9, 15). A fost ales să fie „Apostol al Neamurilor" (Faptele Apostolilor 26, 14-18) și a propovăduit în sinagogi și toate locurile „că Iisus este fiul lui Dumnezeu".

Niciodată nimeni nu va putea istorisi și nu va putea preamări după cuviință munca și osteneala, jertfele și patimile acestui mare vestitor al Evangheliei, darurile și puterile lui. „Faptele marelui apostol depășesc orice cuvânt" zice Sf. Ioan Gură de Aur.

Într-adevăr, în orice latură omenească am privi chipul Sf. Apostol Pavel, îl vom găsi plin de strălucire. Cu privire la lucrarea sa între neamuri, după cum însuși mărturisește, el „a ostenit mai mult decât ei toți" (I Corinteni 15, 10).

Răspândirea creștinismului în Asia Mică și în Europa de sud-est, în cea mai mare parte i se datorează lui. Este socotit ca un înger pământesc trimis pentru a descoperi lumii tainele cele ascunse ale Evangheliei lui Hristos.

Cu privire la știința marelui Pavel ne stau mărturie cele 14 Epistole care alcătuiesc un adevărat cod și tezaur al vieții lui Hristos. Nimeni din învățații creștini n-a vorbit și n-a scris mai clar și mai adânc ca Apostolul Pavel despre mântuirea prin credință, despre Sfintele Taine, despre lucrarea în Biserică a preoților și a episcopilor, despre datoriile soților, ale copiilor, ale supușilor, ale stăpânilor, despre îndurarea suferințelor, despre viața cea de dincolo de moarte.

„E soarele nostru comun" zice despre dânsul Sf. Dionisie Areopagitul, iar Sf. Ieronim mărturisea: „De câte ori îl citesc, mi se pare că aud tunete, nu cuvinte".

„Precum întunericul este alungat de razele soarelui ce răsare, iar fiarele și hoții se ascund, așa prin predica

tunătoare a lui Pavel rătăcirile au fost alungate, adevărul descoperit, idolatriile, bețiile, adulterele și alte lucruri dezgustătoare s-au desfăcut și s-au nimicit” zice Sf. Ioan Gură de Aur.

Cu o putere sfântă Epistolele Sf. Apostol Pavel întăresc Biserica din toate timpurile și din toate părțile lumii. De vom privi viața Sf. Apostol Pavel, vom vedea în ea oglinda strălucită a tuturor virtuților creștine, virtuți înălțate la culmea desăvârșirii!

Era smerit, încât se socotea cel dintâi dintre păcătoși și cel mai mic dintre apostoli. Era așa de răbdător în necazuri, încât socotea suferințele ca un câștig, ca o mare bucurie. Era așa de mult stăpânit de duhul lepădării de sine, încât nu vroia să cunoască nici una din plăcerile deșarte ale acestei lumi. „Îmi chinuiesc trupul meu și îl supun robiei” (I Corinteni 9, 27).

Cu privire la dragostea de oameni, Apostolul Pavel s-a făcut robul tuturor ca pe toți să-i câștige pentru Hristos. Până și pe vrăjmașii săi iudei care-l prigoneau, îi iubea în așa măsură, încât dorea ca el însuși să meargă în iad și să fie dat muncii de veci, numai ca ei să se mântuiască.

Dragostea față de Hristos era atât de mare încât zicea: „Cine ne va despărți pe noi de iubirea lui Hristos? Necazul, sau strâmtorarea, sau prigoana sau foametea, sau lipsa de îmbrăcăminte, sau primejdia, sau sabia? Precum este scris: «Pentru Tine suntem omorâți toată ziua, socotiți am fost ca niște oi de junghiere». Dar în toate acestea suntem mai mult decât biruitori, prin Acela Care ne-a iubit. Căci sunt încredințat că nici moartea, nici viața, nici îngerii, nici stăpânirile, nici cele de acum, nici cele ce vor fi, nici puterile, nici înălțimea, nici adâncul și nici o altă făptură nu va putea să ne despartă pe noi de

dragostea lui Dumnezeu, cea întru Hristos Iisus, Domnul nostru" (Romani 8, 35-39).

Sfinții Apostoli Petru și Pavel au predicat în lume Evanghelia Mântuitorului Hristos. Predica lor vestea iubirea de Dumnezeu și om, vestea eliberarea iudeului de sub jugul Legii Mozaice, eliberarea sclavului păgân de sub jugul robiei, eliberarea tuturor de sub povara păcatului și de frica morții.

Ei propovăduiesc într-o lume stăpânită de ignoranță, aroganță, ură, nedreptate, păcate și moarte; acești doi mari Apostoli ai Domnului străbat mii de kilometri, înfruntă greutăți de nedescris, suportă foame, sete, pericole de moarte, sunt bătuți, ocărâți, înjosiți, schingiuiți, aruncați în închisori, până la urmă chiar omorâți. Și toate acestea pentru a propovădui învățătura lui Hristos. Oamenii sunt egali între ei, toți au dreptul la libertate, toți trebuie să se iubească între ei ca frații, pe pământ trebuie să fie pace și între oameni bunăvoință. Aceste sfinte și dumnezeiești adevăruri, care urmau să răstoarne întreaga concepție morală și orânduire socială a vremii antice erau propovăduite de Apostoli.

Cinstind azi cu imne și rugăciuni pe acești doi luminători, stâlpi neclintiți ai credinței și Bisericii noastre, să-i chemăm în rugăciune și să ne împărtășim de razele lor de lumină! Să credem în mărturia lor, în slujirea căreia și-au închinat întreaga viață și au primit mucenicia! Să privim la ei „ca la o făclie ce strălucește în loc întunecos, până când se va lumina de ziuă și Luceafărul va răsări în inimile voastre" (II Petru 1, 19). Amin.

Sfinții Împărați Constantin și Elena

(21 mai)

Sărbătorim astăzi pe Sfinții Împărați Constantin și Elena și prăznuirea lor ne umple sufletul de mare bucurie duhovnicească și ne înalță sufletește.

Ei au fost încununăți de Dumnezeu ca împărați, mai ales pentru viața lor curată și sfântă și pentru faptele lor bune.

Sfinții Împărați Constantin și Elena au fost cinstiți de Biserică de la început, întocmai cu Apostolii, cu toate că ei nu au fost în temniță ca Petru și nici nu au fost legați cu lanțuri și bătuți cu toiege ca Pavel, și nici nu au fost munciți cu chinuri de moarte și nici nu au înconjurat pământul ca să propovăduiască pe Iisus Hristos pretutindeni (A. Ivireanu).

Și cu toate că nu au suferit, ei L-au propovăduit pe Hristos în alt mod, nu atât prin cuvinte, cât L-au propovăduit mai ales prin pilda vieții lor, prin fapte, prin fapte bune pe care le-au făcut prin întoarcerea popoarelor la credința cea adevărată, la Dumnezeu, făcând ca mii de suflete să fie încorporate la Trupul Tainic al lui Iisus Hristos, care este Biserica.

Sfântul Constantin, cum ne arată și o cântare bisericească, „Nu de la oameni a luat chemare, ci de la Dumnezeu” (Stihira Vecerniei), în chip minunat, ca Sfântul Apostol Pavel.

Și dacă Sf. Ap. Pavel a fost chemat de Iisus Hristos printr-o lumină strălucitoare pe drumul Damascului,

Sfântul Constantin a fost chemat prin semn dumnezeiesc, arătarea Sfintei Cruci. În această privință, Sf. Ioan Gură de Aur zice: „A lăuda pe Pavel este greu să găsești o limbă iscusită, dar tot așa de greu este să ai bogăția graiului și vrednicia trebuitoare ca să lăudăm pe Împărații Constantin și Elena, după vrednicia lor”.

Sfântul Constantin era fiul lui Constantiu Clor și al Elenei, soție aleasă și creștină desăvârșită. El s-a născut în anul 274 și a crescut la curtea împăratului Dioclețian. Deși tatăl său era păgân, din fragedă copilărie a primit o educație de la mama sa în spirit creștin, care i-a sădit iubirea de Dumnezeu și de oameni, atât de necesară în acele vremuri tulburi și nestatornice. Elena, mama sa, a rupt lumina din lumina sufletului ei de mamă creștină și a dăruit-o fiului său Constantin, ca să crească vlăstar vrednic, ramură de finic în casa lui Dumnezeu.

Constantiu Clor, tatăl său, care stăpânea Spania, Galia, Britania, menținea în aceste provincii o liniște deplină. După o scurtă suferință, tatăl său a murit în anul 306, iar în locul lui a fost proclamat împărat fiul său, Constantin, în ziua de 25 iulie. Acest lucru l-a supărat pe împăratul Maxențiu, stăpânitorul Italiei, care căuta să scape de el prin răzbunare.

Sfântul Constantin cel Mare cunoștea aceasta și atunci când a început războiul, deși avea armată mai mică decât Maxențiu, și-a pus toată nădejdea în Iisus Hristos, pe care l-a rugat cu multe lacrimi să-l ajute. Domnul îi ascultă rugăciunea. Într-o zi, la amiază, i se arată în Galia, pe cer, în mare strălucire, Sfânta Cruce alcătuită din stele și pe care era scris: „Prin acest semn vei învinge!” (In hoc signo vinces). În noaptea următoare i se arată Sfântului Constantin, în vedenie, chiar Mântuitorul, Care îi spune

să-și facă un steag în formă de cruce și pe care să-l poarte în fața oștilor sale și cu care va învinge pe dușmanii săi.

Împăratul, trezit din somn, porunci meșterilor săi să-i facă acest steag de biruință. Acest steag, cum ne-a arătat istoricul Eusebiu, avea în partea de sus un braț orizontal, care forma crucea și o monogramă a lui Iisus Hristos. După modelul acesteia, s-au făcut și alte steaguri creștine, care fluturau în fața oștilor ca niște scuturi și paveze.

În luptele ce s-au dat, Sfântul Constantin a învins pe Maxențiu și a intrat biruitor în Roma în ziua de 28 octombrie 312, unde a fost încoronat împărat și peste părțile de apus ale imperiului. Este al 32-lea împărat pe tronul Romei. În timpul domniei lui, a dăruit creștinilor locașuri de închinăciune și au avut loc mai multe evenimente importante pentru lumea creștină:

1. Edictul de la Milan, din 313

Marele merit al lui Constantin cel Mare este că a ridicat cel dintâi steagul alb de pace față de creștini. El a pus capăt celor zece prigoane, care au durat aproape trei veacuri.

Zece împărați păgâni au persecutat pe creștini, omorând mii și milioane de creștini nevinovați. Prin Edictul de la Milan, spunând: „Destul sânge creștinesc”, prin acest *act*, creștinii au dobândit libertatea religioasă. Pot să creadă și să se închine în voie, în legea lor, ca și celelalte grupări religioase din imperiu. A dat înapoi creștinilor averile confiscate de către stat.

2. A dăruit creștinilor basilicile

Pentru că din pricina prigoanelor, creștinii nu și-au putut construi locașuri de închinare, închinându-se în catacombe, sub pământ, Împăratul le-a dăruit niște clădiri

mari, care serveau ca locașuri de judecată, numite basilici. De aici și numele de biserică. Creștinii le-au transformat în biserici, zugrăvind-le și sfințindu-le.

3. *Soborul ecumenic de la Niceea, din anul 325*

Împăratul a convocat la Niceea cel dintâi sobor ecumenic. L-a prezidat însuși, luând parte la el 318 părinți din toată Biserica. S-au alcătuit cele dintâi articole din crez, hotărându-se, împotriva ereticului Arie, că Mântuitorul este cu adevărat Fiul lui Dumnezeu.

4. *Aflarea crucii Mântuitorului*

Împăratul a trimis pe mama sa, Sfânta Elena, la Ierusalim, pentru a găsi Sfânta Cruce pe care a fost răstignit Domnul Iisus Hristos.

După săpături grele, s-au găsit trei cruci neputrezite.

Una a Mântuitorului și două ale tâlharilor. Dar care era crucea Domnului?

Tradiția spune că printr-o minune s-a cunoscut Crucea Domnului. Patriarhul Ierusalimului și cu Sfânta Elena au atins pe rând crucile de sicriul unui mort. Când au atins crucea Mântuitorului, mortul a înviat. Pentru a o putea vedea întregul popor și a i se închina, patriarhul Macarie a înălțat-o în biserică. Biserica serbează această minunată descoperire și înălțare la 14 septembrie.

Sf. Împărat Constantin acordă Bisericii creștine multe privilegii. El s-a dovedit și părintele orfanilor și văduvelor, întemeind multe azile și dând bani, hrană și îmbrăcăminte celor lipsiți. Astfel el este primul împărat creștin care a recunoscut puterea dragostei creștine lucrătoare și a făcut din ea una din armele cele mai de seamă ale stăpânirii sale. Pentru toate acestea a fost numit de istorici „împărat filantrop”.

Mută capitala la Bizanț, care s-a numit Constantinopol, după numele său și în care ridică multe edificii și multe biserici.

Prin toate acestea, Sfântul Constantin și mama sa Elena „au fost ziditorii unei noi ere în istoria Bisericii Universale și ctitorii veacului de aur al creștinismului”. Ei au pus bazele unei lumi libere și pașnice, a unei lumi a progresului în toate domeniile de afirmare. Sfinții Părinți spun că Sfântul Constantin prin „Har dumnezeiesc și-a agonisit înțelepciunea lui Solomon, blândețea lui David și dreapta credință a Apostolilor”.

Și după cum știm, Dumnezeu vrea ca omul, indiferent pe ce treaptă este așezat, să fie creator, să creeze valori de ordin spiritual, moral și material în folosul omenirii. Făcând acestea, chipul lui Dumnezeu va străluci mereu pe obrazul și în sufletul său.

Sfântul Constantin a realizat omul voit de Dumnezeu, omul care face ce este bun și de folos și care nu se lasă doborât de patimi și de lucruri dăunătoare.

Aceste înfăptuiri multiple i-au așezat pe Sfântul Constantin, cât și pe mama sa Elena pe treptele Sfinților Apostoli și au primit marea cinste de sus, de la Dumnezeu. Sfânta Elena moare în anul 316, iar Sf. Constantin la 21 mai 337, în Duminica Rusaliilor, în Nicomidia și au fost înmormântați în Constantinopol. Din viața și faptele împăraților Constantin și Elena ne-au rămas multe învățături de folos sufletesc, căci ei au știut să unească în sufletul lor credința cu bunătatea, sfințenia cu faptele de eroism, smerenia crucii cu gloria coroanei de împărat, înțelepciunea cu milostenia față de săraci. O altă învățătură a lucrat și a dat roade, a așezat pe frunțile lor cele mai luminoase cununi: cununile slujirii omului, societății și lui Dumnezeu.

Ei au făcut să triumfe noua religie – creștinismul, care e „adevărul însuși și singura floare menită să înflorească”, cum spune poetul Voiculescu. Au adus roade bogate în lume și pe plaiurile noastre strămoșești de 2000 de ani de când suntem creștini. Câte biserici și mănăstiri nu s-au ridicat în cinstea lor și câte opere de tot felul, picturi, sculpturi etc. nu ne vorbesc de credința și faptele lor?

Pentru toate acestea se cere să ne păstrăm credința noastră ca pe cel mai de preț odor, cum au făcut Sfinții pe care îi sărbătorim astăzi.

Am văzut că Sfântul Constantin a avut o chemare de sus, de la Dumnezeu. Trebuie să știm că și noi avem o chemare: chemarea lui Dumnezeu la noua Sa Împărăție, ca să fim fiii Lui iubiți, răscumpărați cu sângele lui Hristos și o chemare în lume, vocația noastră, indiferent ce vocație avem este o chemare!

Că El a dat, ne spune Sf. Scriptură, „pe unii apostoli, pe alții prooroci, pe alții evangheliști, pe alții păstori și învățători” (Efeseni 4, 11). Așa se explică de ce și azi unii au chemarea să fie mari ierarhi, dascăli, artiști, descoperitori, inventatori, profesori mari, oameni de știință, meseriași buni etc.

Și prin această vocație noi suntem, într-un fel, împreună-lucrători cu Dumnezeu, pentru împlinirea voii Sale în lume. Dar aceasta se poate face lucrând cu hărnicie și conștiință oriunde suntem și orice facem.

Toate acestea să ne fie cele mai bune exemple, călăuze și faruri de lumină pentru noi, în toată viața noastră.

Sfinții Împărați Constantin și Elena, pe care îi sărbătorim astăzi, deși sunt împărați, formează o familie model. Sfânta Elena este chipul de mamă creștină, iar fiul

său model de creștere și educare creștină. La acest popas duhovnicesc să zicem:

Bucură-te, Constantine și Elena, că ați biruit pe vrăjmași cu puterea Crucii;

Bucurați-vă, că prin lupte, noua credință, cea dreaptă, a biruit și pe Hristos ați predicat;

Bucurați-vă, Iuceferii Sfintei Treimi și slujitorii obștii creștinești. Amin.

Sfântul Prooroc Ilie (20 iulie)

Sfântul Apostol Pavel scrie în Epistola către Evrei: „După ce Dumnezeu, odinioară, în multe rânduri și în multe chipuri, a vorbit părinților noștri prin prooroci, în zilele acestea mai de pe urmă ne-a grăit prin Fiul... Care fiind strălucirea slavei și chipul ființei lui Dumnezeu și Care ține toate cu cuvântul puterii Sale, după ce a săvârșit curățirea păcatelor noastre, a șezut de-a dreapta slavei, întru cele prea înalte” (Evrei 1, 1-3).

Un gând limpede cu care rămânem de aici este că proorocii au fost purtătorii veștilor sfinte către poporul ales ca să păstreze în lume legământul pentru cinstirea unui singur și adevărat Dumnezeu. Mai înainte de întruparea lui Hristos, ei (proorocii) au împlinit această chemare în repetate rânduri și în multe feluri.

În rândul proorocilor, Sfântul Ilie din Teba Galaadului este un „nume mare”, un prooroc ales, a cărei pomenire o facem în fiecare an la 20 iulie.

Sărbătorindu-i amintirea sfântă, după rânduiala Bisericii, ne oprim și contemplăm sfânta icoană în care este înfățișat săltând în carul cel cu cai de foc spre nori.

Sf. Ilie a trăit și a propovăduit adevărul și dreptatea, pocăința și întoarcerea la Dumnezeu cu 900 de ani înainte de Hristos, când poporul ales se clătina în respectarea credinței în Dumnezeu Cel adevărat. Este o perioadă tulbură, în care 10 din cele 12 seminții ale poporului evreiesc se despart de regatul lui Iuda și de vechea capitală Ierusalim, unde era templul dreptei închinări, alcătuind

un regat cu capitala în Samaria. În timpul Proorocului Ilie rege era Ahab, săvârșind fărădelegi ca și tatăl său, Onurie, „mai mult decât toți regii lui Israel” (III Regi, 16, 33). Ahab după ce s-a căsătorit cu Izabela, fiica regelui din Sidon, „pierând cu sufletul” și influențat de aceasta, a introdus în țară cultul păgân al zeului Boal și al zeiței Astartei, zidind temple pentru ei și forțând poporul să se lepede de adevărata credință. Aceste rătăcirii care puneau în pericol credința și ființa neamului, nu puteau dura. Văzând această rătăcire de la credință a poporului lui Israel și atâta întunecare și orbire, s-a dus înaintea regelui Ahab și a zis: „Viu este Domnul Dumnezeu al lui Israel înaintea Căruia slujesc eu” (III Regi 17, 1). Îl muștră și îl amenință atât pe el, cât și pe poporul cel orbit cu o mare pedeapsă dumnezeiască. Odată cu cuvântul proorocului s-a încuiat cerul și s-a făcut secetă trei ani și șase luni.

A urmat foamete mare, împlinindu-se proorocia lui Moise, care zicea: „Cerurile tale, care sunt deasupra capului tău, să se facă aramă și pământul de sub tine fier” (Deuteronom 28, 23).

Ilie este ocrotit de Dumnezeu și îi spune să meargă la râul Cherit, care este în fața Iordanului. „Apă vei bea din acel pârâu, iar merinde am poruncit corbilor să-ți aducă acolo” (III Regi 17, 4).

După o vreme a secat pârâul din care bea apă Ilie și corbii nu-i mai aduceau mâncare. Fiind strâmtorat este trimis să vină la Sarepta Sidonului, la o femeie văduvă și săracă. Proorocul a ascultat porunca lui Dumnezeu și s-a dus la acea văduvă.

Imediat ce a întâlnit-o i-a zis: „Adu-mi puțină apă ca să beau! ... Adu-mi și o bucată de pâine să mănânc”, și i-a

răspuns femeia: „Viu este Domnul Dumnezeuul tău, n-am nici o fărâmitură de pâine, ci numai o mână de făină într-un vas și puțin untdelemn într-un urcior. Și iată, am adunat câteva vreascuri și mă duc să o gătesc pentru mine și pentru fiul meu, să mâncăm și să murim! Atunci i-a zis Ilie: «Nu te teme, ci du-te și fă cum ai zis; dar fă mai întâi de acolo o turtă pentru mine și adu-mi-o, iar pentru tine și pentru fiul tău vei face mai pe urmă. Căci așa zice Domnul Dumnezeuul lui Israel: «Făina din vas nu va scădea și undelelemnul din urcior nu se va împutina, până în ziua când va da Domnul ploaie pe pământ!». Și s-a dus ea și a făcut așa cum i-a zis Ilie; și s-a hrănit ea și el și casa ei o bucată de vreme. Căci făina din vas n-a scăzut și undelelemnul din urcior nu s-a împutinat, după cuvântul Domnului grăit prin gura lui Ilie” (III Regi 17, 10-16).

Apoi s-a îmbolnăvit copilul văduvei și a murit. Și a zis văduva către Ilie: „«Ce ai avut cu mine omul lui Dumnezeu? Ai venit la mine ca să-mi pomenști păcatele mele și să-mi omori fiul?» Iar Ilie i-a zis: «Dă-mi pe fiul tău!» Și l-a luat din brațele ei și l-a suit în foișor unde ședea el și l-a pus pe patul său. Apoi a strigat Ilie către Domnul și a zis: «Doamne Dumnezeuul meu, oare și văduvei, la care locuiesc, îi faci rău, omorând pe fiul ei? Și suflând de trei ori peste copil, a strigat către Domnul și a zis: «Doamne Dumnezeuul meu, să se întoarcă sufletul acestui copil în el!» Și a ascultat Domnul glasul lui Ilie; și s-a întors sufletul copilului acestuia în el și a înviat. Și a luat Ilie copilul (...) l-a dat mamei sale zicând: «Iată copilul tău este viu!»” (III Regi 17, 18-23).

După aceasta, Dumnezeu i-a zis lui Ilie: „Du-te și te arată lui Ahab și Eu voi da ploaie pe pământ!” (III Regi 18, 1). Ahab s-a smerit și proorocul Ilie l-a muștrat zicându-i:

„Până când veți șchiopăta de amândouă picioarele? Dacă Domnul este Dumnezeu, urmați Lui! Și dacă este Baal, urmați aceluia” (III Regi 18, 21). Apoi, pentru a da deplină încredințare despre închinarea către adevăratul Dumnezeu, cu învoirea regelui, el face și o minunată dovadă.

Pe muntele Carmel, în fața întregului popor Israel, Ilie a poruncit să-i aducă doi viței, dintre care unul să fie jertfit de închinătorii lui Baal, iar celălalt jertfit de Ilie adevăratului Dumnezeu, și fiecare să se roage. Și peste care dintre ei va reuși să se pogoare foc din cer peste jertfa sa, aceluia să i se închine, că Dumnezeul care va răspunde cu foc, acela este Dumnezeu (III Regi 18, 23-24). Cei 400 de slujitori ai lui Baal și alți 450 de preoți păgâni ai zeiței Astarte se roagă zadarnic idolilor să aprindă jertfa lor. În schimb, Ilie singur, pe un jertfelnic a zidit 12 pietre, după numărul semințiilor lui Israel, a pus vițelul înjunghiat, s-a rugat, zicând: „Auzi-mă Doamne, auzi-mă acum cu foc, ca să cunoască astăzi poporul acesta că Tu singur ești Dumnezeu în Israel și că eu sunt slujitorul Tău. Auzi-mă, Doamne, auzi-mă, ca să cunoască poporul acesta că Tu, Doamne ești Dumnezeu și că Tu le întorci inima la Tine” (III Regi 18, 36-37). Foc din cer s-a pogorât și a mistuit toată jertfa, încât poporul căzând la pământ, a strigat: „Domnul este Dumnezeu” (III Regi 18, 39).

Apoi poporul a prins pe proorocii mincinoși și i-a ucis la râul Chișon, iar Ilie urcându-se pe vârful muntelui Carmel, s-a rugat lui Dumnezeu să dea ploaie și îndată a venit un vifor mare și a plouat pe fața a tot pământul.

Auzind Izabela de uciderea proorocilor păgâni, s-a mâniat foarte tare pe Ilie și căuta să-l omoare. Ilie a fugit în Iudeea și se ruga lui Dumnezeu să-i trimită moarte să nu mai vadă păcatele și fărădelegile poporului său.

După aceea s-a întors în Samaria, a uns pe Elisei prooroc în locul său, a muștrat din nou pe Ahab și Izabela, apoi luând pe Elisei, ucenicul său, s-a dus în părțile Iordanului și despărțind apa în două cu cojocul său, a trecut de cealaltă parte și i-a zis lui Elisei: „Cere de la mine ce să-ți fac, înainte de a fi luat de la tine”, „Duhul care este în tine să fie îndoit în mine” a răspuns Elisei. Și pe când vorbeau, iată căruța de foc l-a răpit pe Ilie și l-a ridicat la cer. Iar Elisei, privind, a strigat: „Părinte, părinte, carul lui Israel și caii lui” (IV Regi 2, 12). Elisei, luând cojocul care căzuse de la Ilie, a despărțit Iordanul în două și s-a dus pe muntele Carmel.

După 900 de ani de la acest minunat fapt, Sf. Prooroc Ilie a mai fost văzut cu trupul pe pământ, tot în chip minunat, pe muntele Taborului, la Schimbarea la Față a Mântuitorului Hristos.

Evangheliștii Matei, Marcu și Luca spun, în acest sens, că atunci când pe Tabor Domnul S-a arătat în slava Sa dumnezeiască, fața strălucindu-I ca soarele, iar veșmintele făcându-I-se albe ca lumina, „iată că Moise și Ilie se arată vorbind împreună cu Iisus”.

Activitatea Sf. Prooroc Ilie nu a fost încheiată și nici viața pământească sfârșită. Spune Sf. Scriptură că înainte de a doua venire a Domnului, proorocul va veni din nou pe pământ și va pregăti calea, gustând moartea trupească.

Iată ce zice Domnul prin gura proorocului Maleahi: „Iată că Eu vă trimit pe Ilie proorocul, înainte de a veni ziua Domnului cea mare și înfricoșătoare; el va întoarce inima părinților către fii și inima fiilor către părinții lor, ca să nu vin și să lovesc țara cu blestem!” (Maleahi 3, 23-24).

Ca „om al lui Dumnezeu” el este slujitor al rânduielii depline, în viața de acum și în cea viitoare. Ascultarea cu care a răspuns acestei chemări cerești i-a dat și tăria

de a înfrunta abaterea de la dreapta credință cea adevărată și puterea rugăciunii, jertfă bine primită în rostul misiunii sale.

Cu această icoană în suflet, crește în noi ruga sfântă către Dumnezeu, după pilda marelui prooroc Ilie.

Este vie candela dreptei credințe. Duhul se înnoiește din tezaurul de simțuri pe care le naște dragostea față de Biserică.

Din aceste încredințări și cu aceste puteri, năzuind spre tot binele vieții pașnice, ridicăm gând smerit spre cinstitul prooroc al lui Dumnezeu, „îngerul cel trupesc” după cununa slavei dobândite, așa cum l-a cunoscut ucenicul său Elisei, așa cum l-au văzut trei dintre apostolii Domnului, așa cum îl așteptăm să revie întru slava Fiului Domnului.

În lumina acestei prețuiri, tot ce îi putem cere, mai cu folos, urmându-i calea și după ruga lui Elisei, să cerem și noi „Duhul care este în tine să fie îndoit în mine!” (IV Regi 2, 9).

Întru acest prisos de har să-l chemăm în ajutorul nostru pe marele prooroc Ilie ca să se roage pentru noi ca să fim feriți: „de cutremur, de potop, de foc, de sabie, de venirea altor neamuri și de războiul cel dintre noi”. Amin.

Sfânta Cuvioasă Parascheva de la Iași – ocrotitoarea Moldovei

(14 octombrie)

E 14 octombrie – zi închinată amintirii Cuvioasei noastre Maici Parascheva pe care poporul românesc o venerază în mod deosebit prin rugăciuni și trăire duhovnicească.

Biserica noastră serbează amintirea Cuvioasei Parascheva în rând cu cei mai aleși sfinți ai săi, pentru viața ei de o înaltă ținută morală și pentru că Bunul Dumnezeu a învrednicit sfintelor ei moaște cu darul supranatural al minunilor.

Istoria vieții Cuvioasei Parascheva este ca o floare răsarită din însăși viața Mântuitorului nostru Iisus Hristos.

Cuvioasa Parascheva a trăit în prima jumătate a secolului al XI-lea. Ea s-a născut în Epivata, pe țărmul Mării Marmara, aproape de Constantinopol, pe atunci capitala Imperiului Bizantin. Părinții ei erau buni creștini cu trăire curată creștină. Avea un frate care ajunge episcop.

Parascheva și-a petrecut anii copilăriei în casa părinților, sub ocrotirea acestora. Se spune că pe când avea zece ani, a auzit citindu-se în biserică cuvintele Mântuitorului: „Oricine voiește să vină după Mine să se lepede de sine, să-și ia crucea și să-Mi urmeze Mie” (Marcu 8, 34). Aceste cuvinte au impresionat-o atât de mult, încât și-a împărțit toate hainele săracilor. Același lucru l-a făcut și în alte împrejurări, fără să țină seama de muștrările părinților ei. Cearta părinților n-o întoarce de la asemenea

fapte sfinte. Cât de frumos și de măreț este să vezi pe o tânără aleasă îmbrăcând pe cei fără de haine și hrănind gurile cele flămânde, iar bucuria lor să fie bucuria ei. Este un lucru sfânt să trăiești din bucuriile și fericirea altora, din bucuriile semenilor tăi. Aceste mari virtuți le întregă și cu rugăciunea și cu credința cea luminoasă în Dumnezeu. Pentru a împlini porunca slujirii lui Hristos cu mai multă putere își părăsește părinții și casa și pleacă la Ierusalim, ca să se închine la locurile sfinte, unde Domnul Hristos și-a dat viața pentru mântuirea noastră.

În drum vizitează bisericile din Constantinopol și din alte localități, și se roagă la moaștele sfinților. La mănăstirea din Heraclea stă cinci ani, trăind în aspra nevoință duhovnicească. Ajungând la Ierusalim, vizitează locurile pe unde a călcat și a propovăduit Iisus: Malul Mării Ghenizaret, Muntele Fericirilor, Betania și altele. Aceste trăiri duhovnicești o fac adevărata ucenică a Lui.

Ea s-a considerat chemată la o apostolie înaltă, ca și Sfinții Apostoli. De aceea ea Îl predică pe Iisus pretutindeni.

Evangelhia vestită de ea era mai ales o Evanghelie a faptelor și a trăirilor în virtutea creștină. Dacă cuvintele convertesc mintea, faptele, mai ales, convertesc și cucesc inima.

Într-o noapte, însă, pe când avea 25 de ani, un înger în vis i-a spus să se reîntoarcă la locurile natale. În legătură cu aceasta, marele mitropolit Varlaam scrie, în Cazania sa tipărită la Iași în 1643, că îngerul i-a grăit: „Să lași pustia și să te întorci la moșia ta, că acolo ți se cade să lași trupul pământului și să treci din această lume către Dumnezeu, pe Care L-ai iubit”.

Părăsește Țara Sfântă și se întoarce prin Constantinopol, cetate slăvită cu multe biserici, pe care le vizitează și se roagă cu multă credință lui Dumnezeu. În curând se întoarce în satul natal, Epivata, încărcată cu toate harurile sfințeniei pe care le-a dobândit din locurile sfinte unde au răsunat cuvintele Domnului, cât și din multe cetăți și orașe, pe unde a trecut. Precum toată viața sa a purtat în sine chipul desăvârșirii omenești, al smereniei, tot astfel și acum, „Monahie fiind”, nearătându-și nici neamul și nici virtuțile, s-a atașat neștiută de nimeni de Biserica Sfinților Apostoli din acel sat, doi ani și după doi ani își dă sufletul în mâinile Ziditorului ei, în vârstă de 27 ani, primind după cuvântul Apostolului, pentru toate ale sale, dar mai ales pentru iubirea ei jertfelnică de Dumnezeu și de aproapele.

Nimeni dintre pământenii ei n-o mai cunoștea, deoarece ea își dusesese viața de singurătate. În smerenia ei, ea nu ieșea cu nimic în evidență în fața oamenilor, binefacerile făcute în trecut, când era încă la casa părintească sau înainte de plecare, când și-a împărțit toată averea săracilor, erau toate de mult uitate.

Pescarii i-au găsit trupul și l-au îngropat pe țărmul mării. Dumnezeu însă, Care „nu vei lăsa sufletul meu în iad, nici nu vei da pe cel cuvios al Tău să vadă stricăciunea” (Psalmii 15, 10) a primit jertfa de smerenie a Cuvioasei Parascheva și a răsplătit-o și în fața oamenilor, descoperind acestora sfintele ei moaște întregi, nestricate și înmiresmate, spre uimirea tuturor.

Abia de acum înainte Cuvioasa Parascheva avea să fie cinstită după cuviință, moaștele ei, depuse în biserica Sf. Apostoli din Epivata, făcând multe și felurite minuni în rândul credincioșilor care se rugau Cuvioasei Parascheva pentru nevoințele lor.

În curând moaștele ei vor fi mutate la Constantinopol, iar în anul 1238 strămutate în capitala țarului bulgar, la Târnovo, unde stau până în anul 1393, când acest oraș este cucerit de turci. Moaștele sunt salvate în cetatea Vidinului, iar de aici iau drumul Belgradului, fiind însoțite de văduva cneazului sârb, Lazăr. După campania lui Soliman II (1520-1566) asupra Belgradului, ajung din nou la Constantinopol și la urmă în Moldova (1641), la Iași, când binecredinciosul voievod și domn Vasile Lupu le răscumpără, le aduce și le depune cu toată cinstea cuvenită în biserica „Sf. Trei Ierarhi” zidită de el.

În 1888, un foc izbucni de la lumânare și a distrus multe obiecte din biserică cu excepția cinstitelor moaște, care au rămas neatinse, de atunci ele au fost mutate în catedrala din Iași. Aici se găsesc și astăzi, unde mulțimea mare de credincioși își pleacă genunchii sufletești și trupești în fața moaștelor Cuvioasei Maicii noastre Parascheva cerând, în rugăciune, mijlocire către Mântuitorul Iisus Hristos, iertare de păcate, ajutor și dobândirea mântuirii.

„Pomenirea ta în veci rămâie, Cuvioasă Maică Parascheva, pururea rugând pe Hristos-Dumnezeu pentru îmbelșugarea poporului român, ca o ocrotitoare, ca o folositoare și luminătoare”. Amin.

Sfântul și Marele Mucenic Dimitrie, Izvorătorul de mir (26 octombrie)

Cultul sfinților ocupă un loc de frunte în Biserica noastră. Fiecare zi a anului bisericesc este consacrată pomenirii unui sfânt sau a unui martir. Încă din primele veacuri creștine, când ucenicii lui Hristos erau persecutați de autoritățile de stat romane, moartea pentru credință a fost considerată ca fiind cea mai înaltă treaptă a desăvârșirii și a sfințeniei. În vremea persecuțiilor, mulți creștini acceptau cu bucurie prigoanele de orice fel, mergând până la jertfa vieții, cu convingerea că această jertfă este primită ca un prinos curat de cinstire pentru Iisus Hristos, Domnul și Mântuitorul lumii.

Toate cele zece persecuții au fost grele, dureroase, dar cea de-a zecea, de sub Dioclețian, pare a fi fost cea mai cumplită. Istoricii vremii aceleia – Eusebiu și Lactanțiu – îl prezintă pe Dioclețian ca pe cel mai crud prigonitor al celor ce credeau în Hristos. Sfânta Biserică cinstește în mod deosebit pe martirii căzuți în vremea persecuției lui Dioclețian, numindu-i „Mari mucenici” pentru că suferințele lor au fost grele și jertfa lor pentru credința lui Hristos un exemplu. Între aceștia, istoria martirajului amintește pe Sfântul Mare Mucenic Dimitrie, Izvorătorul de mir, ocrotitorul orașului Tesalonic. Sfântul Dimitrie a trăit în veacul al III-lea, în perioada marilor prigoane împotriva creștinilor. S-a născut în orașul Tesalonic, din nordul Greciei de astăzi, care pe atunci era încorporată imperiului roman.

Făcea parte dintr-o familie nobilă. Tatăl său era guvernatorul Tesalonicului și nu avea curajul să-și mărturisească credința în Iisus Hristos de frica marilor prigoniri dezlănțuite de Dioclețian. Pe fiul lor, Dimitrie, l-au botezat părinții în ascuns și i-au dat o creștere și educație deplin creștine. După moartea tatălui său, datorită înțelepciunii sale, Dioclețian l-a numit pe Dimitrie guvernator în Tesalonic, în locul tatălui său. Spre deosebire de tatăl său, Dimitrie era plin de curaj și mărturisea pe față credința în Hristos. Din averea moștenită de la părinți a purtat de grijă săracilor. Era însuflețit de o mare credință în Hristos pe care o și propovăduia.

Credința lui Dimitrie și râvna lui pentru Biserica creștină au fost aduse la cunoștința împăratului Maximilian, care stăpânea imperiul împreună cu Dioclețian. Maximilian însuși vine la Tesalonic pentru a-l cerceta pe Dimitrie în legătură cu mărturisirea lui de credință.

„Trebuie să te lepezi de învățătura creștină, Dimitrie, și să te închini zeilor statului, ca să-ți păstrezi locul” – porunci împăratul. „Eu cred adevărului”, răspunse Dimitrie și „de Hristos nu mă lepăd pentru toate mărimile lumii”.

„Pentru nesupunere vei fi pedepsit” – răspunse tiranul, care porunci ca îndată guvernatorul creștin să fie depus din demnitatea sa și aruncat în temniță.

Cu dragoste de Hristos și de oameni, Dimitrie schimbă palatul de guvernator cu temnița și se ridică deasupra celor mulți prin mărturisirea lui Hristos, plin de curaj și cu demnitatea că e creștin.

În temniță mângâia și propovăduia pe Hristos fără compromisuri și ezitări.

Împăratul Maximilian era mare iubitor de petreceri și distracții. Îi plăceau îndeosebi jocurile, întrecerile și

luptele dintre gladiatori, de la circ. El se lăuda mai ales cu un gladiator, numit Lie, mult apreciat de împărat și de păgâni, pentru puterea lui. Nimeni nu putea să-l biruiască și nici nu cuteza să-și măsoare puterea cu el, încât acesta a ucis și mulți creștini.

Atunci, un oarecare tânăr creștin, pe nume Nestor, văzând pierderea atâtor vieți din cauza păgânului Lie, știind că înaintea lui Dumnezeu nici un dar nu e mai prețios pentru oameni decât viața pe care le-a dăruit-o El, a mers la Sfântul Dimitrie în temniță și i-a spus: „Bărbat al lui Dumnezeu, vreau să mă lupt cu Lie, ci te roagă pentru mine”. Iar Sfântul Dimitrie, însemnându-l cu semnul cinstitei și de viață făcătoarei cruci pe frunte, îi zise: „și pe Lie vei birui, și pentru Hristos vei mărturisi”.

După întâlnirea cu Sfântul Dimitrie, Nestor, având credință în ajutorul și în puterea cea nebiruită a lui Dumnezeu, porni cu îndrăzneală să se lupte cu Lie cel puternic și birui mândria acestuia și-l învinse.

Înfrângerea uriașului păgân Lie de către tânărul Nestor s-a datorat binecuvântărilor pe care i le-a dat Sfântul Dimitrie tânărului.

S-a mâniat tare împăratul Maximilian văzând înfrângerea și răpunerea lui Lie și s-a rușinat pentru lauda deșartă.

Aflând că Sfântul Dimitrie a încurajat și a întărit pe Nestor, cu rugăciunile sale către Dumnezeu cel adevărat, împăratul a trimis ostașii să-l străpungă cu sulițele, pentru că s-a făcut pricina înfrângerii lui Lie. La fel și Sfântului Nestor i s-a tăiat capul cu sabia.

După aceasta, creștinii buni au înmormântat trupul Sfântului Dimitrie pe locul pătimirii lui.

Dar curatul și cinstitul lui trup n-a fost supus, după legile firii, stricăciunii și putrezirii, ci, prin puterea lui

Dumnezeu, a rămas nevătămat și a săvârșit în urmă multe fapte minunate și tămăduiri de boli, cum aflăm din viața sfântului.

Credincioșii din orașul Tesalonic din Grecia, unde se află până astăzi cinstitele sale moaște s-au bucurat în chip deosebit de binefacerile și ocrotirea Sfântului Dimitrie, îl cinstesc cu mare credință și îl au patronul și ocrotitorul orașului lor.

Intrat în pioasa pomenire, la 26 octombrie, după tradiția Bisericii noastre, chipul Marelui Mucenic, ale cărui sfinte moaște s-au arătat izvorâtoare de mir, a devenit icoana vie a sfințeniei. Sfântul Dimitrie se bucură de mare cinstire din partea credincioșilor români de pretutindeni.

Închinarea atâtor altare și purtarea de nume sub ocrotirea Sfântului Dimitrie, Izvorătorul de mir ne spun mult despre numele sfântului și puterea de credință.

Cinstim numele și pomenirea acestui slăvit mucenic, pentru că el a cinstit numele lui Hristos. Nu și-a tăgăduit convingerile, n-a trădat cauza lui Hristos, ci a rămas neclintit și tare în credință ca o stâncă bătută de valurile înfuriate.

Când auzim despre faptele și credința marelui Mucenic Dimitrie, o mare putere duhovnicească se transmite sufletelor noastre și ne întărește în credință.

Orice faptă măreață, eroică, orice faptă unită cu jertfă de sine ne mișcă, ne emoționează și ne înalță. Cu atât mai mare admirație ne trezesc mucenicii creștini. Ce tărie de suflet, ce credință, ce dragoste și câtă răbdare a dovedit Sf. Mucenic Dimitrie în viața sa.

Al doilea dar pe care ni-l oferă praznicul de astăzi este convingerea despre adevărul credinței noastre.

Sfântul Dimitrie a fost prigonit, arestat, închis în temniță și apoi ucis de ostașii împăratului păgân, dar credința în Hristos l-a întărit. Credința în Fiul lui Dumnezeu prin persecuții s-a întărit, Biserica a biruit lumea!

Având credință în Hristos, să fim liniștiți, căci Dumnezeu este cu noi, cu Biserica Sa și dușmanii de azi ai adevărului creștin nu vor avea nici o putere asupra celor ce-L mărturisesc pe Hristos.

Pentru „că Hristos, înviat din morți, nu mai moare. Moartea nu mai are stăpânire asupra Lui” (Romani 6, 9) și a zis Domnul „pe această piatră voi zidi Biserica Mea și porțile iadului nu o vor birui” (Matei 16, 18). În sfârșit, pilda de bărbăție și de curaj a Sfântului Dimitrie pe care îl pomenim, să ne întărească în curajul de a ne face pe deplin datoria de creștini.

Cununa muceniei sângeroase a trecut, dar cea a muceniei nesângeroase o avem permanent. Să venim ca să ne unim tainic cu Hristos-Domnul nostru sub această cunună. Amin.

Sfinții Arhangheli Mihail și Gavriil

(8 noiembrie)

*„Acum puterile cerești
împreună cu noi slujesc”*

Dacă în duminicile și sărbătorile de peste an pomenim amintirea marilor evenimente ale creștinătății sau numele sfinților săi, când Biserica noastră își îndreaptă privirea spre lumea văzută, spre om, azi, la prăznuirea soborului Sfinților arhangheli Mihail și Gavriil, Biserica își îndreaptă privirea și rugăciunea spre lumea nevăzută, spre cetele cerești și îngerești, care „pururea văd fața Tatălui Meu” (Matei 18, 10).

În Sfânta Scriptură se spune: „La început Dumnezeu a făcut cerul și pământul” (Facerea 1, 1). Aici Sfânta Scriptură vorbește de crearea celor două lumi, cerul cuprinzând lumea nevăzută cu existența duhurilor mai presus de om, după voința Părintelui ceresc, după care urmează pământul, cu tot ce se leagă de el, pe care îl vedem, deci lumea văzută, în cadrul căruia intrăm și noi în neamul omenesc.

Părinții bisericești, tâlcuitori ai cuvintelor dumnezeiești învață că „cerul” creat de Dumnezeu înainte de lumină și de aștri, înaintea viețuitoarelor și a omului au fost îngerii care dintru început au fost „duhuri slujitoare” pentru ocârmuirea lumii și ocrotirea oamenilor.

Lumea nevăzută a îngerilor a fost bună, dar după o bucată de vreme – mândria, invidia și pizma sunt izvorul

tuturor răutăților – au pizmuț pe Dumnezeu, căci doreau, din pizmă și mândrie, să fie asemenea Lui. Ce a rezultat de aici? Căderea lor capitală, fără mijloc de îndreptare și fără să mai poată a se apropia de fața Creatorului.

Creându-se această situație, îngerii s-au împărțit în două cete îngerești: ceata de îngeri în frunte cu Arhangheli Mihail și Gavriil, credincioasă și supusă lui Dumnezeu și ceata celor căzuți, care s-au ridicat împotriva lui Dumnezeu.

Prin sărbătoarea de azi închinată „Soborului mai marilor arhangheli Mihail și Gavriil și al tuturor puterilor cerești, celor fără de trupuri”, Sf. Biserică ne pune înainte aceste două feluri de caractere și atitudini.

Pe de o parte, ea ne înfățișează atitudinea și figura lui Lucifer, iar pe de altă parte, atitudinea și chipurile sfinților arhangheli Mihail și Gavriil. Într-o parte avem mândria și nrecunoștința, întrupate în Lucifer, iar în altă parte avem smerenia, credința, dragostea și curajul întruchipate în Mihail și Gavriil.

Sfânta Scriptură ne spune că toți îngerii au fost, la începutul existenței lor, ființe bune. Atât Lucifer cât și Sfinții Arhangheli Mihail și Gavriil au fost îngerii buni și au avut în ierarhia cerească o situație înaltă și vrednică. Fiecare din ei a fost înzestrat cu calități superioare și a primit de la Dumnezeu stăpânire peste o mare de îngeri.

Ce s-a întâmplat însă?

Lucifer, la un moment dat, când privește spre Dumnezeu și îi vede măreția, simte că se trezește în el germeul mândriei și al urii față de Dumnezeu. Măreția lui Dumnezeu îl indispuțe și se gândește la detronarea Stăpânului său și pe scaunul mării să se așeze el. Mândria îl îndeamnă la revoltă, iar pentru a fi mai sigur de reușită, ademenește de partea sa și pe mulți îngeri din ceata sa.

Astfel, în loc să fie recunoscător pentru darurile cu care l-a înzestrat Dumnezeu, el ia atitudine dușmănoasă față de Părintele ceresc, se revoltă împotriva Lui și vrea să-L detroneze. Înțelepciunea și mândria i s-au dovedit însă deșarte, căci revolta lui a fost înăbușită în mod fulgerător, iar el și adepții lui au fost izgoniți de Dumnezeu, din împărăția luminii, și au fost aruncați în locurile întunericului (2 Petru 2, 4).

Din această clipă, Lucifer și adepții lui devin duhuri rele, duhuri necurate, demoni.

Sfântul Arhanghel Mihail, care avea și el în subordine ceata îngerească, văzând răzvrătirea lui Lucifer, a convocat soborul cetelor îngerești, cu care prilej dezaprobă atitudinea lui Lucifer și îndeamnă îngerii la credincioșie, dragoste și ascultare față de Dumnezeu.

Pentru această atitudine Sf. Arh. Mihail „de-a pururea lăudat”, cum este numit în acatist, este păzitorul legii lui Dumnezeu și cu sabia sa de foc străjuiește ușa unde se aduc jertfele la altar. Stă mândru ca slugă a lui Dumnezeu, așa cum a stat cândva și a păzit intrarea în paradis, așa cum a oprit căderea îngerilor răi, mai înainte de zidirea lumii văzute și când cu sabia de foc în mâini, a strigat: „cine este Dumnezeu mare ca Dumnezeul nostru?” El este numit înger al „Legii și al dreptății”, înger al justiției și al judecății. El primește rolul de apărător al oamenilor de cel viclean. El are sabia de foc ca să apere pe cei slabi și să pedepsească pe cei nelegiuți. El sprijină pe cel de jos ca prin virtute să se ridice până la Dumnezeu.

Sfântul Arhanghel Mihail ne ajută și se roagă alături de noi în toate împrejurările când apelăm la dânsul. A fost crainicul și mesagerul în toată desfășurarea istorică a Vechiului Testament, când poporul ales se afla în greutăți și cerea ajutorul lui Dumnezeu.

Sfântul Arhanghel Gavriil este numit vestitor al darului lui Dumnezeu, zugrăvit la ușa diaconească din partea de miază-zi a Sfântului altar, și este parcă mai aproape de inima, de nădejdea și de mântuirea noastră.

Înger al harului lui Dumnezeu, al iertării și al jertfei, poartă în mâinile sale florile albe și imaculate de crin aduse în ziua Bunei Vestiri Maicii Domnului, crini care, cu parfumul harului, au îmbălsămat viața și nădejdea de mântuire. El este cel care a vestit nașterea Sfântului Ioan Botezătorul, el a vorbit cu dreptul Iosif despre taina întrupării neprihănite a Fiului lui Dumnezeu din Fecioara Maria. Tot el este acela care aduce *Vestea cea Bună Fecioarei Maria* că prin ea se va întrupa Fiul lui Dumnezeu, când îi spune: „Bucură-te, ceea ce ești plină de har, Domnul este cu tine, binecuvântată ești tu între femei” (Luca 1, 28).

Sfântul Arhanghel Gavriil rămâne în rugăciunile noastre un cald sprijin și ajutor.

Sfinții Arhangheli au o atitudine hotărâtă de iubire și ascultare față de Dumnezeu și de împotrivire față de cel rău. Ei nu admit nici o târguială cu Lucifer. În toate împrejurările, voința ne este liberă. Lucrarea hotărârii depinde de noi.

Biserica este mama noastră cea iubitoare, care caută să ne îndrume totdeauna pe calea binelui, și de data aceasta ea ne evidențiază mai ales virtuțile sfinților arhangheli și ne arată iubirea lor față de Dumnezeu și ne îndeamnă spre virtute.

În ce privește răul săvârșit de alții trebuie să-l înfruntăm cu curaj și cu bărbăție creștină, nu să fugim de el, temându-ne de neplăcerile care se ivesc. Pentru a învinge răul ni se cere o atitudine hotărâtă asemănătoare cu aceea a sfinților arhangheli, a căror prăznuire o săvârșim

astăzi. Se cere să iubim pe Dumnezeuul nostru, să iubim virtutea și să ne opunem păcatului.

În rugăciunile noastre ce le facem către bunul Dumnezeu, să cerem ajutorul și sprijinul sfinților îngeri spre a putea nădăjdui la câștigarea fericirii veșnice.

Cinstind îngerii îndepărtăm de la noi puterea răului, și prin aceasta cinstim pe însuși Dumnezeu, căci El i-a cinstit mai înainte făcându-i părtași celor mai mari străluciri cerești.

Ei vor fi cei mai buni mărturisitori pentru noi înaintea dreptului judecător. Amin.

Sfântul Ioan Botezătorul și Înaintemergătorul Domnului

(7 ianuarie)

Sfântul Ioan Botezătorul, a cărui naștere o serbăm azi se ridică în planul divin al mântuirii, ca o stea luminoasă, fiind rânduit de Dumnezeu, cum spune îngerul Gavriil „ca să întoarcă inimile părinților spre copii și pe cei neascultători la înțelepciunea dreptilor, ca să gătească Domnului un popor desăvârșit” (Luca 1, 17).

El a fost trimis de Dumnezeu ca să mărturisească despre lumina lui Hristos, ca toți să creadă în El, să gătească calea Domnului, ca omenirea să primească pe Fiul lui Dumnezeu, pe „Mesia”, cel mult așteptat și dorit cu inimă curată să aducă „roduri vrednice de pocăință”.

Ioan Botezătorul este fiul preotului Zaharia și al Elisabetei, vară cu Fecioara Maria, „amândoi drepti înaintea lui Dumnezeu, umblând fără prihană în toate poruncile și rânduielile Domnului” (Luca 1, 6). Preotul Zaharia și soția sa Elisabeta erau bătrâni și nu aveau copii, ceea ce în Vechiul Testament, la poporul evreu era considerat ca o pedeapsă din partea lui Dumnezeu.

Nașterea pruncului a venit în urma rugăciunilor părinților săi și este anunțată de îngerul Gavriil lui Zaharia pe când își făcea slujba în templul din Ierusalim. El se afla în altar și tămâia cu cădelnița. Atunci Arhanghelul Gavriil, trimisul lui Dumnezeu, s-a arătat lui Zaharia și i-a spus: „Nu te teme, Zaharia, pentru că rugăciunea ta a fost ascultată și Elisabeta, femeia ta, îți va naște un fiu și-l

vei numi Ioan. Și bucurie și veselie vei avea și, de nașterea lui, mulți se vor bucura. Căci va fi mare înaintea Domnului; nu va bea vin, nici altă băutură amețitoare și încă din pânțelele mamei sale se va umple de Duhul Sfânt” (Luca 1, 13-15).

De bucurie, bătrânului preot Zaharia nu-i venea să creadă: „După ce voi cunoaște aceasta? Căci eu sunt bătrân și femeia mea înaintată în zilele ei” (Luca 1, 18). Și îngerul i-a dat un semn: „Eu sunt Gavriil, cel ce stă înaintea lui Dumnezeu. Și sunt trimis să grăiesc către tine și să-ți binevestesc acestea. Și iată vei fi mut și nu vei putea să vorbești până în ziua când vor fi acestea, pentru că n-ai crezut în cuvintele mele, care se vor împlini la timpul lor” (Luca 1, 19-20). Și semnul s-a înfăptuit, ieșind din templu, unde tămâiasă, nu putea să mai vorbească, căci făcea semne către poporul care îl aștepta afară, iar poporul a înțeles că el a avut o vedenie.

Și Elisabeta a rămas însărcinată, lemnul uscat a odrăslit mlădița, pământul sterp a odrăslit pe Fiul pustiei, bucurându-se că Domnul Dumnezeu a făcut aceasta ca să ridice rușinea ei dintre oameni, căci acumă vecinii și neamurile ei se bucurau împreună cu ea că a mărit Domnul mila Sa cu dânsa.

La bucuria aceasta a luat parte și Preasfânta Născătoare de Dumnezeu, care a venit în casa lui Zaharia, la Elisabeta, rudenia sa. Mare a fost mirarea amândurora atunci când s-au întâlnit, căci auzind Elisabeta salutul Mariei a săltat pruncul cu bucurie în pânțelele ei și plină de bucuria pe care Duhul Sfânt i-o inspiră, a cunoscut Taina. Pruncul ei, zămislit din făgăduință, a văzut și a cunoscut pe Domnul Dumnezeuul său pe care-l purta Sfânta Fecioară în sine, de aceea Elisabeta a strigat cu glas mare, zicând: „Binecuvântată ești tu între femei și binecuvântat este rodul pântecelui tău. Că iată, cum veni

la urechile mele glasul salutării tale, pruncul a săltat de bucurie în pântecele meu. Și fericită este aceea care a crezut că se vor împlini cele spuse ei de la Domnul” (Luca 1, 42; 44-45).

La vremea convenită Elisabeta a născut un prunc de care s-au bucurat și au mulțumit lui Dumnezeu. Iar la opt zile după naștere, cum era obiceiul, s-au adunat rudeniile, prietenii și vecinii la casa lor ca să pună nume pruncului. Și nu se înțelegeau ce nume să-i pună. Unii voiau să-i dea pruncului numele tatălui său, adică Zaharia, mama dorea să-i pună numele Ioan. Cum toți erau nedumeriți, au făcut semn tatălui său, întrebându-l cum vrea să-i fie numele. Și cerând tatăl o tăbliță, a scris, zicând: Ioan este numele lui și toți s-au mirat. Și îndată i s-a dezlegat lui limba și a început să vorbească laudând pe Dumnezeu. Iar cei care au fost de față au zis: „Ce va fi, oare, acest copil?”. Iar Zaharia, tatăl pruncului, umplându-se de Duhul Sfânt a zis: „Iar tu, pruncule, prooroc al Celui Preaînalt te vei chema, că vei merge înaintea feței Domnului, ca să gătești căile Lui” (Luca 1, 76).

Vorbea prin preotul Zaharia Sfântul Duh și anunța poporului credincios pe Sfântul Ioan ce se tâlcuiește „darul lui Dumnezeu” trimis în lume să vestească venirea Domnului.

Sfintele Evanghelii nu ne oferă prea multe știri în legătură cu copilăria lui Ioan și nici cu sfârșitul părinților. Știm însă că de la o vârstă destul de tânără s-a retras în pustia Iordanului, și în meditație, rugăciune și post a cultivat darurile și virtuțile cu care să-și îndeplinească misiunea la care era chemat să o facă.

Îmbrăcămintea lui era din păr de cămilă peste care se încingea cu o curea, iar hrana sa erau lăcustele și mierea

sălbatică. Aici s-a format el încât, când a ieșit la propovăduire grația „cu duhul și cu puterea lui Ilie” (Luca 1, 17). Proorocul Maleahi îl vestise cu mult înainte, ca „îngerul Domnului care avea să meargă înaintea Domnului și să-i gătească calea”.

El propovăduiește cu putere pe Hristos în ținutul Iordanului, spunând: „Pocăiți-vă că s-a apropiat împărăția cerurilor” (Matei 3, 2). „Gătiți calea Domnului, drepte faceți cărările Lui” (Luca 3, 4). „Eu unul vă botez cu apă spre pocăință, dar Cel ce vine după mine este mai puternic decât mine; Lui nu sunt vrednic să-I duc încălțăminte; Acesta vă va boteza cu Duh Sfânt și cu foc. El are lopata în mână și va curăța aria Sa și va aduna grâul în jitniță, iar pleava o va arde cu foc nestins” (Matei 3, 11-12).

Mesajul predicii Sfântului Ioan este chemarea la pocăință pentru a primi pe Mesia. Fiind trimisul lui Dumnezeu înaintemergător al Fiului Său trebuia să pregătească pe oameni prin pocăință pentru a primi pe Mesia, îndemnând la lepădarea de păcat, la starea firească în Dumnezeu (Sf. Ioan Damaschin), întoarcere de la păcat la Dumnezeu.

Pocăința înseamnă a-ți da seama de păcat și de greutatea lui și apoi luarea hotărârii de îndreptare, de părăsire a vieții păcătoase și a trăi după voia lui Dumnezeu. Pocăința este schimbarea prin „înnoirea minții” (Romani 12, 2), schimbarea mentalității, o reșezare a gândirii și vieții noastre în duhul lui Dumnezeu. Prin pocăință Sfântul Ioan descoperă și arată sensul și dimensiunea autentică a căinței ca putere mare de primenire sufletească, de renaștere a umanului din oameni.

Pocăința a fost, deci, calea de pregătire pentru venirea împărăției mesianice. Din predica Sfântului Ioan ne dăm

seama cât era de hotărât. Mulțimii care îl întreba ce să facă, el răspundea: „Cel ce are două haine să dea celui ce nu are și cel ce are bucate să facă asemenea” (Luca 3, 11). Vameșilor le cerea să „nu cereți nimic mai mult peste ce vă este rânduit” (Luca 3, 13).

Soldatilor de asemenea le atrăgea atenția să nu asuprească pe nimeni și să nu pârască pe nedrept, și să fie mulțumiți cu ce li se plătește (Luca 3, 14).

Câteodată predica devenea aspră și necruțătoare cu fariseii și saducheii: „Pui de vipere, cine v-a arătat că veți scăpa de mânia ce va să fie? Faceți deci roade vrednice de pocăință” (Matei 3, 7-8) sau „Acum securea stă la rădăcina pomilor și tot pomul care nu face roadă bună se taie și se aruncă în foc” (Matei 3, 10); iar despre Mesia zice că „are lopata în mână și va curăța aria. Sa și va aduna grâul în jitniță, iar pleava o va arde cu foc nestins” (Matei 3, 12). Predica Sfântului Ioan era o predică ce pătrundea până în adâncul sufletului ascultătorilor săi, era o propovăduire convingătoare, zguduitoare. Păcatele oamenilor le mostra cu mare curaj, fără deosebire, chiar și pe regele Irod, care trăia în fărădelege.

Proorocul Ioan a cuprins în activitatea misiunii sale pe toți, pe toți cei de jos sau de sus ce veneau la el. Fără duritate, dar cu hotărâre sfântă, Sfântul Ioan a denunțat egoismul, orgoliul, ipocrizia, nedreptatea, fărădelegea etc., înfierându-le ca pe o gravă abatere de la legea sfântă, dar și de la firescul naturii omenești. În locul acestor păcate, Sf. Ioan s-a străduit să pună smerenia, cumpătarea, sinceritatea, dragostea. Stăpânirea deplină asupra egoismului și tentațiilor materiei pe de o parte, iar pe de alta, așezarea spiritului la rang de cârmuitor al vieții care nu se poate înfăptui cu deplin succes decât prin ascultare și comuniune cu Hristos.

Sfântul Ioan, cel mai mare dintre prooroci, este cel din urmă prooroc al Vechiului Testament și cel dintâi propovăduitor al lui Mesia, a fost epilogul Vechiului Legământ și prologul celui Nou. El a fost piatra de hotar dintre cele două Testamente, „mijlocitorul Legii Vechi și a celei Noi”, el face legătura între Vechiul și Noul Testament.

Sfântul Ioan a fost Luceafărul care a străpuns întunericul și a vestit apariția „Răsăritului cel de sus”, a fost zorile care s-au arătat după întunericul păcatului și înainte de a apărea pe bolta existenței pământești „soarele dreptății”: Mesia cel mult așteptat care a adus harul și adevărul!

Sfântul Ioan a fost „pecetea proorocilor”, cel mai mare prooroc pentru că a anunțat nu numai venirea lui Mesia, ca ceilalți prooroci ci, mai mult, el L-a prezentat și arătat poporului pe Mesia-Hristos: „Iată Mielul lui Dumnezeu, Cel ce ridică păcatul lumii” (Ioan 1, 29).

Însuși Mântuitorul spune despre Sf. Ioan că a fost „mai mult decât un prooroc” și „între cei născuți din femei, nimeni nu este mai mare decât Ioan” (Luca 7, 26; 28).

Sfântul Ioan a fost mai presus decât toți oamenii, precum îl cântă Biserica: „Cel ce ești mai presus decât toți proorocii și decât Apostolii Domnului... ne-ai arătat lămurit plinirea legii, începătura harului celui nou”.

Sfântul Ioan a fost trimisul, „îngerul Domnului” care a pregătit calea Fiului lui Dumnezeu (Maleahi 3, 1), el a fost „mare înaintea Domnului” cum vestise îngerul preotului Zaharia și „încă din pântecul mamei sale se va umple de Duhul Sfânt” (Ioan 1, 6).

Viața și activitatea Sfântului Ioan Botezătorul, pentru noi creștinii, constituie o școală la care suntem chemați

să învățăm multe, ca să putem prăznui cu adevărat numele lui.

Glasul lui răsună azi, poate mai mult ca oricând, în pustiul vremii pe care o trăim chemându-ne: „Pocăiți-vă că s-a apropiat împărăția cerurilor”. Să ne îndreptăm gândul către chemarea lui și să trăim viața noastră în strânsă legătură cu Mântuitorul Hristos și faptele noastre să fie vrednice de „pocăință”. Să aducem totdeauna „roade vrednice de pocăință” (Matei 3, 8) prin schimbarea purtării noastre și a modului nostru de gândire și viețuire bineplăcută lui Dumnezeu și folositoare oamenilor.

Să fim mărturii ale lui Hristos, al cărui nume îl purtăm noi creștinii, ca oamenii, văzând faptele noastre cele bune, să preamărească pe Dumnezeu Tatăl nostru. Amin.

Tăierea Capului Sfântului Prooroc Ioan Botezătorul

(29 august)

*„Iar Irodiada îl ura și voia
să-l omoare, dar nu putea”
(Marcu 6, 19).*

Una din virtuțile care trebuie să împodobească sufletul fiecărui creștin este iubirea. Ea este sentimentul sfânt care-l ridică pe om deasupra ființelor necuvântătoare, este forța de coeziune a vieții sociale, puterea care creează martiriul și eroismul. Tot ceea ce poartă o notă de noblețe, de frumos și de sublim, este un produs, un rezultat al iubirii. Ea este constructivă și asigură progresul.

Spre deosebire de iubire, *ura*, care este contrariul iubirii, coboară pe om în rândul animalului și este forța distructivă în mâinile răului. Ea destramă și răstoarnă organizațiile sociale, anihilează orice avânt și produce numai lacrimi, durere, nenorociri.

Un exemplu concret despre urmarea urii ni-l dă ziua și Sfânta Evanghelie de astăzi: Tăierea Capului Sfântului Ioan Botezătorul.

Pruncul pe care preotul Zaharia „îl numi Ioan”, după cuvântul îngerului, a fost o apariție minunată. Venirea lui pe lume stă legată de planul mântuirii omului după iconomia divină ce „era din veac ascunsă și nici de îngeri cunoscută” – chemarea lui a fost rânduită de sus. El a plinit-o desăvârșit.

Din copilărie, Sfântul Ioan s-a retras în pustiu în Iudeea, din jurul Iordanului, unde trăia în post și rugăciune.

Sfintele Evanghelii menționează că „avea îmbrăcăminte din păr de cămilă, și cingătoare de piele împrejurul mijlocului, iar hrana erau lăcuste și miere sălbatică” (Matei 3, 4; Marcu 1, 6).

De aici el vestește venirea lui Iisus, Cel ce va boteza cu Duh Sfânt și cu foc și Căruia i se socotea nevrednic „să-I ducă încălțăminte” (Matei 3, 11).

El este acela pe care Domnul l-a ales ca să-L boteze în apa Iordanului, deși Ioan încerca să-L oprească, spunându-I: „Eu am trebuință să fiu botezat de Tine, și Tu vii la mine?” (Matei 3, 14). Dar Iisus a insistat să-L boteze pentru a împlini „toată dreptatea”. Cu prilejul Botezului Domnului s-a făcut cunoscută Teofania sau Epifania, adică arătarea și descoperirea celor trei persoane ale Sfintei Treimi; când cerurile s-au deschis, Duhul Sfânt s-a pogorât în chip de porumbel asupra Fiului care se boteza, iar glasul Tatălui s-a auzit zicând: „Acesta este Fiul Meu cel iubit întru Care am binevoit” (Matei 3, 17).

Prin predică, Sf. Ioan Botezătorul a chemat pe oameni la pocăință, a trezit conștiința păcatului și cu o putere mare a combătut păcatul și fărădelegea.

Deci, o însușire a Sf. Ioan Botezătorul a fost bărbăția de a biciui imoralitatea și desfrâul care se încuibaseră în mediul social din zilele sale. Și fiindcă imoralitatea și-a făcut drum și la curtea regală, unde regele Irod trăia cu soția fratelui său Filip, proorocul s-a ridicat cu toată puterea cuvântului său contra acestui păcat și îl condamnă: „nu-ți este îngăduit să trăiești cu soția fratelui tău”. Nu ținu seama de situația înaltă a celor vinovați; pentru că avea convingerea că legile morale obligă deopotrivă

capetele încoronate ca și pe cei sărmani, înfierează cu toată bărbăția pe Irod și pe Irodiada.

Faptul acesta îi aduce neplăceri. Mulțimea anonimă îl aprobă în surdina, dar cei de sus îi caută pricină și prilej ca să-l piardă. Cea mai înfuriată este Irodiada care se vede descoperită și aruncată disprețului public. Ura îi întunecă mintea și îi cere lui Irod moartea lui Ioan Botezătorul. Irod se arată laș. Ca să satisfacă dorința Irodiadei, fără a supăra poporul, care ținea mult la Ioan, îl aruncă în temniță. Dar aceasta nu putea satisface ura și setea de răzbunare a Irodiadei, care pândește orice prilej pentru a pierde pe Ioan. Prilejul i se oferă în ziua nașterii lui Irod, când în fața invitaților, Salomeea, fiica Irodiadei dansează un dans care îi plăcu lui Irod atât de mult, încât promite fetei că îi va da orice va cere, până la jumătatea regatului. Salomeea aleargă la mama sa, Irodiada, pentru a o consulta ce să ceară. Iată prilejul cel mai bun pentru a-și putea satisface răutatea și răzbunarea: capul lui Ioan Botezătorul!

Salomeea devine unealta răutății mamei sale și îi cere lui Irod: „Vreau să-mi dai îndată, pe tupsie, capul lui Ioan Botezătorul” (Marcu 6, 25), cuvinte, care peste cele 20 de veacuri au rămas o dovadă întunecată despre cruzimea sufletului cuprins de ură.

Irod rămâne îngândurat și trist la cererea Salomeii, dar în fața promisiunii nu mai dă înapoi și astfel trimite călăul și taie capul Sfântului Ioan Botezătorul și îl aduce regelui. Irod îl dă fetei și fata îl duce mamei sale Irodiada. Astfel se desăvârșește ceea ce ura unei femei a urzit cu atâta sete de răzbunare.

Ucenicii lui Ioan auzind de această crimă oribilă care s-a săvârșit „i-au luat trupul și l-au înmormântat și s-au dus să-i dea știre lui Iisus”.

Potrivit tradiției, capul Sfântului Ioan Botezătorul a fost îngropat chiar de Irodiada, la palatul din Maherus. Dar una din femeile care îl însoțeau pe Mântuitorul, soția lui Huza, dregătorul lui Irod, l-a luat de acolo în taină și l-a îngropat în Ierusalim. Aceasta este socotită ca „prima aflare” a capului Sfântului Ioan Botezătorul. Așa s-a sfârșit viața acestui mare prooroc și sfânt și mare caracter. Nimic nu l-a putut clătina în fața adevărului dumnezeiesc.

Sfântul Ioan nu și-a încheiat lucrarea în slujba lui Dumnezeu acolo, pe malurile Iordanului, unde a avut fericirea de a atinge creștetul lui Mesia, și a-l descoperi lumii pe Hristos.

Praznicul de azi ne învață că omul stăpânit de ură nu mai ține seama în manifestarea ei de distrugere, de nici o lege morală a onoarei și a omeniei. Prin ură se distrug cămine, se omoară părinți, copii, femei și bătrâni fără apărare. Nimic nu este cruțat, pentru că ura nu cunoaște limite și nici nu alege mijloacele pentru atingerea scopului ei. Omul stăpânit de ură, ca Irodiada, nu mai judecă, ci stă sub patima satanică a urii.

Iubirea inspirată de Duhul lui Hristos aduce înțelegere, netezirea neînțelegerilor și conflictelor, care duce la restabilirea unei drepte și echilibrate conviețuiri omenești.

Sf. Ioan Botezătorul, prin smerenia și jertfa sa, a devenit un stâlp neclintit al Bisericii și cheamă duhul nostru cel de astăzi, atât de neliniștit și tulburat, să se lase în reculegere morală și duhovnicească.

Binele și Adevărul pe care le vrem aduse în lume, ca fii ai Bisericii lui Hristos, ne cer tuturor jertfă de dăruire, întărirea credinței până la înfruntarea morții. În acest fel, să ne întoarcem la Hristos, la Biserica Lui cea Sfântă.

Lumea a căzut în multe păcate, indiferență, desfrânări, beții și fărâdelegi. Să ascultăm „Glasul celui ce strigă în pustie: Gătiți calea Domnului, drepte faceți cărările Lui; pocăiți-vă că s-a apropiat împărăția cerurilor, faceți deci roade de pocăință. Cel ce are două haine să dea celui ce nu are și cel ce are de mâncare să facă asemenea; pui de năpârcă – cine v-a spus că veți scăpa de mânia ce va să fie”.

Cu această hotărâre să părăsim păcatele, luând mijlocitor și rugător pentru noi pe marele Prooroc Înainte Mergător și Botezător Ioan, să cerem: Doamne, izbăvește-ne de necaz, mânie, primejdie, dureri și suferință și mântuiește sufletele noastre. Amin.

Înălțarea Sfintei Cruci

(14 septembrie)

Între sărbătorile mari, împărătești, la loc de cinste, pe care le prăznuiește sfânta Biserică în timpul anului, este și Înălțarea Sfintei Cruci.

În lumea veche greco-romană, crucea era unul din cele mai grele instrumente de tortură. Condamnarea la moarte pe cruce era aplicată doar marilor criminali, sclavilor fugari, iar crucificatul se socotea cel mai nenorocit om, căci pe lângă durerea fizică ce-i era provocată de străpungerea palmelor și picioarelor cu niște piroane groase și pe lângă ținerea trupului, astfel fixat pe lemn în stare de nemișcare, cu ochii în soare până ce murea, i se mai adăugau și suferințele morale provocate de disprețul public, de care era nelipsit. Suferințele sufletești îl lipseau de orice suport moral ce i-ar fi putut ușura într-o oarecare măsură chinurile sale. Căci ce putea să mai spere de la Dumnezeu iudeul răstignit, care știa că în Lege scrie despre dânsul „căci blestemat este înaintea Domnului tot cel spânzurat pe lemn” (Deuteronom 21, 23). La ce se putea aștepta din partea zeilor și semenilor săi sclavul răstignit care știa că nu înseamnă pentru societate decât un biet „instrument de lucru dotat *cu voce*” și de care stăpânul său dispunea cum voia?

Cum putea să mai privească spre oameni iudeul crucificat, care prin osânda lui era socotit că spurcă pământul și nu-i era îngăduit să rămână pe suprafața lui, peste apusul soarelui, iar dacă n-avea norocul să moară mai

degrabă, i se zdrobeau oasele cu ciocanul? Era prăbușirea cea mai grea a mizeriei totale a celui osândit. Iar în mintea oricărui om din acea societate veche inspira oroare, sau în cel mai fericit caz, milă.

La o astfel de moarte a fost condamnat și Iisus Hristos, sub huiduielile unei gloate însetate de sânge.

Prin osândirea Domnului Hristos la moarte, prin răstignire pe cruce „s-a arătat până unde coborâse ticăloșia noastră, de am fost în stare să socotim pe Cel ce era bunătatea întrupată ca pe cel mai rău, de am fost în stare să ne smintim de Cel mai bun ca de cel mai nevrednic. Dar în același timp în suferința morții celei mai rușinoase din partea Fiului lui Dumnezeu s-a arătat cât de totală a fost smerenia și iubirea lui Dumnezeu față de noi” (*Mitropolia Banatului*, nr. 1-4/1976, pag. 207).

Dar pentru că Fiul lui Dumnezeu Domnul Hristos, Dumnezeu Omul a murit pe cruce, ea a devenit obiect de venerare, de cinstire deosebită pentru noi, creștinii.

Când facem semnul Sf. Cruci, o cinstim, dar și adorăm pe Domnul Hristos și cum spune un mare predicator, „noi ne închinăm crucii și prin ea adorăm pe Însuși Acela, a cărui este crucea”, adică a Mântuitorului Hristos.

Creștinii de pretutindeni venerază Sf. Cruce pentru multe și întemeiate motive arătate în Sfânta Scriptură și Sfânta Tradiție.

În primul rând, crucea este altarul real, istoric, al creștinismului pe care Domnul Iisus Hristos s-a adus jertfă pe Sine, reală, sângeroasă, universală, prisositoare, odată pentru totdeauna și „pentru toți, pentru iertarea păcatelor”.

Domnul Iisus Hristos a fost și jertfă adevărată și arhiereul care s-a adus jertfă pe altarul crucii de pe Golgota.

Cum spune rugăciunea: „că Tu ești Cel ce aduci și Cel ce Te aduci” pentru mântuirea noastră.

Jertfa de pe cruce se prelungește până la sfârșitul veacurilor, prin jertfă nesângeroasă, în Sfânta Liturghie, unde Domnul Iisus Hristos este, de asemenea, și jertfă, așa cum ne învață Sfinții Părinți: „Că Tu ești Cel ce aduci și Cel ce Te aduce, Cel ce primești și Care Te împarți, Hristoase, Dumnezeuul nostru” (Rugăciunea Heruvicului).

Este momentul cel mai cutremurător pentru slujitorul care săvârșește Sf. Liturghie. Astfel, Sf. Liturghie asigură credincioșilor în toate timpurile și locurile comuniunea cu Dumnezeu. „Sfânta Liturghie reprezintă, deci, o viață ce trăiește în veci, o jertfă neîncetat activă, legată nedespărțit de persoana Mântuitorului” (Prof. Vintilescu). De vreme ce este o datorie sfântă de a lua parte la Sf. Liturghie și de a cinsti altarul bisericii în care este săvârșită Sf. Liturghie, pentru că altarul, după cuvântul Sf. Scripturi este „sfințenie mare, tot ce se va atinge de el se va sfinți” (Ieșire 29; 37), tot așa și crucea Domnului trebuie să fie cinstită după cuviință, pentru că ea este altarul pe care s-a adus cea mai înaltă jertfă.

Sfânta Cruce are putere de a alunga duhurile rele, adică pe diavoli.

Sunt multe cazuri în viața fiecărui creștin despre puterea de a înlătura ispita diavolească și stăpânirea răului asupra credincioșilor, prin semnul Sfintei Cruci.

Sfinții Părinți, luând dovedirea puterii Crucii biruitoare asupra uneltirilor diavolului împotriva credincioșilor, au alcătuit rugăciuni care cuprind simțăminte de venerare față de Sf. Cruce și în același timp, față de Dumnezeu: „Doamne, armă asupra diavolului, Crucea Ta o ai dat nouă, că se îngrozește și se cutremură, nesuferind a căuta spre puterea ei; că morții i-a sculat și moartea

o a surpat. Pentru aceasta ne închinăm îngropării Tale și Învierii" (Stihira de la Laude).

Sfântul Chiril (313-386), Patriarhul Ierusalimului, vorbind despre puterea biruitoare a Crucii împotriva diavolului, spune: „Când ne însemnăm pe noi înșine cu semnul cinstitei cruci, atunci diavolul, știind că Hristos Domnul S-a pironit pe dânsa pentru mântuirea noastră și pentru pierderea puterii diavolești, nu poate să stea de față, nici să sufere puterea crucii, ci fuge de la noi și nu ne mai bântuie și mai ales pentru că avem atunci deprindere să chemăm numele lui Hristos”.

Sf. Ioan Gură de Aur zice despre Sfânta Cruce: „Crucea este nădejdea creștinilor, învierea morților, călăuza celor deznădăjduiți, toiag de sprijin celor dragi, mângâiere celor săraci, frâul celor bogați, pierzarea celor mândri, pierzania făcătorilor de rele, biruință asupra diavolului, învățătoarea celor tineri, susținătoarea celor lipsiți, cârmaciul corăbierilor, limanul naufragiaților, zidul de apărare a luptătorilor. Crucea este părintele celor orfani, apărătoarea fecioarelor, sfătuitoarea iubitorilor de dreptate, liniștea celor întristați, apărătoarea celor mici și slabi, înțelepciunea bărbaților, ultimul gând al bătrânilor, lumina ce luminează în întuneric, măreția și strălucirea regilor, libertatea robilor, slava mucenicilor, temelia bisericii, surparea celor răi, apărarea văduvelor, pierzania stricaților, doctorul celor bolnavi, pâinea celor flămânzi, izvor a toată înțelepciunea și acoperământul celor goi”. Iată câte daruri revarsă Domnul peste noi prin Sfânta Cruce. Drept aceea, Sf. Cruce trebuie să fie venerată de toți credincioșii, pentru că ea este nedespărțită de Hristos pentru totdeauna. Ea a devenit „semnul Fiului Omului” (Matei 24, 30) și, de aceea, ea se va arăta pe ceruri împreună cu

Hristos la sfârșitul veacului, când El va veni să judece pe toți câți au viețuit pe pământ.

Semnul Sfintei Cruci a intrat profund, zi de zi, în viața credincioșilor, marcându-le existența spirituală. Ea este pecetea sub a cărei pavăză creștinul intră de la „nașterea sa în Hristos”, prin Botez și se menține până la trecerea în lumea cealaltă, pecetluindu-i-se mormântul.

Semnul Sfintei Cruci este cea mai simplă rugăciune, care însoțește alte rugăciuni. Atunci când creștinul se închină cere ajutor de la Dumnezeu, fiind încredințat că prin acest semn al biruinței preamărim pe Dumnezeu și ne dăruim lui Dumnezeu.

Sfânta Cruce este semnul sau pecetea lui Dumnezeu, care îi întărește și păzește pe toți cei ce o cinstesc și se închină ei. Celor ce o cinstesc din toată inima le dă puterea de a se lepăda de păcate și patimi și de a comunica cu Hristos. Ea ne hrănește duhovnicește și ne sfințește. „O ce mare putere are Sf. Cruce! Ce schimbare a realizat în natura umană! Ea a dus-o cu sine la lumina infinită, ea a chemat-o de la moarte veșnică”, zice Sfântul Ioan Gură de Aur.

Credincioșii creștini, întăriți de sentimentul de profund respect față de Sfânta Cruce și-au zidit și își zidesc biserici în formă de cruce, își împodobesc casele lor cu crucea creștină și, când ies din această viață și sunt așezați în sicriu, li se pune pe piept crucea, iar la mormânt au ca semn sfânt crucea așezată la capul lor.

Crucea este semnul văzut prin care se deosebesc creștinii de necreștini, este sfințită prin sângele lui Hristos care a făcut-o altar de jertfă proprie, spre iertarea păcatelor noastre; ea este armă împotriva dușmanilor văzuți și nevăzuți. În legătură cu Sf. Cruce, Sf. Ap. Pavel face o

judecată mângâietoare pentru noi creștinii, când zice „căci cuvântul Crucii, pentru cei ce pier, este nebbie; iar pentru noi, cei ce ne mântuim, este puterea lui Dumnezeu” (I Corinteni, 1 18) și „înțelepciunea lui Dumnezeu” (I Corinteni 2, 7).

Pentru noi, creștinii, este puterea lui Dumnezeu, pentru faptele minunate pe care Domnul le săvârșește prin ea.

Noi trebuie să știm și să ținem minte că prin Hristos și Cruce am devenit „făptură nouă” (Galateni 6, 14-15), adică oameni renăscuți (2 Corinteni 5, 17) și fii ai lui Dumnezeu, moștenitori ai mântuirii. De aceea avem îndatorirea de a ne închina regulat cu semnul Sfintei Cruci, cu gândul la instaurarea dragostei și buneînțelegeri între oameni. Să nu uităm noi, creștinii, de a purta și face crucea ca mijloc de luptă împotriva plăcerilor vinovate ale păcatelor, dar și ca mijloc de luptă și biruință împotriva ostenețelor și necazurilor din viață, gândindu-ne mereu la Crucea lui Hristos, prin care El a biruit păcatul și pe diavolul; să o facem în tot locul și în tot timpul, ca prin aceasta să ne unim cu Hristos.

Să ne aducem aminte de cuvintele spuse de Mântuitorul „Oricine voiește să vină după Mine, să se lepede de sine, să-și ia crucea și să-Mi urmeze Mie” (Marcu 8, 34). Amin.

Sfântul Apostol Andrei

(30 noiembrie)

Astăzi pomenim pe Sfântul Apostol Andrei „cel întâi chemat” dintre apostoli. Era frate cu Simon Petru, tatăl lor fiind pescarul Iona din Betsaida, localitate situată pe țărmul lacului Ghenizaret, în nordul Palestinei. Amândoi s-au numărat printre „ucenicii” Sfântului Ioan Botezătorul, ascultând predicile din pustiul Iordanului, cu îndemnurile la pocăință și cu proorocia despre venirea lui Mesia.

Începutul misiunii Sfântului Andrei este de o impresionantă frumusețe: a doua zi după Botezul Domnului, Sfântul Ioan Botezătorul sta de veghe pe țărmul Iordanului cu doi ucenici ai săi, printre care și Andrei. Mântuitorul trece pe lângă ei. Sf. Ioan Botezătorul îl zărește și îl identifică: „Iată Mielul lui Dumnezeu Cel ce ridică păcatele lumii” (Ioan 1, 29).

Cei doi ucenici, fără să spună vreun cuvânt, au pornit după Iisus. Când Iisus a văzut că se țin după El i-a întrebat: „Ce căutați? Ce vreți?” Iar ei au răspuns printr-o altă întrebare: „Învățătorule, unde locuiești?” „Veniți să vedeți!” le-a răspuns Hristos. Ei s-au dus și au rămas cu Domnul până la al zecelea ceas. Andrei, întâlnindu-se cu fratele său, Simon, i-a împărtășit bucuria de a fi văzut pe Mesia și l-a dus și pe el la Iisus.

De aceea Biserica îl numește pe Sfântul Andrei „cel dintâi chemat” sau „primul chemat la apostolat”.

După această întâmplare, ei s-au întors la ocupațiile lor obișnuite de pescari. Măinile lor aruncau mrejele în mare pentru a prinde pește, însă inima lor era statornic la împărăția lui Dumnezeu.

Într-una din zile, Mântuitorul se ivi și pe țărmul lacului Ghenizaret și le zise: „Veniți după Mine și vă voi face pescari de oameni”. Andrei, din acel moment, își lăsă barca, părinții și casa și îl urmă pe Iisus. Dorul lui cel mare a fost să între între ucenicii Mântuitorului. Din acea clipă Domnul i-a fost cea dintâi călăuză și L-a făcut cel dintâi Apostol. Cât de luminoasă a fost pentru Andrei ziua chemării sale la această vrednicie de apostolat! Bucuria cea mare care i-a umplut sufletul se vede și din graba și însuflețirea cu care el îl aduce la Iisus și pe Simon, numit mai târziu Petru și cu graba cu care lasă toate și urmează pe Iisus.

Sfântul Apostol Andrei a fost permanent alături de Mântuitorul: L-a însoțit pe drumurile Țării Sfinte, a fost martor la minunile pe care le-a săvârșit, ascultând învățăturile Sale și parabolele pe care le-a rostit în fața mulțimilor, a suferit alături de ceilalți apostoli, atunci când Domnul a fost prins, judecat, chinuit și apoi răstignit pe cruce, s-a bucurat alături de ei când a aflat de minunea Învierii din morți și L-a văzut pe Domnul înviat în prima zi și după opt zile, când au primit porunca de a predica Evanghelia la toate neamurile (Matei 28, 19).

În urma acestei porunci date de Domnul Iisus, după pogorârea Duhului Sfânt și întemeierea Bisericii la Ierusalim în ziua cincizecimii, Sf. Ap. Andrei a predicat în Țara Sfântă: Ierusalim, Iudeea, Galileea și Samaria, apoi în Asia Mică, de unde a trecut în Europa, pe țărmul apusean al Mării Negre, ajungând până în Sciția Mică (Dobrogea de azi), dar și în Nordul Mării Negre, teritorii cunoscute sub numele de Sciția Mare.

Sosit în părțile noastre, la strămoșii noștri, împlinind cuvintele Mântuitorului: „mergând, învățați toate neamurile, botezându-le în numele Tatălui și al Fiului și al Sfântului Duh” (Matei 28, 19), a căutat cu râvnă să transforme vechiul Istru – Dunărea – într-un adevărat Iordan pe pământul nostru. Așa s-au botezat la glasul cel blând, mii și mii de geto-daci, cu femei și copii, peste care s-a coborât același Duh Sfânt, cum s-a coborât peste toți câți s-au botezat în numele lui Iisus Hristos și au primit taina sfântă și de lumină de la El.

Din această clipă a răsărit o nouă primăvară în sufletul strămoșilor noștri. Era primăvara harului: creștinismul. Aceste învățături au rodit bogat și au dat împărăția spirituală a neamului românesc. Roadele noii învățături au crescut în Sciția Minor și mai târziu.

Aici s-au clădit biserici, de aici s-au ridicat figuri de mare prestigiu, ca Dionisie Exigul, Ioan Casian – lumini strălucitoare pentru întreaga Ortodoxie – cât și mulți predicatori.

Putem spune că propovăduirea sfântului Andrei a însemnat foarte mult pentru poporul nostru, căci el ne-a adus credința cea adevărată, izvorâtă din însăși învățătura Domnului; ne-a adus pe Hristos, fără nici o schimbare, ne-a adus unitatea: „un Domn, o credință și un botez”, pacea și înfrățirea, imbold de lucru cu hărnicie în câmpul propovăduirii lui Hristos.

Pentru toate acestea, noi îl cinstim după cuviință și ne rugăm lui ca adevărați fii, născuți în duh și adevăr.

Din Sciția Minor s-a îndreptat spre sud, ajungând în ținuturile grecești, unde pe mulți păgâni și închinători la idoli i-a adus la dreapta credință și la cunoașterea lui Hristos și ajunge în orașul Patras unde primește moartea, fiind răstignit pe o cruce în formă de X.

Cine dintre noi ar putea uita vreodată mucenicia Sfântului Apostol Andrei? Crucea lui, care a fost numai a lui? Bucuria lui de a muri răstignit pe ea, ca Domnul, dar pe una pe care nevrednicia lui o dorea să nu fie ca a Domnului, căci a cerut să fie răstignit pe o cruce în formă de X.

O tradiție spune că i s-a adresat cu aceste cuvinte: „Mă închin înaintea ta, cruce sfântă, care ai fost sfințită de trupul Domnului, și cu măduarele Lui, ca și cum cu niște pietre de preț ai fost împodobită. Mai înainte ca Domnul să fi fost atârnat de lemnul tău, eu mă îngrozeam când te vedeam, dar prin suferința Domnului meu, tu ți-ai agonisit cerească și negrăită dragoste și tu ești râvnită azi de inima mea ca o binecuvântare.

Iată, eu mă apropii de tine cu bucurie și fără nici o sfială! De când te doresc! O, cruce, prea bună, cea prea înfrumusețată și cu vrednicie prea împodobită! Tu, cea pe care te-am dorit, te-am așteptat și te-am căutat atât de mult, smulge-mă din vălmășagul oamenilor și du-mă la Stăpânul meu! El m-a răscumpărat prin tine, din brațele tale să mă primească”.

Sfântul Apostol Andrei, după cuvântul Sfântului Apostol Pavel a propovăduit „pe Iisus cel răstignit; viața lui începe cu răstignirea Domnului și se încheie cu propria sa răstignire. Crucea a fost amvonul lui”.

Întreaga sa viață și activitate au fost: prin cruce la slavă, prin suferință la biruință.

După trecerea sa către Domnul, trupul său s-a proslăvit în moaște care, în timpul lui Constanțiu, fiul lui Constantin cel Mare, au fost aduse cu mare cinste la Bizanț, împreună cu ale Sfinților Luca și Timotei și așezate în biserica Sfinților Apostoli, în partea dreaptă a Sfântului Altar.

Gândindu-ne la tot ce a făcut Sfântul Andrei, ne stăruie în suflet modelul său de credință pentru Hristos, de iubire, până la jertfă, pentru toți oamenii; dar mai ales pentru noi, fiii Bisericii Ortodoxe Române, el este Apostolul nostru, care ne ocrotește cu toiag de păstorire de două mii de ani.

Cinstind vrednicia sa, noi cinstim pe toți predicatorii care au propovăduit Evanghelia lui Iisus Hristos în lume, de la început și până astăzi, care ne sunt pilde de viață și de virtute și îndemnuri vii întru mărturisirea aceleiași credințe și aceleiași iubiri înflăcărate. În ziua prăznuirii Sfântului Andrei (30 noiembrie), se cuvine ca și noi să cântăm cu întreaga Biserică Ortodoxă imnul său sfânt: „Betsaida, veselește-te, că întru tine au înflorit din grădina de taină, crin bine mirositor, Petru și Andrei, care lumea toată au umplut-o de mireasma propovăduirii credinței în Hristos”. Amin.

Sfântul Ierarh Nicolae

(6 decembrie)

Prăznuim astăzi pe Sfântul mare Ierarh Nicolae, unul din cei mai venerați sfinți din întreaga creștinătate.

Întinderea și vechimea cultului său, mulțimea bisericilor, altarelor și monumentelor înălțate în cinstea sa, venerația și încrederea credincioșilor de toate vârstele, din toate veacurile și din toate locurile pentru Sfântul Nicolae arată puternica strălucire a sfințeniei sale, tăria marilor sale virtuți și puterea minunată a faptelor sale. Viața sa pe pământ a fost ca o făclie care a luminat lumea în care a trăit și care nu a încetat să lumineze nici după trecerea sa în veșnicie.

Faptele sale sunt și azi făclii călăuzitoare pentru creștinii ce se străduiesc să dobândească mântuirea.

Sfântul Nicolae s-a născut în anul 270, în orașul Patara, din Lichia, oraș în partea de miazăzi a Asiei Mici. Părinții săi, Teofan și Nona, creștini aleși, au crescut pe fiul lor, Nicolae, în duhul învățaturii și a dragostei creștine. De mic a cunoscut și a trăit în credința creștină, ducând o viață aleasă și plăcută lui Dumnezeu. După moartea părinților, moștenindu-le averea, Nicolae a făcut cu ea fapte de milostenie, ajutând pe oamenii săraci, bolnavi, văduve și orfani. Mulți credincioși care îl cunoșteau doreau să-l vadă preot și chiar episcop, dar el le arăta că nu este vrednic de asemenea slujiri.

Se întâmplă ca în vremea aceea să moară arhiepiscopul din orașul Mira, din provincia Lichia. Clerul și

credincioșii s-au rugat lui Dumnezeu să le lumineze mintea spre a putea să aleagă un vrednic păstor. Și a fost ziua lui Dumnezeu să fie ales Nicolae. Cu toate că el arătase alegătorilor săi că nu se socotește vrednic de această slujbă, a fost totuși ales și așezat în scaunul de întâistătător al Bisericii din orașul Mira Lichiei. Alegerea sa ca arhiepiscop în Mira s-a petrecut tocmai în vremea celor de pe urmă persecuții ale împăraților romani împotriva creștinilor. Împărații Dioclețian și Maximilian, tirani prigonitori, au luat pe Sfântul Nicolae, l-au bătut și l-au pus la grele suferințe, silindu-l să se lepede de credința creștină și să jertfească idolilor păgâni. Sfântul a răbdat toate cu seninătate și tărie, dar de Hristos nu s-a lepădat și a fost aruncat în temniță. S-a îndurat însă Bunul Dumnezeu de a ridicat la conducerea imperiului roman pe Sfântul împărat Constantin care a dat libertate creștinilor. S-a întors atunci și Sfântul Nicolae în mijlocul turmei sale. A pus să se rezidească sfintele biserici dărmate de păgâni și a făcut totul pentru a șterge urma prigoanei îndurate de creștini. La anul 325 a luat parte la primul sinod ecumenic și a apărât cu dârzenie dreapta credință împotriva rătăcirilor ereticului Arie. A păstorit apoi turma cu aceeași dragoste părintească, până la adânci bătrâneți.

Mulți, ca stelele de pe cer, sunt sfinții care au strălucit în cursul istoriei creștine și care împodobesc azi cu numele lor, calendarul nostru. Unii au strălucit prin tăria cu care au propovăduit, au mărturisit și au apărât credința creștină, uneori până la jertfă; alții, prin înțelepciunea și știința lor, alții, prin iscusința lor de întemeietori și organizatori ai vieții creștine, mai toți prin curăția și sfințenia vieții lor.

Sfântul Nicolae strălucește însă între ceilalți sfinți creștini, ca un luceafăr între stele. El este unul dintre sfinții cei mai cinstiți de toată creștinătatea. Virtutea principală pentru care creștinii îl iubesc este marea sa iubire pentru credincioșii simpli, săraci și trudiți pe care i-a păstorit cu grijă, cu credință și cu durere de inimă. Sfântul Nicolae este chipul adevărat al păstorului celui bun, care după cuvântul Mântuitorului și-a pus sufletul său pentru oi (Ioan 12, 19). Ca episcop, Sfântul Nicolae s-a purtat nu ca un stăpân, ci ca un *Părinte* povățuitor, ajutător, mângâietor și sfințitor al turmei încredințate ca păstorie. Avea o inimă de aur, plină de bunătate, de blândețe, de milă și de iubire. Încă de mic îi plăcea să facă numai bine în jurul său. S-a jertfit pe sine, pentru ca să ferească și să mântuiască pe credincioși.

A trăit în sărăcie, ca să umple cu prisosul său lipsa altora; s-a lipsit pe sine ca să dea altora; s-a smerit pe sine, ca să fie pildă tuturor. S-a uitat pe sine însuși, fiindcă neconținut s-a gândit numai la alții și le-a purtat de grijă. A fost pentru turma sa un părinte bun, blând și iubitor.

A împlinit cuvintele Mântuitorului: „Milă îmi este de mulțime” (Matei 15, 32; Marcu 8, 2). De aceea, toată viața lui a fost o continuă jertfă, o dăruire de sine pentru binele și mântuirea credincioșilor lui dragi. Și inima și punga i-au fost veșnic deschise la suferința și durerea omului, cu care a câștigat încrederea și cinstirea poporului.

Multe sunt faptele de iubire și de milostenie creștine săvârșite de Sfântul Nicolae. Iată numai câteva din ele: când a plecat la Ierusalim, Sfântul Nicolae a împărțit săracilor toată averea moștenită de la părinți. Odată, neavând ce să le dea celor ce veneau la el după ajutor, și-a vândut o parte din cărțile de care avea nevoie, precum și odăjdiile cu care slujea, iar banii i-a împărțit săracilor.

Altă dată, când un om cu trei fete de măritat, a sărăcit, nu le putea căsători, neavând ce să le dea zestre și, de aceea s-a hotărât să le dea spre desfrânare, cum era obiceiul vremii. Sfântul l-a muștrat cu asprime, dar în prima noapte s-a dus pe furiș la casa nefericitului părinte și i-a lăsat pe fereastră o pungă cu bani, ca zestre pentru prima fată; în noaptea următoare, a dus a doua pungă, iar a treia noapte, a făcut la fel, salvând astfel din ghearele mizeriei și ale pierzării, pe cele trei fecioare. Când o secetă s-a abatut peste eparhia lui, Sfântul Nicolae a salvat-o de la foamete, cumpărând grâu și împărțindu-l el însuși populației sărace și celor flămânzi. Altă dată, auzind că trei tineri de neam bun au fost întemnițați pe nedrept și osândiți la moarte, Sfântul Nicolae s-a dus la guvernatorul locului și la împăratul Constantin cel Mare și nu s-a lăsat până când nu i-a salvat de la osânda nedreaptă.

Pe scurt, Sfântul Nicolae a fost ajutorul celor sărmani, mângâietorul celor necăjiți, ocrotitorul și sprijinitorul celor nedreptățiți, izbăvitorul celor în primejdie, tuturor părinte și pildă de urmat (Acatistul Sfântului Nicolae din Ceaslov). De aceea și credincioșii l-au răsplătit cu iubirea lor, cu admirația și cinstirea lor pe care i-au dovedit-o totdeauna.

Când s-a dezlănțuit prigoana împotriva creștinilor, prigonitorii l-ar fi ucis, dacă nu s-ar fi temut de mânia poporului, care și-a însoțit păstorul cu dragoste și nu l-a părăsit nici la ușile temniței. Iar când Sfântul Nicolae și-a dat obștescul sfârșit, a fost plâns cu durere de toți credincioșii. După moartea sa, au început să-l cinstească după cuviință, ca pe un sfânt, iar pomenirea lui s-a întins și a rămas neștersă în sufletele și amintirea creștinilor din toate locurile și din toate timpurile.

Dar Sfântul Nicolae a fost răsplătit pentru bună-tatea, iubirea și blândețea lui, nu numai cu dragostea și cinstirea oamenilor aici pe pământ, ci și cu fericirea veșnică în Ceruri, după moartea sa. Căci „Dumnezeu este iubire” (Ioan 6, 16) și de El ne apropiem mai întâi de toate prin iubire. Iubind pe oameni, ne apropiem de Dumnezeu. Și Sfântul Nicolae este unul dintre cei ce s-au apropiat de Dumnezeu, tocmai pentru că a iubit mult pe semenii săi. Iar iubirea lui față de oameni a fost așa de mare, încât ea se prelungește dincolo de limitele vieții sale pământești. De acolo, din ceruri, cu trecerea de care se bucură în fața lui Dumnezeu, Sfântul Nicolae ajută încă pe acei care i-au fost atât de dragi în viață, pe acei săraci, bolnavi și suferinzi, umiliți și asupriți, în care el a văzut totdeauna niște frați mai mici ai lui Hristos însuși.

Corăbierii l-au luat pe Sfântul Nicolae ca ocrotitor și păzitor al lor. Toți îl cheamă în ajutor, atunci când se află în primejdie de înec. Sfântul Nicolae a lăsat peste veacuri amintirea frumoasă, trainică și durabilă a unui mare păstor, părinte, ocrotitor și binefăcător al turmei încredințate lui spre păstorire, vajnic mărturisitor al lui Hristos, apărător al dreptei credințe și mare făcător de minuni. Viața lui minunată ne învață, mai ales în vremea noastră, un mare adevăr: cu cât ne vom smeri mai mult pe noi înșine și vom face din viața noastră un altar de jertfă pentru binele și fericirea semenilor noștri, cu atât ne vom înălța mai sus în prețuirea și în iubirea semenilor noștri pe pământ și cu atât vom plăcea mai mult lui Dumnezeu. Precum spune una din cântările bisericesti alcătuite în cinstea Sfântului Nicolae: „a câștigat cu smerenie cele înalte și cu sărăcie cele bogate”.

Este ziua Sf. Nicolae, să cinstim cu adevărat pomenirea lui.

Cel mai bun chip de a cinsti pe sfinți este să le urmăm pilda și să ne silim de a fi ca ei. Cea mai mare și mai curată bucurie pe care le-o putem face sfinților este aceea de a le imita viața, împodobindu-ne cu virtuțile lor și făcând faptele lor. Dacă vrem să împletim o cunună de laudă măritului sfânt Nicolae, a cărui pomenire o săvârșim, să fim buni și blânzi ca el, să fim dreپți și smeriți cum a fost el, să facem în jurul nostru numai bine, ajutor, mângâiere și bucurie, așa cum a făcut el!

Mărite Sfinte Nicolae! cu puterea și harul pe care le-ai câștigat înaintea lui Dumnezeu, ascultă rugăciunea noastră! Ajută-ne și ocrotește-ne pe toți cei care s-au adunat astăzi în sfintele biserici, pentru a-ți aduce prinos de laudă și roagă pe Bunul Dumnezeu să ne păzească de răutate și să stingă vrăjmășia din familie, din țară și din lume și să ne mântuiască. Amin.

Sfântul Arhidiacon Ștefan

(27 decembrie)

Patimile, moartea și învierea Domnului nostru Iisus Hristos, apoi înălțarea lui la cer formează temelia creștinismului.

Învățătura Lui împreună cu minunile Lui culminează cu îmbărbătarea ucenicilor și a tuturor celor care îl vor urma, cu cuvintele: „Acestea vi le-am grăit, ca întru Mine pace să aveți. În lume necazuri veți avea; dar îndrăzniți. Eu am biruit lumea” (Ioan 16, 33).

Învierea Domnului a trezit curajul în inima apostolilor și au înțeles cuvintele profetice ale lui Iisus: „îndrăzniți”!

Nici chinurile, nici străpungerea mădulelor Lui și nici sulița înfiptă în coastele Lui nu le mai simțea bunul Iisus, știind că și-a realizat opera mântuirii oamenilor și a ascultat porunca Tatălui, dovedindu-și iubirea față de oameni și iertând pe ucigași. Din această pildă de martiriu s-au inspirat apostolii cu urmașii lor, care înțelegând pe deplin cuvântul „îndrăzniți”, deveniseră cei mai aprigi luptători ai creștinismului și pe care nici torturile cele mai crude și nici moartea nu i-au intimidat și înspăimântat.

După Înălțarea la cer, creștinismul s-a răspândit cu iuțeală mare în toată lumea. Această biruință nu s-a făcut cu arme ucigătoare, ci numai prin credință, dragoste și rugăciune.

Toată jertfa adusă de martiri creștinismului a sporit numărul și puterea de coeziune a creștinilor. Martiriul

creștin a devenit adevărul pentru a dovedi originea dumnezeiască a creștinismului și a Bisericii.

Martiri se numesc acei creștini care au mărturisit în public credința creștină și și-au jertfit viața pentru această credință. În fruntea acestor mucenici ca primă jertfă creștină stă Sfântul Arhidiacon Ștefan, pe care noi creștinii îl sărbătorim în ziua a treia de Crăciun.

După Pogorârea Duhului Sfânt, în urma predicilor, a rugăciunilor, precum și a minunilor pe care le făceau Sfinții Apostoli, numărul creștinilor creștea cu fiecare zi.

Sfinții Apostoli nu puteau face față cu propovăduirea în toate locurile unde se adunau creștini care erau dornici să audă și să cunoască cât mai mult din învățăturile Mântuitorului. Dar lucrul cel mai greu pentru Sf. Apostoli era că mulți creștini aduceau daruri pe care le puneau la picioarele Sf. Apostoli pentru a fi împărțite celor nevoiași și mai ales văduvelor și orfanilor.

Spre a se rezolva aceste treburi și a evita unele nemulțumiri, Sfinții Apostoli au chemat mulțimea de credincioși zicându-le: „Nu este drept ca noi, părăsind cuvântul lui Dumnezeu, să slujim la mese. Drept aceea, fraților, căutați șapte bărbați dintre voi, cu nume bun, plini de Duh Sfânt și de înțelepciune, pe care noi să-i rânduiim la această slujbă” (Faptele Apostolilor 6, 2-3).

Și alegând șapte bărbați virtuoși, cu duh curat, mulțimea i-a înfățișat Sfinților Apostoli care, rugându-se, și-au pus mâinele peste ei, și i-au rânduit diaconi (slujitori) investiți cu harul acestei sfinte slujiri. Așa a fost instituită în Biserica creștină prima treaptă ierarhică, treapta diaconiei. Între acești șapte bărbați aleși se afla și Sfântul Ștefan, a cărui înțelepciune și zel pentru propovăduirea cuvântului mântuitor erau prețuite de toți: căci „Ștefan,

plin de dar și de putere, făcea minuni și semne mari în popor”.

Credincioșii îl priveau ca pe un înger trimis de Dumnezeu fiind ascultat și iubit de toți.

Sfântul Ștefan, plin de credință și de fapte bune, primul între șapte diaconi aleși, era însărcinat cu grija ca jertfele aduse să ajungă la săraci, văduve, orfani, acolo unde era nevoie și căuta să aducă între toți creștinii, între cei ce aduc și pentru care se aduc, mulțumire, dreptate, așa cum se cuvine să fie în Biserica lui Iisus Hristos.

El s-a ferit și de băntuiala lăcomiei spre a nu produce sminteală între creștini, bineștiind ce s-a întâmplat cu Iuda sau cu Anania și Safira, fiindu-i mereu în minte cuvintele: „iubirea de argint este rădăcina tuturor răutăților”. Dar o altă latură foarte importantă a vieții sale era propovăduirea lui Iisus Hristos. El cunoștea bine proorociile Vechiului Testament și învățătura Mântuitorului Iisus Hristos, fapt ce a făcut din el un adversar de temut pentru cărturari și farisei, care nu mai puteau să-i mai facă față.

Neputând să-l învingă prin cuvânt, datorită înțelepciunii și darului cu care le vorbea, „au pus martori mincinoși care ziceau: Acest om nu încetează a vorbi cuvinte de hulă împotriva acestui loc sfânt și a Legii. Că l-am auzit zicând că Iisus, Nazarineanul acesta, va strica locul acesta și va schimba datinile pe care ni le-a lăsat nouă Moise” (Faptele Apostolilor 6, 13-14).

În timpul judecării, în fața aceluiași arhiereu Caiafa, care judecase și pe Mântuitorul Iisus Hristos, Sfântul Arhidiacon Ștefan dezvăluie marele adevăr, că Iisus Hristos, Mântuitorul lumii, este Mesia, cel proorocit și pe care ei îl așteptau. Astfel el mustră mândria cărturarilor și fariseilor, arătându-le pe Fiul lui Dumnezeu, Cel ce a

odrăslit din sămânța lui David. Cuvintele au sunat în urechile judecătorilor ca o condamnare: „Voi cei tari în cerbice și netăiați împrejur la inimă și la urechi, voi pururea stați împotriva Duhului Sfânt, precum părinții voștri, așa și voi! Pe care dintre prooroci nu l-au prigonit părinții voștri? Și au ucis pe cei ce au vestit mai dinainte sosirea Celui Drept, ai Cărui vânzători și ucigași v-ați făcut voi acum, voi, care ați primit Legea întru rânduiești de îngeri și n-ați păzit-o!” (Faptele Apostolilor 7, 51-53). Cu cât vorbea mai însuflețit, cu atât creștea mânia împotriva tânărului arhidiacon Ștefan și o ceată de oameni au năvălit asupra unui tânăr blând și senin care nu căuta să fugă sau să se apere sau să strige ajutor. L-au scos afară din cetate ca să-l omoare cu pietre, iar el, senin și plin de credință și călăuzit de Duhul Sfânt, căutând spre cer, a zis: „Iată văd cerurile deschise și pe Fiul Omului stând de-a dreapta lui Dumnezeu” (Faptele Apostolilor 7, 56).

La auzul acestui sublim adevăr, pe care ei îl considerau blasfemie, l-au omorât cu pietre. Ce-a putut greși așa de mult, că erau atât de porniți împotriva lui?

A împărțit milostenii văduvelor și orfanilor. A propovăduit pe Iisus Hristos, era plin de credință și de Duhul Sfânt, făcea minuni. Acestea sunt faptele lui pentru care a fost osândit la moarte. El propovăduia neîncetat adevărul, iubirea și iertarea tuturor. Ne uimește măreția acestui suflet curat, în acele clipe, când pietrele ucigătoare îi aduceau sfârșitul nedrept și pe care Biserica le numește într-o frumoasă cântare „scări la cerească suire, s-au făcut ție aruncările de pietre prin care suindu-te ai văzut pe Domnul stând de-a dreapta Tatălui”. Este forța caracterului puternic, ce dovedea o viață trăită cu adevărat în duhul Evangheliei lui Hristos.

De aici și puterea rugăciunii morții sale, când, ca un înger strălucind la față cu bucurie a strigat pentru cei ce-l ucideau cu pietre: „Doamne, lisuse, primește duhul meu!” (Faptele Apostolilor 7, 59). Apoi, lipsit de puteri a căzut în genunchi, uitându-se încă o dată la ucigașii săi și cuprins de o jale adâncă, gândindu-se la păcatele lor, se ruga pentru ei: „Doamne, nu le socoti lor păcatul acesta! Și zicând acestea, a adormit.” (Faptele Apostolilor 7, 60). Iată ce rugăciune sfântă în lacrimi și în sânge pentru cei ce teucid. Așa Sfântul Ștefan a biruit pe vrăjmașii lui nu prin răutate, ci prin răbdare, iertare și rugăciune. Să luăm aminte la credința și jertfelnicia Sfântului Ștefan.

Din izvorul acestei iubiri față de Dumnezeu și de om să ne adăpăm cu toții. Acest izvor îl aflăm în iubirea lui Dumnezeu Tatăl, față de noi, din dragostea Celui care s-a întrupat pe pământ pentru noi.

Trăind adânc în duhul acestei iubiri, în clipa trecerii în viața de dincolo vom putea spune și noi, ca Sfântul Ștefan: „Iată, văd cerurile deschise și pe Fiul Omului stând de-a dreapta lui Dumnezeu!” (Faptele Apostolilor 7, 56) și pe care să-L rugăm să mântuiască sufletele noastre. Amin.

Rugăciunea credincioșilor la Sfânta Liturghie

Pe Golgota, Domnul Iisus Hristos S-a dat ca preț de răscumpărare pentru neamul omenesc, în chip sângeros, o dată pentru toate veacurile. Prin Sfânta Liturghie, Iisus Se jertfește în chip nesângeros pe masa sfintelor altare, neîncetat împărtășind generațiilor de credincioși din toate locurile și din toate timpurile harurile morții și ale Învierii Sale.

Prin întreaga desfășurare, Sfânta Liturghie înfățișează toată viața pământească a Mântuitorului, de la peștera Betleemului, până la înălțarea la cer, culminând cu momentul când darurile aduse se prefac, la invocarea și puterea Duhului Sfânt, în însuși Trupul și Sângele Domnului.

„Aceasta să faceți întru pomenirea Mea” a spus Iisus Hristos ucenicilor Săi când a instituit Cina cea de Taină.

Sfânta Liturghie este nu numai amintirea jertfei Fiului lui Dumnezeu, ci repetarea nesângeroasă a acelei jertfe. Ea este în centrul slujbelor bisericești ca tulpina adevărată de viță din care credincioșii se adapă cu băutura vieții veșnice. Ea este pentru noi creștinii roada binecuvântată a Sfintei Cruci, pâinea care s-a coborât din cer, Hristos, hrană a toată lumea.

Sfânta Liturghie este cea mai măreață și importantă lucrare adusă de om lui Dumnezeu, cel mai puternic mijloc de sfințire și de mântuire a sufletelor noastre.

Astfel, Biserica, prin Sfânta Liturghie asigură credincioșilor, în toate timpurile și în toate locurile comuniunea cu Dumnezeu. „În Univers, spune un mare predicator, nu e nimic mai mare decât Iisus Hristos, în Mântuitorul nu e nimic mai mare decât jertfa de pe Golgota, iar din aceasta, am putea spune noi, Sfânta Liturghie e forma cea mai desăvârșită a prezenței lui Iisus Hristos în lume”.

Sfânta Liturghie oficiată de slujitorii Bisericii este actul cel mai sfânt și important prin care credincioșii trăiesc cu Dumnezeu, prin lucrarea Duhului Sfânt. În acest sens, după cum spune Părintele Profesor Dumitru Stăniloae: „Biserica în timpul Sfintei Liturghii cuprinde cerul și pământul, necreatul și creatul, eternul și temporarul, toate străbătute de Hristos”.

Sfânta Liturghie este actualizarea Domnului Iisus Hristos în scopul de a parcurge cu fiecare credincios și cu întreaga obște creștină, care ia parte la Sfânta Liturghie, drumul străbătut de Iisus în direcția înduhovnicirii, până la transfigurare. Mersul Domnului Iisus împreună cu noi prin istorie e asociat cu un continuu transfer de putere (energie) dinspre El către noi, din umanitatea Lui transfigurată în ființa noastră netransfigurată. Pe calea aceasta primim puteri noi pentru viață și suntem în stare să realizăm efectiv o viață nouă, plăcută lui Dumnezeu.

În timpul Sfintei Liturghii se atinge un moment cu o valoare spirituală de trăire peste uman, când se pogoară în firea slujitorului și a credincioșilor slava lui Dumnezeu, o liniște și o pace unice, pe care în restul zilei le simțim doar în rugăciunea Sfintelor Taine. De aceea, în istoria mântuirii omului, Sfânta Liturghie a fost și rămâne până în veac lucrarea cea mai importantă și sfântă din viața sa.

Momentul prefacerii este divin! Este greu de priceput de mintea omenească măreția actului divin. Este o taină sfântă, dar cu smerenie și nădejde credem că preotul slujitor și credincioșii prezenți simt și trăiesc revărsarea puterii darului Sfântului Duh peste ei. În Biserică, la Sfânta Liturghie, prin rugăciune suntem în legătură cu Dumnezeu, Tatăl nostru cel din ceruri. Așadar, suntem în legătură cu Domnul Iisus Hristos, care a venit în lume, S-a jertfit pentru mântuirea noastră, a biruit moartea, a înviat și ne-a dat puterea de a birui păcatul și de avea o viață fără de moarte, o viață fără de sfârșit, în bucurie și desăvârșire.

„Dumnezeu este pretutindeni, dar există un spațiu în care prezența Sa este împărtășită”, a zis Părintele Patriarh Daniel.

Și cu drept cuvânt, rugăciunea rostită în comuniune, în biserică, la Sfânta Liturghie este calea întâlnirii Domnului și Mântuitorului Iisus Hristos în fața Sfântului Altar, pentru că în Biserică nu suntem singuri, ci ne rugăm împreună cu Maica Domnului, cu sfinții și suntem în legătură de iubire și cu cei de departe, dar și cu cei adormiți. Căci Mântuitorul zice: „unde sunt doi sau trei, adunați în numele Meu, acolo sunt și Eu în mijlocul lor” (Matei 18, 20).

Uniți în rugăciune la Sfânta Liturghie simțim prezența și lucrarea Mântuitorului Iisus Hristos în inimile noastre, și primim confirmarea că rugăciunea întregii comunități se ridică în fața tronului ceresc (divin).

Răspunsul la rugăciunile noastre este bincuvântarea și purtarea de grijă în toate zilele vieții noastre. Această înfrățire, prin rugăciune, la Sfânta Liturghie, ne face să ne simțim plini de bucurie și fericire ca într-o familie creștină, dumnezeiască.

Fiecare creștin simte și știe că nicăieri, ca în Biserică, mai ales prin rugăciunile din timpul Sfintei Liturghii, își poate sfinți întreaga ființă, mai adânc, mai deplin, fiindcă aici este prezent în chip deosebit Dumnezeu, Cel ce ne mântuiește. Aici lucrează harul Său (Pr. I.C. Teșu, *Raiul rugăciunii*).

Aici și acum, mai ales prin rugăciune, omul își cunoaște toată goliciunea și păcătoșenia, dar și milostivirea fără sfârșit a lui Dumnezeu.

În Biserică, la Sfânta Liturghie, prin rugăciune primim curăție sufletească și ne înălțăm sufletele devenind mai buni, mai plini de dragoste, pace sufletească și puteri noi de a face lucrul cel bun toată viața noastră.

Aici, rugăciunile ne îndeamnă să fim îndatorați față de milostivirea lui Dumnezeu, să cerem iertarea păcatelor și să nădăjduim mântuirea prin mărturisire, pocăință și împărtășirea cu Sfintele Taine.

În Biserică, prin rugăciune la Sfânta Liturghie, cerem cu stăruință ajutorul și milostivirea lui Dumnezeu, cu nădejdea că le vom primi: „și orice veți cere întru numele Meu, aceea voi face, ca să fie slăvit Tatăl întru Fiul” (Ioan 14, 13). Când suntem împreună la Sfânta Liturghie, în Biserică, putem afirma că primim arvuna Împărăției cerurilor. Biserica este locașul lui Dumnezeu. Când stăm în biserică totul este ceresc și dumnezeiesc. Acum rostim rugăciuni în comuniune de credință cu toți credincioșii cerând cu umilință mântuirea sufletelor noastre și a celor pe care îi purtăm în rugăciunile noastre. Ne rugăm pentru iertarea păcatelor și spor în tot lucrul bun, pentru cei ce urăsc și pentru cei ce ne iubesc pe noi. Pentru împlinirea acestor rugăciuni, să fim cu luare aminte, să ne lepădăm de toată grija cea lumească, să iertăm pe vrăjmașii noștri, ca și noi să fim iertați de Dumnezeu.

Prezența credincioșilor la Sfânta Liturghie este răspunsul creștinului la dragostea și jertfa Mântuitorului nostru Iisus Hristos, pentru mântuirea noastră. În Biserică, mai ales la Sfânta Liturghie, nu este de ajuns a sta numai cu trupul, ci și cu sufletul, cu gândul și cu adâncă reculegere și meditație.

Fiecare creștin este dator a păstra tăcerea cea mai de-săvârșită și a asculta rugăciunile și citirile sfinte cu credință și cu dragoste, așa cum Maria îl asculta pe Iisus Hristos în casa din Betania.

Mare păcat fac creștinii care în loc să se închine, au gândurile la deșertăciuni lumești, vorbesc, glumesc, râd și se plimbă prin biserică în timpul Sfintei și Dumnezeieștii Liturghii.

Multe locuri pot fi utilizate pentru sfaturi și discuții omenеști. Biserica s-a sfințit și s-a consacrat să fie loc de rugăciune, locul unde să petrecem și să ne unim cu Dumnezeu: „cu o gură și cu o inimă, într-un gând să mărturisim pe Tatăl, pe Fiul și pe Sfântul Duh”.

Biserica este lăcaș sfânt, casa lui Dumnezeu, iar Sfânta Liturghie este o lucrare sfințitoare prin care putem să ne unim în chip tainic cu Dânsul. „Rugăciunea noastră trebuie să fie o faptă sfântă de mărturisire de credință și de închinare a lui Dumnezeu. Dumnezeu ne cheamă, ne așteaptă și ne învață cum să ne rugăm. Nu se uită la haine, la rang sau la însemnătatea noastră. El ne cheamă și ne cercetează inima, evlavia și râvna noastră. S-a rugat un fariseu, care împlinea Legea și se lăuda cu aceasta. S-a rugat și un vameș păcătos care a cerut smerit iertare. Cel dintâi s-a întors mai păcătos la casa sa, cel de-al doilea mai îndreptat. „Rugăciunea curată și smerită sfințește viața și sufletul celui care se roagă și toate ale

sale și din jurul său. Rugăciunea este sfânta noastră datorie și bucurie de a fi creștini. Să prețuim și să iubim sfințenia, harul, ajutorul și bucuria ei, „nu după puținătatea noastră omenească, ci după atotputernicia, mila, bunătatea și dragostea lui Dumnezeu arătată față de noi prin slava Tatălui, a Fiului și a Sfântului Duh” (Teodor M. Popescu). Amin.

Psalmul 50 - Meditație

Proorocul și regele David a cunoscut ca nimeni altul din vremea sa nu numai ispita și dulceața cea înșelătoare a păcatului, dar și amărăciunea sfâșietoare a remușcării, a conștiinței sale decăderi și nevoia de a se pocăi, a știut ce înseamnă nu numai mărirea și puterea regească dar și umilința și pocăința. Regele David s-a arătat nu numai un stăpân peste supușii săi, ci de câte ori a păcătuit, a dat dovadă acestora de cea mai mare umilință și de cea mai sinceră pocăință în fața lui Dumnezeu, deseori punându-și cenușă pe cap și îmbrăcându-se în sac în ochii tuturor. De multe ori curtenii săi l-au văzut plângând și prosternat cu fața la pământ, recunoscând în fața Domnului păcatele sale, cerându-i din toate puterile sufletului său iertarea de care avea atâtea nevoie. Și dacă el a primit totdeauna iertare din partea lui Dumnezeu, aceasta se datorește faptului că nimeni până la el n-a știut nici să ceară de la Dumnezeu iertare, adică să se roage așa cum a știut el, nici să se căiască așa cum a știut el.

Sfântul Ioan Gură de Aur spune despre el: „Împăratul David a știut să-și curățească păcatul prin umilință, prin inimă înfrântă, prin smerenia sufletului, prin faptul că n-a mai căzut în acele păcate, căci își amintea întotdeauna de ele”.

Astfel, pe când fugea dinaintea fiului său Abesalon, care se ridicase împotriva lui să-i ia domnia, Simei, fiul lui Ghera, îi striga cuvinte de batjocură, dar David zicea

curtenilor săi scandalizați de aceasta: „Lăsați-l să blesteme, căci Domnul i-a poruncit să blesteme pe David” (II Regi 16, 10). Aceasta dovedește că el avea cu adevărat o inimă înfrântă și smerită, de aceea cu toate păcatele pe care le-a făcut, Dumnezeu l-a iertat și i-a dat adeseori chiar fiului său Solomon, pildă de credință și dreptate.

Dar despre umilința și pocăința lui David în fața lui Dumnezeu ne dau mărturie până astăzi numeroșii săi psalmi de umilință și de pocăință, care se citesc la numeroase servicii divine. Dintre toți acești psalmi, cel mai frumos, mai răscolitor, mai plin de durere pentru păcat este psalmul 50, în care David își recunoaște păcătoșenia din momentul zămislirii sale și până în ziua în care își cere de la Dumnezeu iertare pentru îndoitul său păcat împotriva Bertșebeei și a soțului său Urie. Recunoscându-și vinovăția înaintea lui Dumnezeu, psalmistul exprimă într-o deplină sinceritate, părerea de rău și durerea sufletească, într-o gradație ascendentă.

Conștiința păcătoșeniei și durerea remușcărilor l-au făcut pe David să-și dezvăluie înaintea lui Dumnezeu toate gândurile și toate dorințele, în nădejdea că va primi iertare. „Miluiește-mă Dumnezeule după mare mila Ta..., șterge fărădelegea mea și de păcatul meu mă curățește, că fărădelegea mea eu o cunosc, și păcatul meu înaintea mea e pururea. ... Stropi-mă-vei cu isop și mă voi curăți... Auzului meu vei da bucurie și veselie; bucura-se-vor oasele cele smerite. ... Inimă curată zidește întru mine, Dumnezeule și duh drept înnoiește întru cele dinlăuntru ale mele... Învăța-voi pe cei fără de lege (păcătoșii) căile Tale...”.

În acest psalm fiecare verset reprezintă un moment psihologic pe drumul pocăinței iar succesiunea acestor momente este atât de firească, încât și astăzi și până la

sfârșitul veacurilor, dacă medităm mai adânc asupra conținutului acestui psalm, urmărind verset cu verset, avem impresia că pe dinaintea ochilor noștri se perindă scene din viața noastră care ne cheamă la pocăință.

Dar David n-a fost numai un mare împărat, n-a fost numai un om drept și credincios ca puțini alții, ci a fost și un adânc cunoscător al sufletului omenesc, cu putere dumnezeiască dată lui de sus. El și-a dat seama că de vreme ce natura omenească este încărcată cu povara păcatului strămoșesc încă din momentul zămislirii, orice ar face, aceasta nu poate scăpa de sub robia păcatului. Numai Dumnezeu e în stare să-l scape pe om de sub stăpânirea acestuia. Dar David nu se mulțumește numai cu un act de iertare din partea lui Dumnezeu, printr-o sentință dată de Dumnezeu celui păcătos, ca urmare a pocăinței făcute de acesta. El vrea ca păcătosul să fie curățat într-adevăr de păcate, în sensul ca însăși natura interioară a păcătosului să fie schimbată, să fie transformată, pentru a nu mai păcătui cu atâta ușurință. De aceea el cere ca stropirea cu apă cu isop – semn al curățirii exterioare, după cum rânduiseră Dumnezeu în legea dată lui Moise – să aibă ca efect curățarea interioară, iar spălarea cu apă curățitoare să aducă cu sine ștergerea tuturor păcatelor, cel păcătos devenind astfel alb ca zăpada, deci fiind curățat de orice păcat.

Aceasta e starea prezentă a celui ce a săvârșit păcatul și a fost iertat, dar câtă vreme va putea rămâne curat?

Dumnezeu l-a curățat pentru moment, dar el în curând va păcătui din nou. Și atunci care a fost efectul iertării și al curățeniei lui din partea lui Dumnezeu? A fost numai un efort temporal pentru că deși a fost curățat chiar înăuntrul lui, fiindu-i iertate păcatele săvârșite și fiind făcut alb ca zăpada (semn al curăției interioare), în

scurtă vreme va cădea din nou în păcat, precum a mărturisit: „că păcatul meu este pururea” (Psalmii 50, 4). Dar psalmistul vrea să schimbe, să transforme însăși natura sa interioară, spre a nu mai săvârși păcatul atât de des, spre a nu mai viețui în păcat.

El este convins că Dumnezeu poate face această schimbare în el, după cum e convins că dacă Dumnezeu îi va da această transformare atunci nu va mai păcătui nici atât de des, nici atât de ușor, de aceea îl roagă pe Dumnezeu astfel: „Inimă curată zidește întru mine Dumnezeule, și duh drept înnoiește întru cele dinăuntru ale mele”. După concepția celor vechi, inima este nu numai organul principal al corpului omenesc, dar ea exprimă ceea ce omul are mai ascuns și mai tăinuit. Ea este considerată în același timp și sediul sufletului, deoarece adesea în Vechiul Testament cuvântul „inimă” este folosit pentru cugetul sau sufletul omenesc. Ca atare, inima este sediul adâncurilor celor mai ascunse ale omului. Referindu-se la cei păcătoși, proorocul Ieremia spune: „Inima omului este mai vicleană decât orice și foarte stricată! Cine o va cunoaște! Eu, Domnul, pătrund inima și încerc rărunchii, ca să răsplătesc fiecăruia după căile lui și după roada faptelor lui” (Ieremia 17, 9-10).

Atât în Vechiul Testament, cât și în Noul Testament, inima e pusă adeseori în opoziție cu gura, deși gura ar trebui să mărturisească ceea ce știe inima, aceasta se întâmplă mai rar, de aceea muștrările adresate de Domnul poporului evreu prin prooroci, arată tocmai această nepotrivire dintre ceea ce este în inimă și ceea ce mărturișește gura. „De aceea poporul acesta se apropie de Mine cu gura și cu buzele Mă cinstește, dar cu inima este departe” (Maleahi 2, 6; Isaia 29, 13). Din inima lui David a ieșit dorința păcătoasă după femeia lui Urie, cu care a

păcătuit, și tot din ea a ieșit gândul să scape de soțul ei, pentru a și-o putea lua ca soție.

De aceea, el își dă seama că atâta vreme cât inima omului rămâne necurată, adică în ea sunt ascunse gândurile și poftele cele rele, ea este izvorul tuturor păcatelor; de aceea nu este cu puțință ca un om cu astfel de inimă să poată rămâne în afară de păcat. Așadar, izvorul păcatului este o inimă necurată. Cunosând acestea, proorocul roagă pe Dumnezeu ca să zidească în el „o inimă curată”, o inimă nestăpânită de porniri și pofte păcătoase, o inimă care să nu întineze cu gândurile și uneltirile ei curățenia pe care a dobândit-o de la Dumnezeu prin iertarea păcatelor. Cererea proorocului este exprimată nespus de frumos. El nu spune: Dă-mi, Doamne, inimă curată, sau schimbă-mi inima mea cea păcătoasă cu o inimă curată, ci cere: „Inimă curată zidește întru mine, Dumnezeule”. De ce se spune așa? Pentru că transformarea aceasta interioară a păcatului, schimbarea inimii viclene într-o inimă curată este o lucrare de durată, este o lucrare care trebuie făcută zi de zi, iar la această zidire, meșterul zidar este Dumnezeu, dar face aceasta cu dorința și contribuția omului. Oricum, inima, deși reprezintă partea cea mai intimă a omului, fiind sinonimă cu cugetul sau chiar cu sufletul omului este totuși un organ limitat, chiar dacă aceasta s-ar zidi din nou. De aceea, în vederea înnoirii interioare a lui, proorocul mai cere încă ceva: cere ca Dumnezeu să înnoiască interiorul lui cu duh drept, ceea ce înseamnă că el dorește din partea lui Dumnezeu încă un dar, însă acesta este o lucrare a Duhului Sfânt! Proorocul Isaia, cu trei sute de ani mai târziu, vorbind despre vlăstarul care va odrăsli din tulpina lui Iesei, spune că peste acesta se va odihni Duhul lui Dumnezeu, care îl va dăruia cu cele șapte daruri ale Duhului Sfânt, iar ca urmare a acestui fapt „el va judeca

pe cei săraci întru dreptate și după lege va muștra pe sârmanii din țară. Pe cel aprig îl va bate cu toiagul gurii Lui și cu suflarea buzelor Lui va omorî pe cel fără de lege. Dreptatea va fi ca o cingătoare pentru rărunchii Lui și credincioșia ca un brâu pentru coapsele Lui” (Isaia 11, 4-5).

Duhul cel drept pe care proorocul David îl cere ca să i-l înnoiască Domnul întru cele dinăuntru ale lui este duhul dreptății, este puterea sau tăria morală de a face înaintea Domnului numai ce e drept și bine plăcut lui Dumnezeu. Cel ce are în el și este stăpânit de un astfel de duh, nu mai poate săvârși fărădelegea, pentru că întru sine nu mai sălășluiește fărădelegea, căci întru sine nu mai locuiește nedreptatea și viclenia. Dacă păcătosul pocăit a reușit să se transforme astfel sufletește cu ajutorul lui Dumnezeu, el a devenit o stâncă tare ce stă neclintită în mijlocul valurilor. Un păcătos care a dobândit de la Dumnezeu o inimă curată prin lucrarea de zidire a acesteia și a fost înnoit întru cele dinăuntru ale sale cu duh drept, în realitate este o ființă renăscută pentru o nouă viață; și atunci el este în stare să se opună păcatului mult mai ușor, făcând ceea ce este bine plăcut lui Dumnezeu. Această înnoire interioară a omului nu poate să o facă nimeni altul decât numai Dumnezeu, prin Duhul său cel sfânt. „Trimite-vei duhul Tău și se vor zidi și vei înnoi fața pământului” (Psalmii 103, 31).

Psalmistul știe că izvorul înnoirii interioare a credinciosului este Duhul lui Dumnezeu, care revarsă darul Său asupra celor ce doresc această înnoire și se roagă lui Dumnezeu pentru el.

Dar în timpul Legii Vechiului Testament această înnoire a omului n-a fost un dar dumnezeiesc care să fi fost dat tuturor, deoarece încă nu sosise „plinirea vremii” (Galateni 1, 4). Această înnoire interioară prin Duhul Sfânt –

înnoire pe care o cerea și o dorea proorocul David și pe care, cu câteva sute de ani după David a prezis-o proorocul Ioil prin cuvintele „vărsa-voi Duhul Meu peste tot trupul, și fiii și fiicele voastre vor profeți, bătrânii voștri visuri vor visa iar tinerii voștri vedenii vor vedea” (Ioil 3, 1) – avea să se întâmple abia după Pogorârea Duhului Sfânt peste Apostolii Domnului, precum a lămurit mulțimile în aceeași sfântă zi Sfântul Apostol Petru (Faptele Apostolilor 2, 14).

Duhul cel drept cerut de la Dumnezeu de către psalmist, duh care atunci putea fi darul lui Dumnezeu numai pentru câțiva aleși ai Săi, se revarsă pururea în Biserica lui Hristos și lucrează în ea, curățind și înnoind mereu sufletele credincioșilor, ca urmare a pecetluirii acestora prin Taina Sfântului Mir (I Corinteni 6, 11) în așa fel că în adevăratul creștin sălășluiește lumina harului divin, aceasta având Duhul lui Hristos (Romani 8, 9-11).

De acum înainte, cel ce păcătuiește cu bună știință și nu se pocăiește, întristează pe Duhul Sfânt într-o măsură care a fost pecetluit (Efeseni 4, 30) și îl îndepărtează de la el. În schimb, însă, viața trăită în duh naște roade bogate în creștin, iar acestea sunt: dragostea, bucuria, pacea, îndelunga răbdare, bunătatea, credincioșia, blândețea, cumpătarea (Galateni 5, 22). Aceasta este viața trăită în Duhul lui Hristos pe care Dumnezeu l-a trimis în inimile celor ce, prin Botez, au devenit cu adevărat fiii Lui (Galateni 4, 6). Aceasta este înnoirea pe care proorocul David a întrezărit-o în duh, a cerut-o de la Dumnezeu, care n-a putut veni pe vremea sa, dar despre care vorbește și proorocul Iezechiel când zice: „Și le voi da aceeași inimă și duh nou voi pune în ei; voi scoate din trupul lor inima cea de piatră și le voi da inimă de carne, ca să urmeze poruncile Mele

și legile să le păzească și să le împlinească; vor fi poporul Meu, iar Eu le voi fi Dumnezeu” (Iezechiel 11, 19-20).

Spre această înnoire s-a socotit pe sine David, simțindu-se iertat după pocăința pe care a făcut-o, socotindu-se din nou împăcat cu Dumnezeu, sufletul său se simte cuprins de un fior nou. Nemaifiind de aici înainte sub povara rușinoasă și apăsătoare a păcatului, nemaiavând asprele muștrări de conștiință, sufletul nu numai că se simte mai ușurat și mai liniștit, dar și trăiește fiorul reînnoirii duhovnicești simțindu-se stăpânit de un dar primit de la Dumnezeu: acela de a lăuda, de a binevesti puterea și măreția lui Dumnezeu.

În același timp, el simte ca o datorie pentru el, cel curățat și reînnoit sufletește să vestească lauda Domnului.

Spre această înnoire a vieții avem și noi chemare să ne străduim toți cei ce purtăm numele de creștin, căci pentru noi s-au făcut aceste proorocii.

Noi suntem înnoiți prin Duhul lui Hristos, dar la înnoirea Botezului trebuie să adăugăm credința și faptele noastre, căci numai astfel vom umbla în căile Domnului. Este tocmai ceea ce le cere Sfântul Apostol Pavel corintenilor: „Dacă trăiți cu Duhul, cu Duhul să și umblați”. Amin.

Trădarea lui Iuda

Din istoria patimilor Mântuitorului nostru desprindem diferite persoane, bărbați și femei, asupra cărora putem medita cu mult folos sufletească.

Astfel, istoria înscrie în paginile ei numele acelor bărbați care dau inimii pilda unui eroism, ori fac o descoperire importantă sau formulează o concepție capabilă să răscolească adânc sufletul omenesc și să-i împărtășească avânt nou spre propășire. Dar alături de aceștia, istoria pomenește și numele acelora care și-au câștigat faimă nu slujind binelui și adevărului, ci desfășurându-și activitatea sub semnul puterilor răului.

Istoria creștină, de pildă, nu cunoaște numai numele Apostolilor, al Părinților bisericești, al marilor ei dascăli, scriitori și mucenici care s-au străduit până la sacrificiu pentru întărirea învățaturii creștine în lume, ci și numele unora din cei care s-au străduit pentru împiedicarea și distrugerea adevărului creștin. Dintre aceștia din urmă, istoria nu cunoaște nume mai vrednic de osândă ca numele lui Iuda – ucenicul care a vândut pe Mântuitorul nostru Iisus Hristos, pentru 30 de arginți. Vom zăbovi câteva clipe asupra acestui trist și întunecat personaj biblic.

Piatra de încercare a prieteniei, de slujire sinceră a fost, este și va fi iubirea, mai ales în vreme de primejdie. Puterea morală sau slăbiciunea sufletească, precum și caracterele tari sau lipsa de caracter au fost totdeauna în grea încercare în vremuri de grea cumpănă, cum au fost zilele patimilor Domnului Iisus Hristos.

Toți apostolii Domnului erau galileeni, afară de Iuda care era din orașelul Kerieth, aflător în ținutul Iudeii. În cercul apostolilor a fost primit Iuda așa cum au fost primiți toți ceilalți apostoli ai Lui: cu aceeași dragoste și cu aceeași încredere. Sfintele evanghelii nu ne dau prea multe știri cu privire la sufletul pe care Iuda îl aducea cu sine în slujba apostolilor. Ele însă ne dau *cheia* cu ajutorul căreia putem pătrunde în sufletul întunecat al său.

Evanghelistul Ioan ne istorisește că pe când Mântuitorul se afla în Betania în casa prietenului său Lazăr, unde s-a făcut ospăț mare, la care, printre alții erau de față și apostolii, Maria, sora lui Lazăr, a luat un vas cu mir de mare preț și vărsându-l, a uns picioarele Mântuitorului, pe care apoi le-a șters cu părul capului ei. Toți primesc în adâncă tăcere fapta Mariei. Toți, afară de Iuda, care mâniindu-se se ridică și zice: „Pentru ce s-a făcut această risipă? Pentru ce nu s-a vândut acest mir pe un preț de trei sute de dinari și banii să-i fi dat la săraci?”. Dar adaugă evanghelistul „nu pentru că îi era grijă de săraci, ci pentru că era fur și, având punga, lua din ce se punea în ea” (Ioan 12, 1-6).

Așadar, Iuda era un om stăpânit de patima iubirii de arginți. Din tot ce se strângea pentru trebuințele comune ale apostolilor și pentru ajutorarea săracilor, Iuda obișnuia să-și pună câte ceva deoparte numai pentru dânsul.

Și totuși nu putem zice că Iuda a venit la apostolat cu gândul de a-și aduna avere, fiindcă știa că atât Mântuitorul, cât și ucenicii Lui sunt săraci.

Însă altele erau ambițiile și socotelile lui Iuda. El credea că Iisus este un Mesia pământesc. El nu era convins de divinitatea Mântuitorului. Însă credea că într-un fel sau altul Iisus va reuși să întemeieze acea mult visată

împărăție pământească, unde Iuda să primească o situație după pofta inimii sale.

Acesta a fost tot timpul gândul cu care Iuda a venit la Hristos.

Firește, Iisus a cunoscut dintru început sufletul lui Iuda. L-a cunoscut și nu l-a respins. Nu l-a respins fiindcă Mântuitorul nu respinge pe nimeni, din contră, El vrea să-și apropie chiar pe cea mai decăzută dintre făpturi. Cu o nesfârșită dragoste, răbdare, delicatețe și prin discuții, Mântuitorul a încercat să-l câștige și pe Iuda, încercând să-i scoată din inimă ambiția care avea să-i fie fatală.

Astfel, prin firea, atitudinea și învățătura Sa, Mântuitorul a încercat să-l facă pe Iuda să înțeleagă că împărăția Sa nu e pământească, ci spirituală, a celor care o caută și o doresc. Dar orice i-ar fi spus, nu l-a putut schimba din planurile sale.

Când Mântuitorul vestește ucenicilor că El va trebui să pătimească mult din partea bătrânilor poporului, a mai marilor preoților și a cărturarilor și că în cele din urmă va fi omorât, nădejdea lui Iuda primește o lovitură mortală. În fața acestei perspective Iuda își vede planurile căzute, ruinate. Dar nădejdea nu-l părăsește. Se gândește să-l trădeze.

Gândul acesta încolți în inima lui Iuda. El știa că iudeii urmăresc să-L prindă pe Iisus și să-L piardă, fapt care îi întări hotărârea. Prin trădare, Iuda urmărea să-și recâștige simpatia iudeilor, să câștige bani și să-și acopere ambițiile care îl tulburau. Fără îndoială, Iisus cunoștea planul lui Iuda și s-a străduit, prin repetarea avertismentelor, să-l abată de la el. Mântuitorul rostește aceste cuvinte: „Unul din voi mă va vinde”. Apoi: „voi sunteți curați, dar nu toți”, adăugând: „Fiul omului va

merge precum îi este scris, dar vai omului prin care va fi trădat". Dar avertismentele au căzut în gol, pe o inimă cu gândul și hotărârea trădării.

Acum, Iuda aștepta momentul trădării lui Iisus. L-a găsit în noaptea Cinei celei de Taină, când folosindu-se de simbolul dragostei, pe care n-a avut-o niciodată în inima sa, a mijlocit în Grădina Ghetsimani să fie prins Iisus.

Aici, în Grădina Ghetsimani se întâmplă sărutul trădării care reprezintă blestemul unei lăcomii de bani și a dragostei fățarnice.

Cunoaștem toți cât a ținut fericirea lui Iuda. Puțin de tot, pentru că îngrozitoarea faptă pe care a făcut-o îi trezește conștiința și se ridică împotriva lui, acuzându-l de fapta făcută.

A încercat să repare greșeala pe care a făcut-o, alerghând la cei care îl plătiseră, dar cuvântul lor a fost scurt și tot atât de nemilos ca și glasul conștiinței lui: „Ce ne privește pe noi? Tu vei vedea.” (Matei 27, 4).

Mai departe, evanghelistul ne spune că Iuda s-a dus și s-a spânzurat (Matei 27, 5).

Istorie tristă. Cutremurător de tristă. Dar din umbrele ei dese răzbat la lumină, în graiul pildei, minunate învățături pentru viața creștinismului.

Iată ce ajunge omul, dacă nu pune dintru început frâu pornirilor sale pătimase. Din fur, cum îl numește Evanghelistul Ioan, Iuda ajunge ca de dragul celor 30 de arginți, să făptuiască cea mai groaznică faptă ce s-a săvârșit vreodată în lume.

Din atitudinea lui Iuda față de Mântuitorul se desprinde, între altele, învățătura că nu trebuie să ne lăsăm stăpâniți de ambiții orgolioase, precum s-a lăsat ucenicul trădător. Ambițiile orgolioase rup orice putere morală.

Pentru a fi satisfăcute, cei care sunt stăpâniți de aceste ambiții, recurg la tot felul de mijloace: la minciună, înșelătorie, trădare, crimă chiar, iar când se asociază cu virtutea, n-o fac decât din calcul. Dovadă că la cea dintâi ocazie sunt gata s-o părăsească. Încât o *moderare* a ambițiilor, o ținere a lor în frâu prin smerenie se impune fiecăruia dintre noi. Ambițiile scăpate din controlul smereniei duc la pierzanie, precum l-a dus pe Iuda. Este important pentru noi să reținem pocăința lui Iuda; cum s-a căit!

Pocăința lui Iuda are aproape toate semnele unei căințe adevărate: se recunoaște vinovat de fapta săvârșită și simte părere de rău că a săvârșit-o. „Am vândut sânge nevinovat”. Dar îi lipsește adevărata căință, care este esențială pentru iertare. Îi lipsește iubirea față de Dumnezeu și încrederea în mila lui Dumnezeu.

Fără credință și iubire, musttrarea de conștiință poate deveni ucigașă. Așa cum a devenit pentru Iuda.

În aceeași zi, în care pe Golgota se înălța peste veacuri Crucea însângerață a Mântuitorului lumii, în cealaltă margine a Ierusalimului, în umbra unei păduri pustii atârna Iuda vânzătorul. Ce grozavă deosebire: pe cruce stă răstignit Hristos Mântuitorul, care ne-a iubit atât de mult, încât și-a dat viața, El cel nevinovat, pentru noi, cei vinovați, ca să o salveze pe a noastră. Pe celălalt lemn, atârna sinucigașul Iuda, pentru care zadarnic s-a jertfit Hristos, care și-a pierdut viața pentru că n-a vrut să primească jertfa dragostei Mântuitorului și n-a vrut să înțeleagă avertismentul înfricoșător al Domnului, când îi spunea: „Vai, însă, acelui om prin care Fiul Omului se vinde! Bine era de omul acela dacă nu se năștea” (Matei 26, 24).

Cu adevărat osândit și blestemat de lume este Iuda – și toți acei care pentru interese materiale, ambiții deșarte,

orgolii și răutăți sunt gata să-și vândă ceea ce au mai sfânt, credința, familia și patria. Sunt vrednici de numele lui și vrednici de aceeași osândă. Noi să plecăm azi genunchii noștri sub Crucea izbăvitoare a Domnului și închinându-ne patimilor celor înfricoșate să ne rugăm cu toată căldura sufletului, zicând: Doamne, Cel ce ai primit a pătimi cu trupul pentru noi, îndepărtează de la noi duhul lui Iuda și cu Duhul Tău cel Sfânt întărește-ne. Dacă am greșit și ne-am făcut vinovați față de Tine, iartă-ne și ne miluiește. Amin.

Cuprins

Cuvânt lămuritor	5
Duminica Sfintei Învieri	8
Duminica a II-a după Paști (a Sfântului Apostol Toma – credință, îndoială)	13
Duminica a III-a după Paști (a mironosițelor)	20
Duminica a IV-a după Paști (a slăbănogului)	28
Duminica a V-a după Paști (a samarinencei)	36
Duminica a VI-a după Paști (a orbului din naștere)	44
Duminica a VII-a după Paști (a Sfinților Părinți de la Sinodul I Ecumenic)	53
Duminica a VIII-a după Paști (a Pogorârii Sfântului Duh – Rusaliile)	60
Duminica I după Rusalii (a tuturor sfinților)	67
Duminica a II-a după Rusalii (a sfinților români)	73
Duminica a III-a după Rusalii (Despre grijile vieții)	79
Duminica a IV-a după Rusalii (Vindecarea slugii sutașului)	84
Duminica a V-a după Rusalii (Vindecarea celor doi demonizați din ținutul Gadarei)	89
Duminica a VI-a după Rusalii (Vindecarea slăbănogului din Capernaum)	95
Duminica a VII-a după Rusalii (Vindecarea a doi orbi și a unui mut în Capernaum)	102
Duminica a VIII-a după Rusalii (Înmulțirea pâinilor)	108

Duminica a IX-a după Rusalii (Potolirea furtunii pe mare)	114
Duminica a X-a după Rusalii (Vindecarea lunaticului)	121
Duminica a XI-a după Rusalii (Pilda datornicului nemilostiv)	127
Duminica a XII-a după Rusalii (Tânărul cel bogat)	134
Duminica a XIII-a după Rusalii (Pilda lucrătorilor celor răi)	141
Duminica a XIV-a după Rusalii	147
Duminica a XV-a după Rusalii	153
Duminica a XVI-a după Rusalii (Înmulțirea talanților)	160
Duminica a XVII-a după Rusalii (a canaaneencei)	168
Duminica a XVIII-a după Rusalii (Pescuirea minunată)	175
Duminica a XIX-a după Rusalii (Predica de pe munte – iubirea vrăjmașilor)	179
Duminica a XX-a după Rusalii (Învierea fiului văduvei din Nain)	186
Duminica a XXI-a după Rusalii (Pilda semănătorului)	193
Duminica a XXII-a după Rusalii (Pilda bogatului nemilostiv)	200
Duminica a XXIII-a după Rusalii (Vindecarea demonizatului din ținutul Gherghesenilor)	207
Duminica a XXIV-a după Rusalii (Învierea fiicei lui Iair)	214
Duminica a XXV-a după Rusalii (Pilda samarineanului milostiv)	221
Duminica a XXVI-a după Rusalii (Pilda bogatului căruia i-a rodit țarina)	227
Duminica a XXVII-a după Rusalii (Tămăduirea femeii gârbove)	233

Duminica a XXVIII-a după Rusalii (a Sfinților Strămoși)	239
Duminica a XXIX-a după Rusalii (a celor zece leproși)	246
Duminica a XXX-a după Rusalii (Dregătorul bogat – păzirea poruncilor)	254
Duminica a XXXI-a după Rusalii	262
Duminica a XXXII-a după Rusalii (a lui Zaheu)	269
Duminica a XXXIII-a după Rusalii (a vameșului și a fariseului)	277
Duminica a XXXIV-a după Rusalii (a fiului risipitor)	283
Duminica Lăsatului de carne (a Înfricoșătoarei Judecăți)	291
Duminica Lăsatului sec de brânză (a izgonirii lui Adam din Rai)	299
Duminica I din Postul Mare (Duminica Ortodoxiei)	305
Duminica a II-a din Postul Mare (a Sfântului Grigorie Palama; Vindecarea slăbănogului din Capernaum)	311
Duminica a III-a din Postul Mare (a Sfintei Cruci)	317
Duminica a IV-a din Postul Mare (a Sfântului Ioan Scăraru; Vindecarea fiului lunatic; Predica de pe munte – Fericirile)	324
Duminica a V-a din Postul Mare (a Cuvioasei Maria Egipteanca)	332
Duminica a VI-a din Postul Mare (a Floriilor)	338
Joia Patimilor	346
Cuvânt la Vinerea Patimilor	350
Sfânta Treime	355
Schimbarea la Față a Domnului (6 august)	362
Înălțarea Domnului	366

Eroii neamului românesc	372
Duminica dinainte de Nașterea Domnului (a Sfinților Părinți după trup ai Domnului)	376
Nașterea Domnului – <i>Crăciunul</i>	382
Duminica după Nașterea Domnului (Fuga în Egipt)	390
Anul Nou (1 Ianuarie)	395
Duminica înaintea Botezului Domnului	403
Botezul Domnului (Boboteaza) – Dumnezeiasca arătare	408
Duminica după Botezul Domnului (Începutul propovăduirii Domnului)	413
Nașterea Maicii Domnului	420
Buna Vestire (25 martie)	425
Intrarea în Biserică a Maicii Domnului	430
Adormirea Maicii Domnului (15 august)	435
Sfântul Mare Mucenic Gheorghe (23 aprilie)	442
Sfinții 40 de Mucenici (9 martie)	447
Sfinții Apostoli Petru și Pavel (29 iunie)	454
Sfinții Împărați Constantin și Elena (21 mai)	460
Sfântul Prooroc Ilie (20 iulie)	467
Sfânta Cuvioasă Parascheva de la Iași – ocrotitoarea Moldovei (14 octombrie)	473
Sfântul și Marele Mucenic Dimitrie, Izvorătorul de mir (26 octombrie)	477
Sfinții Arhangheli Mihail și Gavriil (8 noiembrie)	482
Sfântul Ioan Botezătorul și Înaintemergătorul Domnului (7 ianuarie)	487
Tăierea Capului Sfântului Prooroc Ioan Botezătorul (29 august)	494
Înălțarea Sfintei Cruci (14 septembrie)	499

Sfântul Apostol Andrei (30 noiembrie)	505
Sfântul Ierarh Nicolae (6 decembrie)	510
Sfântul Arhidiacon Ștefan (27 decembrie)	516
Rugăciunea credincioșilor la Sfânta Liturghie	521
Psalmul 50 – Meditație	527
Trădarea lui Iuda	535

Tehnoredactor: Daniela UNGUREANU

Corector: Maria TEODOROVICI

Design copertă: Valeria PUIU

Tipar digital realizat la:

EDITURA ȘI TIPOGRAFIA PIM

Șoseaua Ștefan cel Mare și Sfânt nr. 4, Iași – 700497

Tel.: 0730.086.676; Fax: 0332.440.730

E-mail: editura.pim@gmail.com

www.pimcopy.ro